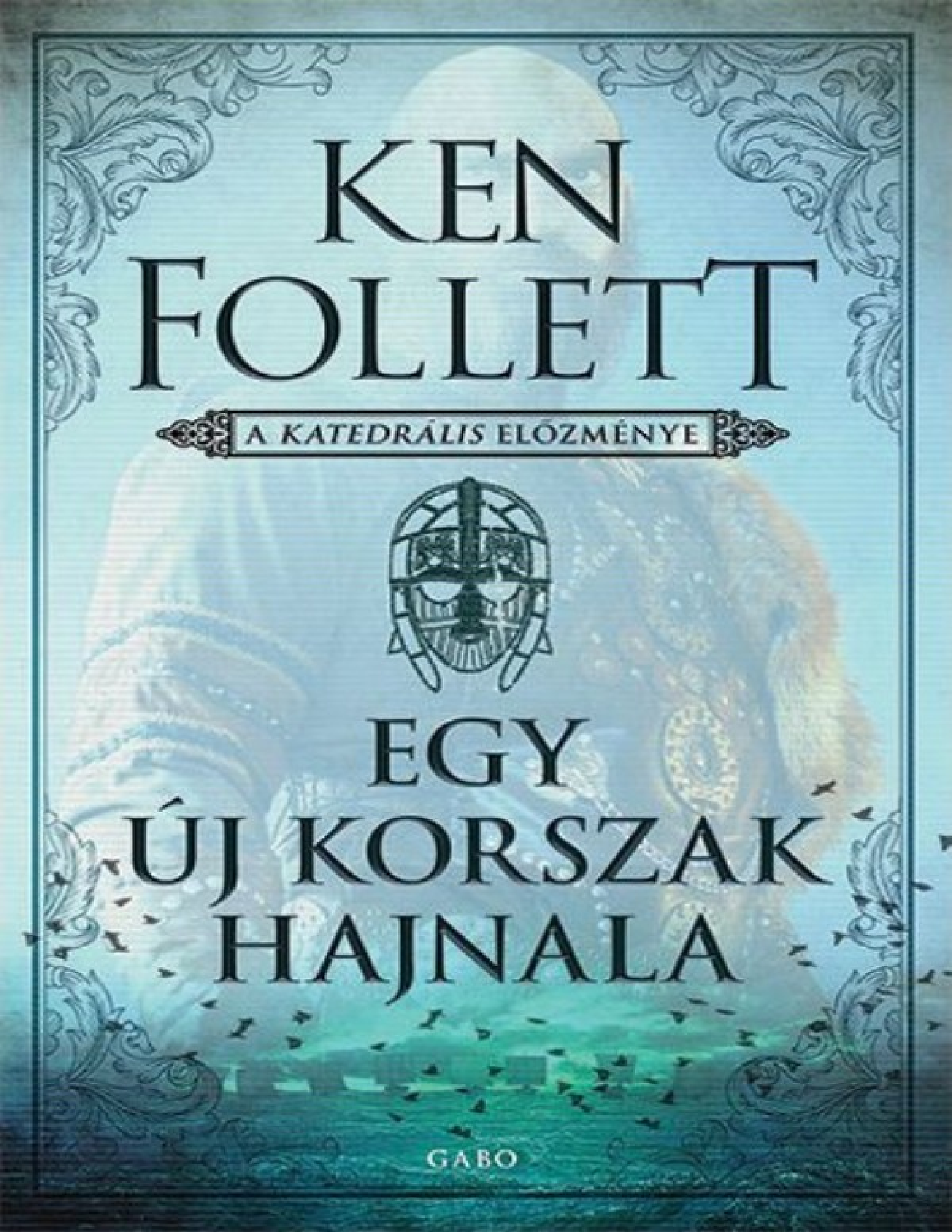

KEN FOLLETT
A KATEDRÁLIS ELŐZMÉNYE
EGY ÚJ KORSZAK HAJNALA
GABO

Ken Follett

EGY ÚJ KORSZAK HAJNALA

A katedrális előzménye

KINGSBRIDGE

GABO

E. F. emlékének

Róma bukásával Britannia is lehanyatlott. A romlásnak indult római villák mellett az emberek olyan egyszobás kunyhókat húztak fel maguknak fából, amelyeknek még kéményük sem volt. A római fazekasok tudása – ami lehetővé tette az élelmiszerek tárolását – nagyobbrészt odaveszett. Egyre kevesebben tudtak írni-olvasni.

Ezt az időt néha Sötét Kornak hívják. A haladás ötszáz éven át csüggesztően lelassult.

Azután végre változni kezdtek a dolgok…

Első rész

AZ ESKÜVŐ

Kr. u. 997

1. fejezet

997. június 17., csütörtök

Edgarnak még élete legfontosabb éjszakáján is nehezére esett a virrasztás.

Leterítette köpenyét a náddal felhintett padlóra, és most azon feküdt abban a barna, térdig érő gyapjúingben, amit éjjel-nappal viselt egész nyáron. Télen magára csavarta a köpenyt, és a tűz mellé dőlt le. Most azonban meleg volt az idő: már csak egy hét választotta el őket a nyári napfordulótól.

Edgar mindig tudta a dátumokat. A legtöbb embernek a papokhoz kellett fordulnia, akik vezették a kalendáriumokat. Bátyja, Erman egyszer megkérdezte:

– Te honnan tudod, mikor van húsvét?

Ő pedig azt felelte:

– Hát mert az mindig az első vasárnap a március huszonegyedik napját követő első holdtölte után, ugyebár.

Hiba volt hozzátenni az „ugyebár”-t, mert kapott Ermantől egy gyomorszájast, amiért csúfolódik. Ez évekkel ezelőtt történt, amikor Edgar még kicsi volt. Mostanra felnőtt. Nyárközép után három nappal lesz tizennyolc éves. A bátyjai nem üthették meg többé.

Megrázta a fejét, mert majdnem elaludt gondolatainak csapongásától. Igyekezett kényelmetlenül elhelyezkedni, az öklére hajtotta az arcát, hogy ébren maradjon.

Vajon meddig kell még várnia?

Elfordította a fejét, a tekintete megkerülte a tüzet. Az otthona olyan volt, mint szinte minden ház Combe városában: tölgyfadeszka falak, zsúptető, földpadló, amit részben eltakart a közeli folyóparton vágott nád. Ablak nem volt. Az egyetlen szoba közepén kőből rakott négyszögben égett a tűz. Vas háromláb állt benne, amelyre föl lehetett akasztani a fazekakat. A lábak pókhálószerű árnyékot rajzoltak a zsúptetőre. Körös-körül a falakba ütött peckekről lógtak a ruhák, a konyhafelszerelés meg a hajóépítő szerszámok.

Edgar nem tudta, hogyan múlt el az éjszaka, mert elbólinthatott, talán többször is. Korábban a nyugovóra térő városka hangjait hallgatta: két

részeg egy trágár dalocskát kornyikált, a szomszédban egy házaspár dühös szitkokat vágott egymás fejéhez, ajtó csapódott, kutya ugatott, valahol a közelben egy nő zokogott. De most már csak a védett partszakaszon megtörő hullámok mormoltak halk altatót. Edgar az ajtót bámulta, kereste a szélein az árulkodó fényt, de csak sötétséget látott. Tehát vagy lenyugodott a hold, azaz vége felé járhat az éjszaka, vagy felhős az ég, ami semmit sem mond.

Körülötte hált a család, közel a falakhoz, ahol kevesebb a füst. Papa és mama egymásnak háttal. Éjszaka néha fölébredtek, ilyenkor összeölelkeztek, suttogtak, együtt mozogtak, aztán lihegve hátrahanyatlottak: de most úgy aludtak, akár a tej. Papa hortyogott. A húszéves Erman, a legidősebb fivér, Edgar közelében feküdt. Eadbald, a középső, behúzódott a sarokba. Edgar hallotta nyugodt, egyenletes lélegzésüket.

Végre megszólalt a templom harangja.

A város túlsó végében volt egy monostor. A szerzetesek tudták mérni az éjszaka óráit: fokokra beosztott, nagy gyertyákat készítettek, amelyek, miközben leégtek, mutatták az időt. Egy órával hajnal előtt meghúzták a harangot, azután fölkeltek a hajnali istentisztelethez.

Edgar még egy kicsit feküdt. A harangozás felverhette mamát, aki éber alvó. A fiú időt adott neki, hogy visszaalhasson. Azután végre feltápászkodott.

Halkan összeszedte a köpenyét, a cipőjét és az övét a hüvelyben lógó tőrrel. Mezítláb keresztülvágott a szobán, kikerülve a bútorokat: egy asztalt, két zsámolyt és egy padot. Hangtalanul nyílt az ajtó. Tegnap vastagon bekente birkafaggyúval a fából faragott csuklópántokat.

Ha most felébred valaki, és kérdezősködik, majd azt feleli, hogy vizelni megy, és reménykedik, hogy nem veszik észre a kezében a cipőt.

Eadbald felnyögött. Edgar megkövült. Felébredt volna Eadbald, vagy csak álmában adta ki ezt a hangot? Nem tudta. De Eadbald amúgy is békés természetű, sosem akadékoskodik, akárcsak papa. Nem fog bakafántoskodni.

Kilépett a házból, óvatosan becsukta az ajtót.

A hold lement, de az ég felhőtlen volt, a partot megvilágította a csillagfény. A ház és a dagályvonal jelzője között volt egy sólya. Papa hajóács volt, és a három fia vele dolgozott. Papa jó mesterember és rossz üzletember volt, így mama döntött pénzügyi dolgokban, és oldotta meg a

nehéz számtani feladatokat, hogy mennyit kérjenek egy csónakhoz vagy hajóhoz hasonlóan bonyolult járműért. Ha egy vevő igyekezett lealkudni az árat, és papa hajtott volna a szavára, mama vette rá, hogy ne engedjen.

A műhelyt nézve befűzte a cipőjét, és felcsatolta az övét. Csak egy félkész jármű állt benne, egy kis folyami evezős csónak. Mellette nagy és értékes farakás magasodott, félbevágott és elnegyedelt rönkök várták, hogy csónakhoz való részekké alakítsák őket. Havonta egyszer az egész család kiment az erdőbe, és kivágott egy terebélyes tölgyfát. Papa és Edgar kezdték, felváltva lendítették meg hosszú nyelű fejszéjüket, szabatos éket vágva ki a törzsből. Azután megpihentek, átadva a helyüket Ermannek és Eadbaldnak. Amikor kidőlt a fa, levagdosták róla az ágakat, azután leúsztatták a folyón Combe-be. Természetesen fizetniük kellett: az erdő Wigelmé volt, a tháné,[1] akinek a legtöbb combe-i fizette a bérletet, és Wigelm tizenkét ezüstpennyt követelt minden egyes fáért.

A farakáson kívül volt még a műhelyben egy hordó kátrány, egy kötéltekercs és egy fenőkő. Az udvart a Grendel nevű megláncolt, fekete szelindek őrizte. Grendel pofája már szürkült, és túl öreg volt ahhoz, hogy nagy kárt tegyen a tolvajokban, de még mindig képes volt ugatásával felverni a családot. Most éppen hallgatott, és a fejét mancsára fektetve, közömbösen nézte Edgart. A fiú letérdelt, és megsimogatta a fejét.

– Isten veled, vén kutya – mormolta, és Grendel megbillentette a farkát, de nem állt föl.

Volt a sólyán egy kész jármű is, amelyet Edgar a sajátjának tekintett. Ő maga építette eredeti viking mintára. Igaziból még sosem látott vikingeket – az ő életében egyszer sem portyáztak Combe-ben –, de két éve a tenger kivetett egy üres, feketére égett roncsot, amelynek sárkányos orrdíszét félig szétverték, vélhetőleg egy csata után. Edgart lenyűgözte a megcsonkított szépség: a kecses ívek, a kígyóként hajló, hosszú orr, a karcsú hajótest. Ám a hajótest hosszában végigfutó, hatalmas gerinc volt rá a legmélyebb hatással. Némi töprengés után rájött, hogy az adja meg a hajónak a szilárdságot, amely lehetővé teszi, hogy a vikingek keresztülvágjanak a tengeren. Edgaré az eredeti szerényebb változata volt, kétevezős csónak, kicsiny, négyszögletű vitorlával.

Tudta, hogy tehetséges. Máris jobb hajóépítő volt a bátyjainál, és hamarosan utoléri papát. Ösztönös érzékkel szerkesztette meg a formákból a szilárd felépítményeket. Pár éve kihallgatta papát, amint azt mondja mamának:

– Erman lassan tanul, Eadbald gyorsan, de Edgar mintha már akkor megértene, amikor még ki se nyitottam a szájamat.

Ez volt az igazság. Vannak emberek, akik fölvesznek egy hangszert, amelyen sosem játszottak, dudát vagy lantot, és néhány perc múlva már dallamot csalnak ki belőle. Edgarnak ilyen tehetsége volt a hajókhoz és a házakhoz is. Ha azt mondta: „az a hajó jobbra fog dőlni", vagy: „ez a tető be fog ázni", mindig igaza lett.

Most eloldotta csónakját, és letolta a partra. A megtörő hullámok hangja elfojtotta a homok csikorgását a csónak alatt.

Kislányos kuncogásra rezzent föl. A csillagfényben látta, hogy egy meztelen nő fekszik a homokban, a nőn pedig egy férfi. Valószínűleg ismerte mindkettőt, de az arcuk elmosódott, ő pedig elkapta a tekintetét, nem is akarta tudni, kicsodák. Sejtette, hogy tetten érte őket. A nő mintha fiatal lett volna, a férfi talán házasember. Az egyház kikelt a házasságtörés ellen, de az emberek nem mindig tartották be a szabályokat. Edgar a párocskára ügyet sem vetve a vízre tolta a csónakot.

Visszapillantott a házra, és belenyilallt a sajnálkozás. Látja-e még valaha? Amióta az eszét tudta ez volt az egyetlen otthona. Tudta, mert mesélték neki, hogy egy Exeter nevű másik városban az apja egy hajóépítő mesternél dolgozott; még ölbeli volt, amikor a család elköltözött Combe-be, ahol papa egy evezős csónakra szóló megrendeléssel belevágott a saját vállalkozásába. Edgar ebből semmire sem emlékezett. Ez volt az egyetlen otthon, amelyet ismert, és most örökre elhagyja.

Apjának szerencséje volt, mert talált másutt munkát. Az üzlet azóta hanyatlott, hogy Edgar betöltötte a kilencet, mert a vikingek megújították támadásaikat Dél-Anglia ellen. Veszélyes volt kereskedni és halászni, ha a martalócok a közelben tartózkodtak. Csak a bátrak vásároltak hajót.

A csillagfénynél látta, hogy a kikötőben három hajó áll: két heringhalász és egy frank kereskedőhajó. A homokra kihúzva még egy maroknyi kisebb vízi jármű sorakozott, folyami és part menti hajózásra alkalmasak. Az egyik halászhajó építésében ő is segített. Ám Edgar még emlékezett olyan időkre, amikor tucatnyi vagy annál is több hajó volt a kikötőben.

Megcsapta a délnyugati friss szellő. Errefelé ez volt az uralkodó széljárás. Hajócskájának volt vitorlája, persze kicsi, mert a vitorla drága: egy tengerjáró hajó teljes méretű vitorlája négy év alatt készül el, ha egy asszony dolgozik rajta. Ám most aligha érdemes vitorlát bontani a rövid útra az öblön át. Evezni kezdett, amit alig érzett meg. Hatalmas izmai

voltak, mint egy kovácsnak. Apjának és a fivéreinek szintúgy. Heti hat napban, reggeltől estig fejszével, bárddal és fúróval alakították a hajótesthez való tölgydeszkákat. Kemény munka volt, megedzette a férfiembert.

Jókedve támadt, mert sikerült kereket oldania, és találkozni fog a nővel, akit szeret. A csillagok ragyogtak, a part fehéren izzott, és amikor az evezők felkavarták a vizet, a bodorodó tajték olyan volt, mint kedvesének leomló haja.

Sungifu volt a neve, de csak Sunninak hívták, és rendkívüli volt minden szempontból.

Edgar látta a tengerparti épületeket, amelyeknek zöme a halászok és a kereskedők munkahelye volt: egy bádogos kovácsműhelyét, aki rozsdamentes alkatrészeket készített a hajókhoz; a hosszú udvart, ahol egy kötélverő sodorta a portékáját; és a kátrányfőző hatalmas kemencéjét, amelyben fenyőrönkök lepárlásával állították elő a ragacsos folyadékot a hajóácsoknak, hogy vízhatlaníthassák hajóikat. A víz felől a város mindig nagyobbnak látszott: sok száz ember otthona volt, akiknek többsége közvetlenül vagy közvetve a tengerből élt.

Edgar az öböl túlpartját kémlelte, ahova tartott. A sötétben akkor sem látta volna Sunnit, ha az asszony történetesen ott van, de bizonyosan nincs, mert úgy szervezték meg, hogy hajnalban találkozzanak. Ennek ellenére folyvást azt a pontot bámulta, ahol hamarosan megjelenik.

Sunni huszonegy éves volt, több mint három évvel idősebb Edgarnál. Az ifjú szeme azon a napon akadt meg rajta, amikor a parton üldögélt, és a viking roncsot bámulta. Látásból persze ismerte – mindenkit ismert, aki a városban lakott –, de korábban nem nagyon nézte meg, és semmit sem tudott a családjáról.

– Téged a ronccsal együtt mosott ki a víz? – kérdezte a nő. – Olyan mozdulatlanul ültél itt, hogy azt gondoltam, uszadék vagy. – Edgar rögtön megállapította, hogy színes képzelőereje van, ha ilyeneket mond kapásból, így elmagyarázta Sunninak, mi bűvölte el a hajó vonalaiban, mert érezte, hogy megérti őt. Egy órán át beszélgettek, és Edgar szerelmes lett.

Azután a nő elmondta, hogy férjnél van, de akkor már késő volt.

A férje, Cyneric, betöltötte a harmincat. Sunni tizennégy éves volt, amikor hozzáadták. Cynericnek volt egy kis nyája fejőstehenekből, és Sunni gazdálkodott a tejjel. Agyafúrt volt, és sok pénzt keresett a férjének. Nem született gyerekük.

Edgar hamar megtudta, hogy Sunni gyűlöli Cynericet, aki az esti fejés után mindennap elment a Tengerész nevű sörházba, és lerészegedett. Amikor Cyneric kocsmázott, Sunni kiosonhatott az erdőbe, és találkozhatott Edgarral.

De mostantól nincs bujkálás. Ma együtt szedik fel a sátorfájukat, illetve bontanak vitorlát. Edgarnak munkát, sőt házat is felajánlottak innen hetven kilométerre, egy halászfaluban. Szerencséjére talált egy hajóépítőt, akinek emberre volt szüksége. Edgarnak nem volt pénze – sose volt pénze, mama azt mondta, felesleges –, ám voltak szerszámai a csónak beépített rekeszében. Új életet kezdhetnek.

Amint Combe-ben mindenki megtudja, hogy elmentek, Cyneric úgy veszi, hogy újraházasodhat. A feleség, aki megszökik egy másik férfival, gyakorlatilag felbontja a házasságát; az egyháznak nem fog tetszeni, de akkor is ez a szokás. Sunni azt mondta, Cyneric néhány héten belül útnak indul, és keres valahol vidéken egy koldusszegény családot, ahol lesz egy csinos, tizennégy éves lány. Edgar nem értette, minek akar ez az ember megnősülni: Sunni szerint nem nagyon érdekelték az ágybeli dolgok.

– Szereti, ha van valakije, akinek parancsolgathat – felelte az asszony. – Velem az volt a baj, hogy túl idős lettem, és megutáltam.

Cyneric nem fogja üldözni őket, még ha rájön is, hol vannak, ami valószínűtlen, legalábbis egy ideig.

– De ha tévedtünk, és Cyneric ránk talál, a szart is kiverem belőle – fogadkozott Edgar. Látta Sunni arcán, hogy ezt oktondi kérkedésnek tartja, és igazat adott neki. Sietve hozzátette. – De valószínűleg nem kerül rá sor.

Megérkezett az öböl túlpartjára, kihúzta a vízből a csónakot, és egy sziklához kötötte.

Hallotta a szerzeteseket, ahogy kántálva imádkoznak. A közelben volt a monostor; Cyneric és Sunni pár száz méterrel messzebb azon túl lakott.

Edgar leült a homokba, kinézett a sötét tengerre meg az éjszakai égre, és az asszonyra gondolt. Képes lesz olyan könnyen lelépni, mint ő? Mi lesz, ha Cyneric felébred, és megakadályozza a szökését? Talán verekednek; Cyneric akár meg is verheti Sunnit. Edgar váratlanul kísértésbe esett, hogy a tervet megváltoztatva máris induljon a házukhoz, és elhozza az asszonyt.

Nagy erőfeszítéssel leküzdötte a kísértést. Jobb, ha az asszony maga intézi az ügyet. Cyneric bizonyára részegen horkol, Sunni pedig úgy mozog, mint egy macska. Azt tervelte ki, hogy egyetlen ékszerével, a vékony szíjra fűzött, bonyolult vésetű ezüstkoronggal a nyakában fekszik

ágyba. Övtarsolyában ott lesz a hasznos tű, a fonal és a hímzett vászon hajpánt, amelyet különleges alkalmakkor visel. Edgarhoz hasonlóan néhány néma pillanat alatt kívül lehet a házon.

Hamarosan itt lesz, a szeme villog az izgalomtól, nyúlánk teste mohón vágyik a szeretőjére. Szorosan átölelik egymást, szenvedélyesen csókolóznak; azután Sunni beszáll a csónakba, és Edgar kitolja a vízre, a szabadságba. Majd evez egy kicsit kifelé, azután ismét megcsókolja az asszonyt. Hogy mikor szeretkezhetnek? Az asszony ugyanolyan türelmetlen lesz, mint ő. Megkerülheti a fokot, azután leengedi a horgonynak használt, kötélre erősített sziklát, és lefekhetnek a csónakban az ülések alá; kicsit kényelmetlen, de mit számít az? A csónak lágyan ring a hullámokon, és meztelen bőrüket melegen simogatja majd a felkelő nap.

Bár talán bölcsebb, ha kibontják a vitorlát és növelik a távolságot maguk és a város között, mielőtt kockáztatnának egy megállást. Edgar egy teljes nap előnyt akart. Nehéz lesz ellenállni a csábításnak, amikor ennyire közel van Sunni, őt nézi, és boldogan mosolyog. Ám ennél fontosabb, hogy biztosítsák a jövőjüket.

Eldöntötték, hogy új otthonukban házasoknak mondják magukat. Eddig még egyetlen éjszakát sem töltöttek ágyban. Mostantól együtt vacsoráznak minden este, egymás karjában fekszenek minden éjszaka, reggel pedig sokatmondóan mosolyognak egymásra.

Fény derengett a láthatáron. Pitymallott. Az asszony bármelyik pillanatban itt lehet.

Csak olyankor szomorodott el, ha eszébe jutott a családja. Örömmel megvolt a bátyjai nélkül, akik még úgy kezelték, mint egy oktalan gyerkőcöt, és igyekeztek úgy tenni, mintha nem lenne okosabb mindkettejüknél. Hiányozni fog papa, aki olyan dolgokra tanította, amelyeket élete végéig nem felejt el: „Nem számít, milyen jól lapolod a deszkákat, az illeszték mindig a leggyengébb rész lesz.” És a gondolatra, hogy elhagyja mamát, könnyek szöktek a szemébe. Olyan erős asszony volt. Ha rosszul mentek a dolgok, nem vesztegette az idejét arra, hogy a sorsra panaszkodjék, inkább nekilátott helyrehozni. Három éve, amikor papát kevés híján elvitte a forróláz, mama a férje felgyógyulásáig átvette a parancsnokságot a műhelyben: megmondta a három fiúnak, mit csináljanak, behajtotta a tartozásokat, ügyelt, hogy az üzletfelek ne mondják vissza a megrendeléseket. Vezető volt, és nem csak a családé. Papa tagja volt

Combe tizenkét tagú elöljáróságának, de mama vezette a városlakók tiltakozását, amikor Wigelm thán növelni próbálta a bérleti díjakat.

A Sunnival közös jövő boldog ígérete nélkül nem bírta volna elhagyni a szüleit.

A gyönge fényben valami különöset pillantott meg odakint a vízen. Jó szeme volt, messziről felismerte a hajókat, meg tudta különböztetni őket a magas hullámoktól vagy az alacsonyan járó felhőktől, de most nem volt biztos benne, mit lát. A fülét hegyezte, hátha elfog valami távoli hangot, de csak a hullámverést hallotta.

Néhány szívverésnyi idő múlva mintha egy szörnyfej rémlett volna föl előtte, és végigfutott a hátán a hideg. Hosszú nyak, hegyes fülek, félelmetes agyarak rajzolódtak a halványan izzó égre.

A következő pillanatban rájött, hogy amit lát, az még egy szörnyetegnél is rosszabb. Ez egy viking hajó, amelynek hosszú, ívelt orrára egy sárkányfejet tűztek.

Feltűnt egy másik, majd egy harmadik és egy negyedik. Vitorláik feszültek az erősödő délnyugati szélben, és a könnyű hajók gyorsan siklottak a hullámokon át. Edgar felugrott.

A vikingek tolvajok és gyilkosok voltak, akik megerőszakolták a nőket. A partokon és a folyókról támadtak. Felgyújtották a városokat, mindent elvittek, ami mozdítható, és mindenkit megöltek a fiatal férfiak és nők kivételével, akiket elfogtak és eladtak rabszolgának.

Még egy pillanatig habozott.

Most már tíz hajót látott. Ez legalább ötszáz vikinget jelent.

Biztos, hogy vikingek? Mások is átvették újításaikat, és lemásolták hajóikat, maga Edgar is megtette. De azért látta a különbséget: az északi hajókból áradt az ugrásra kész fenyegetés, amelyet a vikingek egyetlen utánzója sem adhatott vissza.

Akárhogy is, ki más közeledhet ekkora létszámban, hajnaltájt? Nem, itt nem volt helye kétségnek.

A pokol közeledett felé.

Figyelmeztetnie kell Sunnit. Ha időben odaér, még elmenekülhetnek.

Bűntudata lett, amiért elsőnek az asszonyra gondolt a családja helyett. Őket is riasztania kell. De ők a város túlsó végében laknak. Először Sunnit kell megtalálnia.

Megfordult, és végigfutott a parton, az ösvényt figyelve, nehogy belebotoljon valamibe. Egy perc múlva megállt, és kinézett az öbölbe.

Elszörnyedve látta, milyen gyorsan haladnak a vikingek. Máris lobogtak a fáklyák, volt, amelyiknek a fényét a hullámok verték vissza, másokat kétségtelenül a parton vittek. Már ki is szálltak!

Egyelőre csöndben voltak. Még mindig hallatszott a szerzetesek imádkozása, akik semmit sem tudtak a sorsukról. Őket is figyelmeztetnie kell. De hát nem figyelmeztethet mindenkit!

Vagy talán mégis. Míg a templomtorony árnyképét nézte a világosodó égen, rájött, hogyan figyelmeztetheti Sunnit, a családját, a szerzeteseket és az egész várost.

A monostor felé kanyarodott. Alacsony kerítés emelkedett ki a sötétből; Edgar úgy ugrotta át, hogy nem is lassított. Földet érve megingott, azután visszanyerte az egyensúlyát, és továbbfutott.

A templomajtóból visszanézett. A monostor egy kis halomra épült, ahonnan belátta az egész várost és az öblöt. Vikingek százai csobogtak a sekély vízben a part felé, a város irányába. Látta, hogyan kap lángra egy tető, amelynek szalmája ropogósra száradt a nyáron, azután egy másik, majd egy harmadik. Ismerte a város összes házát és tulajdonosaikat, de a félhomályban nem látta, melyik kié.

Hát az övék ég-e már, gondolta komoran.

Kivágta a templomajtót. A hajóban nyugtalanul vibrált a gyertyafény. A szerzetesek éneke megszakadt a torony aljához rohanó Edgar láttán. Észrevette a kötelet, megmarkolta, meghúzta. Rémületére a harang nem adott hangot.

Az egyik szerzetes kivált a csoportból, és feléje sietett. Pilisét göndör fehér fürtök övezték. Edgar felismerte Ulfric apátot.

– Hordd el magad, oktalan kölyök! – háborgott az apát.

Edgarnak nem volt ideje magyarázkodni.

– Harangoznom kell! – kiáltotta lázasan. – Mi baja a harangnak?

A matutinum[2] félbeszakadt, most már valamennyi szerzetes őket figyelte. Odajött hozzájuk egy második is, Maerwynn, a valamivel fiatalabb konyhamester, aki nem volt olyan nagyképű, mint Ulfric.

– Mi az, Edgar? – kérdezte.

– Itt vannak a vikingek! – kiáltotta Edgar. Ismét meghúzta a kötelet. Még sosem próbált megszólaltatni egy templomi harangot, és megdöbbentette a súlya.

– Ó, ne! – kiáltotta Ulfric apát, akinek pöffeszkedése átváltott rémületbe. – Isten irgalmazzon nekünk!

– Biztos vagy benne, Edgar? – kérdezte Maerwynn.

– Láttam őket a parton!

Maerwynn az ajtóhoz futott és kinézett. Fehér arccal tért vissza.

– Igaz – mondta.

– Fusson, ki merre lát! – rikoltotta Ulfric.

– Várjunk! – mondta Maerwynn. – Edgar, húzzad csak! Többször meg kell húzni, hogy szóljon, és ne engedd el a kötelet. Még van néhány percünk, mielőtt ideérnek. Szedjetek össze mindent, mielőtt elfuttok: elsőnek a szentek ereklyéit, azután a drágaköves ékességeket meg a könyveket, és azután futás az erdőbe!

Edgar a kötélbe kapaszkodott, és hagyta, hogy az felrántsa a padlóról. Egy perc múlva megkondult a hatalmas harang.

Ulfric felkapott egy ezüstkeresztet, és kirohant, társai követték, némelyek fejvesztett kiáltozással, mások higgadtan, az összeszedett értéktárgyakkal.

A harang himbálózni kezdett, és most már kitartóan kongott. Edgar a saját súlyát felhasználva eszeveszetten húzta a kötelet. Mindenkivel tudatni akarta, hogy ez nemcsak a szerzetesek ébresztésére szolgál, de riasztja az egész várost.

Egy perc múlva bizonyosra vehette, hogy teljesítette a feladatát. Elengedte a kötelet, és kirontott a templomból.

Égő zsúp erős szaga csiklandozta az orrát: a lángok ijesztő gyorsasággal harapóztak el az erős délnyugati szélben. Közben világosabb lett. A városban az emberek kirohantak házaikból, csecsemőket, gyermekeket ölelve magukhoz, meg minden mást, ami értékük volt, szerszámokat, tyúkokat, pénzeszacskókat. A leggyorsabbak már a földeken át nyargaltak az erdő felé.

Lesznek, akik megmenekülnek, gondolta Edgar, *hála annak a harangnak.*

A sokasággal szemben, barátokat-szomszédokat kerülgetve igyekezett Sunni házához. Látta a péket, aki korán kelhetett a sütéshez; most a hátán egy zsák liszttel futott ki a házból. A Tengerész nevű sörházban csend volt, a bentieknek még a riasztás után is nehezükre esett tápászkodni. Wyn, az ékszerész a hátára szíjazott ládával lovon menekült; a rémült állat belegázolt a tömegbe, miközben gazdája görcsösen kapaszkodott a nyakába. Egy Griff nevű rabszolga egy öregasszonyt cipelt, aki a gazdája volt. Edgar minden szembejövőt megnézett, mert hátha Sunni is köztük van, de nem látta az asszonyt.

Ekkor találkozott a vikingekkel.

Az előőrs tucatnyi nagydarab férfiból és két ijesztő külsejű nőből állt: mindegyik bőrmellényt viselt, és lándzsákkal-bárdokkal voltak felfegyverkezve. Sisak nem volt rajtuk, és Edgar a félelemtől öklendezve állapította meg, hogy azért nincs, mert szükségtelennek tartják ezt a védelmet az ügyetlen városiakkal szemben. Néhányan máris vitték a zsákmányt: mutogatásra és nem harcra szánt, ékköves markolatú kardot, pénzeserszényt, aranyozott bronzveretekkel díszített, értékes nyerget. Egyikük egy fehér lovat vezetett, Edgar felismerte benne az egyik heringhalászhajó gazdájának hátasát, egy másik egy lányt cipelt a vállán, hála istennek, nem Sunnit!

Hátrálni kezdett, ám a vikingek egyre jöttek, és ő nem menekülhetett, mert meg kellett találnia Sunnit.

Néhány bátor városi ellenállt. Háttal voltak Edgarnak, így nem tudta, kik azok. Egynél íj és nyíl volt, másoknál fejsze vagy tőr. Edgar néhány szívverésnyi ideig csak bámult, megbénította az emberi húsba hasító éles pengék látványa, a sebesültek állati üvöltése, az égő város szaga. Mostanáig kötekedő fiúk vagy részeg férfiak ökölharca volt minden tapasztalata az erőszakról. Ez más volt: kifröccsenő vér, kifordult belek, a fájdalom és a félelem sikolya. Megdermedt a látványtól.

Combe halászai és kereskedői nem vehették föl a versenyt a támadókkal, akik az erőszakból éltek. Pillanatok alatt levágták a helyieket, és már gázoltak is tovább egyre nagyobb számban.

Edgar összeszedte magát, és beugrott egy ház mögé. El kellett menekülnie a vikingektől, de annyira nem ijedt meg, hogy elfeledkezzen Sunniról.

A támadók a főutcán nyomultak előre, üldözve Combe lakosait, akik ugyanezen az úton menekültek, de a házak mögé egyetlen viking sem tette be a lábát. Minden házhoz tartozott körülbelül fél hektár föld: sokaknak voltak gyümölcsfáik, veteményesük, a gazdagabbaknak tyúk– vagy disznóóljuk. Edgar egyik hátsó udvarról surrant a másikra, amíg el nem érte Sunni házát.

Sunni és Cyneric ugyanolyan házban lakott, mint minden combe-i, de az övékéhez tartozott egy vályogfalú fészer is, a tejház, amelynek tégláiba homokot és kavicsot kevertek, a tetejét pedig vékony kőlapokkal fedték le, hogy a helyiség hűvös maradjon. A tejház mellett volt egy kis mező, ahol a tehenek legeltek.

Edgar feltépte az ajtót, és berontott.

A padlón ott feküdt mozdulatlanul Cyneric, egy alacsony, testes, fekete hajú ember. Körülötte a nádat átáztatta a vér. A nyaka és a válla között tátongó seb már nem vérzett, és Edgar bizonyosra vette, hogy meghalt.

Brindle, Sunni barna-fehér foltos kutyája a sarokban állva reszketett és lihegett, ahogy akkor szokták a kutyák, ha megrémülnek.

De hol van az asszony?

A házból ajtó vezetett a fészerbe. Az ajtó nyitva állt, és amikor Edgar odaindult, hallotta, hogy Sunni felkiált.

Átlépett a fészerbe, és meglátta egy szálas, szőke viking hátát. Valamilyen dulakodás folyt, mert egy sajtár tej kiömlött a kőpadlóra, a hosszú jászlat pedig, amelyből a tehenek szénáztak, fellökték.

Egy töredék pillanattal később Edgar látta, hogy a viking ellenfele Sunni. Naptól barna arca elsötétült a dühtől, tátott szájából kivillant fehér foga, fekete haja lobogott. A vikingnél fejsze volt, de nem használta. A másik kezével igyekezett leteperni a hosszú konyhakéssel hadonászó Sunnit, akit inkább el akart fogni, semmint megölni, mert egy egészséges, fiatal nő értékes rabszolga.

Egyikük sem vette észre Edgart.

Mielőtt Edgar megmozdulhatott volna, Sunni eltalálta a vikinget a konyhakéssel. A felhasított arcból kilövellt a vér, a viking elbődült a fájdalomtól, bőszülten eldobta a fejszét, megragadta az asszony vállát, és a földhöz teremtette. Sunni nagyot esett, beleütötte a fejét a kőküszöbbe. Csúnya hangja volt. Edgar rémülten látta, hogy az asszony elvesztette az eszméletét. A viking fél térdre ereszkedett, és előhúzott a mellénye alól egy hosszú bőrszíjat, hogy megkötözze Sunnit.

Amikor kissé elfordította a fejét, észrevette Edgart.

Riadtan kapott elejtett fegyvere után, de elkésett. Edgar egy pillanattal előbb kapta föl a fejszét, semhogy a viking rátehette volna a kezét. Nagyon hasonlított arra a baltára, amellyel Edgar a fákat vágta ki. Megmarkolta a nyelét, miközben elméje valamely homályos rekeszében elraktározta, milyen gyönyörűen ki van egyensúlyozva a nyél és a fej, hátraszökkent, hogy a tápászkodó viking ne érhesse el.

Edgar hatalmas lendülettel meglóbálta a fejszét.

A háta mögül emelte a feje fölé, és tökéletes ívet rajzolva, gyorsan, keményen és pontosan lecsapott. Az éles fejsze pontosan a rabló feje búbját találta el. Kettéhasította a hajat, a bőrt és a csontot, kiloccsantotta az agyvelőt.

Edgar rémületére a viking nem esett össze azonnal, hanem mintha azon igyekezett volna, hogy talpon maradjon; azután mégis elszállt belőle a lélek, ahogy kialszik a gyertyaláng, és összecsuklott.

Edgar eldobta a fejszét, és letérdelt Sunni mellé. Az asszony meredten bámult. A fiú a nevét suttogta.

– Beszélj hozzám – kérte. Megfogta a kezét, fölemelte a karját. Ernyedt volt. Edgar szájon csókolta, és rádöbbent, hogy nem lélegzik. Kereste Sunni szívverését puha mellének íve alatt, amelyet imádott. Ott is hagyta a kezét, kétségbeesetten remélve, hogy kitapinthatja az élet jelét, és elsírta magát, mert semmit sem érzett. Sunni elment, soha nem fog verni a szíve.

Egy hosszú pillanatig hitetlenül meredt rá, azután végtelen gyengédséggel megérintette a szemhéját – szelíden, mintha félne, hogy fájdalmat okoz neki –, és lezárta a szemét.

Addig hajolt előre, amíg a feje megpihent Sunni mellén. Könnyei átáztatták a barna, háziszőttes ruhát.

Egy pillanattal később iszonyú düh töltötte el az ember ellen, aki elvette Sunni életét. Talpra ugrott, megragadta a fejszét, és csapkodni kezdte a viking halott arcát, szétzúzta a homlokát, kivágta a szemét, darabokra törte az állát.

Csak pillanatokig tartott a roham, azután rájött, milyen borzalmasan hiábavaló, amit csinál. Amikor abbahagyta, ordítást hallott kintről olyan nyelven, amely hasonlított az övéhez, mégsem volt egészen ugyanaz. Ez hirtelen ráébresztette a veszélyre, amelyben forog. Akár meg is halhat!

Nem érdekel, ha meghalok, gondolta, ám ez a hangulat csak másodpercekig tartott. Ha egy másik vikinggel találkozik, az ő fejét is ugyanúgy széthasíthatják, mint ezét az emberét a lába előtt. Bármennyire megrendítette a gyász, mégis rettegett a lehetőségtől, hogy agyoncsaphatják.

De mit tehet? Félt, hogy megtalálják a fészerben áldozatának holttestével, amely bosszúért kiált; de ha kimegy, biztosan elfogják és megölik. Riadtan körbejártatta a tekintetét: hova bújjon? Pillantása megállapodott a fából eszkábált, kezdetleges jászolon. Felborítva elég nagynak tűnik, hogy elrejthesse.

Lefeküdt a kőpadlóra, és már magára húzta a jászolt, amikor eszébe jutott valami. Fölemelte annyira, hogy megmarkolhassa a fejszét, és beránthassa magához.

Egy kis fény beszivárgott a deszkák résein. Edgar csöndesen feküdt és fülelt. A fa letompította a hangokat, de így is sok ordítozást és sikoltozást hallott kintről. Rettegve várakozott: bármelyik pillanatban bejöhet egy viking, aki elég kíváncsi ahhoz, hogy benézzen a jászol alá. Ha ez megtörténik, azonnal megpróbálja megölni a vikinget a fejszével, habár komoly hátrányban lesz, mert ő a földön fekszik, miközben ellenfele fölötte állt.

Egy kutya vinnyogását hallotta, és rájött, hogy Brindle-nek ott kell állnia a felfordult jászol mellett.

– Menj innen! – sziszegte, ám a hangja csak felbátorította a kutyát, aki még hangosabban vinnyogott.

Edgar káromkodott, azután fölemelte a jászol szélét, és behúzta a kutyát. Brindle ledőlt, és elhallgatott.

Edgar várakozott, hallgatta a mészárlás és a pusztítás szörnyű hangjait.

Brindle nyalogatni kezdte a viking agyvelejét a fejsze éléről.

Nem tudta, mennyi ideig maradt ott. Kezdett kimelegedni, és sejtette, hogy a nap már magasan jár. Végül a kinti lárma halkulni kezdett, ám Edgar nem tudhatta biztosan, hogy a vikingek elmentek-e. Valahányszor fontolóra vette, hogy kinéz, mindig úgy döntött, hogy egyelőre nem kockáztatja az életét. A gondolatai ismét Sunni felé fordultak, és ismét elsírta magát.

Brindle szundikált mellette, bár időnként nyöszörgött és reszketett álmában. Edgar azon tűnődött, hogy szoktak-e a kutyák rosszat álmodni.

Neki néha voltak rémálmai: egy süllyedő hajón volt, vagy nem tudott elugrani a dőlő tölgyfa elől, vagy erdőtűzből kellett menekülnie. Amikor egy ilyen álomból fölébredt, olyan hatalmas megkönnyebbülést érzett, hogy legszívesebben elsírta volna magát. Most mindegyre azt gondolta, hogy a viking támadás talán egy rémálom, amelyből bármelyik pillanatban felébredhet, és életben találja Sunnit. De nem ébredt föl.

Végül hangokat hallott, angolul beszéltek. Mégis habozott. A beszélők zaklatottak voltak, de nem vesztették el a fejüket; szomorúak voltak, de nem az életüket féltették. Ezek szerint a vikingek elmentek, okoskodott Edgar.

Hány barátját hurcolhatták el rabszolgának? Hány szomszédjukat gyilkolták le? Van még családja?

Brindle reménykedő hangokat hallatott, és igyekezett fölállni, ami nem ment könnyen a szűk helyen, de az állat úgy érezte, hogy most már lehet mozogni.

Edgar fölemelte a jászolt, Brindle azonnal otthagyta. Edgar, kezében a viking fejszével, kigurult a búvóhelyéről, majd visszaeresztette a jászolt a padlóra. Föltápászkodott, tagjai sajogtak a hosszas kuporgás után. Az övébe akasztotta a fejszét.

Azután kilesett a tejház ajtaján.

A város eltűnt.

Egy pillanatig csak bámult. Hogy tűnhetett el Combe? Bár természetesen tudta. Szinte minden házat porig égettek. Néhány még füstölt. Az, amit kőből raktak, itt-ott állva maradt, de nem ismerte fel őket azonnal. A monostornak két kőépülete volt: a templom és egy emeletes ház, földszintjén a refektóriummal,[3] az emeleten a hálóteremmel. Volt még két másik kőtemplom. Tovább tartott felismerni az ékszerész Wyn házát, akinek kőfalakkal kellett védekeznie a tolvajok miatt.

Cyneric tehenei életben maradtak, és most rémülten összebújtak a bekerített legelő közepén. A tehén értéknek számított, de Edgar úgy okoskodott, hogy túlságosan nagy és izgága egy hajóúthoz. A vikingek, mint minden tolvaj, jobban szerették a készpénzt, vagy az olyan drága és apró tárgyakat, mint az ékszerek.

A városlakók kábultan álltak a romok között, és csak egytagú szavakban adtak hangot gyászuknak, rémületüknek, zavarodottságuknak.

Ugyanazok a vízi járművek horgonyoztak az öbölben, a viking hajók azonban eltűntek.

Edgar végül megengedte magának, hogy ránézzen a fészerben heverő holtakra. A viking szinte nem is volt ember. Edgar furcsán érezte magát a gondolattól, hogy ezt ő tette. Alig bírta elhinni.

Sunni meglepően békésnek tűnt. Nem volt látható nyoma a fejsérülésnek, amely megölte. A szeme félig nyitva volt, Edgar ismét lezárta. Letérdelt, és ismét a szívverését vizsgálta volna, bár tudta, hogy ez ostobaság. Az asszony teste már kihűlt.

Mit tegyen? Talán segíthet neki, hogy a lelke a mennybe jusson. A monostor még állt. Elviszi Sunnit a szerzetesek templomába.

Magához ölelte. Felemelni már nehezebb volt, mint várta. Az asszony karcsú volt, Edgar erős, ám az élettelen test kibillentette az egyensúlyából. Erőlködnie kellett, hogy kiegyenesedhessen, és keményebben kellett

szorítania Sunnit, mint szerette volna, a tudattól pedig, hogy az asszonynak már úgysem fájhat a durva ölelés, ismét elsírta magát.

Keresztülvágott a házon, el Cyneric hullája mellett, kilépett az ajtón.

Brindle követte.

Mintha délután lett volna, bár ki tudhatta: pernye szállt a levegőben, füstölt a parázs, undorítóan bűzlött az égett emberi hús. A túlélők értetlenül bámészkodtak, mintha nem tudnák felfogni, ami történt. Újabb emberek jöttek elő az erdőből, néhányan lábasjószágot tereltek.

Edgar megindult a monostor felé. Sunni súlya kezdte húzni a karját, ő azonban valami fonák módon örült ennek a fájdalomnak. Az asszony szeme nem akart lecsukódni, és ez valamiért zavarta. Szerette volna, ha Sunni olyan lenne, mint aki alszik.

Nem nagyon figyeltek rá: mindenkit lekötött a saját tragédiája. Megérkezett a templomhoz, bement.

Nem ő volt az egyetlen, akinek ez jutott az eszébe. Végig a hajóban holtak feküdtek, mellettük emberek térdeltek vagy álltak. A feldúlt Ulfric apát odament Edgarhoz, és ellentmondást nem tűrő hangon megkérdezte:

– Halott, vagy él?

– Ő Sungifu, és halott – felelte Edgar.

– Holtakat a keleti oldalra – mondta Ulfric, aki túl elfoglalt volt a nyájaskodáshoz. – Sebesülteket a hajóba.

– Imádkoznál a lelkéért?

– Úgy fogunk bánni vele, mint a többiekkel.

– Én riadóztattam – tiltakozott Edgar. – Talán megmentettem az életedet. Kérlek, imádkozz érte.

Ulfric válasz nélkül otthagyta.

Edgar észrevette Maerwynn testvért, aki egy fájdalmában nyöszörgő ember lábát kötözte be. Amikor végül fölállt, Edgar odaszólt neki:

– Imádkoznál Sunni lelkéért?

– Igen, természetesen – felelte Maerwynn, és keresztet vetett az asszony homlokára.

– Köszönöm.

– Egyelőre tedd le a templom keleti oldalán.

Edgar végigment a hajón, el az oltár mellett. A templom túlsó végében húsz-harminc holttest feküdt a földön, gyászoló hozzátartozók között. Edgar gyengéden letette Sunnit. Kiegyenesítette a lábát, keresztbe tette a

mellén a kezét, ujjaival megfésülte a haját. Szeretett volna pap lenni, hogy beimádkozhassa az égbe az asszony lelkét.

Hosszú ideig térdelt mellette, bámulta a mozdulatlan arcot, igyekezett felfogni, hogy az asszony soha többé nem mosolyog vissza rá.

Gondolatai között végül helyet követeltek maguknak az élők. Vajon élnek a szülei? Elhurcolták a fivéreit rabszolgának? Alig néhány órája még örökre el akarta hagyni őket. Most pedig szüksége volt rájuk. Nélkülük egyedül áll a világban.

Még egy percet töltött Sunnival, azután kijött a templomból. Brindle követte.

Odakint töprengeni kezdett, merre induljon. Úgy döntött, a házukhoz megy, amelynek persze híre-pora sem lesz, de talán ott találja a családot, vagy valami útmutatást arra nézve, hogy mi történt velük.

A leggyorsabb út az öblön át vezetett. Gyalogolt a tenger felé, és reménykedett, hogy megtalálja a parton a hajóját. A házaktól valamivel távolabb kötötte ki, így van rá esély, hogy nem égett le.

Mielőtt elérte volna a tengert, találkozott az anyjával, aki az erdőből jött vissza a városba. Erőteljes, határozott vonásai, céltudatos járása láttán Edgar úgy elgyengült a megkönnyebbüléstől, hogy csaknem összeesett. Egy bronzfazekat cipelt, talán ennyit tudott kimenteni a házból. Az arca megviselt volt a gyásztól, de a száját komor elszántsággal szorította össze.

Amikor meglátta Edgart, felragyogott. A nyakába borult, és arcát a fiú melléhez szorítva zokogta:

– Fiam, ó, Eddie, hála istennek!

Edgar csukott szemmel átölelte. Még sose volt ennyire hálás az anyja létezéséért, mint most.

Amikor felnyitotta a szemét, meglátta Ermant, aki sötét volt, mint az anyjuk, de inkább csökönyös, mint határozott, és a szőke, szeplős Eadbaldot. Ám az apjukat hiába kereste.

– Papa hol van? – kérdezte.

– Azt mondta, fussunk – felelte Erman. – Ő hátramaradt, hogy megmentse a műhelyt.

Edgar legszívesebben azt kérdezte volna: *Ti pedig otthagytátok?*

De nem volt idő a vádaskodásra – és mellesleg ő is eljött.

Mama elengedte.

– Visszamegyünk a házhoz – mondta. – Ahhoz, ami maradt belőle.

Elindultak a parton. Mama sietett, minél előbb tudni akarta az igazságot, legyen az jó vagy rossz.

– De gyorsan leléptél, öcsém. Miért nem keltettél fel minket? – kérdezte vádló hangon Erman.

– Felkeltettelek én – válaszolta Edgar. – Én húztam meg a monostor harangját.

– Az nem te voltál.

Ermanre vall, hogy még ilyenkor is veszekedni akar. Edgar elfordította a tekintetét, és nem szólt. Nem érdekelte, mit gondol Erman.

Amikor kiértek a partra, Edgar látta, hogy a csónakja eltűnt. Természetesen a vikingek vitték el. Van szemük a jó hajóhoz. Ráadásul könnyű volt szállítani: egyszerűen odakötötték az egyik hajójuk tatjához, és elvontatták.

Ez komoly veszteség volt, mégsem érzett fájdalmat. Mi ez Sunni halálához képest?

A parton eljöttek egy asszony holtteste mellett. Volt egy fia, egykorú Edgarral. Talán azért ölték meg a vikingek, mert meg akarta akadályozni, hogy a fiát elhurcolják rabszolgának?

Pár méterre újabb holttestre bukkantak. Aztán még egyre. Edgar megnézte az összes arcot. Barátok és szomszédok voltak, de papa nem volt köztük. Óvatosan reménykedni kezdett, hogy életben maradhatott.

Megérkeztek az otthonukhoz. Csak a tűzhely maradt meg belőle a vas háromlábbal.

Papa teste ott hevert a rom egyik oldalán. Mama feljajdult a gyásztól és az iszonyattól, aztán térdre esett. Edgar mellé térdelt, és átkarolta reszkető vállát.

Papa jobb karját vállból levágták, alighanem fejszével, és ettől vérezhetett el. Edgar arra az erőre és ügyességre gondolt, amely abban a karban rejtőzött, és dühös könnyeket sírt a veszteség és a pocsékolás miatt.

Hallotta, amint Eadbald azt mondja:

– Nézd csak a műhelyt.

Edgar felállt, megtörölte a szemét. Először nem volt biztos benne, hogy mit lát, ezért ismét megtörölgette a szemét.

A műhely égett. Hamuvá lett a félkész hajó és a farakás a kátránnyal és a kötéllel együtt. Csak a fenőkő maradt meg, amelyet arra használtak, hogy kiélesítsék a szerszámaikat. Edgar elszenesedett csontokat látott a hamuban,

amelyek túl kicsik voltak embernek. Szegény öreg Grendel itt égett halálra a láncon.

A család minden vagyona ebben a műhelyben volt.

Edgar rádöbbent, hogy nem csupán a műhelyt veszítették el, de a megélhetésüket is. Még ha egy vevő hajlandó is lenne csónakot rendelni három inastól, akkor sem volt fájuk, amiből megépítsék, sem eszközük, hogy a fát formálják, és pénzük sem, amiből mindent megvásárolhattak volna, amire szükségük van.

Mama erszényében lehet pár ezüstpenny, de a családnak sosem volt túl sok megtakarított pénze, és papa minden fölöslegből fát vett. Szívesen mondogatta, hogy a jó fa többet ért az ezüstnél, mert nehezebb ellopni.

– Semmink sem maradt, és nincs miből megélni – mondta. – Mi az ördöghöz kezdünk most?

2. fejezet

997. június 19. szombat

Wynstan, Shiring püspöke megfékezte lovát egy domb tetején, és letekintett Combe-re. Nem sok maradt a városból: a nyári nap szürke pusztaságra sütött.

– Rosszabb, mint vártam – mondta. Egyetlen jel adott okot a reményre: néhány hajó és csónak épen maradt a kikötőben.

Testvére, Wigelm, odaléptetett mellé, és azt mondta:

– Minden vikinget elevenen kéne megsütni. – Thán volt, a földbirtokos elit tagja. Öt évvel volt fiatalabb a harmincesztendős Wynstannél, és könnyen dühbe gurult.

Ám ez alkalommal Wynstan is egyetértett vele.

– Lassú tűzön – mondta.

Idősebb féltestvérük meghallotta, miről beszélnek. Mivel az volt a szokás, hogy a testvérek nevének hasonlóan kellett hangzania, a legidősebbet, aki negyvenéves volt, Wilwulfnak hívták, bár csak Wilfnek szólították. Ő volt Shiring elöljárója, Nyugat-Anglia azon részének vezetője, amelyhez Combe is tartozott.

– Még sose láttatok várost egy viking portya után – mondta. – Hát ilyen.

Belovagoltak az elpusztult városba, kis csapat fegyveres követte őket. Wynstan tudta, hogy impozáns látványt nyújtanak: három szép szál ember, drága ruhában, jó lovakon. Wilf térdig érő, kék tunikát viselt bőrcsizmával; Wigelm ugyanazt, csak vörösben. Wynstan papi mivoltához illően bokáig érő, fekete köntöst hordott, bár nagyon finom szövésűt, és hozzá bőrszíjon egy nagy ezüstkeresztet. A testvérek dús, szőke bajuszt növesztettek, szakállukat azonban borotválták a gazdag angolok divatja szerint. Wilfnek és Wigelmnek sűrű, szőke haja volt; Wynstan feje tetejét kiborotválták, ahogy az papoknál szokás. Módos és fontos embernek tűntek, merthogy azok is voltak.

A városlakók vigasztalanul tébláboltak a romok között, szánalmas kupacokba gyűjtötték a hamuból kiásott holmijukat: elgörbült vas főzőeszközöket, tűztől megfeketedett csontfésűket, repedt fazekakat, tönkrement szerszámokat. Csirkék csipegettek, disznók turkáltak, valami

ehetőt kerestek. A kialudt tűznek olyan undorító szaga volt, hogy Wynstan óvakodott mély lélegzetet venni.

A fivérek közeledésére a városiak felnéztek, és az arcukon felragyogott a remény. Látásból sokan ismerték őket, de akik nem, azok is láthatták a külsejükből, hogy nagyurak. Néhányan köszöntek nekik, mások éljeneztek és tapsoltak. Mindenki otthagyta, amit csinált, és követték az érkezőket. Az arcokra rá volt írva, hogy megmentőiket látják a hatalmasságokban.

A testvérek megfékezték lovaikat a téren a templom és a monostor között. Fiúk vetélkedtek, ki tartsa a kantárt, amíg az uraságok leszállnak. Ulfric apát odajött, hogy üdvözölje őket. Fehér haja fekete foltos lett a koromtól.

– Nagyuraim, a városnak roppant szüksége van a segítségetekre – mondta. – A nép…

– Várj! – szakította félbe Wynstan messzire elhallatszó hangon. Fivérei nem csodálkoztak, mert Wynstan előre tájékoztatta őket szándékáról.

A városiak elhallgattak.

Wynstan kiakasztotta a nyakából az ezüstkeresztet, a magasba emelte, és lassú, ünnepélyes léptekkel elindult a templom felé.

Testvérei utánamentek. A sokaság követte őket.

A püspök belépett a templomba, és lassan végigment a padsorok között. Észrevette a padlón fekvő sebesülteket, de rájuk se nézett. Akik képesek voltak rá, meghajoltak vagy letérdeltek a keresztet felmutató püspök előtt. Wynstan még több testet látott a templom túlsó végében, de azok már halottak voltak.

Az oltárnál leborult, mozdulatlanul feküdt a földpadlón, és magasba emelte a keresztet.

Így maradt egy hosszú percig, miközben az emberek némán figyelték. Azután feltérdelt. Esdeklő mozdulattal tárta szét a karjait, és azt kiáltotta:

– Mit tettünk?

Az emberek egyszerre sóhajtottak fel.

– Milyen bűnt követtünk el? – zengte Wynstan. – Mivel érdemeltük ki ezt? Nyerhetünk-e bocsánatot?

Ugyanilyen stílusban folytatta. Félig ima volt, félig szentbeszéd. El kellett magyaráznia a népnek, miként lehet Isten akarata az, ami történt. Az embereknek úgy kell látniuk a viking portyát, mint büntetést a bűneikért.

Azonban itt gyakorlati munka várt rájuk, és ez csak a bevezető szertartás volt, így hát rövidre fogta.

– Amikor elkezdjük újjáépíteni városunkat – mondta befejezésül –, megfogadjuk, hogy újult erővel iparkodunk jámbor, alázatos, istenfélő keresztények lenni a Mi Urunk, Jézus Krisztus nevében. Ámen.

Fölállt és megfordult, megmutatva könnyes arcát a tömegnek. A keresztet visszaakasztotta a nyakába.

– És most Isten szeme előtt felszólítom testvéremet, Wilwulf elöljárót, hogy üljön törvényt.

Wynstan és Wilf kivonult a templomból, nyomukban Wigelmmel és Ulfrickal. A városiak utánuk özönlöttek.

Wilf körülnézett.

– Ez lesz törvénylátó helyem.

– Jól vagyon, nagyuram – mondta Ulfric. Ujjaival csettintett az egyik szerzetesnek. – Hozd a nagy széket. – Ismét Wilfhez fordult. – Szükséged van tintára és pergamenre, elöljáró úr?

Wilf tudott olvasni, de írni nem. Wynstan mindkettőben járatos volt, mint a legtöbb magas rangú klerikus. Wigelm analfabéta volt.

– Kétlem, hogy bármit le kellene írnunk – mondta Wilf.

Wynstanhez odaosont egy harminc körüli, magas nő, aki szakadt, vörös ruhát viselt. Csinos volt még hamutól mocskos arccal is. Félig suttogott, de így is kihallatszott a hangjából a kétségbeesés.

– Könyörgök, püspök uram, segítened kell – mondta.

– Ne beszélj hozzám, ostoba némber! – mondta Wynstan.

Ismerte a nőt. Meagenswith, közhasználatú nevén Mags, egy nagy házban lakott tíz-tizenkét lánnyal – részben rabszolgákkal, részben önkéntesekkel –, akik pénzért háltak férfiakkal. Wynstan rá se nézett, úgy válaszolt neki:

– Ne akarj az első combe-i lenni, akivel együttérzek – mondta halkan, türelmetlenül.

– De hát a vikingek az összes lányt elvitték a pénzemmel együtt!

Akkor most már mindnyájan rabszolgák, gondolta Wynstan.

– Később megbeszéljük – mormolta. Aztán fölemelte a hangját, hogy a közelebb állók is hallják. – Távozz tőlem, tisztátalan parázna!

Mags elkotródott.

Két szerzetes kihozott egy tölgyfából faragott, súlyos széket. Letették a tér közepére. Wolf leült, Wigelm a baljára állt, Wynstan a jobbjára.

Miközben a városlakók gyülekeztek, a testvérek halk, aggodalmas tanácskozást tartottak. Mindhármuknak származott bevételük Combe-ből,

amely Shiring után a második legfontosabb város volt a kerületben. Minden ház bért fizetett Wigelmnek, aki ezt a jövedelmet megosztotta Wilffel. Továbbá az emberek tizedet fizettek az egyháznak, amelyből Wynstan püspök kapta meg a részét. Wilf kiviteli és behozatali vámot szedett mindazon áruk után, amelyek megfordultak a kikötőben. Wynstannek a monostorból is volt jövedelme. Wigelm adta el az erdőből származó fát. Két nappal ezelőtt a gazdagság mindeme forrásai kiszáradtak.

– Hosszú idő telik el, mire itt bárki is képes lesz fizetni – állapította meg komoran Wynstan. Kénytelen lesz mérsékelni a kiadásait. Shiring nem volt gazdag egyházközség. Ha ő lenne Canterbury érseke, bezzeg nem kellene aggódnia: Dél-Angliában ő rendelkezne az egyház minden vagyonával. De mivel csak shiringi püspök, a lehetőségei korlátozottak. Mit építhetne le? Utálta, ha meg kellett vonnia magától valamilyen örömet.

– Mindnek van pénze – szólt gúnyosan Wigelm. – Megtalálhatod, ha felvágod a hasukat.

Wilf a fejét rázta.

– Ne légy ostoba. – Ezt gyakran mondta Wigelmnek. – A többség mindenét elveszítette – folytatta. – Nincs élelmük, sem pénzük, hogy vásárolhassanak, sem eszközeik, hogy pénzt szerezhessenek. Télen makkot fognak szedni, hogy levest főzzenek. Azok, akik túlélték a vikingeket, elgyengülnek az éhségtől. A gyerekek megbetegednek és meghalnak; az öregek elesnek és csontjuk törik; a fiatalok és erősek elmennek.

Wigelm nyűgösködött.

– Akkor mit tegyünk?

– Bölcsen tesszük, ha csökkentjük követeléseinket.

– Nem hagyhatjuk, hogy ne fizessenek!

– Te bolond, a halott ember nem fizet. Ha néhány túlélő újrakezdheti a halászatot, a kézművességet és a kereskedést, akkor jövő tavasztól talán ismét adózhatnak.

Wynstan helyeselt. Wigelm nem, de nem szólalt meg többé: Wilf volt az idősebb és a rangosabb.

Amikor mindenki ott volt, megszólalt Wilf:

– Nos, Ulfric apát, mondd el nekünk, mi történt.

Az elöljáró megkezdte a törvénylátást.

– A vikingek két napja érkeztek hajnalhasadáskor, amikor még mindenki aludt – mondta Ulfric.

– Miért nem harcoltatok velük, gyávák? – kérdezte Wigelm.

Wilf leintette.

– Egyszerre csak egy beszéljen – mondta. Ulfrichoz fordult. – Emlékezetem szerint ez az első alkalom, amikor a vikingek megtámadták Combe-t, Ulfric. Tudod, hogy ez a csapat honnan jött?

– Nem, nagyuram. Hacsak valami halász nem látta a hajóhadukat.

– Sose láttuk őket, nagyuram – szólalt meg egy testes, őszülő szakállú ember.

– Ez Maccus – mondta Wigelm, aki a testvéreinél jobban ismerte a városiakat. – Övé a legnagyobb halászhajó a helységben.

Maccus folytatta:

– Úgy hisszük, a vikingek a Csatorna túlpartján, Normandiában horgonyoznak. Azt mondják, ott szerzik be az ellátmányt, azután átjönnek a vízen rabolni, majd a zsákmányt eladják a normannoknak, Isten taszítsa pokolra a lelküket!

– Ez hihető, de nem sokra megyünk vele – mondta Wilf. – Normandiának hosszú a partvidéke. Felteszem, Cherbourg a legközelebbi kikötő.

– Úgy van – felelte Maccus. – Azt hallottam, egy hosszú félszigeten van, amely belenyúlik a Csatornába. Jómagam nem jártam ott.

– Én sem – mondta Wilf. – Járt valaki ott Combe-ből?

– A régi napokban talán – felelte Maccus. – Mostanában nem kockáztatjuk meg, hogy olyan messzire menjünk. Inkább kerülni kívánjuk a vikingeket, semmint találkozzunk velük.

Wigelmnek nem volt türelme az ilyesfajta beszélgetéshez.

– Össze kell gyűjtenünk egy hajóhadat, hogy elvitorlázzunk Cherbourg-ba, és felégessük úgy, ahogy ők égették föl Combe-t! – mondta. Néhány fiatalabb férfi a tömegből helyeslően ordított.

– Aki meg akarja támadni a normannokat, semmit sem tud róluk – válaszolta Wilf. – Ne feledjétek, hogy a vikingektől származnak. Lehet, hogy civilizáltak, de ugyanolyan kemények, mint ők. Mit gondolsz, miért minket támadtak meg a vikingek, és nem a normannokat?

Wigelm összement.

– Bár többet tudnék Cherbourg-ról – mondta Wilf.

– Én egyszer jártam ott! – szólalt meg egy fiatalember a tömegben.

Wynstan érdeklődve nézett rá.

– Ki vagy?

– Edgar, a hajóépítő fia, püspök uram.

Wynstan megszemlélte a legényt. Középtermetű volt, de izmos, mint a hajóépítők. Világosbarna haja volt és pelyhedző szakálla. Udvariasan, de bátran beszélt, nyilvánvalóan nem ijesztette meg azoknak az embereknek a rangja, akikhez szólt.

– Hogy kerültél Cherbourg-ba? – kérdezte Wynstan.

– Az apám vitt el. Egy hajót szállított le, amelyet mi építettünk. De az öt éve volt. A hely változhatott azóta.

– Bármilyen információ jobb, mint a semmilyen – mondta Wilf. – Mire emlékszel?

– Van ott egy jó nagy kikötő, sok hajó és csónak fér el benne. Akkor Hubert gróf uralkodott – nyilván még most is. Nem volt öreg.

– Még valami?

– Emlékszem a gróf lányára, Ragnára. Vörös haja volt.

– Egy fiú emlékszik az ilyesmire – jegyezte meg Wilf.

Mindenki nevetett, Edgar pedig elvörösödött.

Fölemelte a hangját, hogy túlkiáltsa a nevetést.

– És van ott egy kőtorony!

– Mit mondtam? – kérdezte Wilf az öccsétől. – Nem olyan könnyű megtámadni egy várost, ahol kőből van az erődítés.

– Javasolhatok valamit? – kérdezte Wynstan.

– Hát persze – válaszolta a fivére.

– Nem barátkozhatnánk össze Hubert gróffal? Talán meg lehetne győzni, hogy a keresztény normannoknak és a keresztény angoloknak össze kellene fogni a gyilkos Ódin-imádó vikingek ellen. – Wynstan tudta, hogy az Észak– és Kelet-Angliában letelepedett vikingek általában áttértek a kereszténységre, de a tengeri rablók ragaszkodtak pogány isteneikhez. – Wilf, te ugyancsak meggyőző tudsz lenni, ha akarsz valamit – mondta vigyorogva. Igazat beszélt: Wilfnek volt varázsa.

– Ebben nem vagyok biztos – felelte a magas rangú férfi, az ealdorman,[4] a földesúr.

– Tudom, mire gondolsz – vágta rá Wynstan. Halkabban folytatta, mert ez olyan téma volt, amit a városlakók úgysem értettek. – Arra gondolsz, mit szól majd hozzá Ethelred király. A diplomácia uralkodói előjog.

– Pontosan.

– Ezt bízd csak rám. Én majd elintézem a királlyal.

– Valamit tennem kell, mielőtt ezek a vikingek elpusztítják a tartományomat – mondta Wilf. – És ez az első gyakorlatias javaslat, amit

hallottam.

Az emberek mozgolódtak és dörmögtek. Wynstan érezte, hogy túlságosan elméleti kérdésnek találják a barátkozást a normannokkal. Nekik ma volt szükségük segítségre, és abban reménykedtek, hogy a három testvértől megkapják. A nemesség kötelessége, hogy megvédje a népet – ez igazolta rangjukat és gazdagságukat –, és a fivérek nem tudtak vigyázni Combe-re. Ezt helyre kell hozniuk valamiként.

Wilf egyetértett.

– Térjünk vissza a gyakorlati ügyekre – mondta. – Ulfric apát, hogy áll az emberek élelmezése?

– A monostor raktáraiból látjuk el őket, mert azt nem fosztották ki – válaszolta Ulfric. – A vikingek megvetették a szerzetesek halát és babját, inkább az aranyat és az ezüstöt lopták el.

– És hol alszanak ezek az emberek?

– A templomhajóban, ahol a sebesültek fekszenek.

– És a halottak?

– A templom keleti végében.

– Megengeded, Wilf? – kérdezte Wynstan.

Az ealdorman bólintott.

– Köszönöm. – Wynstan fölemelte a hangját, hogy mindenki hallhassa. – Ma, napnyugta előtt nyilvános istentiszteletet tartok valamennyi halott lelkéért, és engedélyezem a közös sírt. Ebben a meleg időben fennáll a veszély, hogy a temetetlen holtak járványt okoznak. Holnap estére minden holtat adjanak át a földnek.

– Nagyon jó, püspök uram – helyeselt Ulfric.

Wilf végignézett a tömegen, és elkomorodott.

– Itt úgy ezren vannak. A város lakosságának legalább a fele életben maradt. Hogy sikerült ilyen sok embernek elmenekülnie a vikingek elől?

– Egy korán kelő fiú meglátta őket – válaszolt Ulfric. – A monostorhoz futott, hogy figyelmeztessen minket, és meghúzta a harangot.

– Derék dolog – helyeselt Wilf. – Melyik fiú?

– Edgar, aki épp az imént szólt Cherbourg-ról. A hajóépítő mester három fia közül a legfiatalabb.

Okos legény, gondolta Wynstan.

– Helyesen cselekedtél, Edgar.

– Köszönöm.

– Mihez kezdesz most?

Edgar igyekezett bátorságot mutatni, de Wynstan látta rajta, hogy fél a jövőtől.

– Nem tudjuk – válaszolta Edgar. – Az apámat megölték, és elveszítettük a szerszámainkat meg a tartalék fáinkat.

Wigelm türelmetlenül közbevágott:

– Nem mehetünk bele abba, hogy külön-külön beszéljünk meg minden családot! El kell döntenünk, mi történjék az egész várossal.

Wilf helyeslően bólintott.

– Az embereknek meg kell próbálniuk helyreállítani a házaikat, még mielőtt eljön a tél. Wigelm, te lemondasz a nyári napfordulókor esedékes bérleti díjakról. – Az adókat évente négyszer fizették: a nyári napfordulón, június huszonnegyedik napján; Szent Mihálykor, szeptember huszonkilencedik napján; karácsonykor, december huszonötödik napján és Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén, március huszonötödik napján.

Wynstan az öccsére pillantott. Rosszkedvűnek látszott, de nem szólt. Elég ostoba ahhoz, hogy ilyesmin mérgelődjön. Az embereknek nincs semmijük, amiből a bérletet kifizethetnék, így Wilf a semmit engedte el.

– És a Mihály-napiakat is, kérlek, nagyuram! – kiáltotta a tömegből egy asszony.

Wynstan ránézett. Keménykötésű, alacsony asszony volt, negyvenévesforma.

– Szent Mihálykor majd meglátjuk, hol tartotok – felelte Wilf óvatosan.

Az asszony rávágta:

– Fára van szükségünk a házak újjáépítéséhez, de nem tudjuk kifizetni.

Wilf odaszólt Wigelmnek:

– Ő kicsoda?

– Mildred, a hajóács felesége – felelte Wigelm. – Bajkeverő.

Wynstannek támadt egy ötlete.

– Talán megszabadíthatlak tőle, öcsém – mormolta.

– Lehet, hogy bajkeverő, de igaza van – mondta halkan az ealdorman. – Wigelm engedélyezni fogja, hogy ingyen hozhassanak fát.

– Jól van – válaszolta kelletlenül Wigelm. Fölemelte a hangját, és a tömeghez fordult: – Ingyen fát adok, de csak Combe lakóinak, csak házépítésre és csak Szent Mihályig!

Wilf fölállt.

– Most ennyit tehetünk – mondta. Wigelmhez fordult. – Beszélj ezzel a Maccusszal. Tudd meg, elvinne-e engem Cherbourg-ba, és mit kíván

fizetségül, mennyi időbe telne az út, és így tovább.

A tömeg elégedetlenül dörmögött. Csalódottak voltak. *Ez a hatalom hátránya,* gondolta Wynstan, *az emberek csodára várnak.* Sokan meglódultak, valamiféle különleges elbánást követelve. A fegyveresek elébük álltak, hogy fenntartsák a rendet.

Wynstan eljött. A templomajtóban ismét beleütközött Magsbe. Az asszony úgy döntött, hogy hangnemet változtat, és a kétségbeesés helyett hízelgett.

– Akarod, hogy leszopjalak a templom mögött? – kérdezte. – Mindig azt mondtad, hogy jobban csinálom, mint a fiatal lányok.

– Ne légy bolond – felelte Wynstan. Egy tengerész vagy halász talán nem törődött vele, hogy ki látja, amint leszopják, de egy püspöknek diszkréten kell viselkednie. – Térj a tárgyra – mondta. – Mennyire van szükséged?

– Ezt hogy érted?

– A lányok pótlására – felelte Wynstan. Szép időket töltött Mags házában, és remélte, hogy ezek megismétlődnek. – Mennyi pénzt adjak kölcsön?

Mags hozzászokott, hogy gyorsan alkalmazkodjon a férfiak változó hangulataihoz, és máris átment üzletasszonyba.

– A fiatal és friss rabszolgalányok darabja egy font a bristoli piacon.

Wynstan bólintott. Innen több nap járásra nagy rabszolgapiac volt Bristolban.

– Ha ma kölcsönadok tíz fontot, vissza tudsz fizetni húszat mához egy évre?

Az asszony szeme felragyogott, de úgy tett, mintha kétkedne.

– Nem tudom, hogy olyan hamar fellendül-e az üzlet.

– Mindig lesznek idelátogató tengerészek. A friss lányok több férfit vonzanak. A te szakmádra mindig van igény.

– Adj tizennyolc hónapot.

– Fizess nekem huszonöt fontot jövő karácsonykor.

Mags aggodalmasnak látszott, de azért azt felelte:

– Jól van.

Wynstan odahívta Cnebbát, egy nagydarab, vassisakos embert, a püspök sáfárját.

– Adj neki tíz fontot – mondta.

– A láda a monostorban van – mondta Cnebba az asszonynak. – Gyere velem.

– És ne csapd be! – figyelmeztette Wynstan. – Elkaphatod, ha akarod, de add oda neki mind a tíz fontot.
– Isten áldjon meg, püspök uram – mondta Mags.
Wynstan megérintette ujjával az asszony ajkát.
– Később megköszönheted, amikor besötétedik.
Mags megfogta a püspök kezét, és buján megnyalta az ujját.
– Alig várom.
Wynstan otthagyta, mielőtt felfigyelhettek volna rájuk.
Végignézett a tömegen. Vigasztalanok, sértődöttek voltak, de semmit sem tehettek. Tekintete találkozott a hajóács fiáéval. Magához intette. Edgar, sarkában egy barna-fehér kutyával, odament a templomajtóhoz.
– Hozd ide az anyádat – mondta Wynstan. – És a testvéreidet. Talán segíthetek nektek.
– Köszönöm, nagyuram! – válaszolta Edgar buzgó lelkesedéssel. – Talán azt akarod, hogy építsünk egy hajót?
– Nem.
Edgar arca megnyúlt.
– Akkor mit akarsz?
– Hozd ide az anyádat, és elmondom.
– Igen, nagyuram.
Edgar elment, és Mildreddel tért vissza, aki gyanakodva sandított Wynstanre, és két fiatalemberrel, akik nyilvánvalóan a testvérei voltak. Mindkettő nagyobbra nőtt Edgarnál, de hiányzott belőlük a fiú kíváncsisága és intelligenciája. Három erős fiú meg egy kemény anya: jó kombináció ahhoz, amit Wynstan a fejében forgatott.
– Tudok egy üres tanyát – mondta. Szívességet tesz Wigelmnek, megszabadítja az okvetetlenkedő Mildredtől.
Edgar elszörnyedt.
– Hajóácsok vagyunk, nem parasztok!
– Tartsd a szád, Edgar – szólt rá az anyja.
– Elbírsz egy gazdasággal, özvegyasszony? – kérdezte Wynstan.
– Tanyán születtem.
– Ez egy folyó partján van.
– De mennyi föld tartozik hozzá?
– Harminc hektár. Általában ennyi elég egy család eltartásához.
– Ez a talajtól függ.
– És a családtól.

Az asszony nem hagyta magát eltéríteni.

– Milyen a talaj?

– Olyan, amilyenre számíthatsz: kicsit mocsaras a folyó partján, könnyű és agyagos följebb a lejtőn. És zabbal vetették be, most zsendül. Annyi a dolgotok, hogy learatjátok, és elteszitek télire.

– Ökrök?

– Nincsenek, de nincs is szükség rájuk. Ahhoz a könnyű talajhoz nem kell a nehéz eke.

Az asszony összehúzta a szemét.

– Miért üres?

Ravasz kérdés volt. Igazság szerint a legutóbbi bérlő képtelen volt eleget termelni a gyenge talajon a családja eltartásához. A feleség és a három kisgyerek meghalt, a bérlő elszökött. Ám ez a család más. Három dolgos férfi, és mindössze négy szájat kell etetni. Még így is kihívás lesz, de Wynstan úgy érezte, hogy ezek boldogulnak vele. Mindazonáltal nem mondta el nekik az igazságot.

– A bérlő lázban halt meg, a felesége pedig visszament az anyjához – hazudta.

– Akkor hát az a hely egészségtelen.

– A legkevésbé sem. Van mellette egy kis falu és egy minster.[5] A minster, az egy olyan templom, ahol egy papi közösség szolgál, és…

– Tudom én, mi az. Olyan, mint a kolostor, csak nem olyan szigorú.

– Degbert unokatestvérem az esperes, továbbá a falunak és ennek a gazdaságnak is a földesura.

– Milyen épületek vannak a tanyán?

– Egy ház és egy csűr. Az előző bérlő otthagyta a szerszámait.

– Mennyi a bérlet?

– Négy kövér süldőt kell leadnotok Degbertnek Szent Mihály napján, hogy a papoknak legyen szalonnája. Ez minden!

– Miért ilyen alacsony a bérlet?

Wynstan elmosolyodott. Gyanakvó tehén.

– Mert az unokatestvérem jó ember.

Mildred kétkedően horkantott.

Csend lett. Wynstan leste az asszonyt. Látszik rajta, hogy nem akarja a tanyát, és nem bízik a püspök úrban. Viszont a tekintete kétségbeesett, mert nincs más lehetősége. Elfogadja. Kénytelen rá.

– Hol van ez a hely? – kérdezte az asszony.

– Másfél napi járásra a folyón fölfelé.
– Mi a neve?
– Dreng’s Ferry.

3. fejezet

997. június vége

Másfél napig gyalogoltak egy alig látható ösvényen a kanyargós folyó partján: három ifjú, az anyjuk és egy barna-fehér kutya.

Edgar tanácstalan volt, zavart és aggodalmas. Új életet tervezett magának, de nem ezt a váratlan sorsfordulatot, amelyre nem volt ideje felkészülni. Mindenesetre neki és családjának kevés fogalma volt arról, mi vár rájuk. Szinte semmit nem tudtak erről a Dreng's Ferry nevű helyről. Milyen lesz? Az ottaniak vajon gyanakodva fogadják a jövevényeket, vagy örülnek nekik? Milyen a gazdaság? Csakugyan könnyen művelhető, laza a talaj, vagy makacs, nehéz agyag? Vannak ott körtefák vagy gágogó vadlibák, félénk szarvasok? Edgar családja hitt a tervekben. Az apja gyakran mondta, hogy az egész hajót meg kell építeni képzeletben, mielőtt felvennék az első fadarabot.

Sok dolguk lesz, ha életre akarnak kelteni egy elhagyatott gazdaságot. Edgar nehezen tudott lelkesedni érte. Ez reményeinek sírja volt. Sosem lesz saját műhelye, sosem fog hajókat építeni. Az biztos, hogy sose nősül meg.

Igyekezett érdeklődni a környezet iránt. Korábban sose gyalogolt ilyen sokat. Egyszer sok kilométert vitorlázott Cherbourg-ba és vissza, de a kettő között nem látott mást, csak vizet. Most először fedezte föl Angliát.

Sok volt az erdő, ugyanolyan, mint amelyikben a családja a fákat döntötte, amióta Edgar az eszét tudta. Helyenként falvak és néhány nagyobb birtok törte meg. A táj hullámosabb lett, ahogy beljebb jutottak a szárazföldön, a fák sűrűbben nőttek, de még itt is voltak lakóhelyek: egy vadászkunyhó, egy mészkőbánya, egy ónbánya, lóbefogók kunyhója, szénégetők kis családja, szőlőskert egy déli lejtőn, a dombtetőn legelésző birkanyáj.

Kevés utazóval találkoztak: egy kövér pappal sovány lovon, egy jól öltözött ezüstművessel és négy komor testőrével, egy testes gazdával, aki nagy, fekete kocát terelt a vásárba, egy görbe hátú öregasszonnyal, aki barna tojást árult. Ilyenkor megálltak és beszélgettek, hogy mi újság a nagyvilágban, mi várható az úton.

Mindenkinek, akivel találkoztak, be kellett számolni a viking rajtaütésről Combe-ben; az emberek így tájékozódtak, az utazók segítségével. Mama többnyire a rövidített változatot adta elő, de a jómódú településeken leült, és elmesélt mindent, mert ilyenkor ételt-italt kaptak cserébe.

Integettek az elhaladó csónakoknak. Hidak nem léteztek, csak egy gázló egy Mudeford Crossing nevű helyen. Ott a sörházban tölthették volna az éjszakát, de jó idő volt, és mama úgy döntött, hogy a szabadban alszanak, mert ezzel is pénzt takarítanak meg. Azért az épülettől hallótávolságra ágyaztak meg maguknak.

Az erdő veszélyes lehet, mondta mama, és figyelmeztette a fiúkat, hogy legyenek résen. Ettől Edgar még inkább úgy érezte, hogy a világból váratlanul eltűntek a törvények. Itt zsiványok laktak a vadonban, és meglopták az utazókat. Ebben az évszakban az ilyen emberek simán elbújhatnak a nyári lombok mögött, ahonnan bármikor előugorhatnak.

Hát akkor ő és a bátyjai majd visszavágnak, biztatta magát. Még mindig nála volt Sunni gyilkosának fejszéje. Kutyájuk is van. Brindle-nek ugyan nem vették hasznát a harcban, mint az a viking rajtaütéskor is kiderült, viszont kiszagolhatott egy rablót a bokorban, és figyelmeztetően ugathatott. Ami még fontosabb, négyüktől nem nagyon volt mit lopni: sem lábasjószág, sem díszes kardok, sem vasalt ládikó, amelyben pénz lehet. *Egy szegény embert senki sem rabol ki,* gondolta Edgar. Bár azért ebben nem volt teljesen biztos.

Mama diktálta a haladás sebességét, és őt kemény fából faragták. Már betöltötte a negyvenet, amit kevés asszony ért meg; zömük meghalt a legtermékenyebb korban, az esküvő és a harmincötödik év között. Nem úgy a férfiak. Papa negyvenöt évet élt, és rengeteg volt a nála is idősebb férfi.

Mama önmaga volt, ha gyakorlati problémákkal került szembe, ha döntéseket kellett hoznia, tanácsokat adnia; de a szótlan gyaloglás hosszú kilométerein Edgar láthatta, hogy roskadozik a gyász alatt. Amikor azt hitte, senki sem figyel rá, elengedte magát, és az arca megnyúlt a gyásztól. Életének több mint a felét élte le papával. Edgar nehezen tudta elképzelni, hogy valaha ugyanaz a viharos szenvedély kötötte össze őket, mint őt és Sunnit, de nyilván így kellett lennie. Három fiat nemzettek és neveltek föl, és még ennyi év után is ölelkeztek, ha felébredtek éjnek évadján.

Ő sose élheti át ezt Sunnival. Mama azt gyászolta, amit elvesztett, Edgar azt, ami sosem lehet az övé. Sosem veheti feleségül Sunnit, nem nevelhetik közös gyermekeiket, nem bújhatnak össze sötét éjszaka egy javakorabeli

ölelésre; sose kapnak időt, hogy összecsiszolódjanak, szokásokat alakítsanak ki, természetesnek vegyék egymást, és ez akkora keserűség volt, hogy alig bírta elviselni. Rejtett kincset talált, valamit, ami sokkal többet ér a világ összes aranyánál, azután elveszítette. Az élet üresen húzódott előtte.

A hosszú gyaloglás közben, mikor az anyja elmerült a gyászban, Edgart az erőszak fel-felvillanó emlékei háborgatták. A tölgyek és gyertyánok harsogó szépsége mintha eltűnt volna körülötte, és ő a vágást látta Cyneric nyakán, amelyet mintha hentesbárddal csináltak volna; érezte, ahogy Sunni teste kihűl a halálban; ismét elszörnyedt a véres péptől, amivé ő verte szét a szőke szakállas északi arcot a fékevesztett, eszelős gyűlöletrohamában. Látta a hamuleples mezőt egy város helyén, a vén Grendel megperzselt csontjait, az apja levágott karját, amely úgy hevert a parton, mintha uszadék fa lenne. Arra gondolt, hogy Sunni most egy tömegsírban fekszik Combe temetőjében. Noha tudta, hogy Sunni lelke Istennél lakozik, mégis elborzasztotta a gondolat, hogy az imádott test odakerült a sok száz tetem közé a hideg földben.

A második napon, amikor Edgar és az anyja véletlenül jó ötven méterrel megelőzték a többieket, mama tűnődve megszólalt:

– Bizonyára nem otthon voltál, amikor megláttad a viking hajókat.

Edgar már várta ezt. Erman értetlenül faggatózott, Eadbald sejtette, hogy itt valami suskus volt, de Edgar nem tartozott nekik elszámolással. Mama azonban más.

Mégse tudta, hogyan kezdje el, így csak annyit mondott:

– Igen.

– Gondolom, valami lánnyal találkoztál.

A fiú zavarban volt.

Anyja folytatta:

– Más oka nem lehetett annak, hogy éjszaka kiosonj a házból.

Edgar vállat vont. Mama elől sose lehetett titkolózni.

– De miért hallgattad el? – tette fel az anyja a logikus kérdést. – Elég idős vagy ahhoz, hogy udvarolj egy lánynak. Nincs abban semmi szégyen. – Szünetet tartott. – Hacsak nem férjes asszony.

Edgar nem szólt, de érezte, hogy lángvörös lesz.

– Csak pirulj – mondta az anyja. – Van okod szégyenkezni.

Mama szigorú volt, akárcsak papa. Hitték, hogy be kell tartani az egyház és a király törvényeit. Edgar is hitt ebben, de arról győzködte magát, hogy

az ő kapcsolata Sunnival kivételes.
– Gyűlölte Cynericet – mondta.
Mamát nem győzte meg.
– Tehát szerinted így szól a parancsolat: „Ne paráználkodj, hacsak az asszony nem gyűlöli a férjét?” – kérdezte gúnyosan.
– Tudom, hogy szól a parancsolat. Megszegtem.
Anyja nem nyugtázta a vallomást. Ment tovább a saját gondolatai útján.
– Az asszony nyilván meghalt a támadásban – mondta. – Máskülönben most nem velünk lennél.
Edgar bólintott.
– Gondolom, a tejesember felesége volt. Mi is a neve? Sungifu.
Mindent kitalált. Edgar buta gyereknek érezte magát, akit hazugságon kapnak.
– Ti meg akartatok szökni az éjszaka? – kérdezte a mama.
– Igen.
Mama megfogta a fia karját, a hangja szelídebb lett.
– Jól választottál, ezt elismerem. Kedveltem Sunnit. Okos volt és dolgos. Sajnálom, hogy meghalt.
– Köszönöm, mama.
– Jó asszony volt. – Elengedte a fiú karját, a hangja ismét megváltozott. – De valaki másnak az asszonya.
– Tudom.
Mama nem mondott többet. Tudta, hogy Edgar fölött majd ítél a lelkiismerete.
Megálltak egy patak mellett, ittak a hideg vízből, és megpihentek. Órák óta nem ettek, mert nem volt mit.
Erman, a legidősebb testvér ugyanolyan rosszkedvű volt, mint Edgar, de nem volt annyi esze, hogy tartsa a száját.
– Mesterember vagyok, nem pedig tudatlan paraszt – morgott, amikor ismét elindultak. – Nem tudom, miért is megyek erre a tanyára.
Anyjuknak kevés türelme volt a nyafogáshoz.
– Miért, volt más választásod? – förmedt rá Ermanre. – Mihez kezdtél volna, ha nem szorítlak rá, hogy velünk gyere?
Erman erre persze nem tudott válaszolni. Azt motyogta, hogy kivárta volna, hátha adódik valami.
– Megmondom én neked, mi adódott volna – felelte mama. – Rabszolgaság. Ez volt a lehetőséged. Ez történik az emberrel, amikor az

éhenhalás kerülgeti.

Szavait Ermannek címezte, de Edgar sokkal jobban elhűlt tőlük. Az meg sem fordult a fejében, hogy rabszolga lehet. Rémítő gondolat. Ez a sors vár a családra, ha nem képesek fellendíteni a tanyát?

– Engem senki sem tesz rabszolgává! – pattogott Erman.

– Nem hát – felelte mama. – Önként vállalnád.

Edgar hallott már emberekről, akik önként lettek rabszolgák, noha senki ilyet nem ismert személyesen. Persze sok rabszolgával találkozott Combeben: tíz emberből legalább egy rabszolga volt. A szép fiatal lányok és fiúk a gazdagok játékszerei lettek. Mások az ekét húzták, megkorbácsolták őket, ha elfáradtak, az éjszakát láncon töltötték, mint a kutyák. Többségük brit volt, a civilizáció nyugati határvidékéről, Walesből, Cornwallból és Írországból. Ezek időnként lerohanták a gazdagabb angolokat, ellopták a marhájukat, tyúkjaikat, fegyvereiket; az angolok pedig büntetésből őket rohanták le, felgyújtották a falvaikat, és elhurcolták az embereket rabszolgának.

Az önkéntes rabszolgaság más volt. Hivatalos ceremónia szerint történt, amelyet mama gúnyosan ismertetett Ermannel:

– Alázatosan fejet hajtva letérdelsz egy nemesember vagy nemesasszony előtt – mondta. – A nemes természetesen visszautasíthat, de ha a kezét a fejedre teszi, akkor holtodig rabszolga leszel.

– Inkább éhen halnék! – próbált dacoskodni Erman.

– Ugyan már – intette le mama. – Még egyszer se feküdtél le éhesen. Apád tett róla, még akkor is, ha ő meg én nem ettünk, hogy nektek jusson, fiúk. Nem tudod, milyen az, egy hétig koplalni. Villámgyorsan fejet hajtanál egy tál ételért. De utána napjaid fogytáig dolgoznod kellene, csak azért, hogy ehess.

Edgar nem tudta, higgye-e, amit hallott. Úgy érezte, ő inkább koplalna.

– Az ember kiszabadulhat a rabszolgaságból – makacskodott Erman.

– Igen, de tisztában vagy vele, hogy milyen nehéz az? Csakugyan megvásárolhatod a szabadságodat, de honnan szerzed meg a pénzt? Az emberek néha adnak borravalót a rabszolgának, de nem túl gyakran és nem túl sokat. Rabszolgaként az egyetlen reményed az lehet, hogy egy emberséges tulajdonos talán felszabadít a végrendeletében. Rögtön vissza is kerülsz oda, ahol kezdted, hajléktalan koldus vagy, csak húsz évvel öregebb. Ez a választásod, te ostoba kölyök. Most mondd, hogy nem akarsz gazdálkodó lenni.

Eadbald, a középső testvér, hirtelen megállt, összeráncolta szeplős homlokát, és így szólt:
– Azt hiszem, megérkeztünk.
Edgar átnézett a folyón. Az északi parton egy épület állt, amely sörház lehetett: hosszabb volt egy közönséges háznál, asztal és padok voltak előtte, meg egy nagy fűfolt, amelyen egy tehén és két kecske legelt. A közelben kezdetleges csónak volt kikötve. A sörháztól kitaposott ösvény vezetett fölfelé a lejtőn. Az úttól balra öt másik faház állt. Jobbra volt egy kis kőtemplom, egy másik nagy ház és két melléképület, istállók vagy csűrök. Mögöttük az út eltűnt az erdőben.
– Egy rév, egy sörház és egy templom – mondta Edgar izgatottan. – Azt hiszem, Eadbaldnak igaza van.
– Meglátjuk – felelte az anyja. – Kiáltsatok.
Eadbaldnak hatalmas hangja volt. Tölcsért csinált a kezéből, és átordított a másik partra.
– Hé! Hé! Van ott valaki? Hahó! Hahó!
Vártak a válaszra.
Edgar lefelé tekintett folyásirányban, és látta, hogy a folyó kettéágazik. A két ágtól közrefogott sziget fél kilométer hosszú lehetett. Sűrű erdő borította, de a fák között átsejlett egy kőépület egy darabja. Kíváncsian találgatta, hogy mi lehet.
– Kiálts még egyszer – parancsolta mama.
Eadbald ismét kiáltott.
Nyílt a sörház ajtaja, kijött egy nő. A túlpartot kémlelő Edgar úgy látta, inkább leány lehet, négy-öt évvel fiatalabb nála. A lány ránézett az érkezőkre, de mintha nem is látta volna őket. Favödör volt nála. Ráérősen lement a vízhez, beleürítette a vödröt a folyóba, kiöblítette, azután visszatért a kocsmába.
– Át kell úsznunk – vélte Erman.
– Nem tudok úszni – felelte mama.
– Az a lány egyértelműen jelzett – mondta Edgar. – Azt akarja tudatni velünk, hogy ő itt valaki, és nem cseléd. Átjön a csónakkal, ha úgy tartja úri kedve, és elvárja, hogy hálásak legyünk érte.
Igaza lett. A lány előkerült a kocsmából, és ugyanolyan komótosan lebaktatott a csónakhoz. Kioldotta a kötelet, felvett egy evezőt, beszállt a csónakba és ellökte. Felváltva evezett a csónak két oldalán, gyakorlott könnyedséggel mozogva.

Edgar elhűlve bámulta a csónakot. Kivájt fatönkből készült, és billegett, noha a lány láthatólag hozzászokott.

Ahogy közelebb ért, Edgar alaposan megnézhette. Jelentéktelen, barna hajú, pattanásos teremtés volt, az alakja viszont olyan gömbölyded, hogy Edgar módosította a becslését tizenöt évre.

A lány ügyesen megállt pár méterre a déli parttól.

– Mit akartok?

Mama kérdéssel válaszolt.

– Milyen hely ez?

– Dreng's Ferrynek hívják.

Akkor hát ez az új otthonunk, gondolta Edgar.

– Te vagy Dreng? – kérdezte mama.

– Az apám Dreng. Én Cwenburg vagyok. – Érdeklődéssel nézte a három fiút. – Kik vagytok?

– A tanya új bérlői – felelte mama. – Shiring püspöke küldött.

Cwenburgnek nem lehetett imponálni.

– Csakugyan?

– Átviszel minket?

– Fejenként egy farthing,[6] és nincs alku.

Az egyetlen pénz, amit a király veretett, az ezüstpenny volt. Edgar, mivel érdekelték az ilyen dolgok, tudta, hogy a penny súlya egy huszad uncia. Tizenkét uncia egy font, így egy font kétszáznegyven penny. A fém nem volt tiszta: negyven részből harminchét volt ezüst, a többi réz. Egy pennyn fél tucat csirkét vagy egy negyed birkát lehetett venni. Az olcsóbb áruknál a pennyt két félpennysre vagy négy farthingra kellett vágni. A pontos felosztás állandó viták tárgya volt.

– Tessék, egy penny – mondta mama.

Cwenburg rá se nézett az érmére.

– A kutyával öten vagytok.

– A kutya átúszhat.

– Némelyik nem tud úszni.

Mama bosszús lett.

– Akkor a parton marad és éhezik, vagy beugrik a folyóba és megfullad! Nem fogok fizetni azért, hogy egy kutyát átvigyek a réven.

Cwenburg vállat vont, a folyó széléig kormányozta a csónakot, és átvette a pénzt.

Elsőnek Edgar szállt be. Letérdelt és megfogta a csónak két oldalát, hogy ne billegjen. Észrevette, hogy a koros fatörzsön apró repedések húzódnak, és az aljában áll a víz.

– Hol szerezted azt a fejszét? – kérdezte Cwenburg. – Drágának tűnik.

– Egy vikingtől vettem el.

– Csakugyan? És mit szólt hozzá?

– Nem sokat szólhatott, mert kettéhasítottam a fejét. Ezzel.

– Jólesett kimondani.

A többiek is beszálltak, és Cwenburg ellökte a csónakot. Brindle habozás nélkül beugrott a folyóba és úszni kezdett a csónak után. Ahogy kiértek az erdő árnyékából, a nap forrón sütött le Edgar fejére.

– Mi van a szigeten? – kérdezte Cwenburgtől.

– Egy apácazárda.

Edgar bólintott. Az lesz a kőépület, amelyet megpillantott.

– Meg van egy csomó bélpoklos – tette hozzá Cwenburg. – Kunyhókban laknak, amiket ők csinálnak ágakból. Az apácák etetik őket. Úgy hívjuk azt a helyet, hogy Bélpoklos-sziget.

Edgar megborzongott. Vajon hogy maradnak életben az apácák? Az emberek azt mondták, hogy ha megérintesz egy bélpoklost, elkapod a betegséget, bár ő még senkiről sem hallott, aki ezt kipróbálta volna.

Elérték az északi partot, Edgar kisegítette mamát a csónakból. Megcsapta az erjedő barna sör erős szaga.

– Valaki sört főz – állapította meg.

– Az anyám nagyon jó sört csinál – felelte Cwenburg. – Be kellene jönnötök a házba, hogy felfrissítsétek magatokat.

– Köszönjük, nem! – vágta rá mama.

De Cwenburg erősködött.

– Bizonyára aludni szeretnétek valahol, amíg megjavítjátok az épületeket. Apám ad nektek vacsorát és reggelit, fejenként fél pennyért. Igazán olcsó.

– Akkor hát a tanya rossz állapotban van? – kérdezte mama.

– Lyukak voltak a tetőn, amikor legutóbb elmentem mellette.

– És a csűr?

– Mármint a hídlás?

Edgar elkomorodott. Ez nem hangzott jól. Mégis, harminc hektárjuk volt: valamit csak kihozhatnak belőle.

– Meglátjuk – mondta az anyja. – Melyik házban lakik az esperes?

– Kopasz Degbert? A nagybátyám. Az a nagy ház a templom mellett – mutatta Cwenburg. – Az összes pap együtt lakik.

– Elmegyünk, meglátogatjuk.

Otthagyták Cwenburgöt, és megtették a rövid utat fölfelé a lejtőn.

– Ez az esperes az új földesurunk – mondta mama. – Viselkedjetek udvariasan és nyájasan. Szilárd leszek, ha szükséges, de semmiképpen sem akarom az ellenségünkké tenni.

Edgar elég rozzantnak találta a kis templomot. A boltíves bejárat megroggyant, az összeomlást csak a vaskos fatörzs akadályozta meg, amelyik az ajtónyílás közepét támasztotta. A templom mellett egy faház állt, méretre ugyanúgy a kétszerese a közönséges lakóépületnek, mint a kocsma. Udvariasan megálltak előtte, és mama elkiáltotta magát:

– Van itthon valaki?

Egy várandós asszony nyitott ajtót. Csecsemő ült a csípőjén, és egy tipegő kapaszkodott a szoknyájába. Piszkos haja és hatalmas melle volt. Valaha gyönyörű lehetett finom járomcsontjával és egyenes orrával, de most olyan fáradtnak látszott, mint aki állni is alig bír. Sok nő lett ilyen a húszon túl. *Nem csoda, hogy fiatalon halnak meg,* gondolta Edgar.

– Degbert esperes itt van? – kérdezte mama.

– Mit akartok a férjemtől? – kérdezte az asszony.

Hát ez nem a legszigorúbb vallási közösség, gondolta Edgar. Elvben az egyház jobban szerette a papi nőtlenséget, de a szabályt többször szegték meg, mint ahányszor megtartották, és még a nős püspökök se mentek ritkaságszámba.

– Shiring püspöke küldött minket – mondta mama.

Az asszony hátrakiáltott a válla fölött.

– Degsy! Látogatók. – Még egy pillanatig bámulta őket, azután eltűnt a házban.

A férfi, aki elfoglalta a helyét, harmincöt körül járhatott, és a feje még a szerzetesi pilis nélkül is olyan volt, akár a tojás. Talán valamilyen betegség miatt hullott ki a haja.

– Én vagyok az esperes – mondta tele szájjal. – Mit akartok?

Mama ismét elmagyarázta.

– Várjatok – mondta Degbert. – Éppen vacsorálok.

Mama elmosolyodott, és nem szólt. A három testvér követte példáját.

Degbert mintha észbe kapott volna, hogy barátságtalan volt. Habár nem hívta meg őket az asztalához.

– Menjetek le Dreng sörházába – mondta. – Igyatok egyet.
– Nem engedhetjük meg magunknak a sört – mondta mama. – Nincstelenek vagyunk. A vikingek lerohanták Combe-t, ahol éltünk.
– Akkor hát várjatok.
– Miért nem mondod meg, hol van a tanya? – kérdezte nyájasan mama. – Biztosan megtalálom.
Degbert habozott, azután bosszúsan azt mondta:
– Gondolom, nekem kell átadnom. – Hátranézett. – Edith! Tartsd a tűzön a vacsorámat. Egy óra múlva itt vagyok. – Kijött. – Kövessetek – mondta.
Elindultak lefelé a dombon.
– Mit csináltatok Combe-ben? – kérdezte Degbert. – Mert aligha gazdálkodtatok.
– A férjem hajóács volt – felelte mama. – A vikingek ölték meg.
Degbert hanyagul keresztet vetett.
– Hát itt nincs szükség hajókra. Dreng öcsémnek van egy réve, és két csónaknak nincs helye.
– Drengnek új járműre van szüksége. Az a csónak repedezik – mondta Edgar. – Egy napon, nem is sokára, el fog süllyedni.
– Talán.
– Most már gazdálkodók vagyunk – mondta mama.
– No, itt kezdődik a földetek – állt meg Degbert a kocsma túloldalán. – A vízparttól a fasorig a tiétek.
A gazdaság körülbelül kétszáz méter széles csík volt a folyó mellett. Edgar megvizsgálta a talajt. Wynstan püspök azt nem mondta, milyen keskeny a telek, így Edgar nem is képzelte, hogy a földnek ilyen jelentős része vizenyős. Ahogy a lejtős talaj távolodott a folyótól, javult a minősége, homokos agyag lett belőle, amelyben hajtások zöldelltek.
– Nyugat felé úgy hétszáz méter, azután ismét ott az erdő – mondta Degbert.
Mama elindult a mocsár és a lejtő között, a többiek követték.
– No, látjátok, milyen szépen zsendül a zab – szólt Degbert.
Edgar nem ismerte sem a zabot, se más gabonafélét. Ez itt akár fű is lehet.
– Legalább annyi a gaz benne, mint amennyi a zab – jegyezte meg az anyja.
Mintegy fél kilométernyi járás után megérkeztek két házhoz egy dombtetőn. Az épületek mögött véget ért az irtás, az erdő leért a

folyópartig.

– Ez meg egy hasznos kis gyümölcsös – mondta Degbert.

Valójában nem gyümölcsös volt, csak néhány alacsony almafa meg egy csomó naspolyabokor. A naspolyát csak a tél érleli meg, és mivel emberi fogyasztásra alig-alig alkalmas, olykor a disznókkal etetik fel. A húsa savanyú és kemény. Túléretten vagy a fagytól megpuhul.

– A bér négy kövér malac Szent Mihály napján – mondta Degbert.

Hát ennyi, állapította meg Edgar. Látták az egész gazdaságot.

– Tényleg harminc hektár – mondta mama –, de nagyon hitvány hektárok.

– Ezért alacsony a bérlet.

Edgar tudta, hogy az anyja alkudozik. Sokszor látta tőle, amikor a megrendelőkkel és a szállítókkal tárgyalt. Jó volt ebben, de ez nagy kihívást jelentett. Mit ajánlhat föl az anyjuk? Degbert persze jobban szeretné, ha a tanyának lenne bérlője, és talán a kedvében akar járni rokonának, a püspöknek; másrészt nyilvánvalóan nem szorul rá erre a kis bérleti díjra, és simán mondhatja Wynstannek, hogy a jövevénynek nem kellett a keveset ígérő gazdaság. Mama gyenge pozícióból alkudozott.

Megnézték a házat. Edgar észrevette, hogy a földbe ásott tartógerendák között paticsfal van. A földre hintett szittyó penészes volt és büdös. Cwenburg igazat beszélt: lyukak éktelenkedtek a zsúptetőn, de azt be tudják foltozni.

– Ez a hely egy szemétrakás – szögezte le mama.

– Elég néhány egyszerű javítás.

– Nekem nagyon sok munkának tűnik. Fát kell hoznunk az erdőről.

– Igen, igen – helyeselt türelmetlenül Degbert.

Noha ingerlékenyen beszélt, mégis adott egy fontos engedményt. Fákat vághatnak ki, és fizetésről nem esett szó. Az ingyen fa sokat ér.

A kisebb épület még a háznál is rosszabb állapotban volt.

– A csűr bármelyik pillanatban összeomolhat – állapította meg mama.

– Pillanatnyilag nincs szükségetek csűrre – jegyezte meg Degbert. – Semmitek nincs, amit tárolhatnátok benne.

– Igazad van, tönkrementünk – helyeselt mama. – Így hát nem tudjuk megfizetni a bért Szent Mihálykor.

Degbert bután bámult. Ezzel aligha vitatkozhatott.

– Tartozhattok – mondta. – Jövő Szent Mihálykor adtok öt malacot.

– Hogy tudnék én venni egy emsét? Ez a zab alig elég a fiaim táplálására a télen. Nem marad semmi, amivel kereskedjek.

– Akkor hát nem veszitek át a tanyát?

– Nem, én azt mondom, hogy ha a gazdaságot talpra akarjuk állítani, akkor többet kell segítened. Ments fel átmenetileg az árenda fizetése alól, és szükségem van egy kocára. Továbbá egy zsák lisztre hitelbe, mert nincs ennivalónk.

Merész követelés volt ez. A földbirtokosok nem adtak, hanem elvárták a fizetséget. Ám néha segítségre volt szüksége a bérlőnek a kezdéshez, és ezt Degbertnek is tudnia kellett.

Bosszúsnak látszott, de beadta a derekát.

– Rendben van – mondta. – Kölcsönadom a lisztet. Ebben az évben nem kell bérleti díjat fizetnetek. Adok nektek egy süldőt, de akkor a bérleti díjon felül tartoztok nekem még egy malaccal az első ellésből.

– Azt hiszem, ezt el kell fogadnunk – felelte mama látványos fanyalgással, noha Edgar bizonyosra vette, hogy jó üzletet kötöttek.

– Én pedig visszamegyek vacsorázni – mondta Degbert zsémbesen, mert érezte, hogy alulmaradt. Elindult vissza a falu felé.

A mama utána kiáltott:

– Mikor kapjuk meg a malacot?

– Hamarosan – felelte hátra se nézve Degbert.

Edgar megtekintette új otthonukat. Lehangoló volt, ő mégis meglepően jól érezte magát. Meg kellett felelniük egy kihívásnak, és ez sokkal jobb volt, mint a korábbi kétségbeesés.

– Erman, menj az erdőbe tűzifáért! Eadbald, menj a sörházba, kérjél parazsat a tűzhelyükről, bűvöld meg azt a csónakos lányt! Edgar, nézd meg, be tudod-e foltozni ideiglenesen a lyukakat. Most nincs időnk, hogy tisztességesen megjavítsuk a tetőt. Ugorjatok, fiúk! Holnap elkezdjük kigyomlálni a földet.

Eltelt pár nap, de az esperes nem hozott malacot a tanyára.

Mama nem tette szóvá, csak gyomlált Ermannel és Eadbalddal kétrét görnyedve a hosszú, keskeny földön, miközben a legkisebb fia a házat és a csűrt foltozta az erdőből hozott fával, a viking fejszét és az előző bérlő után maradt néhány rozsdás szerszámot használva a javításhoz.

Edgar aggódott. Degbert semmivel sem volt megbízhatóbb, mint unokatestvére, Wynstan püspök. A fiú attól tartott, hogy ha berendezkednek, Degbert ezt úgy veszi, mintha végleg elfogadták volna a földbérletet, és visszavonja a szavát. A család meg gürcölhet, hogy összekaparja a bérletrevalót, és ha egyszer is késnek, rémítően nehéz lesz utolérni magukat, mint ahogy azt Edgar már Combe-ben megtanulta könnyelmű szomszédok példájából.

– Ne izgulj – mondta mama, amikor Edgar szólt neki, hogy mi nyugtalanítja. – Degbert nem menekülhet előlem. Előbb-utóbb a legrosszabb papnak is be kell mennie a templomba.

Edgar remélte, hogy igaza lesz.

Amikor vasárnap reggel meghallották a templom harangját, elindultak a földjükön a falu felé. Edgar sejtette, hogy utolsónak fognak érkezni, tekintve, hogy ők jönnek legtávolabbról.

A templom csupán egy szögletes torony volt, amelyhez kelet felől egy földszintes épületet ragasztottak. Edgar megfigyelte, hogy az egész szerkezet lefelé hajlik a domboldalon: egy napon le is fog dőlni.

Oldalvást tudtak csak bemenni az ajtón, amelyet részben eltorlaszolt az aládúcoláshoz használt fatörzs. Közben Edgar megfejtette a romlás okát. Egy boltívben a habarccsal megkötött kövek illesztéseinek egy képzeletbeli kör középpontja felé kell mutatniuk, úgy, ahogy egy jól elkészített kerékben állnak a küllők, de itt összevissza csinálták őket. Ez meggyengítette a szerkezetet, ráadásul csúnya is volt.

A templomhajó a torony földszintje volt. A magas mennyezettől még szűkebbnek tűnt a hely, ahol tucatnyi ácsorgó felnőtt és néhány kisgyerek várta, hogy elkezdődjék az istentisztelet. Edgar biccentett Cwenburgnek és Edithnek, mert eddig csak velük találkozott.

A fal egyik kövére feliratot véstek. Edgar nem tudott olvasni, de sejtette, hogy valakit ide temettek, talán egy nemesembert, aki a templomot saját végső nyughelyéül emeltette.

A keleti falon keskeny boltív vezetett a szentélybe. A nyíláson átlesve egy oltárt látott, rajta fakeresztet, mögötte a falra festett Jézust. Degbert odabent tartózkodott több más pappal.

A gyülekezetet jobban érdekelték az újonnan jöttek, mint a papok. A gyerekek leplezetlenül bámulták Edgart és családját, miközben szüleik lopott pillantásokkal méregették őket, azután elfordulva halkan megbeszélték, amit láttak.

Degbert gyorsan lezavarta a misét. Annyira sietett, hogy az már szinte tiszteletlenség volt Edgar szerint, akit pedig nem lehetett hitbuzgónak nevezni. Bár talán nem is számított, hiszen a gyülekezet amúgy sem értette a latin szavakat, ám Edgar lassabb tempóhoz szokott Combe-ben. Mindenesetre nem az ő gondja volt, amíg elnyerte a bűnbocsánatot.

Nem nagyon emésztette magát vallási kérdésekkel. Amikor az emberek azon vitatkoztak, mivel töltik az idejüket a holtak a mennyekben, vagy hogy az ördögnek van-e farka, Edgar türelmetlenkedett. Hitte, hogy ebben az életben senki sem ismerheti meg az igazságot ezekben a dolgokban. Ő az olyan kérdéseket kedvelte, amelyekre létezik határozott válasz, például hogy milyen magas árbóc kell egy hajóba.

Cwenburg a közelében állt és mosolygott. Ezek szerint úgy döntött, hogy kedves lesz.

– Eljöhetnél egy este a házamhoz – mondta.

– Nincs pénzem sörre.

– Attól még meglátogathatod a szomszédaidat.

– Talán. – Edgar nem akart barátságtalan lenni, de egyetlen estéjét sem kívánta Cwenburg társaságában tölteni.

Mise végeztével mama határozottan követte kifelé a papokat a templomból. Edgar vele ment, sarkukban Cwenburggel. Mama megrohanta Degbertet, mielőtt az esperes eltűnhetett volna.

– Szükségem van arra az emsére, amelyet megígértél! – mondta.

Edgar büszke volt az anyjára. Mama elszánt volt és rettenthetetlen. Továbbá tökéletesen választotta ki a pillanatot. Degbert nem szerette volna, ha az egész falu színe előtt vádolják meg azzal, hogy megszegte az ígéretét.

– Beszélj a kövér Bebbével – mondta kurtán, és már ment is tovább.

Edgar Cwenburghöz fordult.

– Ki az a Bebbe?

Cwenburg egy kövér asszonyságra mutatott, aki éppen átnyomakodott a fatörzs mellett.

– Ő látja el a papokat tojással, hússal, hasonlókkal, amiket ő maga termel.

Edgar megmutatta Bebbét az anyjának, aki rögtön oda is ment hozzá.

– Az esperes mondta, hogy beszéljek veled a malac dolgában.

Bebbe vörös arcú, barátságos teremtés volt.

– Ó, igen – felelte. – Adnom kell neked egy választási malacot. Gyere velem, és elviheted.

Mama és Bebbe elindult, a fiúk követték őket.

– Hogy haladtok? – érdeklődött nyájasan Bebbe. – Remélem, nem túlságosan romos az a tanyaház.

– Elég rossz, de kijavítjuk – felelte mama.

Nagyjából egyidősek, gondolta Edgar. *Úgy látszik, megértik egymást.* Edgar reménykedett, hogy nem csak látszólag van így: mamának szüksége van barátnőre.

Bebbe egy kis házban lakott egy nagy telken. A ház végében kacsaúsztató, baromfiól volt, meg egy frissen borjadzott, kikötött tehén. A házhoz tartozott egy bekerített hídlás, és abban egy jókora emse nyolc malaccal. Bebbe jómódú volt, bár a jómódja valószínűleg a minstertől függött.

Mama néhány percig tanulmányozta a malacokat, azután rámutatott egy kicsi, eleven jószágra.

– Jó választás! – dicsérte Bebbe, és gyors, gyakorlott mozdulattal felkapta a rémülten visító, apró állatot. Bebbe előhúzott az övén függő erszényből egy bőrszíjat, és összekötötte a malac lábait. – Ki viszi?

– Én – jelentkezett Edgar.

– A hasa alá dugd a karodat, és vigyázz, nehogy megharapjon.

Edgar úgy tett, ahogy mondták. A malac természetesen mocskos volt.

Mama megköszönte Bebbének a jószágot.

– Majd kérem vissza a szíjat, ha már nem kell – mondta Bebbe. Mindenféle zsineg nagy érték volt akár bőrből, ínból vagy fonálból készült.

– Természetesen – ígérte mama.

Elindultak. A malac sivított, őrjöngve kapálózott, amikor elválasztották az anyjától. Edgar befogta a pofáját a kezével, hogy elhallgattassa. A malacka, mintha csak bosszút akarna állni, bűzlő, híg szarral árasztotta el a ruhája elejét.

Megálltak a kocsmánál, és megkérték Cwenburgöt, adjon nekik egy kis hulladékot a malac számára. Cwenburg hozott is egy ölre való sajtkérget, halfarkat, almacsutkát és más maradékokat.

– Büdös vagy! – közölte Edgarral.

A fiú tudta.

– Majd beugrok a folyóba – felelte.

Visszamentek a tanyaházhoz. Edgar betette a malacot a csűrbe. Már befoltozta a lyukas falat, hogy a kis állat ne szökhessen ki. Majd beteszi Brindle-t is hozzá, hogy éjszaka őrizze a malacukat.

Mama vizet forralt a tűzön, és beledobta a maradékokat, hogy moslékot csináljon. Edgar örült, hogy van malacuk, bár ez újabb éhes szájat jelentett. Nem ehették meg: föl kellett nevelniük, amíg ivaréretté nem lesz, és akkor pároztatniuk kell. Egy darabig csak újabb kiadás, ami tovább apasztja szűkös tartalékaikat.

– Hamarosan magától eszik az erdőben, különösen, amikor hullani kezd a makk – ígérte mama. – De be kell tanítanunk, hogy éjszakára hazajöjjön, máskülönben ellopják a zsiványok, vagy megeszik a farkasok.

– A tanyán, ahol felnőttél, hogy tanítottátok be a disznókat? – kérdezte Edgar.

– Nem tudom, de mindig odajöttek az anyám hívására. Gondolom, tudták, hogy enni kapnak tőle. Hozzánk, gyerekekhez nem jöttek oda.

– A mi malacunk megtanulhatja, hogy hallgasson a hívásodra, de azután senki máshoz nem jön oda. Szükségünk van egy kolompra.

Mama kétkedve horkantott. A kolompok drágák.

– Nekem egy arany melltű kellene meg egy fehér póni – mondta. – De aligha kapom meg őket.

– Sose tudhatod, mit kapsz meg – felelte Edgar.

A csűrhöz ment. Emlékezett valamire, amit ott látott: egy szétrohadt nyelű, ócska sarlóra, amelynek rozsdás, görbe pengéje kettétört. Edgar az egyik sarokba hajította más limlomokkal együtt. Most megkereste a letört véget, harminc-negyven centi hosszú, félhold alakú vasat, amely látszólag már semmire sem volt használható.

Talált egy sima követ, leült a reggeli napfényben, és elkezdte ledörgölni a rozsdát a pengéről. Fárasztó és unalmas tevékenység volt, de ő hozzászokott a kemény munkához, és addig folytatta, amíg a fém olyan tiszta nem lett, hogy visszaverje a napfényt. Edgar nem élesítette ki, mert semmit sem akart vágni vele.

Egy hajlékony gallyat kötélnek használva felakasztotta a pengét egy másik ágra, azután megütötte a kővel. Hangot adott, nem olyat, mint egy kolomp, de azért jó erőset.

Megmutatta az anyjának.

– Ha mindennap rácsapsz, mielőtt megetetnéd a malacot, megtanulja, hogy idejöjjön a hangra – mondta.

– Nagyon jó – felelte mama. – Meddig tart, amíg megszerzed az arany melltűt? – Csipkelődő volt a hangja, ugyanakkor kicsit büszke is. Úgy vélte, hogy Edgar az ő eszét örökölte, és ebben alighanem igaza volt.

Már elkészült a lepénykenyérből és vadhagymából álló délebéd, ám Edgar szeretett volna megmosakodni evés előtt. Addig ment a folyó mellett, amíg egy sáros kis partszakaszhoz ért. Ledobta a ruháját, beáztatta a sekélyesben, dörgölte és facsarta a gyapjút, hogy megtisztítsa a bűztől, azután kiterítette egy sziklára, hogy megszáradjon a napon.

Lemerült a víz alá, hogy hajat mosson. Azt mondják, a fürdés árt az egészségnek, Edgar nem is fürdött télen, de aki sose fürdik, az egész életében bűzlik. Mama és papa arra tanították a fiaikat, hogy ha frissen akarják tartani magukat, legalább évente egyszer meg kell fürdeniük.

Edgar a tenger mellett nőtt fel, egyszerre tanult meg járni és úszni. Most úgy döntött, átússza a folyót csak úgy, szórakozásból.

Az áramlat nem volt erős, könnyen ment az úszás. Élvezte a hűvös víz érintését meztelen bőrén. A túlpartnál megfordult, elindult visszafelé. A part közelében már le tudott állni. Felegyenesedett a térdig érő vízben, hogy a nap megszárítsa.

Abban a pillanatban rájött, hogy nincs egyedül.

Cwenburg ült a parton, és őt nézte.

– Csinos vagy – mondta.

Edgar bután érezte magát.

– Elmennél, kérlek? – kérdezte zavartan.

– Miért tenném? Mindenki sétálhat a folyóparton.

– Kérlek.

A lány fölállt, és elfordult.

– Köszönöm – mondta Edgar.

Félreértette Cwenburg szándékát. Ahelyett, hogy elment volna, gyors mozdulattal ledobta a ruháját. Meztelen bőre halvány sápadt volt.

– Ne, ne! – riadt meg Edgar.

A lány megfordult.

Edgar rémülten meredt rá. Semmi baj nem volt a külsejével – a fiú agyának egy része még így is érzékelte, milyen kellemesen gömbölyű –, de nem az igazi nő volt. Az ő szíve tele volt Sunnival, és senki más teste nem hatott rá.

Cwenburg belépett a folyóba.

– A szőröd más színű odalent – mondta bizalmaskodó mosollyal. – Hirtelenszőke.

– Ne gyere a közelembe! – tiltakozott Edgar.

– A bögyörőd egész összement a hideg víztől. Fölmelegítsem? – Odanyúlt.

Edgar ellökte. Mivel szégyenkezett és ideges volt, keményebben lökte meg, mint kellett volna. A lány elvesztette az egyensúlyát, és elesett a vízben. Miközben feltápászkodott, a fiú kiment mellette a partra.

Cwenburg megszólalt mögötte.

– Neked meg mi bajod? Csak nem olyan kislányfiú vagy, aki a férfiakat kedveli?

Edgar felszedte a ruháját. Még nyirkos volt, de akkor is felvette. Mindjárt kevésbé sebezhetőnek érezte magát.

– Igen, így van! – mondta. – Kislányfiú vagyok!

Cwenburg dühösen meredt rá.

– Dehogy vagy – felelte. – Ezt csak kitaláltad.

– Igen, ki! – Edgar önuralma megingott. – Az igazság az, hogy nem tetszel. Most pedig békén hagynál?

A lány kijött a folyóból.

– Te disznó! – mondta. – Remélem, éhen döglesz ezen a vacak tanyán. – Belebújt a ruhájába. – És remélem, hogy a pokolra kerülsz utána! – tette hozzá, azután elment.

Edgar örült, hogy megszabadult tőle. A következő percben már sajnálta, hogy goromba volt. Részben a lány hibája, mert miért volt olyan tolakodó. De akkor is lehetett volna kedvesebb. Gyakran megbánta az indulatosságát, és szeretett volna fegyelmezettebben viselkedni.

Néha nehéz azt tenni, ami helyes.

Csöndes volt a vidék.

Combe-ben mindig volt valami zaj: a heringsirályok nyers vihogása, a kalapácsok dobolása a szögeken, a tömeg zsongása, egy magányos kiáltás. Még éjszaka is nyikorogtak a csónakok, ahogy emelkedtek-süllyedtek a nyugtalan vízen. Vidéken azonban néha tökéletes volt a némaság. Ha fújt a szél, a fák elégedetlenül susogtak, de ha nem, akkor síri csönd tudott lenni.

Így amikor éjnek évadján Brindle ugatni kezdett, Edgar gyorsan felébredt.

Azonnal fölállt, leakasztotta a fejszét a falba vert szögről. A szíve erősen vert, és kapkodta a levegőt.

Mama megszólalt a homályban:
– Légy óvatos.
Brindle a csűrben volt, de messziről is hallatszott, hogy fél valamitől. Edgar a csűrben tartotta a kutyát, hogy vigyázzon a malacra, és valamilyen veszély felriasztotta.
Az ajtóhoz ment, de az anyja megelőzte. A markában tartott kés baljósan verte vissza a lángok fényét. Edgar maga tisztította és élesítette meg a kést, hogy ne az anyjának kelljen fáradnia, ezért tudta, hogy a penge gyilkosan éles.
– Hátrébb az ajtótól! – sziszegte mama. – Az egyik talán lesben áll.
Edgar engedelmeskedett. Akkor már a bátyjai is ott voltak mögötte. Remélhetőleg náluk is volt valamilyen fegyver.
Mama olyan óvatosan emelte meg a keresztgerendát, hogy szinte nem is csapott zajt. Azután kivágta az ajtót.
Egy alak azonnal belépett az ajtón. Mamának igaza volt, amikor figyelmeztette Edgart: a tolvajok számítottak rá, hogy a család fel fog ébredni, és az egyik felkészült rá, hogy megtámadja őket, ha óvatlanul kirohannak a házból. Mivel ragyogóan sütött a hold, Edgar tisztán látta a hosszú tőrt a tolvaj jobb kezében. Vakon beledöfött vele a sötétbe, de csak a levegőt találta.
Edgar fölemelte a fejszét, de mama gyorsabb volt. Kése megvillant, a tolvaj felüvöltött, azután térdre esett. Mama közelebb lépett, és elrántotta a tolvaj torkán a pengét.
Edgar átnyomakodott mellettük. Ahogy kilépett a holdfénybe, hallotta, hogy a malac felvisít. A következő pillanatban két alak jött ki a csűrből. Egyikük valamiféle rongyot viselt, amely részben eltakarta az arcát, és két kézzel fogta a rúgkapáló malacot.
Meglátták Edgart, és futásnak eredtek.
Edgar tajtékzott. Az a malac drága kincs. Ha elveszítik, nem tudnak másikat szerezni: az emberek azt fogják mondani, hogy nem tudtak vigyázni a jószágukra. Elszoruló szívvel, de gondolkodás nélkül fölemelte a fejszét, és a malacot cipelő tolvaj után hajította.
Azt hitte, elvéti, és felnyögött kétségbeesésében; azonban az éles penge belevágott a menekülő karjába. A rabló vékony hangon felsivított, elejtette a malacot, és a sebet szorongatva térdre esett.
Társa fölsegítette.
Edgar utánuk száguldott.

Azok otthagyták a malacot, és rohantak.

Edgar egy szívverésnyi ideig habozott. El akarta kapni a tolvajokat. De ha elengedi a rémült malacot, az világgá fut, és talán sosem talál vissza. Felhagyott az üldözéssel, és az állat után iramodott. A malac fiatal volt, kurta lábú, Edgar egy perc alatt utolérte, rávetette magát, és két kézzel elkapta az egyik lábát. A malac rúgkapált, de nem szabadulhatott a fiú markából.

Edgar magához szorította a kicsi állatot, fölállt és visszament a tanyára.

A csűrbe vitte a malacot, és időt szánt rá, hogy megdicsérje Brindle-t, aki büszkén csóválta a farkát. Fölvette lehullott fejszéjét, és maroknyi fűvel letakarította róla a tolvaj vérét. Végül visszatért a családjához.

Ők a másik tolvaj mellett álltak.

– Halott – mondta Eadbald.

– Dobjuk a folyóba – javasolta Erman.

– Nem! – tiltakozott mama. – Csak tudja meg a többi tolvaj, hogy megöltük. – A törvény nem fenyegette őket; a tetten ért tolvajt ott helyben meg lehetett ölni. – Gyertek, fiúk. Hozzátok a holtat.

Erman és Eadbald fölkapták a tetemet. Mama bevezette őket az erdőbe, és száz métert gyalogolt a bozótban egy alig látható csapáson odáig, ahol az keresztezett egy másik és ugyancsak alig látható csapást. Akárki közeledik az erdőből a tanyához, annak át kell mennie ezen a kereszteződésen.

Mama megszemlélte a holdfényben a környező fákat, és rámutatott az egyikre, amely alacsonyan ágazott el.

– Arra a fára akasszátok – mondta.

– Minek? – kérdezte Erman.

– Hogy lássák az emberek, mi történik azokkal, akik megpróbálnak kirabolni minket.

Edgar le volt nyűgözve. Sosem hitte volna, hogy az anyja ilyen kíméletlen tud lenni. De hát változtak a körülmények.

– Nincs kötelünk – mutatott rá Erman.

– Majd Edgar kitalál valamit – felelte mama.

Edgar bólintott. Egy villás ágra mutatott négy méter magasan.

– Szorítsátok be oda. A két ágat a hóna alá – mondta.

Mialatt a testvérei felvonszolták a hullát a fára, Edgar talált egy ipszilon alakú, félméteres gallyat, amelynek a végét kihegyezte a fejszéjével.

Erman és Eadbald beállította a holttestet.

– Most húzzátok előre a két karját, úgy, hogy keresztben legyenek.

Fivérei tartották a karokat. Edgar megfogta az egyik holt kezet, és átütötte a nyársat a csuklón. Rá kellett vágnia a fejszével, hogy átfúrja a húst. Nagyon kevéssé vérzett: a rabló szíve már megállt.

Edgar beállította a másik csuklót, és azon is átverte a nyársat. Az összeerősített kezek megtartották a hullát a fán.

Itt is marad, amíg le nem rohad, gondolta Edgar.

De bizonyára visszatértek a tolvajok, mert a halott reggelre eltűnt.

Pár nappal később mama elküldte Edgart a faluba, hogy kérjen kölcsön egy darab erős zsineget, amivel felköthesse a cipőjét, amely elszakadt. A kölcsönkérés mindennapos dolog volt a szomszédok között, de soha, senkinek sem volt elég zsinegje. Mama azonban kétszer is elmesélte a viking támadást, először a papok házában, azután a sörházban, és noha a parasztok sose fogadják be gyorsan a kutyakergette idegeneket, Dreng's Ferry lakóit megindította mama tragédiája.

Kora este volt. Egy kisebb csoport ült Dreng kocsmája előtt a padokon, fakupákból itták a sört, miközben lefelé ereszkedett a nap. Edgar még mindig nem szerette a sört, de a vendégeknek láthatóan ízlett.

Mostanra már valamennyi falusival találkozott, és felismerte a csoport tagjait. Degbert esperes a testvérével, Drenggel beszélgetett. Cwenburg és a vörös arcú Bebbe fülelt. Rajtuk kívül még három nő volt ott: Leofgifu, mindközönségesen Leaf, Cwenburg anyja; Ethel, egy fiatalabb asszony, Dreng második felesége vagy talán ágyasa; és Blod, a rabszolga, aki egy korsóból a kupákat töltögette.

Ahogy Edgar közelebb ért, a rabszolga felnézett, és tört angolszász nyelven megkérdezte:

– Akar sör?

Edgar megrázta a fejét.

– Nincs pénzem.

A többiek ránéztek.

– Miért jöttél sörházba, ha nem engedhetsz meg magadnak egy kupa sört? – kérdezte gúnyosan Cwenburg.

Még mindig meg volt sértve az elutasítástól. Edgar szerzett magának egy ellenséget. Némán felnyögött.

Inkább a csoportnak, mint Cwenburgnek válaszolt alázatos hangon:

– Az anyám kér kölcsön erős zsineget, hogy megjavíthassa a cipőjét.
– Mondd meg neki, hogy csináljon magának! – vágta oda Cwenburg.
A többiek némán figyeltek.
Edgar szégyellte magát, de nem visszakozott.
– Irgalmas cselekedet volna kölcsönözni – szűrte a fogai között. – Visszafizetjük, amikor a saját lábunkra tudunk állni.
– Már ha egyáltalán – jegyezte meg Cwenburg.
Leaf türelmetlen hangot hallatott. Harminc lehetett, vagyis tizenöt évesen kellett megszülnie Cwenburgöt. Edgar sejtette, hogy valaha szép volt, de most úgy nézett ki, mint aki túl sokat ivott saját, erős söréből. Ahhoz azonban elég józan volt, hogy zavarja a lánya otrombasága.
– Ne légy barátságtalan a szomszéddal, lányom! – korholta.
– Hagyd békén! – fortyant föl Dreng. – Cwenburgnek igaza van!
Micsoda lágy szívű atya, gondolta Edgar. *Nyilván azért lett ilyen a lánya.*
Leaf felállt.
– Gyere be – mondta Edgarnak jó szívvel. – Meglátom, mit találok.
Edgar követte az asszonyt a házba. Leaf merített egy kupa sört a hordóból, és odaadta a fiúnak.
– Ez ingyen van.
– Köszönöm. – Ivott egy kortyot a sörből, amely nem cáfolt rá a hírére. Zamatos volt, és azonnal földerítette. Edgar kiürítette a kupát, majd azt mondta: – Nagyon finom!
Az asszony elmosolyodott.
Edgar fejében megfordult, hogy Leafnek talán ugyanazok a tervei vele, mint a lányának. Nem volt hiú, és nem hitte, hogy minden asszonyfélének őutána kell szaladnia, de sejtette, hogy egy kis helyen minden új férfi fölkelti a nők érdeklődését.
Leaf azonban elfordult, és turkálni kezdett egy ládában. Valamivel később előhúzott majd’ egyméternyi zsineget.
– Tessék.
Tehát csak emberséges, állapította meg a fiú.
– Nagyon jó szomszéd vagy – mondta.
Leaf elvette tőle az üres kupát.
– Minden jót az anyádnak. Bátor asszony.
Edgar kiment. Degbert, akinek a nyelvét nyilvánvalóan megoldotta az ital, éppen szónokolt:

– A kalendáriumok szerint a mi Urunk kilencszázkilencvenhetedik évében járunk – mondta. – Jézus kilencszázkilencvenhét éves. Három év múlva itt a millennium.

Edgar értett a számoláshoz, és ezt nem hagyta szó nélkül.

– Jézus nem az első évben született?

– De igen – válaszolta Degbert. Azután undokul hozzátette. – Ezt minden tanult ember tudja.

– Akkor a második évben volt az első születésnapja.

Degbert kezdett bizonytalan képet vágni.

Edgar folytatta:

– A harmadik évben lett kétéves, és így tovább. Ezért ebben az évben, a kilencszázkilencvenhetedik évben kilencszázkilencvenhat éves lesz.

– Azt se tudod, miről beszélsz, te pimasz tacskó! – hangoskodott Degbert.

Edgarnak valahonnan mélyről azt súgta egy hangocska, hogy ne vitatkozzék, de a hangot elnyomta a vágya, hogy kiigazítson egy számtani tévedést.

– Nem, nem! – tiltakozott. – Jézus születésnapja tulajdonképpen karácsonykor van, tehát most még csak kilencszázkilencvenöt és fél éves.

Leaf aki az ajtóból figyelt, elvigyorodott, és azt mondta:

– Ezt megkaptad, Degsy.

Degbert elkékült.

– Hogy mersz így beszélni egy pappal? – szólt rá Edgarra. – Kinek hiszed te magad? Még olvasni sem tudsz!

– Nem, viszont számolni tudok – makacskodott Edgar.

– Fogd a zsinegedet, aztán kotródj innen, és ne is gyere vissza, amíg meg nem tanulod tisztelni az idősebbeket és a nálad különbeket – mondta Dreng.

– Ezek csak számok – hátrált meg késve Edgar. – Nem akartam tiszteletlen lenni.

– Tűnj a szemem elől! – mondta Degbert.

– Igen, hordd el magad – csatlakozott Dreng.

Edgar megfordult és elment. Csüggedten ballagott a folyóparton. A családjának minden segítségre szüksége van, ő pedig két ellenséget is szerzett magának.

Mi a fenének nyitotta ki azt az ostoba száját?

4. fejezet

997. július eleje

Lady Ragnhild, Cherbourg-i Hubert gróf lánya egy angol szerzetes és egy francia pap között ült. Ragna, ahogyan becézték, érdekesnek találta a szerzetest és nagyképűnek a papot – mégis a papot kellett elbűvölnie.

Délebédre terítettek a cherbourg-i kastélyban. A tekintélyes, kőből rakott erőd a kikötőre néző domb tetején magasodott. Ragna apja büszke volt a várára. Újdonság volt és szokatlan is.

Hubert gróf sok dologra volt büszke. Rajongott harcias viking őseiért, de még hálásabb volt azért, ahogyan a vikingekből normannok lettek, akik a francia nyelv saját változatát beszélték. Mindennél többre értékelte a módot, ahogy átvették a kereszténységet, helyreállítva a templomokat és monostorokat, amelyeket őseik kifosztottak. Száz év alatt a korábbi kalózok törvénytisztelő civilizációt hoztak létre, amely semmiben sem volt alávalóbb az európaiaknál.

A hosszú, kecskelábú asztal a nagyteremben állt, a kastély emeletén. A fehér lenvászon abrosz a padlóig ért. Ragna szülei az asztalfőn ültek. Az anyja neve Ginnlaug volt, azonban, hogy férje kedvére tegyen, a franciásabban hangzó Geneviève-re változtatta.

A gróf, a grófné és a fontosabb vendégek bronztányérokból ettek, ezüsttel pántolt, cseresznyefa kupából ittak, és arannyal berakott késeket és kanalakat használtak. Drága asztalnemű volt, de nem hivalkodó.

Az angol szerzetes, Aldred testvér hallatlanul jóképű volt. Arra az ódon római márványszoborra emlékeztette Ragnát, amelyet Rouenban látott. Rövidre nyírt, fürtös hajú férfit ábrázolt, akinek foltos volt a képe a kortól, és az orra hegye is letörött, de nyilvánvalóan egy istenszoborhoz tartozott valamikor.

Aldred előző délután érkezett a melléhez szorított könyvesládával, amelynek tartalmát a jumièges-i nagy normann apátságban vásárolta.

– Olyan scriptoriuma[7] van, hogy az minden háznak becsületére válna! – lelkesedett Aldred. – Szerzetesek hada másolja és díszíti a kéziratokat az

emberiség felvilágosítására! – Aldrednek szenvedélye volt a könyv és az abból meríthető tudás.

Ragna úgy sejtette, hogy Aldred testvér ebbe a szenvedélybe temeti a rajongást, amelyet tilt a hite. Elragadóan viselkedett a grófkisasszonnyal, de nem nézett rá olyan éhesen, mint az öccsére, Richard-ra, a tizennégy éves, magas kamaszra, akinek a száját egy lány is megirigyelhette volna.

Aldred most a kedvező szelet várta, amely visszaviszi a Csatornán Angliába.

– Alig várom, hogy hazaérjek Shiringbe, és megmutassam testvéreimnek, hogyan díszítik a jumièges-i szerzetesek a betűket – mondta. Franciául beszélt, néha latin és angolszász szavakat keverve a beszédjébe. Ragna tudott latinul és némi angolszászt is fölszedett egy angol dadától, aki egy normann tengerészhez ment nőül, és Cherbourg-ba költözött.

– Két olyan könyvet is vásároltam, amelyekről korábban nem is hallottam! – folytatta.

– Talán te vagy a shiringi apát? – kérdezte Ragna. – Elég fiatalnak tűnsz.

– Harminchárom éves vagyok, és nem, nem én vagyok az apát – válaszolta a szerzetes mosolyogva. – Én az armarius[8] vagyok, az én felelősségem a scriptorium és a könyvtár.

– Nagy könyvtáratok van?

– Nyolc könyv, de amikor hazaérek, már tizenhat lesz. A scriptorium belőlem és egy segítőből, Tatwine testvérből áll. Ő színezi a nagybetűket. Én az egyszerű írással foglalkozom, mert jobban érdekelnek a szavak, mint a színek.

A pap félbeszakította a beszélgetésüket, eszébe juttatva Ragnának a kötelességét, hogy jó benyomást kell keltenie.

– Mondd csak, Lady Ragnhild, te tudsz olvasni? – kérdezte Louis atya.

– Természetesen.

Louis némi meglepetéssel vonta fel a szemöldökét. Nem volt ebben semmi „természetes”: nem minden nemesasszony tudott olvasni.

Ragna rájött, hogy a megjegyzése miatt gőgösnek tarthatják. Nyájasságra törekedve hozzátette:

– Az apám tanított meg olvasni, amikor még kicsi voltam, mielőtt az öcsém megszületett volna.

Amikor Louis atya egy hete megérkezett, Geneviève behívta Ragnát a szülők lakosztályába, és megkérdezte:

– Mit gondolsz, miért van itt?

Ragna összevonta a szemöldökét.

– Nem tudom.

– Fontos ember, a reimsi gróf titkára és a székesegyház kanonoka. – Geneviève-nek szoborszerű alakja volt, de parancsoló megjelenése ellenére is hajlamos volt elbátortalanodni.

– Na és mi hozta Cherbourg-ba?

– Te – felelte Geneviève.

Ragna kezdte érteni a dolgot.

Az anyja folytatta:

– Reims grófjának van egy fia, Guillaume, aki egyidős veled és nőtlen. A gróf feleséget keres a fiának. Louis atya azért van itt, hogy lássa, illesz-e hozzá.

Ragna kissé megsértődött. Ez volt a dolgok rendje, de akkor is úgy érezte magát, mint egy tehén, akit megtekint a lehetséges vevő. Elnyomta sértődöttségét.

– Milyen ez a Guillaume?

– Róbert király unokaöccse. – II. Róbert, Franciaország királya, huszonöt éves volt. Geneviève szemében a királyi rokonság jelentette a férfi legnagyobb előnyét.

Ragnának azért voltak más szempontjai is. Inkább Guillaume tulajdonságait szerette volna ismerni, függetlenül társadalmi helyzetétől.

– Egyéb? – Rögtön érezte, hogy elég csípős hangot ütött meg.

– Ne gúnyolódj. Épp ezzel kedvetleníted el a férfiakat.

Ez talált. Ragna máris több kifogástalan kérőt riasztott el. Valahogy megrémítette őket. Az sem jött jól, hogy olyan magasra nőtt – az anyja termetét örökölte –, de nem csak erről volt szó.

Geneviève folytatta.

– Guillaume nem beteg, nem őrült és nem romlott.

– Vagyis leányálom!

– Már megint kezded?

– Bocsánat. Megígérem, kedves leszek Louis atyához.

Ragna húszéves volt, és nem maradhatott a végtelenségig hajadon. Nem akart zárdába kerülni.

Az anyja elkedvetlenedett.

– Nagy szenvedélyt, halálos szerelmet akarsz, de az csak a versekben létezik – mondta. – A való életben mi, asszonyok, beérjük azzal, amit kapunk.

Ragna tudta, hogy igaza van.

Valószínűleg hozzámegy Guillaume-hoz, feltéve, ha nem ocsmány, de a saját feltételeivel szerette volna. Szeretett volna megfelelni Louis elvárásainak, de azt is meg akarta értetni a pappal, miféle feleség lesz. Nem akart dísztárgy lenni, mint egy nagyszerű faliszőnyeg, amelyet a férje büszkén mutogat a vendégeinek, és közönséges háziasszony sem, aki lakomákat szervez, és a jeles vendégeket szórakoztatja. Férje társa akart lenni a birtoka igazgatásában. Nem volt szokatlan, hogy egy feleség ilyen szerepet játsszon: ahányszor egy nemesember hadba indult, valakit meg kellett bíznia a földjei és a vagyona kezelésével. Olykor egy testvér vagy egy felnőtt fiú helyettesítette, de gyakran a feleségére hárult ez a feladat.

Louis most vizsgáztatni kezdte az almaborban főtt friss tengeri sügér mellett.

– Miket olvasol, kisasszonyom? – kérdezte némileg kétkedve, mint aki nem hiszi, hogy egy ilyen szép hajadon megértené az irodalmat.

Ha Ragna jobban szívelte volna a papot, könnyebb lett volna jó benyomást tenni rá.

– Szeretem azokat a verseket, amelyek történeteket mondanak el – felelte.

– Mint például…?

Louis nyilvánvalóan úgy gondolta, hogy a hölgy egyetlen irodalmi művet sem tud majd megnevezni, de tévedett.

– Szent Eulália története nagyon megindító – felelte a lány. – A végén galamb alakjában megy föl a mennyekbe.

– Valóban – helyeselt Louis az olyan ember hangján, akinek nem lehet újat mondani a szentekről.

– Aztán van egy angol vers, *A feleség siráma* – fordult most Aldred felé a lány. – Ismered?

– Ismerem, bár nem tudom, valóban angol eredetű-e. A költők utazgatnak. Egy-két évig szórakoztatják egy nemesember udvarát, azután továbbállnak, amikor verseik már nem olyan frissek. Vagy elnyerik egy gazdagabb patrónus kegyét, és az elcsábítja őket. Miközben ők vándorolnak, csodálóik lefordítják műveiket más nyelvekre.

Ragna el volt bűvölve. Tetszett neki Aldred. Sokat tudott, és képes volt úgy megosztani a tudását, hogy nem a fölényét fitogtatta vele.

A lány, észben tartva a kötelességét, visszafordult a paphoz.

– Nem találod bámulatosnak, Louis atya? Hiszen te Reimsből jöttél, amely közel van a germán nyelvű földekhez.

– Bizony így van – felelte a pap. – Nagyon tanult vagy, hölgyem.

Ragna érezte, hogy átment egy vizsgán. Lehet, hogy Louis készakarva viselkedett vállveregetően, mert provokálni akarta? Akkor jó, hogy nem kapta be a csalit.

– Igazán kedves vagy – mondta színlelt őszinteséggel. – Az öcsémnek van egy nevelője, és szabad bent ülnöm az órákon, amíg csöndben maradok.

– Nagyon jó. Kevés hajadon tud ilyen sokat. Részemről én főképp a Szentírást olvasom.

– Ez csak természetes.

Ragna kivívott magának bizonyos elismerést. Guillaume feleségétől elvárják, hogy kulturált és könnyed csevegő legyen, ő pedig e tekintetben bizonyított. Remélhetőleg ez ellensúlyozza korábbi dölyfösségét.

Bejött egy Óriás Bern nevű katona, és halkan mondott valamit Hubert grófnak. Bern kövér volt és vörös szakállú.

Rövid megbeszélés után a gróf felállt az asztaltól. Ragna apja apró ember volt, Bern mellett még kisebbnek tűnt. Negyvenöt éve ellenére is vásott kölyöknek látszott. A tarkóját borotválta normann divat szerint. Odajött Ragnához.

– Váratlanul Valognes-ba kell mennem – mondta. – Azt terveztem, hogy ma kivizsgálok egy disputát Saint-Martin faluban, de nem mehetek oda. Helyettesítenél?

– Örömmel – felelte Ragna.

– Van ott egy Gaston nevű jobbágy, aki nem akarja fizetni a bérletet valamiféle tiltakozásból.

– Elintézem, ne aggódj.

– Köszönöm. – A gróf és Bern távozott.

– Apád szeret téged – állapította meg Louis.

Ragna elmosolyodott.

– Ahogy én is őt.

– Gyakran helyettesíted?

– Saint-Martin falva különösen jelentős számomra. Az a terület része a hozományomnak. Egyébként igen, gyakran helyettesítem az apámat ott és másutt.

– Gyakoribb, hogy a feleség helyettesíti a férjet.

– Igaz.

– Az apád szereti a dolgokat másként intézni. – Louis a karját széttárva a kastélyra mutatott. – Itt van például ez az épület.

Ragna nem tudta, Louis helyteleníti-e a kastélyt, vagy érdekesnek találja.

– Anyám nem szereti a kormányzás munkáját, engem viszont lenyűgöz.

Aldred közbeszólt:

– A nők időnként nagyon ügyesek ebben. Angliai Alfréd királynak volt egy Ethelfled nevű lánya, aki a férje halála után a hatalmas Mercia tartományt kormányozta. Városokat erődített, és csatákat nyert.

Ragnának eszébe jutott, hogy itt az alkalom, amikor jó benyomást tehet Louis-ra. Elhívhatja, hogy nézze meg, miként bánik a köznéppel. Ez hozzátartozott egy nemesasszony kötelességeihez, és tudta, hogy jól csinálja.

– Eljönnél velem Saint-Martinba, atyám?

– Örömmel – vágta rá a pap.

– Útközben talán mesélhetnél a reimsi gróf udvartartásáról. Azt hiszem, van egy fia, aki egykorú velem.

– Valóban.

Most, hogy elfogadták a meghívását, Ragna rájött, mennyire nem lelkesíti a kilátás, hogy egy teljes napot kell diskurálnia a pappal, így hát Aldredhez fordult.

– Te is eljönnél? – kérdezte. – Az esti dagály idejére visszaérünk, így ha a szél megfordul napközben, még ma este távozhatsz.

– Boldogan.

Fölkeltek az asztaltól.

Ragna komornája egy Cat nevű, fekete hajú lány volt, egykorú a grófkisasszonnyal. Az orra egyszerre volt hegyes és turcsi, az orrcimpái meg olyanok, mint a lúdtoll hegye. Ennek ellenére csinos volt mozgékony arcával, csintalan nézésével.

Lesegítette kisasszonyáról a selyemcipellőt, amelyet elrakott a ládába. Azután lenvászon nadrágot vett elő, ami megvédte Ragna lábikrájának bőrét a lovaglásnál, és a papucs helyett bőrcsizmát adott rá. Végül odaadta neki a lovaglópálcáját.

Bejött Ragna anyja.

– Légy kedves Louis atyához – intette. – Ne próbálj okosabb lenni nála. A férfiak utálják az ilyesmit.

– Igen, anyám – fuvolázta Ragna. Tökéletesen tisztában volt vele, hogy a nőknek nem szabad okosnak mutatkozniuk, de olyan gyakran szegte meg ezt a szabályt, hogy Geneviève szükségesnek tartotta emlékeztetni.

Átment a lakótoronyból az istállóhoz. Négy fegyveres várta, hogy elkísérje, élükön Óriás Bernnel: a gróf bizonyára szólt nekik. Az istállószolgák már felnyergelték kedvenc lovát, egy Astrid nevű szürke kancát.

Aldred testvér, aki épp egy bőrpárnát szíjazott a pónijára, csodálattal nézte Ragna rézszögekkel kivert fanyergét.

– Igazán szép, de nem fáj a lónak?

– Nem – felelte határozottan Ragna. – A fa elosztja a terhelést, viszont a puha nyereg feltöri az állat hátát.

– Ezt nézd, Dismas – mondta Aldred a lovának. – Te nem szeretnél ilyen csodálatos szerszámot?

Ragna észrevette, hogy Dismasnak fehér jel van a homlokán, többé-kevésbé kereszt alakú. Épp megfelelő hátasnak tűnt egy szerzetes számára.

– Dismas? – kérdezte Louis.

– Így hívták az egyik latort, akit Jézussal együtt feszítettek keresztre – mondta Ragna.

– Tudom – felelte komoran Louis. Ragna figyelmeztette magát, hogy ne okoskodjon.

– Ez a Dismas is lop, különösen ételt – jegyezte meg Aldred.

– Hmm. – Louis-nak láthatólag nem tetszett, hogy egy ilyen névből tréfát űzzenek, de nem mondott többet, csak elfordult, hogy felszerszámozza heréltjét.

Kilovagoltak a kastély udvarából. Miközben lefelé haladtak a domboldalon, Ragna szakértő pillantást vetett a partnál horgonyzó hajókra. Kikötőben nevelkedett, meg tudta különböztetni a vízi járműveket. Ma a legtöbb a halászcsónakból és a parti vizekre alkalmas hajócskából volt, de a dokkban állt egy angol kereskedőhajó is – Aldred bizonyára ezzel akar hazatérni –, és senki sem téveszthette össze mással a nyílt tengeren horgonyzó viking hadihajók baljós alakját.

Délnek fordultak, pár perccel később elmaradt mögöttük a kisváros. Tengeri szél fújt a lapályon. Ragna követte az ismerős ösvényt a marhalegelők és almáskertek között.

– Aldred testvér, most, hogy megismerted az országunkat, milyennek találod?

– Észrevettem, hogy az itteni nemeseknek csak egy feleségük van, és nem tartanak ágyasokat, legalábbis hivatalosan. Angliában az egyház tanítása ellenére eltűrik az ágyasokat, de a több feleséget is.

– Az ilyesmit el lehet titkolni – jegyezte meg Ragna. – A normann nemesek sem szentek.

– Biztos vagyok benne, de az itteni nép legalább meg tudja különböztetni, hogy mi a bűn, és mi nem az. A másik, amit Normandiában megfigyeltem, hogy sehol nincsenek rabszolgák.

– Van rabszolgapiac Rouenban, de a vásárlók külföldiek. A rabszolgaságot úgyszólván teljesen felszámolták errefelé. Egyházunk elítéli, főképpen azért, mert sok rabszolgát használnak paráználkodásra és szodómiára.

Louis megütközve horkantott. Talán nem szokta meg, hogy hajadonok beszéljenek paráznaságról és szodómiáról. Ragna szíve összeszorult, amikor rájött, hogy ismét hibázott.

Aldred nem botránkozott meg. Fesztelenül folytatta a beszélgetést.

– Másrészt viszont a ti parasztjaitok jobbágyok, akiknek engedélyt kell kérniük uraiktól, hogy házasodjanak, foglalkozást változtassanak vagy egy másik faluba költözzenek. Ezzel szemben az angol parasztok szabadok.

Ragna ezen elgondolkodott. Eszébe sem jutott, hogy a normann rendszer nem általános.

Odaértek egy Les Chênes nevű falucskához. Ragna látta, hogy a fű magasra nő a mezőkön. A falusiak egy-két hét múlva kaszálni fognak, mert télen széna kell a jószágnak.

A mezőkön dolgozó férfiak és nők félbeszakították a munkát, és integettek.

– Deborah! – kiáltották. – Deborah! – Ragna visszaintett.

– Jól hallottam, Deborah-nak neveztek? – kérdezte Louis.

– Igen. Ez egy becenév.

– Honnan származik?

Ragna szélesen elmosolyodott.

– Majd meglátod.

A hét ló dobogása előcsalta a népeket házaikból. Ragna látott egy ismerős asszonyt, és megfékezte a lovát.

– Te Ellen vagy, a pék.

– Igen, úrnőm. Örülök, hogy egészségesnek és boldognak látlak.

– Mi történt a kisfiaddal, aki leesett egy fáról?

– Meghalt, úrnőm.

– Őszinte részvétem.

– Azt mondják, nem kellene gyászolnom, mivel maradt még három fiam.

– Aki ilyet mond, az bolond, akárki legyen is – jelentette ki Ragna. – Egy gyermek elvesztése borzasztó gyász egy anyának, nem számít, hány gyereke van még.

Könnyek peregtek Ellen széltől kivörösödött arcán. Kinyújtotta a kezét. Ragna megfogta, és gyengéden megszorította. Ellen megcsókolta a kezét, és azt mondta:

– Te megértesz.

– Talán, egy kicsit – felelte Ragna. – Isten veled, Ellen.

Továbblovagoltak.

– Szegény asszony – szólt Aldred.

– Fogadd elismerésem, Ragna úrnő – mondta Louis. – Ez az asszony élete végéig rajongani fog érted.

Ragna meg volt bántva. Louis nyilvánvalóan azt gondolja, hogy csak azért kedves, mert népszerű akar lenni. Szerette volna megkérdezni a papot, hogy szerinte nem is létezik őszinte együttérzés? Ám eszébe jutott a kötelessége, és hallgatott.

– De még mindig nem tudom, miért hívnak téged Deborah-nak – folytatta Louis.

Ragna talányosan mosolygott. *Találja ki magától,* gondolta.

– Megfigyeltem, hogy errefelé sok embernek van olyan gyönyörű, vörös haja, mint neked, Ragna úrnő – szólalt meg Aldred.

Ragna tisztában volt vele, hogy csodálatos, aranyvörös göndör sörénye van.

– A viking vér – magyarázta. – Errefelé némelyek még mindig beszélnek norvégul.

– A normannok különböznek tőlünk, akik Frankföldön élünk – jegyezte meg Louis.

Ez lehetett bók is, de Ragna nem annak vette.

Egy óra múlva megérkeztek Saint-Martinba. Ragna megállt a falu szélén. Férfiak és asszonyok dolgoztak serényen egy dús lombú gyümölcsösben. Ragna észrevette köztük Gerbertet, a fónagyot. A lány leszállt a lováról, és keresztülvágott egy legelőn, hogy beszéljen a fónaggyal. Kísérői követték.

Gerbert meghajolt. Fura alak volt görbe orrával, a fogai meg annyira összevissza álltak, hogy nem tudta teljesen becsukni a száját. Hubert gróf

azért csinált belőle fónagyot, mert értelmes ember volt, Ragna azonban nem bízott benne igazán.

Az emberek félbehagyták a munkát, hogy körülvegyék Ragnát és Gerbertet.

– Mit dolgoztok ma, Gerbert?

– Leszedünk az alma aprajából, úrnőm, hogy a többi nagyobbra nőjön, és több leve legyen – válaszolta a fónagy.

– Akkor jó bort tudtok készíteni.

– Saint-Martin almabora az egyik legerősebb, hála érte Isten kegyelmének és a jó gazdálkodásnak.

Normandia falvainak legalább a fele azt állította, hogy náluk a legerősebb az almabor, de Ragna ezt nem tette szóvá.

– Mit csináltok az éretlen almával?

– Megetetjük a kecskékkel, hogy a sajtjuk édes legyen.

– Ki a legjobb sajtkészítő a faluban?

– Renée – vágta rá Gerbert. – Ő juhtejet használ.

Néhányan megrázták a fejüket. Ragna hozzájuk fordult.

– Ti mit gondoltok?

Ketten-hárman azt felelték:

– Torquil.

– Akkor gyertek velem, és megkóstolom mindkettőt.

A jobbágyok boldogan követték. Minden változatosságnak örültek napjaik egyhangúságában, és ritkán fordult elő, hogy kelletlenül hagyták volna ott a munkát.

Louis árnyalatnyi ingerültséggel közbeszólt:

– Ugye nem azért jöttél el idáig, hogy sajtokat kóstolgass? Nem azért vagy itt, hogy egy vitát rendezz?

– De igen. Ez az én módszerem. Légy türelmes.

Louis rosszkedvűen morgott.

Ragna nem szállt vissza a lovára, hanem besétált a faluba a poros ösvényen az arany gabonatáblák között. Gyalogszerrel könnyebben tudott szót érteni a népekkel. Különös figyelmet szentelt az asszonyoknak, mert ők olyan pletykákkal látták el, amelyekkel a férfiak nem törődtek. Útközben megtudta, hogy Renée Gerbert felesége; hogy Renée fivérének, Bernard-nak egy birkanyája van, és Bernard vitába keveredett Gastonnal, aki nem hajlandó megfizetni a bérleti díjat.

Ragna mindig nagyon igyekezett megjegyezni a neveket, mert a falusiak ettől úgy érezték, hogy törődnek velük. Az agyába vésett minden nevet, amit hallott beszélgetés közben.

Ahogy mentek, újabb emberek csatlakoztak hozzájuk. A faluban még többen várták őket. Ragna tudta, hogy a mezőknek van valami rejtélyes összeköttetésük, amit ő sose fog megérteni, de a falusiak kilométerről vagy még távolabbról is megérzik, hogy látogatók várhatók.

Volt egy elegáns kis kőtemplom, szép rendben sorakozó, félköríves ablakokkal. Ragna ismerte a papot, Odót, aki itt és még három faluban szolgált, minden vasárnap másikat látogatott meg; de ma Saint-Martinban tartózkodott – megint a bűvös vidéki kapcsolat.

Aldred nyomban szóba elegyedett Odo atyával. Louis nem. Talán úgy érezte, méltóságán aluli lenne trafikálni egy vidéki pappal.

Ragna megkóstolta Renée, majd Torquil sajtját, azután kijelentette, mindkettő olyan finom, hogy nem tudja kihirdetni a győztest, végül mindkettőtől vett egy sajtkorongot, és ennek mindenki örült.

Körbejárt a faluban, bement minden házba és csűrbe, ügyelve, hogy az összes felnőttel és sok gyerekkel váltson pár szót; azután, mikor úgy vélte, hogy mindenkivel éreztette a jóakaratát, készen állt az igazlátásra.

Stratégiája javarészt az apjától származott. A gróf szívesen találkozott az emberekkel, és könnyen elnyerte barátságukat. Voltak, akik később talán az ellenségei lettek – egyetlen vezető sem tehet egyszerre mindenki kedvére –, de nem szívesen szálltak szembe vele. Sok mindenre tanította meg Ragnát, és a lány még ennél is többet okult abból, hogy figyelte az apját.

Gerbert egy széket hozott, és elhelyezte a templom nyugati homlokzata előtt. Ragna leült, mindenki más állva maradt. Gerbert ezután bemutatta Gastont, egy harminc körüli, bozontos fekete hajú, nagydarab, erős parasztot. Gaston felháborodott képet vágott, de a lány sejtette, hogy általában barátságos fickó.

– Nos, Gaston – mondta –, itt az idő, hogy elmondd nekem és a szomszédjaidnak, miért nem fizetsz bérletet.

– Úrnőm, itt állok előtted…

– Várj – emelte föl a kezét Ragna. – Emlékezz rá, hogy ez nem a frankok királyának a bírósága. – A falusiak vihogtak. – Nincs szükségünk dagályos mondatokkal megtűzdelt, hivatalos szónoklatra. – Gaston nemigen tudna ilyen beszédet tartani, de megpróbálkozna vele, ha nem kap világos

utasítást. – Képzeld azt, hogy almabort kortyolgatsz a cimboráiddal, és megkérdezik, miért vagy ilyen morc.

– Igenis, úrnőm. Nem fizettem bérletet, úrnőm, mert nem tudok.

– Ostobaság! – mondta Gerbert.

Ragna elkomorodva nézett rá.

– Várj sorodra! – mondta élesen.

– Igenis, úrnőm.

– Gaston, mi a bérleti díjad?

– Húsmarhákat tartok, úrnőm, és minden nyári napfordulón tartozom nemes atyádnak két egyéves tinóval.

– És azt mondod, hogy nincsenek marháid?

– Dehogy nincsenek – szólt közbe ismét Gerbert.

– Gerbert!

– Bocsánat, úrnőm.

Gaston folytatta:

– A legelőmet elfoglalták. Minden füvet lelegeltek Bernard birkái. A teheneimnek állott szénát kellett enniük, így elapadt a tejük, és két borjam elpusztult.

Ragna körülnézett, és törte a fejét, hogy melyikük Bernard. Tekintete megakadt egy kicsi, vékony, szalmaszőke hajú emberen. Mivel nem volt biztos a dolgában, felnézett, és azt mondta:

– Halljuk Bernard-t.

Igaza volt. A vékony ember köhögött, és azt mondta:

– Gaston tartozik nekem egy borjúval.

Ragna látta, hogy ez hosszú és csavaros ügy lesz.

– Egy pillanat – mondta. – Igaz, hogy a birkáid lelegelték Gaston legelőjét?

– Igen, de tartozott nekem.

– Arra is sort kerítünk. Ráengedted a birkáidat Gaston földjére.

– Megvolt rá az okom.

– De Gaston borjai emiatt pusztultak el.

Közbeszólt Gerber, a fónagy:

– Csak az idei, újszülött borjak pusztultak el. De a *tavalyiak* megvannak. Van két másodfű tinó, amikkel kifizethette volna a bérletet a gróf úrnak.

– De akkor jövőre egyetlen egyéves tinóm se marad – felelte Gaston.

Ragnát elfogta a szédülés. Ez mindig elővette, amikor igyekezett kihüvelyezni a parasztok fecsegését.

– Hallgasson mindenki! – mondta. – Eddig megállapítottuk, hogy Bernard elfoglalta Gaston legelőjét – talán volt rá oka, majd meglátjuk –, és ennek eredményeképpen Gaston úgy érzi – helyesen vagy helytelenül –, hogy túl szegény az idei fizetéshez. Gaston, igaz, hogy tartozol Bernardnak egy borjúval? Igennel vagy nemmel válaszoljál.

– Igen.

– És miért nem fizetted meg?

– Majd megfizetem. Még nem volt rá lehetőségem.

– A fizetést nem lehet a végtelenségig halasztani! – háborgott Gerbert.

Ragna türelmesen figyelt, mialatt Gaston elmagyarázta, miért kért kölcsön Bernard-tól, és miért vannak gondjai a fizetéssel. Közben számos lényegtelen részlet is előkerült: feltételezett kölcsönös sértegetés, feleségek veszekedése, vitatkozás, hogy milyen szavak hangzottak el, és milyen hangon. Ragna hagyta őket. Ki kell adni magukból a mérgüket. De végül leállította a szószaporítást.

– Eleget hallottam – mondta. – Íme, a döntésem. Először is, Gaston tartozott apámnak, a grófnak két másodfű tinóval. Itt nincs kifogás. Hibázott, hogy nem szolgáltatta be az állatokat. Nem kap büntetést a vétkéért, mert provokálták; azonban a tartozás, az tartozás.

Vegyes érzelmekkel fogadták az ítéletet. Néhányan rosszallóan morogtak, mások helyeslően bólintottak. Gaston arca maga volt a megbántott ártatlanság.

– Másodszor, Bernard felelős Gaston két borjának pusztulásáért. Gaston ki nem fizetett adóssága nem mentség Bernard törvénysértésére. Így hát Bernard tartozik Gastonnak két borjúval. Gaston azonban már tartozott egy borjúval Bernardnak, így csak egy borjút köteles megfizetni.

Most Bernard hökkent meg. Ragna keményebb volt, mint várták. De nem tiltakoztak: a döntése törvény volt.

– Végül nem lett volna szabad hagyni, hogy ez a vita így elmérgesedjék, és ezért Gerbert a felelős.

– Úrnőm, beszélhetek? – kérdezte méltatlankodva Gerbert.

– Szó sincs róla – felelte Ragna. – Volt rá lehetőséged. Most én beszélek. Hallgass.

Gerbert befogta a száját.

– Mivel Gerbert a fónagy, már régen meg kellett volna oldania ezt a problémát – mondta Ragna. – Úgy hiszem, a felesége beszélte rá, hogy ne tegye. Renée azt akarta, hogy a férje Bernard-nak, a sógorának kedvezzen.

Renée elhűlt.

Ragna folytatta:

– Mivel ez részben Gerbert hibája, büntetésként fizet egy borjút. Tudom, hogy van neki, láttam az udvarában. A borjút odaadja Bernardnak, aki átadja Gastonnak. Így az adósságokat törlesztették, a bűnösök elnyerték büntetésüket.

Azonnal látta, hogy a falusiak helyeslik az ítéletét. Ragaszkodott hozzá, hogy tartsák be a törvényeket, de igen csalafinta módon tette. Látta, ahogy bólogatnak, néhányan mosolyognak, senki sem tiltakozik.

– És most – állt föl – adhattok egy kupával híres almaborotokból. Gaston és Bernard is ihatnak és összebarátkozhatnak.

Nagy zsivaj támadt, mindenki arról kezdett beszélni, ami történt. Louis atya Ragnához fordult, és azt mondta:

– Deborah volt Izrael egyik bírája. Innen származik a beceneved.

– Így van.

– Ő az egyetlen női bíró.

– Mostanáig.

A pap biccentett.

– Ügyesen csináltad.

Végre elismer, gondolta Ragna.

Megitták az almabort, azután távoztak. Miközben Cherbourg felé lovagoltak, Ragna arról faggatta a papot, milyen Guillaume.

– Magas – felelte Louis.

Most sokat segített, gondolta a lány.

– Mi az, amitől dühös lesz?

Louis pillantása elárulta, hogy átlát a ravaszkodáson.

– Nem sok ilyen van – felelte. – Guillaume általában flegmatikus. Esetleg felbosszantja a szolgák hanyagsága: ha rossz az étel, laza a nyereg, gyűrött az ágynemű.

Kicsinyesnek hangzik, gondolta Ragna.

– Orléans-ban nagyon jó véleménnyel vannak róla – folytatta Louis. Orléans volt a francia királyi udvar székhelye. – Nagybátyja, a király kedveli őt.

– Guillaume becsvágyó?

– Nem jobban, mint más fiatal nemesek.

Óvatos válasz, gondolta Ragna. *Guillaume vagy túlságosan becsvágyó, vagy pont ellenkezőleg.*

– Mi érdekli? – folytatta a kérdezősködést. – Vadászat? Lótenyésztés? Zene?
– Szereti a szép dolgokat. A zománcozott melltűket és a díszes szíjvégeket gyűjti. Jó ízlése van. De nem kérdezted meg azt, amiről úgy gondoltam, hogy egy hajadon első kérdése lehet.
– Mi az?
– Hogy csinos-e.
– Ó – felelte Ragna –, e tekintetben inkább a saját ítéletemben bízom.
Ahogy belovagoltak Cherbourg-ba, Ragna észrevette, hogy fordult a szél.
– A hajód még ma este kifut – mondta Aldrednek. – Egy órád van apályig, de jobban teszed, ha fölszállsz.
Visszaértek a kastélyhoz, ahol Aldred magához vette a könyvesdobozát. Louis és Ragna elkísérték, amikor Dismas hátán elindult a partra.
– Boldog vagyok, hogy megismerhettelek, Ragna úrnő – mondta Aldred. – Ha tudtam volna, hogy ilyen hajadonok is léteznek, talán nem mentem volna szerzetesnek.
Ez volt az első kacérkodó megjegyzése. Ragna azonnal tudta, hogy ez puszta udvariasság.
– Köszönöm a bókot – mondta –, de hát már szerzetes vagy.
A férfi búsan mosolygott, láthatóan megértette, mire gondol a lány.
Valószínűleg sose találkoznak többé, amit Ragna őszintén fájlalt.
Egy hajó érkezett a dagállyal. *Angol halászhajó,* gondolta Ragna. A legénység leeresztette a vitorlát, a hajó a part felé sodródott.
Aldred a lovával együtt fölszállt a fedélzetre. A legénység máris eloldozta a köteleket és felvonta a horgonyt. Az angol halászhajó épp fordítva csinálta.
Aldred integetett Ragnának és Louis-nak, miközben az apály elvitte a parttól. Ugyanakkor kisebb csoport lépett partra az újonnan érkezett hajóból. Ragna szórakozott kíváncsisággal nézte őket. Nagy bajusz szakáll nélkül. Vagyis angolok.
Ragna szeme megakadt a legmagasabbikon. Negyven körül járt, sűrű, szőke sörénye volt. Szélben fodrozódó kék köpenyét művészi ezüstfibula fogta össze széles vállán; övén remekmívű ezüstcsat és szíjvég pompázott; kardhüvelyébe ékkövek sokaságát foglalták. Az angol ékszerészek voltak a legjobbak a keresztény világban, legalábbis Ragna így hallotta.
Az angol magabiztos gyorsasággal mozgott, társai loholtak, hogy le ne maradjanak. Egyenesen Ragna és Louis felé tartott, semmi kétség,

ruháikból sejtette, hogy fontos emberek.

– Isten hozott Cherbourg-ban, angol – szólalt meg Ragna. – Mi szél hozott ide?

A férfi ügyet sem vetett rá. Csak Louis előtt hajolt meg.

– Jó napot, atyám – mondta rossz franciasággal. – Azért jöttem, hogy Hubert gróffal beszéljek. Wilwulf vagyok, Shiring elöljárója.

Wilwulf nem úgy volt jóképű, mint Aldred. Az elöljárónak nagy orra volt, akkora álla, mint egy ásó, kezét és karját elcsúfították a sebhelyek. A kastélyban mégis minden szolgáló elvörösödött és kuncogott, ha az elöljáró elvonult mellettük. Az idegen mindig érdekes, ám Wilwulf személye több volt ennél. Köze lehetett hozzá a méretének, laza járásának és átható pillantásának, főleg pedig mindenre képes embert sejtető önbizalmának. Egy lány azt érezte a közelében, hogy az angol bármely percben felkaphatja, mint a pelyhet, és már viszi is magával.

Ragnát is érdekelte, habár az elöljáró isteni fölénnyel nézte levegőnek nemcsak őt, de az összes asszonyszemélyt. Beszélt az apjához és a látogatóba érkezett normann urakhoz, fegyveres kísérőivel torokhangú gyors angolszász nyelven karattyolt, amelyet Ragna nem értett; nőkhöz azonban alig szólt. Ragna meg volt sértve; nem szokott hozzá, hogy semmibe veszik. A férfi közömbössége kihívást jelentett. Úgy érezte, be kell hatolnia a páncélja alá.

Az apja kevésbé volt elbűvölve. Nem óhajtotta az angol pártját fogni a vikingekkel szemben, akik civilizálatlan rokonai voltak. Wilwulf csak az idejét vesztegette itt.

Ragna segíteni akart Wilwulfnak. Nemigen kedvelte a vikingeket, és együttérzett áldozataikkal. Ha segít a férfinak, az talán tudomást vesz róla.

Noha Hubert gróf nem szívelte Wilwulfot, egy normann nemesembernek kötelessége udvariasan fogadni a vendéget, így hát rendezett egy vadkanvadászatot. Ragna ujjongott. Szeretett vadászni, és ez talán alkalmat ad rá, hogy jobban megismerje Wilwulfot.

A vadásztársaság hajnalhasadáskor találkozott az istállóknál, ahol állva reggeliztek báránybordát és erős almabort. Kiválasztották fegyvereiket: mindent lehetett használni, de a legnépszerűbb egy különleges, súlyos lándzsa volt hosszú heggyel és hosszú nyéllel, a kettő között keresztvassal.

Nyeregbe szálltak, majd elindultak egy falka őrjöngően izgatott kutyával. Ragna Astridot lovagolta.

Az apja vezette a csapatot. Hubert gróf ellenállt a kis emberek kísértésének, és nem ellensúlyozta alacsony termetét magas paripával. Kedvenc vadászlova egy Thor nevű zömök, fekete póni volt, az erdőben éppolyan gyors, mint egy nagyobb állat, de annál sokkal ügyesebb.

Ragna megfigyelte, hogy Wilwulf jól lovagol. A gróf egy Goliath nevű tüzes, almásderes csődört adott neki. Wilwulf könnyedén irányította a lovat, és olyan biztosan ült a nyeregben, mintha szék lenne.

A vadászok után egy málhás ló vitte kosarakban a kastély konyhájából való kenyeret és almabort.

Les Chênes-ig lovagoltak, ott befordultak a Bois de Chênes-be, a félsziget legnagyobb megmaradt erdejébe, amely a leggazdagabb volt vadban. Egy csapáson haladtak a fák között, miközben a kopók eszeveszetten kutatták át a terepet, az aljnövényzetben szimatolva a vaddisznó erős szaga után.

Astrid könnyedén lépegetett, élvezte az ügetést az erdei reggelen. A veszély tudata fokozta Ragna lázas izgalmát. A vadkanok félelmetesek, hatalmas agyarukkal, erős állkapcsukkal. Egy kifejlett vadkan képes feldönteni egy lovat, és megölni a lovasát. Harcolnak még sebesülten is, különösen, ha sarokba szorítják őket. A vaddisznólándzsán azért van keresztvas, mert a leszúrt vadkan képes felhúzni magát a lándzsa nyelén, és haldokolva is megtámadja a vadászt. Ezt akadályozza meg a keresztvas. A vadkanvadászathoz hideg fej és erős idegek szükségesek.

Az egyik kutya szagot fogott, diadalmasan felvakkantott, és nekilódult. A többiek falkában loholtak utána, a lovasok követték őket. Astrid ügyesen kerülgette a bokrokat. Richard lehagyta a nővérét, önfeledt magabiztossággal vágtatott a kamaszok szokása szerint.

Ragna meghallotta egy felriasztott vaddisznó röfögését. A kutyák repültek, a lovak követték példájukat. Megkezdődött a hajsza, Ragna szíve gyorsabban vert.

A vaddisznók tudnak futni. Nyílt terepen nem olyan gyorsak, mint a lovak, de az erdőben, a bokrok között kígyózva nehéz utolérni őket.

Ragna megpillantotta a zsákmányt, amikor csoportban vágtak át egy tisztáson: egy nagy kocát, amely orrától a farka hegyéig megvolt másfél méter, és bizonyosan többet nyomott Ragnánál; két kisebb emsét, meg egy csomó csíkos kismalacot, amelyek meglepően gyorsak tudnak lenni kurta

lábaikon. A vaddisznócsaládokat a kocák vezetik; a kanok, leszámítva a téli párzást, külön élnek.

A lovak szerették a vadászat izgalmát, különösen akkor, amikor a kopófalkával vágtathattak. Áttörtek az aljnövényzeten, letaposták a bokrokat és a facsemetéket. Ragna bal kézzel a gyeplőt fogta, a lándzsát a jobbjában tartotta dobásra készen. Fejét lehajtotta Astrid nyakára, hogy elkerülje a lelógó ágakat, amelyek a vaddisznóknál is nagyobb veszélyt jelentenek a gondatlan lovasra. Noha elővigyázatos volt lovaglás közben, olyan féktelennek érezte magát, mint Szkádi, a vadászat sebezhetetlen, hatalmas északi istennője, mintha semmi baj sem érhetné ebben az önfeledt elragadtatásban.

A vadászok kirobbantak az erdőből egy legelőre. A tehenek rémülten bőgve szóródtak szét. A lovak percek alatt utolérték a vaddisznókat. Hubert gróf megládzsázta és meg is ölte az egyik kisebb emsét. Ragna űzőbe vette az egyik cikázó malacot, beérte, lehajolt, és hátulról megládzsázta.

Az öreg koca fenyegetően, harcra készen megfordult. Az ifjú Richard rettenthetetlenül rátámadt, de a döfés melléiment, a lándzsa az óriási izompúpot találta el. Alig tíz centi mélyre hatolhatott benne, azután eltört. Richard elvesztette az egyensúlyát, leesett a lóról, hangos puffanással ért földet. Az öreg koca rátámadt. Ragna felsikoltott.

Ekkor hátulról előrevágtatott Wilwulf, magasba emelve lándzsáját. Átugratta Richard-t, veszedelmesen mélyre hajolt ki a nyeregből, és felnyársalta a vaddisznót. A vas belehatolt a fenevad torkán át a mellüregbe. A hegy bizonyára eltalálta a szívet, mert az állat hirtelen holtan esett össze.

A vadászok megfékezték lovaikat, boldogan lihegve leszálltak a nyeregből, gratuláltak egymásnak. Richard először sápadt volt, hiszen hajszál híján menekült meg, de a fiatalok dicsérték a bátorságát, és hamarosan úgy páváskodott, mintha ő lenne a nap hőse. A szolgák kibelezték a zsákmányt, a kutyák mohón nekiestek a zsigereknek. A vér és a belek orrfacsaróan bűzlöttek. Megjelent egy paraszt, és némán dühöngve átterelte rémült teheneit a szomszéd mezőre.

Megérkezett a málhás ló is a kosarakkal. A vadászok mohón ittak, és falták a kenyeret.

Wilwulf a földön ült, egyik kezében fakupával, a másikban egy kenyérdarabbal. Ragna meglátta a lehetőséget, hogy beszélgessen vele, és letelepedett az angol mellé.

Wilwulf nem tűnt különösebben boldognak.

A lány hozzászokott, hogy hatással van a férfiakra, és az angol közönye sértette a büszkeségét. Kinek képzeli ez magát? De ő dacos természetű volt, és annál inkább el akarta bűvölni Wilwulfot.

Habozva megszólalt angolszász nyelven.

– Megmentetted az öcsémet. Köszönöm.

A férfi elég barátságosan válaszolt.

– A fiúknak az ő korában sokat kell kockáztatniuk. Elég ideje lesz az óvatosságra, amikor megöregszik.

– Ha elél addig.

Wilwulf vállat vont.

– A félénk nemesembert nem tisztelik.

Ragna úgy döntött, nem vitatkozik vele.

– Te meggondolatlan voltál ifjú korodban?

A férfi szája megrándult, mintha az emlékezés szórakoztatná.

– Rendkívül meggondolatlan voltam – felelte, de ez inkább dicsekvés volt, mint vallomás.

– Akkor természetesen most már bölcsebb vagy.

Az angol elvigyorodott.

– Erről megoszlanak a vélemények.

A lány érezte, hogy kezd áttörni Wilwulf tartózkodásán. Áttért más témára.

– Hogy haladsz az apámmal?

A férfi arca megváltozott.

– Nagylelkű házigazda, de nem hajlandó megadni azt, amiért idejöttem.

– Nevezetesen?

– Azt szeretném, ha nem engedné be a vikingeket a kikötőjébe.

A lány bólintott. Az apja ennyit elmondott neki. De ő beszéltetni akarta Wilwulfot.

– Miért érdekel ez téged?

– Átvitorláznak a Csatornán, feldúlják a városaimat és falvaimat.

– Ezen a parton száz éve nem okoznak gondot. Nem azért, mert mi is viking eredetűek vagyunk. Már nem támadják Bretagne-t, a frank földeket vagy Fríziát. Miért fosztogatnák Angliát?

A férfi meghökkent, mintha nem várt volna stratégiai kérdést egy lánytól. Ám Ragna nyilvánvalóan olyan témát pendített meg, amely közel állt a szívéhez, mert hevesen válaszolt:

– Gazdagok vagyunk, különösen a templomaink és a kolostoraink, de nem vagyunk jók az önvédelemben. Beszéltem tanult emberekkel, püspökökkel és apátokkal a történelmünkről. Alfréd, a nagy király elkergette a vikingeket, de ő volt az egyetlen uralkodó, aki hatékonyan vissza tudott vágni. Anglia gazdag öregasszony, akinek tele a pénzesládája, de nincs, aki őrizze. Hát persze hogy kirabolnak.

– Mit mond apám a kérésedre?

– Én úgy gondoltam, hogy keresztény létére készséggel teljesít egy ilyen kérést. De nem.

Ragna tudta ezt, és gondolkozott is rajta.

– Az apám nem akar beavatkozni egy olyan ügybe, amely őt nem érinti – mondta.

– Erre én is rájöttem.

– Tudni akarod, hogy én mit tennék?

A férfi olyan arccal nézett rá, amely egyszerre volt kétkedő és reménykedő. Nyilvánvalóan nem szívesen fogadott el tanácsot egy asszonytól, de azért nem is zárkózott el teljesen, aminek Ragna örült. Várt, nem akarta erőltetni a saját véleményét. Végül Wilwulf azt kérdezte:

– Mit tennél?

A lánynál készen állt a választ.

– Felajánlanék neki valamit cserébe.

– Ilyen kufár? Azt hittem, emberbarátságból fog segíteni.

A lány vállat vont.

– Ez itt tárgyalás. A legtöbb szerződésben javak cserélnek gazdát.

A férfi érdeklődése feltámadt.

– Talán gondolkodnom kellene ezen. Adhatnék apádnak valamiféle ösztönzést, hogy megtegye, amit kérek.

– Érdemes megpróbálni.

– Kíváncsi lennék, mit szeretne.

– Talán lenne javaslatom.

– Mondd csak.

– A cherbourg-i kereskedők árukat szállítanak Combe-be, elsősorban hordóban almabort, sajtkorongokat és finom lenvásznat.

A férfi bólintott.

– Méghozzá nagyon jót.

– De a combe-i hatóságok folyton packáznak velünk.

A férfi bosszúsan vonta össze a szemöldökét.

– Combe-ben én vagyok a hatóság.
Ragna folytatta.
– Csakhogy a hivatalnokaid azt teszik, amit akarnak. Folyton vannak csúszások. Az emberek kenőpénzt követelnek. Sose lehet tudni, mennyi vámot vetnek ki. Ennek következtében a kereskedők inkább elkerülik Combe-t, ha lehet.
– Vámot muszáj fizetni. Jogom van rá.
– De annak mindig ugyanannyinak kellene lennie. Az időhúzást és a kenőpénzt ki kellene iktatni.
– Ebből bajok lennének.
– Nagyobb bajok, mint egy viking támadás?
– Helyes megjegyzés. – Wilwulf töprengve nézett maga elé. – Azt mondod, hogy apád ezt szeretné?
– Nem. Nem is kérdeztem meg, és nem képviselem őt. Beszél ő a maga nevében. Csupán tanácsot adok neked, mivel jól ismerem apámat.
A vadászok távozni készültek. Hubert gróf elkiáltotta magát:
– Visszafelé a kőbánya mellett megyünk! Arrafelé biztosan lesznek még vaddisznók!
– Ezen majd gondolkozom – mondta Wilwulf Ragnának.
Nyeregbe szálltak, elindultak. Wilwulf Ragna mellett lovagolt némán, elveszve a gondolataiban. A lány elégedett volt a beszélgetéssel. Végre fölkeltette az angol figyelmét.
Az idő fölmelegedett. A lovak gyorsabban haladtak, tudták, hogy hazafelé tartanak. Ragna kezdte azt hinni, vége a vadászatnak, amikor meglátta a feltúrt földet, amelyet a vaddisznók hagynak maguk után, ha gyökereket és vakondokat keresnek, ami kedvelt csemegéjük. A kopók azonnal szagot fogtak.
Ismét elszáguldottak, nyomukban a lovakkal, és Ragna kisvártatva megpillantotta az állatokat, ez alkalommal három-négy kant. A sörtevadak keresztülrobogtak egy tölgyes-bükkös csaliton, utána kettéváltak, három egy keskenyebb ösvényre tért, a negyedik belecsörtetett a bozótba. A csapat a három kant üldözte, ám Wilwulf a negyedik után vetette magát, és Ragna követte.
Kifejlett példány volt, hosszú, görbe agyarak álltak ki a szájából, és noha életveszélyben volt, fortélyos módon egyetlen hangot nem adott. Wilwulf és Ragna megkerülték a bozótost, és meg is pillantották a prédát. Wilwulf

átugratott egy nagy, kidőlt fát. Ragna, aki semmiképpen sem akart hátramaradni, szintén ugratott, ami Astridnak épp hogy sikerült.

A vadkan erős volt. A lovak tartották a lépést, de nem tudták megközelíteni. Valahányszor Ragna úgy gondolta, hogy ő vagy Wilwulf már elég közel van a döféshez, a dúvad hirtelen irányt változtatott.

Ragna homályosan érzékelte, hogy nem hallja a többi vadászt.

Az állat kicsörtetett egy tisztásra, ahol nem volt fedezéke. A lovak felgyorsultak. Wilwulf balról támadta a vadkant, Ragna jobbról.

Wilwulf leengedte a lándzsát, és döfött. A vadkan az utolsó pillanatban félreugrott. A lándzsa belefúródott a púpjába, megsebesítette, de nem lassította le. Elkanyarodott egyenesen Ragna felé. A lány balra hajolt, megrántotta a szárat, Astrid vágtában is biztosan fordult szembe a vadkannal. Ragna leengedte a lándzsája hegyét, és támadott. Az állat most is megpróbált kitérni, de elkésett, és Ragna lándzsája egyenesen beleszaladt a tátott szájába. A lány keményen markolta a fegyvert, és addig tolta előre, amíg az ellenállás majdnem kibillentette a nyeregből; akkor elengedte. Wilwulf megfordította a lovát, ismét döfött, átszúrta a vaskos nyakat, és az állat eldőlt.

Kivörösödve, lihegve szálltak le a lóról.

– Ezt jól csináltad! – mondta Ragna.

– Te csináltad jól! – felelte Wilwulf, azután megcsókolta a lányt.

A csók eredetileg csak egy eltúlzottan lelkendező cuppanósnak indult, de gyorsan megváltozott. Ragna érezte a férfi váratlanul feltámadó vágyát. Érezte bajuszának simogatását, miközben Wilwulf szája éhesen vándorolt az övén, és készséges örömmel nyitotta meg ajkát a férfi nyelvének. Azután meghallották a közeledő vadászokat, és szétrebbentek.

A következő percben körülvette őket a vadásztársaság. El kellett magyarázniuk, hogyan ölték meg közösen a vadat. Ez volt a nap legnagyobb zsákmánya, a többiek újra és újra gratuláltak nekik.

Ragna szédült az ölés izgalmától, de a csóktól még inkább. Örült, amikor mindenki lóra szállt és hazaindultak. Kicsit eltávolodott a csapattól, hogy töprenghessen. Mit jelent Wilwulf számára a csók, ha egyáltalán jelent valamit?

Nem sokat tudott a férfiakról, de azt igen, hogy bármikor boldogan csennek csókot egy szép nőtől. Ugyanígy képesek gyorsan el is felejteni a csókot. Érezte, hogy már sokkal jobban érdekli az angolt, de talán csak ugyanazt az élvezetet lelte Ragnában, mint egy zamatos szilvában, amit

megeszünk, és nem gondolunk vele többé. És rá hogyan hatott a csók? Nem tartott sokáig, de megrázta. Csókolózott már fiúkkal, de nem túl gyakran, és az sosem volt ilyen.

Eszébe jutottak gyerekkori fürdései a tengerben. Mindig szerette a vizet, és mostanra jó úszó lett, de amikor kicsi volt, egy hatalmas bukóhullám felborította. Sikított, de azután talpra állt, és végül visszarohant a hullámverésbe. Most ugyanazt a kiszolgáltatottságot érezte, ami egyszerre kellemes és kissé ijesztő.

Miért volt olyan heves az a csók? Talán attól, ami előtte történt. Úgy beszélték meg Wilwulf problémáját, mint két egyenrangú fél, és az angol hallgatott rá. Annak ellenére, hogy egyébként tipikusan érdes nemesembernek mutatkozott, akinek nincs ideje a nőkre. Azután együtt ölték meg a vadkant, úgy dolgozva egymás keze alá, mintha évek óta vadásznának párban. Ha belegondol, ettől bízott meg Wilwulfban annyira, hogy megcsókolta, és még élvezte is a csókot.

Szeretné megismételni, ehhez nem fér kétség. Legközelebb hosszabban szeretné csókolni Wilwulfot. De akar-e mást tőle? Ezt nem tudta. Majd elválik.

Úgy döntött, hogy a nyilvánosság előtt nem változtat a férfi iránti viselkedésén. Hűvös és méltóságteljes lesz. Minden más feltűnne. A nők olyan könnyen szimatolták ki az ilyesmit, ahogy a kutyák veszik fel a sörtevad nyomát. Nem akarta, hogy a kastély szolgálói pletykálkodjanak róla.

Négyszemközt azonban más lesz a helyzet, márpedig Wilwulf távozása előtt legalább még egy édeskettest akar. Sajnos itt senkinek sem lehetett magánélete a gróf és a grófné kivételével. Egy kastélyban nehéz bármit is titokban tartani. *A parasztok szerencsésebbek,* gondolta Ragna; *kilopakodhatnak az erdőbe, vagy elbújhatnak egy érett gabonatáblában.* De ő vajon miként hozhat össze egy titkos találkozót Wilwulffal?

Anélkül ért vissza Cherbourg-ba, hogy választ kapott volna a kérdésére.

A lovászokra bízta Astridot, és bement a lakótoronyba. Az anyja behívta a lakosztályába. Geneviève-et nem a vadászat érdekelte.

– Jó hírek! – mondta ragyogó szemmel. – Beszéltem Louis atyával. Holnap indul Reimsbe. De elismerően beszélt rólad!

– Igazán boldog vagyok – felelte Ragna, bár nem gondolta komolyan.

– Azt mondja, kissé impertinens vagy – mintha mi nem tudnánk –, de hiszi, hogy ez mérséklődni fog, mihelyt benő a fejed lágya. Úgy gondolja,

hogy erős támasza leszel Guillaume-nak, amikor ő lesz Reims grófja. Látom, ügyesen oldottad meg a vitás ügyet Saint-Martinban!

– Louis úgy érzi, hogy Guillaume-nak támogatásra van szüksége? – kérdezte gyanakodva Ragna. – Talán gyenge?

– Ó, ne légy olyan rosszhiszemű – felelte az anyja. – Lehet, hogy férjet találtál. Légy boldog!

– Az vagyok – mondta Ragna.

Talált helyet a csókolózáshoz.

A palánkon belül sok más épület is volt még a lakótorony mellett: lóistállók, tehénistállók, egy sütőház, egy sörfőzde meg egy konyha, családok házai, raktárak a füstölt húsnak és halnak, lisztnek, almabornak, sajtnak és szénának. A szénáspajtát nem használták júliusban, amikor bőven volt friss fű a legelésző lábasjószágnak.

Elsőnek Ragna azzal az ürüggyel vitte ki a pajtába, hogy mutat egy helyet, ahol emberei tárolhatják fegyvereiket és páncéljaikat. A férfi azonnal megcsókolta, amint becsukódott mögöttük az ajtó, és a csók még izgatóbb volt, mint első alkalommal. Az épületből gyorsan rendes találkahely lett. Mihelyt leszállt az éjszaka – ebben az évszakban jó későn –, elhagyták a lakótornyot, ahogy az emberek többsége csinálta a lefekvés előtt, és külön-külön belopakodtak a pajtába. Dohszag volt, de őket ez nem érdekelte. Minden nappal bensőségesebbek lettek a cirógatások. Azután Ragna lihegve megálljt parancsolt, és gyorsan távozott.

Rendkívül óvatosak voltak, de Geneviève-et nem tudták teljesen becsapni. A grófné nem tudott a szénapajtáról, de érezte a szenvedélyt a lánya és a látogató között. Mindazonáltal szokása szerint megmaradt a közvetett célzásoknál.

– Anglia kellemetlen hely – mondta egy napon csevegős stílusban.

– Mikor voltál ott? – kérdezte Ragna. Ravasz kérdés volt, mert már tudta a választ.

– Sosem – ismerte el Geneviève. – De azt hallottam, hogy hideg van, és folyton esik az eső.

– Akkor örülök, hogy nem kell odamennem.

Anyját nem lehetett ilyen könnyen lerázni.

– Az angol férfiak megbízhatatlanok – folytatta.

– Tényleg? – Wilwulf értelmes és meglepően érzelmes volt. A szénapajtában nagyon gyengéden viselkedett. Sose erőszakoskodott, mégis felkorbácsolta Ragna vérét. Például amikor elmesélte az álmát, hogy Ragna vörös hajából font kötelékkel kötözték meg, és reggel merevedéssel ébredt. Ez hihetetlenül felizgatta a lányt. Hogy megbízható-e? Ragna így gondolta, de az anyja látnivalóan nem értett egyet.

– Miért mondod ezt? – kérdezte.

– Az angolok csak akkor tartják be a szavukat, ha az nekik is megfelel, máskülönben nem.

– Úgy véled, hogy a normannok sosem tesznek ilyet?

Geneviève sóhajtott.

– Ravasz vagy, Ragna, de egyáltalán nem annyira, mint gondolod.

Ez sok emberre igaz, gondolta a lány, *Louis atyától egészen a varrónőmig, Agnesig. Miért ne lenne igaz rám is?*

– Talán igazad van – bólintott.

Geneviève kihasználta előnyét.

– Apád elkényeztetett, amikor megtanított a kormányzásra. De egy nőből sosem lehet uralkodó.

– Ez nem így van – felelte Ragna indulatosabban, mint szándékában állt. – Egy nő lehet királynő, grófnő, apácafőnöknő.

– Mindig egy férfi ellenőrzése mellett.

– Elméletileg igen, de sok függ az illető nő jellemétől.

– Akkor hát királynő leszel, ugye?

– Nem tudom, mi leszek, de a férjem oldalán akarok uralkodni, úgy beszélni vele, ahogy ő beszél velem arról, mire van szükség ahhoz, hogy birtokunk boldog és virágzó legyen.

Geneviève szomorúan csóválta a fejét.

– Álmok – mondta. – Mindnyájunknak vannak álmai. – Nem szólt többet.

Közben előrehaladtak Wilwulf és Hubert gróf tárgyalásai. Hubert pártolta az ötletet, hogy tegyék zökkenőmentessé a combe-i kikötőben a normann exportot, mert neki az volt a jó, ha minél több hajó megfordul Cherbourg-ban. A tárgyalás aprólékos volt. Wilwulf vonakodott csökkenteni a vámokat, Hubert pedig leginkább annak örült volna, ha egyáltalán nem lennének, de egyetértettek a következetesség fontosságában.

Hubert kétségbe vonta, hogy Wilwulf megszerezte volna az angliai Ethelred király jóváhagyását az egyezményhez, amelyről tárgyalnak.

Wilwulf elismerte, hogy erre nem kért engedélyt, és meglehetős hányavetiséggel odavetette, hogy természetesen beterjeszti a királynak jóváhagyásra a szerződést, de az már csak formaság. Hubert négyszemközt elárulta Ragnának, hogy ezzel nem igazán elégedett, de úgy gondolta, keveset veszíthet.

Ragna nem értette, hogy Wilwulf miért nem hozta magával segítségnek valamelyik rangosabb tanácsnokát, de rájött, hogy Wilwulfnak nincsenek tanácsnokai. Sok döntést hozott a grófság bíróságán, amelyen jelen voltak a thánok is, és néha tanácsot kért az egyik fivérétől, aki püspök volt, de többnyire egymaga kormányzott.

Végül Hubert és Wilwulf megegyezett, és Hubert írnoka megfogalmazott egy szerződést, amelynél az éppen a kastélyban tartózkodó bayeux-i püspök mellett számos normann lovag és klerikus is tanúskodott.

Ezután Wilwulf hazafelé készülődött.

Ragna várta, hogy mondjon valamit a jövőről. Ismét látni szerette volna, de hogyan lenne ez lehetséges? Más-más országban éltek.

Vajon az angol puszta időtöltésnek tekintette a románcukat? De csak nem! A világ tele van parasztlányokkal, akik habozás nélkül eltöltenek egy éjszakát egy nemesemberrel, a rabszolgalányokról nem is beszélve, akiknek nincs választásuk. Wilwulf bizonyára valami különlegeset látott Ragnában. Mi másért találkozott volna vele titokban nap mint nap, holott nem mentek tovább a csókoknál és a cirógatásnál?

Rákérdezhetett volna, hogy mik a szándékai, de habozott. Nem jó az, ha egy lány kimutatja a vágyakozását. Mellesleg túl büszke is volt. Ha kell Wilwulfnak, úgyis meg fogja kérni; ha nem teszi, akkor nem kívánta őt eléggé.

Wilwulf hajója felkészült az indulásra, kedvező szél fújt, a férfi úgy tervezte, hogy utolsó pajtabeli találkozásuk másnapján, reggel utazik haza.

Távozásának és a viszontlátás bizonytalanságának le kellett volna lohasztania Ragna szenvedélyét, ám ennek éppen az ellenkezője történt. Úgy kapaszkodott a férfiba, mintha az öleléssel Cherbourg-ban tarthatná. Amikor Wilwulf megérintette a mellét, Ragna olyan izgalomba jött, hogy érezte a combján lecsorduló nedvességet.

Wilwulfhoz tapadt, hogy érezze merevedését a ruháikon át, és úgy mozogtak, mintha szeretkeznének. Ez sem volt elég; Ragna derékig felrántotta a szoknyáját, ami még jobban felszította a vágyát. Valahol mélyen tudta, hogy kezdi elveszteni az önuralmát, de nem érdekelte.

Wilwulfon térdig érő tunika volt, de valahogyan az is lekerült róla. Egyikük sem viselt alsóneműt, mert az csak meghatározott alkalmakra való, például lovagláshoz. A lány reszketett, amikor megérezte a férfi meztelen húsát a sajátján.

Wilwulf a következő pillanatban beléhatolt.

Ragnának úgy rémlett, hogy a férfi azt kérdezi:

– Biztos…?

– Csináld, csináld! – felelte.

Váratlan fájdalom hasított belé, ám ez csak másodpercekig tartott, és utána maga volt a gyönyör. Ragna szerette volna, ha örökké tart, de a férfi egyre gyorsabban mozgott, és hirtelen mindketten összerándultak a kéjtől, azután Wilwulf belelövellte forró magját, és akkor vége lett a világnak.

Belekapaszkodott a férfiba, mert attól félt, összecsuklik. Wilwulf hosszú ideig szorította magához, majd egy kicsit távolabb húzódott, és ránézett.

– Hát, szavamra – mondta olyan képpel, mintha csodálkozna.

Ragna azt kérdezte, amikor már tudott beszélni:

– Ez mindig ilyen?

– Ó, dehogy – felelte a férfi. – Szinte soha.

A szolgák a padlón aludtak, de Ragnának, öccsének, Richard-nak és a személyzet néhány rangosabb tagjának volt ágya, vagyis széles padok a fal mentén, vászonhuzatú szalmazsákokkal. Ragna nyáron vászonlepedővel, hidegben gyapjúpokróccal takarózott. Ma este, miután elkoppantották a gyertyákat, összegömbölyödött a lepedője alatt, és emlékezett.

Odaadta a szüzességét a szeretett férfinak, és ez csodálatos volt. Lopva feldugta magának egy ujját, és amikor kihúzta, ragacsos volt Wilwulf magjától. Halszagú volt, és sós ízű.

Olyasmit tett, ami megváltoztatja az életét. Egy pap azt mondta volna, hogy Isten szemében mostantól férjes asszony, és Ragna érezte, hogy ez igaz. Boldog volt. A láz, amely a pajtában legyűrte, csak a testi kifejezése volt rohamosan kifejlődő összetartozásuknak. Bizonyos, hogy ez a férfi az, aki neki termett.

Gyakorlatiasabb módon is Wilwulfhoz volt kötve. Előkelő nőnek szűzen kell férjhez mennie. Mostantól csakis Wilwulf hitvese lehet, mert mindenki másnál csalnia kellene, és az megmételyezi a házasságot.

Akár várandós is lehet.

Mi fog történni reggel? Mit tesz Wilwulf? Valamit kell mondania: a lányhoz hasonlóan ő is tudja, hogy amit tettek, mindent megváltoztatott. Beszélnie kell Ragna apjával a házasságukról. Meg kell egyezniük a hozományban. Wilwulf és Ragna egyaránt nemes, úgyhogy politikai következmények is lehetségesek. Wilwulfnak szüksége lehet Ethelred király engedélyére.

Wilwulfnak Ragnával is beszélnie kell. Meg kell beszélniük, mikor és hol esküsznek, milyen lesz a szertartás. A lány már alig várta ezt a beszélgetést!

Boldog volt. Ez az összes kérdés könnyen elintézhető. Szereti a férfit, az is őt, és társak lesznek halálig.

Azt hitte, egész éjjel nem alszik egy szemhunyást sem, de hamarosan mély álomba merült, és nem is ébredt föl, csak mikor már hét ágra sütött a nap, a szolgák az asztali edényekkel zörögtek, és hatalmas kenyereket hoztak a sütőházból.

Felugrott, körülnézett. Wilwulf fegyveresei ládákba és bőrzsákokba csomagolták kevés holmijukat, hogy mielőbb indulhassanak. Maga Wilwulf nem volt a csarnokban: bizonyára kiment mosakodni.

Ragna szülei előjöttek lakosztályukból, és leültek az asztalfőre. Geneviève nem fog örülni a reggeli híreknek. Hubert kevésbé merev, de azért nem adja jó szívvel az engedélyét. Mindkettőjüknek más tervei voltak Ragnával. De ha szükséges, elmondja nekik, hogy Wilwulf már elvette a szüzességét, és bele kell nyugodniuk a helyzetbe.

Fogott egy darab kenyeret, megkente a szétnyomott bogyókból és borból kevert péppel, és éhesen falta.

Bejött Wilwulf, helyet foglalt az asztalnál.

– Beszéltem a kapitánnyal – közölte mindenkivel. – Egy óra múlva indulunk.

Most fogja elmondani, gondolta Ragna; de a férfi csak elővette a kését, szelt egy vastag szelet sonkát, és enni kezdett. *Majd reggeli után,* gondolta a lány.

Hirtelen túl feszült lett ahhoz, hogy enni tudjon. A kenyér mintha a torkán akadt volna, egy korty almaborral kellett leöblítenie. Wilwulf az apjával beszélgetett a Csatorna időjárásáról és hogy mennyi idő alatt ér el Combe-be. Olyan volt, mintha álomban beszélnének, egyetlen szónak sem volt értelme. Túl hamar lett vége a reggelinek.

A gróf és neje elhatározták, hogy lemennek a partra, elbúcsúztatják Wilwulfot. Ragna csatlakozott hozzájuk. Láthatatlan szellemnek érezte magát, nem szólt, ment a tömeg után, senki sem törődött vele. A városbíró lánya, aki annyi idős volt, mint ő, meglátta és azt mondta:

– Szép jó napot! – Ragna nem válaszolt.

A vízparton Wilwulf emberei felkötötték a ruhájukat, hogy kigyalogoljanak a hajójukhoz. Wilwulf megfordult és rámosolygott a családra. Na, biztosan most mondja majd, hogy: „Feleségül akarom venni Ragnát."

Előírásosan meghajolt Hubert, Geneviève, Richard, végül Ragna előtt. Megfogta a lány két kezét, és akadozó franciasággal annyit mondott:

– Köszönöm a kedvességedet.

Azután hihetetlen módon elfordult, keresztültocsogott a sekélyesen, és felkapaszkodott a hajóra.

Ragna nem jutott szóhoz.

A tengerészek eloldották a köteleket. Ragna nem hitt a szemének. Ez csak lidércnyomás, amiből hamarosan felébred! A legénység kibontotta a vitorlát. Csapkodott egy darabig, azután befogta a szelet és megduzzadt. A hajó felgyorsult.

A korlátra támaszkodó Wilwulf egyszer intett, azután elfordult.

5. fejezet

997. július vége

Miközben lovagolt az erdőn át egy nyári délutánon, és figyelte a napfény változó csipkemintáját a kitaposott ösvényen, Aldred testvér teli torokból himnuszokat énekelt. Két himnusz között a lovával, Dismasszal beszélgetett, megérdeklődte, tetszett-e, amit hallott, és mit szeretne következőnek.

Két napra volt Shiringtől, és úgy érezte, diadallal tér haza. Az volt a küldetése, hogy tanultságot és megértést hozzon oda, ahol korábban a vak tudatlanság uralkodott. Az a nyolc, pergamenre írott, gyönyörűen illuminált új könyv a Dismas farára szíjazott ládában egy hatalmas terv szerény kezdetét jelenti. Aldred álma az volt, hogy a shiringi apátságot a tanulás és tudás híres központjává teszi, a scriptorium a jumièges-i versenytársa lesz gazdag könyvtárral és iskolával, ahol a nemesek fiait oktatják majd olvasásra, számolásra és istenfélelemre.

Az apátság ma még messze van ettől az eszménytől. Felettesei nem osztoztak Aldred becsvágyában. Osmund apát barátságos és lusta ember volt. Jól bánt Aldreddel, fiatalon előléptette, főképpen azért, mert tudta róla, hogy ha Aldredet megbízza egy munkával, úgy veheti, hogy azt már meg is csinálták, és neki a továbbiakban nem kell erőlködnie. Osmund minden javaslatot támogatott volna, csak neki ne kelljen dolgoznia. Makacsabbul tiltakozott Hildred kincstárnok, mert ellenzett mindent, ami pénzbe kerül, mintha a kolostor feladata az lenne, hogy kuporgassa a pénzt, nem pedig hogy a tudást terjessze.

Talán Osmundot és Hildredet azért küldte Isten, hogy türelemre tanítsák Aldredet.

Nem volt teljesen egyedül a reményeivel. A szerzetesek hosszú ideje próbálták megreformálni az elpuhult, eltunyult régi intézményeket. Sok gyönyörű, új könyv készült Winchesterben, Worcesterben és Canterburyben. Azonban a jobbítás szelleme még nem terjedt át a shiringi apátságra.

Aldred ismét rázendített:

Magasztaltassék a mennyek őrizője,

Dicső alkotó, jóságos Atya…

Hirtelen elnémult, mert előtte egy ember jelent meg az ösvényen.

Aldred azt sem látta, honnan került elő. Mocskos lábán nem viselt cipőt, rongyokba öltözött, és rozsdás vassisakot viselt, amely az arca nagy részét eltakarta. A felkarjára kötött véres rongy mutatta, hogy nemrég megsebesült. Az ösvény kellős közepén állt, hogy Aldred ne férjen el mellette. Lehetett éppen szegény, földönfutó koldus is, de inkább haramiának tűnt.

Aldred szíve összeszorult. Nem lett volna szabad kockáztatnia a magányos utazást. De ma reggel a sörházban Mudeford Crossingnál senki sem akart erre jönni, őt pedig hajtotta a türelmetlenség, és nem várt egy-két napot, hogy csapattal utazhasson idáig.

Megállította a lovát. Nem szabad félelmet mutatni, ugyanúgy, mint a harapós kutyánál. Igyekezett nyugodtan beszélni:

– Isten áldjon meg, fiam.

A férfi olyan rekedten válaszolt, hogy Aldred arra gondolt, hátha el akarja változtatni a hangját.

– Miféle pap vagy te?

Aldred tonzúrája mutatta, hogy Isten embere, de ez bármit jelenthetett szerény ministránstól fölfelé.

– Szerzetes vagyok a shiringi apátságból.

– Egyedül utazol? Nem félsz, hogy kirabolnak?

Aldred attól félt, hogy megölik.

– Senki sem rabolhat ki – mondta hamis önbizalommal. – Mivel nincs semmim.

– Kivéve azt a ládát.

– A láda nem az enyém. Istené. Egy bolond persze kirabolhatja Istent, amivel örök kárhozatra ítéli a lelkét. – Egy második embert is észrevett félig elrejtőzve a bozótban. Még ha lett volna hajlandósága a harcra, akkor se bírt volna kettővel.

A haramia folytatta:

– Mi van a dobozban?

– Nyolc szent könyv.

– Akkor hát értékesek.

Aldred elképzelte, ahogy ez az ember bekopogtat egy kolostor ajtaján, és eladásra kínál egy könyvet. Megkorbácsolnák a pimaszságáért, a könyvet

pedig elvennék tőle.

– Talán olyasvalakinek értékes, aki úgy képes árulni őket, hogy nem kelt gyanút – felelte. – Éhes vagy, fiam? Akarsz egy kis kenyeret?

Az ember habozott, azután kihívóan mondta:

– Nem kell a kenyered, pénzre van szükségem.

A habozás elárulta Aldrednek, hogy ez az ember éhes. Az étel talán elég lesz neki.

– Nincs pénzem, nem tudok adni. – A szó szoros értelmében igazat beszélt, mert a pénz az erszényében a shiringi apátság tulajdona volt.

Az útonálló mintha elvesztette volna a fonalat. Nem tudta, mit válaszoljon a váratlan fordulatra. Rövid szünet után azt mondta:

– Egy lovat könnyebb ám eladni, mint egy doboz könyvet.

– Csakugyan – bólintott Aldred. – De valaki esetleg azt mondhatja: „Aldred testvérnek volt egy pónija, fehér kereszttel a homlokán, egészen olyan, mint ez. Szóval hol szerezted ezt az állatot, barátom?” Erre mit felelne a tolvaj?

– Ravasz ember vagy.

– Te pedig merész. De ostoba nem, igaz? Nem fogsz megölni egy szerzetest nyolc könyvért meg egy póniért, amikor egyiket sem tudod eladni. – Úgy döntött, ez az a pillanat, amikor véget vethet a párbeszédnek. A szíve a torkában dobogott, miközben elindította Dismast.

A haramia egy-két pillanatig még elállta az utat, azután bizonytalanul, tétovázva félrehúzódott. Aldred közömbösséget tettetve ellovagolt mellette.

Ahogy túlhaladt rajta, a legszívesebben ügetésbe ugratta volna Dismast, de azzal elárulta volna a félelmét, így hát kényszerítette magát, hogy hagyja kényelmesen ballagni a pónit.

Akkor az ember azt mondta:

– Szeretnék egy kis kenyeret.

Ilyen könyörgést egy szerzetes nem hagyhat figyelmen kívül. Aldred szent kötelessége volt, hogy enni adjon az éhezőknek. Maga Jézus mondta: „Legeltesd az én bárányaimat.” Aldrednek engedelmeskednie kellett, még ha az életét kockáztatja is. Megállította a lovát.

A nyeregtáskában volt egy fél kenyere és egy darab sajtja. Elővette a kenyeret és odaadta az útonállónak, aki azonnal letört egy darabot, és begyömöszölte a hitvány sisak nyílásán. Láthatóan ki volt éhezve.

– Oszd meg a felebarátoddal – mondta Aldred.

A másik férfi is kilépett a bokrok közül, a csuklyáját az arcába húzva, így Aldred alig látta az arcát.

Az első kelletlen képet vágott, de azért kettétörte a kenyeret.

A másik az arcát eltakarva motyogta:

– Köszönöm.

– Ne nekem köszönd, hanem Istennek, aki erre küldött.

– Ámen.

Aldred odaadta nekik a sajtot.

– Ezt is osszátok el.

Miközben a sajton osztoztak, Aldred ellovagolt.

Egy perccel később hátranézett, de nyomát sem látta az útonállóknak. Hát akkor biztonságban van. Hálaimát rebegett.

Lehet, hogy ma éhesen fog lefeküdni, de azt kibírja. Magasztaltassék az Úr, mert azt kérte, hogy csak az ételét áldozza föl, ne az életét.

A délután estévé lágyult. Egy idő után meglátott a vízen túl egy fél tucat házból álló falucskát meg egy templomot. A házaktól nyugatra megművelt földsáv húzódott a folyó északi partján.

Csónakféle volt kikötve a másik parton. Aldred még sosem járt Dreng's Ferryben – másfelé indult külföldi utazásra –, de sejtette, hogy ez az. Leszállt a lóról, átkiáltott a víz fölött.

Azonnal megjelent egy lány. Eloldotta a csónakot, beszállt és evezni kezdett. Ahogy közelebb ért, Aldred látta, hogy jól táplált, de jelentéktelen, morcos képű lány. Amint hallótávolságra ért, Aldred odakiáltotta:

– Aldred testvér vagyok a shiringi apátságból.

– Én meg Cwenburg – felelte a lány. – Ez a csónak az apámé, Drengé. Ahogy a sörház is.

Akkor hát jó helyen jár.

– Egy farthing az átkelés – közölte a lány. – De a lovadat nem tudom átvinni.

Ezt Aldred is látta. A kezdetleges csónak könnyen felborulhat.

– Ne aggódj, Dismas úszni fog – mondta.

Megfizette a farthingot. Lemálházta a pónit, a könyvesládát és a nyerget a csónakba tette. A szárat markolta, miközben beszállt és leült, aztán szelíden megrántotta, hogy becsalogassa Dismast a vízbe. A póni egy pillanatig habozott, mintha nem kívánkozna a folyóba.

– Gyere már! – biztatta Aldred. Cwenburg ugyanabban a pillanatban ellökte a csónakot a parttól; Dismas ekkor már bejött a vízbe. Ahogy a

folyó mélyebb lett, a ló úszni kezdett. Aldred tovább fogta a gyeplőt. Nem gondolta, hogy Dismas el akarna szökni, de nem lett volna értelme kockáztatni.

Ahogy mentek át a folyón, Aldred megkérdezte:

– Milyen messze van innen Shiring?

– Két nap.

Aldred fölnézett az égre. A nap már alacsonyan járt. Hosszú este állt előtte, de lehet, hogy nem talál másik helyet, mire besötétedik. Jobb, ha itt tölti az éjszakát.

Elérték a túlsó partot. Aldredet megcsapta az erjedő sör jellegzetes illata.

Dismas már le tudott állni. Aldred elengedte a szárat, a póni fölkapaszkodott a partra, erélyesen kirázta a vizet a szőréből, azután legelni kezdte a nyári füvet.

Egy másik lány jött elő a sörházból. Talán ha tizennégy éves volt, és máris várandós. Szép lehetett volna fekete hajával, kék szemével, de nem mosolygott. Aldred megütközve látta, hogy nem visel fejfedőt. A nő, aki a haját mutogatja, rendszerint prostituált.

– Ez itt Blod – mondta Cwenburg. – A rabszolgánk. – Blod nem szólt. – Walesiül beszél – tette hozzá Cwenburg.

Aldred kiszedte a ládát a csónakból és letette a partra, azután ugyanezt megcsinálta a nyereggel.

Blod segítőkészen fölvette a ládát. A szerzetes aggodalmasan kémlelte, de a lány csak bevitte a könyveit a sörházba.

– Egy farthingért megkaphatod a lányt – mondta egy férfihang.

Aldred odafordult. Az újonnan jött egy kis épületből került elő, ami a sörfőzde lehetett, az erős szag forrása. A harmincas éveiben járt, kora felől tehát épp lehetett Cwenburg apja. Magas, vállas ember volt, valahol emlékeztetett Wynstanre, Shiring püspökére. Aldrednek úgy rémlett, hallotta is, hogy Dreng az unokatestvére Wynstannek. Csak Dreng sántított.

Töprengve méregette Aldredet. Hosszú orra volt, a két szeme közel ült egymáshoz, és hamisan mosolygott.

– Egy farthing nem sok – tette hozzá. – Friss korában egy pennybe került.

– Nem – felelte Aldred.

– Senkinek se kell. Mert teherbe esett az ostoba tehén.

Aldred ezt már nem hagyhatta szó nélkül.

– Gondolom, azért esett teherbe, mert Isten törvényét megszegve prostituáltad.

– Élvezi, ez az ő baja. A nők csak akkor esnek teherbe, amikor élvezik.
– Tényleg?
– Ezt mindenki tudja.
– Én nem így tudom.
– Te semmit sem tudsz az ilyesmiről, mi? Szerzetes vagy.
Aldred igyekezett krisztusian lenyelni a sértést.
– Ez igaz – felelte, és lehajtotta a fejét.
Ha alázat fogadja a sértéseket, a sértegető néha úgy elszégyelli magát, hogy nem folytatja, ám Dreng láthatólag nem ismert szégyent.
– Régebben volt egy fiúm is, ő talán érdekelt volna – mondta. – De ő meghalt.
Aldred elfordította a tekintetét. Erre a témára érzékeny volt, mert ifjúságában ettől a kísértéstől szenvedett. Novíciusként a glastonburyi apátságban szenvedélyesen szeretett egy Leofric testvér nevű, ifjú szerzetest. Érzése szerint nem mentek tovább a fiús bolondozásnál, de rajtakapták őket, és iszonyú botrány lett. Aldredet áthelyezték, hogy elválasszák szerelmétől, így került Shiringbe.
Ez nem ismétlődött meg: Aldrednek még mindig voltak felzaklató gondolatai, de képes volt ellenállni nekik.
Blod kijött a kocsmából, Dreng jelekkel elmagyarázta neki, hogy vigye be Aldred nyergét.
– Én nem emelhetek nagy súlyokat, mert fáj a hátam – közölte Dreng. – Egy viking lelökött a lovamról a watcheti csatában.
Aldred ellenőrizte Dismast, aki jól elvolt a legelőn, azután bement a sörházba. A méretét leszámítva olyan volt, mint egy közönséges ház. Sok bútor volt benne, asztalok, zsámolyok, ládák és függönyök. A jómódra utaltak más jelek is: a gerendára akasztott, termetes lazac, amely a tűzhely fölött füstölődött, egy padon a bedugaszolt hordó, a padlóra szórt nád között csipegető tyúkok, a tűzön rotyogó fazék, amelyből ínycsiklandó illat szállt.
Dreng rámutatott az ételt kavargató vékony, fiatal nőre. Aldrednek feltűnt a bőrszíjra fűzött, vésett ezüstkorong, amelyet a nő a nyakán viselt.
– A feleségem, Ethel – mondta Dreng. A nő rápillantott Aldredre, de nem szólt. Dreng szereti maga körül a fiatal nőket, és mindegyik boldogtalannak látszik, állapította meg a szerzetes.
– Sok utazó fordul meg itt? – kérdezte. A kocsma meglepően gazdag volt ilyen kis helységhez képest. Csak nem rablással egészítik ki a jövedelmet?
– Elegendő – felelte kurtán Dreng.

– A közelben találkoztam két emberrel, akik útonállónak tűntek. – Dreng arcát figyelve hozzátette: – Az egyik egy ócska vassisakot viselt.

– Mi Vaskobaknak hívjuk – mondta Dreng. – Hazug gyilkos. A folyó déli oldalán rabolja ki az utasokat, ahol az út nagyobbrészt az erdőn át vezet.

– Miért nem tartóztatták le?

– Hidd el, megpróbáltuk. Offa, a mudefordi bíró két ezüstfontot ajánlott föl annak, aki elkapja. Nyilván van valahol az erdőben egy rejtekhelye, de nem találjuk. Pedig itt járt a békebíró is az embereivel, meg minden.

Ez hihetően hangzik, gondolta Aldred, de azért gyanakvó maradt. A sántikáló Dreng aligha lehetett Vaskobak – hacsak nem mímeli a sántítást –, de valamilyen módon azért húzhat hasznot a rablásokból. Talán tudja, hol van a rejtekhely, és pénzt kap a hallgatásáért.

– Furcsa volt a beszéde – próbálkozott.

– Valószínűleg ír vagy viking, vagy ilyesmi. Senki se tudja. – Dreng másra terelte a szót. – Igyál már egy kupa sört, hogy felfrissülj. A feleségem nagyon jó sört főz.

– Talán később – felelte Aldred. Nem akarta a kolostor pénzét költeni a sörházban, ha nem muszáj. – Mi a jó sör titka? – kérdezte Etheltől.

– Nem ő – mondta. – A másik feleségem, Leaf főzi. Most is a sörfőzdében van.

Az egyház harcolt ez ellen a szokás ellen. A legtöbb férfi, aki megengedhette magának, egynél több feleséget, vagy egy feleséget, több ágyast és rabszolganőket is tartott. Az egyháznak nem volt beleszólása a házassági ügyekbe. Ha két ember tanúk előtt hűséget fogadott, házastársakká nyilvánították őket. A pap megáldhatta őket, de ez nem volt olyan fontos. Semmit sem írtak le, kivéve, ha a pár gazdag volt, mert ebben az esetben szerződés készülhetett a vagyontárgyak átruházásáról.

Aldrednek nem csak erkölcsi kifogásai voltak. Egy Drenghez hasonló ember halálát gyakran követte ádáz családi háborúság az örökség miatt, és ez azon dőlt el, hogy kik voltak a törvényes utódok. A házasságok rendezetlensége olyan vitákat eredményezett, amelyek családokat tettek tönkre.

Így hát Dreng háza táján nem volt semmi rendkívüli. Az viszont különös, hogy egy apátság szomszédságában ilyesmi fordulhasson elő.

– A papokat megbotránkoztatná, ha tudomást szereznének a családi állapotodról – mondta szigorúan.

Dreng elnevette magát.

– Tényleg?
– Ebben biztos vagyok.
– Hát pedig tévedsz. Mindenről tudnak. Degbert esperes a testvérem.
– Ez nem jelenthet felhatalmazást!
– Gondolod te.
Aldred túlságosan dühös volt ahhoz, hogy folytassa a vitát. Ellenszenvesnek találta Drenget. Inkább kiment, nehogy tombolni kezdjen. Elindult a folyóparton, hátha kisétálhatja magából a rosszkedvét.
A megművelt föld végén állt egy tanyaház meg egy csűr, mindkettő ódon, agyonjavított. Emberek üldögéltek a ház előtt: három ifjú meg egy idősödő asszony – ezek szerint nincs apa a családban. Aldred habozott, odamenjen-e, mert attól tartott, hogy Dreng's Ferry összes lakója olyan lehet, mint Dreng. Már éppen vissza akart fordulni, amikor az egyik nyájasan intett neki.
Ha idegeneknek integetnek, akkor talán jó emberek.
Fölment a lejtőn a házhoz. A családnak nyilvánvalóan nem volt bútora, mert a földön ülve ették a vacsorájukat. A három fiú, noha nem nőttek magasra, hordómellű, araszos vállú atléták voltak. Az anya megfáradt, de konok tekintetű asszony, mind a négyen beesett arcúak, mintha keveset ennének. Egy barna-fehér kutya ült mellettük, az is sovány volt.
Az asszony szólalt meg elsőnek.
– Ülj le hozzánk, és pihentesd meg a lábad, ha tetszik – mondta. – Mildred vagyok. – Sorra rámutatott a fiúkra, a legidősebben kezdve. – A fiaim: Erman, Eadbald és Edgar. A vacsoránk nem valami fájintos, de azért szívesen megosztjuk veled.
Csakugyan nem volt fájintos. Egy kenyérből állt, meg egy nagy fazék párolt erdei zöldségből, vélhetőleg salátából, hagymából, petrezselyemből és vad fokhagymából. Hús nélkül. Nem csoda, hogy nem híztak meg. Aldred éhes volt, de nem akarta elvenni az ételt olyan emberektől, akik ennyire szegények. Udvariasan elhárította a kínálást.
– Csábító az illata, de nem vagyok éhes, és a szerzeteseknek óvakodniuk kell a falánkság vétkétől. De azért leülök, és megköszönöm a szíves fogadtatást.
Leült a földre, amit a szerzetesek ritkán tesznek, noha a fogadalmaik között szerepel a szegénység. *Ez az igazi szegénység,* gondolta Aldred.
Hogy ne üljenek némán, megjegyezte:

– Látom, hamarosan le lehet kaszálni. Néhány napon belül bőségesen lesz szénátok.

– Nem is hittem, hogy egyáltalán lesz mit kaszálni – felelte Mildred –, mert a folyóparti rész csaknem mocsaras, de a hőségben kiszáradt. Remélem, minden évben így lesz.

– Akkor hát újak vagytok itt? – kérdezte Aldred.

– Igen – felelte az asszony. – Combe-ből jöttünk.

Aldred sejtette, miért jöttek el.

– Bizonyára megszenvedtétek a viking portyázókat. Láttam a pusztítást, amikor tegnapelőtt keresztüljöttem a városon.

Most Edgar szólalt meg, a legfiatalabb testvér. Tizennyolcnak tűnt, az állán épp csak serkent a kamaszosan halvány pihe.

– Mindenünket elvesztettük – mondta. – Az apám hajóépítő volt, megölték. A tartalék fánk leégett, a szerszámaink tönkrementek. Elölről kellett kezdenünk mindent.

Aldred érdeklődéssel figyelte az ifjút. Jóképűnek nem lehetett mondani, de a fellépése megnyerő volt. Egy hétköznapi beszélgetésben is jól megfogalmazott, logikus mondatokat használt. Aldred azon kapta magát, hogy vonzódik a fiúhoz. *Fékezd meg magad!,* gondolta. Számára sokkal nagyobb kísértés volt a bujaság, mint a falánkság.

– És hogy tetszik az új élet? – kérdezte Edgartól.

– El tudjuk adni a szénát, feltéve, hogy nem esik a következő néhány napban, azután végre lesz némi pénzünk. A magasabb területen megérik a zab. Van egy malacunk és egy bárányunk. Átvészeljük a telet.

Minden paraszt ugyanilyen bizonytalanságban élt, sosem tudhatták, lesz-e annyi termésük, hogy megérjék a következő évet. Még Mildred családjánál is voltak szegényebbek.

– Talán szerencsétek lesz ezzel a hellyel.

– Meglátjuk – felelte csípősen Mildred.

– Hogyhogy éppen Dreng’s Ferrybe jöttetek?

– A shiringi püspök ajánlotta ezt a birtokot.

– Wynstan? – Aldred természetesen ismerte a püspököt, és nem volt valami nagy véleménnyel róla.

– A földesurunk Kopasz Degbert, a minster, a templom esperese, aki a püspök unokatestvére.

– Elbűvölő. – Aldred kezdte érteni Dreng’s Ferryt. Degbert és Dreng testvérek, Wynstan pedig az unokatestvérük. Baljós trió. – Wynstan eljön

ide?

– A nyári napforduló után járt itt.

– Két héttel a napforduló után – pontosított Edgar.

Mildred folytatta:

– A faluban minden háztartásnak adott egy bárányt. Így lett nekünk is.

– A jóságos püspök – tűnődött Aldred.

Mildrednek éles hallása volt.

– Ezek szerint kételkedsz – mondta. – Nem hiszel a jóságában?

– Még sosem láttam, hogy érdek nélkül jótékonykodott volna. Úgy veszem észre, ti sem tartoztok Wynstan hódolói közé.

Mildred elmosolyodott.

– Ezen nem fogunk vitatkozni.

Újabb fiú szólt bele a beszélgetésbe, a szeplős Eadbald, a középső, akinek mélyen zengő hangja volt.

– Edgar megölt egy vikinget – mondta.

– Azt állítja legalábbis – szúrta közbe Erman, a legidősebb.

– Valóban megöltél egy vikinget? – kérdezte Edgartól Aldred.

– Mögé kerültem – magyarázta Edgar. – Egy… asszonnyal viaskodott. Akkor látott csak meg, amikor már késő volt.

– És a nő? – Aldred észrevette a fiú habozását, és sejtette, hogy valami különleges asszonyról lehet szó.

– A viking a földhöz teremtette, éppen amikor lesújtottam. Ő beleütötte a fejét egy kőlépcsőbe. Túl késő volt ahhoz, hogy megmentsem. Meghalt. – Könnyek szöktek Edgar szép, mogyoróbarna szemébe.

– Mi volt a neve?

– Sungifu – súgta a fiú.

– Imádkozni fogok a lelkéért.

– Köszönöm.

Nyilvánvaló volt, hogy Edgar szerette a nőt. Aldred sajnálta. Ugyanakkor fellélegzett: egy fiú, aki ennyire szeretett egy asszonyt, nem fog bűnözni egy másik férfival. Aldredet megkörnyékezheti a kísértő, Edgart azonban nem. Aldrednek nem kell aggódnia.

Ismét megszólalt a szeplős Eadbald.

– Az esperes gyűlöli Edgart.

– Miért? – kérdezte Aldred.

– Vitába szálltam vele – felelte Edgar.

– És gondolom, te győztél a vitában, amivel felbosszantottad.

– Azt mondta, hogy a kilencszázkilencvenhetes évben járunk, ami azt jelenti, hogy Jézus kilencszázkilencvenhét éves. Rámutattam, hogy ha Jézus az első évben született, akkor az első születésnapja a második évben volt, és karácsonykor lesz kilencszázkilencvenhat éves. Egyszerű. De az esperes azt mondta, hogy pimasz tacskó vagyok.

Aldred elnevette magát.

– Degbert tévedett, noha ezt a hibát mások is elkövették.

– Ne vitatkozz a papokkal, még akkor se, ha tévednek – dorgálta Edgart az anyja.

– Különösen akkor ne, ha tévednek. – Aldred föltápászkodott. – Sötétedik. Jobb, ha még világosban visszatérek a minsterhez, különben beleesek a folyóba. Nagyon örülök, hogy megismerhettelek benneteket.

Elindult visszafelé a folyóparton. Megkönnyebbülés volt rokonszenves embereket látni ezen az ellenszenves helyen.

A minsterben akarta tölteni az éjszakát. Bement a sörházba, fölszedte a ládáját meg a nyeregtáskáját. Udvariasan viselkedett Drenggel, de nem maradt ott beszélgetni. Fölvezette Dismast a domboldalon.

Az első épület, amelyet meglátott, kis ház volt egy nagy telken. Az ajtaja nyitva állt, ahogy szokás ebben az évszakban, így Aldred belátott. Negyven körüli, kövér asszony ült a bejárat mellett, és egy bőrnégyzetből varrt cipőt az ablakon beeső fénynél. Felnézett és megkérdezte:

– Ki vagy?

– Aldred vagyok a shiringi apátság szerzetese, Degbert esperest keresem.

– Kopasz Degbert a templom túloldalán lakik.

– Téged hogy hívnak?

– Bebbe vagyok.

A sörházhoz hasonlóan itt is látszott a jómód. Bebbének volt sajtosládája, amelynek vékony vászonoldala beengedte a levegőt, de kívül tartotta az egereket. Az asszony melletti asztalon fakupa állt, meg egy kis cserépkorsó, amelyben bor lehetett. Vastag gyapjútakaró lógott egy kampóról.

– Ez a falu ugyancsak jómódú – jegyezte meg Aldred.

– Nem nagyon – vágta rá Bebbe. Pillanatnyi töprengés után hozzátette: – Bár a minster másoknak is juttat egy kicsit a vagyonából.

– És honnan van a vagyona?

– Ej, de kíváncsi vagy. Ki küldött, hogy kémkedj utánunk?

– Kémkedni? – Aldred meglepődött. – Ki bajlódna azzal, hogy kikémleljen egy kis falut a világ végén?

– Akkor meg nem kellene mindenbe beleütni az orrod.

– Majd észben tartom.

Azzal otthagyta az asszonyt.

Fölballagott a dombra a templomhoz, amelytől keletre egy nagy házat látott, bizonyára a papok szállását. Ennek a háznak a hátsó falához egy műhelyfélét húztak fel. Az ajtaja nyitva volt, és tűz égett odabent. Hasonlított egy kovácsműhelyre, de ahhoz kicsi volt: egy kovácsnak ennél több helyre van szüksége.

Kíváncsian odament az ajtóhoz, és benézett. Faszén égett egy magas tűzhelyen, amelyhez két fújtató támaszkodott: ezekkel hevítették forróbbra a lángokat. Egy súlyos fatörzsbe ékelt vastuskó derékig érő üllőt alkotott. A fölébe hajló pap vékony vésővel és kalapáccsal dolgozott egy ezüstnek látszó korongon. Az üllőre helyezett lámpa világított a keze alá. Volt még egy vizesvödör a tűzből kikerült fém lehűtésére, és egy nehéz olló, vélhetőleg fémlemezek vágására. A pap mögött ajtó nyílt a főépületbe.

Aldred sejtette, hogy ez az ember ékszerész. Egy állványon elegáns, pontos szerszámok sorakoztak: árak, fogók, masszív szélezőkések, kicsi élű és hosszú nyelű ollók. A pap, egy harminc körüli, tokás, pufók emberke erősen összpontosított.

Mivel nem akarta megijeszteni, Aldred köhintett.

Az óvintézkedés hatástalannak bizonyult. Az ékszerész ugrott egyet, elejtette a szerszámait, és azt kiáltotta:

– Jaj, istenem!

– Nem akartalak megzavarni – mondta Aldred. – Bocsánatodat kérem.

Az ember rémülten meredt rá.

– Mit akarsz?

– Semmit – mondta Aldred a legmegnyugtatóbb hangján. – Láttam a fényt, és aggódtam, hogy valami tüzet fogott. – Rögtönzött, mert nem akart kotnyelesnek látszani. – Aldred testvér vagyok a shiringi apátságból.

– Én Cuthbert vagyok, a minster papja. De látogatók nem jöhetnek be a műhelyembe.

Aldred a szemöldökét ráncolta.

– Miért vagy ilyen aggodalmas?

Cuthbert habozott.

– Azt hittem, hogy tolvaj vagy.

– Gondolom, akad itt nemesfém.

Cuthbert akaratlanul hátranézett. Aldred követte a pillantását egy vasalt ládához a házba nyíló ajtó mellett. Úgy sejtette, ez lehet Cuthbert kincstára, ahova elzárja a munkájához szükséges aranyat, ezüstöt és rezet.

Számos pap foglalkozott művészetekkel: zenével, költészettel, freskófestéssel. Semmi különös nem volt abban, hogy Cuthbert ékszerész. Valószínűleg díszítményeket készít a templomnak, és csinos mellékjövedelemre tesz szert ékszerek árusításából. Nincs semmi szégyen abban, ha egy egyházi személy pénzt keres. De akkor miért ilyen bűntudatos?

– Bizonyára jó szemed van, hogy ilyen finom munkát végzel. – Aldred a munkapadra nézett. Cuthbert különös állatok bonyolult képét véste az ezüstkorongra. – Mi lesz ez?

– Melltű.

– Te meg mi az ördögöt kurkászol itt? – kérdezte egy új hang.

A hanghoz tartozó ember nem a szokásos módon volt kopasz, vagyis úgy, hogy valahol kopni kezdett a haja, hanem mindenestül. Nyilván ő Kopasz Degbert, az esperes. Aldred nyugodtan válaszolt:

– Szavamra, ti ugyancsak méregzsákok vagytok. Az ajtó nyitva állt, én pedig benéztem. Mi a bajotok? Szinte mintha rejtegetnétek valamit.

– Ne légy nevetséges – válaszolta Degbert. – Cuthbertnek mindössze nyugalomra és magányra van szüksége ehhez a nagyon kényes munkához. Kérlek, hagyd békén.

– Cuthbert nem ezt mondta. Hanem azt, hogy a tolvajok miatt aggódik.

– Mindkettő igaz. – Átnyúlt Aldred előtt, és megrántotta az ajtót, amely bevágódott, kizárva Degbertet és Aldredet a műhelyből. – Ki vagy te?

– A shiringi apátság armariusa. Aldred a nevem.

– Egy szerzetes – mondta Degbert. – Gondolom, elvárod, hogy adjunk neked vacsorát.

– Meg egy helyet, ahol elalhatok ma éjjel. Hosszú úton járok.

Degbert kelletlen arcot vágott, de nyomós ok nélkül nem tagadhatta meg a vendéglátást egy paptársától.

– Jól van, csak próbáld magadba fojtani a kérdéseidet – mondta. Megkerülte a házat, bement a főbejáraton.

Aldred néhány pillanatig töprengett, de nem találta semmiféle okát az itteni rosszindulatnak.

Abbahagyta a töprengést, és követte Degbertet a házba.

Nem azt találta, amire számított.

Egy nagy keresztnek kellett volna lógnia a legfeltűnőbb helyen, jelezve, hogy az épületet Isten szolgálatára szentelték. Egy minsterben mindig kell lennie egy pulpitusnak, és azon egy szentírásnak, hogy felolvashassanak belőle a papoknak, miközben egyszerű ételeiket fogyasztják. A falikárpitoknak bibliai jeleneteket kell ábrázolniuk, hogy emlékeztessék a jelenlévőket a Mindenható törvényeire.

Ezen a helyen azonban nem volt kereszt, sem pulpitus, a faliszőnyeg pedig vadászjelenetet ábrázolt. Az itt tartózkodó férfiak többségének tonzúrát nyírtak a hajába, de voltak itt asszonyok és gyermekek is, akik ugyancsak otthon érezték magukat. Olyan volt a légkör, mint egy nagy, jómódú családi házban.

– Ez egy minster? – szólalt meg hitetlenkedve.

Degbert meghallotta.

– Te meg kinek képzeled magadat, hogy idejössz és így viselkedsz? – kérdezte.

Aldredet nem lepte meg az esperes reagálása. A feslett papok gyakran ellenségesek a szigorúbb szerzetesek iránt, akiket szenteskedőknek tartanak, néha nem ok nélkül. Ez a hely épp olyan, mint amelyeknek reakciójaként létrejött a reformmozgalom. Ám Aldred tartózkodott az ítélkezéstől. Degbert és csapata ettől még kifogástalanul teljesítheti az előírt szolgálatot, és ez a fő.

Letette a ládát és a nyeregtáskáját a fal mellett. A nyeregtáskából zabot vett elő, kiment, megetette Dismast, aztán megbéklyózta a póni hátsó lábait, hogy ne csatangolhasson el az éjszaka, végül visszament a házba.

Azt remélte, hogy a minster az elmélkedés oázisa lehet a nyüzsgő világban. Esti beszélgetéseket képzelt el olyan emberekkel, akiknek hasonló az érdeklődési köre. Megvitathatnak bibliatudományi kérdéseket, például hogy eredeti-e a *Barnabás-levél*. Beszélhetnének Tanácstalan Ethelred király szorongattatásairól, de akár a nemzetközi politikáról is, például a muszlim Ibéria és az északi, keresztény Hispánia háborújáról. Azt remélte, hogy kíváncsiak lesznek a normandiai hírekre, főleg a jumièges-i apátságra.

Hát ezek az emberek nem ilyen életet éltek. A feleségükkel beszélgettek, a gyerekeikkel játszottak, sört és almabort ittak. Az egyik egy vascsatot szerelt a bőrövére, a másik egy kisgyerek haját nyírta. Senki sem olvasott vagy imádkozott.

Természetesen nincs semmi baj a házias élettel; egy embernek törődnie kell a feleségével és a gyermekeivel. De egy egyházi férfiúnak más

feladatai is vannak.

Megszólalt a templom harangja. A férfiak ráérősen abbahagyták, amit csináltak, és felkészültek az esti istentiszteletre. Pár perc múlva kibaktattak a házból, Aldred követte őket. A nők és a gyermekek hátramaradtak, a faluból senki sem jött.

A templom botrányosan elhanyagolt állapotban volt. A boltíves ajtót egy fatörzs támasztotta alá, és mintha az egész épület megdőlt volna. Degbertnek a templom karbantartására kellett volna költenie a pénzét. Persze egy házasembernek a családja az első. Ezért is kellene nőtleneknek lenniük a papoknak!

Bementek.

Aldred észrevett egy feliratot a falon. A betűk megkoptak, de azért kivehette az üzenetet. A northwoodi Lord Begmund építtette a templomot, a felirat szerint ide is temették, és a végrendeletében pénzt is hagyott a papokra, hogy imádkozzanak a lelkéért.

Ha Aldred elszörnyedt a ház életstílusán, az istentisztelet egyenesen felháborította. A himnuszokat fahangon vonították, az imákat elhadarták, két diakónus az egész szertartás alatt azon vitatkozott, meg tud-e ölni egy vadmacska egy vadászkutyát. Mire elhangzott a végső ámen, Aldred tajtékzott.

Nem csoda, hogy Dreng nem restelli a két feleségét és a prostituált rabszolgáját. Ebben a faluban nincs erkölcsi példaadás. Miként róhatna meg az esperes valakit az egyház tanításainak fittyet hányó házasságáért, amikor ő maga sem különb?

Drengtől csak undorodott, ám Degbert felbőszítette. Ezek nem szolgálják sem Istent, sem a saját közösségüket. A papok elveszik a pénzt a szegény parasztoktól, hogy dúskálhassanak, holott a legkevesebb, amit tehetnének cserébe, hogy lelkiismeretesen elvégzik a szertartásokat, és imádkoznak azoknak a lelkéért, akik eltartják őket. De ezek egyszerűen elorozzák az egyház pénzét, hogy abból henyélhessenek. Rosszabbak a tolvajoknál. Ez istenkáromlás.

Azzal nyugtatta magát, hogy semmit nem nyerne azzal, ha közölné Degberttel a véleményét, és összeveszne vele.

Most már nagyon kíváncsi lett. Degbert gátlástalan volt a bűnben, nyilván azért, mert egy hatalmas püspök védelmezte. Ám ez nem minden. Rendes körülmények között a parasztok hamar panaszkodni kezdenek lusta vagy bűnös papjaikra; szeretik, ha erkölcsi vezetőik hiteles emberek,

betartják a saját törvényeiket. Ám senkivel sem találkozott, aki bírálta volna Degbertet vagy a papjait. Sőt a többségnek nem is akaródzott válaszolni az ő kérdéseire. Egyedül Mildred és a fiai voltak barátságosak és nyíltak. Aldred tudta, hogy nem ért a közemberek nyelvén – bár olyan lenne, mint a cherbourg-i Lady Ragna, aki mindenkit képes megnyerni –, de nem gondolta, hogy az ő modortalansága varrta volna be Dreng’s Ferry lakosainak a száját. Valami másról van itt szó.

Majd ő kideríti, hogy miről.

6. fejezet

997. augusztus eleje

Az előző bérlőtől maradt rozsdás, ócska szerszámok között volt egy kasza, az a hosszú nyelű aratóeszköz, amivel görnyedezés nélkül is le lehetett vágni a termést. Edgar megtisztította a vasat, kifente a pengét, és új fanyelet készített neki. A testvérek felváltva kaszálták a füvet. Az eső elmaradt, a fűből széna lett, amit mama eladott Bebbének egy kövér disznóért, egy hordó angolnáért, egy kakasért és hat tyúkért.

Ezután a zabot aratták le, majd a cséplés következett. Edgar cséphadarót csinált két fadarabból. A hosszú nyelet és a rövidebb csapót szíjjal kötötte össze, amit elmulasztott visszaadni Bebbének. Egy szeles napon próbálta ki Brindle kutya figyelő szeme előtt. Zabkalászokat szórt egy száraz, lapos földdarabra, és püfölni kezdte. Nem volt paraszt, úgy csinálta, ahogy tudta, az anyja segítségével. De a cséphadaró így is megtette a dolgát: a tápláló magok elváltak az értéktelen ocsútól, amelyet elfújt a szél.

A megmaradt gabonaszemek kicsinek és száraznak látszottak.

Edgar megpihent egy percre. A nap sütött, jól érezte magát. Erőt merített a levesbe főzött angolnából. A többi angolna felkerül a gerendára, a tűzhely füstjébe. Ha a füstölt angolna elfogy, esetleg levághatják a disznót, és lesz szalonnájuk. Meg a tyúkok is tojhatnak párszor, mielőtt kénytelenek lesznek megenni őket. Nem valami sok négy felnőttnek egy télre, de talán nem halnak éhen most, hogy van zabjuk is.

A ház most már lakható volt. Edgar minden lyukat befoltozott a tetőn és a falakon. A földre friss kákát hintettek, volt kőből rakott tűzhelyük és nagy halom hullott gallyuk, amit az erdőből hordtak haza tüzelőnek. Edgar nem akarta így leélni az életét, de kezdte úgy érezni, hogy ő és a családja átvészelték a legnehezebbet.

Megjelent mama.

– Néhány perce láttam Cwenburgöt – mondta. – Téged keresett?

Edgar zavarba jött.

– Szó sincs róla.

– Nagyon biztosnak tűnsz. Az volt a benyomásom, hogy, na, szóval, érdeklődik irántad.

– Érdeklődött, én pedig őszintén megmondtam neki, hogy nem érzek így iránta. Sajnos megsértődött.

– Örülök. Attól tartottam, hogy talán valami bolondságot csinálsz, miután elveszítetted Sungifut.

– Még csak meg sem kísértett. Cwenburg nem csinos, nem is jó természetű, de ha angyal lenne is, akkor se szeretnék bele.

Mama együttérzően bólintott.

– Apád volt ilyen egyszerelmű – mondta. – Anyósomtól hallottam, hogy sose érdekelte más lány, csak én. De ugyanolyan volt a házasságunk alatt is, ami még szokatlanabb. Csakhogy te fiatal vagy. Nem szerethetsz egy halott lányt egész életedben.

Edgar azt gondolta, hogy mégis, de nem akart erről vitatkozni az anyjával.

– Talán – mondta.

– Egy napon jön valaki más – makacskodott az asszony. – Valószínűleg meglepetés lesz. Azt fogod hinni, hogy még a régit szereted, és hirtelen rájössz, hogy egész idő alatt egy más lányra gondoltál.

Edgar átdobta csapatait az ellenség térfelére.

– Hát te férjhez mész újból?

– Aha! – felelte mama. – Ravasz vagy. Nem, nem megyek.

– Miért nem?

Az asszony egy hosszú percig hallgatott. Edgar már attól félt, hogy megsértette. De nem, csak gondolkodott. Végül azt mondta:

– Az apád kőszikla volt. Komolyan gondolta, amit mondott, és azt tette, amit megígért. Szeretett engem meg titeket is, és ez több mint húsz éven át nem változott. Nem volt jóképű, időnként még nyájas sem, de vakon megbíztam benne, és sosem kellett csalódnom. – Könnybe lábadó szemmel folytatta: – Nem akarok második férjet, de még ha akarnék is, tudom, hogy nem találnék apátokhoz foghatót. – Higgadtan, megfontoltan beszélt, de végül kitörtek belőle az érzelmek. Felnézett a nyári napra, és azt mondta: – Annyira hiányzol, szerelmem.

Edgar félt, hogy elsírja magát. Álltak még egy percig, és nem szóltak. Végül mama nyelt egyet, megtörölte a szemét, és azt mondta:

– Ebből elég.

Edgar értett a szóból, és másra terelte a beszédet.

– Jól csinálom ezt a cséphadarót?

– Ó, igen. Remekül működik. De úgy látom, a gabona egy kicsit satnya. A télen éhezni fogunk.

– Valamit rosszul csináltunk?

– Nem. A talaj az oka.

– De úgy gondolod, hogy túléljük a telet.

– Igen, bár megkönnyebbülten hallom, hogy nem szerettél bele Cwenburgbe. Az a lány úgy néz ki, mint aki szeret enni. Ez a tanya nem bír el egy ötödik felnőttet – nem is beszélve a gyerekről, aki jöhet. Mindnyájan éheznénk.

– Talán a jövő év jobb lesz.

– Megtrágyázzuk a földet, mielőtt ismét felszántanánk, az segíteni fog. Nincs gazdag aratás sovány földből.

Mama világéletében eszes és erélyes volt, Edgar mégis aggódott érte. Megváltozott papa halála óta. Minden bátorsága ellenére sem látszott már sebezhetetlennek. Mindig erős volt, ám Edgar mind gyakrabban sietett a segítségére, ha fel kellett emelni egy tüzelőnek való nagy fatönköt, vagy egy teli vödör vizet kellett hozni a folyóról. Nem beszélt neki aggodalmairól: anyja megharagudott volna, ha gyengeséggel gyanúsítják meg. Ebben a tekintetben a férfiakra hasonlított. De a fiúnak akaratlanul arra a szörnyűségre kellett gondolnia, hogy anyja egyszer majd eltűnik az életéből.

Brindle váratlanul és nyugtalanul csaholni kezdett. Edgar elkomorodott: a kutya gyakran előbb riasztott, semhogy az emberek megérezték a veszélyt. A következő percben ordítás hallatszott, de nem egyszerű, hangos beszéd, hanem ádáz, gyilkos acsargás és üvöltés. A testvérei voltak, megismerte a hangjukat. Nyilván verekedtek.

A zaj irányába futott, amely mintha a ház másik oldalán levő csűrből jött volna. Brindle vele rohant ugatva. Edgar a szeme sarkából látta, ahogy mama lehajol és összeszedi a kicsépelt zabot, nehogy a madarak egyék meg.

Erman és Eadbald a földön hempergett a csűr mellett, öklözték és harapták egymást, közben ordítottak a dühtől. Eadbald szeplős orra vérzett, Ermannek véres horzsolás volt a homlokán.

– Hagyjátok abba! – kiáltott rájuk Edgar. Ügyet sem vetettek rá. *A marhái,* gondolta Edgar. *Holott az erőnkre itt lenne szükség, ezen az átkozott tanyán.*

A verekedés oka egyértelmű volt. Cwenburg állt a csűr ajtajában, figyelte a fiúkat, és kacagott gyönyörűségében. Meztelen volt. Undor és gyűlölet töltötte el Edgart.

Erman ráhemperedett Eadbaldra, és hátrahúzta hatalmas öklét, hogy az öccse arcába vágjon. Edgar kapott az alkalmon, hátulról megragadta Erman két karját, és megrántotta. Erman elvesztette az egyensúlyát, a földre zuhant, és elengedte Eadbaldot.

Eadbald felpattant, és belerúgott Ermanbe. Edgar megmarkolta és megemelte Eadbald lábát, hogy feldöntse a bátyját. Akkor már talpon volt Erman is. Félrelökte Edgart, nekiesett Eadbaldnak. Cwenburg ujjongva tapsolt.

Ekkor felcsattant a tekintély hangja.

– Azonnal hagyjátok abba, ostoba kölykök! – Mama akkor fordult be a ház sarkán. Erman és Eadbald azonnal megállt.

– Elrontottad a mulatságot! – tiltakozott Cwenburg.

– Vedd vissza a ruhádat, te szégyentelen! – mondta neki mama.

Egy pillanatig úgy tűnt, hogy Cwenburg truccolni fog, és elküldi mamát a pokolba, de ehhez nem volt bátorsága. Megfordult, belépett a csűrbe, és lehajolt a ruhájáért. Jó lassan csinálta, hogy mindenki megtekinthesse a hátsóját. Azután megfordult, és úgy tartotta a feje fölé a ruhát, hogy minél jobban kidülledjen a melle. Edgar akaratlanul is odanézett, és megállapította, hogy Cwenburg hízott azóta, hogy meztelenül látta a folyóban.

Végül belebújt a ruhájába. Befejezésül még riszált egy kicsit, hogy jól álljon rajta.

– Az ég óvjon bennünket – mormolta a mama.

– Gondolom, valamelyikőtök kefélt vele, a másik pedig tiltakozott – mondta Edgar a testvéreinek.

– Erman kényszerítette! – háborgott Eadbald.

– Én ugyan nem kényszerítettem – vágott vissza Erman.

– Úgy kellett pedig lennie, mert engem szeret!

– Nem kényszerítettem – ismételte meg Erman. – Ő akarta.

– Nem igaz.

– Cwenburg, Erman kényszerített téged? – kérdezte Edgar.

A lány szemérmesen pillogott.

– Nagyon hatalmas volt. – Határozottan élvezte a dolgot.

– No, hát Eadbald azt mondja, hogy szereted. Ez igaz? – kérdezte Edgar.

– Hát persze. – Rövid szünet után azzal folytatta. – Szeretem Eadbaldot. És Ermant.

Mama felhördült.

– Azt mondod, hogy mindkettejükkel lefeküdtél?

– Igen. – Cwenburg roppant elégedett volt magával.

– Sokszor?

– Igen.

– Mióta?

– Amióta ideérkeztetek.

Mama utálkozva csóválta a fejét.

– Köszönöm, Istenem, hogy nincs lányom!

Cwenburg tiltakozott:

– Nem egyedül csináltam!

Mama sóhajtott.

– Nem, ketten kellenek hozzá.

– Én vagyok az idősebb, én nősülök először – jelentette ki Erman.

Eadbald gúnyosan fölnevetett.

– Kitől hallottad, hogy ez törvény? Akkor házasodom, amikor akarok, nem te fogod megmondani, mikor.

– De én megengedhetek magamnak egy feleséget, te pedig nem! Neked nincs semmid! Egy napon én örökölöm a tanyát.

Eadbald feldühödött.

– Mamának három fia van! A gazdaságot háromfelé kell osztani, ha mama meghal, ami, remélem, még nagyon sok évig nem történik meg!

– Ne légy hülye, Eadbald. Ez a tanya már most is alig bír eltartani minket. Ha mindnyájan egyharmad földre alapítanánk családot, akkor mind éhen halnánk – érvelt Edgar.

– Mint rendesen, Edgar az egyetlen, aki értelmesen beszél – mondta a mama.

Eadbald őszintén megsértődött.

– Ez azt jelenti, mama, hogy most kidobsz?

– Sose tennék ilyet. Tudod jól.

– Akkor mindhármunknak cölibátusban kell élnünk, mint egy klastromban?

– Remélem, nem.

– Akkor hát mit tegyünk?

Mama valami egészen meglepő dolgot válaszolt.

– Beszélünk Cwenburg szüleivel. Gyerünk.

Edgar nem hitte, hogy ez segítene. Drengnek nincs sok józan esze, és lehet, hogy hatalmaskodni próbál, mint rangosabb személy. Leaf okosabb is, emberségesebb is. De mamának lehetett még valami a tarsolyában, épp csak Edgar nem tudta, mi az.

Végigmentek a folyóparton. A fű máris sarjadt ott, ahol lekaszálták szénának. A falu sütkérezett az augusztusi napon. Csend volt, csak a hullámok susogtak.

Ethel, az ifjabb feleség és Blod, a rabszolga a sörházban volt. Ethel rámosolygott Edgarra, akit láthatólag kedvelt. Azt mondta, Dreng a testvérénél van, mire Cwenburg elment az apjáért. Edgar a sörfőzdében találta Leafet, aki egy gereblyével kevergette a cefrét, és örült, hogy abbahagyhatja a munkáját. Megtöltött egy korsót sörrel, és kivitte a ház előtti padhoz. Cwenburg megjött az apjával.

Kiültek a napra, élvezték a folyami szellőt. Blod mindenkinek töltött egy kupa sört, mama szűkszavúan ismertette a helyzetet.

Edgar az arcokat tanulmányozta. Erman és Eadbald kezdtek rájönni, milyen ostobának tűnhetnek: mindkettő azt hitte, lóvá tette a másikat, holott mindkettejüket lóvá tették. Cwenburg egyszerűen büszke volt, hogy hatalma van a fiúk felett. A szülei nem lepődtek meg, talán nem először fordult elő ilyesmi. Dreng szeme szikrát hányt, ha úgy látta, hogy bírálni merészelik a lányát. Leaf csak fáradt volt. Mama fölényes önbizalommal beszélt. Edgar úgy látta, végső soron ő fog dönteni.

Amikor mama befejezte, Leaf vette át a szót:

– Cwenburgnek hamarosan férjhez kell mennie. Különben teherbe esik valami erre járó utastól, aki eltűnik, mi meg nevelhetjük a fattyát.

Edgar legszívesebben azt mondta volna: az a fattyú az unokátok lesz! De ezt a gondolatot inkább megtartotta magának.

– Nem beszélhetsz így a lányomról! – fortyant fel Dreng.

– Az én lányom is!

– Te túl keményen bánsz vele. Lehet, hogy vannak hibái…

Mama félbeszakította.

– Mindnyájan azt akarjuk, hogy menjen férjhez, de miből él meg? Az én tanyám nem tart el még egy embert – pláne kettőt!

Dreng válaszolt neki:

– Nem adom olyan férjnek, aki nem képes eltartani. Én Shiring elöljárójának az unokatestvére vagyok! Az én lányom nemesembert is

kaphat!

Leaf megvetően fölnevetett.

Dreng folytatta:

– Különben sem engedhetem el. Túl sok itt a tennivaló. Kell egy fiatal és erős ember a révhez. Blod terhes, én magam nem vagyok képes, mert rossz a hátam. Egy viking lelökött a lovamról…

– Igen, igen, a watcheti csatában – szólt közbe türelmetlenül Leaf. – Én úgy hallottam, hogy részeg voltál, és egy kurváról estél le, nem egy lóról.

– Ami azt illeti, Dreng, ha Cwenburg itt hagy, fölveheted helyette Edgart – mondta a mama.

Na, ezt nem vártam, gondolta Edgar.

– Fiatal, erős, ráadásul építhet neked egy új csónakot az ócska fatörzs helyett, ami bármelyik nap elsüllyedhet.

Edgar nem tudta, mit szóljon erre. Szeretett volna egy új csónakot építeni, de gyűlölte Drenget.

– Vegyem föl azt a pimasz kutyakölyköt? – fújt lenézően Dreng. – Senki sem akar olyan ebet, amelyik megugatja a gazdáját, és én sem akarom Edgart.

Mama rá se hederített.

– Fél pennyt fizethetsz neki naponta. Ennél olcsóbban sose kapsz csónakot.

Dreng számító képet vágott, mert felfogta mama szavainak igazságát, de azért azt mondta:

– Nem, ez nem tetszik nekem.

– Valamit tennünk kell – mondta Leaf.

Dreng megkötötte magát.

– Én vagyok az apja, és én döntök.

– Van egy másik lehetőség – szólt közbe a mama.

Most jön, gondolta Edgar. *Vajon mit forral?*

– Gyerünk, köpd ki – nógatta Dreng. Igyekezett adni a parancsolót, de senki nem hitte el neki.

Mama egy hosszú pillanatig hallgatott, majd azt mondta:

– Cwenburg hozzámegy Ermanhez és Eadbaldhoz.

Edgar erre sem számított.

– És két férje lesz? – Dreng fel volt háborodva.

– Hát, rengeteg embernek van két felesége – jegyezte meg csípősen Leaf.

Dreng megsértődött, de pillanatnyilag nem talált szavakat, amelyekkel kifejthesse, miben téved Leaf.

– Hallottam már ilyen házasságokról – felelte higgadtan mama. – Ez olyankor fordul elő, amikor két-három testvér örököl egy gazdaságot, amely csak egy családnak elegendő.

– De hogy működik ez? Úgy értem… éjszaka? – szólalt meg Eadbald.

– A testvérek felváltva hálnak a feleségükkel – válaszolta mama.

Edgar bizonyosan nem akart részt venni ebben, de egyelőre hallgatott, nehogy gyengítse mama helyzetét. Később még kifejtheti a véleményét. Különben mama úgyis kitalálta már, hogy ő mit érez.

– Ismertem én is egy ilyen családot – szólalt meg Leaf. – Gyerekkoromban néha játszottam egy lánnyal, akinek egy anyja és két apuskája volt. – Edgar nem tudta, higgyen-e neki. Fürkészőn nézett Leafre, de csak ellágyult emlékezést látott rajta. Az asszony még hozzátette: – Margaretnek hívták.

– Legyen így – felelte mama. – Ha gyerek születik, senki se tudja, melyik testvér az apa és melyik a nagybácsi. Ha van eszük, nem is törődnek vele, csak felnevelik a gyerekeket, mint a sajátjaikat.

– Na és mi a helyzet az esküvővel? – kérdezte Eadbald.

– Elmondjátok a szokott fogadalmat, néhány tanú előtt. Javasolnám, hogy csak a két család tagjai legyenek ott.

– Ilyen házasságra egyetlen pap sem mondana áldást – jegyezte meg Erman.

– Szerencsére nincs szükségünk papra – felelte mama.

– De ha mégis lenne, Dreng fivére bizonyára megtenné ezt a szívességet – mondta Leaf megsemmisítő gúnnyal. – Degbertnek két asszonya van.

– Egy feleség és egy ágyas! – mondta védekezően Dreng.

– Noha senki sem tudja, melyik melyik.

– Rendben van – szólt mama. – Cwenburg, te semmit sem akarsz mondani az apádnak?

Cwenburg meghökkent.

– Hát nem.

– Szerintem meg igen.

Ez meg mi?, gondolta Edgar.

Cwenburg összevonta a szemöldökét.

– De nem.

– Ugye, nem volt tisztulásod azóta, hogy megérkeztünk Dreng’s Ferrybe?

Anyámnak harmadszor sikerül meglepnie, gondolta Edgar.

– Ezt meg honnan tudod? – kérdezte Cwenburg.

– Onnan, hogy megváltozott az alakod. Derékban híztál egy kicsit, a melled is nagyobb. Lefogadom, hogy fáj a mellbimbód.

Cwenburg elsápadt a rémülettől.

– Honnan tudod? Biztos boszorkány vagy!

Leaf már értette, mire akar kilyukadni a mama.

– Ó, jaj! – mondta. – Látnom kellett volna a jeleket!

Ha nem állt volna keresztbe a szemed a sörtől, gondolta Edgar.

– Miről beszéltek? – kérdezte Cwenburg.

– Gyereked lesz – felelte gyöngéden mama. – Abból tudhatod, hogy várandós vagy, ha elmarad a tisztulásod.

– Tényleg?

Edgar nem értette. Hogyhogy egy tizenöt éves lány nem tud ilyen dolgokat?

Dreng felbőszült.

– Úgy érted, máris várandós?

– Úgy – felelte a mama. – Akkor tudtam, amikor meztelenül láttam. És azt sem tudja, hogy Erman vagy Eadbald-e az apa.

Dreng gyilkosan meredt rá.

– Szóval azt mondod, hogy nem jobb egy kurvánál?

– Csillapodj, Dreng – szólt rá Leaf. – Te két asszonnyal zsákolsz, akkor most hímringyó vagy?

– Téged már egy ideje nem zsákollak!

– Amely áldásért mindennap hálát adok a mennyeknek.

– Dreng, valakinek segítenie kell Cwenburgnek, hogy fölnevelje a babát – mondta mama. – Csak két lehetőség van. Itt marad nálad, és te segítesz nevelni az unokádat.

– Egy gyereknek apára van szüksége. – Dreng szokatlanul tisztességtudó volt. Edgar már megfigyelte, hogy mindig ellágyul, ha Cwenburg a közelében van.

– A másik lehetőség, hogy Erman és Eadbald nőül veszik Cwenburgöt, és együtt nevelik fel a gyereket – magyarázta mama. – És ha ez történik, Edgarnak ide kell költöznie, ahol kosztolni fog, és naponta kap fél pennyt.

– Egyik választás sem tetszik!

– Akkor javasolj mást.

Dreng kinyitotta a száját, de hang nem jött ki rajta.

– Te mit gondolsz, Cwenburg? – kérdezte Leaf. – Hozzámennél Ermanhez és Eadbaldhoz?

– Igen – bólintott Cwenburg. – Mindkettőt szeretem.

– Mikor tartjuk meg az esküvőt? – érdeklődött Leaf.

– Holnap – mondta mama. – Délben.

– Hol? Itt?

– Idecsődül az egész falu.

– Nálam nem söröznek ingyen – morogta Dreng.

– Én pedig nem akarom tízszer elmagyarázni a házasságot Dreng's Ferry összes bolondjának.

– Akkor legyen a tanyán – javasolta Edgar. – A többit később is megtudhatják.

– Én adok egy kis hordó sört – tette hozzá Leaf.

Mama kérdőn nézett Ethelre, aki még egyszer sem szólalt meg.

– Csinálok mézes süteményt – mondta most.

– Jaj, de jó! – lelkendezett Cwenburg. – Szeretem a mézes süteményt!

Edgar hitetlenkedve bámult rá. Éppen most egyezett bele, hogy nőül megy két férfihoz, és képes holmi süteményeknek örvendezni!

– Nos, Dreng? – kérdezte mama.

– Negyed pennyt fizetek Edgarnak naponta.

– Megegyeztünk. – Mama fölállt. – Akkor holnap délben várunk titeket.

A három fiú is fölállt, és kimentek az anyjuk után a sörházból.

Többé nem vagyok paraszt, gondolta Edgar.

7. fejezet

997 augusztusa

Ragna nem esett teherbe.

Két hétig élt kínzó félelmek közepette az után, hogy Wilwulf elhajózott Cherbourg-ból. Megesni és cserben hagyatni, ez volt a megaláztatások megaláztatása, különösen egy nemes hajadon számára. Egy parasztlányt, aki hasonló sorsra jutott, szintúgy gúnyoltak és ócsároltak, idővel mégis találhatott valakit, aki nőül veszi, és fölneveli a más gyerekét, ám egy hölgyet került minden rangjabeli férfi.

De ő megmenekült ettől a sorstól. Úgy örült a tisztulásnak, mint a napkeltének.

Ezek után gyűlölnie kellett volna Wilwulfot, de nem volt képes rá. Elárulta őt, Ragna mégis vágyott utána. Tudta, hogy bolond. Mellesleg nem mindegy már? Valószínűleg sosem látja többé az angolt.

Louis atya úgy tért haza Reimsbe, hogy fogalma sem volt Wilwulf és az ő kalandjáról. Mindenesetre azt jelenthette, hogy Ragna megfelelő feleség lenne az ifjú grófnak, mert Guillaume személyesen látogatott el Cherbourg-ba, hogy ott hozza meg a végső döntést.

Tökéletesnek találta Ragnát.

Ezt számtalanszor elmondta neki. Szó szerint tanulmányozta a lányt, néha megérintette az állát, hogy kissé elmozdíthassa az arcát, jobbra vagy balra, fel vagy le, hogy a fény érje.

– Tökéletes – mondta. – A szem zöld, akár a tenger, ilyen árnyalatot még sose láttam. Az orr milyen finom, milyen egyenes. Az arccsontok tökéletesen egyformák. A sápadt bőr. Főleg pedig a haj! – Ragna többnyire eltakarta a haját, mint minden tisztességes asszony, de azért hagyta, hogy néhány tincs művészien kiszökhessen. – Minő ragyogó arany – az angyaloknak lehet ilyen a szárnya.

Ez hízelgett Ragnának, mégis úgy érezte, hogy Guillaume úgy tekint rá, mint egy zománcozott melltűre, gyűjteményének legértékesebb darabjára. Wilwulf sose mondta neki, hogy tökéletes. Csak annyit:

– Az istenekre, megveszek tőled!

Egyébként Guillaume nagyon jóképű volt. Ahogy álltak a cherbourg-i kastély magas mellvédjénél, és lenéztek az öbölben horgonyzó hajókra, a szellő összeborzolta hosszú, selymes, sötétbarna haját, amely rőtes árnyalatokban játszott. Barna szeme és szabályos vonásai voltak. Sokkal szebb volt Wilwulfnál, a szolgálók mégse pirultak és kuncogtak, ha elment mellettük. Wilwulf olyan férfias delejt árasztott, ami Guillaume-ban egyszerűen nem volt meg.

Ajándékot is hozott Ragnának, egy selyemsálat, amelyet az anyja hímzett. Ragna kibontotta és megszemlélte a mintát, amely összefonódó lombokat és szörnymadarakat ábrázolt.

– Csodás – mondta. – Biztosan beletelt egy évbe az elkészítése.

– Anyámnak jó ízlése van.

– Milyen asszony?

– Egyszerűen csodálatos. – Guillaume elmosolyodott. – Bár úgy vélem, minden fiú ezt gondolja az anyjáról.

Ragna ebben nem volt biztos, de ezt a gondolatot megtartotta magának.

– Azt hiszem, egy nemes hölgynek tökéletes jártassággal kell bírnia mindenben, aminek köze van a kelmékhez – mondta az ifjú gróf, és Ragna megérezte, hogy most előre megírt beszédet fog hallani. – Fonásban, szövésben, festésben, varrásban, hímzésben és természetesen a mosásban. Egy asszonynak úgy kell uralkodnia ebben a világban, ahogyan a férje uralkodik a birtokán. – Ezt úgy mondta, mintha nagylelkű engedményt tenne.

– Hát én utálom mindet – közölte szárazon Ragna.

Guillaume meglepődött.

– Nem szoktál hímezni?

Ragna nem volt hajlandó köntörfalazni. Nem akarta áltatni az ifjút. *Vagyok, aki vagyok,* gondolta. Azt felelte hát:

– Egek, dehogy!

A fiú elhűlt.

– De miért?

– Szeretem a szép ruhákat, de nem akarom elkészíteni őket. Untat.

Guillaume csalódottnak látszott.

– Untat?

Talán ideje, hogy előnyösebb képest mutasson magáról.

– Nem gondolod, hogy egy nemesasszonynak más kötelességei is vannak? Mi van, amikor a férje háborúba megy? Valakinek gondoskodnia

kell róla, hogy a bérleti díjakat befizessék és igazságot szolgáltassanak.

– Hát igen, vészhelyzetben.

Ragna úgy vélte, eléggé érthetően fogalmazott. Ettől függetlenül hátrált egy lépést, hátha ezzel hűtheti az átforrósodott légkört.

– Erről beszélek – füllentette. – Vészhelyzetben.

Guillaume fellélegzett, és másra terelte a szót.

– Micsoda látvány!

A kastélyból be lehetett látni a környező vidéket, így messziről észrevették az ellenséges hadakat, és idejében felkészülhettek a védelemre vagy a menekülésre. Ugyanezen okból a tengerre is volt kilátás. Ám Guillaume a várost nézte. A Divette folyó jobbra-balra kanyargott a favázas, zsúptetős házak között, mielőtt a tengerbe torkollt. Az utcák tele voltak jövő-menő szekerekkel, amelyeknek kerekei fölverték a napsütéstől kiszikkadt utcák porát. Híven Hubert gróf ígéretéhez, amelyet Wilwulfnak tett, a vikingek eltűntek a cherbourg-i kikötőből, viszont számos más nemzet hajói horgonyoztak a rakpartnál vagy a nyílt vízen. Egy mélyre merülő francia hajó vasat vagy követ hozhatott. Mögötte a távolban egy angol hajó közeledett.

– Igazi kereskedőváros – jegyezte meg Guillaume.

Ragna helytelenítést érzett a hangjában. Megkérdezte hát:

– Reims miféle város?

– Szent – vágta rá Guillaume. – Klodvig, a frankok királya ott vette föl valamikor régen a keresztséget Remigius püspök kezéből, akinek hófehér galamb hozta a Szent Ámpolnában a királyok koronázásánál azóta is használt szentelt olajat.

Ragna úgy gondolta, hogy Reimsben kell lennie a csodák és koronázások mellett néminemű adásvételnek is, de ezt ismét megtartotta magának. Ha Guillaume-mal beszélt, örökké fékeznie kellett magát.

Kezdett elfogyni a türelme. Úgy döntött, hogy megtette a kötelességét.

– Lemegyünk? – kérdezte. – Alig várom, hogy megmutassam ezt a szép sálat az anyámnak – toldotta meg a kérdést egy hazugsággal.

Leereszkedtek a falépcsőn a csarnokba. Geneviève-et sehol nem látták, ami alkalmat adott Ragnának, hogy otthagyja Guillaume-ot, és bemenjen a szülei lakosztályába. Anyja az ékszerdobozában keresgélt egy dísztűt a ruhájához.

– Jó reggelt, édesem! – mondta a grófné. – Hogy haladsz Guillaume-mal? Hát nem csinos?

– Nagyon szereti az anyját.
– Milyen kedves.
Ragna megmutatta a sálat.
– Ő hímezte nekem.
Geneviève átvette és megcsodálta.
– Elragadó!
Ragna nem bírta tovább.
– Ó, anyám, nem szeretem!
Geneviève kétségbeesetten sóhajtott.
– Adnál neki egy esélyt?
– Igazán igyekeztem.
– Az istenért, mi a baj vele?
– Azt akarja, hogy én kezeljem a ruhatárat!
– Hát ez természetes, ha egyszer grófné leszel. Ugye, nem gondolod, hogy neki kellene varrnia a ruháit?
– Negédes!
– Nem az. Csak beképzeled. Nincs vele semmi baj.
– Bárcsak meghalnék.
– Ne sóhajtozz az után a nagydarab angol után. Egyáltalán nem illett hozzád, és különben is elment.
– Kár.
Geneviève szembefordult vele.
– Most pedig figyelj rám. Nem sokáig maradhatsz hajadon, mert az lesz a látszat, hogy ez így is marad.
– Lehetséges.
– Ilyet még csak ne is mondj. Egyedülálló úri hölgynek nincs helye ebben a világban. Semmi haszna, mégis szüksége van ruhákra, ékszerekre, lovakra és szolgákra, az apák belefáradnak abba, hogy csak fizetnek, de semmit nem kapnak vissza. Ráadásul a férjes asszonyok utálják, mert azt hiszik róla, hogy el akarja orozni a férjüket.
– Mehetek apácának.
– Kétlem. Sosem voltál különösebben ájtatos.
– Az apácák énekelnek, olvasnak és betegeket ápolnak.
– És olykor szerelembe esnek más apácákkal, de nem hinném, hogy effajta hajlandóságaid lennének. Még nem felejtettem el a párizsi lányt, azt a feslett Constance-ot, de igazából nem szeretted.

Ragna elvörösödött. Nem sejtette, hogy az anyja tudott róla és Constance-ról. Csókolóztak, megfogták egymás mellét, együtt próbálták ki Onán vétkét, de Ragna szív nélkül csinálta, és Constance végül átszegődött egy másik lányhoz. Vajon mennyit sejthetett meg Geneviève?

Akármennyit is, az anyai ösztön nem tévedett: a szerelem egy nővel sosem tette volna boldoggá Ragnát.

– Nos – összegezte Geneviève. – Guillaume jelen pillanatban valószínűleg előnyös választás.

Előnyös választás, tűnődött Ragna. *Én szenvedélyt akartam, amelytől a szívem dalra fakad, ehelyett előnyös választást kapok*.

Ettől függetlenül úgy gondolta, hogy hozzá kell majd mennie a fiúhoz.

Komor hangulatban távozott az anyjától. Átment a nagy csarnokon, ki a napfénybe, hátha az felvidítja.

Az erőd kapujában kis csoport ácsorgott, feltehetőleg a korábban látott két közeledő hajó valamelyikének utasai. A társaság központja egy sima állú, bajszos nemesember volt, feltehetőleg angol, és Ragna szíve megállt egy pillanatra, mert azt hitte, Wilwulf az. Magas volt, szőke, nagy orrú, erős állú. Ragna agyában rögtön kibontotta magát egy egész álom, amelyben Wilwulf visszatér, hogy nőül vegye és elvigye. Ám a következő pillanatban látta, hogy ennek a férfinak tonzúrája van, és az egyháziak hosszú, fekete köntösét viseli. Azonkívül a két szeme közel ül egymáshoz, a füle óriási, és bár fiatalabb Wilwulfnál, az arca máris ráncos. A járása is más volt: Wilwulf önérzetesen mozgott, ez az ember hányaveti módon.

Ragna nem látta sem az apját, sem a háznagyukat, így hát neki kellett fogadni a látogatót. Odament hozzá, és azt mondta:

– Isten hozott, uram. Üdvözlünk Cherbourg-ban. Ragna vagyok, Hubert gróf lánya.

Az angol valami egészen különös módon reagált. Szúrósan meredt rá, és gunyoros mosoly játszott a bajusza alatt.

– Valóban az vagy? – kérdezte, mintha megigézték volna. – Igazán az lennél? – Idegenes kiejtéssel, de jól beszélt franciául.

Ragna nem tudta, mit válaszoljon, de a hallgatása láthatólag nem zavarta a látogatót. Úgy tekintette meg a lányt, számba véve az összes lényeges pontot, ahogy egy lovat tanulmányoz az ember. Ez már neveletlenség.

Azután ismét megszólalt.

– Shiring püspöke vagyok – mondta. – A nevem Wynstan. Wilwulf ealdorman testvére vagyok.

Lázas felindulás kerítette a hatalmába Ragnát. Wynstan puszta jelenléte izgalmas volt. Wilwulf testvére! Valahányszor ránézett, arra gondolt, milyen közel áll ahhoz az emberhez, akit ő szeret. Együtt nevelkedtek. Wynstan bizonyára belsőségesen ismeri Wilwulfot; bizonyára csodálja erényeit, megérti gyengeségeit, és sokkal jobban felismeri a hangulatait, mint Ragna. Még hasonlított is egy kicsit Wilwulfra.

Szólt vidám komornájának, Catnek, hogy kacérkodjon Wynstan egyik testőrével, egy nagy melákkal, akinek Cnebba volt a neve. A testőr kizárólag angolul beszélt, így a társalgás nehézségekbe ütközött, és megbízhatatlan volt, Cat mégis úgy gondolta, megtudott egy keveset a családról. Wynstan püspök igazából féltestvére volt az elöljárónak. Wilwulf anyja meghalt, az apja újraházasodott, a második felesége szülte Wynstant és öccsét, Wigelmet. A testvérek a hatalom háromszögét jelentették Nyugat-Angliában: az egyik elöljáró volt, a másik püspök, a harmadik thán. Gazdagok voltak, habár ezt a gazdagságot fenyegették a viking betörések.

De mi hozta Wynstant Cherbourg-ba? Ha a testőr tudta is, nem mondta el.

A látogatás legvalószínűbb oka Wilwulf és Hubert szerződésének végrehajtása volt. A püspök talán azért jött, hogy ellenőrizze, megtartja-e a szavát Hubert, kitiltotta-e a vikingeket Cherbourg kikötőjéből. Bár lehet, hogy a látogatásnak köze van Ragnához.

Még aznap este megtudta az igazságot.

Vacsora után, amikor Hubert gróf arra készült, hogy visszavonuljon, Wynstan félrevonta, és halkan beszélt vele. Ragna igyekezett kihallgatni őket, de nem értette a szavakat. Hubert ugyanolyan halkan válaszolt, azután biccentett és elindult a lakosztályába, nyomában Geneviève-vel.

Nem sokkal később Geneviève hívatta Ragnát.

– Mi történt? – pihegte Ragna, amint belépett a szobába. – Mit mondott Wynstan?

Az anyja arca olyan volt, akár egy viharfelhő.

– Kérdezd az apádat – mondta.

– Wynstan püspök azért jött, hogy megkérje a kezedet Wilwulf elöljáró nevében – közölte Hubert.

Ragna nem is leplezte örömét.

– Alig mertem remélni! – mondta. Uralkodnia kellett magán, hogy ne ugráljon, mint egy gyermek. – Azt hittem, hogy a vikingek miatt jött!

– Egy pillanatra se képzeld, hogy beleegyezünk – mondta az anyja.

Ragna alig hallotta. Elmenekülhet Guillaume elől, és hozzámehet ahhoz az emberhez, akit szeret.

– Hát mégis szeret!

– Mindössze arról van szó, hogy az apád hajlandó meghallgatni az ealdorman ajánlatát.

– Kénytelen vagyok – mondta Hubert. – Mást tenni otromba célzás lenne arra, hogy ez az ember semmilyen tekintetben nem elfogadható!

– Így is van! – jelentette ki Geneviève.

– Valószínűleg – értett egyet vele Hubert. – Mindazonáltal ez olyasmi, amit az ember gondol, de nem mond ki. Senkit nem kell megbántani.

– Miután meghallgatta a feltételeket, az apád udvariasan el fogja utasítani – mondta Geneviève.

– Apám, ugye elmondod, hogy szól az ajánlat, mielőtt elutasítanád? – kérdezte Ragna.

Hubert habozott. Sose szeretett gorombáskodni másokkal.

– Természetesen – válaszolta.

Geneviève megvetően horkantott.

Ragna tovább nyomult.

– Ott lehetek én is, amikor tárgyalsz Wynstannel?

– Képes vagy végighallgatni, csöndben maradni? – kérdezte az apja.

– Igen.

– Megígéred?

– Megesküszöm.

– Helyes.

– Menj lefeküdni – parancsolta Geneviève. – Reggel majd megbeszéljük.

Ragna otthagyta őket, átment a csarnokba, összegömbölyödött a fal mellett az ágyban. Alig bírt mozdulatlanul feküdni az izgalomtól. *Wilwulf szereti!*

Ahogy a szövétnekeket eloltogatták és a terem elsötétedett, Ragna szívverése lelassult, a teste elernyedt, és tisztábban kezdett gondolkodni. Ha Wilwulf szereti, miért távozott magyarázat nélkül? Megindokolja valamivel Wynstan? Úgy döntött, hogy ha nem, akkor rá fog kérdezni.

Ez a kijózanító gondolat visszahozta a földre, és elaludt.

Pitymallatkor felserkent, és Wilwulf volt az első gondolata. Vajon mi lehet az ajánlata? Normális körülmények között egy főrangú menyasszonynak elég jövedelmet kell szavatolni, hogy akkor is megélhessen, ha a férje halálával özvegyi sorba jut. Amennyiben a gyerekek öröklik a vagyont vagy a rangot, valószínűleg az apjuk országában nevelkednek akkor is, ha az meghalt. Néha az ajánlat a király egyetértésétől függ. Egy eljegyzés olyan sivár lehet, mint egy kereskedelmi szerződés.

Ragna legnagyobb aggodalma az volt, hogy Wilwulf ajánlatában lehet valami, ami okot ad a szüleinek a tiltakozásra.

Amint felöltözött, már bánta, hogy nem aludt tovább. A konyhások és a lovászok mindig korán keltek, de mindenki más még aludt, beleértve Wynstant is. Ragna a legszívesebben felrázta volna, hogy kifaggassa.

A konyhába ment, megivott egy kupa almabort, és megevett egy mézes kenyeret. Fogott egy félig érett almát, és kiment az istállóba, odaadta Astridnak, a lovának. Astrid hálásan hozzádörgölte az orrát.

– Te bezzeg sose voltál szerelmes – mormolta Ragna a lova fülébe. De még ez sem volt egészen igaz: voltak időszakok, főleg nyáron, amikor Astrid fölcsapta a farkát, és erősen meg kellett kötni, hogy távol tartsák a ménektől.

Az istálló szalmája nedves és büdös volt. A szolgák lusták voltak cserélni az almot. Ragna megparancsolta nekik, hogy azonnal hozzanak friss szalmát.

Ébredezett az erőd. Férfiak és nők jöttek a kúthoz inni és arcot mosni. A kutyák falatokért könyörögtek, a macskák egérre lestek. A gróf és a grófné kijött lakosztályából, és asztalhoz ült. Elkezdődött a reggeli.

Ahogy vége lett az étkezésnek, a gróf meghívta Wynstant a lakosztályába. Geneviève és Ragna követte őket. Helyet foglaltak a külső kamrában.

Wynstan üzenete egyszerű volt.

– Amikor Wilwulf elöljáró hat hete itt járt, beleszeretett Lady Ragnába. Amióta hazaért, úgy érzi, hogy nélküle nem teljes az élete. Engedélyeteket kéri, nagyuram és nagyasszonyom, hogy nőül vehesse őt.

– Mivel szavatolja a lányom anyagi biztonságát? – kérdezte Hubert.

– Az esküvő napján odaadja neki az Outhen völgyét. Ez egy termékeny völgy öt nagy faluval, amelyeknek lakossága körülbelül ezer lelket számlál. Ezek az emberek készpénzben vagy terményekben fizetik majd Lady

Ragnának a bérletet. Az Outhen völgyében van egy mészkőbánya is. Megkérdezhetem, Hubert gróf, hogy Lady Ragna mit hoz móringul a házasságba?

– Hasonlókat: Saint-Martin faluját, és annak közelében nyolc kisebb települést, amelyeknek lakossága valamivel meghaladja az ezret.

Wynstan bólintott, de nem tett megjegyzést, Ragna kíváncsi lett volna, hogy keveselli-e.

– Mindkét birtok jövedelme az övé lesz? – kérdezte Hubert.

– Igen – bólintott Wynstan.

– És haláláig megtartja mindkét birtokot, amikor is arra testálja, akire akarja?

– Igen – ismételte Wynstan. – De mi a helyzet a hozomány készpénzes részével?

– Úgy gondoltam, hogy Saint-Martin elegendő.

– Javasolhatok húsz font ezüstöt?

– Ezen még gondolkodnom kell. Ethelred, Anglia királya egyetért a házassággal?

Arisztokrata körökben szokás volt királyi engedélyt kérni a házasságokhoz.

– Voltam oly elővigyázatos, hogy már megszereztem a király egyetértését – mondta Wynstan, és olajosan mosolygott Ragnára. – Közöltem őfelségével, hogy Lady Ragna szépséges és ildomos hajadon, aki nagy becsületére válik fivéremnek, Shiringnek és Angliának. Őfelsége készséggel megadta az engedélyt.

Geneviève most szólalt meg először.

– Fivéred ilyen házban lakik? – mutatta a kastély köveit.

– Asszonyom, ilyen háza senkinek sincs Angliában, hitem szerint még Normandiában vagy a frankok földjén is kevesek dicsekedhetnek ilyesmivel.

– Ez igaz – helyeselt büszkén Hubert gróf. – A normandiai Ivryben van csak egy, amely ehhez fogható.

– Angliában egy sincs.

– Nem ezért van az, hogy ti, angolok, mintha nem tudnátok megvédeni magatokat a vikingektől? – szólt közbe Geneviève.

– Nem, asszonyom. Shiring fallal körülvett, erősen védett város.

– De, mint hallom, nincs kőből épült kastélya vagy lakótornya.

– Nincs.

– Akkor valami mást árulj el, ha meg nem sértelek.
– Természetesen bármit.
– A testvéred a harmincas éveiben jár?
– Fiatalos negyvenes, asszonyom.
– Miként maradhatott öreglegény ily sokáig?
– Volt házas. Igazában ezért nem kérte meg a kisasszony kezét, amikor Cherbourg-ban tartózkodott. Ám sajnálatos módon a hitvese már nincs velünk.
– Ó.
Szóval ez az oka, gondolta Ragna. *Nem kérhette meg a kezem júliusban, mert akkor még házas volt.*
Lázasan gondolkodott. Miért csalta meg Wilwulf a feleségét? Talán már beteg volt az asszony, számítani lehetett a halálára. Lassú sorvadástól szenvedhetett, és már egy ideje képtelen volt teljesíteni házastársi kötelességét. Ez megmagyarázná, miért volt Wilwulf olyan éhes a szerelemre. Ragnának tucatnyi kérdése lett volna, de megígérte, hogy hallgatni fog, ezért bosszúsan összeszorította a száját.
– Igenlő válasszal térhetek haza? – kérdezte Wynstan.
– Tudatni fogjuk veled – válaszolta Hubert. – Nagyon alaposan meg kell fontolnunk, amit mondtál.
– Természetesen.
Ragna igyekezett olvasni Wynstan arcából. Úgy érezte, hogy a püspök nem lelkesedik a fivére választásáért. Mi lehet a kifogása? Bizonyára szeretné teljesíteni megbízását, amit magas rangú testvérétől kapott. Csak talán nincs ínyére ez a házasság. Lehet saját jelöltje is: az arisztokraták politikából házasodnak. Vagy Ragna nem tetszik neki, ami elég sajátos egy normális férfinál. Akármi volt is az ok, nem sújtotta a porba, hogy Hubert nem lelkesedik.
Wynstan fölállt és eltávozott. Ahogy becsukódott mögötte az ajtó, Geneviève felcsattant:
– Égbekiáltó! Egy faházba akarja vinni Ragnát, ahonnan majd elhurcolják a vikingek. Végül még itt fogjuk látni a roueni rabszolgapiacon!
– Ez azért kicsit túlzás, kedves – felelte a gróf.
– Hát nem kétség, hogy Guillaume különb.
– Nem szeretem Guillaume-ot! – robbant ki Ragna.
– Tudod is te, mi a szerelem – mondta az anyja. – Túl fiatal vagy.

– És sose jártál Angliában – tette hozzá az apja. – Nem olyan, mint itt. Hideg és nyirkos.

Ragna biztosra vette, hogy kibírja az esőt a férfinak a kedvéért, akit szeret.

– Wilwulfhoz akarok menni!

– Úgy beszélsz, mint egy parasztlány – mondta az anyja. – De te nemes születésű vagy, és nem mehetsz ahhoz, akihez akarsz.

– Nem megyek hozzá Guillaume-hoz!

– De igen, ha apád és én azt mondjuk.

– Húsz év alatt egyszer sem kellett éhezned vagy fáznod – mondta az apja. – De a kiváltságos életnek is meg kell fizetni az árát.

Ragna elnémult. Az apja logikája hatásosabb volt, mint az anyja mérgelődése. Sosem gondolt még így az életére. Kijózanító volt.

De akkor is kellett neki Wilwulf.

– Wynstannel tenni kell valamit – mondta Geneviève. – Vidd el lovagolni. Mutasd meg neki a birtokot.

Ragna gyanúja szerint az anyja abban reménykedett, hogy Wynstan mond vagy tesz valamit, amivel elveszi az kedvét Angliától. Igazából egyedül akart maradni a gondolataival, de majd elszórakoztatja Wynstant, hogy többet tudjon meg Wilwulfról és Shiringről.

– Boldogan – mondta, azzal kiment.

Wynstan készségesen beleegyezett a dologba, és együtt indultak az istállóba, Cnebba és Cat is velük tartottak. Útközben Ragna halkan azt mondta Wynstannek:

– Szeretem a fivéredet. Remélem, ezt ő is tudja.

– Aggódott, hogy távozásának módja talán megkeserítette lehetséges érzelmeidet iránta.

– Gyűlölnöm kellett volna, de nem tudtam.

– Biztosítom erről, amint hazaérek.

Még sok mindent akart mondani Wynstannek, de megzavarta egy izgatott kis embercsoport lármázása. Pár méterrel az istálló mögött két kutya verekedett, egy kurta lábú, fekete kopó és egy szürke véreb. Az istállószolgák kijöttek, hogy figyeljék őket, biztatóan ordítottak nekik, és fogadásokat kötöttek, hogy melyik győz.

Ragna ingerülten sietett be az istállóba, hogy van-e valaki egyáltalán, aki segít fölnyergelni a lovakat. A szolgák valóban hoztak száraz szalmát,

ahogy megparancsolta, de mind félbehagyták a munkájukat a kutyahecc miatt, a szalma nagy része még bálában állt az ajtó mellett.

Már indult volna, hogy egyet-kettőt elrángasson a mulatságtól, amikor megremegett az orrcimpája. Égésszagot érzett. Az érzékei riadót jeleztek. Észrevett egy füstfoszlányt.

Valaki nyilván parazsat hozott a konyhából, hogy meggyújtson egy lámpát az egyik sötét sarokban, és csak úgy lecsapta az üszköt, amikor elkezdődött a küzdelem. Akármi is a magyarázat, a száraz szalma egy része már parázslott.

Ragna körülnézett és meglátott egy vizeshordót, amelyből a lovakat itatták. Közelében szájával lefelé fordított vödör állt a padlón. Felkapta a vödröt, megtöltötte és rázúdította a füstölgő szalmára.

Azonnal látta, hogy ez nem lesz elég. A tűz néhány másodperc alatt is annyit erősödött, hogy felcsaptak a lángok. Odaadta a vödröt Catnek.

– Locsold tovább! – parancsolta. – Elmegyünk a kúthoz.

Kirohant az istállóból. Wynstan és Cnebba követték. Futás közben azt kiabálta:

– Tűz van az istállóban! Hozzatok vödröket és fazekakat!

Elmagyarázta a kerekes kút működését Cnebbának, aki elég erősnek tűnt, hogy egyfolytában tekerjen. Cnebba természetesen nem értette, de Wynstan gyorsan lefordította neki torokhangú angol nyelvére. Többen is edényekért kaptak, és Cnebba elkezdte töltögetni őket.

Az istállószolgákat annyira lekötötte a kutyahecc, hogy még egyikük sem vett tudomást a tűzről. Ragna rájuk ordított, de mintha süketeknek beszélt volna. Közéjük rontott, félrelökdöste a férfiakat, hátsó lábánál fogva megragadta és fölemelte a fekete kutyát. Ez leállította a küzdelmet.

– Tűz van az istállóban! – rikoltotta a lány. – Álljatok vonalba a kúttól, és adogassátok a vizet!

Percnyi őrült kavarodás után az istállószolgák dicséretesen rövid idő alatt vödörláncba rendeződtek.

Ragna visszarohant az istállóba. A friss szalma vadul lángolt, a tűz egyre terjedt. A rémült lovak nyihogtak, kirúgtak, tépték a pányvát. Astridhoz sietett, és miközben nyugtatgatta, kioldotta a pányvát, és kivezette az állatot az istállóból.

Látta, hogy Guillaume csak bámulja a sürgés-forgást.

– Ne csak állj ott – kiáltott rá. – Csinálj valamit!

A fiú elcsodálkozott.

– Nem tudom, mit tegyek – mondta tétován.

Hogy lehet ilyen haszontalan valaki? Mérgében ráförmedt:

– Te idióta, ha nem jut eszedbe más, legalább pisild le!

Guillaume felhúzta az orrát, és elvonult.

Ragna egy kislány kezébe nyomta Astrid pányváját, és visszafutott az istállóba. Sorra kioldozta a lovakat, és hagyta, hogy kirohanjanak. Imádkozott, hogy senkiben se tegyenek kárt a rémült állatok, amelyek néhány másodpercre valóban megzavarták a tűzoltókat, de a távozásuk után elég hely lett a manőverezésre. Pár perccel később a lángokat eloltották.

A zsúptető nem fogott tüzet, az istállót megmentették, a sok értékes lónak nem kellett meghalnia.

Ragna leállította a vödörláncot.

– Jól csináltátok! – kiáltotta. – Még időben kaptuk el. Nem keletkezett nagy kár, és sem ember, sem ló nem sérült meg.

– Köszönjük, Lady Ragna! – harsogta az egyik férfi.

Mások is csatlakoztak hozzá. Kitört az éljenzés.

Ragna pillantása találkozott Wynstanével. A püspök valami tiszteletfélével nézett rá.

A lány körülnézett, Guillaume-ot kereste, de az nem volt sehol.

Valaki hallhatta, mit mondott Guillaume-nak, mert vacsoraidőre az egész erőd tudott róla. Cat szerint mindenki erről beszélt. Ragna észrevette, hogy ha ránéz az emberekre, azok elmosolyodnak, azután összesúgnak és nevetnek, mintha egy tréfa csattanóját idéznék. Kétszer meg is hallotta, ahogy mondják:

– Ha nem jut eszedbe más, legalább pisild le!

Guillaume másnap reggel eltávozott Reimsbe. Megsértették, és ráadásul mindenki rajta röhögött. Ezt nem lehetett összeegyeztetni a méltóságával. A távozása csöndes, minden ceremóniától mentes volt. Ragna nem akarta megalázni, de akkor is örült, amikor kérője ellovagolt.

A szülei beadták a derekukat, és közölték Wynstannel, hogy elfogadják a fivére ajánlatát, beleértve a húsz font ezüst móringot. Az esküvőt is kitűzték Mindenszentek napjára, november elsejére. Wynstan visszatért Angliába a jó hírrel. Ragnának szüksége volt pár hétre a felkészüléshez. Utána ő is távozni fog.

– A saját fejed után mész, mint rendesen – mondta az anyja. – Guillaume nem akar elvenni, nekem pedig nincs erőm egy újabb francia főnemest keresni. Az angol legalább leveszi rólam a gondodat.

Hubert finomabb volt.

– Végül csak győz a szerelem – mondta. – Mint azokban a régi históriákban, amelyeket úgy szeretsz.

– Igen – bólogatott Geneviève. – Csakhogy azok a históriák rendszerint tragédiával végződnek.

8. fejezet

997. szeptember eleje

Edgar elhatározta, hogy olyan csónakot épít, ami tetszeni fog Drengnek.

Drenget nehéz volt kedvelni, nem is sok embernek sikerült. Rosszindulatú és zsugori volt. A sörházban élve Edgar gyorsan megismerte a családot. Az idősebb feleség, Leaf többnyire hideg közönnyel bánt vele. A fiatalabb, Ethel, láthatólag rettegett a férjétől. Ő vásárolta az ételt, ő is főzött, és sírt, ha a férje panaszkodott a kiadások miatt. Edgar azon tűnődött, szerették-e Drenget valaha, és arra jutott, hogy nem: mindkét feleség szegény parasztcsaládból származott, és valószínűleg az anyagi biztonság miatt mentek hozzá.

Blod, a rabszolga gyűlölte Drenget. Ha éppen nem szolgálta ki az utazókat, akik üzekedni akartak, Dreng parancsára a házat és a melléképületeket takarította, etette a disznókat és csirkéket, és cserélte a kákát a padlón. Dreng mindig durván beszélt vele, ő pedig mindig savanyú és sértődött volt. Sokkal több pénzt kereshetett volna, ha nem ilyen boldogtalan, ám Dreng még ennyit sem látott.

A nők szerették Brindle-t, Edgar kutyáját. Akkor nyerte el a rokonszenvüket, amikor elkergette a rókákat a tyúkóltól. Dreng sosem paskolta meg, válaszul az állat úgy tett, mintha a férfi nem létezne.

Dreng azonban szerette a lányát, Cwenburgöt, és az is őt. Elmosolyodott, amikor meglátta, holott mindenki mást többé-kevésbé gúnyos vigyorral üdvözölt. Cwenburg kedvéért mindig félretette, amit csinált, hogy leülhessenek egy halk beszélgetésre, ami olykor egy óráig is eltartott.

Ez azt bizonyította, hogy Drenggel is lehet normális kapcsolatra lépni, és Edgar elhatározta, hogy megpróbálkozik vele. Nem mintha kedvelte volna: pusztán gyakorlati megfontolásból akart olyan viszonyt, amelyben nincs rosszakarat.

Berendezett egy szabadtéri műhelyt a folyóparton. Szerencséjére a tikkasztó, napos augusztus meleg szeptemberrel folytatódott. Edgar boldog volt, amiért ismét építhet, kifente a pengét, élvezte a kivágott fa illatát, formákat, csapolásokat képzelt el, azután meg is valósította őket.

Amikor elkészítette az összes fa alkatrészt, kirakta őket a földön. Máris fel lehetett ismerni a csónak alakját.

Dreng megnézte, és vádlón azt mondta:

– Egy csónakban a deszkák rendszerint fedik egymást.

Edgar számított kérdésekre, és készen állt a válasszal, de óvatos volt. Meg kellett győznie Drenget anélkül, hogy kioktatónak tűnjék, márpedig ő mindig hajlamos volt erre.

– Ezt a fajta törzset palánkos építésűnek hívják. De ez a csónak lapos fenekű lesz, ezért csatlakozó palánkos építéssel készül. Mellesleg ezeknek a neve palánk, nem deszka.

– Palánk, deszka, nem érdekel, de miért lapos fenekű?

– Elsősorban azért, hogy az emberek és a jószágok egyenesen állhassanak benne, és a kosarakat meg a zsákokat biztonságosan fel lehessen tornyozni. Továbbá a jármű kevésbé himbálózik, ami segít megőrizni az utasok nyugalmát.

– Ha ez olyan jó ötlet, akkor miért nem építenek minden csónakot így?

– Mert a legtöbbnek sebesen kell szelnie a hullámokat és az áramlatokat. Ám egy révnél ez nem szempont. Itt nincsenek hullámok, az áramlat állandó, de nem erős, a sebesség pedig nem számít egy ötvenméteres út során.

Dreng mordult egyet, azután a csónak oldalát alkotó palánkokra mutatott.

– Gondolom, a korlát magasabban lesz ennél.

– Nem. Itt nincsenek hullámok, így a csónaknak nincs szüksége magas oldalakra.

– A csónakok rendszerint elvékonyodnak az orruk felé. Ez mindkét végén tompa.

– Ugyanezen okból: nincs szükség rá, hogy gyorsan szántsa a vizet. És a szögletes orr megkönnyíti a be– és kiszállást. Ugyanez indokolja a rámpákat. Még a szarvasmarhát is át lehet szállítani ezen a csónakon.

– Ilyen szélesnek kell lennie?

– Ahhoz, hogy egy szekér rágördülhessen, igen. – Mivel szeretett volna hallani egy elismerő szót, hozzátette: – A combe-i révnél egy farthingot kérnek kerekenként: egy farthing egy talicska, fél penny egy kézikocsi, egy egész penny egy ökrös szekér.

Dreng arcán felvillant a mohóság, de azt mondta:

– Errefelé nem sok szekér jár.

– Mind Mudefordot választja, mert a te öreg csónakod nem bírja el őket. Majd meglátod, ha ez elkészül, megszaporodik a számuk.

– Kétlem – válaszolta Dreng. – És ezt piszok nehéz lesz evezővel hajtani.

– Nem kell evezni. – Edgar két hosszú póznára mutatott. – A folyó sehol sem mélyebb hat lábnál, ezért a csónakot rúddal kell taszítani. Egy erős ember elbír vele.

– Én nem, mert rossz a hátam.

– Két asszony is elbír vele. Ezért csináltam két rudat.

Néhány falusi leténfergett a folyópartra, és kíváncsian bámészkodott. Egyikük Cuthbert volt, az ékszerész-pap. Ügyes, tanulékony, de zárkózott ember volt, aki nagyon félt feljebbvalójától, a durva Degberttől. Edgar sokszor beszélt vele, de csak egytagú szavakat kapott válaszul, kivéve, ha a kézművességről volt szó. Cuthbert most megszólalt:

– És mindezt ezzel a viking fejszével csináltad?

– Mivel ez minden szerszámom – felelte Edgar. – A boldogabbik fele kalapácsként szolgál. Az élét pedig fenem, mert ez a legfontosabb része.

Ez mély benyomást tett Cuthbertre.

– Hogyan rögzíted a palánkok szélét egymáshoz? – kérdezte.

– Favázhoz szögezem őket.

– Vasszögekkel?

Edgar a fejét rázta.

– Fából készítem őket. – Az ilyen szög tulajdonképpen behasított végű cövek. Belenyomták egy lyukba, azután ékeket vertek a hasított végébe, és addig tágították a rést, amíg a cövek szorosan ki nem töltötte a lyukat. Ezután a kiálló végét levágták, hogy egy szintben legyen a palánkkal.

– Működik – helyeselt Cuthbert. – De az illeszkedéseket vízállóvá kell tenned.

– Elmegyek Combe-be, és veszek egy hordó kátrányt meg egy zsák nyers gyapjút.

Dreng azonnal felháborodott.

– Még több pénz? Mióta csinálnak csónakot gyapjúból?

– A palánkok réseit be kell tömni kátrányba áztatott gyapjúval, hogy vízálló legyen a jármű.

Dreng megsértődött.

– Nálad mindig kész a csattanós válasz, azt meg kell hagyni – mondta.

Ez már szinte dicséret volt.

Amikor a csónak elkészült, Edgar a vízre lökte.

Ez mindig különleges pillanat. Amikor papa még élt, az egész család összegyűlt, hogy nézze, és rendszerint sok városlakó is csatlakozott hozzájuk. Most azonban egyedül csinálta. Attól nem félt, hogy a csónak elsüllyed, csak nem akarta, hogy pöffeszkedőnek nézzék. Jövevényként nem elkülönülni akart, hanem beilleszkedni.

A csónakot egy fához kötötte, hogy ne sodródjon el, és ellenőrizte, hogyan fekszik a vízen. Elégedetten állapította meg, hogy simán. Sehol sem eresztett. Kioldotta a kötelet, rálépett a rámpára. A súlya csak egy hajszálnyit billentette meg a csónakot, úgy, ahogy kellett.

Brindle buzgón bámulta, de Edgar nem akarta, hogy az állat elkísérje. Látni akarta, milyen a csónak utas nélkül.

– Te itt maradsz – intette. A kutya lefeküdt, az orrát a két mancsa közé fektette, és figyelte.

A két hosszú pózna favillákban feküdt, amelyekből három-három volt a csónak oldalán. Edgar kihúzta az egyiket, a végét a vízbe dugta, le a folyómederig, és megtolta a csónakot. Könnyebb volt, mint gondolta. A komp simán siklott.

Az orrba ment, a vízbe merítette a póznát a folyásirányban levő oldalon, és kissé eltolta árral szemben, hogy ellensúlyozza a sodrást. Úgy találta, hogy egy erős asszony vagy egy átlagos férfi jól elboldogul vele. Blod vagy Cwenburg képes rá, Leaf és Ethel is megcsinálja együtt, főleg ha ő megmutatja nekik, hogyan kell.

Miközben a buja, késő nyári lombot nézve átkelt a folyón, meglátott egy birkát. Aztán több birka is előjött az erdőből, két kutya terelte őket. Utolsónak jött a juhász, egy hosszú hajú, kócos szakállú fiatalember.

Edgarnak megvoltak az első utasai.

Váratlanul megriadt. Arra tervezte a járművet, hogy lábasjószágot szállíthasson. Sokat tudott a csónakokról, viszont keveset a birkákról. Azt csinálják, amit elvárnak tőlük? Vagy pánikba esnek, és letapossák egymást? Egyáltalán szoktak pánikba esni a birkák? Még ezt sem tudta.

De megtudhatja.

Elérte a partot, kiszállt, és egy fához kötötte a kompot.

A pásztor úgy szaglott, mint aki évek óta nem mosakodott. Egy hosszú pillanatig keményen nézett Edgarra, majd azt mondta:

– Te új vagy errefelé. – Láthatólag elégedett volt saját éleselméjűségével.

– Igen. Edgar vagyok.

– És van egy új csónakod.

– Szép, ugye?

– Más, mint a régi. – A juhász minden mondat után szünetet tartott, hogy kiélvezze a teljesítményét. Edgar azon tűnődött, nem azért csinálja-e, mert nincs kivel beszélgetnie.

– Nagyon más – mondta.

– Saemar vagyok, de csak Samnek hívnak.

– Remélem, jó egészségben vagy, Sam.

– Ezeket a toklyókat viszem a vásárra.

– Sejtettem. – Edgar tudta, hogy az egyéves juhot hívják toklyónak. – Az átkelés minden embernek vagy állatnak egy farthing.

– Tudom.

– Tizenkét birka, két kutya és te, az öt penny és három farthing.

– Tudom. – Saemar kioldotta az övére kötött bőrerszényt. – Ha adok neked hat ezüstpennyt, akkor te tartozol nekem egy farthinggal.

Edgar nem készült föl pénzügyi műveletekre. Nem tudta hova tenni a pénzt, nem volt nála váltópénz, sem olló, hogy félbe és negyedbe vágja az érméket.

– Drengnek fizess – mondta. – Egyszerre kellene átvinnünk az egész nyájat.

– A régi csónakban kettesével vittük át őket. Ráment az egész délelőtt. De még így is megtörtént, hogy egy-két buta barom beleesett a vízbe, vagy ijedtében beleugrott, és ki kellett menteni. Tudsz úszni?

– Igen.

– Ühüm. Én nem.

– Nem hinném, hogy bármelyik birkád kiesne ebből a csónakból.

– Ha van rá mód, hogy ártsanak maguknak, a birkák rendszerint megtalálják.

Sam felkapott egy birkát, és felvitte a kompra. A kutyái követték, és az új fát szagolgatva, izgatottan felfedezték a járművet. Sam jellegzetes, csicsergő füttyentést hallatott. A kutyák azonnal reagáltak. Leugrottak a kompról, bekerítették a birkákat, és a folyópartra terelték őket.

Ez volt a veszélyes pillanat.

A vezérjuh habozott, megrémítette a víz a keskeny rés alján a föld és a csónak között. Jobbra-balra nézett, más lehetőséget keresve, ám a kutyák elvágták a menekülés útját. Nagyon úgy tűnt, hogy a birka nem megy tovább. Ekkor az egyik kutya halk torokhangon felmordult, a birka pedig ugrott.

Négy lábra érkezett a rámpa túlsó végébe, ahonnan boldogan lekocogott a csónak lapos aljába.

A nyáj követte. Edgar elégedetten mosolygott.

A kutyák is felugrottak a kompra, és megálltak kétoldalt, mint az őrszemek. Sam volt az utolsó. Edgar kioldotta a kötelet, ő is beugrott és a vízbe merítette a rudat.

Miközben a folyó közepe felé tartottak, Sam megjegyezte:

– Ez jobb, mint a régi csónak. – Megfontoltan bólintott hozzá. A leglaposabb közhely is úgy jött ki a száján, mint a bölcsesség gyöngyszeme.

– Örülök, hogy tetszik – felelte Edgar. – Te vagy az első utasom.

– Máskor egy lány szokta. Cwenburg.

– Férjhez ment.

– Aha. A lányok azt szoktak.

A komp elérte az északi partot, Edgar kiugrott. Miközben megkötötte a járművet, a birkák is kiszálltak, sokkal élénkebben, mint ahogy beszálltak.

– Látják a füvet – magyarázta Sam. A nyáj azonnal legelni kezdett a folyóparton.

Edgar és Sam bementek a sörházba, a kutyákra hagyva a birkákat. Ethel a délebédet főzte, Leaf és Dreng figyelték. Valamivel később bejött Blod egy öl tűzifával.

– Sam még nem fizetett – mondta Drengnek Edgar. – Öt pennyvel és három farthinggal tartozik, de nekem nem volt farthingom, hogy visszaadjak neki.

Dreng odaszólt Samnek:

– Adj kerek hat pennyt, és megkaphatod a rabszolgalányt.

Sam mohón nézett Blodra.

– Túl nagy a terhe! – tiltakozott Leaf. Blod közel járt a kilencedik hónaphoz. Három-négy hét óta senki sem akarta meghágni.

Samben azonban nagy volt a buzgóság.

– Engem nem zavar – mondta.

– Nem miattad aggódom – felelte Leaf maró hangon, bár Samről lepergett a gúny. – Ilyen későn már árthat a babának.

– Kit érdekel? – szólalt meg Dreng. – Senki sem akar egy rabszolga fattyút. – Megvetően intett Blodnak, hogy mars le a padlóra.

Edgar nem értette, hogy fekhet rá Sam egy ekkora hasra. De a lány négykézlábra ereszkedett, azután felrántotta mocskos ruháját. Sam tüstént mögé térdelt, és felhúzta az ingét.

Edgar kiment.

Leballagott a vízhez, és úgy tett, mintha ellenőrizné, jól tart-e a kötél, pedig tudta, hogy jól. Undorodott. Sosem értette azokat az embereket, akik fizettek a nőkért Mags combe-i házában. Így olyan örömtelen. Erman bátyja azt mondta: „Ha menni kell, akkor menni kell”, de Edgar sosem érzett így. Sunnival mindkettejüknek egyforma öröme volt benne, és Edgar úgy gondolta, ennél kevesebb nem éri meg.

Amit Sam csinál, az persze még az örömtelenségnél is rosszabb.

Leült a folyópartra, átnézett a nyugodt, szürke vízen, újabb utasokban reménykedve, akik elterelik a gondolatait arról, ami a sörházban folyik. Brindle mellette ült, türelmesen várta, mit csinál legközelebb a gazda. Pár perc múlva elaludt.

Nem sokkal később a juhász kilépett a sörházból, és fölterelte a nyáját a domboldalon a házak között, a nyugati út irányába. Edgar nem integetett neki.

Blod lejött a folyóhoz.

– Sajnálom, ami történt veled – szólalt meg Edgar.

Blod nem nézett rá. Belépett a folyóba, mosni kezdte a lába közét.

Edgar másfelé nézett.

– Ez kegyetlenség – mondta.

Gyanította, hogy Blod ért angolul. Úgy tett, mintha nem értene: amikor valami félresikerült, a gördülékeny walesi nyelven káromkodott. Dreng intésekkel és vicsorgással adta ki neki az utasításokat. De Edgarnak néha az volt a sejtése, hogy a lány követi a sörházi beszélgetéseket, noha ezt titkolja.

Blod igazolta a gyanúját.

– Ez semmi – mondta. Idegenszerű kiejtéssel, de érthetően beszélt angolul. A hangja dallamos volt.

– Te nem vagy semmi – felelte a fiú.

A lány befejezte a mosakodást, és kilépett a partra. Találkozott a tekintetük. Blod gyanakodva, ellenségesen nézett rá.

– Miért vagy ilyen kedves? – kérdezte. – Azt gondolod, hogy ingyen megkaphatsz?

Edgar ismét elfordította a tekintetét, a túlparti fákat nézte, és nem válaszolt. Azt hitte, elmegy a lány, de Blod maradt, várta a választ.

Végül azt mondta:

– Ez a kutya egy nőé volt, akit szerettem.

Brindle kinyitotta a fél szemét. *Milyen különös,* gondolta Edgar. *A kutyák tudják, mikor beszélnek róluk.*

– Az a nő kevéssel idősebb volt nálam, és férjes asszony – folytatta. A lányon nem látszott érzelem, bár erősen figyelt. – Amikor a férje leitta magát, találkozott velem az erdőben, és szeretkeztünk a fűben.

– Szeretkeztetek – ismételte a lány, mintha nem lenne biztos a szó jelentésében.

– Elhatároztuk, hogy megszökünk együtt. – Meglepő módon a sírás kerülgette, és rádöbbent, hogy amióta Combe-ből jövet elmesélte történetét az anyjának, most beszél először Sunniról. – Egy másik városban ígértek munkát és házat is. – Olyan dolgokat árult el Blodnak, amelyekről még a családja sem tudott. – Szép volt, okos és jó. – Kezdett elfúlni a hangja, de ha már elkezdte, be is akarta fejezni. – Azt hiszem, nagyon boldogok lettünk volna.

– Mi történt?

– Azon a napon, amelyre a szökést terveztük, megjöttek a vikingek.

– Elrabolták?

Edgar megrázta a fejét.

– Harcolt velük, és megölték.

– Szerencsés volt – mondta Blod. – Hidd el.

Ha arra gondolt, amit a lány most csinált Sammel, Edgar csaknem egyetértett vele.

– A neve… – Alig bírta kimondani. – Sunninak hívták.

– Mikor?

– Egy héttel nyárközép előtt.

– Nagyon sajnállak, Edgar.

– Köszönöm.

– Te még mindig szereted.

– Ó, igen – bólintott Edgar. – Mindig is szeretni fogom.

Az idő viharosra fordult. Egy éjjel, szeptember második hetében, szörnyű vihar kerekedett. Edgar azt várta, hogy ledönti a templom tornyát. Mindazonáltal a falu összes háza túlélte, kivéve egyet, a leghitványabbat, Leaf sörfőzdéjét.

Leaf többet veszített a kunyhónál. A tűzön üstben rotyogott a cefre, de a hatalmas edény felfordult, a tűz kialudt, a sör kárba veszett. Ennél is nagyobb baj volt, hogy az új sör hordóit szétzúzták a lehulló fadarabok, a malátázott árpa pedig reménytelenül szétázott a felhőszakadásban.

Másnap reggel, a vihar utáni szélcsendben kimentek, hogy felmérjék a károkat. Néhány falusi – kíváncsian, mint mindig – már ott lesett a romok körül.

Dreng dühöngve ordítozott Leaffel.

– Az a putri már a vihar előtt is összedűlőben volt! Át kellett volna vinned a sört és az árpát valami biztosabb helyre!

Leafet hidegen hagyta Dreng toporzékolása.

– Neked kellett volna elvinned, vagy szólhattál volna Edgarnak – felelte az asszony. – Ne engem hibáztass.

Drengtől távol állt a logika.

– Most vehetem Shiringben a sört, és még a fuvarost is ki kell fizetnem!

– A népek jobban fogják méltányolni a sörömet, miután néhány hétig shiringi sört kell inniuk – felelte derűsen Leaf.

Közönye még jobban feldühítette Drenget.

– Nem is ez az első alkalom! – ordította. – Kétszer is leégetted a sörfőzdét. Legutóbb csontrészegen feküdtél, és csaknem halálra égtél magad is.

Edgarnak támadt egy ötlete.

– Kőből kellene sörházat építened – mondta.

– Ne légy bolond – intette le Dreng anélkül, hogy ránézett volna. – Sörfőzéshez nem építünk palotát.

Cuthbert, a pocakos ékszerész ugyancsak a bámészkodók között volt. Edgar észrevette, hogy a fejét csóválja, nem ért egyet Drenggel.

– Te mit gondolsz, Cuthbert? – kérdezte.

– Edgarnak igaza van – felelte Cuthbert. – Öt év alatt harmadszor építesz sörfőzdét, Dreng. Egy kőépület kibírja a viharokat, és nem ég le. Hosszabb távon pénzt takarítasz meg.

Dreng gúnyosan nézett rá.

– Na és ki építi meg, Cuthbert? Te?

– Nem, én ékszerész vagyok.

– Egy melltűben nem főzhetünk sört.

Edgar tudta a választ.

– Én megépíthetem.

Dreng lenézően felröffent.

– Mit tudsz te a kőépítésről?

Edgar semmit nem tudott a kőépítésről, de azt érezte, hogy a keze alkalmas nagyjából mindenféle építésre, és vágyott a lehetőségre, hogy megmutassa, mire képes. Mímelt magabiztossággal felelte:

– A kő olyan, mint a fa, csak egy kicsit keményebb.

Dreng alaptermészete a gúnyolódás volt, de most elbizonytalanodott. Szeme a folyópartra és az ott kikötött, zömök, pénzcsináló kompra villant. Cuthberthez fordult.

– Mibe kerülne ez?

Edgar reménykedni kezdett. Papa mindig azt mondta: „Ha az ember az árat firtatja, félig már meg is vette a csónakot.”

Cuthbert egy pillanatig töprengett, majd azt felelte:

– Amikor legutóbb javították a templomot, a kő az outhenhami mészkőbányából érkezett.

– Az merre van? – kérdezte Edgar.

– Egynapi útra árral szemben fölfelé.

– Honnan szereztétek a homokot?

– Van egy homokgödör az erdőben, úgy másfél kilométerre. Csak ki kell ásnod, és idehoznod.

– Hát a mész a habarcshoz?

– Azt nehéz elkészíteni, így hát Shiringben vettük meg.

– Mibe kerülne ez? – ismételte Dreng.

– Ha jól emlékszem, a közönséges terméskő darabja egy penny a bányában – mondta Cuthbert –, és kövenként újabb egy pennyért szállítják ide.

– Majd kidolgozom a pontos tervet – mondta Edgar –, de valószínűleg úgy kétszáz kőre lesz szükségem.

Dreng úgy tett, mint aki elszörnyed.

– De hát az csaknem két ezüstfont!

– Még mindig olcsóbb, mint újra és újra felépíteni fából és zsúpból. – Edgar visszatartotta a lélegzetét.

– Dolgozd ki pontosan – utasította Dreng.

Edgar egy hűvös hajnalon indult el Outhenhambe, amikor hideg szeptemberi szellő fújt a folyóparton. Dreng ráállt, hogy fizeti a kőből való sörházat. Most Edgarnak kellett bebizonyítania, hogy nem csak a szája járt, valóban meg tudja építeni.

A fejszét magával vitte az útra. Szívesebben ment volna valamelyik bátyjával, de mindkettőnek sok volt a dolga a tanyán, így hát egyedül kellett megkockáztatnia az utazást. Másrészt már találkozott Vaskobakkal, az útonállóval, aki a lehető legrosszabb tapasztalatokkal távozott a találkozóról, így talán meggondolja az újabb támadást. Azért a fejszét a kezében vitte a biztonság kedvéért, és örült, hogy vele van Brindle, aki idejekorán figyelmezteti a veszélyre.

A parton hatalmasan megnőttek a fák és bokrok a meleg nyár után, és gyakran nehéz volt átjutni közöttük. Déltájt egy olyan helyre érkezett, ahol kerülőt kellett tennie befelé a szárazföldön. Szerencsére az ég elég derült volt, Edgar többnyire látta a napot, amely segített tartania az irányt, így visszatalált a folyóhoz.

Pár kilométerenként keresztülvágott egy nagy vagy egy kis településen. Mindenhol favázas, zsúptetős házak bújtak össze a folyóparton vagy beljebb a szárazföldön egy keresztútnál, egy halastónál vagy egy templomnál. Ahogy közelebb ért, az övébe akasztotta a fejszét, hogy békésebb benyomást keltsen, de rögtön előhúzta, amint magára maradt. Jólesett volna megállni és pihenni, felhajtani egy kupa sört és harapni valamit, de nem volt pénze, így csupán néhány szót váltott a falusiakkal, ellenőrizte, hogy jó úton jár-e, azután továbbment.

Azt hitte, egyszerű lesz a folyót követni. Azonban számos patak futott bele, és Edgar nem mindig volt biztos benne, melyik a főfolyó és melyik a mellékág. Egy alkalommal rosszul választott, és csak az első településre – egy Bathford nevű faluba – érkezve jött rá, hogy vissza kell fordulnia.

Útközben Leaf sörfőzdéjének építésén töprengett. Talán két helyiségre lenne szükség, mint ahogy a templomban is van hajó meg szentély, hogy az értékes készleteket ne a tűz közelében tárolják. A tűzhelyet faragott, habarccsal összekötött kövekből kell építeni, mert az simán elbírja az üst súlyát, kevésbé valószínű, hogy összeomlik.

Erősen fontolgatott valami tűzálló mennyezetet, de még sosem látott ilyet, és lehetetlennek is tűnt a megoldás. Nem hitte, hogy követ meg lehet faragni vékony zsindelynek, fejszével semmiképp. Beérte volna tölgyfa gesztjéből készült zsindelyekkel, de nem tudta, kevésbé tűzveszélyes-e, mint a zsúptető.

Remélte, hogy a délután közepén eléri Outhenhamet, de a kitérők lelassították a haladását, így a nap már alacsonyan járt a nyugati égen, amikor úgy vélte, közeledik útja végéhez.

Kövér, agyagos földű, termékeny völgyben járt, amely az Outhen lehetett. A környező mezőkön a parasztok árpát arattak, későig dolgoztak, hogy kihasználják a száraz időt. Egy helyütt, ahol egy mellékág csatlakozott a folyóhoz, akkora faluhoz ért, hogy a házak száma a százat is meghaladta.

A falu a túlparton terült el, és nem volt sem híd, sem komp. Ő azonban simán átúszott, a ruháját a feje fölé tartva, és csupán egy karral hajtva magát. A víz hideg volt, reszketett is, mire kikecmergett belőle.

A falu szélén kis kert volt, amelyben egy szürke hajú ember szedte a gyümölcsöt. Edgar némileg aggodalmasan ment oda hozzá, attól tartott, hogy az ember majd azt mondja, még messze az úti cél.

– Adjon isten, barátom – mondta. – Ez itt Outhenham?

– Az bizony – felelte a férfi barátságosan. Csillogó szemű, ötven körüli ember volt, a mosolya barátságos, a tekintete értelmes.

– Hála a mennyeknek – sóhajtott föl Edgar.

– Honnan jöttél?

– Dreng’s Ferryből.

– Istentelen egy hely, mint hallottam.

Edgart meglepte, hogy idáig elér Degbert feslettségének a híre. Nem tudta, mit feleljen erre, így hát azt mondta:

– Edgarnak hívnak.

– Én pedig Seric vagyok.

– Azért jöttem, hogy követ vásároljak.

– Ha keletnek indulsz, a falu szélén meglátsz egy kitaposott ösvényt. A kőbánya úgy nyolcszáz méterre van a folyótól befelé. Ott megtalálod Gaberhtet – röviden csak Gab – és a családját. Ő a kőbánya vezetője.

– Köszönöm.

– Éhes vagy?

– Nagyon.

Seric adott neki egy marék apró körtét. Edgar megköszönte, és továbbment. Útközben megette a körtéket, magostul, mindenestül.

A falu viszonylag jómódú volt, a házakat és a melléképületeket tisztességesen megépítették. A falu közepén egy kőtemplom nézett szembe egy sörházzal. Zöld mező választotta el őket, ahol a tehenek legeltek.

Harminc körüli, drabális ember lépett ki a sörházból, észrevette Edgart, és harciasan elállta az útját.

– Hát te ki az ördög vagy? – kérdezte a közeledő Edgartól. A szeme vörös volt, a nyelve nehezen forgott.

Edgar megállt:

– Adjon isten, barátom. Edgar vagyok Dreng's Ferryből.

– Mégis hová mész?

– A kőbányába – felelte szelíden Edgar. Nem akart perpatvart.

De az ember kötözködni akart.

– Ki mondta, hogy odamehetsz?

Edgar türelme fogyni kezdett.

– Nem hiszem, hogy ehhez engedélyt kellene kérnem.

– Itt, Outhenhamben mindenhez ki kell kérned az engedélyemet, mert én Dudda vagyok, a fónagy. Miért mész a kőbányába?

– Halat venni.

Dudda bambán nézett, azután derengeni kezdett neki, hogy kicsúfolták, és elvörösödött. Edgar rájött, hogy megint gyorsabban járt a szája, mint az esze, és már bánta a tréfáját.

– Te arcátlan eb! – mondta Dudda, és fejbe akarta vágni hatalmas öklével.

Edgar ügyesen hátralépett.

Dudda mellé talált, elveszítette az egyensúlyát, megbotlott, és orra esett.

Edgar nem tudta, mi az ördögöt csináljon most. Duddát simán legyőzné kézitusában, de mi haszna lenne? Ha maga ellen fordítja az ittenieket, akkor nem adnak el neki követ, ettől pedig bajban lesz az építkezés, amely még el sem kezdődött.

Fellélegzett, amikor megszólalt mögötte Seric nyugodt hangja:

– Na, Dudda, hadd támogassalak haza. Rád férne, hogy ledőlj egy órácskára. – Megfogta Dudda karját, és fölsegítette.

– Ez a fiú megütött! – panaszkodott Dudda.

– Nem ütött meg, magadtól estél el, mert már megint túl sok sört ittál a vacsorához. – Seric biccentett Edgarnak, jelezve, hogy tűnjön el, majd

elballagott Duddával. Edgar értette a célzást.

A kőbányát könnyen megtalálta. Négyen dolgoztak benne: egy idősebb férfi, nyilvánvalóan a vezető, vagyis Gab; két másik, akik a fiai lehettek, meg egy fiú, aki vagy később került a családhoz, vagy rabszolga volt. A kőbánya visszhangzott a pörölycsapásoktól. Gab időnként szárazon köhögött. Volt a bányánál egy faház, feltehetőleg az otthonuk, az ajtóban egy asszony állt, és a napnyugtát nézte. A kőpor megállt a levegőben, akár a köd, szemcséi aranyként ragyogtak az alkonyati fényben.

Edgar előtt már volt egy másik vevő. Vaskos, négykerekű szekér állt a tisztás közepén, két ember óvatosan rakta fel rá a vágott követ. A közelben két ökör legelészett – nyilvánvalóan ezek húzták a társzekeret –, és a farkukkal csapkodták a legyeket.

A fiú a kőszilánkokat söpörte össze, amelyeket vélhetőleg eladnak kavicsnak. Odajött Edgarhoz, és idegenes kiejtéssel megszólította, vagyis rabszolga lehet.

– Azért jöttél, hogy követ vegyél?

– Igen. Egy sörfőzdéhez kell. De nem szükséges sietned.

Leült egy lapos kőre, figyelte Gabet, és pár perc alatt megértette, hogyan dolgozik. Tölgyfa éket ütött be egy kis repedésbe, azután pöröllyel beverte, addig szélesítve a repedést, amíg hasadék nem lett belőle, és a kő egy darabja le nem vált. Ha nem volt természetes repedés, Gab a vésőjével csinált egyet. Edgar úgy sejtette, egy kőbányász tapasztalatból tanulja meg, hogyan keresse a gyengeséget a sziklában, amely megkönnyíti a munkáját.

Gab kétfelé, olykor háromfelé hasította a nagyobb köveket, hogy könnyebb legyen szállítani őket.

Edgar tekintete átvándorolt a vevőkre. Tíz követ tettek a szekérre, azután abbahagyták. Valószínűleg ennyit bírtak elhúzni az ökrök, amelyeket már be is állítottak a kocsirudak közé, készen az indulásra.

Gab befejezte, amit csinált, köhögött, az égre nézett, és láthatólag úgy döntött, ideje letenni a munkát. Odament az ökrös szekérhez, néhány percig beszélt a két vevővel. Egyikük pénzt adott neki. Azután pattintottak az ostorral, és eldöcögtek.

Edgar odament Gabhez. A kőbányász elvett egy kis darabot egy kőrakásról, és rovátkákat vágott bele szép sorjában. A kézművesek és a kereskedők így vezették az üzleti nyilvántartásukat. Nem engedhettek meg maguknak pergament, de ha lett volna pénzük, akkor sem tudtak volna írni

rá. Edgar úgy sejtette, Gab köteles adót fizetni a földesúrnak, teszem azt ötkövenként egynek az árát, ezért föl kell jegyeznie, mennyit ad el.

– Edgar vagyok Dreng's Ferryből – mondta. – Tíz éve te adtál el nekünk köveket a templom helyreállításához.

– Emlékszem – bólintott Gab, és zsebre vágta a rováspálcát. Edgar észrevette, hogy csak öt rovást vésett rá, jóllehet tíz követ adott el: talán majd később befejezi. – Nem emlékszem rád, de hát te akkor még kisgyerek lehettél.

Edgar figyelmesen nézte a kőbányászt, akinek a kezét elborították a munkában szerzett, régi forradások. Most alighanem azon töri a fejét, miként használja ki ezt a tudatlan ifjút.

– Kövenként két penny volt az ár – mondta határozottan.

– Tényleg? – Gab úgy tett, mintha nem hinné el.

– Ha még mindig annyi, akkor vennénk még kétszázat.

– Nem tudom, hogy adhatjuk-e ugyanannyiért. A dolgok megváltoztak.

– Ha csakugyan ez a helyzet, akkor vissza kell térnem, hogy megbeszéljem a gazdámmal. – Nem akarta ezt csinálni. Mindenképpen azzal a hírrel akart visszatérni, hogy sikerrel járt. De azt nem hagyhatta, hogy Gab túlságosan nagy árat fizettessen vele. Nem bízott benne. Talán csak alkudozik, de Edgarnak az volt az érzése, hogy ez az ember nem tisztességes.

A bányász köhögött.

– Legutóbb Kopasz Degbert esperessel tárgyaltam. Nem szívesen adta ki a pénzét.

– A gazdám, Dreng, ugyanolyan. Testvérek.

– Minek neki a kő?

– Sörfőzdét építek neki. A felesége főzi a sört, és folyton leégeti a faházakat.

– Te építed?

Edgar fölszegte az állát.

– Igen.

– Nagyon fiatal vagy. Bár gondolom, Drengnek olcsó pallér kell.

– És olcsó kő.

– Elhoztad a pénzt?

Lehet, hogy fiatal vagyok, gondolta Edgar, *de hülye nem*.

– Dreng majd akkor fizet, ha a kövek megérkeznek.

– Ajánlom is.

Edgar kitalálta, hogy a bányászok szállítják a követ: társzekérrel elviszik a folyóig, ott átrakják tutajra, és leúsztatják Dreng's Ferrybe. Többször is kell fordulniuk, a tutaj méretétől függően.

– Hol töltöd az éjszakát? – kérdezte Gab. – A kocsmában?

– Mondtam, hogy nincs pénzem.

– Akkor megalhatsz itt.

– Köszönöm – mondta Edgar.

Gab felesége Beaduhild volt, de a férje Beenek hívta. Bee, aki barátságosabb volt a férjénél, meghívta Edgart vacsorára. Edgar akkor érezte, mennyire elfáradt a hosszú gyaloglástól, amikor kiürült a tálja. Lefeküdt a padlóra, és azonnal elaludt.

Reggelre kelve azt mondta Gabnek:

– Kell nekem egy olyan pöröly és véső, mint a tiéd, hogy szükség szerint formáljam a köveket.

– Igaz – felelte Gab.

– Megnézhetem a szerszámaidat?

Gab vállat vont.

Edgar megemelte a fakalapácsot, és mérlegelte a súlyát. Nagy volt és nehéz, egyébként egyszerű és kezdetleges, ilyen könnyen tud készíteni otthon is. A kisebb, vasfejű kalapács már gondosabb munkára vallott, a nyél szilárdan be volt ékelve a fejbe. A legjobb darab a széles, tompa vasvéső volt, amelynek a teteje úgy lapult szét, mint a pitypang virága. Ezt le tudja másolni Cuthbert műhelyében. Lehet, hogy Cuthbert nem szívesen osztja meg vele a műhelyt, ám Dreng addig rágja Degbert fülét, amíg Cuthbertnek nem lesz választása.

A szerszámok melletti peckeken több rováspálca lógott.

– Gondolom, minden vevőnek van külön rovása – mondta Edgar.

– Neked meg mi közöd hozzá?

– Bocsánat. – Nem akarta, hogy szimatolónak tartsák, de akkor is kénytelen volt észrevenni, hogy a legutóbbin csak öt rovás van. Lehetséges, hogy Gab csak az eladott kövek felét jegyzi föl? Jó sok adót takaríthat meg.

De nem az ő baja, ha Gab átveri urát. Az Outhen völgye a shiringi elöljárósághoz tartozott, és Wilwulf ealdorman így is elég gazdag.

Jóízűen bereggelizett, megköszönte Beenek, és elindult hazafelé.

Úgy gondolta, Outhenhamből könnyebben ér haza, mivel már ismerte az utat, de rémületére ismét eltévedt. A késlekedés miatt már csaknem besötétedett, mire éhesen, szomjasan és fáradtan hazaért.

A sörházban már lefeküdni készültek. Ethel rámosolygott, Leaf nehezen forgó nyelvvel üdvözölte, Dreng rá se nézett. Blod a tűzifát rakta halomba. Félbeszakította a munkáját, kiegyenesedett, bal kezét a derekára téve homorított, mintha valamilyen sajgást próbálna enyhíteni. Amikor megfordult, Edgar látta, hogy az egyik szeme bedagadt.

– Veled meg mi történt? – kérdezte.

A lány nem válaszolt, úgy tett, mintha nem értené, ám Edgar sejtette, hogyan szerezte azt– a zúzódást. Dreng az utolsó pár hétben, ahogy közeledett a szülés ideje, egyre durvább lett hozzá. Természetesen semmi különös nem volt abban, hogy egy férfi erőszakkal regulázza meg a családját; Edgar látta, ahogy Dreng fenékbe rúgja Leafet, és pofon üti Ethelt, de a mérge nagyját Blodnak tartogatta.

– Maradt valami vacsora? – kérdezte Edgar.

– Nem – felelte Dreng.

– De hát egész nap kutyagoltam!

– Ez majd megtanít arra, hogy ne késsél.

– A te ügyedben jártam el!

– Amiért megfizetlek, és semmi sem maradt, úgyhogy fogd be a szádat.

Edgar éhesen feküdt le.

Másnap reggel Blod kelt elsőnek. Lement a folyóhoz friss vízért, mindig ez volt az első munkája. A vödör vassal szegecselt fából készült, még üresen is nehéz volt. Edgar a cipőjét húzta, amikor a lány visszajött. Látta, hogyan küszködik Blod a vödörrel, és már indult, hogy átvegye tőle a terhet, de mielőtt megtehette volna, Blod megbotlott a félálomban fekvő Drengben, és a vödörből ráloccsantotta a vizet.

– Te ostoba ringyó! – bömbölte Dreng.

Felugrott. Blod kushadt. Dreng már fölemelte az öklét, amikor Edgar kettejük közé állt.

– Add ide a vödröt, Blod.

Dreng szeme villámokat szórt. Edgar egy pillanatig azt gondolta, hogy őt üti meg a rabszolga helyett. Gyakran emlegetett fájós háta ellenére Dreng szálas, erős, vállas ember volt, ám Edgar villámgyorsan eldöntötte, hogy vissza fog ütni. Kétségtelenül megbüntetik érte, de akkor is meglesz az elégtétele, hogy Drenget a földhöz teremtette.

Ám az erőszakos barmok többségéhez hasonlóan Dreng is gyáva volt, ha erősebb ellenfélre talált. Dühét felváltotta a félelem, és leengedte az öklét.

Blod eltűnt.

Edgar odaadta a vödröt Ethelnek. Az asszony beleöntötte a vizet a fazékba, amelyet a tűz fölé akasztott. Zabot öntött a vízbe, és egy pálcával kevergetni kezdte.

Dreng rosszindulatúan meredt Edgarra. A fiú sejtette, hogy a férfi sosem fogja megbocsátani, amiért közéjük állt, de a szíve mélyén egyáltalán nem bánta, amit tett, noha valószínűleg szenvedni fog miatta.

Amikor a kása kész lett, Ethel szétkanalazta öt tálba. Az egyikbe sonkát is vágott, úgy adta oda Drengnek. Azután kiosztotta a többit.

Némán ettek.

Edgar másodpercek alatt végzett. A fazékra nézett, azután Ethelre. Az asszony nem szólt, csak alig észrevehetően megrázta a fejét. Nem volt több.

Vasárnap lévén, reggeli után mindenki elment a templomba.

Mama ott volt Ermannel és Eadbalddal, meg közös feleségükkel, Cwenburggel. Mostanra a falu összes lakosa – nagyjából huszonöten – tudott a két férjről, de senki sem pletykált róla. Edgar az elcsípett beszédfoszlányokból azt szűrte le, hogy különösnek találják, de senkit nem zavar. Hallotta, hogy Bebbe ugyanazt mondja, amit Leaf:

– Ha egy férfinak lehet két felesége, egy asszonynak is lehet két férje.

Ahogy meglátta Cwenburgöt Erman és Eadbald között, Edgart meghökkentette, mennyire más az öltözékük. Testvérei ugyanazt a térdig érő, ócska, viseltes, foltozott, háziszőttes tunikát viselték, amit ő; Cwenburg azonban szoros szövésű, rózsapirosra festett köntösben pompázott. Az apja mindenkivel fukar volt, kivéve őt.

Edgar az anyja mellé állt. Mama sosem volt látványosan jámbor, mostanában azonban komolyabban vette a misét; fejet hajtott, lehunyta a szemét, miközben Degbert papjai lezavarták a szertartást, áhítatát nem csökkentette a felületes kapkodás.

– Vallásosabb lettél – jegyezte meg, amikor véget ért a mise.

Anyja töprengve nézett rá, mintha azt latolgatná, bízhat-e benne, azután úgy dönthetett, hogy Edgar megérti őt.

– Ilyenkor apádra gondolok – mondta. – Hiszem, hogy odafönt van az angyalokkal.

Edgar nem igazán értette.

– Akkor és ott gondolsz rá, ahol és amikor akarsz.

– De ez tűnik a legmegfelelőbb helynek és időnek. Úgy érzem, nem vagyok messze tőle. Hét közben, amikor hiányzik, már előre várhatom a vasárnapot.

Edgar bólintott. Ez logikus.

– Hát te? – kérdezte mama. – Gondolsz még rá?

– Amikor dolgozom, és problémát kell megoldani, egy csapolás nem illeszkedik, vagy egy penge nem elég éles, arra gondolok: „Megkérdezem apát.” Aztán eszembe jut, hogy nem lehet. Szinte mindennap megtörténik.

– És akkor mit csinálsz?

Edgar habozott. Félt olyan színben feltűnni, mint akivel csodák történnek. A látnokokat néha tisztelték, de ugyanolyan könnyen meg is kövezhették, mint az ördög cimboráit. Mama azonban meg fogja érteni.

– Akkor is megkérdezem – felelte. – Azt mondom neki gondolatban: „Papa, mit csináljak ezzel?” – Sietve hozzátette: – Nem látogatnak jelenések, vagy ilyesmi.

Az anyja nyugodtan, minden meglepetés nélkül bólintott.

– És azután?

– Rendszerint érkezik valamilyen válasz.

Az anyja nem szólt.

Edgar kissé elbátortalanodva megkérdezte:

– Nem hangzik furcsán?

– Egyáltalán nem – felelte az asszony. – A szellemek így munkálkodnak. – Elfordult, és tojásról kezdett beszélgetni Bebbével.

Edgarban fellángolt a kíváncsiság. *A szellemek így munkálkodnak!* Ezen érdemes elgondolkozni.

Ám elmélkedését félbeszakította Erman:

– Ekét fogunk csinálni.

– Ma?

– Igen.

Edgar visszazökkent a miszticizmusból a hétköznapi gyakorlatiasságba. Sejtette, hogy a testvérei azért választották a vasárnapot, mert ő akkor érhető el. Egyikük sem készített még ekét, de Edgar bármit képes megcsinálni.

– Jöjjek segíteni? – kérdezte.

– Ha akarsz. – Erman nem szívesen ismerte el, hogy segítségre van szüksége.

– Van fátok?

– Van.

Úgy látszik, itt mindenki hozhat fát az erdőből. Combe-ben Wigelm thán megfizettette papával, ha kidöntött egy tölgyet. Edgar úgy okoskodott, hogy azért, mert ott könnyebb volt ellenőrizni a favágókat, ugyanis mindenkinek a szeme láttára kellett bevinniük a fát a városba. Itt tisztázatlan volt, hogy Kopasz Degberté-e az erdő vagy Offáé, a mudefordi bíróé, és egyikük sem kért pénzt: nem érte volna meg az árát a sok felvigyázó. Gyakorlatilag a fa ingyen volt mindazoknak, akik hajlandók voltak kivágni.

A gyülekezet kijött a kis templomból.

– Hát akkor vágjunk bele – mondta Erman.

Együtt mentek a tanyára: mama, a három testvér és Cwenburg. Edgar megfigyelte, hogy Erman és Eadbald kapcsolata nem változott; az örökös, kicsinyes kötözködést nem számítva harmonikusnak volt nevezhető. Nyilvánvalóan működött a különös házasság.

Cwenburg sűrűn és diadalmasan pillogott Edgarra. „Neked nem kellettem – mondta a pillantása –, de nézd meg, mit kaptam helyetted!” Edgar nem bánta. Cwenburg boldog volt, a testvérei ugyancsak.

Mellesleg Edgar sem volt boldogtalan. Megépített egy kompot, és most egy sörfőzdén dolgozik. A bére arcátlanul alacsony volt, de megmenekült a gazdálkodástól.

Jó, csaknem.

Ránézett a fára, amit a testvérei felhalmoztak a csűr mellett, és elképzelt egy ekét. Még egy városlakó is tudja, hogy néz ki egy ilyen. Kell hozzá egy függőleges, hegyes bot, amely meglazítja a talajt, és egy ék alakú talp, amely barázdát hasít, és kifordítja a rögöt. Továbbá kell egy keret, amely elölről húzható, hátulról irányítható.

– Eadbald és én húzzuk, anyus irányít – mondta Erman.

Edgar bólintott. Az agyagos föld itt elég puha volt ahhoz, hogy föl lehessen lazítani egy ember vontatta ekével. Az outhenhami agyag megköveteli az ökrök erejét.

Kihúzta az övéből a kését, letérdelt, és elkezdte bejelölni a fán a formát, amelyet Ermannek és Eadbaldnak ki kell alakítania. Noha a legfiatalabb testvér vette át az irányítást, a másik kettő zokszó nélkül elfogadta a vezetését. Elismerték Edgar fölényes tudását, noha fennhangon sose mondták volna ki.

Miközben ők faragtak, Edgar elkészítette a csoroszlyát, amelyet a talp elé kell szerelni, hogy könnyebben hasítsa a földet. Bátyjai találtak egy rozsdás

vasásót a csűrben. Edgar fölhevítette a házi tűzön, azután egy kővel formálni kezdte. Az eredmény kicsit otromba lett. Sokkal jobbat tudott volna készíteni vaskalapáccsal, üllőn.

Egy kővel kifente a pengét.

Amikor megszomjaztak, lementek a folyóra, és a tenyerükből ittak. Nem volt sörük, sem kupájuk.

Már csaknem ott tartottak, hogy összeszereljék az alkatrészeket, amikor mama ebédelni hívta őket.

Füstölt angolnát készített vadhagymával és lepénykenyérrel. Edgarnak úgy összefutott a nyála, hogy az állkapcsa is belesajdult.

Cwenburg súgott valamit Ermannek. Mama elkomorodott – társaságban sugdosni modortalanság –, de nem szólt egy szót sem.

Amikor Edgar a harmadik lepényért nyúlt, megszólalt Erman:

– Csak csínján, jó?

– Éhes vagyok!

– Nincs fölösleges ennivalónk.

Edgar felháborodott.

– A pihenőnapomat áldoztam fel, hogy segítsek nektek ekét csinálni, és ti sajnáltok tőlem egy darab kenyeret!

Már ki is tört a szokott veszekedés.

– Nem ehetsz ki minket a házunkból, az otthonunkból! – fújt Erman.

– Tegnap nem vacsoráztam, és reggel csak egy szilke zabkását kaptam! Éhen halok!

– Ezen nem segíthetek.

– Akkor ne kérj meg, hogy segítsek, hálátlan kutya!

– Az eke már majdnem kész. Mentél volna vissza a sörházba enni!

– Amit ott kapok, azzal kitörölhetem a szememet!

Eadbald sokkal mérsékeltebb volt Ermannél.

– Az a helyzet, Edgar, hogy Cwenburgnek többre van szüksége, mert terhes – mondta.

Edgar látta, hogy Cwenburg elfojt egy gúnyos vigyort, ami még jobban felmérgesítette.

– Akkor egyél te kevesebbet, Eadbald, és hagyj engem ebédelni! – mondta. – Nem én ejtettem teherbe! – Halkan hozzátette: – Hála az égnek!

Erman, Eadbald és Cwenburg egyszerre kezdtek ordítani. Mama összecsapta a tenyerét, mire elhallgattak.

– Edgar, hogyhogy kitörölheted a szemedet azzal, amit a kocsmában kapsz? Dreng csak megengedheti magának a bőséges ételt!

– Dreng lehet gazdag, de szarrágó!

– De hát ma is reggeliztél.

– Egy kis tál kását. Ő hússal ette, de mi nem!

– És a tegnapi vacsora?

– Nem kaptam semmit. Gyalog jöttem vissza Outhenhamből, és későn érkeztem. Azt mondta, minden elfogyott.

Mama megmérgedt.

– Akkor itt egyél annyit, amennyi beléd fér! – mondta. – Ti pedig fogjátok be a szátokat, és próbáljatok észben tartani, hogy a családom az én házamnál mindig kap enni.

Edgar megette a harmadik kenyeret.

Erman savanyúan nézett. Eadbald megkérdezte:

– Milyen gyakran kell etetnünk Edgart, ha Dreng nem hajlandó?

– Ne aggódj – szűrte mama a fogai között. – Drenget majd én elintézem.

A nap hátralévő részében Edgar azon rágódott, hogyan teljesíti az ígéretét az anyja, és miként „intézi el” Drenget? Mama leleményes és vakmerő, ám Dreng hatalmasság. Edgar nem félt a veréstől – Dreng nőket ütlegelt, nem férfiakat –, viszont ő volt az úr a háznál: Leaf és Ethel férje, Blod tulajdonosa, Edgar munkaadója. Ő volt a második legfontosabb ember a kis faluban, és a testvére volt az első. Többé-kevésbé bármit megtehetett, amit akart. Nem bölcs dolog megharagítani.

A hétfő úgy kezdődött, mint bármelyik közönséges munkanap. Blod vízért ment, Ethel elkészítette a kását. Amikor Edgar leült sovány reggelijéhez, Cwenburg viharzott be felháborodottan és dühösen. Vádló ujját Edgarra szögezve azt mondta:

– Az anyád egy vén boszorkány!

Edgar érezte, hogy ez volt a jó hír.

– Magam is gyakran gondoltam már rá – felelte derűsen. – De mit tett veled?

– Halálra akar éheztetni! Azt mondja, csak egy tálka zabkását kaphatok!

Edgar sejtette, hova fog ez kilyukadni, és magába fojtotta a vigyorgását.

– Ezt nem teheti meg az én leányommal – mondta Dreng a hatalmasok önhitt hangján.
– Már megtette!
– Megindokolta valamivel?
– Azt mondta, csak annyit ad ennem, amennyit te Edgarnak!
Dreng elhűlt. Erre nem számított. Egy percig szólni se bírt meghökkenésében. Azután Edgarhoz fordult.
– Szóval hazamentél sírni anyádasszonyhoz? – kérdezte gúnyosan.
Ez elég gyatra támadás volt, Edgar nem is zavartatta magát.
– Erre valók az anyák, nem?
– Jól van, eleget hallottam – mondta Dreng. – Ki vagy rúgva, takarodj haza!
Ám Cwenburg hallani sem akart erről.
– Nem küldheted vissza hozzánk! – mondta Drengnek. – Újabb száj, és így is alig van ennivalónk!
– Akkor te jössz! – Dreng úgy tett, mint aki a kezében tartja a gyeplőt, de egy kicsit kétségbeesettnek tűnt.
– Nem! – felelte Cwenburg. – Férjnél vagyok, és élvezem! A babámnak apára van szüksége.
Dreng rájött, hogy sarokba szorították, és elkékült mérgében.
– Csak annyi kell, hogy többet adsz enni Edgarnak – folytatta Cwenburg. – Megengedheted magadnak.
Dreng a fiú felé fordult, a tekintetéből csorgott a rosszindulat.
– Sunyi kis patkány vagy, hallod?
– Nem az én ötletem volt – felelte Edgar. – Bár én lehetnék olyan okos, mint az anyám.
– Ígérem neked, hogy bánni fogod még az anyád okosságát.
– Szeretnék valami finomat a kásámba – mondta Cwenburg. Felnyitotta a ládát, ahol Ethel az ételt tartotta, és elővett egy köcsög vajat. Evőkésével kikanyarított egy jókora darabot, és Edgar tálkájába pottyantotta.
Dreng tehetetlenül nézte.
– Mondd meg az anyádnak, hogy mit csináltam – szólt oda Edgarnak Cwenburg.
– Elmondom – bólintott Edgar.
Gyorsan fölfalta a vajas kását, mielőtt leállíthatták volna. Jól érezte magát tőle, pedig gondolatban most is hallotta Dreng szavait: *Ígérem neked, hogy bánni fogod még az anyád okosságát.*

Ez valószínűleg igaz volt.

9. fejezet

997. szeptember közepe

Ragna boldog várakozással indult el Cherbourg-ból. Diadalmaskodott a szülei felett, és úton volt Angliába, hogy hozzámenjen ahhoz a férfihoz, akit szeret.

Az egész város kisereglett a vízpartra, hogy elköszönjön tőle. Hajója, az *Angyal* egyárbócos volt, hatalmas, színes vitorlával és tizenhat pár evezővel. Az orrszobor fából faragott, trombitát fújó angyalt ábrázolt, a tat hosszan kanyarodott fölfelé meg előre, és oroszlánfej koronázta. A kapitány egy Guy nevű, ősz szakállas, vékony férfi volt, aki már sokszor átkelt a Csatornán.

Eddigi életében Ragna csak egyszer vitorlázott: három éve az apjával együtt hajózott el Fécamp-ba, amely a Szajna-öbölben van, százötven kilométerre Cherbourg-tól, mindig a part közelében maradva. Az időjárás jó volt, a tenger nyugodt, a tengerészek el voltak bűvölve a szépséges, ifjú nemeshölgytől a fedélzeten. Az út kellemesen eseménytelen volt.

Így hát alig várta ezt az utazást, az elsőt az új kalandok sokaságában. Elméletben tudta, hogy minden tengeri út kockázatos, ennek ellenére ujjongott, mert már csak ilyen volt a természete. Az ember mindent elronthat, ha túl sokat aggodalmaskodik.

Kíséretében volt Cat, a komornája, Agnes, a legjobb varrónője, három további szobalány, valamint Óriás Bern és további hat fegyveres testőr. Ő és Bern hátaslovat is hoztak – Ragna a kedvencét, Astridot –, a poggyász szállításához pedig hat pónit hajóztak be. Ragna négy új ruhát és hat pár új cipőt csomagolt, valamint egy kis, személyes jegyajándékot Wilwulfnak, egy puha bőrövet ezüstcsattal és szíjvéggel, saját, külön dobozban.

A lovakat kikötötték a fedélzeten, körülöttük a deszkát vastagon felhintették szalmával, hogy puhára essenek, ha felborulnának a tenger hullámzásától. A hajó a húszfős legénységgel együtt színig megtelt.

Geneviève elsírta magát, amikor felvonták a horgonyt.

Meleg napfényben indultak, fürge, délnyugati széllel, amely azt ígérte, hogy néhány napon belül megérkeznek Combe-be. Ragna csak most kezdett

aggódni. Wilwulf szerette őt, de azóta megváltozhatott. Ragna szeretett volna összebarátkozni leendő férje családjával és alattvalóival, de vajon azok szeretni fogják őt? Képes lesz elnyerni a rokonszenvüket? Vagy lenézik, mert idegen, talán még orrolnak is a gazdagsága és a szépsége miatt? Szeretni fogja ő Angliát?

Hogy elűzze aggodalmait, szolgálóival az angolszász nyelvet gyakorolta. Ragna huzamosabb időn át naponta vett leckéket egy angol nőtől, aki egy cherbourg-i férfihoz ment feleségül. Most éppen azzal nevettette meg a többieket, hogy felmondta nekik a férfi és női testrészek nevét.

Azután, mondhatni átmenet nélkül, őszi vihar lett a nyári szellőből, és hideg eső korbácsolta a hajót és utasait.

Nem volt hova bújni. Ragna egyszer látott egy tarkára festett folyami bárkát, amelyen baldachin óvta a tüzes napsütéstől a nemeshölgyeket, de ezt leszámítva sosem találkozott még olyan hajóval, amelyen bármiféle kabin vagy védőtető lett volna. Ha esett, az utasok, a legénység és a szállítmány egyaránt elázott. Ragna és a lányok összebújtak, köpenyük csuklyáját a fejükre húzták, és igyekeztek megóvni a lábukat a hajófenéken gyűlő pocsolyáktól.

És ez csak a kezdet volt. A mosolyok lehervadtak, amikor a szélből orkán lett. Guy kapitány nyugodtnak mutatkozott, de bevonatta a vitorlát, mert attól tartott, hogy felborulnak. A hajó most arrafelé ment, amerre az időjárás vitte. A csillagok elrejtőztek a felhők mögé, és még a legénység sem tudta, merre tartanak. Ragna félni kezdett.

A tengerészek kidobtak a tatról egy tengeri horgonyt, egy nagy zsákot, amely, ahogy megtelt vízzel, lassította a hajó mozgását, mindig a szélben tartva a tatot. Ám a vihar egyre erősödött. A hajó hevesen bukdácsolt: az angyal hol a fekete égnek trombitált, hol a fortyogó mélységnek. A lovak nem bírtak állva maradni, térdre estek, és rémülten nyihogtak. A fegyveresek hasztalanul igyekeztek nyugtatni őket. A víz bezúdult a hajó oldalán. Néhány matróz imádkozni kezdett.

Ragna ekkor arra gondolt, hogy sose fog eljutni Angliába. Talán nem az a sorsa, hogy hozzámenjen Wilwulfhoz, és gyerekeket szüljön neki. Meghalhat, és akkor a pokolba kerül, amiért vétkezett Wilwulffal az esküvő előtt.

Elkövette azt a hibát, hogy elképzelte, milyen lehet megfulladni. Eszébe jutott egy gyerekkori játék, amikor visszatartotta a lélegzetét, mert kíváncsi volt, meddig bírja, de egy-két perc múlva pánikba esett. Elképzelte a

rettegést, amikor olyan kétségbeesetten igyekszik levegőhöz jutni, hogy teleszívja a tüdejét vízzel. Mennyi idő múlva hal meg? Már a gondolattól rosszul lett, és kihányta a vacsorát, amelyet alig néhány órája a napsütésben evett meg jóízűen. A hányás nem nyugtatta meg a gyomrát, és a hányingertől elmúlt a félelme, mert pillanatnyilag szinte nem is érdekelte, él-e vagy meghal.

Úgy érezte, ennek sose lesz vége. Amikor már nem látta a zuhogó esőt, rájött, hogy éjszaka van. A levegő lehűlt, Ragna didergett átázott ruhájában.

Fogalma sem volt arról, milyen sokáig tartott a vihar. A felhőszakadásból szemerkélés lett, a szél mérséklődött. A hajó sodródott a sötétben: hoztak magukkal lámpákat, meg egy kancsó olajat vízhatlan ládában, de nem volt náluk tűz, amivel meggyújthatták volna őket. Guy kapitány felvonathatta volna a vitorlát, ha biztosan tudja, hogy messze van a part, de a hajó helyzetének ismerete és jelzőfény nélkül túlságosan veszélyes lett volna. Meg kellett várniuk a nappalt, hogy ismét lássák, amit látniuk kell.

Hajnalhasadáskor Ragna megállapíthatta, hogy ez bizony bölcs elővigyázatosság volt: sziklák fenyegettek a közelben. Az ég felhős volt, de a felhők fénylettek egy ponton, tehát ott van kelet. Akkor az ott északra tőlük Anglia.

A legénység gyorsan munkához látott, noha még mindig nem állt el az eső: először is felvonták a vitorlát, azután almabort és kenyeret osztottak ki reggelire, végül kimerték a vizet a hajó fenekéről.

Ragna csak ámult, hogy milyen egyszerűen térnek vissza a teendőikhez. Csaknem meghaltak: hogy viselkedhetnek ilyen normálisan? Ő szinte kizárólag arra tudott gondolni, hogy csodamód még mindig élnek.

Addig hajóztak a part mentén, amíg fel nem tűnt egy kis kikötő néhány csónakkal. A kapitány nem ismerte a helyet, de kitalálta, hogy Combe-től hatvan-hetven kilométerre lehetnek keleti irányban. A szárazföld felé fordult, és befutott a kikötőbe.

Ragnának hirtelen borzasztóan hiányozni kezdett a szilárd föld.

A hajó ott állt meg, ahol már sekély volt a víz. Ragnát kivitték a kavicsos partra, ahonnan szolgálóival és testőreivel felkapaszkodott a lejtőn a faluba, és belépett egy sörházba. Ropogó tűzben és forró reggeliben reménykedett, de még korán volt. A tűz pislákolt, a csaplárné kócos és rosszkedvű volt. Egyik kezével az álmot dörgölte ki a szeméből, miközben a másikkal gallyakat vetett a fakó lángokra.

Ragna leült, és dideregve várta, hogy kirakodják a poggyászát, és száraz ruhát vehessen fel. A csaplárné állott kenyeret és gyenge sört tett elé.

– Isten hozott Angliában – mondta.

Ragna magabiztossága megingott. Soha életében nem kellett félelemben lennie ilyen hosszú időn át. Amikor Guy kapitány azt mondta, hogy itt kellene kivárniuk az időváltozást, csak utána kellene elindulniuk nyugat felé, az angol part mentén Combe-ig, Ragna határozott nemet mondott. Soha többé nem kívánt hajóra szállni. Lehet, hogy további kemény pofonok várnak rá, és ha így van, a szárazföldön óhajtja fogadni őket.

Három nappal később már nem volt feltétlenül meggyőződve a döntése helyességéről. Az eső csak nem akart elállni. Minden út mocsárrá változott. A lovakat kimerítette a sárban dagasztás, az örökös hideg és nedvesség mindenkit ingerültté tett. A sörházak, amelyekben megálltak enni-inni, sötétek és komorak voltak, kevés vigaszt nyújtottak a szabadban elviselt töredelmek után, az emberek pedig, hallván Ragna idegenes kiejtését, ordítva beszéltek hozzá, mintha attól könnyebben értené a nyelvüket. Az egyik éjszaka csapatukat vendégül látták egy kisnemes, a lordsborough-i Thurstan úr kényelmes otthonában, de a másik két éjszakát kolostorokban töltötték, amelyek tiszták, ám hidegek és barátságtalanok voltak.

Nappal Ragna a köpenyébe burkolózva rázatta magát a fáradtan trappoló Astriddal, és ismételten emlékeztette magát, hogy az út végén a világ legcsodálatosabb embere várja.

A harmadik nap délutánján az egyik málhás póni megcsúszott egy rézsűn. Térdre esett, a rakománya félredőlt. Megpróbált fölállni, de az elmozdult teher miatt ismét elesett. Rémült nyihogással lesiklott egy sáros lejtőn, bele egy patakba.

– Ó, szegény állat! – kiáltotta Ragna. – Emberek, mentsétek ki!

Több testőr is beleugrott a vízbe, amely legföljebb másfél méter mély lehetett, de nem tudták felállítani az állatot.

– Málházzátok le! – parancsolta Ragna.

Ez bevált. Az egyik férfi tartotta a póni fejét, hogy ne vergődjön, két társa kioldotta a szíjakat. Felkapták a csomagokat meg a ládákat, továbbadták őket a várakozóknak. A lemálházott póni magától fölállt.

Ragna ellenőrizte a patak partján feltornyozott poggyászt, és hirtelen megkérdezte:

– Hol a kis doboz, Wilwulf ajándékával?

Mindenki körülnézett, de senki sem látta.

Ragna elszörnyedt.

– Azt nem veszíthetjük el, hiszen abban van a jegyajándéka! – Az angol ötvösök híresek voltak, Wilwulfnak valószínűleg magasak az elvárásai, ezért Ragna Rouen legjobb ékszerészénél rendelte meg az övcsatot és a szíjvéget.

A pónimentéstől bőrig ázott emberek visszaereszkedtek a vízbe, és a patak fenekén kotorászva keresték a dobozt, amelyet az éles szemű Cat vett észre.

– Ott van! – kiáltotta, és mutatta is. A dobozt akkor már több mint száz méterre sodorta az áramlat.

Hirtelen előbukkant a bozótból egy alak, aki valamilyen sisakfélét viselt. Belelépett a vízbe, fölkapta a dobozt.

– Ó, ügyes! – kiáltotta Ragna.

Az alak egy pillanatra feléje fordult, a lány így már teljes képet kapott a rozsdás, ócska sisakról, a szemek és a száj helyén lyukakkal, azután a férfi visszaszökkent a szárazra, és eltűnt a sűrűben.

Ragna rádöbbent, hogy kirabolták.

– Utána! – kiáltotta.

Az emberek üldözőbe vették a tolvajt. Ragna hallotta, ahogy egymást szólongatják az erdőben, amíg a kiáltásokat el nem fojtották a fák meg az eső. Egy idő után sorra tértek vissza a lovasok. Azt mondták, a bozót túl sűrű, lelassította őket. Ragna kezdett elcsüggedni. Ahogy az utolsó ember is visszaért, Bern megállapította:

– Kicselezett minket.

Ragna igyekezett jó képet vágni.

– Induljunk – mondta erélyesen. – Kár után késő a búsulás. – Tovább gázoltak a dágványban.

De az ajándék elvesztése már túl sok volt a tengeri vihar, a háromnapos eső és a nyomasztó szállások után. Beigazolódni látszottak a szülői baljóslatok: borzalmas ez az ország, és ő arra ítélte magát, hogy itt éljen. Nem bírta visszatartani a könnyeit, amelyek forrón peregtek le az arcán, és elkeveredtek a hideg esővel. Előrehúzta a csuklyáját, és lehajtotta a fejét, hátha akkor nem veszik észre a többiek.

Egy órával az ajándék elvesztése után a csapat egy folyóhoz ért, amelynek a túlpartján volt egy falu. Ragna belehunyorgott az esőbe, és meglátott néhány házat meg egy kőtemplomot. Nagy csónakféle horgonyzott odaát. Annak a falunak a lakosai szerint, ahol utoljára jártak, ettől a révtől még két nap Shiring. *Még két nap nyomorúság,* gondolta Ragna siralmasan.

A férfiak átkiabáltak a vízen. Hamarosan felbukkant egy fiatalember, és eloldotta a csónakot. Barna-fehér foltos kutya követte, beugrott a járműbe, de rögtön ki is ugrott, amikor a gazdája rászólt.

A révész, aki mintha ügyet sem vetett volna az esőre, beállt az orrba, és tolni kezdte a járművet egy rúddal. Ragna hallotta, amint Agnes, a varrónő azt mormolja:

– Erős kölyök!

A csónak az innenső partnak ütközött.

– Várjatok, amíg kikötöm, mielőtt beszállnátok – mondta az ifjú révész. – Biztonságosabb úgy. – Barátságos és udvarias volt, ugyanakkor cseppet sem szeppent meg attól, hogy egy nemes dáma érkezett népes kíséretével. Egyenesen Ragnára nézett, és úgy mosolygott, mintha fölismerné, bár a lány nem emlékezett rá, hogy valaha is látta volna.

Miután a fiatalember kikötötte a csónakot, azt mondta:

– Minden személy és állat egy farthing. Tizenhárom embert és hat lovat látok, vagyis négy pennyt és három farthingot kérnék.

Ragna biccentett Catnek, aki az övére akasztott erszényben tartotta a pénzt a váratlan kiadásokra. Ragna pénzének nagyobb része egy vasalt ládában volt az egyik póni hátán, de azt nem nyitotta ki mások előtt. Cat öt kicsi, fényes angol pennyt adott a révésznek, aki visszaadott egy apró negyed ezüstöt.

– Egyenesen rálovagolhattok a kompra, ha óvatosak vagytok – mondta. – De ha ez idegesít, szálljatok le, és vezessétek a lovakat. Egyébként Edgar a nevem.

– Ő pedig Lady Ragna Cherbourg-ból – mondta Cat.

– Tudom – felelte az ifjú. Meghajolt Ragna felé. – Megtisztel ladységed.

Ragna fellovagolt a kompra, a többiek követték.

A jármű remekül ki volt egyensúlyozva. Jól megépítették, palánkjai szorosan illeszkedtek, az aljában nem volt víz.

– Jeles hajó! – dicsérte Ragna. Nem tette hozzá, hogy *ilyen szemétdombhoz képest,* bár ez is benne volt az elismerésben, úgyhogy nem

is tudta, nem sértette-e meg a fiatalembert.

Ám Edgaron nem látszott sértődés.

– Köszönöm kedvességedet. Magam építettem.

– Egyedül? – kétkedett a lány.

Edgar ismét úgy érezhette, hogy lekicsinylik. Ragna újra és újra megfeledkezett az elhatározásáról, hogy igyekszik megbarátkozni az angolokkal. Ez nem volt rá jellemző: normális körülmények között gyorsan megtalálta a hangot idegenekkel is. Ám az utazás töredelmei és az új ország idegensége ingerültté tették. Megfogadta, hogy kedves lesz.

Edgar most sem húzta fel az orrát, csak mosolygott, és azt mondta:

– Ilyen kis helyen nincs két hajóépítő.

– Engem az is meglep, hogy egy akad.

– Némileg én is meg vagyok döbbenve.

Ragna felkacagott. Ez a fiú fürge eszű, és nem veszi magát túl komolyan. Ez tetszett neki.

Látva, hogy az összes állat és ember fent van a kompon, Edgar kioldotta a kötelet, és a vízbe merítette a póznát. Ragna derültségére Agnes, a varrónő, megszólította a révészt akadozó angolsággal:

– Asszonyom hozzámegy Shiring elöljárójához.

– Wilwulfhoz? – csodálkozott Edgar. – Azt hittem, hogy már házas.

– Az volt, de a felesége meghalt.

– Akkor úrnőd mindnyájunk úrnője lesz.

– Hacsak Shiring felé menet bele nem fúlunk az esőbe.

– Cherbourg-ban nem szokott esni?

– Ennyire nem.

Ragna mosolygott. Agnes hajadon volt, és szeretett volna férjhez menni. Rosszabbat is kaphatna ennél az ügyes, fiatal angolnál. Nem lenne nagy meglepetés, ha egy-két szobalánya itt találna férjre: kis női közösségekben ragályos a házasodás.

A partot nézte. A dombtetőn álló templom kőből épült, viszont kicsi és csúnya volt. Apró ablakai között nem akadt két egyforma, és összevissza, minden rendszer nélkül törték át a vastag falakat. A normann templomokon sem voltak nagyobbak az ablakok, de általában egyformák voltak, és szabályos sorokat alkottak. Az effajta következetesség volt méltó a rendszerető Istenhez, aki megteremtette a növények, halak, állatok és emberek rangsorát.

A komp megérkezett az északi partra. Edgar ismét kiugrott, kikötötte a járművet, azután szólt az utasoknak, hogy kiszállhatnak. Most is Ragna volt az első, és Astrid után a többi ló is felbátorodott.

A lány leszállt a nyeregből a sörház ajtaja előtt. Az ember, aki előjött, egy pillanatra Wilwulfra emlékeztette. Egyazon alkat és magasság, de az arca egészen más.

– Nem tudok elhelyezni ennyi embert – mondta sértődötten. – Miből etessem őket?

– Milyen messze van a következő falu? – kérdezte Ragna.

– Idegen vagy? – Az ember felfigyelt a kiejtésére. – A hely neve Wigleigh, és ma nem érnél oda.

Ez valószínűleg csak a bevezető volt, mielőtt előhozakodik égbe kiáltó áraival. Ragna kezdett megmérgedni.

– Jó, akkor mit javasolsz?

Edgar közbeszólt.

– Dreng, a hölgy a cherbourg-i Lady Ragna, Wilwulf elöljáró leendő hitvese.

Drengből azonnal csöpögni kezdett a méz.

– Bocsánat, asszonyom, fogalmam sem volt – mondta. – Kérlek, fáradj be, isten hozott. Unokatestvérem révén rokonok leszünk, bár ezt nem tudhattad.

Ragna elszörnyedve hallotta, hogy ezzel a kocsmárossal keveredik rokonságba. Nem fogadta el azonnal az invitálást.

– Nem, valóban nem tudtam – mondta.

– Ó, pedig igaz. Wilwulf elöljáró az unokatestvérem. A házasság után a rokonom leszel.

Ragna nem ujjongott.

Dreng folytatta:

– Testvérem és én vagyunk ennek a kis falunak a vezetői, természetesen Wilwulf irányítása alatt. Degbert fivérem az esperes a dombon álló apátsági templomban.

– Az a kis épület egy minster?

– Mindössze fél tucat pap lakik benne, meglehetősen kicsi. De fáradj már be, kérlek! – Átkarolta Ragna vállát.

Ez már sok volt a jóból. Még ha kedvelte volna is Drenget, akkor sem engedte volna, hogy hozzáérjen. Higgadtan leemelte a válláról a kocsmáros kezét.

– A férjemnek nem tetszene, hogy az unokatestvére simogat – mondta hidegen. Azután belépett a házba.

Dreng követte.

– Ó, a mi Wilfünket nem érdekelné! – bizonygatta, de azért nem érintette meg a lányt még egyszer.

Ragna úgy nézett körül az épületben, mint aki ismerős helyre érkezett. Sötét volt, büdös és füstös, mint a legtöbb angol sörház. Két asztal állt benne, meg néhány zsámoly és pad.

Cat az úrnője sarkában jött. Közelebb húzott egy zsámolyt a tűzhöz Ragna számára, lesegítette róla ázott köpenyét. Ragna leült, és a lángok felé nyújtotta a kezét, hogy megmelegítse.

Három nő volt a kocsmában, a legidősebb vélhetőleg Dreng felesége. A legfiatalabb, egy mogorva arcú, állapotos lány nem viselt fejfedőt, ami rendszerint a prostituáltat jelentette. Nyilvánvalóan rabszolga. A harmadik, aki egykorú lehetett Ragnával, alighanem Dreng ágyasa.

A szolgálók és a testőrök bezsúfolódtak a házba. Ragna odaszólt Drengnek:

– Kérlek, adnál sört a szolgáimnak?

– A feleségem rögtön intézkedik, úrnőm. – Dreng a nőkhöz fordult. – Leaf, adj nekik sört. Ethel, készítsd a vacsorát.

Leaf kinyitott egy ládát, amely tele volt fatálakkal meg kupákkal, és töltögetni kezdte őket a sarokban álló hordóból. Ethel felakasztott egy vaskondért a tűzre, megtöltötte vízzel, és beletett egy kiadós ürücombot.

A terhes lány hozott egy ölnyi tüzelőt. Ragnát meglepte, hogy ilyen nehéz munkát végez, holott hamarosan szülni fog. Nem csoda, hogy fáradt és rosszkedvű.

Edgar letérdelt a tűzhely mellé, és ágról ágra építette föl a tüzet. Hamarosan vidáman ropogott, melegítette Ragnát és szárította a ruháját.

Ragna megszólította a fiatalembert.

– Amikor Cat, a komornám megmondta neked a kompon, hogy ki vagyok, te azt felelted: „Tudom.” Honnan ismersz?

Edgar elmosolyodott.

– Nem emlékszel rám, de már találkoztunk.

Ragna nem kért bocsánatot, amiért nem ismerte föl. Egy nemesasszony sok száz emberrel találkozik, nem várhatják el tőle, hogy valamennyire emlékezzen.

– Mikor volt ez? – kérdezte.

– Öt éve. Még csak tizenhárom voltam. – Edgar kihúzta a kést az övéből, és a tűzhely kövére tette, hogy a penge a lángokba érjen.

– Én meg tizenöt. Még sosem jártam Angliában, így bizonyára te jöttél Normandiába.

– Néhai apám hajóépítő mester volt Combe-ben. Azért mentünk Cherbourg-ba, hogy leszállítsunk egy hajót. Akkor találkoztam veled.

– Beszéltünk egymással?

– Igen. – Edgar mintha zavarba jött volna.

– Várj csak! – Ragna elmosolyodott. – Homályosan emlékszem egy impertinens angol kisfiúra, aki hívatlanul jött be a kastélyba.

– Úgy hangzik, mintha én lettem volna.

– Rossz franciasággal azt mondta, hogy szép vagyok.

Edgar elpirult.

– Bocsánatot kérek a pimaszságomért. És a franciámért. – Ezután elvigyorodott. – De az ízlésemért nem.

– Válaszoltam? Erre nem emlékszem.

– Meglehetősen jó angolszász nyelven.

– Mit mondtam?

– Azt, hogy aranyos vagyok.

– Ó, igen! Aztán te azt mondtad, hogy olyan lányt fogsz elvenni, mint én.

– Nem is értem, hogy lehettem ilyen tiszteletlen.

– Nem haragudtam meg érte, de talán úgy döntöttem, hogy a tréfa túl messzire ment.

– Igen, csakugyan. Azt mondtad nekem, hogy menjek vissza Angliába, mielőtt komoly bajba kerülök. – Felállt, talán arra gondolt, hogy ugyanúgy az arcátlanság határán egyensúlyoz, mint öt éve. – Kérsz egy kis meleg sört?

– Szívesen innék.

Edgar elvett egy kupa sört a Leaf nevű nőtől. A ruhája ujját védőkesztyűként használva kivette a kését a tűzből, és beleejtette a kupába. A folyadék pezsgett és habzott. Az ifjú megkavargatta, és odaadta Ragnának.

– Azt hiszem, már nem túl forró – mondta.

A lány az ajkához emelte a kupát, és ivott egy kortyot.

– Tökéletes! – mondta, azután jól meghúzta az italt, amely finoman melegített.

Ragna kedve mindjárt felderült.

– Itt kellene hagynom téged – szólt Edgar. – Úgy vélem, a gazdám akar beszélni veled.

– Ó, kérlek, ne! – mondta sietve Ragna. – A gazdád elviselhetetlen. Maradj csak. Ülj le. Beszélgessünk.

A fiú odahúzott egy zsámolyt, egy pillanatig töprengett, azután azt mondta:

– Nehéz lehet az új élet egy idegen országban.

Fogalmad sincs róla, mennyire, gondolta a lány. De nem akart savanyúnak látszani.

– Valóságos kaland – mondta ragyogva.

– De hát minden más. Én össze voltam zavarodva aznap Cherbourg-ban: idegen nyelv, más ruhák, még az épületek is furcsák. Holott csak egy napot töltöttem ott.

– Valóban kihívás – ismerte el a lány.

– Észrevettem, hogy az emberek nem mindig kedvesek az idegenekkel. Amikor Combe-ben éltem, sok idegent láttunk. Egyes lakosokat nagyon mulattattak a francia és flamand látogatók tévedései.

Ragna bólintott:

– A tudatlan ember azt hiszi, hogy az idegenek buták. Nem fogja fel, hogy ő is ugyanolyan butának látszana külföldön.

– Nehéz lehet elviselni. Csodálom a bátorságodat.

Ő volt az első angol, aki sajnálta azért, amin átment. Ironikus módon épp az együttérzés roppantotta meg az elszánt sztoicizmus álcáját, és Ragna a legnagyobb rémületére elsírta magát.

– Ne haragudj! – riadt meg Edgar. – Mit csináltam?

– Kedves voltál – sikerült kinyögnie Ragnának. – Olyan kedves, mint senki más, amióta megérkeztem ebbe az országba.

Edgar ismét zavarba jött.

– Nem akartalak felzaklatni.

– Igazából nem te zaklattál fel. – Nem akart panaszkodni arról, hogy Anglia milyen rémes. Inkább az útonállót vette elő. – Elvesztettem ma egy értékemet.

– Sajnálom. Mi volt az?

– Egy ajándék leendő férjemnek, egy öv ezüstcsattal. Alig vártam, hogy átadhassam.

– Micsoda szégyen.

– Egy sisakos ember lopta el.

– Ez úgy hangzik, mintha Vaskobak lett volna. Útonálló. A családomtól is el akarta lopni a malackánkat, de a kutyám figyelmeztetett.

Bejött egy kopasz ember, és odament Ragnához. Akárcsak Dreng, ő is halványan emlékeztetett Wilwulfra.

– Isten hozott Dreng’s Ferryben, úrnőm – mondta. – Degbert esperes vagyok, a falu földesura. – Halkan odaszólt Edgarnak: – Tűnj el, öcskös.

Edgar fölállt és távozott.

Degbert kínálás nélkül letelepedett Edgar zsámolyára.

– A vőlegényed az unokatestvérem – mondta.

– Örvendek az ismeretségnek – felelte udvariasan Ragna.

– Megtiszteltetés, hogy itt fogadhatunk.

– Részemről az öröm – hazudta a lány. Vajon mikor mehet már aludni?

Néhány unalmas percen át bájcsevegett az esperessel. Aztán visszatért Edgar egy papi ruhás, köpcös kis emberrel, aki egy ládikát szorított magához. Degbert felnézett és ingerülten rájuk vakkantott:

– Mi ez?

– Megkértem Cuthbertet, hozzon le néhány ékszert, hogy megmutathassa Lady Ragnának – magyarázta Edgar. – Ma elveszítette egy értéktárgyát – Vaskobak rabolta el –, és talán szeretné pótolni.

Degbert habozott. Nyilvánvalóan kedvét lelte a magas rangú látogató kiváltságában, mindazonáltal úgy döntött, elegánsan meghátrál.

– Mi a minsterben büszkék vagyunk Cuthbert ügyességére – mondta. – Remélem, találsz valamit, úrnőm, ami tetszeni fog.

Ragna ebben kételkedett. A legjobb angol ékszerek pompásak voltak, és nagy megbecsülésnek örvendtek egész Európában, de ez nem jelenti azt, hogy minden jó, amit az angolok csinálnak; valószínűtlen, hogy ilyen kis faluban finom ékszerek készüljenek. Viszont örült, hogy megszabadul Degberttől.

Cuthbert nagyon félénk ember volt. Riadtan kérdezte:

– Kinyithatom a dobozt, úrnőm? Nem akarok tolakodni, de Edgar azt mondta, talán érdekelne valami.

– Mindenképpen – mondta Ragna. – Szeretném látni.

– Ne aggódj, nem kell semmit sem megvásárolnod. – Cuthbert szétterített egy kék vásznat a padlón, és kinyitotta a ládát. Tele volt gyapjúszövetbe burkolt tárgyakkal. Cuthbert sorra kiszedegette, óvatosan kigöngyölte a tárgyakat, majd lefektette őket Ragna elé, mindeközben aggodalmasan pillogva a lányra. Ragna örömmel látta, hogy mesterkézre vallanak a

tárgyak. Cuthbert melltűket, övcsatokat, kapcsokat, karpereceket, gyűrűket készített, főleg ezüstből, televéste őket bonyolult mintákkal, és a véseteket gyakran kitöltötte fekete anyaggal, amit Ragna a fémporokból kevert niellónak nézett.

Tekintete megakadt egy férfias, vaskos karperecen. Fölemelte, és kellően súlyosnak találta. Ezüstből volt, összefonódó kígyókat véstek bele. Jól el tudta képzelni Wilwulf izmos karján.

– A legkülönbet választottad, úrnőm – mondta ravaszul Cuthbert.

A lány tanulmányozta a karperecet. Biztos, hogy Wilwulfnak tetszeni fog, és büszkén viseli majd.

– Mi az ára? – kérdezte.

– Sok ezüst van benne.

– Tiszta ezüst?

– Egyhuszada réz, hogy erősebb legyen – felelte az ékszerész. – Éppúgy, mint az ezüstpénzeinkben.

– Jól van. Mennyibe kerül?

– Wilwulf elöljárónak lesz?

Ragna elmosolyodott. Cuthbert nem mond árat, amíg nem muszáj. Igyekszik kitalálni, mennyit hajlandó fizetni a hölgy. Lehet félénk, de ravasz is egyben.

– Igen – felelte. – Jegyajándék.

– Ebben az esetben nem adhatom többért, mint amennyibe nekem került, hogy én is megtiszteljem a magam módján a menyegzőtöket.

– Igazán kedves vagy. Mennyi?

Cuthbert felsóhajtott.

– Egy font – mondta.

Ez sok pénz volt: kétszáznegyven ezüstpenny. De legalább fél font ezüst van a karperecben, vagyis az ár észszerű. Ragna minél tovább nézte, annál inkább megkívánta. Elképzelte magát, ahogy odacsúsztatja Wilwulf tenyerébe, majd onnan fel a karjára, végül ránéz, és látja a mosolyát.

Úgy döntött, nem alkudozik: nem méltó hozzá. Ő nem parasztasszony, aki merőkanalat vásárol. Mégis úgy tett, mintha habozna, csak a látszat kedvéért.

– Ne kívánd, hogy kevesebbért adjam, drága úrnőm, mint amennyibe nekem került – mondta Cuthbert.

– Rendben van – bólintott a lány. – Egy font.

– Az elöljáró örül majd. Csodálatosan fog festeni hatalmas karján.

Cat, aki mindvégig figyelte az üzleti tárgyalást, csendesen odament a poggyászhalomhoz, és feltűnés nélkül kinyitott egy vasalt ládát.

Ragna felhúzta a karperecet. Persze túl nagy volt, de tetszett neki a véset.

Cuthbert beburkolta a többi tárgyat, és szeretettel elrakosgatta őket.

Cat egy kis bőrerszénnyel jött vissza. Lelkiismeretesen, tucatjával kiszámolta a pennyket. Cuthbert minden tucatot újraszámolt. Végül eltette a pénzt a ládájába, bezárta és távozott, miután fényes esküvőt és sokévnyi boldog házasságot kívánt Ragnának.

Felszolgálták a vacsorát a két asztalon. Először a vendégek ettek. Tányér nem volt, ehelyett vastag kenyérszeleteket tettek az asztalra, és Ethel arra kanalazta a hagymás ürühúst. Mindnyájan azt várták, hogy Ragna enni kezdjen. Akkor láttak csak neki, amikor a lány a kése hegyére tűzött egy falat húst, és bekapta. Az étel egyszerű volt, de ízletes.

Ragnát felderítette az étel, a sör és az öröm, hogy tudott ajándékot venni a szeretett férfinak.

Miközben ettek, leszállt az éj. A terhes rabszolga lámpákat gyújtott a szobában.

Evés után Ragna megszólalt:

– Elfáradtam. Hol alhatok?

– Ahol csak tetszik, úrnőm – felelte vidáman Dreng.

– De hol az ágyam?

– Fájdalom, nincsenek ágyaink, úrnőm.

– Nincsenek ágyak?

– Sajnálom.

Csakugyan azt várják, hogy ő majd beburkolózik a köpenyébe, és ledől a szalmába a többiekkel? Ez a hátborzongató Dreng még megpróbálna mellé heveredni. Az angol kolostorokban egyszerű faágyat kapott szalmazsákkal, lordsborough-i Thurstannál pedig egy ládafélét, az alján levelekkel.

– Még egy ládaágy sincs? – kérdezte.

– Dreng’s Ferryben senkinek nincs semmiféle ágya.

Edgar közbeszólt.

– Kivéve az apácákat.

Ragna meglepődött.

– Nekem senki sem szólt az apácákról.

– A szigeten – magyarázta Edgar. – Van egy kis zárda.

– Oda nem mehetsz, úrnőm – méltatlankodott Dreng. – Poklosokat meg efféle nyavalyásokat ápolnak. Ezért hívják Bélpoklos-szigetnek.

Ragna nem osztotta az aggályait. Sok apáca ápolt betegeket, akik ritkán fertőzték meg őket. Dreng csak dicsekedni akar a megtiszteltetéssel, hogy szállást adott Ragnának egy éjszakára.

– A bélpoklosokat nem engedik be a zárdába – mondta Edgar.

– Mit tudsz te? – mordult rá Dreng. – Alig negyedéve laksz itt, úgyhogy tartsd a szád. – Mézesmázosan nézett Ragnára. – Nem hagyom, hogy az életedet kockáztasd, úrnőm.

– Nem kértem az engedélyedet – felelte hidegen Ragna. – Ebben én döntök. – Edgarhoz fordult. – Hogy alszanak a zárdában?

– Csak egyszer voltam ott, hogy megjavítsam a tetőt, de azt hiszem, két háló van, az egyik a főnökasszonynak és a helyettesének, és egy nagy szoba a többi öt-hat apácának. Mindenki faágyban alszik, derékaljon, takaró alatt.

– Maga a tökély. Elvinnél oda?

– Természetesen, úrnőm.

– Cat és Agnes velem jönnek. A többi szolgám itt marad. Ha kiderül, hogy a zárda valamilyen okból nem alkalmas, egyenesen visszatérek.

Cat fogta a bőrtáskát és benne a néhány tárgyat, amelyekre Ragnának szüksége lehetett, például egy fésűre és egy darab spanyol szappanra. Fölfedezte ugyanis, hogy Angliában csak a folyékony szappant ismerik.

Edgar leakasztott egy lámpát a falról, Cat elhozott egy másikat. Lehet, hogy Drengnek ez nem volt ínyére, de mukkanni se mert.

Ragna szúrósan nézett Bernre. Az óriás bólintott, megértette. Az ő felelőssége a pénzesláda.

Sarkában Cattel és Agnesszel Ragna követte a kifelé tartó Edgart. Lementek a vízpartra, és felszálltak a kompra, miközben Edgar kioldotta a kötelet. A kutyája is beugrott. Edgar fölvett egy póznát, a komp elindult.

Ragna remélte, hogy a zárda olyan, amilyennek leírták. Égető szüksége volt tiszta szobára, puha ágyra és meleg takaróra. Úgy érezte magát, mint a szomjazó, akinek kitikkad a torka, ha meglát egy palack hideg almabort.

– Gazdag ez a zárda, Edgar? – kérdezte.

– Mérsékelten – felelte az ifjú. Minden erőfeszítés nélkül hajtotta a kompot, még csak nem is lihegett. – Földjeik vannak Northwoodban és St-John-in-the-Forestben.

– Edgar, a te feleséged valamelyik nő a sörházból? – kérdezte Agnes.

Ragna elmosolyodott. Agnesnek láthatóan tetszik Edgar.

A fiú fölnevetett.

– Nem. Ketten Dreng feleségei, a várandós lány pedig rabszolga.

– Angliában tarthatnak két feleséget a férfiak?

– Igazából nem, de a papok nem tudják megakadályozni.

– A rabszolgalány gyerekének te vagy az apja?

Újabb célzatos kérdés, gondolta Ragna.

Edgar kissé megsértődött.

– Természetesen nem!

– Ki az?

– Senki sem tudja.

– Mi nem tartunk rabszolgákat Normandiában – jegyezte meg Cat.

Még mindig esett. Sem a hold, sem a csillagok nem látszottak. Ragna alig látott, ám Edgar ismerte az utat, és a komp hamarosan beleütközött a homokos partba. A lámpák fénye megmutatott egy kis evezős csónakot, amelyet oszlophoz kötöttek. Edgar lehorgonyozta a kompot.

– A part meredek – mondta a nőknek. – Felvihetlek titeket? Csak két lépés, de vizes lesz a ruhátok.

– Vidd föl asszonyunkat – vágta rá Cat. – Agnes és én majd megoldjuk.

Agnes csalódottan sóhajtott, de nem mert vitatkozni Cattel.

Edgar megállt a folyóban, a csónak mellett. A víz a combjáig ért. Ragna a fiatalembernek háttal kiült a komp szélére, azután derékból elfordult, egyik karjával átfogta Edgar nyakát, befejezésül kilógatta a lábát a járműből. Az ifjú két karral, könnyedén felemelte.

Ragna rájött, hogy jólesik Edgar karjában lenni. Szégyellte is magát egy kicsit, hiszen ő más férfiba szerelmes, éppen nőül akar menni hozzá, nem illik máshoz bújnia! De volt rá jó kifogása, különben is egy szempillantás alatt vége lett. Edgar kettőt lépett a vízben, aztán letette Ragnát a partra.

Fölfelé indultak egy ösvényen, amelynek végében nagy kőépület állt. A lámpafénynél elmosódtak a körvonalai, de Ragnának úgy rémlett, hogy kettős orma van. Az egyik a templom lehet, a másik a zárda. A zárda mellett egy kis torony állt.

Edgar kopogtatott a faajtón.

Egy idő után kiszólt egy hang:

– Ki kopogtat ilyen éji órán?

Ragnának eszébe jutott, hogy az apácák korán fekszenek le.

– Edgar vagyok, az építőmester – válaszolta a fiatalember. – Idehoztam a cherbourg-i Lady Ragnát, aki számít a vendégszeretetekre.

Vékony, negyven körüli, halványkék szemű nő nyitott ajtót. Néhány szürke hajtincs kibújt a főkötője alól. Fölemelte a lámpát, megnézte a

látogatókat. Amikor meglátta Ragnát, szemét-száját eltátotta. Ez olyan gyakran megtörtént, hogy Ragna hozzászokott.

Az apáca félreállt, beengedte a három nőt. Ragna visszaszólt Edgarnak:

– Kérlek, várj néhány percet a biztonság kedvéért.

Az apáca becsukta az ajtót.

Ragna egy oszlopos teremben találta magát, amely most sötét és üres volt, de valószínűleg itt éltek az apácák, amikor éppen nem imádkoztak a templomban. Két íróasztal árnyéka sejlett a homályban. Ezek szerint az apácák a betegápolás mellett kéziratokat másolnak, és talán díszítenek is.

– Agatha anya vagyok, az itteni főnöknő – szólalt meg az apáca, aki beengedte őket.

– Gondolom, az apácák védőszentjéről kaptad a neved – jegyezte meg barátságosan Ragna.

– Aki egyben a megerőszakoltak szent patrónája.

Ragna sejtette, hogy emögött egy történet rejlik, de ma éjjel nem akart többet hallani.

– Ők a szobalányaim, Cat és Agnes.

– Örülök, hogy vendégül láthatlak benneteket. Vacsoráztatok?

– Köszönjük, igen, és nagyon fáradtak vagyunk. Tudsz adni nekünk ágyakat?

– Természetesen. Kérlek, gyertek velem.

Fölvezette őket egy falépcsőn. Ragna először látott emeletes házat Angliában. A lépcső tetején Agatha befordult egy kis szobába, ahol egyszerű kákamécses világított. Két ágy volt benne, az egyik üres, a másikban épp most ült fel egy apáca, aki egykorú volt a főnökasszonnyal, csak nála valamivel kerekdedebb, és meglepődve nézte a jövevényeket.

– Ő Frith nővér, a helyettesem – mondta Agatha.

Frith úgy bámult Ragnára, mintha alig hinne a szemének. Volt valami a pillantásában, amiről Ragnának férfiakra kellett gondolnia, akik ugyanígy tekintettek rá.

– Kelj föl, Frith – szólt rá Agatha. – Átadjuk ágyainkat a vendégeknek.

Frith sietve bújt ki az ágyból.

– Lady Ragna, kérlek, fogadd el az ágyamat, a szolgálóid pedig megosztozhatnak Frithén – mondta Agatha.

– Igazán kedves vagy – hálálkodott Ragna.

– Isten a szeretet – felelte Agatha.

– De ti hol fogtok aludni?

– A szomszédos hálóteremben, a többi nővérrel. Éppen elég hely van ott.

Ragna mélységes megelégedésére a szoba tiszta volt, a csupasz deszkapadlót rendesen felsöpörték. Az asztalon egy kancsó víz állt, meg egy mosdótál: az apácák gyakran mosnak kezet. Még egy olvasóállvány is volt, és azon egy nyitott könyv. Az itteniek műveltek lehetnek. Ládát nem látott a szobában: az apácáknak nincs tulajdonuk.

– Mennyei! – sóhajtott föl Ragna. – Mondd, Agatha anya, hogy került ide, erre a szigetre, ez a zárda?

– Ez egy szerelem története – felelte Agatha. – A zárdát Lord Begmund özvegye, Nothgyth építtette. Miután a férfi meghalt és eltemették az apátsági templomban, Nothgyth nem kívánt újra férjhez menni, mert Begmund volt életének nagy szerelme. Apáca akart lenni, férje haló porainak közelében akarta leélni hátralévő éveit, hogy együtt támadhassanak fel a végítéletkor.

– Milyen szép – jegyezte meg Ragna.

– Ugye?

– Szólnál az ifjú Edgarnak, hogy visszatérhet a szárazföldre?

– Természetesen. Kérlek, helyezzétek magatokat kényelembe. Visszajövök és megnézem, szükségetek van-e még valamire.

A két apáca kiment. Ragna ledobta a köpenyét, és bebújt Agatha ágyába. Cat felakasztotta Ragna köpenyét a falból kiálló szögre. A bőrtáskából elővett egy fiola olívaolajat. Ragna kinyújtotta a tenyerét, Cat egy-egy csöppet hullatott mindkettőre. Ragna összedörzsölte a kezét.

Kényelembe helyezte magát. A derékalj lenvászonból készült, és szalmával töltötték meg. Itt csak a sziget partjait fürdető folyó csobogása hallatszott.

– Örülök, hogy fölfedeztük ezt a helyet – mondta.

– Az építőmester Edgar valóságos istenáldása – jelentette ki Agnes – Tüzet rakott, forró sört készített neked, elhozta a kis ékszerészt, és végül beszerzett minket ide.

– Tetszik, ugye?

– Nagyon. Egy szempillantás alatt hozzámennék.

A három nő vihogni kezdett.

Cat és Agnes bemásztak közös ágyukba.

Visszatért Agatha anya.

– Minden rendben? – kérdezte.

Ragna kéjesen nyújtózott.

– Minden tökéletes – válaszolta. – Igazán jó vagy.

Agatha lehajolt, és puhán megcsókolta a lány ajkát. Több volt ez holmi puszinál, de nem tartott elég sokáig ahhoz, hogy megérjen egy tiltakozást. A főnökasszony kiegyenesedett, az ajtóhoz ment, ott visszafordult.

– Isten a szeretet – mondta Agatha anya.

10. fejezet

997. szeptember vége

Az egyetlen gazda, akit Edgar élete első tizennyolc évében ismert, a saját apja volt, aki lehetett kemény, de sosem volt kegyetlen. Őutána Dreng felért egy pofonnal. Edgar még sosem szenvedett az öncélú rosszindulattól.

Sunni viszont igen, a férjétől. Edgar sokszor elgondolta, hogyan bánt Sunni Cynerickel. Többnyire ráhagyott mindent, de ha nagy ritkán ellene fordult, merész volt és makacs. Edgar igyekezett hasonlóképpen kezelni Drenget. Kerülte az összetűzéseket, tűrte a kicsinyes piszkálódást és az apróbb igazságtalanságokat, de ha nem kerülhetett el egy vitát, akkor azért harcolt, hogy győzzön.

Legalább egy alkalommal megakadályozta, hogy Dreng behúzzon Blodnak. Átvitte Ragnát a zárdába, holott Dreng látnivalóan azt akarta, hogy a hölgy a sörházban töltse az éjszakát. Az anyja segítségével kényszerítette Drenget, hogy tisztességesen etesse.

Dreng kétségtelenül szívesen megszabadult volna tőle. Csakhogy ezzel volt két bökkenő. Az egyik a lánya, Cwenburg, aki most már Edgar családjához tartozott. Mama igencsak megtanította Drenget, hogy nem bánthatja Edgart, mert annak Cwenburg issza meg a levét. A másik gond az volt, hogy Dreng sose talál ügyes építőmestert napi egy farthingért. Egy jó mesterember ennek a három-négyszeresét követelné. Drengben pedig csak a fösvénység volt nagyobb a rosszindulatnál.

Edgar tudta, hogy keskeny sziklaperemen egyensúlyoz. Dreng nem az eszére hallgatott, vagyis egy napon kirobbanhat, fütyülve a következményekre. Vele nem lehetett biztonságosan tárgyalni, hacsak nem vágja hasra magát előtte, arra meg Edgar nem bírta magát rávenni.

Így hát hol a kedvére tett Drengnek, hol dacolt vele, közben pedig nagyon figyelt a közelgő vihar jeleire.

A Ragna távozását követő napon Blod odajött hozzá, és megkérdezte:

– Akarsz egy ingyen menetet?

– Nem! – vágta rá Edgar, aztán zavarba jött, és hozzátette: – Köszönöm, nem.

– Miért nem? Csúnya vagyok?
– Meséltem neked a szerelmemről, Sunniról, aki meghalt.
– Akkor miért vagy hozzám olyan kedves?
– Nem vagyok kedves. Csak nem vagyok Dreng.
– De, kedves vagy hozzám.
A fiú másra terelte a szót.
– Találtál már nevet a kisbabának?
– Nem tudom, engedik-e, hogy nevet adjak neki.
– Valami walesi nevet kellene adnod. Hogy hívják a szüleidet?
– Az apám Brioc.
– Ez tetszik. Jó erősnek hangzik.
– Egy kelta szent neve.
– Hát anyád?
– Eleri.
– Szép név.
Könnyek szöktek Blod szemébe.
– Annyira hiányoznak!
– Elszomorítottalak. Ne haragudj.
– Te vagy az egyetlen angol, aki valaha is kérdezett a családomról.
Kiordítottak a sörházból.
– Blod! Befelé!
Blod bement, Edgar folytatta a munkáját.
Az első kőszállítmány megérkezett Outhenhamből tutajon, amelyet Gab egyik fia kormányozott. A köveket kirakták, és feltornyozták a régi sörfőzde romja mellé. Edgar előkészítette az alapozást, árkot ásott, és félig feltöltötte laza kövekkel.
Találgatnia kellett, milyen mélyen legyen az alap. Megnézte a templomét, kis lyukat ásott a szentély fala mellett, és ekkor látta, hogy szinte semmi alapozása nincs. Hát ezért dőlt meg.
Maltert öntött a kövekre, és máris ott volt az új probléma: hogy lesz vízszintes a malter? Jó szeme volt, de ez nem elég. Látott pallérokat munka közben, és már bánta, hogy nem figyelte meg őket gondosabban. Végül kitalált egy eszközt. Fából kihasított egy tíz centi hosszú, vékony darabot, faragott bele egy vájatot, simára csiszolta a belsejét. Az eredmény annak a bödönhajónak a kicsinyített változata lett, amelyet Dreng használt az átkeléshez. Megkérte Cuthbertet, hogy készítsen neki kis, apró vasgolyót. A hasábot a malterra fektette, a csatornába illesztette a golyót, és megütögette

a fát. Ha a golyó elgurult a hasáb valamelyik vége felé, ez azt jelentette, hogy a malter nem vízszintes, igazítani kell rajta.

Ez hosszadalmas eljárás volt, és Dreng türelmetlenkedett. Kijött a sörházból, csípőre tett kézzel figyelte Edgart pár percig. Végül megszólalt:

– Egy hete dolgozol ezen, de én nem látok semmiféle falat.

– Az alapnak vízszintesnek kell lennie – magyarázta Edgar.

– Nem érdekel, hogy vízszintes-e – mondta Dreng. – Ez egy sörfőzde, nem katedrális.

– Ha nem vízszintes, leomlik.

Dreng csak nézett rá, mintha nem tudná, higgyen-e neki, de nem akarta bevallani tudatlanságát. Elvonult, de közben még visszaszólt:

– Leafnek mielőbb el kell kezdenie a sörfőzést. Csak folyik el a pénzem, amióta Shiringből hozatom. Dolgozz gyorsabban!

Munka közben Edgar elméje gyakran visszatért Ragnához, aki úgy jelent meg Dreng's Ferryben, mint egy paradicsomi látogató. Olyan magas, méltóságteljes és gyönyörű volt, hogy aki ránézett, szinte nem is hitte, hogy Ragna is az emberi nemhez tartozik. De amint beszélni kezdett, rögtön kiderült, hogy elbűvölően emberi: józan, barátságos, együttérző, és képes megsiratni egy elveszett övet. Wilwulf elöljáró szerencsés ember. Szép pár lesznek. Akárhova mennek is, minden szem őket követi majd, a daliás ealdormant és szépséges menyasszonyát.

Edgar hízelgőnek találta, hogy a lány beszélgetett vele, holott az kereken megmondta, hogy csak Drenget akarja távol tartani. Rettentően örült, hogy sikerült Ragnának olyan szállást találni, amely jobban illett hozzá, mint a kocsma. Megértette, hogy a grófkisasszony nem akar a földre heveredni a többiek közé. Még csúnyácska nőkkel is kikezdtek a férfiak a sörházakban.

Másnap reggel átkompolt értük a Bélpoklos-szigetre. Agatha anya lekísérte Ragnát, Catet és Agnest a vízpartra, és Edgar ilyen közelről jól látta, hogy Agathát is megbabonázta Ragna: csüggött a szavain, alig tudta levenni a szemét róla. Az apáca a víztől integetett nekik, amíg a komp el nem ért a másik partra, és Ragna be nem ment a sörházba.

Távozásuk előtt Agnes azt mondta Edgarnak, reméli, hogy hamarosan ismét találkoznak. Edgar fejében megfordult, hogy a lány érezhet valamit iránta. Mert ha igen, akkor be kell vallania, hogy az ő szíve Sunnié. Vajon hányszor kell még elmondania ezt a történetet?

Alkonyodott, amikor felrezzent a kocsmából hallatszó sikolyra. Mintha Blod hangja lett volna. Talán Dreng veri. Ledobta a szerszámait, és

berohant.

Szó sem volt verésről. Dreng ingerült pofával ült az asztalnál, Blod a falnak támaszkodva, roskadtan kuporgott a földön. Fekete haja átázott a verejtéktől. Leaf és Ethel álltak és figyelték. Edgar éppen belépett, amikor ismét sikoltott a fájdalomtól.

– Isten irgalmazzon nekünk – mondta Edgar. – Valami szörnyűség történt?

– Mi van, fajankó? – gúnyolta Dreng. – Még sosem láttál szülést?

Edgar nem látott. Állatokat látott, de az más. Ő volt a családban a legfiatalabb, még nem élt, amikor a testvérei születtek. Elméletben tudta, hogyan születik a gyerek, tisztában volt vele, hogy az fájhat, és – most, hogy belegondol – időnként hallott sikolyokat a szomszédos házakból, és mama ilyenkor azt mondta:

– Eljött az ideje.

De közelről még sosem találkozott vele.

Csak az a biztos, hogy az anya sokszor belehal.

Borzasztó volt nézni, hogy a lány szenved, és ő nem segíthet neki.

– Ne itassunk vele egy kis sört? – kérdezte kétségbeesetten. Az erős ital rendszerint enyhíti a kínokat.

– Megpróbálhatjuk – felelte Leaf. Félig megtöltött egy kupát, odaadta Edgarnak.

A fiú letérdelt Blod mellé, a szájához tartotta a kupát. A lány lenyelte a sört, azután ismét eltorzult az arca a fájdalomtól.

– Az eredendő bűn miatt van az egész – szólalt meg Dreng. – Az Édenkertben.

– Férjem, a pap – mondta gúnyosan Leaf.

– Pedig így van – erősködött Dreng. – Éva nem engedelmeskedett. Isten ezért büntet minden asszonyt.

– Gondolom, Évát a férje kergette az őrületbe – válaszolta Leaf.

Edgar nem tudta, mit tehetne még. A többiek láthatólag ugyanezt gondolták. Talán minden Isten kezében van. Edgar kiment, folytatta a munkáját.

Sunninál vajon milyen lett volna a szülés? A szeretkezésből valószínűleg terhesség lett volna, de Edgar sosem foglalkozott vele túl sokat. Most jött rá, hogy nem bírta volna végignézni Sunni szenvedését. Blodot látni is épp elég rossz volt, pedig ő csak ismerős.

Amikor sötétedett, befejezte a malterozást. Reggel majd ellenőrzi a szintet, de ha minden jól megy, holnap lerakhatja az első sor követ.

Bement a sörházba. Blod a padlón hevert, és mintha szundított volna. Ethel felszolgálta a vacsorát, a sárgarépás disznópörköltet. Az embereknek ebben az évszakban kellett eldönteniük, melyik jószág élheti túl a telet, és melyiket vágják le. A hús egy részét frissen ették meg, a többit felfüstölték és besózták télire.

Edgar jóízűen evett. Dreng rosszindulatúan sandított rá, de nem szólt. Leaf már megint sört ivott. Kezdett becsiccsenteni.

Vacsora után Blod ismét nyögni kezdett, és a görcsök sűrűbbek lettek.

– Most már nem tart sokáig – mondta Leaf. A szavai összefolytak, ahogy gyakran megtörtént vele így estefelé, de még mindig érthetően beszélt. – Edgar, menj le a folyóhoz, és hozz friss vizet, hogy lemoshassuk a babát.

Edgar meglepődött.

– A babát le kell mosni?

Leaf elnevette magát.

– Hát persze. Majd meglátod.

A fiú fogta a vödröt, és elindult a folyóhoz. Sötét volt, de a felhőtlen égen tisztán ragyogott a félhold. Brindle követte gazdáját, hátha csónakáznak egyet. Edgar vizet merített, felvitte a sörházba. Odabent Leaf előszedett egy csomó tiszta rongyot.

– Tedd a vödröt a tűz mellé, hadd melegedjen kicsit a víz – utasította a fiatalembert.

Blod még fájdalmasabban jajgatott. Edgar látta, hogy a csípője alatt valamilyen lében ázik a szittyó. Biztos, hogy így van rendjén?

– Ne menjek el Agatha anyáért? – kérdezte. Az apácát rendszerint elhívták, ha sürgősen orvosra volt szükség.

– Nincs ennyi pénzem – mondta Dreng.

– Nem kér pénzt! – méltatlankodott Edgar.

– Hivatalosan nem, de adományra számít, hacsak nem vagy szegény. Tőlem pénzt kérne. Az emberek azt hiszik, hogy gazdag vagyok.

– Ne aggódj, Edgar – szólalt meg Leaf. – Blodnak nem lesz semmi baja.

– Vagyis így kell lennie?

– Így.

Blod megpróbált föltápászkodni. Ethel segített neki.

– Nem kellene lefeküdnie? – kérdezte Edgar.

– Most nem – felelte Leaf.

Kinyitott egy ládát. Elővett két vékony bőrszíjat. Azután egy marék száraz rozskalászt vetett a tűzre. Az égő rozsról azt tartják, hogy elűzi a gonosz szellemeket. Végül fölvett egy nagy, tiszta rongydarabot, és a vállára vetette.

Edgar rájött, hogy egy szertartás zajlik itt.

Blod szétvetette a lábát, és előrehajolt. Ethel a fejéhez állt, Blod átkarolta Ethel vékony derekát, hogy megtámaszkodjon. Leaf letérdelt Blod mögé, és fölemelte a ruháját.

– Jön a baba – állapította meg.

– Pfuj, de undorító! – mondta Dreng. Fölállt, magára vette a köpenyét, megmarkolta a korsóját, és kisántikált.

Blod zihált, mintha olyan súlyos terhet emelne, amely kínszenvedést okoz. Edgar megigézve, ugyanakkor rémülten bámult: hogy tud kijönni onnan valami, ami akkora, mint egy baba? De a nyílás tágult. Valami átnyomakodott rajta.

– Mi az? – kérdezte.

– A baba feje – válaszolta Leaf.

Edgar elhűlt.

– Isten irgalmazzon Blodnak.

A baba nem jött ki egyetlen sima mozdulattal. A fej néhány pillanatig nyomult kifelé, tágította a nyílást, azután megállt, mintha pihenne. Blod minden lökésre felkiáltott fájdalmában.

– Haja van! – álmélkodott Edgar.

– Az szokott lenni – felelte Leaf.

Azután mintegy varázsütésre az egész fej kint volt a világban.

A fiún olyan felindulás vett erőt, amelynek nem tudta a nevét. Megilletődött a látványtól. A torka összeszorult, mintha sírni akarna, noha nem volt szomorú, inkább örült.

Leaf levette a rongyot a válláról, Blod combjai közé dugta, és kezével tartotta a baba fejét. Előbukkant a váll, azután a has, amiről lógott valami. A fiú rögtön tudta, hogy az a köldökzsinór. A babát elborította valami síkos nyálka. Végül a láb is előbújt. Kisfiú volt.

– Furcsán érzem magam – mondta Ethel.

Leaf ránézett.

– El fog ájulni! Kapd el, Edgar.

Ethel szeme fennakadt, teste elernyedt. Edgar éppen időben kapta el a hóna alatt. Óvatosan lefektette a földre.

A kisfiú kinyitotta a száját, és felsírt.

Blod lassan négykézlábra ereszkedett. Leaf bebugyolálta a csöppséget, és gyengéden letette a padlón a kákára. Azután kibontotta a rejtélyes vékony bőrszíjakat. Szorosan rákötötte őket a köldökzsinórra, az egyiket a hasnál, a másikat pár centivel arrébb. Végül fogta a kését, és elvágta a köldökzsinórt.

Egy tiszta rongyot belemártott a vödörbe, és megmosta a babát, gyengéden letisztogatta a vért és a nyálkát az arcáról, a fejéről, majd az egész testéről. A kisfiú ismét felsírt a víztől. Leaf vigyázva megtörölgette, majd ismét bebugyolálta.

Blod erőlködve nyögött, mintha megint szülne, Edgar agyán átfutott, hogy talán ikrei lesznek, de csak egy formátlan csomó jött ki belőle. Edgar értetlenül ráncolta a szemöldökét, Leaf azt mondta:

– Ez a méhlepény.

Blod átfordult, és a falnak támaszkodva leült. Arcáról eltűnt a szokott ellenséges gyanakvás, sápadt és kimerült volt. Leaf odaadta neki a babát, és Blod arca ismét változott, egyszerre meglágyult és felragyogott. Szeretettel nézett a karjaiban tartott pici testre. A baba elfordította a fejét, arca az anyja melléhez simult. Blod lehúzta a ruhája elejét, és a mellére tette a kisfiút, aki láthatólag tudta, mi a dolga: mohón bekapta a mellbimbót, és szopni kezdett.

Blod elégedetten lehunyta a szemét. Edgar még sosem látta ilyennek.

Leaf mert magának még egy kupa sört, és egy húzásra kiitta.

Brindle megkövülve nézte a babát. Egy pici láb kiállt a batyuból. Brindle megnyalta.

A piszkos kákát mindig Blodnak kellett eltakarítani, de Edgar úgy döntött, ma inkább ő csinálja. Fölszedte a mocskot meg a méhlepényt onnan, ahol Blod állt, és kivitte.

Dreng egy padon ült a holdfényben.

– Megszületett a baba – mondta Edgar.

Dreng a szájához emelte a kupát, és ivott.

– Fiú – folytatta Edgar.

Dreng nem szólt.

Edgar ledobta a kákát a trágyadomb mellé. Ha majd kiszárad, felgyújtja.

Visszament a sörházba, és látta, hogy Blod és a baba alszik. Leaf csukott szemmel dőlt el a földön. Vagy kimerült, vagy berúgott, vagy mindkettő. Ethel még mindig nem tért magához.

Dreng bejött. Blod kinyitotta a szemét, és gyanakodva nézte, ám Dreng csupán a hordóhoz ment, és újratöltötte a korsóját. Blod ismét becsukta a szemét.

Dreng meghúzta a sört, azután letette a korsót az asztalra. Gyors, magabiztos mozdulattal Blod fölé hajolt, és felkapta a babát. A rongy a padlóra hullott.

– Hát fiú a kis fattyú! – mondta Dreng.

– Add ide! – követelte Blod.

– Szóval beszélsz angolul! – mondta Dreng.

– Add ide a babámat!

Ethel meg se moccant, Leaf azonban odaszólt:

– Add oda neki a babát, Dreng!

– Szerintem friss levegőre van szüksége – válaszolta Dreng. – Túl füstös itt egy babának.

– Kérlek! – könyörgött Blod.

Dreng kivitte az újszülöttet.

Leaf utánament. Blod igyekezett fölállni, de visszaesett. Edgar követte Leafet.

– Dreng, mit csinálsz? – kiáltotta rémülten az asszony.

– Na! – mondta Dreng a babának. – Kóstold csak meg ezt a jó friss levegőt a folyóról. Hát nem jobb? – Lement a lejtőn a partra.

A friss levegő csakugyan jobb a kicsinek, gondolta Edgar, *de valóban ez jár Dreng fejében? Cwenburg kivételével sose mutatott gyengédséget senki iránt. Csak nem a lánya születése jutott az eszébe?* Edgar távolabbról követte, és figyelt.

Dreng szembefordult Edgarral és Leaffel. A holdfény fehérre festette a baba cseppnyi testét. A nyár őszbe fordult, a hideg levegő felébresztette az újszülöttet. Sírni kezdett.

– Tartsd melegen! – kiáltotta Leaf.

Dreng megragadta a kisfiú bokáját, és a levegőbe emelte. A baba sivalkodott. Edgar nem tudta, mi lesz ebből, de abban biztos volt, hogy jó nem lehet. Hirtelen megrémült, és rárohant Drengre, aki nagy lendületet vett, körözött a karjával, majd elhajította a gyermeket.

Leaf sikoltott.

A baba sírása váratlanul elnémult, ahogy belecsobbant a folyóba.

Edgar belecsapódott Drengbe. Elterültek a sekély vízben.

Edgar azonnal felpattant. Lerántotta a cipőjét, ledobta a tunikáját.

– Vízbe akartál fojtani, te eszelős! – köpködte Dreng a vizet.

Edgar meztelenül belevetette magát a folyóba.

A parányi test kirepült a fősodorig. Dreng nagy melák volt, a fájós háta, amelyre folyamatosan panaszkodott, nem ártott a dobóképességének. Edgar hatalmas csapásokkal úszott arrafelé, ahol érzése szerint az újszülött beleesett a folyóba. Az ég derült volt, a hold ragyogóan sütött, ám Edgar rémületére elöl semmi sem látszott. *Ugye, fennmaradna a kicsi? Az emberek általában nem süllyednek le a fenékig, ugye? Bár azért vízbe fúlnak.*

Odaért a lehetséges ponthoz, túlhaladt rajta, és még mindig nem látott semmit. Csápolt a vízben, hátha megérez valamit, de nem érzett.

Mindenáron meg akarta menteni a gyermeket. Kétségbeesett. Volt ennek valami köze Sunnihoz, nem is tudta, hogyan, de nem hagyta, hogy ez a gondolat megzavarja. A vizet taposva körbefordult, kimeresztette a szemét. Miért nincs világosabb!

Az áramlat mindig lefelé sodorja a hordalékot. Abba az irányba úszott olyan gyorsan, ahogy bírt, miközben jobbra-balra figyelt. Mellette Brindle keményen tapicskolt, hogy ne maradjon le. Talán kiszimatolja a babát, mielőtt Edgar meglátná.

Az áramlat a Bélpoklos-sziget északi oldala felé vitte. A babával is ennek kellett történnie. A víz néha kimosta a szigettel átellenes partra a falu szemetjét. Talán ott még van remény, hogy megtalálja a kisfiút. Kiúszott a folyó szélére. A föld nem különült el élesen a víztől: ez a pocsolyás dágvány is az ő tanyájukhoz tartozott, de nem termett semmi. Edgar úszott a part mentén, és belemeredt a holdfénybe. Volt szemét bőven: fadarabok, kagylóhéjak, állati csontok meg egy döglött macska. Ha a baba itt lesz, biztosan meglátja fehér testét. De csalódnia kellett.

Egyre jobban kétségbeesett. Felhagyott az itteni kereséssel, visszaúszott a szigethez. A partot annyira benőtte a bozót, hogy nehezen találta a földet. Kijött a vízből, elindult a zárda felé, közben a partot kémlelte, amennyire a holdfényben tehette. Brindle morgott. Edgar mozgást hallott a közelben: nyilván a poklosok figyelték. Ám azok féltek az emberektől, talán nem akarták, hogy mások lássák elrútult testüket. Mégis úgy döntött, hogy beszél velük.

– Hé, valaki! – mondta emelt hangon. A csoszogás azonnal abbamaradt. – Egy kisbaba beleesett a folyóba. Láttatok valamit?

Néhány pillanatig csönd volt, azután egy alak bukkant elő egy fa mögül. Rongyokba burkolózott, de nem tűnt idomtalannak: talán túloznak a pletykák.

– Senki sem látott kisbabát – mondta.

– Segítenél keresni? – kérdezte Edgar.

Az ember habozott, azután bólintott.

– Talán kisodorta a víz, valahol a partra – folytatta Edgar.

Nem kapott választ, így csak megfordult, és folytatta a keresést. Fokozatosan ráébredt, hogy kísérete van. Valaki vele párhuzamosan nyomult előre a bozótban, valaki mögötte lábalt a vízben. Mintha elöl is mozgást látott volna. Hálás volt nekik, mert több szem többet lát. Könnyű elnézni azt, ami apró.

De már visszafelé ment, a sörház irányába, bezárva a kört, és nehéz volt tovább reménykedni. Ő is kimerült és reszketett: milyen állapotban lehet egy csupasz csecsemő? Ha nem fulladt vízbe, mostanra megölte a hideg.

A zárdához ért. Az ablakokban és a ház előtt is égett a világ. Sietős mozgást látott. Egy apáca közeledett, akiben fölismerte Agatha anyát. Ekkor kapott észbe, hogy anyaszült meztelen, de a főnökasszony észre se vette.

Egy batyut hozott a karjában. Edgar reménye föléledt. Csak nem találták meg a babát az apácák?

Agatha láthatta a lelkesedést a fiatalember arcán, mert szomorúan megrázta a fejét. Edgar megriadt.

A főnökasszony odajött, és megmutatta, mi van a karjában. Blod babája volt, fehér gyapjútakaróba burkolva. A szeme zárva, és nem lélegzett.

– A parton találtuk meg – mondta Agatha.

– Hogy…?

– Élve vagy holtan? Nem tudom. Bevittük a melegre, de elkéstünk. Mindazonáltal megkereszteltük, így most már angyalka.

Olyan fájdalom rohanta meg Edgart, hogy egyszerre sírt és vacogott, szeme előtt elmosódott a világ a könnyektől.

– Láttam, ahogy született – zokogta. – Olyan volt, mint egy csoda.

– Tudom – felelte Agatha.

– Aztán láttam, ahogy meggyilkolják.

Agatha kibontotta a takarót, és odaadta a csepp babát Edgarnak, aki a csupasz melléhez szorította a hideg testet, és sírt.

11. fejezet

997. október eleje

Ragna aggódni kezdett, ahogy közeledtek Shiring felé.

Mohón vetette bele magát ebbe a kalandba, türelmetlenül várta a házasság örömeit a szeretett férfival, fütyült a veszélyekre, és dühöngött, amiért hátráltatja őket a rossz idő. Most viszont minden megtett kilométerrel jobban érezte, hogy nem igazán tudja, mibe vágott bele. Az a rövid idő, amit Wilwulffal töltött, az ő otthonában telt, ahol a férfi az idegen volt, aki igyekszik beilleszkedni. Még sosem látta a saját otthonában, sosem figyelte, hogyan mozog a saját népe között, sosem hallotta, hogyan beszél a családjával, a szomszédaival, alattvalóival. Alig ismerte.

Amikor végre felbukkant Wilwulf városa, Ragna megállt, és alaposan megnézte.

Nagy hely volt, házak százai szorongtak egy domb lábánál, nedves pára sodródott a zsúptetők fölött. Földsánc vette körül a települést, semmi kétség, védelmül a vikingek ellen. Két tekintélyes templom magasodott ki a faházak barna tengeréből: halvány kőből épültek, zsindelytetejük nedvesen fénylett. Az egyik mintha egy árokkal és palánkkal bekerített, szerzetesi épületcsoporthoz tartozott volna. Bizonyára az apátság, ahol a jóképű Aldred testvér igazgatja a scriptoriumot. Már várta, hogy viszontláthassa Aldredet.

Akkor a másik a katedrális, mert emeletes ház áll mellette. Nyilván ott lakik Wynstan püspök, Wilwulf testvére, aki hamarosan a sógora lesz. Remélhetőleg úgy bánik majd Ragnával, mint egy kedves, idősebb fivér.

A harangtorony nélküli kőépület alighanem a pénzverde: itt tartják az ezüstöt, amelyet őrizni kell a tolvajoktól. Ragna úgy tanulta, hogy Anglia pénze megbízható: az ezüstpenny tisztaságát szigorúan előírta a király, és kegyetlenül büntette a pénzhamisítókat.

Egy ekkora városban bizonyára több templom is van, de azok valószínűleg fából épültek, akár a házak.

A domb tetejéről cölöpfallal övezett erőd tekintett le a városra. Húsz-harminc épület volt a vastag kerítésen belül. Ott lesz az elöljáróság, az

ealdorman rezidenciája, Wilwulf otthona.

És mostantól az enyém is, gondolta idegesen.

Az erődben nem volt kőépület. Ragna nem csodálkozott: a normannok is csak rövid ideje építik kőből az öregtornyokat meg a kaputornyokat, és a legtöbb nehézkesebb, egyszerűbb az apja cherbourg-i kastélyánál. Vagyis itt nem lesz akkora biztonságban.

Persze az angolok gyengék. A vikingek két évszázada portyáztak először ebben az országban, és az angolok máig nem tudták véglegesen megállítani őket. Az itteniek jobbak az ékszerkészítésben és a hímzésben, mint a harcban.

Előreküldte Catet és Bernt, hogy bejelentsék az érkezését. Lassan követte őket, hogy időt adjon Wilwulfnak a fogadásra. Alig bírta ki, hogy vágtába ne ugrassa Astridot. Borzasztóan szerette volna átölelni Wilwulfot, és haragudott minden pillanat késésért, ugyanakkor méltósággal akart bevonulni.

A szemerkélő hideg eső ellenére a városban pezsgett a kereskedelem: az emberek kenyeret és sört vettek, lovakon és szekereken szállították a zsákokat és a hordókat, koldusok és prostituáltak járkáltak a sáros utcákon. De az üzletelés abbamaradt, ahogy Ragna és kísérete odaért. Nagy csapatuk díszes öltözékben pompázott, a testőrök arra a szigorú formára nyírták a hajukat, ami rögtön elárulta, hogy normannok. Az emberek bámultak és mutogattak. Valószínűleg sejtették, ki Ragna: a közelgő esküvőről bizonyára tud az egész város, ahol rég várhatják az érkezését.

Gyanakodva sandítottak rá, a lány szerint azért, mert nem tudták, hogyan viselkedjenek. Talán idegen bitorlónak tartják, aki azért jött, hogy elhalássza Nyugat-Anglia legkívánatosabb férjét a helyi lányok elől, akik jobban megérdemelnék?

Észrevette, hogy emberei ösztönszerűen gyűrűt vonnak köréje. Ez hiba. Shiring népének látnia kell úrnőjét.

– Túlzásba visszük a védekezést – mondta Bernnek. – Ez nem jó. Te és Odo tíz lépéssel menjetek előbbre, nyissatok utat. A többiek maradjanak le. Hadd lássanak a városiak.

Bern aggodalmas képet vágott, de azért engedelmesen megváltoztatta az alakzatot.

Ragna barátkozni kezdett az emberekkel. A szemükbe nézett, rájuk mosolygott. A legtöbben nem állhatták meg, hogy ne mosolyogjanak vissza rá, de Ragna itt megérezte a vonakodást. Egy asszony tétován intett neki, ő

pedig visszaintett. Az egyik tetőn egy csapat nádazó abbahagyta a munkát, és valamit kiáltottak: angolul beszéltek, de olyan zsíros kiejtéssel, hogy a lány nem értette, így nem volt biztos benne, hogy lelkesedésből vagy csúfolódásból kiabálnak, mindenesetre dobott nekik egy csókot. Néhány bámészkodó helyeslően mosolygott. Egy sörház előtt az iszogató férfiak a sapkájukat lengették, és éljeneztek. Mások is követték példájukat.

– Így már jobb! – mondta Ragna. Kissé enyhült a szorongása.

A zaj kicsalta az embereket a házaikból és boltjaikból, mind látni akarta, mi történik, elöl sűrűbb lett a tömeg. Mindenki csatlakozott a kísérethez, és mikor Ragna fölfelé indult a dombon az erődhöz, a moraj átment harsogásba. Az emberek lelkesedése ragadós volt. Minél jobban mosolygott Ragna, annál jobban éljeneztek; és minél jobban éljeneztek, ő annál jobban örült.

A cölöpkerítés nagy, kétszárnyú kapuja tárva-nyitva állt. Odabent újabb sokaság verődött össze, feltehetően Wilwulf szolgái és tányérnyalói. Tapsolni kezdtek, amikor Ragna felbukkant.

Az erőd nem nagyon különbözött a cherbourg-itól, csak a lakótorony hiányzott belőle. Voltak házak, istállók, raktárak, nyitott konyhák. Az egyik ház kétszer akkora volt, mint a többi, a két végébe apró ablakokat vágtak: ez lesz a csarnok, ahol az elöljáró tartja a gyűléseket és a lakomákat. A többi házban a fontos emberek laknak a családjukkal.

A sokaság két sorba állt, nyilvánvalóan azt várták, hogy Ragna közöttük lovagoljon a csarnokhoz. A lány nem sietett, mert látni akarta az arcokat, hogy mosolyoghasson rájuk. Szinte minden arc barátságos és örvendező volt; csak egy maroknyian nézték fagyos tartózkodással, mintha addig nem akarnának véleményt mondani, amíg meg nem győződtek arról, hogy nem lehet kifogásuk az ara ellen.

A hosszú ház ajtaja előtt ott állt Wilwulf.

Éppen olyan volt, ahogy Ragna emlékezett, magas és hanyag tartású, bajsza és dús haja szőke, az álla borotvált. Vörös köpenyt viselt, zománcos dísztűvel összefogva. Olyan fesztelenül mosolygott, mintha tegnap váltak volna el, és nem két hónapja. Hajadonfővel állt az esőben, nem érdekelte, hogy megázik. Szélesre tárta a karját.

Ragna nem bírta tovább fékezni magát. Leugrott a lováról, és futott hozzá. A nézők megéljenezték túláradó örömét. Wilwulf még szélesebben mosolygott. A lány a mellére borult, szenvedélyesen csókolta. Az éljenzés

mennydörgéssé erősödött. Ragna átkarolta a vőlegénye nyakát, majd egyet szökkent, és Wilwulf derekát is átkulcsolta a lábával. A tömeg őrjöngött.

Ragna rövidre fogta az éhes csókot, utána visszaállt a földre. Kis közönségesség, nagy siker.

Álltak, és mosolyogtak egymásra. Ragna arra gondolt, hogy szeretkezni fognak, és érezte, hogy a férfi tudja, mi jár az eszében.

Egy percig hagyták, hogy a tömeg éljenezzen, azután Wilwulf megfogta a kezét, és egymás mellett bementek a csarnokba.

Ott egy kisebb tömeg várta őket. Újabb taps következett. Ahogy Ragna szeme hozzászokott a tompább fényhez, látta, hogy tucatnyian vannak, és az öltözékük ékesebb a kintiekénél. Akkor ez Wilwulf családja.

Az egyikük előrelépett. Ragna felismerte a nagy füleket, és a közel álló szemeket.

– Wynstan püspök – mondta. – Örülök, hogy ismét találkozunk.

A püspök kezet csókolt neki.

– Örvendek, hogy ideértél, és büszke vagyok szerény szerepemre a mostani fejleményekben.

– Amit köszönök neked.

– Hosszú volt az utad.

– Kétségtelenül megismerhettem új hazámat.

– És mit gondolsz róla?

– Kicsit nedves.

Mindenki nevetett, aminek Ragna örült, de tudta, ez nem az ártatlan őszinteség pillanata, ezért megtoldotta egy hazugsággal.

– Az angol nép barátságos és kedves. Szeretem őket.

– Ennek örülök – felelte Wynstan, aki láthatólag hitt neki.

Ragna majdnem elvörösödött. Rémesen érezte magát, amióta betette a lábát Angliába. A sörházak mocskosak voltak, az emberek barátságtalanok, a sör hitvány pótléka az almabornak, ráadásul kirabolták. *Nem,* gondolta, *ez nem a teljes igazság.* Agatha anya jó szívvel fogadta, és az a révész fiú azt se tudta, hogyan segítsen. Vagyis az angoloknál ugyanúgy vannak jók és rosszak, akárcsak a normannoknál.

De a normannoknál senki sincs olyan, mint Wilwulf. Miközben a családdal csevegett, gyakran megállva, hogy emlékezetéből előkeresse a megfelelő angolszász szót, ha csak tehette, a férfira pillantott, és boldog volt minden ismerős vonástól: Wilwulf erős állától, kékeszöld szemétől, szőke bajuszától, amelyet ismét szeretett volna megcsókolni. Nem nézhetett

úgy Wilwulfra, hogy az ne őt bámulta volna büszke mosollyal, ami mögött ott rejtőzött a türelmetlen vágy. De jó érzés volt!

Wilwulf bemutatott egy másik szálas férfit, akinek busa, szőke bajusza volt.

– Ő az én ifjabb féltestvérem, Wigelm, Combe ura.

Wigelm végigjáratta a lányon a tekintetét.

– Szavamra, örülök neked – mondta. A szavai kedvesek voltak, de a vigyorától Ragna kínosan érezte magát, noha hozzászokott, hogy a férfiak megbámulják a testét. Wigelm meg is erősítette ösztönszerű ellenszenvét, amikor azzal folytatta: – Wilf nyilván elmagyarázta, hogy mi, három testvérek, mindenen osztozunk, beleértve a nőinket is.

A férfiak jót röhögtek a tréfán. Az asszonyok kevésbé találták mulatságosnak. Ragna elengedte a füle mellett.

– Ő pedig a mostohaanyám, Gytha – mondta Wilwulf.

Gytha ötven körüli, impozáns asszony volt. Nem nőtt magasra, fiai boldogult apjuktól örökölhették a termetüket. Szürke hajjal keretezett, szép arcán uralkodott az erős szemöldök. Ragna fortélyos értelmet és erős akaratot nézett ki belőle. Megérezte, hogy ennek az asszonynak vagy jó, vagy rossz, de mindenképpen fontos szerepe lesz az életében, és megeresztett egy mézédes bókot:

– Milyen büszke lehetsz, hogy három ilyen remek férfit adtál Angliának!

– Nagyon kedves vagy – szólt Gytha, de nem mosolygott. Ragna sejtette, hogy a leendő anyós nem egyhamar adja meg magát az ő bűbájának.

– Gytha körbevezet az erődben, azután vacsorázunk – mondta Wilwulf.

– Remek! – örvendezett Ragna.

Gytha mutatta az utat. Ragna szobalányai kint várakoztak.

– Cat, gyere velem! – szólt oda nekik. – A többiek várjanak.

– Ne aggódj, mindenre lesz gondunk – mondta Gytha.

Ragna nem volt hajlandó kiadni a kezéből az irányítást.

– Hol vannak a férfiak? – kérdezte Catet.

– Az istállóban. Ellátják a lovakat.

– Szólj Bernnek, hogy maradjon a poggyásszal, amíg érte nem küldök.

– Igenis, úrnőm.

Gytha körbevezette Ragnát. A tiszteletből, amellyel fogadták, mindenki láthatta, hogy Wilwulf házánál ő parancsol. *Ennek meg kell változnia,* gondolta Ragna. Neki nem az anyós mondja meg, hogy mit tegyen.

Elmentek a rabszolgák szállása mellett, beléptek az istállóba, ahol sokan voltak, de Ragna észrevette, hogy az angol lovászok nem szólnak a normannokhoz. Ez így nem lesz jó. Átkarolta a testőrét, majd fölemelte a hangját:

– Angolok! Ez itt a barátom, Óriás Bern. Nagyon gyengéden bánik a lovakkal… – megfogta Bern kezét, és fölemelte: – …és a nőkkel! – A férfiak fojtottan kuncogtak. Örökös tréfa volt köztük a hímtag mérete, ami összefügg a kéz nagyságával, és Bern mancsa óriási volt. – Gyengéd a nőkkel – ismételte meg, és az emberek most már mosolyogtak, mert tudták, hogy most jön a csattanó. Ragna huncutul nézett rájuk: – Mert kénytelen.

Mindenki nevetett, a jég megtört.

Ragna folytatta:

– Ha az embereim hibáznak a nyelvetekben, legyetek elnézőek hozzájuk, és talán megtanítanak néhány normann francia szóra. Azután már tudtok mit mondani a francia lányoknak, akikkel találkozhattok…

Ismét nevettek. Ragna tudta, hogy létrejött a kapcsolat. Még tartott a nevetés, amikor kijött.

Gytha mutatott egy nagy épületet, amely a fegyveresek laktanyája volt.

– Nem megyek be – mondta Ragna.

Itt férfiak alszanak, túlságosan kihívó lenne, ha ide betenné a lábát. Vékony a választóvonal az édesen évődő hölgy és a lenézett ribanc között. Egy idegennek különösen vigyáznia kell, hogy ne lépje át ezt a vonalat.

Feltűnt neki, hogy sokan járnak-kelnek a kaszárnya előtt. Az istálló is tele volt.

– Mennyi ember! – mondta Gythának. – Készül valami?

– Igen. Wilf hadsereget gyűjt. – Ez volt a második alkalom, amikor Ragna hallotta, hogy így említik a jövendőbelijét. Tehát Wilfnek becézik a családban. – A dél-walesi portyázók átcsaptak a határon – folytatta Gytha. – Néha megteszik ebben az évszakban, aratás után, amikor a csűrjeink megtelnek. De ne aggódj, Wilf csak az esküvő után indul.

Ragna megborzongott a félelemtől. A férje csatába megy, alighogy megesküdtek. Ami természetesen megszokott dolog. Hányszor látta, hogy az apja ellovagol állig fölfegyverkezve, hogy öljön, vagy megöljék. De sosem szokott hozzá. Rettegett, valahányszor Hubert gróf háborúba ment, és rettegni fog, ha Wilwulf is ezt teszi. Igyekezett kiverni a fejéből. Most mással kell foglalkoznia.

A csarnok az erőd közepén állt. Az egyik oldalán voltak a háztartási épületek: a konyha, a sütöde, a sörfőzde és a raktárak. A másik oldalon lakóházak sorjáztak.

Ragna bement a konyhába. Mint rendesen, a szakácsok férfiak voltak, de fél tucat asszony és lány kuktáskodott mellettük. Ragna udvariasan üdvözölte a férfiakat, de jobban érdekelték a nők. Volt ott egy nagydarab, mutatós asszony, olyan vezető külsejű. Odaszólt neki:

– De jó illata van a vacsorának!

Az asszony barátságosan rámosolygott.

– Mi a neved? – kérdezte Ragna.

– Gildathryth, úrnőm, röviden Gilda.

Gilda mellett egy lány a sarat mosta le egy hatalmas kupac, sötétvörös, kicsi répáról. Halványan emlékeztetett Gildára, így Ragna megkérdezte:

– Rokonod ez a szép gyermek? – Biztosra ment: egy kis közösségben a legtöbben a rokonai egymásnak.

– A lányom, Wilnod! – felelte büszkén Gilda. – Tizenkét éves.

– Üdvözöllek, Wilnod. Ha megnősz, te is olyan finom vacsorákat fogsz főzni, mint a mamád?

Wilnod túlságosan szégyellős volt ahhoz, hogy beszéljen, de azért bólintott.

– Köszönöm, hogy megmosod a répát – mondta Ragna. – Ha majd eszem, rád fogok gondolni.

Wilnod ragyogott az örömtől.

Ragna kijött a konyhából.

A következő néhány napban mindenkivel beszélni fog, aki az erődben lakik vagy dolgozik. Nehéz lesz megjegyezni az összes nevet, de majd igyekszik. Kikérdezi őket a gyermekeikről és unokáikról, a betegségeikről, a babonáikról, otthonukról és ruháikról. Nem kell tettetnie az érdeklődést: mindig kíváncsi volt a környezete mindennapi életére.

Cat még többet kideríthet, főleg ha az angoltudása megizmosodik. Ragnához hasonlóan ő is gyorsan barátkozott az emberekkel; a cselédlányok hamarosan elpletykálják neki, hogy melyik mosónőnek ki a szeretője, melyik istállófiú hál szívesebben férfiakkal, mint nőkkel, ki lopott a konyhából, melyik fegyveres fél a sötéttől.

Ragna és Gytha a házak felé indult. Többségük kétszer elfért volna a csarnokban, ám a minőségük különbözött. Mindegyiknek erős sarokoszlopai voltak, és zsúppal fedték őket, ám a tetőt jobbára a szalma és

sár keverékével betapasztott, vesszőből font paticsfalak tartották. Közvetlenül a csarnok mögött a három legjobb háznak már deszkafala volt. A deszkákat gondosan összeillesztették, és súlyos talpgerendába ágyazták.

– Melyik Wilwulfé? – kérdezte Ragna.

Gytha a középső házra mutatott. Ragna az ajtóhoz ment.

– Talán meg kellene várnod, amíg hívnak – szólt rá Gytha.

Ragna elmosolyodott és belépett.

Cat követte. Gytha volt a kelletlen harmadik.

Ragna örömmel látta az alacsony ágyat, amelyen bőven elfér majd két ember. A vastag szalmazsákon színesre festett takarók hívogattak. A helynek máskülönben katonás jellege volt, éles fegyverek és fényes páncélok lógtak körben a falakba vert szögekről, talán már készülve az összecsapásra a dél-walesiekkel. Vőlegénye többi holmiját nagy faládákban tárolták. Az ügyes kézre valló faliszőnyeg vadászjelenetet ábrázolt. Könyvnek, írószerszámnak nem volt nyoma.

Kijött, és Wilwulf háza mögé került. Ott is egy szép ház állt. Ahogy odaindult, Gytha ismét megszólalt.

– Megmutatnám a tiédet.

Ezt nem tűri, hogy Gytha utasítgassa, mit tegyen. Jó lesz tisztázni, inkább előbb, mint utóbb. Meg sem állva kérdezte:

– Ez kinek a háza?

– Az enyém. Nem léphetsz be.

Ragna megfordult.

– Ebben az erődben előttem nincsen zárt ajtó – szólt halkan, de határozottan. – Az elöljáró menyasszonya vagyok. Csak ő mondhatja meg, mit tegyek. Itt én leszek az úrnő.

Bement a házba.

Gytha követte.

A házat pompásan berendezték. Volt benne egy kényelmes, párnázott szék, amilyet a királyok használnak. Egy asztalon volt egy kosár körte, mellette egy hordócska, az a fajta, amelyben rendszerint bort tartanak. A szögeken drága gyapjúruhák és köpenyek lógtak.

– Nagyon szép. A mostohafiad igazán jó hozzád – állapította meg a lány.

– Miért ne lenne? – védekezett Gytha.

– Igaz. – Ragna kiment.

Gytha azt mondta: *Megmutatnám a tiédet.* Vagyis nem Wilwulf házában fog lakni? Nem szokatlan dolog, de valahogy erre nem számított. Egy

gazdag nemesember feleségének gyakran van a közelben egy második háza a babák, a gyerekek és a dadák számára; az asszony néhány éjszakát ott tölt, a többit pedig a férjével. Ragna azonban egy éjszakára sem volt hajlandó elválni Wilwulftól, legalábbis addig, amíg nem lesz rá szükség a baba miatt. Korainak érezte a külön házat. Szeretett volna beszélni erről Wilwulffal, de még nem volt lehetőségük, hogy bármiről is beszéljenek.

Kínosan érezte magát, annál is inkább, mert Gytha hozta szóba. Az anyák persze tudnak esztelenül rosszindulatúak lenni a menyük iránt, és ez valószínűleg érvényes a mostohaanyákra is. Eszébe jutott az eset, amikor az öccsét, Richard-t rajtakapták, hogy egy mosónőt ölelget a cherbourg-i sáncban. Anyjuk, Geneviève követelte, hogy korbácsolják meg a lányt. Persze érthető, ha nem akarta, hogy egy szolgáló hordja ki a fia gyermekét, de Richard csak simogatta a lányt a lába között, és Ragna biztosra vette, hogy ezt minden kamasz fiú megteszi, ha alkalma van. Anyjuk dühöngésére nem adott magyarázatot az elővigyázat. Lehet féltékeny egy anya vagy egy mostohaanya a fia szeretőire? Gytha azért barátságtalan hozzá, mert nem akar osztozni Wilwulf szeretetén?

Ragna tartott ettől, de nem félt túlzottan. Tudta, mit érez iránta Wilwulf, és biztosra vette, hogy képes megtartani a szerelmét. Ha minden éjszaka a férje mellett akar hálni, akkor meg is teszi, és azon lesz, hogy Wilwulf örüljön neki.

A harmadik faházhoz indult.

– Ez Wigelm háza – mondta Gytha, de most nem próbálta visszatartani Ragnát attól, hogy belépjen.

Wigelm háza inkább átmeneti szállásnak tűnt. Ragna úgy vélte, többet időzhet Combe városában, amelynek ura. De most itt volt, három másik fiatalemberrel ültek körül egy kanta sört, és ezüstben kockáztak. Felállt, amikor meglátta Ragnát.

– Gyere, gyere! – hívta. – Máris melegebb a ház!

A lány azonnal megbánta, hogy belépett, de nem akart kihátrálni, mintha félne. Mutatnia kell, hogy neki joga van bárhova belépni. Nem törődött Wigelm ugratásával.

– Te nem vagy házas? – kérdezte.

– A feleségem Combe-ben van, irányítja a házunk újjáépítését a viking támadás után. De az esküvőre idejön.

– Hogy hívják?

– Mildburg, röviden Milly.

– Alig várom, hogy megismerjem.

Wigelm közelebb jött, és bizalmasan lehalkította a hangját.

– Nem akarsz leülni, és megosztani velem egy kupa sört? Megtanítunk a kockavetésre, ha akarod.

– Ma nem.

Wigelm hanyagul megfogta a mellét, és megszorította.

– Hű, de nagy!

Cat méltatlankodva felhördült.

Ragna hátralépett, ellökte Wigelm kezét.

– De nem neked – válaszolta.

– Csak ellenőrzöm a portékát, mielőtt a bátyám megveszi. – Pajzánul kacsintott a cimboráira, akik röhögni kezdtek.

Ragna Gythára pillantott, és észrevette, hogy gúnyosan mosolyog.

– Remélem, hogy ha legközelebb jönnek a vikingek, ilyen derék férfiak fogadják majd őket – jegyezte meg.

Ez elnémította Wigelmet. Nem tudta, hogy bókot hallott, vagy sértést.

Ragna kihasználta az alkalmat, hogy távozzék.

Egy férfit akár pénzbüntetésre is ítélhettek, ha megérintette egy nő mellét, de Ragna nem akart bíróhoz rohanni az ügy miatt. Mindazonáltal megfogadta, hogy ezért még megbünteti Wigelmet.

Odakint Gythához fordult és megkérdezte:

– Szóval Wilf egy házat készített elő nekem?

Szándékosan fogalmazott így. Wilwulf felelőssége volt gondoskodni a leendő felesége kényelméről. Valószínűleg Gythára bízta a dolgot, ám Ragna neki fog panaszkodni, nem Gythának, és ezt most rögtön meg akarta értetni az asszonnyal.

– Erre – mondta Gytha.

Wigelm otthona mellett volt egy másik, az olcsóbb fajtából, aminek paticsfalán befúj a szél. Gytha belépett, Ragna követte.

Rendesen bebútorozták, volt ágy, asztal padokkal, több láda, rengeteg fakupa és tál. A tűzhelynél farakás és egy hordó, benne nyilván sör. Fényűzésnek semmi nyoma.

Ragna igen szegényesnek találta a fogadtatást.

Gytha megérezte a gondolatát, és habozva megszólalt:

– Te bizonyára úgyis hoztál magaddal faliszőnyegeket meg ilyesmit.

Ragna nem hozott ilyesmit. Arra számított, hogy mindennel ellátják. Pénze volt, bármit megvehetett, de nem ez volt a lényeg.

– Takarók? – kérdezte.
Gytha vállat vont.
– Minek neked a takaró? A legtöbb ember a köpenyével takarózik.
– Láttam, hogy Wilfnek bőven van takarója.
Gytha nem válaszolt.
Ragna körülnézett a falakon.
– Nincs elég szög – mondta. – Nem gondoltad, hogy egy menyasszonynak sok ruhája lehet, amit föl kell akasztani?
– Beverhetsz még szögeket.
– Akkor kölcsön kell kérnem egy kalapácsot.
Gytha értetlenül nézett rá, azután rájött, hogy Ragna gúnyolódik.
– Küldök neked egy asztalost.
– Ez a hely túl kicsi. Öt szobalányom és hét testőröm van.
– A férfiak lakhatnak a városban.
– Jobb szeretem, ha a közelemben vannak.
– Lehet, hogy ez nem lehetséges.
– Majd elválik. – Ragna dühös és sértődött volt. Mindazonáltal gondolkodnia és terveznie kell, mielőtt cselekszik. Cathez fordult. – Hozd ide a többi lányt, és szólj a férfiaknak, hogy hozzák a poggyászt. – Cat kiment.
Gytha igyekezett visszaszerezni a kezdeményezést. Parancsolóra vette a hangot.
– Itt fogsz lakni, és amikor Wilf veled akarja a tölteni az éjszakát, vagy idejön, vagy meghív a házába. Nem járulhatsz az ágyához hívatlanul.
Ragna elengedte a füle mellett. Ezt majd tisztázza Wilffel a mostohaanyja nélkül. Erős volt a kísértés, hogy ezt ki is mondja, de nem engedett.
Elege volt Gythából.
– Köszönöm, hogy körbevezettél – mondta elbocsátó hangon.
Gytha habozott.
– Remélem, minden rendben.
Alighanem egy rémült idegen leánykára számított, akit ugráltathat. Ragna sejtette, hogy most aggódva felülvizsgálja a véleményét.
– Majd elválik – felelte érdesen.
Gytha ismét próbálkozott.
– Mit fogsz mondani Wilfnek a szállásodról?
– Majd elválik – ismételte Ragna.

Kimutatta, hogy azt szeretné, ha Gytha távozna, de arról leperegtek a célzások. Évek óta ő volt a ház úrasszonya, talán nem hitte el, hogy egy másik nő parancsolgathat neki. Ragnának erélyesebbnek kell lennie.

– Már nincsen szükségem rád – mondta; és amikor Gytha továbbra sem ment ki, emelt hangon hozzátette: – Távozhatsz!

Gytha elvörösödött zavarában és dühében, de végül kiment.

Cat visszatért a többiekkel, a férfiak hozták a ládákat és a zsákokat. A fal mellett halmozták föl a poggyászt.

– Nagyon zsúfolt így, ha mind itt leszünk – jegyezte meg Cat.

– A férfiaknak másutt kell aludniuk.

– Hol?

– Valahol a városban. De ne csomagoljatok ki. Csak annyit, amire egy éjszakán szükségünk lehet.

Wynstan püspök lépett be a nyitott ajtón.

– Lám, lám – nézett körül. – Szóval ez az új otthonod.

– Úgy tűnik – válaszolta Ragna.

– Talán nem kielégítő?

– Ezt majd megbeszélem Wilffel.

– Remek ötlet. Legfőbb vágya, hogy boldog legyél.

– Ennek örülök.

– A móringodért jöttem.

– Tényleg?

Wynstan fenyegetően ráncolta a szemöldökét.

– Elhoztad?

– Természetesen.

– Húsz ezüstfont. Ebben egyeztünk meg az apáddal.

– Igen.

– Akkor talán ideadhatod.

Ragna nem bízott Wynstanben, és ez a kérés fokozta a gyanakvását.

– Oda fogom adni Wilfnek, amint összeházasodtunk. *Ebben* egyeztél meg az apámmal.

– De meg kell számolnom.

Ragna még azt sem akarta elárulni Wynstannek, hogy melyik ládában van a pénz.

– A menyegző reggelén megszámolhatod. Majd miután elhangzott az eskü, át fogod adni – a férjemnek.

Wynstan egyszerre nézett rá ellenszenvvel és elismerően.

– Természetesen, ahogy kívánod – mondta, és kiment.

Ragna másnap hajnal előtt kelt.

Jól megfontolta, mit viseljen. Előző nap barna ruhában, vörös köpenyben érkezett, ami nagyon csinos összeállítás, de átázott, sáros lett, és ő sem volt a legmutatósabb. Ma olyan akart lenni, akár a pirkadati virág. Hímzett nyakú és szegélyű sárga selyemruhát választott. Cat megmosta úrnője arcát, kifésülte sűrű, vörös haját, majd egy zöld fátylat borított a fejére.

Még sötét volt, amikor Ragna evett egy kis gyenge sörbe áztatott kenyeret, azután arra összpontosított, amit tennie kell. Az éjszaka nagy részét azzal töltötte, hogy kitervelte a stratégiáját. Wigelmet meg kell büntetnie, de ez másodlagos. Elsősorban azt kell bebizonyítani, hogy most már ő parancsol Wilf házánál, és nem Gytha. Nem kívánt veszekedni, de nem hagyhatta, hogy Gytha uralma akár még egy napig folytatódjon, mert Ragnát gyengíti minden pillanat, amikor engedelmeskedni látszik. Azonnal cselekednie kell.

Azonban ez kockázatos. Lehet, hogy megsérti vele jövendőbelijét, és az elég nagy baj; de még ennél is rosszabb, hogy elveszítheti ezt a csatát, és ha Gytha most győz, akkor verhetetlen.

Cat odanyújtotta a karpántot, amelyet Cuthberttől vásárolt Dreng's Ferryben. Ragna belecsúsztatta az övén viselt bőrerszénybe.

Kilépett. Halvány, ezüstös izzás jelent meg a keleti látóhatáron. Éjjel esett, a föld sáros volt, de szép nap ígérkezett. Lent, a sötét városban matutinumra harangoztak a kolostorban. Az erőd csak most éledezett: látott egy kopott ruhájú rabszolgafiút, aki egy nyaláb tüzelőt cipelt, azután egy izmos karú fejőlányt rocskával, amelyben friss tej párolgott a reggeli hidegben, de rajtuk kívül senkit. Valószínűleg még megbújnak az ágy melegében, szorosan behunyt szemmel, úgy téve, mintha nem lenne nappal.

Elindult az erődben Wilf házához.

Mégis látott valakit. Gytha ajtaja előtt fiatal nő támaszkodott a falnak, és ásított. Ahogy észrevette Ragnát, kiegyenesedett.

Ragna elmosolyodott. Gytha vigyáztatja, nem kockáztat. Ez történetesen éppen egybevág az ő mai tervével.

A lány figyelte, ahogy odamegy Wilf ajtajához.

Hirtelen eszébe jutott, hogy Wilf akár be is zárhatta az ajtaját éjszakára: vannak, akik így szokták. Az tönkreteheti a tervét.

De amikor elhúzta a tolózárat, az ajtó kinyílt, és ő megkönnyebbült. Talán Wilf arra gondolt, hogy ha éjszaka zárja az ajtaját, az emberei félénknek hiszik.

A szeme sarkából látta, hogy az őrködő cseléd besurran Gytha házába.

Wilfnek volt még egy oka a magabiztosságra. Ahogy Ragna belépett, mély morgást hallott. Wilfet egy kutya figyelmeztette a behatolókra.

Ragna arrafelé nézett, amerre az ágyat tudta. A tűzhelyen izzott a zsarátnok, a kis ablakokon is beszűrődött némi fény. Egy alakot látott, aki hirtelen felült az ágyban, és a fegyveréért nyúl.

– Ki van ott? – kérdezte Wilf hangja.

– Jó reggelt, lordom – felelte halkan Ragna.

A lány kuncogást hallott.

– Most már jó a reggel, mert itt vagy. – A férfi visszafeküdt.

A földön is mozgott valami. Ragna meglátott egy nagy szelindeket, amelyik ismét elfoglalta a helyét a tűz mellett.

Ragna leült az ágy szélére. Ez kényes pillanat volt. Az anyja figyelmeztette, hogy ne feküdjön le Wilffel, amíg meg nem történt az esküvő. Wilf kívánni fogja, mondta Geneviève, és Ragna tudta, hogy ő is kívánni fogja. De elhatározta, hogy ellenáll a kísértésnek. Nem tudta volna megmondani, miért olyan fontos ez, különösen, miután egyszer már megtette. Bizonyára köze volt hozzá az érzésnek, hogy milyen boldogok lesznek mindketten a házasságukban, amikor végre engedhetnek vágyuknak bűntudat vagy félelem nélkül.

De azért megcsókolta.

Wilf széles mellkasa fölé hajolt. Két kézzel megragadta a férfi takarójának a szélét, és leszorította, hogy legyen egy akadály a testük között. Azután lassan addig engedte le a fejét, amíg nem találkozott az ajkuk.

Wilf mély, elégedett hangot hallatott.

Ragna körülrajzolta a nyelvével a férfi száját, érezte puha ajkát, szúrós bajuszát. Wilf belemarkolt a lány sörényébe, lehúzta róla a fátylat. De amikor a másik kezével a melléért nyúlt, Ragna hátrébb húzódott.

– Van egy ajándékom számodra – mondta.

– Rengeteg van – felelte a férfi a vágytól rekedt hangon.

– Egy övet hoztam Rouenból, szépséges ezüstcsattal, de útközben ellopták.

– Hol? – kérdezte a férfi. – Hol raboltak ki? – Ő volt a felelős a törvényért és a rendért, minden lopás rossz fényt vetett rá.

– Mudeford és Dreng’s Ferry között. A tolvaj egy ócska sisakot viselt.

– Vaskobak – mordult föl dühösen a férfi. – Mudeford elöljárója átfésülte az erdőt, de nem találja a rejtekhelyét. Megmondom neki, hogy fésülje át még egyszer!

Ragna nem akart nyafogni, és már bánta, hogy feldühítette a férfit. Gyorsan folytatta, hogy ne hűtse le a forró pillanatot.

– Hoztam neked valami mást, valami jobbat – mondta. Felült, körülnézett és észrevett egy fehér gyertyát. Meggyújtotta a tűznél, és egy padra állította az ágy feje mellett. Azután elővette a Cuthberttől vásárolt karpántot.

– Mi ez? – kérdezte a férfi.

A lány közelebb tartotta a gyertyát, hogy Wilf láthassa az ékszert. A férfi végigfuttatta az ujját a niellóval kiemelt, bonyolult véseten.

– Finom munka – mondta –, ugyanakkor merész, férfias. – Felhúzta a bal karjára, könyöke fölé. A pánt éppen illett az izmokra. – Jó ízlésed van!

– Gyönyörű! – lelkesedett Ragna.

– Egész Anglia irigyelni fog érte!

Ragna nem egészen ezt akarta hallani. Ő ne legyen a nagyság jelképe, mint egy fehér ló vagy egy drága kard.

– Egész nap csókolni akarlak – mondta Wilwulf.

Ez már jobban hangzott: Ragna ismét odahajolt hozzá. Wilf szenvedélyesebb lett, megragadta a lány mellét, és nem hagyta, hogy Ragna elhúzódjon. A lány kissé nyugtalan lett. Mivel a férfi feküdt, még mindig az övé volt az előny, de ha igazi dulakodásra kerül sor, abban bizony alulmarad.

Ekkor megzavarták őket, és éppen ez volt az, amiben Ragna reménykedett. A kutya felmordult, az ajtó nyikorgott, és Gytha beszólt:

– Jó reggelt, fiam.

Ragna ráérősen bontakozott ki az ölelésből. Lássa csak Gytha, mennyire szereti őt Wilf.

– Ó, Ragna! – mondta az asszony. – Nem tudtam, hogy itt vagy.

A hazug, gondolta Ragna. A szolgáló elmondta Gythának, hogy ő bement Wilf házába, mire Gytha sebbel-lobbal felöltözött, és átjött ellenőrizni, mi folyik itt.

Lassan megfordult. Joga volt megcsókolni a vőlegényét, és gondosan vigyázott, nehogy bűntudatosnak tűnjék.

– Nahát, napamasszony – mondta. – Jó reggelt. – Udvarias volt, de egy csepp bosszúságot kevert a hangjába. Gytha itt betolakodó. Ideszemtelenkedett, ahol semmi keresnivalója.

– Beküldhetem a borbélyt, hogy megborotválja az álladat, Wilf? – kérdezte Gytha.

– Ma nem – felelte kissé türelmetlenül a férfi. – Majd az esküvő reggelén borotválkozom. – Úgy beszélt, mintha a mostohaanyjának tudnia kellene ezt. Egyértelmű, hogy Gytha csak azért érdeklődött, mert ürügy kellett neki, hogy itt legyen.

Ragna a kelleténél hosszabban igazgatta a fátylát, mutatva, hogy Gytha egy bensőséges pillanatot zavart meg. Miközben megkötötte, odaszólt a férfinak:

– Mutasd meg Gythának az ajándékodat, Wilf.

Wilf rámutatott a karpántra. Az ékszer villogott a tűz fényében.

– Nagyon szép – mondta Gytha szárazon. – Az ezüst mindig értékes. – Arra célzott, hogy olcsóbb, mint az arany.

Ragna nem törődött a szúrással.

– És most Wilf, meg kell kérnem téged valamire.

– Bármire, szerelmem.

– Nagyon szegényes házat adtál nekem.

A férfi meglepődött.

– Valóban?

Csodálkozása megerősítette Ragna gyanúját, hogy vőlegénye Gythára bízta az ő házát.

– Nincs ablaka, és a falak beengedik éjszaka a hideget.

Wilf a mostohaanyjára nézett.

– Ez igaz?

– Annyira nem rossz – felelte az asszony.

Ez a válasz feldühítette Wilfet.

– A menyasszonyom mindenből a legjobbat érdemli! – közölte.

– Ez volt az egyetlen alkalmas ház – tiltakozott Gytha.

– Nem igaz! – vágta rá Ragna.

– Nincs másik üres ház – erősködött Gytha.

– De Wigelmnek igazán nincs szüksége egy külön házra magának és a fegyvereseinek – mondta Ragna a szelíd értelem hangján. – A felesége nem

is itt lakik. Combe-ben van a házuk.

– Wigelm az elöljáró testvére! – mutatott rá Gytha.

– Én pedig az elöljáró menyasszonya vagyok. – Ragna keményen igyekezett leküzdeni a haragját. – Wigelm férfi, mértékletes igényekkel, én azonban menyasszony vagyok, aki az esküvőjére készül. – Wilfre pillantott. – Melyikünket támogatod?

Erre egy vőlegény egyetlen választ adhatott.

– Téged, természetesen – mondta Wilf.

Ragna mélyen a szemébe nézett.

– Az esküvő után pedig közelebb leszek hozzád éjszaka, mert Wigelm háza itt van a szomszédban.

A férfi elmosolyodott.

– Ez perdöntő érv.

Wilf döntött, és Gytha meghátrált. Túlságosan okos volt ahhoz, hogy vitatkozzon, ha egyszer veszített.

– Jól van – mondta. – Akkor Ragna és Wigelm cserélni fog. – Nem bírta megállni, hogy ne tegyen egy megjegyzést. – Wigelmnek nem fog tetszeni.

– Ha panaszkodik, csak emlékeztesd rá, melyik testvér az elöljáró – felelte élesen Wilf.

Gytha fejet hajtott.

– Természetesen.

Ragna győzött, és Wilf neheztelt Gythára. A lány úgy döntött, kihasználja a szerencséjét.

– Bocsáss meg, Wilf, de nekem mindkét házra szükségem van.

– Mi az ördögnek? – kérdezte Gytha. – Senkinek nincs két háza.

– Azt akarom, hogy az embereim a közelemben legyenek. Pillanatnyilag a városban szállásolták el őket.

– Minek neked a fegyveres kíséret? – kérdezte Gytha.

Ragna dölyfösen végigmérte.

– Mert így akarom – felelte. – És én leszek az elöljáró felesége. – Wilfhez fordult.

A férfi kezdett kijönni a béketűrésből.

– Gytha, add meg neki, amit akar, és ne legyen több vita.

– Rendben van – felelte Gytha.

– Köszönöm, szerelmem – mondta Ragna, és ismét megcsókolta a férfit.

12. fejezet

997. október közepe

Edgar ideges, mégis elszánt volt a századtanács napján.[9]

Dreng’s Ferry százada öt szétszórt kis településből állt. Bathford volt a legnagyobb falu, ám Dreng’s Ferry volt a közigazgatási központ, és hagyományosan az apátsági templom esperese elnökölt a tanácsban.

A tanács négyhetente ült össze, mindig a szabad ég alatt, ha esett, ha fújt, de ma történetesen ragyogóan sütött a nap, noha hideg volt. A templom nyugati vége előtt állították fel a fából faragott, nagy széket, és mellé egy kis asztalt. Deorwin atya, a legidősebb pap elhozta az oltár alól a szentségtartót. Cuthbert készítette a felcsapható tetejű, kerek ezüstszelencét, amelynek oldalára a keresztre feszítés jeleneteit véste. Misénél ebben tartották a szent ostyát, most pedig erre tesznek esküt.

Mind az öt faluból érkeztek férfiak és asszonyok, köztük gyerekek és rabszolgák, néhányan lóháton, de legtöbben gyalog. Mindenki megjelent, aki tehette, mert a tanács döntései meghatározták a mindennapokat. Még Agatha anya is ott volt, bár a többi apáca távol maradt. Nőknek nem lehetett tanúskodni, legalábbis elméletben, de az olyan erős asszonyok, mint Edgar anyja, gyakran megmondták a véleményüket.

Combe-ben Edgar gyakran eljárt a tanácsba. Apja többször is kénytelen volt panaszt tenni olyan emberek ellen, akik késlekedtek a fizetéssel. Eadbald bátyja egy időben különféle apró-cseprő kihágásokat követett el, és kétszer is megvádolták utcai verekedés miatt, így hát Edgarnak nem volt ismeretlen a törvény és az igazságszolgáltatás.

Ma a szokottnál nagyobb volt az izgalom, mert gyilkosság vádját tárgyalta a tanács.

Edgart a testvérei igyekeztek lebeszélni a vádemelésről. Nem akartak bajt.

– Dreng az apósunk – mondta Eadbald az öccsét figyelve, ahogy új vésőjével-kalapácsával szabályos téglát farag egy elnagyolt kődarabból.

A harag erőt adott Edgar karjának, miközben lefaragta a fölösleget a kőről.

– Ez nem jelenti azt, hogy megszegheti a törvényt.

– Nem, hanem azt jelenti, hogy a testvérem nem lehet a vádlója. – Két bátyja közül Eadbald volt az értelmesebb, aki tudott észszerűen érvelni.

Edgar letette a szerszámokat, hogy jobban figyelhessen Eadbaldra.

– Miként hallgathatnék? – felelte. – Gyilkosság történt itt a falunkban. Nem tehetünk úgy, mintha semmi se történt volna.

– Nem értem, mért ne tehetnénk úgy – mondta Eadbald. – Csak most költöztünk ide. Az emberek befogadtak. Miért kell neked bajt keverni?

– A gyilkosság bűn! – válaszolta Edgar. – Mi más ok kell még ezen kívül?

Eadbald bosszúsan felsóhajtott, és elment.

Másik bátyja, Erman aznap este a kocsma mellett szólította meg. Más oldalról közelítette meg a kérdést.

– Kopasz Degbert lesz a századtanács elnöke – mondta. – Gondoskodni fog róla, hogy a tanács ne ítélje el a testvérét.

– Lehet, hogy nem teheti meg – mondta erre Edgar. – A törvény, az törvény.

– Degbert pedig az esperes és a földesurunk.

Edgar tudta, hogy Ermannek igaza van, de ez nem számított.

– Degbert úgy tesz, ahogy akar, és majd felel érte az Utolsó Ítéletkor, én azonban nem lehetek cinkos egy gyermekgyilkosságban.

– Nem félsz? Degbert itt a hatalom.

– De igen – felelte Edgar. – Félek.

Cuthbert ugyancsak igyekezett lebeszélni. Edgar az ő műhelyében készítette el új szerszámait, mert Dreng’s Ferryben egyedül Cuthbertnek volt kohója. Edgar megtanulta, hogy itt sokkal inkább szokás osztozni, mint Combe városában: ilyen kis helyen korlátozottak a lehetőségek, és előbb-utóbb mindenki segítségre szorul. Miközben Edgar az új szerszámokat formálta Cuthbert üllőjén, a pap megszólalt:

– Degbert haragszik rád.

Edgar sejtette, hogy Cuthbert parancsra beszél így. Az ötvös túl bátortalan volt egy önálló bírálathoz.

– Ezen nem segíthetek – válaszolta.

– Veszélyes ellenség. – Cuthbert hangjában őszinte félelem csengett: láthatóan rettegésben tartotta az esperes.

– Nem kétlem.

– Hatalmas családból származik. Wilwulf elöljáró a rokona.

Edgar mindezt tudta.

– Te Isten embere vagy, Cuthbert – mondta bosszúsan. – Képes vagy hallgatni, amikor gyilkosság történt?

Cuthbert természetesen képes volt, hiszen gyenge volt. De azért megsértődött Edgar kérdésétől.

– Én semmilyen gyilkosságot nem láttam – válaszolta zsémbesen, és elment.

Miközben az emberek gyülekeztek, Deorwin atya beszélt a legfontosabb személyekkel, a falvak elöljáróival. Edgar tudta a tanácsülésekről, amelyeken részt vett, hogy Deorwin most megkérdezi, akarnak-e szólni valamiről a tanácsban, és fejben listát készít Degbert számára.

Végül előjött Degbert a papok házából, és leült a székébe.

A századtanács elvben az a fórum volt, ahol a környék lakossága közös döntést hozott. A gyakorlatban rendszerint egy gazdag nemes vagy egy főpap elnökölt, akik beleszólhattak a döntésekbe. Mindazonáltal szükség volt egyfajta közös megegyezésre. Egy nemes tucatnyi módon keseríthette meg a parasztok életét, azok viszont egyszerűen megtagadhatták az engedelmeskedést. A tanács döntéseit kizárólag általános egyetértéssel lehetett keresztülvinni. Így a törvénykezés gyakran két többé-kevésbé egyenlő erő harca volt, mint amikor egy tengerész fölfedezi, hogy a szél az egyik irányba fújja, és a dagály a másik irányba húzza a hajóját.

Degbert bejelentette, hogy a tanács először az ökörfogat megosztását vitatja meg.

Nem volt olyan törvény, amely szerint az elnök eldönthette a napirendet. Voltak helyek, ahol a legnagyobb falu elöljárója határozott a kérdésben. Ám Degbert rég megkaparintotta ezt a kiváltságot.

Az ökörfogat megosztása örök téma volt. Dreng’s Ferryben nem volt olyan szántóföld, ahol nehéz ekére lett volna szükség, azonban a másik négy településnek agyagos talaja volt, és nyolc ökrön osztoztak, amelyeket egyik helyről a másikra kellett hajtani a téli szántáskor. Erre a nedves hideg volt a legalkalmasabb idő, mert hidegben nem nőhet a burján, de a nedvességtől felpuhul a föld a nyári szárazság után. Persze mindenki elsőnek akarta az ökörfogatot, mert azoknak a falvaknak, ahol később szántottak, átázott, síkos talajjal kellett bajlódniuk.

Ez alkalommal Bathford első embere, egy Nothelm nevű, szürke szakállas, bölcs öreg dolgozott ki egy észszerű kompromisszumot, és Degbert, akit nem érdekelt a szántás, nem tiltakozott.

Ezután Degbert Offát, a mudefordi bírót szólította. Wilwulf ealdorman ismételten parancsot adott Offának, hogy kutassa fel a Vaskobak rejtekhelyét, aki volt olyan arcátlan, hogy kirabolja Wilwulf aráját. Offa, ez a harminc körüli, nagydarab ember, akinek az orrát valamilyen csatában verhették ferdére, így beszélt:

– Átkutattam a déli partot innen Mudefordig, kikérdeztem mindenkit, akivel találkoztam, még Saemart, a büdös juhászt is. – A sokaság kuncogott: Samet mindenki ismerte. – Úgy gondoljuk, hogy Vaskobaknak a déli parton kell laknia, mert mindig ott rabol, de azért az északi partot is átkutattam. Ugyanaz a helyzet, mint mindig, semmi nyoma.

Senki nem lepődött meg. Vaskobak évek óta kicselezte a törvényt.

Végül Edgarra került a sor. Degbert először felszólította, hogy tegyen esküt. Edgar az ezüst szentségtartóra tette a kezét, és azt mondta:

– A Mindenható Istenre esküszöm, hogy Dreng, a révész meggyilkolt egy névtelen fiúgyermeket, akit Blod, a rabszolga szült, olyan módon, hogy az újszülöttet tizenkét napja a folyóba vetette. A saját szememmel láttam, a saját fülemmel hallottam. Ámen.

A tömeg felhördült. Tudták, mi a vád, de talán nem ismerték a részleteket; bár lehet, hogy ismerték, de elszörnyedtek, amikor Edgar kimondta őket tisztán csengő hangján. Akármi volt is az ok, Edgar örült a megbotránkozásuknak. Így is kell. A méltatlankodás talán ráveszi Degbertet, hogy hajlandó legyen valamiféle igazságot tenni.

Mielőtt folytatódhatott volna a törvénykezés, Edgar ismét megszólalt:

– Degbert esperes, te nem vezetheted ezt a tárgyalást. A megvádolt ember a testvéred.

Degbert úgy tett, mintha megsértődne.

– Arra célzol, hogy esetleg hamisan ítélhetek? Ezért megbüntethetünk.

Edgar erre a reagálásra számított, és készen állt nála a válasz.

– Nem, esperes uram, de senkitől sem lehet azt követelni, hogy elítélje a saját testvérét. – Látta, hogy a tömegben jó néhányan helyeslően bólintanak. A falusiak féltékenyek voltak a jogaikra, és haragudtak a nemesekre, akik parancsolgattak a helyi bíróságoknak.

– Pap vagyok, a templom esperese és a falu ura – mondta Degbert. – Továbbra is én elnökölök a századtanácsban.

Edgar nem engedett, nem mintha azt hitte volna, hogy nyerhet ebben a vitában, hanem hogy még határozottabban kiemelje a falusiak előtt Degbert elfogultságát.

– Nothelm, Bathford elöljárója tökéletesen alkalmas lenne elnöknek.
– Teljességgel fölösleges.
Edgar egy bólintással vette tudomásul a vereséget. Ő mindenesetre kifejtette az álláspontját.
– Akarsz esküsegítőt? – kérdezte Degbert.
Az esküsegítő az a személy volt, aki megesküdött valaki másnak az igazmondására vagy egyszerűen a becsületességére. Az eskü súlyát növelte az esküsegítő magas állása.
– Blodot szólítom – felelte Edgar.
– Rabszolga nem tanúskodhat – mondta Degbert.
Edgar látott Combe-ben rabszolgákat tanúskodni, noha nem túl gyakran.
– Nem ez a törvény – mondta.
– Én mondom meg, hogy mi a törvény, és ez nem az – válaszolta Degbert. – Te még csak olvasni sem tudsz.
Ebben igaza volt, Edgar kénytelen volt meghátrálni. Azt mondta hát:
– Ebben az esetben az anyámat, Mildredet szólítom.
Mildred a szentségtartóra tette a kezét, és azt mondta:
– Isten szent nevére esküszöm, hogy színtiszta igazság, és hamisság nélkül való, amire Edgar megesküdött.
– Még valaki? – kérdezte Degbert.
Edgar a fejét rázta. Ő ugyan megkérte Ermant és Eadbaldot, de ők nem voltak hajlandók az apósuk ellen esküdözni. Azzal nem is fáradt, hogy Leafet vagy Ethelt kérje: ők nem tanúskodhattak a férjük ellen.
– Mit válaszol a vádra Dreng? – kérdezte Degbert.
Dreng előrelépett, kezét a szentségtartóra tette.
Na, gondolta Edgar*, kockáztatja a halhatatlan lelkét?*
– Isten szent nevére, nem vagyok sem elkövetője, sem felbujtója a bűnnek, amellyel Edgar vádol engem – mondta Dreng.
Edgar eltátotta a száját. Ez hamis eskü volt, és a kocsmáros a megszentelt tárgyat illette közben a kezével! Dreng láthatólag elfelejtette, hogy az örök kárhozatot kockáztatja.
– Esküsegítők?
Dreng szólította Leafet, Ethelt, Cwenburgöt, Edithet és a templom papjait. Tekintélyes, rangos csoport voltak, de valamennyien függtek Drengtől vagy Degberttől. Mennyire tartják az esküjüket a falusiak? Edgar nem tudhatta.
Most őt kérdezte Degbert:

– Van még valami mondanivalód?

Edgar rádöbbent, hogy igen.

– Három hónapja a vikingek megölték az apámat és a nőt, akit szerettem –mondta. A tömeg nem erre számított, elcsöndesedtek, kíváncsiak voltak a folytatásra. – Nem volt igazságtétel, mert a vikingek vademberek. Hamis isteneket imádnak, és isteneik nevetnek, amikor megölik a férfiakat, megbecstelenítik a nőket és kifosztják a becsületes családokat.

Egyetértő zúgás hallatszott. Voltak, akik közvetlen tapasztalatokat szereztek a vikingekről, és a többség ismert olyanokat, akik szenvedtek tőlük. Valamennyien gyűlölték a vikingeket.

Edgar folytatta:

– De mi nem vagyunk ilyenek, igaz? Ismerjük az egy igaz Istent, és engedelmeskedünk a törvényeinek. Ő pedig azt mondja: Ne ölj! Arra kérem a tanácsot, hogy büntesse meg ezt a gyilkost úgy, ahogyan Isten rendeli. Bizonyítsuk be, hogy nem vagyunk vademberek.

Degbert azonnal visszavágott:

– Ez az első alkalom, amikor egy tizennyolc éves hajóépítő oktat ki a mi Urunk akaratáról.

Ez csattanós rendreutasítás volt, de az emberek elkomolyodtak az eset szörnyűségétől, és nem volt kedvük szellemességeken kacarászni. Edgar érezte, hogy elnyerte a támogatásukat. Az emberek helyeslőleg néztek rá.

De vajon mernek-e dacolni Degberttel?

Degbert felszólította Drenget, hogy beszéljen.

– Nem vagyok bűnös – mondta ő. – A gyerek halva született. Halott volt, amikor fölvettem. Ezért dobtam a folyóba.

Edgart feldühítette ez az égbekiáltó hazugság.

– Nem volt halott!

– De igen. Már akkor megpróbáltam elmondani, de senki nem hallgatott rám. Leaf visított, mint akit nyúznak, te pedig nekirohantál a folyónak.

Pökhendi hangja még jobban felbőszítette Edgart.

– Felsírt, amikor elhajítottad! Hallottam! Akkor maradt abba a sírás, amikor meztelenül beleesett a hideg vízbe.

– Ó, szegény bogár! – mormolta egy asszony a tömegben. Edgar látta, hogy Ebba az, aki a papokra mosott. Még azok is felháborodtak, akik Degberttől függtek. De elég lesz ez?

Dreng változatlanul gúnyos hangon folytatta:

– Hogy hallhattad a sírását, miközben Leaf sikoltozott?

Edgart egy pillanatra meghökkentette a kérdés. Hogyan hallhatta? Azután beugrott a válasz.

– Ugyanúgy, ahogy azt hallod, ahogy két ember beszélget. A hangjuk különbözik.

– Nem, legény. – Dreng a fejét rázta. – Tévedtél. Azt hitted, hogy egy gyilkosságot látsz, pedig nem. Most pedig túl rátarti vagy ahhoz, hogy beismerd a tévedésedet.

Dreng hangja rút volt, a viselkedése pimasz, de a története dühítően hihető, és Edgar attól félt, hogy az emberek hihetnek neki.

– Agatha nővér, amikor megtaláltátok a kisdedet a parton, élő vagy halott volt? – kérdezte Degbert.

– Félholt volt, de még élt – felelte az apáca.

Valaki megszólalt a tömegben. Edgar felismerte Dongaláb Theodberhtet, egy juhászt, aki három kilométerrel lejjebb legeltetett a folyó partján.

– Megérintette Dreng a testet? Mármint utána?

Edgar tudta, miért kérdezi. Úgy tartották, hogy ha a gyilkos megérinti az áldozat holttestet, az vérezni kezd. Edgar nem tudta, igaz-e.

– Nem érintette meg! – kiáltotta Blod. – Közelébe nem engedtem a kicsinyemnek ezt a szörnyeteget!

– Erre mit mondasz, Dreng? – kérdezte Degbert.

– Nem is tudom, megérintettem-e vagy sem – válaszolta Dreng. – Megtettem volna, ha szükséges, de nem hiszem, hogy lett volna rá bármi okom.

Ez nem volt valami meggyőző.

Degbert Leafhez fordult.

– Egyedül te voltál ott Drengen és a vádlóján kívül, amikor Dreng elhajította a kisdedet. – Ez igaz volt: Ethel ájultan feküdt a kocsmában. – Sikoltottál, de most is biztos vagy benne, hogy a gyermek élt? Nem lehet, hogy tévedtél?

Edgar imádkozott, hogy Leaf igazat mondjon. De vajon van benne elég bátorság?

– A gyermek élve született – felelte dacosan az asszony.

– De meghalt, mielőtt Dreng bedobta a folyóba – makacskodott Degbert. – Te azonban azt képzelted, hogy még él. Itt tévedtél, ugye?

Arcátlanul tuszkolta bele az asszony szájába a választ, amit ő akart hallani, és senki sem állíthatta meg.

Leaf páni félelemmel nézett az esperesről Edgarra, majd Drengre. Azután a földre. Egy hosszú pillanatig hallgatott, majd amikor megszólalt, szinte suttogássá tompult a hangja.
– Azt hiszem… – a tömeg elnémult, mindenki feszülten várta a folytatást. – Lehet, hogy tévedtem – mondta.
Edgar kétségbeesett. A nyilvánvalóan megrémített asszonyt ráerőltették a hamis tanúzásra. De azt mondta, amire Drengnek szüksége volt.
Degbert a sokaságra nézett.
– A bizonyíték világos – jelentette ki. – A gyermek halott volt. Edgar vádjára nincs bizonyíték.
Edgar rámeredt a falusiakra. Komorak voltak, de a fiú azonnal látta, hogy nem elég dühösek szembeszállni a környék két leghatalmasabb emberével. Émelygett. Dreng megússza. Nem tesznek igazságot.
Degbert folytatta:
– Dreng bűnös, mert nem megfelelően temette el a kisdedet.
Okos, gondolta keserűen Edgar. A kicsi már a templomkertben nyugszik, ám Dreng beismerte, hogy annak idején megtagadta tőle a keresztény temetést. Ráadásul egy kisebb vétségért büntetik meg, így a falusiaknak valamivel könnyebb lenyelni, hogy a kocsmáros megúszta az igazi bűnt.
– Hat penny pénzbírságra ítélem – mondta Degbert.
Ez túl kevés volt. A falusiak morogtak, de inkább csak elégedetlenül, nem lázongva.
– Hat penny? – kiáltott ekkor Blod.
A tömeg elnémult. Mindenki a lányt nézte.
Könnyek patakzottak Blod arcán.
– Hat penny az én kicsimért? – kérdezte.
Sokatmondóan hátat fordított Degbertnek, és otthagyta őket, ám alig öt lépés után megfordult.
– Angolok! – mondta a gyásztól és a dühtől elfúló hangon.
Kiköpött.
Aztán elment.

Dreng győzött, de valami megváltozott a faluban. *A viselkedés Dreng iránt, az változott,* tűnődött Edgar, miközben az ebédjét ette a sörházban. Az olyan emberek, mint Edith, Degbert felesége és Bebbe, aki ellátta

élelemmel az apátsági templomot, valamikor leálltak trécselni Drenggel, de most, ha találkoztak, csak odavetettek neki egy kurta szót, és már siettek is tovább. A sörház a legtöbb este üres volt, vagy majdnem az: Degbert néha eljött, hogy igyon Leaf erős söréből, de mások távol tartották magukat. Az emberek tiszteletudó udvariasságot mutattak Degberttel és Drenggel szemben, ám ebben nem volt melegség. Mintha az itteniek bocsánatot akartak volna kérni, amiért nem ragaszkodtak az igazságszolgáltatáshoz. Edgar nem hitte, hogy Isten szemében ez elegendő.

Amikor Dreng mentőtanúi elmentek az új sörfőzdét építő Edgar mellett, szégyenkezve kerülték a tekintetét. Egy napon a Bélpoklos-szigeten, amikor egy hordó sört vitt az apácáknak, Agatha anya kerülőt tett, hogy beszélhessen vele, és azt mondta, hogy helyesen cselekedett.

– Az Úr majd igazságot tesz odaát – mondta. Edgar hálás volt a támogatásáért, de ő azt akarta, hogy itt is tegyenek igazságot.

A sörházban Dreng még a szokottnál is ocsmányabbul viselkedett. Felpofozta Leafet, mert üledék volt a sörében, hasba öklözte Ethelt, amikor hideg volt a kásája, és Blodot úgy fejbe vágta minden ok nélkül, hogy a lány összeesett. Minden alkalommal váratlanul ütött, nem hagyva időt Edgarnak, hogy beavatkozzon, utána pedig kihívóan meredt a fiúra, hogy mit tesz erre. Edgar, mivel a dolog már megtörtént, elfordította a tekintetét.

Dreng őt sosem ütötte meg, aminek Edgar örült. Úgy gyűlt benne a düh, hogy ha összeverekednek, abba sem hagyja, amíg Dreng meg nem hal. Drengnek is éreznie kellett, mert megfékezte magát.

Blod furcsán nyugodt volt. Zokszó nélkül végezte a munkáját, és engedelmeskedett a parancsoknak. Dreng változatlan megvetéssel kezelte. Ám ha Blod a kocsmárosra nézett, lángolt a szeme a gyűlölettől, és ahogy teltek a napok, Edgar látta, hogy Dreng fél a lánytól. Talán attól rettegett, hogy Blod megöli. Blod talán tényleg ezt akarta.

Miközben Edgar evett, Brindle figyelmeztetően vakkantott, idegent jelezve. Mivel az idegenek valószínűleg át akarnak kelni a folyón, Edgar fölállt az asztaltól, és kiment. Két szegényesen öltözött ember közeledett északról egy málhás lovat vezetve. A ló hátán nagy kupacban állt a cserzett bőr.

Edgar üdvözölte őket, és megkérdezte:

– Át akartok kelni a folyón?

– Igen – bólintott az idősebb. – Combe-be tartunk, hogy eladjuk a bőröket idegenbe.

Edgar bólintott. Az angolok sok tehenet vágtak, és a bőrüket gyakran eladták Franciaországnak. Ám volt ezekben az emberekben valami, amitől Edgar kétségbe vonta, hogy becsülettel jutottak a bőrökhöz.

– A díj egy farthing személyenként és az állatért is – mondta. Nem nézte ki belőlük, hogy ennyit megengedhetnek maguknak.

– Rendben van, de először ennénk egy falást, és innánk egy kis sört, ha ez itt egy sörház.

– Az.

A jövevények lemálházták a lovat, hogy pihenhessen és legelhessen, miközben ők bent vannak. Edgar folytatta az evést, Leaf sört adott az utazóknak, Ethel mert nekik levest a kondérból. Dreng megkérdezte, mi újság.

– Az elöljáró menyasszonya megérkezett Normandiából – mondta az idősebb.

– Ezt tudjuk! Lady Ragna nálunk töltött egy éjszakát – büszkélkedett Dreng.

– Mikor lesz az esküvő? – kérdezte Edgar.

– Mindenszentekkor.

– Ilyen hamar?

– Wilwulf türelmetlen.

Dreng röhécselt.

– Nem lep meg. Valóságos szépség.

– Az is, de az elöljárónak ki kellene lovagolnia a walesi portyázók ellen, márpedig nem megy, amíg meg nem nősül.

– Nem hibáztatom – mondta Dreng. – Szégyen is lenne, ha meghalna és szűzen hagyná az asszonyt.

– De a walesiek kihasználják, hogy késlekedik.

– Ki is nézem azokból a barbárokból.

Edgar kis híján felnevetett. Szívesen megkérdezte volna, olyan barbárok-e a walesiek, hogy újszülötteket ölnek, de féket vetett a nyelvére. Blodra pillantott, de a lány mintha nem is hallotta volna, hogy a népét sértegetik.

Az idősebb utazó folytatta:

– Még sose hatoltak ennyire mélyre. Sokan elégedetlenkednek emiatt. Vannak, akik szerint az ealdorman első kötelessége népének védelme, és csak utána jön a házasság.

– Nehogy már beleszóljanak! – mondta Dreng. Nem tetszett neki, ha az emberek a nemességet bírálták. – Kinek képzeli magát ez a népség?

– Azt hallottuk, hogy a walesiek elérték Trenchet.

Edgar meghökkent, Dreng is.

– Az csak két nap ide! – mondta Dreng.

– Tudom. Örülök is, hogy az ellenkező irányba tartunk értékes rakományunkkal.

Edgar végzett az evéssel, és visszament dolgozni. A sörfőzde gyorsan nőtt, kősorról kősorra. Hamarosan elkezdheti a tetőgerendák faragását.

Dreng's Ferrynek semmiféle védelme nincs a walesi behatolással szemben, tűnődött Edgar. Mellesleg a viking portyázókkal szemben sem, ha a vikingek úgy döntenek, hogy idáig feleveznek a folyón. Igaz, a portyázók úgy okoskodhatnak, hogy ilyen kis helyen aligha van zsákmány – hacsak nem hallottak Cuthbertről és ötvösműhelyéről. *Anglia veszedelmes hely,* gondolta Edgar, *keletről a vikingek, nyugatról a walesiek, középen meg olyanok, mint Dreng.*

Egy óra múlva az utazók felmálházták a lovukat, és Edgar átvitte őket a folyón.

Amikor visszaért, Blodot a félig kész sörfőzdében találta. Oda bújt el sírni, és a ruhája véres volt.

– Mi történt? – kérdezte a fiú.

– Az a két ember fizetett, hogy megkaphasson – felelte a lány.

Edgar elhűlt.

– De hát még két hete sincs, hogy szültél! – Nem tudta, meddig kell kímélniük magukat a nőknek, de bizonyára beletelik egy-két hónapba, hogy kiheverjék, amin Blod átment.

– Ezért fájt annyira – mondta a lány. – Azután a második nem akarta kifizetni a teljes taksát, mert azt mondta, elrontottam a sírásommal. Úgyhogy most Dreng meg fog verni.

– Ó, irgalmas Jézus – sóhajtott Edgar. – Mihez kezdesz most?

– Megölöm, mielőtt ő öl meg engem.

Edgar nem hitte, hogy megtenné, de azért föltett egy gyakorlati kérdést.

– Hogyan? – Blodnak volt kése, mint mindenkinek öt év fölött, de az övé kicsi volt, mint egy gyereké, és tilos volt megfennie. Azzal ugyan senkit nem ölhet meg.

– Éjszaka fölkelek, leakasztom a fejszédet a kampóról, és belevágom Dreng szívébe – mondta a lány.

– Azért kivégeznek.

– De legalább elégedetten halok meg.

– Van egy jobb ötletem – mondta Edgar. – Miért nem szöksz meg? Kiosonhatsz, amikor elalszanak – estére rendszerint berúgnak, nem fognak fölébredni. Éppen megfelelő az idő: a walesi portyázók csak két napra járnak. Éjszaka menj, nappal bújj el. Visszatérhetsz a népedhez.

– Na és a hajsza?

Edgar bólintott. A hajsza volt a módszer, amellyel elfogták a bűnösöket. Minden férfinak törvényes kötelessége volt űzőbe venni azokat, akik bűnt követtek el a század területén. Aki megtagadta, köteles volt kárpótlást fizetni, rendszerint az ellopott javak értékét. Bár az emberek ritkán húzódoztak: érdekük volt a bűnözők elfogása, és egyébként is izgalmas volt a hajsza. Ha Blod elmenekül, Dreng meghirdeti a hajszát, és minden valószínűség szerint a lányt ismét elfogják.

Edgar erre is gondolt.

– Miután elmentél, lemegyek a komppal folyásirányba, valahol a partra futtatom, majd visszajövök. Amikor látják, hogy eltűnt, feltételezik majd, hogy lefelé mentél a folyón, mert az gyorsabb, és így kerülhetsz a legmesszebb tőlük. A folyó mentén fognak keresni, keleti irányban. Eközben te az ellenkező irányba mész.

Blod elgyötört arcán kigyúlt a remény.

– Tényleg azt hiszed, hogy elszökhetek?

– Nem tudom – felelte Edgar.

Edgar csak később döbbent rá, hogy mibe keveredett.

Ha segít Blodnak a szökésben, akkor bűnt követ el. Alig néhány napja hangoztatta a századtanács előtt, hogy a törvényt be kell tartani. Most pedig megszegni készül. Ha rájönnek, a szomszédok nem irgalmaznak: álszentnek fogják nevezni, és arra ítélik, hogy fizesse meg Drengnek egy új rabszolga árát. Évekre eladósodik. Még az is előfordulhat, hogy belőle lesz rabszolga.

Mégsem vonhatta vissza a szavát. Nem is akarta. Undorodott attól, ahogy Dreng bánt Bloddal. Nem hagyhatta, hogy ez így folytatódjék. Talán vannak a törvényeknél is fontosabb alapelvek.

Csak arra kell vigyáznia, hogy ne érjék tetten.

Dreng többet ivott a szokásosnál a századtanács óta, és ez az este sem volt kivétel. Alkonyatra akadozott a nyelve. A feleségei biztatták, hogy igyon csak, mert ha berúgott, gyakran melléütött. Este már csak arra volt

képes, hogy lecsatolja az övét és beburkolózzék a köpenyébe, azután elaludt a padlóra szórt kákán.

Leaf mindig is sokat ivott, Edgar gyanúja szerint azért, hogy Dreng ne találja kívánatosnak. Edgar sosem látta, hogy átölelték volna egymást. Dreng mindig Ethelt választotta, ha elég józan volt a kakaskodáshoz, de ez ritkán fordult elő.

Ethel nem aludt el olyan hamar, mint a többiek. Edgar figyelte a lélegzetét, hogy mikor lesz egyenletes az álomtól. Eszébe jutott az a négy hónappal korábbi éjszaka, amikor magányosan virrasztott a combe-i házban. Keserű gyász töltötte el, ha arra gondolt, milyen izgalmasnak tűnt a jövő Sunnival, és milyen sivár lett a világ nélküle.

Leaf és Dreng horkolt, Leaf egyenletes mormolással, Dreng szaggatottan, levegőért kapkodva. Végül Ethel lélegzete is elsimult. Edgar átnézett a szoba túloldalán Blodra. Látta az arcát a tűzfényben. A szeme nyitva volt, az ő jelét várta.

Eljött a döntés pillanata.

Edgar felült, és Dreng megmozdult.

Edgar visszafeküdt.

Dreng abbahagyta a horkolást. Megfordult, egy percig normálisan lélegzett, azután feltápászkodott. Fogott egy kupát, merített a vizesvödörből, ivott, azután visszafeküdt a padlóra.

Egy idő után ismét hortyogni kezdett.

Ennél nem lesz jobb alkalom, gondolta Edgar. Felült. Blod ugyancsak.

Mindketten fölálltak. Edgar a fülét hegyezte, hogy nem változik-e az alvók lélegzése. Leemelte a fejszét a horogról, halkan az ajtóhoz lépett, és visszanézett.

Blod nem követte. Dreng fölé hajolt. Edgarba belenyilallt a rémület: csak nem akarja megölni kínzóját? Azt hiszi, képes némán átvágni a torkát, majd elmenekülni? Ebben az esetben Edgar egy gyilkos cinkosa lesz.

Dreng mellett a kákán ott hevert az öve, az övön a hüvely, és abban a tőr, amelyet mindenféle célra használt, köztük a hús szeletelésére. Sokkal hosszabb és élesebb volt Blod késénél. Edgarnak elakadt a lélegzete. Blod hangtalanul kihúzta a tőrt a hüvelyéből, és Edgar biztosra vette, hogy leszúrja gyermekének gyilkosát. A lány a késsel a kezében kiegyenesedett. Azután belecsavarta a tőr markolatát az övként használt kötélbe, és az ajtó felé fordult.

Edgar elfojtott egy megkönnyebbült nyögést. Blod nyilván azért lopta el Dreng tőrét, mert számít rá, hogy éjszaka veszélyes emberekkel találkozhat az erdőben, akkor pedig a saját kis késének édeskevés hasznát veszi.

Lassan kinyitotta az ajtót. Megnyikkant, de nem túl hangosan.

Tartotta, amíg Blod kimegy Brindle-lel a nyomában. Szerencsére a kutya elég intelligens volt ahhoz, hogy tudja, mikor kell hallgatnia.

Edgar még egy utolsó pillantást vetett az alvókra. Rémületére Ethel szeme nyitva volt, és őt figyelte. Edgar szíve majd megállt.

Rámeredt az asszonyra. Mit fog tenni? Egy hosszú percre megkövültek. Az asszony talán most gyűjti a bátorságot, hogy fellármázza Drenget.

De nem csinált semmit.

Edgar kilépett a házból, és halkan bezárta maga mögött az ajtót.

Odakint csöndesen, mozdulatlanul állt, várta a riasztást, de csak a folyó halk csobogását hallotta. Ethel úgy döntött, hogy elengedi őket. Edgar megroskadt a megkönnyebbüléstől.

A fejszéjét az övébe dugta.

Az ég félig elborult, a hold egy felhő mögül kukucskált. A folyó fénylett, de a falu elmerült a homályban Edgar és Blod fölmentek a dombra a házak között. Edgar attól félt, hogy egy kutya meghallja őket és ugatni fog, de semmi sem történt: a falusi kutyák valószínűleg fölismerték a lépéseiket, vagy megérezték Brindle szagát, vagy mindkettő. Bármi volt is az ok, úgy döntöttek, hogy fölösleges hangoskodni.

Ahogy Edgar és Blod elhaladt a templom mellett, Blod befordult a cinterembe. Edgar megriadt. Mire készül?

A fű még nem nőtt ki Blod fiának sírján. A felforgatott földön a kavicsokból kirakott kereszt valószínűleg Blod műve volt. Letérdelt a kereszt lábánál, kezét imára kulcsolta, Edgar követte a példáját.

A fiú a szeme sarkából látta, hogy a papok házából kilép valaki.

Figyelmeztetően megérintette a lány karját. Deorwin atya volt az. Az öregember döcögött pár lépést, azután felhúzta a köntösét. Edgar és Blod megdermedtek. Nem voltak láthatatlanok, de a fiú azt remélte, hogy kellően beleolvadnak a homályba, hiszen egy öregember szeme már nem valami éles.

Minden más gyerekhez hasonlóan Edgart is megtanították arra, hogy neveletlenség megbámulni valakit szükség közben, de most figyelte Deorwint, és imádkozott, hogy az öregember ne nézzen föl. Deorwint azonban kizárólag az foglalkoztatta, amit csinált, és nem érdekelte a

sötétben alvó falu. Végül leengedte a ruháját, és lassan megfordult. Egy pillanatra Edgar és Blod felé fordult az arca. Edgar feszülten várta, mit csinál most, ám Deorwin nem vette észre őket, és visszament a házba.

Továbbmentek. Micsoda szerencse, hogy az öregek rosszul látnak!

Elérték a domb tetejét. A gerinc mögött az út kettéágazott. Blod az északnyugati ágat választotta, Trench felé.

– Isten veled, Edgar – mondta Blod. Szomorúnak látszott, holott boldognak kellett volna lennie, hiszen szabad lesz.

– Sok szerencsét – felelte Edgar.

– Sosem látjuk többé egymást.

Remélem is, gondolta Edgar; *ha ismét találkozunk, az azt jelenti, hogy elkaptak téged.*

– Üdvözlöm Briocot és Elerit – mondta.

– Emlékszel a szüleim nevére?

A fiú vállat vont.

– Tetszik a nevük hangzása.

– Mindent elmesélek nekik rólad. – Arcon csókolta a fiút. – A barátom voltál – mondta. – Az egyetlen barátom.

Holott Edgar csak úgy bánt vele, mint egy emberrel.

– Hát az nem volt valami sok.

– Minden volt. – Átkarolta a fiút, a fejét a vállára hajtotta, és magához szorította. Blod ritkán mutatta ki az érzelmeit, és ölelésének hevessége meglepte a fiút.

Aztán Blod elengedte Edgart, és szó nélkül elindult. Nem nézett hátra.

Edgar addig figyelte, amíg el nem tűnt a szeme elől.

Változatlan óvatossággal leosont a dombról. Senki sem volt ébren. Ez jó: ha most meglátnák, nem tudna hihető magyarázatot adni. Egy rabszolga megszökött, és Edgar ébren mászkál az éjszaka kellős közepén: tagadhatatlan lett volna a cinkossága. A következményekbe alig mert belegondolni.

Csábította a gondolat, hogy visszatérjen a sörház biztonságába, és lefeküdjön, de megígérte Blodnak, hogy hamis nyomokkal segíti.

Lement a folyópartra, és eloldotta a kompcsónakot. Brindle beugrott. Edgar beszállt, és csöndesen fölkapta a póznát.

Csupán egy lökésre volt szükség, hogy az áramlat elkapja a csónakot. Vitte magával a Bélpoklos-sziget északi partja mentén. Edgar a póznával lökte el a két parttól a járművet.

Elsiklott a tanya mellett. Erman és Eadbald felszántották a mezőt, a holdfényben csillogtak a nedves barázdák. A házból nem látszott fény, még tűzé sem, mert nem volt ablaka.

Az áramlat kissé gyorsabb volt a folyó közepétől balra. Brindle éberen állt az orrban, szimatolt, a fülét hegyezte minden hangra. Falvakkal és magányos tanyákkal tagolt, sűrű erdő mellett haladtak. Valahol bagoly huhogott, és Brindle felmordult.

Egy óra múltán Edgar a bal partot kezdte figyelni, megfelelő pontot keresett, ahol otthagyhatja a kompot. Olyan helyre volt szüksége, ahol a csónak annyira belegabalyodhatott a bozótba, hogy egy kicsi, vékony lány ne tudja kimozdítani. Hamis nyomot kellett teremtenie, amely világos, egyszerű történetre utal. A legkisebb hiba esetén azonnal ő lesz gyanús. Minden kétséget ki kell zárni.

A hely, amelyet kiválasztott, kis, kavicsos folt volt a mélyen lecsüngő faágak és bokrok rejtekében. Odahajtotta a kompot, és kiugrott. Erejét megfeszítve félig kihúzta a súlyos járművet a vízből, és betolta a bozótba.

Hátralépett, tanulmányozta az összképet. Pontosan olyan volt, mintha egy tapasztalatlan valaki elvesztette volna uralmát a komp fölött, és hagyta volna, hogy az kifusson a partra, és belegabalyodjon a növényzetbe.

Elvégezte a munkát. Most vissza kellett mennie.

Először át a folyón. Levetkőzött, batyuba kötötte a tunikáját és a cipőjét, és csomagot csinált belőlük. Belépett a folyóba, a batyut fél kézzel a feje fölé tartotta, hogy száraz maradjon, és átúszott a túlpartra. Gyorsan, vacogva felöltözött, közben Brindle erélyesen kirázta a szőréből a vizet.

Edgar a kutyájával az oldalán elindult hazafelé.

Az erdő nem volt néptelen. Mindazonáltal még Vaskobaknak is aludnia kellett ilyentájt. Ha a közelben bárki felébred és mozgolódik, Brindle figyelmeztetni fogja. Ennek ellenére kihúzta fejszéjét az övéből, hogy bármire készen álljon.

Vajon beválik a csele? Dreng és a többi falusi arra a téves következtetésre jut-e, amire ő igyekszik rávezetni őket? Hirtelen nem tudta megítélni, mennyire hihető a csalás. Kétségek kínozták; gondolni se bírt rá, hogy Blodot ismét elkaphatják azok után, amiken átment.

Elhaladt Dongalábú Theodberht karámja mellett, és a juhász kutyája ugatni kezdett. Egy pillanatra elfogta a szorongás: ha Theodberht meglátja, a csel elveszíti minden hitelét. Továbbsietett, és a kutya elhallgatott. Senki sem jött elő a házból.

A parton, ahol időnként át kellett küzdenie magát a bozóton, lassabban haladt, mint a kompon. Csaknem két óráig tartott hazaérnie. A hold akkor nyugodott le, amikor elhaladt a tanya mellett, és mivel a csillagokat eltakarta egy felhő, az utolsó részt vaksötétben kellett megtennie.

Emlékezetből és ösztönből találta meg a sörházat. Most következett az utolsó veszélyes pillanata. Megállt az ajtó előtt, fülelt. Csak a horkolás hallatszott belülről. Óvatosan megemelte a reteszt, és kinyitotta az ajtót. A horkolás nem szakadt meg. Belépett. A tűzfényben kivehette a három alvó alakot: Drenget, Leafet és Ethelt.

Fölakasztotta a fejszét a horogra, és óvatosan leereszkedett a szalmára. Brindle elnyúlt a tűz mellett.

Edgar levette a cipőjét meg az övét, lehunyta a szemét, és lefeküdt. Azt hitte, a rengeteg feszültség sokáig ébren tartja, de pillanatok alatt elaludt.

Arra ébredt, hogy valaki megrázza a vállát. Nappali fényben nyitotta ki a szemét. Ethel keltegette. Edgar egy gyors pillantással meggyőződött róla, hogy Dreng és Leaf még alszanak.

Ethel a fejével intett neki, azután kilépett a házból. A fiú követte.

Becsukta az ajtót maga mögött.

– Köszönöm, hogy nem árultál el minket – mondta halkan. Most már késő lett volna hozzá, mert Ethel azt bizonyította volna vele, hogy látta őket kiosonni, mégsem csinált semmit, tehát ő is cinkostársuk.

– Mi történt? – suttogta az asszony.

– Blod elment.

– Azt hittem, együtt szöktök!

– Együtt? Én miért szöknék?

– Nem vagy szerelmes Blodba?

– Nem bizony.

– Ó. – Ethel töprengő arcot vágott, mint aki átrendezi feltételezéseit. – Akkor miért mentél ki vele éjnek évadján?

– Csak hogy útjára bocsássam. – Edgar nem szeretett hazudni, de kezdte felfogni, hogy egyik csalás a másikhoz vezet.

Ethel észrevett valamit.

– A komp eltűnt.

– Egy másik alkalommal majd elmesélek mindent – ígérte Edgar. – Addig is úgy kell viselkednünk, mintha semmi sem történt volna. Azt mondjuk, nem tudjuk, hol van Blod, nem értjük az eltűnését, de nem aggódunk, mert biztosan előkerül.

– Jól van.

– Először is hozok neked tűzifát.

Ethel bement. Amikor Edgar visszaért a tüzelővel, Dreng és Leaf már ébren volt.

– Hol a tőröm? – kérdezte Dreng.

– Ahol az este hagytad – felelte Leaf ingerülten. Reggel sosem volt vidám.

– Itt hagytam a hüvelyében, ami az övemre van kötve. Az öv most a kezemben van, rajta a hüvely, de nincs benne a kés.

– Hát, nálam nincs.

Edgar ledobta a fát, és Ethel hozzákezdett a tűzrakáshoz.

Dreng körülnézett.

– Hol van az a rabszolga?

Senki sem válaszolt.

Dreng Edgarra nézett.

– Miért te hoztad a fát? Ez az ő dolga.

– Nyilván elment a templomkertbe, a fia sírjához – felelte Edgar. – Néha ezzel kezdi a napot, amikor ti még alusztok.

– Itt kellene lennie! – méltatlankodott Dreng.

Edgar fölkapta a vödröt.

– Ne aggódj, majd én hozok vizet.

– A vízhordás is az ő dolga, nem a tiéd!

Edgar már éppen tett volna egy újabb békéltető megjegyzést, amikor rájött, hogy gyanúba keverheti, ha túlságosan mézesmázos, így hát kimutatta valódi érzelmeit.

– Tudod, mit, Dreng? Neked akkora teher ez a búbánatos élet, hogy nem is értem, miért nem ugrasz ebbe az istenverte folyóba, és vetsz véget nyomorúságos lényednek.

Ez sok volt Drengnek.

– Te pimasz taknyos! – bömbölte.

Edgar kiment.

Odakint rájött, hogy meg kell lepődnie, amiért nem látja a kompot.

Ismét kinyitotta az ajtót.

– Hol a csónak? – kérdezte.
– Ahol lenni szokott, ostoba kölyök. – válaszolta Dreng.
– Nem, ott nincs.
Dreng az ajtóhoz jött és kinézett.
– Akkor hova tűnt?
– Ezt kérdeztem tőled.
– Hát, neked kell tudnod.
– A te csónakod.
– Elsodródott. Nem kötötted ki megfelelően.
– Szorosan kötöttem meg. Mindig így teszek.
– Akkor bizonyára a tündérek oldozták ki – gúnyolódott Dreng. – Ezt akarod mondani?
– Ők vagy Vaskobak.
– Miért kellene Vaskobaknak egy csónak?
– Miért kellene a tündéreknek?
Gyanú derengett föl Dreng arcán.
– Hol ez a rabszolga?
– Ezt már kérdezted.
Dreng rosszindulatú volt, nem ostoba.
– A csónak eltűnt, a tőröm eltűnt és a rabszolga is eltűnt – sorolta.
– Mit akarsz ezzel, Dreng?
– A rabszolga megszökött a csónakban, te féleszű. Ez nyilvánvaló.
Edgarról ez egyszer lepergett a sértés. Örült, hogy a kocsmáros azonnal arra a következtetésre jutott, amelyet ő eszelt ki.
– Megyek, megnézem a temetőben – mondta.
– Szólj be minden házba, nem tart sokáig. Mondd el mindenkinek, hogy ha pár percen belül sincs meg a rabszolga, kezdődik a hajsza!
Edgar végigcsinált mindent. Elment a temetőbe, benézett a templomba, azután belépett a papok házába. Az anyák a gyerekeket etették. Szólt a férfiaknak, hogy valószínűleg hajsza lesz, hacsak hirtelen fel nem bukkan Blod. A fiatalabb papok fűzni kezdték a cipőjüket, magukra kanyarították a köpenyüket. Edgar erősen nézte Deorwint, ám az öregember rá se hederített. Úgy viselkedett, mintha semmi különös nem történt volna az éjszaka.
Edgar elment Kövér Bebbe házához, mert így elmondhatta, hogy ott is kereste Blodot. Bebbe aludt, ő pedig nem ébresztette föl. Asszonyoknak

nem volt kötelező csatlakozni a hajszához, és egyébként is Bebbe túl lassú volt.

A lakosság többi részét a szolgák kis családjai alkották, akik az apátságnak dolgoztak, főztek, takarítottak, mostak és más házimunkát végeztek. Edgar felkeltette Cerdicet, aki az erdőből szállította a tűzifát, és a Hadnak becézett Hadwine-t, aki cserélte a kákát a padlón.

Mire visszatért a sörházba, a csapat már gyülekezett. Degbert és Dreng lovon ült. A falu összes kutyája is ott volt, hogy kiszimatolják a bujkáló szökevényt. Degbert fölvetette, hogy hasznos lenne előkeríteni Blod valamelyik régi ruháját, hogy a kutyák szagot fogjanak, és tudják, mit kell üldözniük, mire Dreng felvilágosította, hogy Blodnak csak egy ruhája van.

– Edgar, hozz egy kötelet a benti ládából, hogy megkötözhessük a rabszolgát – parancsolta Dreng.

A fiú engedelmeskedett.

Miután Edgar visszatért a sörházból, Dreng beszédet tartott az összegyűlteknek.

– Elkötötte a csónakot, az pedig túl nehéz ahhoz, hogy egy lány árral szemben haladjon, ezért biztos, hogy lefelé ment.

Edgar örömmel látta, hogy Dreng megmarad a hamis nyomon. Degbert azonban nem volt ilyen hiszékeny.

– És ha elkötötte a kompot, és hagyta elsodródni, hogy rosszfelé menjünk, ő meg más irányba menekült?

– Annyira nem okos – válaszolta Dreng.

Degbert gondolatmenetében volt még egy hiba, de Edgar nem mert rámutatni, mert attól tartott, gyanút keltene, ha nagyon szorgalmazná a keresést folyásirányban. Cuthbert megtette helyette:

– A komp nem jut messzire magától. Az áramlat partra veti a Bélpoklos-szigettel átellenben.

Sokan bólogattak. A legtöbb hulladék ott mosódik ki.

– Az apácáknak is van egy csónakjuk – szólalt meg Cerdic. – Azt kölcsönvehetjük.

– Agatha nem szívesen adná – válaszolta Cuthbert. – Haragszik ránk a kisgyermek halála miatt. Vélhetőleg úgy gondolja, hagynunk kellene, hogy Blod elmenjen.

Cerdic vállat vont.

– Hát akkor hozzuk el csak úgy.

– Az a ladik kicsi, legföljebb két embernek van hely benne – mutatott rá Edgar. – Nem sokat segítene.

– Nem akarok pörölni Agathával, van nekem elég bajom nélküle is – jelentette ki határozottan Dreng. – Induljunk. A rabszolga minden perccel messzebb jut.

Edgar úgy vélte, Blod valójában elbújt valahol az északnyugati erdőben, Dreng's Ferry és Trench között. Befúrta magát a sűrű bozótba, ahol senki sem látja, és próbál aludni valamennyit a hideg földön. A legtöbb erdei teremtmény félénk, nem mennek a közelébe. Még egy harcias vadkan vagy farkas sem támad meg embert, ha nem provokálják, kivéve, ha az ember sebesült vagy másmilyen módon védtelen. A Vaskobakhoz hasonló zsiványok jelentették a legnagyobb veszélyt. Edgar reménykedett, hogy egyik se veszi észre a lányt.

Dreng's Ferry férfi lakosai lefelé indultak a jobb parton. Edgar kezdte úgy érezni, hogy beválik a terve. Megálltak a tanyánál, ahol Erman és Eadbald csatlakozott a csapathoz. Az utolsó pillanatban Cwenburg is úgy döntött, hogy velük megy. Csaknem négy hónapos terhes volt, de ez alig látszott rajta, és egyébként is erős volt.

A lovak végül koloncnak bizonyultak. Jól haladtak a füves parton, de gyakoriak voltak a sűrű erdők, és ilyenkor vezetni kellett őket a bozótban és a facsemeték között. Ahogy az út egyre fárasztóbb lett, úgy lohadt le az emberek és a kutyák lelkesedése.

– Biztos, hogy erre ment? – kérdezte Degbert. – A hazája az ellenkező irányban van.

Edgar aggódni kezdett.

Szerencsére Dreng nem értett egyet a testvérével.

– Combe-be megy az – mondta. – Azt hiszi, ott nem kelt feltűnést. Egy nagyvárosban mindig vannak idegenek, nem olyan, mint egy falu, ahol minden utazónak el kell magyaráznia, hogy került oda.

– Hát, nem tudom – tűnődött Degbert.

Szerencsére senki nem tudja, gondolta Edgar. Kénytelenek voltak az orruk után menni.

Hamarosan elérték Dongaláb Theodberht tanyáját. Egy rabszolga vigyázott a juhokra egy kutya segítségével. A kutya ugatott, és Edgar fölismerte a hangját. Ezt hallotta az éjszaka. Milyen szerencse, hogy a kutyák nem tudnak beszélni.

Theodberht, sarkában a feleségével, kisántikált a házból.

– Miért van hajsza?

– Éjjel megszökött a rabszolgám – válaszolta Dreng.

– Ismerem – bólintott Theodberht. – Észrevettem a sörházban. Tizennégyéves-forma lány. – Mondott volna még többet is, de a feleségére sandított, és meggondolta magát. Edgar sejtette, hogy nem csupán észrevette Blodot.

– Nem láttad az utolsó tizenkét órában? – kérdezte Dreng.

– Nem, de valaki járt erre az éjjel. A kutya ugatott.

– Ő lehetett az – jelentette ki határozottan Dreng.

A többiek lelkesen helyeseltek. Javult a hangulat. Edgar elégedett volt. Theodberht kutyája váratlan szívességet tett neki.

– Kora éjszaka ugatott a kutyád, vagy hajnal felé? – kérdezte Dreng.

– Fogalmam sincs.

– Az éjszaka közepén lehetett – szólalt meg Theodberht felesége. – Én is felébredtem.

– Mostanra messzire juthatott – mondta Theodberht.

– Nem számít – válaszolta Dreng. – Akkor is elkapjuk a kis kurvát.

– Csatlakoznék – mondta Theodberht –, de csak lelassítanálak titeket.

Dreng morgott, és a csapat továbbindult.

Hamarosan elértek egy olyan helyre, amelyet Edgar nem látott a sötétben. Néhány méterre a parttól három póni állt egy karámban. A karám kapujában, egy kezdetleges fedezék alatt egy akkora szelindek hevert, amekkorát Edgar még sose látott. Olyan hosszú kötéllel pányvázták ki, hogy megtámadhasson mindenkit, aki megpróbál bejutni a lovakhoz. A karám mellett egy hitvány kunyhó állt.

– Lóbefogók – mondta Degbert. – Ulf és Wyn.

Az erdőben félénk és fürge vad pónik éltek, amelyeket nehéz volt megtalálni, befogni, és a legnehezebb volt betörni. A lóbefogás különleges életmódot igényelt, és akik vállalták, nyers emberek voltak, durvák az állatokhoz és pokrócgorombák az emberekhez.

Ketten jöttek ki a házból: egy alacsony, izmos férfi és valamivel szélesebb felesége, mindketten piszkos ruhában, vastag bőrcsizmában.

– Mit akartok? – kérdezte Ulf.

– Láttátok a rabszolgámat? – kérdezte Dreng. – Walesi lány, tizennégyéves-forma.

– Nem.

– Járt erre valaki az éjszaka? Ugatott a kutyátok?

– Nem szokott ugatni. Harapni szokott.

– Adnátok egy kupa sört? Megfizetem.

– Nincs sörünk.

Edgar az orra alatt mosolygott. Dreng olyasvalakivel találkozott, aki nála is undokabb.

– Csatlakoznod kellene a hajszához, hogy segíts megtalálni – mondta Dreng.

– Én ugyan nem.

– Ez a törvény.

– Nem a ti századotokban lakom.

Edgar sejtette, hogy senki se tudja, melyik században lakik Ulf és Wyn. Ez mentesítette őket a bérletek és a dézsma alól. Tekintve láthatólag kevés vagyonkájukat, senkinek nem érte meg, hogy megpróbáljon utánajárni a dolognak.

Dreng odaszólt Wynnek:

– Hol a testvéred? Azt hittem, itt lakik veletek.

– Begstan meghalt – felelte az asszony.

– Akkor hát hol a teste? Nem az apátsági templomnál temettétek el.

– Elvittük Combe-be.

– Hazudsz.

– Ez az igazság.

Edgar úgy vélte, hogy Begstant az erdőben ásták el, így legalább megtakarították a stólapénzt. De mit számított ez? Dreng türelmetlenkedett.

– Induljunk már!

Hamarosan megközelítették azt a helyet, ahol Edgar partra futtatta a kompot. Elsőnek vette észre, de nem árulta el, nehogy gyanút keltsen. Várta, hogy valaki más is észrevegye. A többiek az erdőt figyelték, a fiú kezdte azt gondolni, hogy még elmennek mellette.

Végül Erman látta meg, a fivére.

– Nézzétek már! Nem Edgar kompja az ott, a másik parton?

– Nem az övé, hanem az enyém – jegyezte meg savanyúan Dreng.

– De miért van ott?

– Ezek szerint idáig jutott el, aztán valamilyen okból úgy döntött, hogy gyalog folytatja az útját a túlparton – szólalt meg Degbert, Edgar elégedettségére mellőzve a másik elméletét a lehetséges útvonallal kapcsolatban.

Cuthbert verejtékezett és lihegett: túl kövér volt az ilyesfajta munkához.

– Hogy jutunk át? – kérdezte. – A komp a másik oldalon van.
– Edgar átmegy érte. Tud úszni – válaszolta Dreng.
Edgar nem bánta, de megjátszotta, hogy fanyalog. Lassan vetette le a cipőjét meg a ruháját, és meztelenül, dideregve belegázolt a hideg vízbe. Átúszott, bemászott a kompba, és a póznával visszahajtotta az innenső partig.
Miközben a többiek beszálltak, felöltözött. Megint átkelt velük a folyón, aztán kikötötte a kompot.
– Ezen a parton van valahol, itt és Combe között – mondta Degbert.
Combe két nap járásra volt Dreng's Ferrytől. A hajsza nem tart odáig.
Délben megálltak a század délkeleti határát jelző Longmede faluban. Itt senki sem látott szökevény rabszolgát, ahogy azt Edgar előre tudta. Sört és kenyeret vettek a falusiaktól, és leültek, hogy megpihenjenek.
Evés után megszólalt Degbert:
– Semmi nyoma azóta, hogy elhagytuk Theodberht karámját.
– Attól tartok, elvesztettük a szagot – felelte Cuthbert.
Edgar gyanúja szerint az ötvös egyszerűen abba akarta hagyni, hogy hazamehessen.
– Ez egy értékes rabszolga! – tiltakozott Dreng. – Nem engedhetek meg magamnak egy másikat. Nem vagyok gazdag ember.
– Régen elmúlt dél – mutatott rá Degbert. – Ha sötétedésre haza akarunk érni, most kell visszafordulnunk.
– Visszaszállhatunk a kompra, és majd azzal megyünk – mondta Cuthbert.
– Edgar majd hazavisz – tette hozzá Dreng.
– Azt nem – felelte Edgar. – Ár ellen két embernek kell hajtani a kompot, és azok is elfáradnának egy óra múlva. Váltanunk kell egymást.
– Én nem tehetem – morogta Dreng. – Fáj a hátam.
– Van itt elég fiatalember, hogy megcsinálhassuk – mondta határozottan Degbert. A napra nézett. – Jobb is, ha szedelőzködünk. – Felállt.
A csapat elindult visszafelé.
Blod megmenekült, gondolta örömmel Edgar. A csel bevált. A hajsza kifújt egy hiábavaló úton. Blod mostanra félúton van Trenchbe.
Menet közben a földet nézte, hogy ne lássák diadalmas mosolyát.

13. fejezet

997. október vége

Wynstan püspök dühös lesz, gondolta Aldred.

A vihar az esküvő előtti napon tört ki. Aldredet hívatták reggel az apáthoz. Az üzenetvivő novícius hozzátette, hogy Canterburyből megérkezett Wigferth testvér, és Aldred azonnal tudta, hogy ez mit jelent.

A novícius a fedett folyosón talált rá, amely összekötötte a shiringi apátság főépületét a szerzetesek templomával. Itt rendezte be Aldred három zsámolyból és az írószerek ládájából álló scriptoriumát. Arról álmodott, hogy egy napon a scriptoriumnak saját szobája lesz, ahol melegen ropog a tűz, és tucatnyi szerzetes másol és festi a miniatúrákat benne naphosszat. Pillanatnyilag volt egy segédje, Tatwine, és nemrég kapott harmadiknak egy Eadgar nevű, pattanásos novíciust. Zsámolyon ültek, és a térdükre támasztott, megdöntött deszkákon írtak.

Aldred félretette a munkáját, hogy száradjon, azután lemosta a tolla hegyét egy vizesedényben, végül megtörölte a csuhája ujjában. Átment a főépületbe, és felkapaszkodott a külső lépcsőn az emeletre. Itt volt a dormitorium, az apátság szolgái éppen felrázták a szalmazsákokat, és padlót söpörtek. Aldred végigment a termen, és belépett Osmund apát különszobájába.

A helyiségnek sikerült egyesítenie a kopár, haszonelvű külsőt a diszkrét kényelemmel. A fal melletti szűk ágyban vastag matrac volt és vastag takarók. A keleti falon sima ezüstfeszület függött, előtte imazsámoly állt, a padlón viseltes, kifakult bársonypárna várakozott, amelyet jól megtömtek, hogy védje Osmund öreg térdét. Az asztalon álló kőkorsóban vörösbor volt, nem sör, és egy cikk sajt feküdt mellette.

Osmundra elég volt ránézni, és rögtön látta az ember, hogy nem barátja az önsanyargatásnak. Noha a szerzetesek durva köntösét viselte, és a hajába kötelező tonzúrát nyíratott, rózsás arcú, gömbölyded jelenség volt, és a cipőjét mókusprémből készítették.

Társaságában volt Hildred, a kincstárnok. Ez a felállás ismerős volt Aldrednek. Ez eddig mindig azt jelentette, hogy Hildred helytelenített

valamit, amit Aldred csinált – rendszerint azért, mert pénzbe került –, és rábeszélte Osmundot, hogy feddje meg őt. Feszülten kémlelte Hildred vékony, beesett arcát, amely akkor is sötétnek tűnt, ha a kincstárnok frissen borotválkozott, és észrevette, hogy Hildred nézéséből hiányzik az önelégültség, amely egyébként azt sugallta, hogy mindjárt lecsappantja a csapdát. Most szinte jóindulatú volt a tekintete.

A szobában tartózkodó harmadik szerzetes csuhája kérges volt az angol októberben megtett hosszú út sarától.

– Wigferth testvér! – köszöntötte Aldred. – Örülök, hogy látlak! – Együtt voltak novíciusok Glastonburyben, noha Wigferth akkor még más volt: az évek kikerekítették az arcát, az állán sűrűbb lett a borosta, szikár teste tagbaszakadt lett. Gyakran látogatott el erre a környékre, azt pletykálták, hogy szeretője van Trench faluban. Ő volt az érsek hírvivője, és beszedte a canterburyi szerzeteseknek járó bérleti díjakat.

– Wigferth levelet hozott nekünk Elfrictől – mondta Osmund.

– Kiváló! – felelte Aldred, noha megborzongott az izgalomtól.

Elfric volt Canterbury érseke, a keresztény egyház vezetője Dél-Angliában. Korábban Ramsbury püspöke volt, közel Shiringhez, így Osmund jól ismerte az érseket.

Az apát fölvett egy pergamenlapot az asztalról, és hangosan olvasta.

– Köszönöm jelentésedet a Dreng’s Ferryben tapasztalt lesújtó állapotokról.

A jelentést Aldred fogalmazta, de Osmund látta el kézjegyével. Aldred részletesen leírta a düledező templomot, a felületes szertartásokat, a nős papok fényűző otthonát. A jelentés mellé egy magánlevelet is küldött Wigferthnek Drengről, aki a fivére, Degbert esperes tudtával tart két feleséget és egy prostituált rabszolgát.

Ez a levél fogja felbőszíteni Wynstan püspököt, mert ő nevezte ki Degbertet, aki a rokona volt. Osmund ezért döntött úgy, hogy közvetlenül Elfric érseknek tesz panaszt: semmi értelme nem volt Wynstanhez fordulni.

Az apát tovább olvasott:

– Azt mondod, a problémát úgy lehet a legjobban orvosolni, ha elmozdítják Degbertet és paptársait, és a helyükre szerzetesek kerülnek.

Ez is Aldred javaslata volt, de a gondolat nem tőle származott. Elfric maga adott rá példát: amikor megérkezett Canterburybe, elkergette a tunya papokat, és fegyelmezett szerzeteseket ültetett a helyükre. Aldred nagyon

remélte, hogy Elfric beleegyezik ugyanebbe a megoldásba Dreng's Ferryben.

– Egyetértek a javaslatoddal – olvasta Osmund.

– Remek hír! – lelkesedett Aldred.

– Az új monostor a shiringi apátság egyik szerzetháza lesz, élén a shiringi apátnak alárendelt priorral.

Ezt is Aldred javasolta. Elégedett volt. Dreng's Ferry minstere romlott volt, amely fölött kimondták az ítéletet.

– Wigferth testvér visz egy levelet Wynstannek, testvérünknek a Krisztusban, közölve döntésemet, mivel Dreng's Ferry az ő püspökségébe tartozik.

– Érdekes lesz Wynstan reakciója – jegyezte meg Aldred.

– Nem lesz tetszésére – mondta Hildred.

– Enyhén szólva.

– De Elfric az érsek, és Wynstan kénytelen meghajolni előtte. – Hildred világában a szabály az szabály volt, és kész.

– Wynstan úgy gondolja, hogy mindenkinek követnie kell a szabályokat, ami alól csak ő a kivétel – válaszolta Aldred.

– Igaz, viszont jó érzéke van az egyházi politikához – mondta komótosan Osmund. – Nem tudom elképzelni, hogy vitába keveredjen az érsekével egy olyan hitványka helység miatt, mint Dreng's Ferry. Ha több forogna kockán, az már más lenne.

Aldred remélte, hogy igaza van.

– Átkísérlek a püspöki palotába – mondta Wigferthnek.

Leereszkedtek a külső lépcsőn.

– Köszönet ezekért a hírekért! – mondta Aldred, miközben keresztülvágtak a város főterén. – Megharagított az a szörnyű minster.

– Az érsek ugyanígy érzett, amikor hallott róla.

Elhaladtak a shiringi katedrális előtt. Jellegzetes angol templom volt, apró, magasan levő ablakokkal áttört, vastag falaival. A szomszédban állt Wynstan püspök emeletes rezidenciája, amelyen kívül csak a kolostornak volt emelete Shiring városában. Aldred kopogtatott, egy fiatal pap nyitott ajtót.

– Ő Wigferth testvér – mondta Aldred. – Canterburyből hozza Elfric érsek levelét Wynstan püspöknek.

– A püspök eltávozott, de nekem ideadhatjátok a levelet – válaszolta a pap.

Aldrednek eszébe jutott az ifjú neve. Ithamarnak hívták, diakónus volt, és Wynstan titkára. Ártatlan babaarca és hamvasszőke haja volt, Aldred mégse bízott benne.

– Ithamar – mondta szigorúan –, a testvér üzenetet hozott uradnak urától. Fogadd illendően, kínáld étellel-itallal, és kérdezd meg, mivel szolgálhatsz még neki.

Ithamar méregtől csöpögő pillantást vetett rá, de tudta, hogy Aldrednek igaza van. Rövid hallgatás után azt mondta:

– Kérlek, lépj be, Wigferth testvér.

Wigferth nem mozdult.

– Mit gondolsz, Wynstan püspök mennyi ideig lesz távol? – kérdezte.

– Egy-két órát.

– Megvárom. – Wigferth Aldredhez fordult. – Visszatérek, amint kézbesítettem a levelet. Jobb szeretek az apátságban aludni.

Helyes döntés, gondolta Aldred; az élet egy püspöki palotában olyan kísértésekkel járhat, amelyekkel a szerzetesek nem szívesen harcolnak.

Elbúcsúztak. Aldred visszafordult az apátság felé, azután habozni kezdett. Már jó ideje meg akarta látogatni Wilwulf elöljáró leendő asszonyát. Lady Ragna jó szívvel látta őt Cherbourg-ban, és Aldred szerette volna viszonozni ezt Shiringben. Ha most odamegy, legalább sok boldogságot is kívánhat neki.

Elindult a városközpont raktárai és műhelyei között.

Shiring gyorsan fejlődő városa azért létezett, hogy kiszolgáljon három intézményt: az elöljáró erődjét, fegyvereseit és tányérnyalóit; a székesegyházat és a püspöki palotát papjaival és szolgáival; és az apátságot szerzeteseivel és világi testvéreivel. A kereskedők és iparosok között voltak fazekasok, pintérek, késesek, rézművesek, takácsok és szabók, nyergesek, lószerszámkészítők, favágók és asztalosok, páncélt, kardot és sisakokat gyártó fegyvermívesek, íj- és nyílkészítők, fejőasszonyok, pékek, sörfőzők és mészárosok, akik mindenkit elláttak hússal.

Ám a legjövedelmezőbb foglalkozás a hímzés volt. A városban egy tucat asszony naphosszat hímezte festett gyapjúfonalakkal a cirádás mintákat sápadt lenvászonra. A hímzések rendszerint bibliai történeteket vagy a szentek életének jeleneteit ábrázolták, gyakran különös madarakkal és absztrakt szegélyekkel keretezve. A papi ornátusokba vagy királyi palástokba beledolgozott, fehérített gyapjú- vagy lenvászon alapú hímzéseknek nagy keletjük volt egész Európában.

Aldredet jól ismerték, sokan üdvözölték az utcán. Többször meg kellett állnia, hogy elbeszélgessen különböző emberekkel: egy takáccsal, aki az apátságtól bérelte a házát, és késett a bérleti díjjal, Osmund apát borszállítójával, akinek még mindig nem fizetett Hildred kincstárnok, és egy asszonnyal, aki azt akarta, hogy a szerzetesek imádkozzanak beteg lányáért, mert mindenki tudja, hogy a cölibátusban élő szerzetesek imája többet ér el, mint a közönséges papoké.

Végre megérkezett az erődhöz, amely pezsgett az esküvői előkészületektől. A kaput elállták a söröshordókat és liszteszsákokat szállító szekerek. A szolgák hosszú sorokban állították fel a kecskelábú asztalokat a szabad ég alatt: nyilvánvalóan túl sok volt a meghívott, hogy valamennyien beférjenek a nagyterembe. Egy mészáros éppen leölte és előkészítette sütésre az állatokat. Egy zömök tölgyfa ágáról a lábánál fogva felakasztott ökör lógott, vaskos nyakából egy hordóba csurgott a forró vér.

Ragnát abban a házban találta, ahol korábban Wigelm, a legifjabb testvér lakott. Az ajtó nyitva állt. Ragna volt bent három cherbourg-i szolgájával: a csinos Cat szobalánnyal, a varrónő Agnesszel és Bernnel, a vörös szakállú testőrrel. Továbbá ott volt még Offa, a mudefordi bíró, akinek jelenlétén Aldred egy pillanatig csodálkozott, de jobban érdekelte a menyasszony. Ragna felnézett a színes selyemcipellőkről, amelyeket a szolgálóival nézegettek, és szélesen elmosolyodott, amikor felismerte Aldredet.

– Isten hozott Angliában – mondta a férfi. – Azért jöttem, hogy megnézzem, berendezkedtél-e már új otthonodban.

– Nagyon sok a dolgom! – felelte Ragna. – De minden olyan izgalmas!

Aldred figyelmesen nézte a lelkes arcot. Nem felejtette el, hogy a lány szép, de az emlék halvány mása volt csak a valóságnak. Elméje nem őrizte meg a szempár hihetetlen tengerzöld árnyalatát, a járomcsontok kecses ívét, a vörös-arany haj buja erdejét, amely egy barna selyemfátyol alól kukucskált. A férfiak többségétől eltérően Aldredet nem vette rá a bujaság bűnére a női kebel formája, de azért el kellett ismernie, hogy Lady Ragnának pompás alakja van.

– Várod már az esküvőt? – kérdezte.

– De mennyire! – vágta rá a lány, aztán elpirult.

Akkor hát minden rendben, gondolta Aldred.

– Gondolom, Wilf is türelmetlen – mondta.

– Fiút akar – válaszolta Ragna.

Aldred másra terelte a szót, hogy a lánynak ne kelljen pirulnia.

– Gondolom, Wigelmnek nem tetszett, hogy kiakolbólítottad.

– Nem állíthatja, hogy fontosabb az elöljáró menyasszonyánál – felelte Ragna. – Mellesleg van neki háza – a felesége még mindig Combe-ben lakik –, ezért hát nem igazán van erre a házra szüksége.

Aldred körülnézett. A ház minőségi gerendákból készült, de nem olyan kényelmes, mint amilyen lehetett volna. A faházak húsz év után teljes felújítást igényeltek, és ötvenévesen szétestek. Látott egy spalettát, amely rosszul illeszkedett az ablakhoz, egy törött lábú padot és egy rést a tetőn.

– Szükséged lesz itt egy ácsra – mondta.

A lány felsóhajtott.

– Azokat lefoglalja, hogy padokat és asztalokat készítsenek az esküvőre. A vezetőjük, Dunnere pedig délutánra rendszerint leissza magát.

Aldred elkomorodott. Az elöljáró menyasszonya ennél azért előbbre való.

– Nem tudsz megszabadulni tőle?

– Gytha unokaöccse. Egyébként teendőim listájának elején szerepel az itteni karbantartók felrázása.

– Volt egy fiú Dreng's Ferryben, az jó mesterembernek látszott. Edgar a neve.

– Emlékszem rá. Megkérhetem rá, hogy hozza rendbe ezt a házat?

– Nem szükséges kérned, ha parancsolhatsz. Edgar gazdája Dreng, Wilwulf rokona. Csak parancsold meg Drengnek, hogy küldje el hozzád a szolgáját.

A lány elmosolyodott.

– Még nem tudom biztosan, hogy milyen jogaim vannak itt. De megfogadom a tanácsodat.

Valami motoszkált Aldred agyában. Úgy érezte, hogy Ragna mondott valami fontosat, amin ő átsiklott. Most pedig nem jutott az eszébe.

– Hogy tetszik Wilwulf családja? – kérdezte.

– Beszéltem Gythával, aki tudomásul vette, hogy én leszek itt az úrnő. De sokat kell még tanulnom, és szeretném, ha számíthatnék a segítségére.

– Biztos vagyok benne, hogy mindenkivel megszeretteted magad. Már láttam, hogyan csinálod.

– Remélem, igazad lesz.

Aldred körültekintőnek ismerte meg Ragnát, de nem volt biztos benne, hogy a lány teljesen érti, mire vállalkozott.

– Szokatlan, hogy két testvér legyen a püspök és az elöljáró ugyanazon a területen. – mondta. – Nagyon nagy hatalom ez egy családban.

– Logikus. Wilfnek olyan püspökre van szüksége, akiben bízhat.

Aldred habozott.

– Nem mondanám, hogy bízik Wynstanben.

Ragnában feltámadt a kíváncsiság.

Aldrednek óvatosan kellett fogalmaznia. Ő olyannak látta Wilwulfot és családját, mint a ketrecbe zárt vadmacskákat, amelyek bármikor egymásnak ugorhatnak, csak az önérdek tartja vissza őket az erőszaktól; de ezt nem mondhatta ki nyíltan, mert félt, hogy megingatná Ragna bátorságát. Úgy kell figyelmeztetnie, hogy ne ijesszen rá.

– Mondjuk úgy, hogy nemigen lephetik meg a testvérei.

– A király kedvelheti a családot, ha ekkora hatalmat adott nekik.

– Talán, valaha.

– Ezt hogy érted?

Nem tudja, döbbent rá Aldred.

– Wilwulf elvesztette Ethelred király kegyét az apáddal kötött szerződés miatt. A király engedélyét kellett volna előzetesen kérnie.

– Nekünk azt mondta, hogy az engedélyt készséggel megadják.

– Nem adták meg.

– Az apám aggódott is emiatt. Megbüntették miatta Wilfet?

– A király bírságot rótt ki rá. De ő nem fizetett. Az a véleménye, hogy Ethelred észszerűtlenül viselkedik.

– És most mi lesz?

– Rövid távon nem sok. Ha egy nagyúr dacol a királyi udvarral, a király azonnal nem sokat tehet. Hosszabb távon, ki tudja?

– Van valaki, aki ellensúlyozza a család hatalmát? Van olyan poszt, amit Wilf nem tölthetett be a saját jelöltjével?

Ez volt az a kulcskérdés, amellyel Ragna még nagyobbra nőtt Aldred szemében. Ez a lány csakugyan mindent megtanult, amire az apja taníthatta, és ehhez talán hozzáadta a saját eszét is.

– Igen – válaszolta. – Den, a seriff.

– Seriff? Nálunk Normandiában nincs ilyen.

– Ő a királybíró, Ethelred képviselője a helységben. Wilwulf az öccsének, Wigelmnek szánta ezt a posztot, ám Ethelred király elutasította, és a saját emberét nevezte ki. Lehet, hogy Tanácstalan Ethelrednek hívják, de azért nem teljesen hülye.

– Ez fontos poszt?

– A seriffek mostanában több hatalmat kapnak.

– Miért?

– A vikingekhez van köze. Az elmúlt hat évben Ethelred kétszer is készpénzzel hárította el a viking támadást, csakhogy ez borzasztóan drága dolog. Hat éve tízezer fontot fizetett, három éve tizenhatezret.

– Erről hallottunk Normandiában. Az apám azt mondta, ez olyan, mintha etetnénk az oroszlánt abban a reményben, hogy akkor nem esz meg.

– Itt is sokan mondtak hasonlókat.

– De miért nő ettől a seriffek hatalma?

– Mivel nekik kellett beszedni a pénzt, fel kellett ruházni őket hatalommal, hogy kényszert is alkalmazhassanak. Egy seriffnek saját katonasága van, kicsi, de jól fizetett és jól felfegyverzett.

– Ezért ellensúlyozza Wilf hatalmát.

– Pontosan.

– A seriff szerepe nem ütközik az elöljáróéval?

– Szüntelenül. Az elöljáró a felelős az igazságszolgáltatásért, de a seriff jár el a felségsértési ügyekben, például ha valaki nem fizet adót. Vannak határesetek, amelyek súrlódást okoznak.

– Milyen érdekes.

Olyan, mint a muzsikus, aki próbálgatja a lant húrjait, mielőtt zenélne, gondolta Aldred. Ragna igazi erő lesz a tartományban. Sok jót tehet. Viszont el is pusztíthatják.

Aldred pedig segít rajta, ahol csak teheti.

– Tudasd velem, ha tehetek érted valamit – mondta. – Keress meg az apátságban. – Észbe kapott, hogy egy Ragnához hasonló nő látványa több lehet, mint amit egyes ifjú szerzetesek elviselhetnének. – Vagy csak küldj üzenetet.

– Köszönöm.

Mikor Aldred az ajtó felé fordult, a szeme ismét megakadt Offa bíró hatalmas termetén és ferde orrán. Offának, mint az elöljáró alacsonyabb beosztású szolgájának, volt egy háza a városban, de Aldred tudomása szerint nem lehetett dolga Ragnával.

A lány észrevette a pillantását, és megkérdezte:

– Ismered Offát, Mudeford bíráját?

– Igen, természetesen. – Aldred észrevette, hogy Ragna a varrónőjére néz, és Agnes pironkodva lesüti a szemét. Offa tehát azért van itt, hogy

udvaroljon Agnesnek, Ragna nyilvánvaló jóváhagyásával. Talán Ragna szeretné, ha a szolgái gyökeret vernének Angliában.

Elbúcsúzott, és távozott az erődből. Amikor átvágott a főtéren a katedrális és az apátsági templom között, összefutott Wigferthtel, aki éppen kilépett a püspöki palotából.

– Átadtad a levelet Wynstannek? – kérdezte.

– Igen, pár perce.

– Tombolt?

– Átvette a levelet, és azt mondta, majd később elolvassa.

– Hmm. – Aldred szinte jobban szerette volna, ha Wynstan dühöngene, mert a bizonytalanság elviselhetetlenné kezdett válni.

A két szerzetes visszatért az apátságba. A konyhás testvér felszolgálta a délebédet: főtt angolnát hagymával és babbal. Miközben ettek, Godleof testvér felolvasta Szent Benedek *Regulá*jának bevezetőjét: *Obsculta, o fili, præcepta magistri, et incline aurem cordis tui*. Figyelmezz, fiam, és fogadd be szíved fülébe mestered tanítását. Aldrednek tetszett az *aurem cordis* kifejezés. A szív füle. A szokásosnál szenvedélyesebb, elmélyültebb figyelemre utalt.

Ebéd után a szerzetesek a fedett folyosón átvonultak nónára[10] a templomba, amely nagyobb volt a minsternél Dreng’s Ferryben, de kisebb a shiringi katedrálisnál. Két helyiségből állt, a tizenkét méter hosszú hajóból és egy kisebb szentélyből, ezeket keskeny boltív kötötte össze. A szerzetesek egy mellékajtón léptek be. A rangidősek a szentélybe mentek, és helyet foglaltak az oltár körül, a többiek három szabályos sorba álltak a hajóban. Ez volt a gyülekezet helye is, habár kevés világi személy járt ide.

Aldred, ahogy a testvérei között állva kántálta az imákat, kezdett megbékélni önmagával, a világgal és Istennel. Utazásai közben ez hiányzott neki.

Ma azonban a béke nem sokáig tartott.

Néhány perce tartott a nóna, amikor hallotta, hogy csikorogva nyílik a nyugati ajtó, a ritkán használt főbejárat. A fiatalabb szerzetesek mind odafordultak, hogy lássák, ki jön. Aldred felismerte Wynstan püspök ifjú titkárának, Ithamar diakónusnak a fehérszőke haját.

Az idősebb szerzetesek rendületlenül folytatták az imát. Aldred úgy döntött, valakinek meg kell tudnia, mit akar itt Ithamar. Kilépett a sorból, és suttogva megkérdezte:

– Mi az?

A diakónus, noha idegesnek látszott, fennhangon válaszolt:

– Wynstan püspök hívatja a canterburyi Wigferthet.

Aldred akaratlanul vetett egy pillantást a kerek képű Wigferthre, aki riadtan nézett rá vissza. Maga Aldred is megrémült, de nem hagyhatta, hogy Wigferth egyedül álljon oda a dühös Wynstan elé. Ma is vannak emberek, akik válaszul egy nemszeretem üzenetre a hírnök fejét küldik vissza zsákban. Valószínűtlen, hogy Wynstan megtenné, de nem lehetetlen.

– Légy oly jó, kérj elnézést a püspöktől, és mondd meg neki, hogy Wigferth testvér nónán van – válaszolta erőltetett önbizalommal.

Ithamar nem ezzel a válasszal óhajtott visszatérni.

– A püspök atya nem fog örülni, ha megvárakoztatják.

Ezt Aldred is tudta. Vigyázott, hogy a hangja nyugodt és észszerű maradjon.

– Wynstan bizonyosan nem akarná megzavarni Isten emberét, amikor éppen imádkozik.

Ithamar arca egyértelműen közölte, hogy Wynstannek nincsenek efféle gátlásai, azonban az ifjú diakónus habozott szavakba önteni a gondolatot.

Nem minden szerzetest szenteltek pappá, de Aldredet igen, ennélfogva rangosabb volt Ithamarnál, az egyszerű diakónusnál, akinek így előbb-utóbb meg kellett hátrálnia. Ithamar percnyi töprengés után ugyanerre a következtetésre jutott, és kelletlenül elhagyta a templomot.

Az első találat a szerzeteseké, gondolta mámorosan Aldred. De a diadalt hűtötte a tudás, hogy ezzel nincs vége a dolognak.

Ismét imádkozni kezdett, ám a gondolatai másutt jártak. Mi történik nóna után, amikor Wigferthnek többé nincs kifogása? Menjenek együtt a püspök palotájába? Aldredhez nem illik a testőr szerepe, de talán a semminél jobb. Rábeszélhetné Osmund apátot, hogy elkísérje őket? Wynstan bizonyosan nem háborgatna egy apátot. Csak hát Osmund nem bátor ember. Sokkal jellemzőbb lenne rá, ha azt mondaná pipogya módon, a canterburyi Elfric írta az üzenetet és küldte ide Wigferthet, vagyis védje meg Elfric a küldöncét.

A robbanás azonban hamarabb bekövetkezett.

Ismét nyílt az ajtó, ezúttal döngve. A kántálás azonnal abbamaradt, minden szerzetes megfordult és hátranézett. Wynstan püspök csörtetett be lobogó köpenyben. Őt Cnebba követte, az egyik fegyverese. Wynstan szálas férfi volt, Cnebba azonban még nála is szálasabb.

Aldred megrémült, de sikerült eltitkolnia.

– Melyiktek a canterburyi Wigferth? – bömbölte Wynstan.

Aldred maga se tudta volna megmondani, miért ő áll oda Wynstan elé.

– Püspök uram – mondta –, megzavarod a szerzeteseket nóna közben.

– Azt zavarok meg, akit akarok! – üvöltötte Wynstan.

– Még Istent is? – kérdezte Aldred.

Wynstan elvörösödött a dühtől, és a szeme kidülledt. Aldred csaknem hátrált egy lépést, de kényszerítette magát, hogy ne mozduljon. Látta, hogy Cnebba a kardjára teszik a kezét.

Aldred mögött megszólalt Osmund apát az oltárnál, remegő, de elszánt hangon.

– Templomban ne merészelj kardot húzni, Cnebba, hacsak nem akarsz örök kárhozatra jutni!

Cnebba elsápadt, és úgy lekapta kezét a kardmarkolatról, mintha megégette volna.

Talán mégis van egy kis mersz Osmundban, gondolta Aldred.

A püspök lendülete zökkent egyet. A haragja félelmetes volt, de a szerzetesek nem hátráltak.

Wynstan dühös tekintete átvándorolt az apátra.

– Osmund, hogy mersz panaszkodni az érseknek egy minsterről, amely az én fennhatóságom alá tartozik? Még csak nem is jártál ott!

– De én igen – szólalt meg Aldred. – A saját szememmel láttam a züllöttséget és a bűnt Dreng’s Ferry templomában. Az én feladatom volt jelenteni, amit láttam.

– Neked pofa be, tacskó – mondta Wynstan, noha csak néhány évvel volt idősebb Aldrednél. – Én a fejhez jöttem, nem a lábhoz. Nem te, hanem az apátod próbálja megkaparintani a minsteremet, hogy hozzácsapja a birodalmához.

– A templom Istené, és nem emberé – jelentette ki Osmund.

Újabb karakán válasz, és egy újabb csapás Wynstanre. Aldred kezdte azt hinni, hogy a püspök szégyenszemre eltakarodik.

De Wynstant csak még fenyegetőbbé tette a vitában elszenvedett vereség.

– Isten rám bízta azt a templomot – bömbölte. Osmund felé lépett, és az apát hátrahőkölt. – Most pedig jól figyelj, apát. Nem tűröm, hogy átvedd Dreng’s Ferry templomát.

– A döntést már meghozták – felelte Osmund kihívóan, ám remegő hangon.

– Majd megtámadom a megyei bíróságon!

Osmund bátorsága elszállt.

– Az ildomtalan lenne – mondta. – Nyilvános disputa Shiringben Isten egyházának két vezetője között?

– Gondoltad volna meg előbb, hogy azt a sunyi és alattomos levelet írtad Canterbury érsekének!

– Alá kell vetned magad a fennhatóságának.

– Nem fogom. Ha szükséges, magam megyek Canterburyba, és ott jelentem a bűneidet.

– Elfric érsek már ismeri a bűneimet.

– Lefogadom, hogy találok olyanokat, amelyekről nem hallott.

Aldred tudta, hogy Osmundnak nincsenek komoly bűnei, de Wynstan valószínűleg kieszel néhányat, és még embereket is talál, akik megesküsznek rájuk, ha ez megfelel a céljainak.

– Helytelenül cselekszel, ha dacolsz az érsek akaratával – mondta Osmund.

– Helytelenül cselekedtél, amikor a végletekig hajszoltál.

Érdekes, gondolta Aldred. Wynstant senki sem hajszolta sehova. Aldred azt hitte volna, hogy ennyire jelentéktelen fészekért, mint Dreng’s Ferry, nem érdemes harcolni. Ebben tévedett, mert Wynstan kész háborúzni érte.

Miért? Az apátsági templomból van valamennyi jövedelme, de az nem lehet sok. Degbertnek van belőle egy stalluma, de nem túl tekintélyes. Degbert még csak nem is közeli rokon, és különben is, Wynstan könnyen találhat neki másik állást.

Akkor viszont miért olyan fontos Dreng’s Ferry?

Wynstan még mindig ordított.

– Ez a küzdelem évekig fog tartani, hacsak ma nem térsz észre, Osmund, és nem hátrálsz meg.

– Ezt hogy érted?

– Írj választ Elfricnek. Mondd neki, hogy igaz keresztény szellemben nem kívánsz patvarolni testvéreddel a Krisztusban, Shiring püspökével, aki őszintén megígérte, hogy rendet tesz Dreng’s Ferryben.

Aldred megjegyezte, hogy Wynstan semmi effélét nem ígért.

A püspök folytatta:

– Magyarázd el, hogy Elfric döntése megbotránkozást kelt a megyében, és úgy véled, hogy egy kis apátsági templom nem ér meg ilyen felfordulást.

Osmund habozott.

– Isten műve mindig megéri a felfordulást! – méltatlankodott Aldred. – A mi Urunk nem habozott botrányt okozni, amikor kiűzte a pénzváltókat a templomból. Az Evangélium…

Ezúttal Osmund hallgattatta el.

– Hagyd ezt az elöljáróidra – vakkantotta.

– Igen, jobb, ha tartod a szád, Aldred – helyeselt Wynstan. – Már éppen elég kárt okoztál.

Aldred lehajtotta a fejét, de belül fortyogott. Osmundnak nem lenne szabad hátrálnia, hiszen az érsek mellette áll!

– Jámbor szívvel megfontolom panaszodat – mondta Osmund.

Ez azonban nem volt elég Wynstannek.

– Még ma írok Elfricnek – közölte. – Megírom neki, hogy javaslata nem szül itt jó vért. Te és én megvitattuk az ügyet; és hitem szerint érett megfontolás után egyetértesz velem abban, hogy az apátsági templomnak jelenleg még nem kell kolostorrá alakulnia.

– Mondtam neked – felelte Osmund nyűgösen. – Megfontolom a dolgot.

Wynstan ezt elengedte a füle mellett, érezte, hogy Osmund gyengül.

– Wigferth testvér elviheti a levelemet. – Végigjáratta tekintetét a szerzeteseken, mert nem tudta, melyikük Wigferth. – Jut eszembe, ha a levelem történetesen nem éri el az érseket, személyesen vágom le Wigferth tökét egy rozsdás késsel!

A szerzetesek elhűltek ettől a trágár beszédtől.

– Püspök, most hagyd el a templomot, mielőtt még jobban beszennyeznéd Isten házát! – mondta az apát.

– Írd meg a leveledet, Osmund – mondta Wynstan. – Tudasd Elfrickel, hogy meggondoltad magad. Máskülönben ennél rosszabbat is hallasz. – Sarkon fordult, és kivonult a templomból.

Azt hiszi, győzött, gondolta Aldred.

És én is azt hiszem.

14. fejezet

997. november 1.

Ragna november első napján, mindenszentekkor tartotta a menyegzőjét Wilffel, egy olyan napon, amikor felváltva sütött a nap és zuhogott az eső.

Mostanra megszokta az erőd erős szagát, ami az istállókból, a mosdatlan testekből és a konyhán főzött halból keveredett össze. Meg a lármát is: kutyák ugattak, gyerekek visongtak, férfiak ordítottak, nők fecsegtek, a kovács patkót kalapált, az ácsok fatörzseket hasogattak fejszéikkel. Nyugati szél hajtotta az égen a felhőket, amelyeknek árnyékai a zsúptetőkön kergetőztek.

Ragna a házában reggelizett, ahol csak a szolgái voltak jelen. Kellett neki egy csöndes reggel, hogy felkészüljön a szertartásra. Ideges volt, mert nem tudta, milyen hatást fog kelteni, és jól játssza-e majd a szerepét. Azt akarta, hogy Wilf mindent tökéletesnek találjon.

Alig várta, hogy elérkezzen ez a nap, és most arra vágyott, bárcsak vége lenne már. Az életéhez hozzátartozott a pompa és a ceremónia, de most sokkal nagyobb szüksége volt arra, hogy együtt hálhasson a férjével. Kibírta az esküvő napjáig, de nagyon feszült volt. Ám most örült, hogy szilárd tudott maradni, mert Wilf vágya minden nappal nőtt. Ragna látta a szemében, érezte abból, ahogyan vőlegénye megfogja a karját, a csókból, amellyel jó éjszakát kíván neki.

Sok órát töltöttek el beszélgetéssel. A férfi mesélt a gyermekkoráról, anyja haláláról, arról, milyen megrázkódtatást jelentett neki, amikor az apja feleségül vette Gythát, és milyen érzés volt a két fiatalabb féltestvér jövetele.

Kérdésekre azonban nem szívesen válaszolt. A lány erre akkor jött rá, amikor az Ethelred királlyal való vitát firtatta. Wilf büszkeségét sértette, hogy kikérdezik, mint egy hadifoglyot.

Egyszer együtt vadásztak a Shiring és Dreng’s Ferry közötti erdőben. Éjszakára kint maradtak Wilf magányos, eldugott vadásztanyáján, ahol volt istálló, kutyaszállás, raktárak és egy nagy ház, ahol mindenki a padlóra szórt gyékényen aludt. Aznap este Wilf hosszasan beszélt az apjáról, aki

ugyancsak Shiring elöljárója volt. Ezt a rangot nem lehetett örökölni, és amikor Wilf leírta az apja halálát követő hatalmi harcot, Ragna sokat tanult az angol politikáról.

Most, az esküvő napján örült, hogy sokkal jobban ismeri Wilfet, mint amikor megérkezett Shiringbe.

Ma reggel békére vágyott, de hasztalan. Első látogatója Wynstan püspök volt, akinek a köpenyéből csöpögött az eső. A püspököt Cnebba követte egy kézimérleggel meg egy kis dobozzal, amely valószínűleg a súlyokat tartalmazta.

Ragna udvarias volt.

– Jó reggelt, püspök uram, remélem, jól szolgál az egészséged.

Wynstan úgy vette tudomásul a jókívánságot, mint ami jár neki, és haladéktalanul a tárgyra tért.

– Azért vagyok itt, hogy ellenőrizzem a móringodat.

– Rendben.

Ragna számított erre, és éberen figyelt mindenféle fortélyra, amellyel Wynstan próbálkozhat.

A gerendákról kötelek lógtak különböző célokra, többek között az ennivalótól is így tartották távol az egereket. Cnebba az egyik ilyen kötélre erősítette a mérleget.

A vasrúd két egyenlőtlen részre oszlott: a rövidebb részéről egy tányér csüngött, erre tették a tárgyat, amit mérni akartak, a hosszabb oldalán súly volt, amelyet rovátkák mentén lehetett mozgatni. Ha a tányér üres volt, a súly pedig a legbelső rovátkánál állt, akkor a mérleg két karja egyensúlyba került, és finoman billegett.

Cnebba az asztalra tette a dobozát, és felnyitotta. A súlyok lapos ólomhengerek voltak, tetejükön ezüstpénz igazolta a hivatalos ellenőrzést.

– A shiringi pénzverőtől kértem kölcsön – mondta Wynstan.

Cat már indult a hozományt tartalmazó ládikóért, de Ragna fölemelt kézzel megállította. Nem bízott Wynstanben. Mivel itt van Cnebba, aki megvédje, Wynstan még kísértésbe esik, hogy a hóna alá csapja a ládikót, és egyszerűen kisétáljon.

– Cnebba most már távozhat – mondta.

– Jobb szeretném, ha maradna – mondta Wynstan.

– Miért? – kérdezte Ragna. – Jobban tud pénzt mérni nálad?

– Ő a testőröm.

– Kitől félsz? Tőlem? Cattől, a komornámtól?

Wynstan Bernre nézett, de úgy döntött, nem válaszol Ragna kérdésére.

– Jól van – bólintott. – Várj odakint, Cnebba.

A testőr távozott.

– Ellenőrizzük a mérleget – mondta Ragna. Egy ötfontos súlyt tett a tányérba, amitől az lesüllyedt. Aztán addig tolta a másik irányba az ellensúlyt, amíg a két kar egy vonalba nem került. A csúszka öt fontnál állt meg. A mérleg pontos volt.

Ragna biccentett Bernnek, aki fölkapta a ládikát, és az asztalra tette. Ragna kinyitotta egy kulccsal, amelyet bőrszíjon viselt a nyakában.

A ládika négy kis bőrzacskót tartalmazott. Ragna az egyiket az ötfontos súly helyére tette a mérleg tányérján. A két kar csaknem tökéletes egyensúlyban volt, mert a zacskó valamivel súlyosabb volt öt fontnál.

– A bőr jelenti az elhanyagolható különbséget – mondta Ragna.

Wynstan csak legyintett. Fontosabb gondjai voltak.

– Mutasd meg a pénzt.

Ragna kiürítette a zacskót az asztalra. Százszámra ömlöttek belőle az apró ezüstök, csupa angol pénz, az egyik oldalukon kereszt, a másikon Ethelred király feje. A házassági szerződés előírta az angol pennyt, mert abban több ezüst volt, mint a francia dénárban.

Wynstan elégedetten bólintott.

Ragna visszasöpörte az ezüstpénzeket a zacskóba, azután az eljárást megismételte a másik hárommal. Mindegyik pontosan öt fontot nyomott. A hozomány annyi volt, amennyit ígértek. A lány visszatette a zacskókat a ládikóba.

– Akkor ezt most elviszem – mondta Wynstan.

Ragna visszaadta a ládikót Bernnek.

– Majd ha összeadtak Wilffel.

– De hát délben lesz az esküvő!

– Akkor tizenkét órakor megkapod a hozományt.

– Vagyis ez az ellenőrzés céltalan volt! A következő két órában minden zacskóból kilophatsz ötven érmét!

Ragna bezárta a ládikót, majd átnyújtotta a kulcsot Wynstannek.

– Tessék – mondta. – Most már nem tudom kinyitni, te pedig nem tudod ellopni.

Wynstan úgy tett, mintha azt gondolná, hogy Ragna nevetségesen túlzásba viszi az óvatosságot.

– Már érkeznek a vendégek! – mondta. – Egész éjszaka sütötték az ökröket és a disznókat! Csapra verték a söröshordókat. Száz kenyér sül a kemencékben. Komolyan azt hiszed, hogy Wilf most ragadja el a móringodat, és törli a lakodalmat?

Ragna édesen mosolygott.

– A sógornőd leszek, Wynstan – mondta. – Meg kell tanulnod bízni bennem.

Wynstan morogva távozott.

Cnebba visszajött a mérlegért és a súlyokért. A testőr távozása után megérkezett Wigelm. Családja nagy orrát, erős állát, szőkeségét örökölte, ugyanolyan bajuszt viselt, mint a testvérei, de örökös sértődöttség ült az arcán, mintha úgy érezné, hogy igazságtalanul bánnak vele. Ugyanazt a fekete tunikát és barna köpenyt viselte, mint előző nap, mintha tudatná a világgal, hogy számára nem különleges a mai nap.

– No, hát húgom – mondta –, ma elveszíted a szüzességedet.

Ragna elvörösödött, mert az már négy hónapja megtörtént.

Szerencsére Wigelm félreértette a pirulást.

– Ó, ne ijedezz – heherészett buján. – Élvezni fogod, megígérem.

Fogalmad sincs, mennyire, gondolta Ragna.

Wigelmet egy alacsony, bögyös-faros asszony követte, olyan harminc körüli, mint a férje. Vonzó volt a maga kerekded módján, és úgy riszált, mint aki tisztában van a kívánatosságával. Nem mutatkozott be, Wigelm pedig meg sem próbálta elmagyarázni a jelenlétét, így hát Ragna azt mondta:

– Nem hiszem, hogy találkoztunk volna.

Wigelm felelt, mert az asszony meg se mukkant:

– A feleségem, Milly.

– Örülök, hogy megismerhettelek, Milly. – Ragna ösztönszerűen előrelépett és megcsókolta Milly arcát. – Nővérek leszünk – tette hozzá.

– Milyen különös – mondta hidegen Milly –, hiszen alig beszéljük egymás nyelvét.

– Ó, bárki meg tud tanulni egy új nyelvet – felelte Ragna. – Mindössze némi türelem kell hozzá.

Milly körülnézett a szobában.

– Úgy hallottam, ácsot hozattál, hogy átalakítsa a házat – mondta.

– Edgar Dreng’s Ferryből itt dolgozott az elmúlt héten.

– Nekem ugyanolyannak tűnik.

Az épület kissé leromlott Milly keze alatt. Nyilván ezért olyan barátságtalan: bizonyára megalázónak érzi, hogy a menyasszony ragaszkodott a felújításhoz. Ragna vállat vont.

– Csak néhány apróság volt – mondta hanyagul.

Bejött Gytha.

– Jó napot, anyám – köszöntötte Wigelm. Gytha új ruhát viselt, sötétszürkét vörös béléssel, amely kivillant a hasítékokon. Felfésült, hosszú, szürke haját bonyolult kalap fedte.

Ragna azonnal óvatos lett. Gytha néha azzal nevettette meg a szolgálókat, hogy utánozta Ragna kiejtését. Ezt Cat jelentette úrnőjének. Ragna hébe-hóba észrevette, hogy az asszonyok megmosolyognak valamit, amit ő nem szánt tréfának, és sejtette, hogy a beszéde tréfa tárgya az erődben. Ezt kibírta, de csalódott Gythában, mert szerette volna, ha barátok lesznek.

Meglepetésére Gytha most valami kedveset mondott.

– Szükséged van segítségre az öltözködéshez vagy a frizurádhoz, Ragna? Én készen vagyok, és boldogan átküldöm egy-két szobalányomat, ha akarod.

– Nincs szükségem további segítségre, de köszönöm, hogy ilyen figyelmes vagy – válaszolta Ragna. Komolyan gondolta: Gytha volt a famíliából a negyedik, aki ma meglátogatta, de az első, aki valami kedveset mondott. Még mindig nem sikerült elnyernie férje atyafiságának rokonszenvét, pedig azt gondolta, ez könnyebb lesz.

Amikor Dreng besántikált, majdnem felnyögött.

A révész nevetségesen magas, csúcsos süveget viselt.

– Csak beugrottam, hogy tiszteletemet tegyen Lady Ragnánál ezen a szerencsés reggelen – hajolt meg mélyen. – Már találkoztunk, igaz, kedves leendő húgom? Idejövet látogatásoddal tisztelted meg szerény sörházamat. Jó reggelt, Wigelm kuzén, remélem, jól szolgál az egészséged; mint ahogy a tied is, Milly húgom; és a tied is, Lady Gytha – sosem tudom, hogy unokanénémnek vagy nagynénémnek szólítsalak.

– Annál azért távolibb – felelte savanyúan Gytha.

Ragna megállapította, hogy Drenget nem látják szívesen a családban, kétségtelenül azért, mert a saját tekintélye növelésére túlhangsúlyozza az atyafiságot.

Dreng úgy tett, mintha félreértené Gythát.

– *Valóban* távolról jövök, köszönöm kérdésedet, és természetesen fáj a hátam – tudod, egy viking lökött le a lovamról a watcheti csatában –, de nem hagyhattam ki egy ilyen nagy eseményt.

Bejött Wilf, és Ragna hirtelen úgy érezte, hogy minden rendben van. A férfi magához ölelte, és mindenki szeme láttára szenvedélyesen megcsókolta. Imádta Ragnát, és ettől semmivé lett családjának barátságtalan viselkedése.

Ragna pihegve kibontakozott az ölelésből, és igyekezett nem mutatni a diadalát.

– A felhőket elfújta a szél, és kék az ég – mondta Wilf. – Attól féltem, kénytelenek leszünk a falak között megtartani a lakomát, de most már úgy vélem, ehetünk odakint, ahogy terveztük.

Dreng majd szétpukkadt az izgalomtól.

– Wilf bátyám! – mondta, vagy inkább mekegte fejhangon. – Remélem, jól szolgál az egészséged, micsoda öröm itt lenni! Ezerszer gratulálok, arád egy angyal, igazából egy arkangyal!

Wilf türelmesen bólintott, mintha elismerné, hogy bár Dreng bolond, de mégis a család tagja.

– Üdvözöllek, Dreng, de azt hiszem, ez a ház kezd zsúfolt lenni. Arámnak időre van szüksége, hogy felkészüljön az esküvőre. Kifelé mindnyájan, gyertek csak!

Ragna pontosan ezt várta tőle, és hálásan rámosolygott.

A család kiözönlött. Wilf a távozás előtt ismét megcsókolta a menyasszonyát, ez alkalommal hosszabban, olyan hosszasan, hogy a lány attól kezdett félni, mindjárt elkezdik a mézesheteket. Wilf végül nehezen lélegezve elhúzódott.

– Üdvözlöm a vendégeket – mondta. – Zárd be az ajtót, és adj magadnak egy óra békességet. – Ezzel kiment.

Ragna nagyot sóhajtott. *Micsoda család,* gondolta: *egy férfi, aki olyan, mint egy isten, a rokonai pedig, mint egy csaholó kutyafalka.* De hát Wilfhez megy hozzá, nem Wigelmhez, Drenghez, Gythához vagy Millyhez.

Leült egy zsámolyra, hogy Cat elkészíthesse a frizuráját. Miközben a szobalány kefélte, kifésülte és feltűzte a haját, Ragna lecsillapodott. Tudta, hogyan kell viselkedni a ceremóniákon: lassan mozog, mindenkire rámosolyog, teszi, amit mondanak, és ha senki nem mondja, hogy mit tegyen, akkor mozdulatlanul áll. Wilf körvonalazta neki a programot, és ő minden szavát megjegyezte. Még így is követhet el hibát, mivel semmit

sem tud az angol szertartásokról, de ha így történik, majd mosolyog, és újra próbálkozik.

Befejezésül Cat egy selyemfátyolt terített úrnője hajára, olyan színűt, mint a vadgesztenye. A fátyol eltakarta Ragna fejét és nyakát, és hímzett fejpánt tartotta a helyén. Jöhetett a ruha. Ragna már megfürdött, és felvette az egyszerű, cserszínű vászon alsóruhát. Erre került a gyapjú felsőruha, amelynek zöldeskék színe remekül kiemelte a szemét. A ruha öblös tölcsérujjának szegélyére mértani mintát hímeztek aranyszállal. Cat selyemszalagra fűzött ezüstkeresztet akasztott úrnője nyakába úgy, hogy a kereszt kívül legyen. Végül aranyszegélyű, kék köpenyt borított a vállára.

Amikor Ragna elkészült, Cat rábámult, és könnyekben tört ki.

– Mi a baj? – kérdezte Ragna.

Cat a fejét rázta.

– Semmi – hüppögte. – Csak olyan szép vagy.

Kopogtattak, és egy hang szólalt meg:

– Az elöljáró készen áll.

– Egy kicsit hamarabb, mint ahogy számítottunk rá! – mordult föl Bern.

– Ismered Wilfet – mondta Ragna. – Türelmetlen. – Emelt hangon kiszólt a hírnöknek: – A menyasszony készen lesz, Wilf bármikor jöhet!

– Megmondom neki.

Pár perccel később dörömböltek az ajtón, és megszólalt Wilf:

– Az elöljáró jön a menyasszonyáért!

Bern fölkapta a ládikót, amelyben a móring volt. Cat kinyitotta az ajtót. Wilf állt odakint vörös köpenyben. Ragna fölszegte a fejét, és kilépett.

Wilf karon fogta, és lassan vonulni kezdtek az erődön át a nagy csarnok elé. Hatalmas éljenzés csapott föl a várakozó tömegből. A reggeli zápor ellenére a város lakossága kiöltözött. Csak a leggazdagabbak engedhettek meg maguknak egy teljes új öltözéket, de a legtöbb ember vett egy új kalapot vagy kendőt, és a barna-fekete tengerből üdítően villogtak ki a sárgák és a vörösek.

A szertartás fontos dolog. Ragna azt tanulta az apjától, hogy könnyebb megszerezni a hatalmat, mint megtartani. A hódítás elintézhető gyilkolással és egy erőd elfoglalásával, de hatalmon maradni sohasem egyszerű, és a hatalomgyakorlásban óriási szerepe van a látszatnak. Az emberek azt akarják, hogy vezetőjük daliás, erős, jóképű és gazdag, a felesége pedig fiatal és szép legyen. Wilf ezt ugyanolyan jól tudta, mint Ragna, és együtt megadták az alattvalóknak, amit akartak, ezzel erősítve a férfi tekintélyét.

Wilf családja a tömeg előtt állt félkörben. Oldalt Ithamar ült egy asztalnál, amelyre odakészítették a pergament, a tintát és a tollakat. Bár a házasság nem szentség, a vagyonátruházás részleteit le kellett írni, tanúkkal hitelesíteni, és az írástudók jobbára papok voltak.

Wilf és Ragna szembefordult egymással, és fogták egymás kezét. Amikor elhalt az éljenzés, Wilf harsányan kijelentette:

– Én, Wilwulf, Shiring elöljárója ezennel feleségül veszlek téged, Cherbourg-i Ragna, és esküvel fogadom, hogy szeretni foglak, és hozzád hív leszek, míg a halál el nem választ.

Ragna hangja nem vette föl a versenyt erőben a férfiéval, de világosan és magabiztosan beszélt.

– Én, Ragna, Cherbourg-i Hubert gróf lánya ezennel férjül veszlek téged, Shiringi Wilwulf, és esküvel fogadom, hogy szeretni foglak, és hozzád hív leszek, míg a halál el nem választ.

Megcsókolták egymást, és a tömeg éljenzett.

Wynstan püspök megáldotta a házasságot, elmondott egy imát, azután Wilf előhúzott övéből egy nagy, díszes kulcsot.

– Átadom neked a házam kulcsát, amely most már a te házad is, hogy melletted otthonom legyen.

Cat odaadott Ragnának egy új kardot, ékes hüvelyben. Ragna átnyújtotta Wilfnek, mondván:

– Neked adom ezt a kardot, hogy őrizd a házunkat, és megvédd fiainkat és leányainkat.

Miután a jelképes ajándékokat kicserélték, áttértek a fontosabb üzleti kérdésekre.

– Ahogyan atyám megígérte a testvérednek, Wynstan püspöknek, átadok neked húszfontnyi ezüstöt – mondta Ragna.

Bern előrelépett, és a ládikót Wilwulf lábához tette.

Wynstan kilépett a tömegből, és kijelentette:

– Tanúsítom, hogy a láda tartalmazza a megbeszélt összeget. – Ezzel átnyújtotta Wilfnek a kulcsot.

– Az írnok jegyezze föl, hogy neked adom az Outhen völgyét öt faluval és egy kőbányával és minden onnan származó jövedelemmel, mindez a tiéd és az örököseidé lesz a Végítélet napjáig – mondta Wilf.

Ragna még nem látta az Outhen völgyét, de úgy hallotta, hogy gazdag vidék. Normandiában már az övé volt Saint-Martin járás, és az Outhen

völgye megduplázza a jövedelmét. Adódhatnak problémák a jövőben, de anyagi gondjai nem lesznek.

Az efféle birtokátruházás mindennapos váltópénznek számított a normann és az angol politikában. Az uralkodó földet adott a főnemeseknek, akik továbbosztották a kisebb uraknak – Angliában a thánoknak, Normandiában a lovagoknak –, ilyen módon megteremtve az emberi hálót, amelynek szemei hűségesek voltak, mert vagyonhoz jutottak, és reményük volt rá, hogy még többet szerezzenek. Minden arisztokratának ügyesen kellett egyensúlyoznia, mert adnia kellett, hogy támogassák, ugyanakkor meg kellett tartania annyit, ami biztosította a fölényét.

Általános meghökkenésre Wigelm előlépett a sokaságból, és azt kiáltotta:

– Várj!

Nem is ő lenne, gondolta Ragna, *ha nem akarná elrontani az esküvőmet.*

– Az Outhen völgye nemzedékek óta a családunk tulajdona – mondta Wigelm. – Kétségbe vonom, hogy Wilf testvéremnek joga van elajándékozni.

Wynstan püspök tiltakozott:

– Benne van a házassági szerződésben!

– Ettől még nem lesz rá joga – felelte Wigelm. – Az Outhen a családé.

– A családnál is marad – mondta Wynstan. – Most Wilf feleségéé.

– És az ő gyermekeire marad, amikor meghal.

– Azok pedig Wilf gyermekei lesznek, a te unokaöcséid és unokahúgaid. Miért ma tiltakozol ellene? Hónapok óta ismerted a szerződés részleteit.

– Tanúk előtt tiltakozom!

– Elég! – vágott közbe Wilf. – Összevissza beszélsz, Wigelm. Vissza a helyedre!

– Éppen ellenkezőleg…

– Elhallgass, vagy megharagszom!

Wigelm befogta a száját.

A szertartás folytatódott, de Ragna nyugtalan lett. Wigelmnek tudnia kellett, hogy a tiltakozását lesöprik. Akkor miért választotta a visszautasítást a nyilvánosság előtt? Arra nem számíthatott, hogy Wilf megváltoztatja szándékát Outhennel kapcsolatban. Miért kezdett olyan csatát, amelyet csak elveszíthetett? Elraktározta fejében a rejtélyt, hogy később foglalkozzon vele.

– Esküvőm tiszteletére jámbor adományként felajánlom Wigleigh falut az egyháznak, nevezetesen Dreng’s Ferry apátsági templomának azzal a

kikötéssel, hogy a papok imádkoznak ott a lelkemért, a feleségem és gyermekeim lelkéért – mondta Wilf.

Az ilyen ajándékozás mindennapos volt. Ha egy ember ranghoz és vagyonhoz jutott, és feleséget vett, hogy utódokat nemzzen, gondolatai a földi vágyak felől az égi áldás felé fordultak, és minden tőle telhetőt megtett, hogy biztosítsa lelkének az örök üdvösséget.

A formaságok véget értek, és Ragna örült, hogy a szertartás simán lezajlott, Wigelm különös közbeszólását leszámítva. Ithamar már a tanúk neveit írta, kezdve magával Wilffel, akit az összes jelen lévő fontos ember követett: Wynstan, Osmund, Degbert és Denewald seriff. Nem volt hosszú lista. Ragna azt várta, hogy lesznek más egyházi méltóságok, például a szomszédos püspökségekből, Winchesterből, Sherborne-ból és Northwoodból, meg a szerzetházak vezetői, mint a glastonburyi apát, de az angol szokások persze mások.

Fájlalta, hogy a családjából senki sem jött el, de Angliában nem voltak rokonai, Cherbourg-ból pedig sokáig tart az utazás. Ő is két hét alatt ért ide. Egy grófnak sose volt könnyű eltávolodnia a birtokától, de Ragna azt remélte, hogy az anyja vállalja a fáradságot, és talán elhozza öccsét, Richard-t is. Ám anyja ellenezte ezt a házasságot, és talán nem lett volna hajlandó áldását adni rá.

Kiverte a fejéből ezeket a gondolatokat.

Wilf fölemelte a hangját:

– És most, barátaim és szomszédaim, ünnepeljünk! – A sokaság, a konyha személyzete kezdte felhordani hatalmas tálakon a húst, a halat, a zöldséget és a kenyeret, korsóban sört a köznépnek és méhsert a különleges vendégeknek.

Ragna csak arra vágyott, hogy ágyba bújhasson a férjével, de tudta, hogy ott kell lenniük a lakomán. Nem fog sokat enni, de annyi emberrel kell beszélnie, ahánnyal csak lehet. Így kelthet jó benyomást a városiakban, és ő lelkesen élt is a lehetőséggel.

Aldred bemutatta Osmund apátnak, Ragna leült Osmund mellé, és percekig kérdezgette a monostorról. Az alkalmat kihasználva megdicsérte Aldredet, elmondva, mennyire egyetért azzal, hogy Shiringből a tudomány nemzetközi központja lehet – természetesen Osmund irányításával. Az apát el volt ragadtatva.

Ragna beszélt a város legfontosabb polgáraival: Elfwinével, a pénzverővel, Ymmával, a gazdag özveggyel, aki irhával kereskedett, a

város legnépszerűbb kocsmájának, az Apátság sörháznak a tulajdonosnőjével, a pergamenkészítővel, az ékszerésszel, a kelmefestővel. Mindnyájan örültek, hogy Ragna figyelmet szentelt nekik, mert így a szomszédság is láthatta, milyen tekintélyes emberek.

Minél több ital fogyott, annál könnyebb lett szóba elegyedni az ismeretlenekkel. Ragna bemutatkozott Denewald seriffnek, akit mindenki Dennek hívott. Kemény tekintetű ember volt, jól benne járt a negyvenben, a haja is őszült. Először gyanakodott Ragnára, attól tartva, hogy az ealdorman hitvese csakis ellenséges lehet a férje vetélytársa iránt. Ám a seriff elhozta a feleségét, akinél Ragna a gyermekeik felől érdeklődött, és megtudta, hogy most született az első unokájuk, egy fiú, amitől a kemény királybíró nyomban átváltozott rajongó, párás tekintetű nagypapává.

Amikor Ragna eljött Den serifftől, Wynstan lépett oda hozzá, és kihívóan megkérdezte:

– Miről beszéltél vele?

– Megígértem neki, hogy kifecsegem valamennyi titkodat – felelte Ragna. Örömére Wynstan szeme riadtan felvillant, mielőtt rájött volna, hogy sógornője gúnyolódik vele: – Az unokájáról beszélgettünk. És most én kérdezek tőled. Beszélj nekem az Outhen völgyéről most, hogy az enyém.

– Ó, emiatt nem kell aggódnod – legyintett Wynstan. – Én szedtem be a bérleti díjakat Wilfnek, és ugyanezt teszem a te nevedben. Annyi a dolgot, hogy átvedd a pénzt, amikor évente négyszer megérkezik.

Ragna ezt elengedte a füle mellett.

– Azt hiszem, öt falu és egy kőbánya van a birtokon.

– Igen. – Wynstan nem mondott többet.

– Malmok? – próbálkozott Ragna.

– Hát, minden faluban van malomkő.

– Vízimalmok nincsenek?

– Talán kettő.

Ragna mézédesen mosolygott rá, mintha a püspök nagyon készséges lett volna.

– Egyéb bánya? Vasérc, ezüst?

– Nemesfémek biztosan nincsenek. Talán két csoport vasöntő dolgozik az erdőben.

– Kissé nagyvonalúan fogalmazol – mondta Ragna szelíden, fékezve a bosszúságát. – Ha nem tudod, mi van ott, hogyan lehetsz biztos benne, hogy annyit fizetnek, amennyit kellene?

– Megijesztem őket – felelte szárazon Wynstan. – Nem mernek becsapni.
– Én nem hiszek az emberek megfélemlítésében.
– Rendben van, akkor bízd rám.
Wynstan ezzel elment.
Ez a beszélgetés még nem ért véget, gondolta Ragna.
Amikor a vendégek már nem bírtak többet enni és a hordók is kiürültek, az emberek kezdtek elszállingózni. Ragna idegessége is enyhült, így leült egy tányér káposztás disznósült mellé. Miközben evett, odajött Edgar, az építőmester, és udvarias meghajlással üdvözölte.
– Azt hiszem, véget ért a munkám a házadon, úrnőm – mondta. – Engedelmeddel holnap Drenggel együtt visszatérnék Dreng’s Ferrybe.
– Köszönöm mindazt, amit tettél – mondta Ragna. – Sokkal kényelmesebb lett a ház.
– Megtisztelsz.
Ragna felhívta Edgar figyelmét az ácsra, Dunnere-re, aki az egyik asztalra borulva, részege aludt.
– Ő az én gondom – mondta.
– Sajnálattal látom.
– Tetszett a mai szertartás?
A fiú elgondolkodva nézett rá és azt felelte:
– Nem igazán.
Ez meglepte Ragnát.
– Miért?
– Mert irigykedem.
Ragna felvonta a szemöldökét.
– Wilfre?
– Dehogy…
– Vagy rám?
A fiatalember elmosolyodott.
– Bármennyire csodálom az elöljárót, nem kívánnám házastársul. Aldred már inkább.
Ragna kuncogott.
Edgar ismét elkomolyodott.
– Mindenkit irigyelek, aki összeházasodhat azzal, akit szeret. Ezt a lehetőséget elragadták tőlem. Ezért szomorítanak el az esküvők.
Ragnát csak egy kissé lepte meg a fiatalember nyíltsága. A férfiak gyakran beszéltek vele bizalmasan, és ő még bátorította is őket, mert

lenyűgözte a mások szerelme és gyűlölete.

– Mi volt a neve a nőnek, akit szerettél?

– Sungifu, de Sunninak becézték.

– Emlékszel rá és mindarra, amit együtt csináltatok.

– A legjobban azok a dolgok fájnak, amelyeket nem csináltunk együtt. Sosem főztünk együtt, nem mostunk zöldséget, nem dobtunk fűszerszámot a fazékba, nem terítettünk asztalt magunknak. Sosem vittem el halászni a csónakommal, amit én építettem, gyönyörű hajócska volt, ezért lopták el a vikingek. Sokszor szeretkeztünk, de sosem feküdtünk összeölelkezve csak azért, hogy végigbeszélgessük az éjszakát.

Ragna figyelmesen nézte a serkedő szakállú arcot, a mogyoróbarna szemet, és arra gondolt, milyen borzasztóan fiatal Edgar egy ilyen gyászhoz.

– Azt hiszem, megértelek – mondta.

– Emlékszem, amikor mi hárman, fiúk kicsik voltunk, a szüleink tavasszal elvittek a folyóra, hogy friss kákát vágjunk a házba. Valami édes emlékük fűződhetett ahhoz a nádas a folyóparthoz; a szüleink talán ott szeretkeztek, mielőtt összeházasodtak. Akkortájt nem gondoltam erre – túl kicsi voltam –, de azt tudtam, hogy szép dolog lehetett, mert szívesen emlékeztek rá. – Szomorúan elmosolyodott. – Vannak ilyen dolgok, ha összerakod őket, kijön belőlük egy élet.

Ragna meglepetten érezte, hogy könnyek szöktek a szemébe.

Edgar hirtelen zavarba jött.

– Nem is tudom, miért mondtam ezt el neked.

– Találsz majd mást, akit szerethetsz.

– Természetesen találhatok. De nem akarok *mást*. Sunnit akarom. És ő elment.

– Igazán sajnálom.

– Nem szép tőlem, hogy szomorú históriákat mesélek neked az esküvőd napján. Nem tudom, mi van velem. Bocsánatodat kérem. – Meghajolt és elment.

Ragna végiggondolta mindazt, amit a fiú mondott, és nagyon szerencsésnek érezte magát, hogy neki itt van Wilf.

Kiitta kupa sörét, felállt a kecskelábú asztaltól, és visszatért a házába. Hirtelen nagyon elfáradt, nem tudta, miért: semmi kimerítő dolgot nem csinált. Talán a nyilvános szereplés óráinak feszültsége okozta.

Levette a köpenyét meg a felsőruháját, és ledőlt az ágyra. Cat feltette az ajtóra a keresztgerendát, hogy a Dreng-félék ne csörtethessenek be. Ragna az estére gondolt. Valamikor áthívják Wilf házába. Meglepetésére kissé ideges volt. Ez ostobaság. Elvégre már ismerték egymást, miért idegeskedne?

Ugyanakkor kíváncsi is volt. Amikor szürkületkor belopóztak a cherbourg-i kastély szénapajtájába, mindent titokban, kapkodva, félhomályban csináltak. Mostantól kényelmesen szeretkezhetnek. Alig várta, hogy ráérősen megszemlélhesse a férfi testét, fölfedezze ujjai hegyével, tanulmányozhassa és érezhesse az izmait, a haját, a bőrét és a csontjait annak az embernek, aki most már a férje. *Az enyém,* gondolta; *egészen az enyém.*

Bizonyára elszundított, mert fölrezzent, amikor megdöngették az ajtót.

Fojtott eszmecserét hallott, azután Cat megszólalt:

– Itt az idő. – Olyan izgatottnak látszott, mintha neki lenne nászéjszakája.

Ragna fölkelt. Bern hátat fordított, miközben úrnője ledobta alsóruháját, és belebújt az alkalomra készült, új, sötét okkersárga hálóköntösébe. Cipőt húzott, mert nem akart sáros lábbal bemászni Wilf ágyába. Végül magára borította a köpenyét.

– Ti ketten itt maradtok – rendelkezett. – Nem akarok feltűnést.

Ebben csalódnia kellett.

Amikor kilépett a házból, látta, hogy Wigelm és a fegyveresek kettős sorban állnak és éljeneznek. Többségük berúgott a lakodalomban, sípoltak, fazekakat, serpenyőket döngettek. Wynstan embere, Cnebba seprűnyélen lovagolt, amely úgy meredt ki a lábai közül, mint egy hatalmas fa hímvessző, és a férfiak röhögtek.

Ragna megbotránkozott, de igyekezett nem mutatni: a tiltakozást gyengeségnek vennék. Lassan, méltóságteljesen vonult végig a csúfolódó férfiak között. Dölyfössége láttán azok még ordenárébban viselkedtek, de Ragna tudta, hogy nem ereszkedhet le szintjükre.

Végül odaért Wilf ajtajához. Kinyitotta, azután a férfiak felé fordult. A lármázás valamennyire elhalkult, mintha azt találgatnák, mit tesz vagy mond majd az ealdorman felesége.

Ragna szélesen elmosolyodott, csókot dobott nekik, azután gyorsan belépett, és becsukta maga mögött az ajtót.

Hallotta az éljenzést, és tudta, hogy helyesen cselekedett.

Wilf az ágya mellett állva várakozott.

Ő is új hálóinget viselt, kéket, mint a seregély tojása. Ragna figyelmesen nézte az arcát, és megállapította, hogy feltűnően józan olyan emberhez képest, aki látszólag végigduhajkodta a napot. Sejtette, hogy Wilf óvatos mértékletességgel ivott.

Türelmetlenül ledobta a köpenyét, lerúgta a cipőjét, kibújt a hálóingből, és meztelenül állt a férfi előtt.

Wilf éhesen bámulta.

– Halhatatlan lelkemre – mondta. – Te még szebb vagy, mint amire emlékeztem.

– Most te jössz – mutatott Ragna a férje hálóingére. – Én is látni akarlak.

Wilf lehúzta magáról a ruhát.

Ragna viszontlátta a sebhelyeket a karján, a szőke szőrt a mellén, a hosszú combizmokat. Minden szemérmeskedés nélkül megnézte a farkát, amely pillanatról pillanatra nőtt.

Egyszer csak megunta a bámulást.

– Feküdjünk le – mondta.

Nem akart enyelgést, cirógatás, suttogást és csókolózást: azt akarta, hogy Wilf azonnal hatoljon bele. A férje kitalálhatta, mit kíván, mert nem melléje feküdt, hanem rá.

Mikor már benne volt, Ragna mélyet sóhajtott, és azt mondta:

– Na végre.

15. fejezet

997. december 31.

Ragna legtöbb szolgálójának és fegyveresének vissza kellett térnie Normandiába. Az esküvő után marasztalta őket, ameddig tehette, de eljött az idő, amikor engednie kellett, és a normannok december utolsó napján távoztak.

Jellegzetes angol eső szemerkélt, amikor az istállóba vitték a poggyászukat, és felmálházták a lovakat. Egyedül Cat és Bern maradt: kezdettől ez volt a megállapodás.

Ragna akarata ellenére is elszomorodott és aggodalmaskodott. Noha őrülten boldog volt Wilffel, még mindig félt ettől a pillanattól. Most már angol asszony volt, olyan emberek vették körül, akiket csak néhány hete ismert. Mintha egy végtagját vesztette volna el, úgy hiányoztak a szülei, a rokonai, a szomszédai és azok a szolgák, akik azóta ismerték, amióta az eszét tudta.

Azt mondta magának, hogy más nemesasszonyok is ugyanígy érezhetnek. Szokás volt az arisztokrata lányok között, hogy messzi földre mentek férjhez. A legokosabbak energikusan és lelkesen vetették bele magukat az új életbe, és Ragna is így tett.

De ez ma csekély vigaszt jelentett. Voltak pillanatok, amikor úgy érezte, hogy az egész világ ellene fordul, és ő kihez forduljon?

Természetesen fordulhat Wilfhez. A barátja és tanácsadója is lesz, nem csak a szeretője.

Esténként, gyakran reggel és néha az éjszaka is szeretkeztek. Egy hét után a férfi visszatért normális feladataihoz, mindennap kilovagolt, hogy ellenőrizze birtokának valamelyik részét. Szerencsére nem kellett megküzdenie a walesi portyázókkal, mert azok maguktól hazamentek, és Wilf azt mondta, majd megbünteti őket, ha eljön az ideje.

Ám nem minden út ért véget egy nap alatt, így hát néhány éjszakát távol töltött. Ragna szeretett volna vele menni, de most már az ő feladata volt, hogy irányítsa Wilf háztartását, és még nem szerezte meg a kellő tekintélyt,

így hát maradt. Egy előnye volt ennek az elrendezésnek: a férfi az efféle utazásokról visszatérve még éhesebb volt rá, mint korábban.

Ragna elégedett volt, mert az erőd lakóinak nagy része eljött, hogy búcsút vegyen a távozó normannoktól. Noha néhány angol eleinte gyanakodott az idegenekre, ez gyorsan csökkent, és kivirágzott köztük a barátság.

Miközben készülődni kezdtek a hosszú hazaútra, Agnes, a varrónő könnyek között járult Ragna elé.

– Madame, én szeretem az angol Offát – hüppögte. – Nem akarok elmenni.

Ragnát csak az lepte meg, hogy ilyen sokáig tartott, amíg Agnes elszánta magát. A szerelem jelei nyilvánvalóak voltak. Körülnézett, és megtalálta Offát.

– Gyere ide – parancsolta neki.

A férfi megállt előtte. Ragna biztosan nem választotta volna. Nagy melák volt, a képe olyan vérbörzsönyös, mint aki a kelleténél valamivel többet eszik-iszik. A törött orr talán nem az ő hibája volt, de mindegy, Ragnának akkor sem tetszett. De hát Agnes választotta, nem ő.

Agnes kicsi volt, Offa nagy, és ahogy egymás mellett álltak, kissé mulatságosan festettek. Ragnának vissza kellett fojtania egy mosolyt.

– Akarsz valamit mondani nekem, Offa? – kérdezte tőle.

– Úrnőm, az engedélyedért könyörgök, hogy feleségül vehessem Agnest.

– Te vagy a mudefordi bíró.

– De van egy shiringi házam is. Agnes továbbra is rendben tarthatná a ruháidat.

– Amennyiben kívánod, úrnőm – tette hozzá sietve Agnes.

– Kívánom – bólintott Ragna. – És örülök, hogy az engedélyemet kérted a házasságodhoz.

A szerelmespár áradozva hálálkodott. *Néha igazán könnyű boldoggá tenni az embereket,* mélázott Ragna.

Végül elindult a csapat. Ragna csak állt, és addig integetett, amíg el nem tűntek a szeme elől.

Valószínűleg soha többé nem fogja látni őket.

Nem engedte meg magának, hogy belefeledkezzen a veszteségbe. Mit kell most tennie? Elhatározta, hogy beszél Dunnere-rel, az áccsal. Nem fogja eltűrni a hanyagságát, még akkor sem, ha Gytha unokaöccse.

Visszatért a házába, és elküldte Bernt, hogy állítsa elébe Dunnere-t és az embereit. Fogadásukhoz leült egy olyasfajta székre, amilyet az apja használt hivatalos alkalmakkor, egy kényelmesen kipárnázott, négylábú, széles, szögletes zsámolyra.

Az ácsok hárman voltak: Dunnere, Edric és Edric fia, Hunstan. Ragna nem kínálta hellyel őket.

– Mostantól hetente egyszer kimentek az erdőbe fát vágni – közölte.

– Minek? – kérdezte mogorván Dunnere. – Van fánk, ha szükséges.

– Fel kéne belőle halmozni.

Dunnere harciasan nézett rá, de Edric azt mondta:

– Ez jó ötlet.

Lelkiismeretesebb, mint Dunnere, gondolta Ragna.

– Sőt minden héten ugyanazon a napon csináljátok – mondta. – Pénteken.

– De miért? – makacskodott Dunnere. – Az egyik nap éppen olyan jó, mint a másik.

– Segít megjegyeznetek. – Valójában neki segített, hogy rajtuk tarthassa a szemét.

Dunnere még most sem volt hajlandó beadni a derekát.

– Na és ha valaki pont pénteken akar javíttatni? Teszem azt, Milly vagy Gytha?

– Olyan korán indultok el innen, hogy már nem érnek itt benneteket. A reggelit magatokkal vihetitek. De ha valaki – Milly, Gytha vagy bárki más – csináltatni akar valamit veletek pénteken, csak mondjátok neki, hogy forduljon hozzám, mert nektek én parancsolok, és nem változtathatjátok meg a munkarendet az engedélyem nélkül. Ez világos?

Dunnere duzzogott, de Edric azt mondta:

– Mint a nap, asszonyom, köszönjük.

– Elmehettek.

Az ácsok kitrappoltak.

Ragna tudta, hogy ebből kalamajka lesz, de akkor is meg kellett csinálni. Mindazonáltal bölcs dolog lesz kivédeni az ellentámadást. Gytha elmehet az ő háta mögött Wilfhez panaszt tenni. Gondoskodnia kell róla, hogy Wilf megfelelően reagáljon.

Kiment a házából, elindult Wilfhez. Elhaladt az előtt az épület előtt, ahol az ő fegyveresei laktak az utóbbi tizenkét hétben. Most üresen állt. El kell döntenie, mitévő legyen vele.

Meglepődött, mert a házból kilépett egy ismeretlen nő, akivel még nem találkozott Shiringben. Feltűnő jelenség volt. A harmincas éveiben járt, szoros ruhát és vörös cipőt viselt, hajának őserdejét nem fegyelmezte meg a nagy puhakalap. Tisztességes nők nem mutogatták nyilvánosan a hajukat, és noha néhány tincset még elnéztek, ez a vörös cipős asszony a végsőkig feszítette az ildomosság határait. Ennek ellenére cseppet sem látszott zavartnak, és magabiztosan mozgott. Ragna meg akarta szólítani, mert kíváncsi volt, de abban a pillanatban meglátta Wilfet, így elhalasztotta a beszélgetést, és belépett a férje házába.

Wilf lelkesen csókolta meg, mint mindig, azután bejelentette:

– Ma Wigleigh-be kell mennem. Ellenőrizni akarom, hogy rendesen fizetik-e a bérleti díjat Degbert esperesnek.

– Beszéltem az ácsainkkal, hogy minden pénteken menjenek ki az erdőbe, és vágjanak ki egy fát – mondta Ragna. – Fel kéne halmozzanak belőle, hogy késedelem nélkül elvégezhessék a javításokat.

– Okos gondolat – mondta Wilf cseppet türelmetlenül. Nem szerette, ha a háztartás gondjaival terhelték.

– Csak azért beszélek az ácsokról, mert Dunnere gondot okoz – magyarázta az asszony. – Lusta és iszik.

– Hát akkor fogd keményen!

Férje türelmetlensége ellenére Ragna tovább nógatta, hogy mondja már ki, amit ő hallani akart.

– Ugye, nem gondolod, hogy elnézzük neki, csak mert Gytha unokaöccse?

– Nem! Akárkinek az unokaöccse, ettől még dolgozzon tisztességesen!

– Egyetértek, és örülök, hogy támogatsz. – Nyitott szájjal megcsókolta, mire Wilf nyomban elfelejtette az ingerültségét, és lelkesen viszonozta a csókot.

– Most pedig indulj.

Együtt hagyták el a házat. A fegyveresek már gyülekeztek. Ragna nézte, ahogy Wilf csatlakozik hozzájuk, tréfálkozik vagy pár szót vált három-négy emberével. Éppen indultak volna, amikor egy tizenhat év körüli fiú csatlakozott hozzájuk. Ragna csak nézett, amikor Wilf szeretettel megcsókolta a suhancot. Mielőtt megkérdezhette volna, kicsoda, a férfiak lóra kaptak, és elindultak.

Alighogy Wilf elment, megjelent Gytha. *Na, kezdődik,* gondolta Ragna: *dühös az ácsok miatt.* Dunnere nem vesztegette az időt, hogy panaszkodjon

a nagynénjének.

Ám Gytha meglepő módon másról kezdett beszélni.

– A ház, amelyben a fegyvereseid laktak, most üres – mondta.

– Igen.

– Tehetek egy javaslatot?

Gytha óvatos udvariassággal beszélt. Ez volt a második meglepetés.

– Természetesen – felelte Ragna.

– Talán megengedhetnénk, hogy Wigelm és Milly ismét használhassa.

Ragna bólintott.

– Jó ötlet, hacsak nincs valaki más, akinek szüksége lehet rá.

– Nem hinném.

– Láttam itt valakit korábban. Egy vörös cipős asszonyt.

– Az Milly nővére, Inge. Vigyázhat a házra, amikor Wigelm és Milly Combe-ben vannak.

– Észszerű megoldás.

– Köszönöm – mondta Gytha, de nem hálás volt a hangja, hanem inkább diadalmas.

Gytha elment. Ragna elkomorodva indult vissza a saját házába. Miért érezte kínosan magát a beszélgetés alatt? Gyanakodott Gythára, sejtette, hogy felületes udvariassága mély ellenszenvet takar.

Ösztönei azt súgták, hogy valami nincs rendjén.

Szorongása csak nőtt a nap folyamán. Ki volt az a fiú, akit a férje megcsókolt? Lehet közeli rokon, talán egy szeretett unokaöcs, de ha igen, miért nem jött el az esküvőre? Nem volt érzéki csók: feltétlenül biztos volt benne, hogy Wilfet nem érdeklik a férfiak. És mit forral Gytha, hogy így mézesmázoskodik?

Elhatározta, hogy kifaggatja Wilfet, amint hazaér. De ahogy teltek az órák, az elszántsága megingott. Lehet, hogy óvatosabbnak kell lennie. Valami folyik itt, amit nem ért, és a tudatlansága hátrányos helyzetbe hozza. Az apja sosem ment el egy fontos találkozóra, amíg nem volt biztos benne, hogy mindent tud, amiről szó lehet. Ragna egy idegen országban van, amelynek a szokásait még nem teljesen ismeri. Óvatosan kell lépnie.

Wigleigh nem volt messze, Wilf a délután közepén hazaért, de kurta decemberi nap lévén a fény máris fakult. Egy szolga égő kosárfáklyákat

helyezett el póznákon a főbb épületek előtt. Ragna átment a férjével a házba, és töltött Wilfnek egy kupa sört.

Wilf egy hajtásra megitta, azután megcsókolta a feleségét. A nyelvének olyan íze volt, mint a sörnek. Verejték-, ló– és bőrszaga volt. Ragna vágyott a szeretkezésre, talán mert a nyugtalanság egész nap nem hagyta el. Megfogta a férje kezét, és a lábai közé húzta. Wilfnek nem sok rábeszélésre volt szüksége, rögtön szeretkezni kezdtek.

Utána a férfi elszundított: izmos karjait kinyújtotta, hosszú lábait szétvetette, ahogy egy erős ember pihen egy kimerítő nap után.

Ragna otthagyta. A konyhába ment, ellenőrizte, hogy állnak a főzéssel, benézett a nagy csarnokba, hogy előkészültek-e az estebédhez, aztán körüljárta az erődöt, figyelve, ki dolgozik és ki henyél, ki józan, ki ittas, kinek a lovát etették és itatták meg, és kinek a lovát nem nyergelték még le.

Körútja végén meglátta a vörös cipős asszonyt, akivel Wilf éppen beszélt.

Valami volt bennük, amitől Ragnának meg kellett állnia. A távolból figyelte őket a Wilf ajtajánál világító fáklya táncoló fényében.

De miért ne beszélgethetnének? Inge afféle sógornője Wilfnek, és lehet, hogy valamilyen ártatlan módon kedvelik egymást. Ám Ragnát így is meghökkentette az a bensőséges mód, ahogy közel álltak egymáshoz, a nő többször is megérintette Wilfet, hanyagul megmarkolta az alkarját, ha valamit hangsúlyozni akart, kézfejével elutasítóan megbökte a férfi mellét, mintha azt mondta volna, ne legyen oktondi, és egyszer a mutatóujjával szeretettel megsimította Wilf arcát.

Ragna nem bírt megmozdulni, nem bírta levenni róluk a tekintetét.

Azután meglátta a fiút, akit Wilf megcsókolt. Fiatal volt, még nem is ütögetett a szakálla, és noha magas volt, mégis olyan benyomást keltett, mintha nem nőtt volna fel egészen, mintha a hosszú végtagok és széles vállak még nem álltak volna össze férfitestté. Csatlakozott hozzájuk, és laza családiassággal diskuráltak.

Ezek az emberek nyilvánvalóan a férjem életéhez tartoztak sok éven át, gondolta Ragna: *hogyhogy fogalmam sincs, kik ezek?*

Végül szétváltak anélkül, hogy őt észrevették volna. Wilf az istállóba indult, bizonyára ellenőrizni akarja, hogy a lovászok ellátták-e a hátasát. Inge és a fiú bement a házba, amelyben Ragna engedélyével Wigelm, Milly és Inge lakhatott.

Nem élhetett kétségek és gyanúk között, de még mindig nem szívesen vonta volna felelősségre Wilfet. Akkor hát kivel beszélhetne?

Egy lehetősége maradt: Gytha.

Gyűlölte a gondolatot. Feltárja tudatlanságát, kimutatja gyengeségét, és felruházza Gythát a bölcs mindentudó rangjával, épp akkor, amikor Gytha látszólag elfogadta, hogy többé nem ő irányítja Wilf otthonát.

De ki máshoz fordulhatna? Wynstan még Gythánál is rosszabb. Aldred most imádkozik. Den seriffet nem ismeri eléggé. Odáig pedig nem süllyedhet, hogy a konyhás Gildát faggassa ki.

Elment Gytha házához.

Örömére egyedül találta. Gytha megkínálta egy kupa borral, és Ragna elfogadta, hogy bátorságra kapjon. Zsámolyokon ültek egymással szemben, a tűz mellett. Gytha óvatosnak tűnt, de Ragna valami mást is érzékelt: Gytha tudja, miért jött, tudja, milyen kérdéseket fog föltenni, és már régen várta ezt a pillanatot.

Lenyelt egy korty bort, és igyekezett közömbös hangot megütni.

– Láttam egy új embert az erődben, egy nyakigláb kamaszt, tizenhat éves lehet.

Gytha bólintott.

– Az Garulf.

– Ki ő, és mit csinál itt?

Gytha elmosolyodott, és Ragna elszörnyedve látta, hogy a mosoly csöpög a rosszindulattól.

– Garulf Wilfnek a fia – felelte.

Ragna eltátotta a száját.

– A fia? Wilfnek van egy fia?

– Igen.

Ez legalább a csókot megmagyarázta.

– Wilf negyvenéves. Gondolod, hogy szűzen nősült? – kérdezte Gytha.

– Persze hogy nem. – Ragna vadul gondolkodott. Tudta, hogy Wilf korábban házas volt, de azt nem, hogy van egy gyereke. – Több gyereke is van?

– Tudtommal nincs.

Szóval egy fia van. Megrendítő, de ezt még kibírja. Ám maradt még egy kérdése.

– Mi köze Garulfnak a vörös cipős asszonyhoz?

Gytha szája immár fülig ért. A vak is láthatta, hogy ez az ő diadalmámoros nagy pillanata.

– Nos – mondta –, Inge Wilf első felesége.

Ragna annyira megdöbbent, hogy talpra ugrott, és elejtette a kupáját. Ott is hagyta a földön.

– Az első felesége halott!

– Ezt ki mondta neked?

– Wynstan.

– Biztos, hogy ezt mondta?

Ragna világosan emlékezett.

– Azt mondta: „Sajnálatos módon a hitvese már nincsen velünk.” Ebben biztos vagyok.

– Sejtettem – mondta Gytha. – Tudod, a *már nincsen velünk* nem azt jelenti, hogy *meghalt*. Szó sincs róla.

Ragna hitetlenül nézett rá.

– Becsapott engem, az apámat és anyámat?

– Nem volt csalás. Miután Wilf megismert téged, eltaszította Ingét.

– Eltaszította? Az istenért, ez mit jelent?

– Többé nem a felesége.

– Akkor hát elváltak?

– Bizonyos értelemben.

– Akkor miért van itt?

– Csak mert már nem a felesége, ez nem jelenti azt, hogy nem is láthatja. Végtére is van egy közös gyerekük.

Ragna elborzadt. A férfinak, akihez éppen most ment hozzá, családja van, felesége, akivel sok évig élt együtt, akitől „bizonyos értelemben” elvált, meg egy fia, szinte már felnőtt. És nyilvánvalóan szereti őket. És most beköltöztek az erődbe.

Úgy érezte, a föld indult meg a lába alatt, és küzdenie kellett, hogy ne veszítse el az egyensúlyát. Egyfolytában az járt a fejében, hogy ez nem lehet igaz. Nem tudta elhinni, hogy tévedés volt minden, amit Wilfről gondolt.

Wilf nem csaphatta be ilyen álnokul.

Szabadulnia kellett innen. Nem bírta tovább Gytha kárörvendő, mindentudó pillantását. Az ajtóhoz ment, azután megfordult, mert egy még szörnyűbb dolog jutott az eszébe.

– De Wilf nem folytathatja Ingével a házastársi kapcsolatot – mondta.

– Valóban? – Gytha vállat vont. – Kedvesem, erről őt kell megkérdezned.

Második rész

A PER

Kr. u. 998

16. fejezet

998. január

Régen elmúlt éjfél, mire Ragnának sikerült kisírnia magát.

Az éjszakát a saját házában töltötte. Még beszélni sem lett volna képes Wilffel. Utasította Catet, mondja meg a férjének, hogy nem hálhat vele, mert rajta van az asszonyok átka. Ez időt adott neki.

A szolgái félősen kémlelték a tűzfényben, de nem bírta rávenni magát, hogy elmagyarázza nekik szenvedése okát.

– Holnap – mondogatta. – Holnap elmondom.

Azt hitte, sosem fog többé elaludni, de amikor a könnyei elapadtak, mint kútban a víz, nyugtalan szendergésbe merült. De álmaiban is emlékezett a tragédiára, amely romba döntötte az életét. Ilyenkor felriadt az iszonyattól, és ismét sírni kezdett.

Ebben az évszakban az erőd jóval a kései napkelte előtt életre kelt. A reggeli hangok felverték Ragnát: férfiak kiabáltak, kutyák ugattak, rázendítettek a madarak, csörgött-zörgött a hatalmas konyha, amelyben száz emberre főztek.

Itt egy új nap, gondolta Ragna*, és én nem tudom, mit tegyek. Elvesztem*.

Ha csak egy nappal korábban tudta volna meg az igazságot, hazatérhetett volna Cherbourg-ba a fegyveresekkel; de rögtön rájött, hogy ez nem igaz. Wilf egész hadat küldött volna utána, hogy hozzák vissza Shiringbe. Egyetlen nemesember sem tűrhette, hogy a felesége elhagyja. Túlságosan megalázó lett volna.

Az nem lehetne, hogy észrevétlenül kilopózik, és nyer néhány nap előnyt? Képtelenség. Az elöljáró felesége: távollétét órákon, ha nem perceken belül észreveszik. És nem ismerte elég jól az országot, hogy kitérjen az üldözők elől.

Mi több, elszörnyedve jött rá, hogy nem is akar elmenni. Szerette Wilfet, vágyott rá. A férje becsapta és elárulta, mégsem tudta elviselni a gondolatot, hogy nélküle éljen. Átkozta a gyengeségét.

Kellett valaki, akivel beszélhessen.

Felült, ledobta magáról a takaróját. Cat, Agnes és Bern meredten bámulták, és félősen várták, mit fog tenni vagy mondani.

– Wynstan püspök mindnyájunkat becsapott – mondta Ragna. – Wilf első felesége nem halott. Inge a neve, és csak „eltaszították”, ami egy sajátos fajtája a válásnak, mivel beköltözött abba a házba, ahonnan tegnap távoztak a fegyvereseink.

– Nekünk senki sem szólt! – mordult föl Bern.

– Vélhetőleg feltételezték, hogy tudjuk. Ezek az angolok nem nagyon botránkoznak meg, ha egy férfinak több felesége van. Emlékezzetek a révész Drengre.

Cat tűnődve megszólalt:

– Edgar többé-kevésbé elmondta.

– Csakugyan?

– Mikor először találkoztunk, mikor átvitt a folyón, elmeséltem neki, hogy asszonyom hozzámegy az elöljáróhoz, ő pedig azt felelte: „Azt hittem, hogy már házas.” Én pedig azt válaszoltam: „Az volt, de meghalt a felesége.” Ő pedig azt mondta, hogy nem tudott róla.

– A másik, amit nem mondtak el nekünk, hogy Ingének van egy fia Wilftől, egy Garulf nevű ifjú, aki az anyjával együtt ideköltözött – folytatta Ragna.

– Én továbbra is furcsállom, hogy nekünk senki sem szólt az első feleségről – töprengett Bern.

– Több mint különös – helyeselt Ragna. – És nem egyszerűen hallgattak. Ingét és Garulfot eldugták, amíg az embereim többsége el nem indult haza. Ez nem lehet véletlen. Wynstan szervezte meg így. – Egy pillanatra elnémult, azután hangot adott a legszörnyűbb gondolatnak: – És Wilf bizonyára tudott róla.

A többiek hallgattak, és Ragna tudta, hogy ez egyetértést jelent.

Sürgősen beszélnie kellett valakivel, aki nem a szolgája. Egy tárgyilagosabb tekintetre volt szüksége, amely segít rendet találni ebben a kalamitásban. Aldredre gondolt. A szerzetes azt mondta: „Tudasd velem, ha tehetek érted valamit. Keress meg az apátságban.”

– Elmegyek, beszélek Aldred testvérrel – jelentette ki.

De azután eszébe jutott, hogy Aldred mondott még mást is: „Vagy csak küldj üzenetet.”

– Bern, menj el az apátságba – mondta. – Várj. Hadd gondolkodjak. – Nem akarta, hogy Aldred bejöjjön az erődbe. Valami visszatartotta ettől.

Rájött, az ösztöne sugallja, hogy ne elárulja el a Gytha- és Inge-féléknek, kik lehetnek a szövetségesei.

Akkor hát hol találkozhat Aldreddel?

A katedrálisban.

– Kérd meg Aldredet, jöjjön a katedrálisba – folytatta. – Mondd neki, hogy ott fogom várni. – A hatalmas templom ajtóit ritkán zárták be. – Várj. Odáig elkísérhetsz.

Felszárította a könnyeit, és egy kis olajat kent az arcára. Agnes hozta a köpenyét. Ragna magára kanyarította, a csuklyát a fejére húzta.

Ő és Bern kiment az erődből, aztán le a dombon. Útközben Ragna lehajtotta a fejét, és nem szólt senkihez; most nem volt képes normális beszélgetésre. A főtéren Bern elindult a monostorba, Ragna belépett a katedrálisba.

Sokszor jött ide misére. Ez volt a legnagyobb templom, amit eddig Angliában látott, a hajója húsz-harminc méter hosszú és vagy nyolc méter széles, ahova az egész város bezsúfolódott az olyan különleges alkalmakkor, mint a karácsony ünnepe. Örökké hideg volt benne. A kőfalakat vastagra építették, és Ragna sejtette, hogy még nyáron is dermesztő lehet. Ma különösen hideg volt. Az asszony megállt egy kőből faragott keresztelőmedence mellett, és körülnézett. A kis ablakok bágyadt fényt vetettek a színes belső térre: a padló vörös-fekete mintás csempéjére, a bibliai jeleneteket ábrázoló faliszőnyegekre és a Szent Család fából faragott és kiszínezett, nagy szobraira. Belesett a boltíven a szentélybe, látta a fehér lenvászon terítővel borított kőoltárt és mögötte a falra festett Golgotát, rikító sárgákkal és kékekkel.

Szívében kicsit csendesült a vihar. A tömör kőfalak félhomálya és hidege az örökkévalóság érzését sugallta. Mintha a templom azt üzente volna, hogy csak ideiglenesek a földi gondok, még a legrosszabbak is. Ragna szíve ismét egyenletesen vert. Rájött, hogy képes lélegezni hüppögés nélkül. Tudta, hogy az arca az olaj ellenére is vörös, de a szeme száraz volt, nem jöttek újabb könnyek.

Hallotta, hogy nyílik, majd csukódik az ajtó, és egy perccel később Aldred állt mellette.

– Sírtál – mondta.

– Egész éjjel.

– Mi történt?

– A férjemnek van egy másik felesége.

Aldrednek leesett az álla.

– Te nem tudtál Ingéről?

– Nem.

– Én pedig sosem említettem. Azt hittem, nem szeretnél beszélni róla.

– Hirtelen az eszébe jutott valami. – „Fiút akar.”

– Micsoda?

– Te mondtad Wilfről: „Fiút akar.” Tudtam, hogy van valami furcsa abban a beszélgetésben, de nem jöttem rá, hogy mi. Most már tudom. Wilfnek már volt egy fia, de te nem tudtál róla. Mekkora bolond vagyok!

– Nem azért jöttem ide, hogy téged vádoljalak. – Az északi falban volt egy beépített kőpad: karácsonykor, mikor az egész város idezsúfolódott, az idősebb polgárok, akik nem tudtak végigállni egy egész órát a tömegben, itt szorongtak egymás mellett a hideg, keskeny padon. Most Ragna biccentett felé: – Üljünk le.

Amikor letelepedtek, Aldred azt mondta:

– Inge volt az ok, aki miatt Ethelred király nem volt hajlandó elismerni a házasságodat.

Ragna elhűlt.

– De hát Wynstan már előre kijárta a királyi jóváhagyást! Ezt mondta nekünk! – válaszolta felháborodottan.

– Vagy Wynstan hazudott, vagy Ethelred gondolta meg magát. De azt hiszem, Inge csak ürügy. Ethelred dühös volt, mert Wilf nem fizette be a bírságot.

– Hát ezért nem jöttek el a püspökök az esküvőmre. Mert a király helytelenítette a házasságot.

– Attól tartok, igen. Utána Ethelred hatvan fontra büntette Wilfet, amiért elvett téged. Wilf azonban nem fizetett, úgyhogy mostanra még inkább kiesett a király kegyeiből.

Ragna megrémült.

– Ugye, Ethelred nem tehet semmit?

– Feldúlhatja Shiringet. Ugyanezt tette Rochesterrel tizenöt éve, amikor viszályba keveredett Elfstan püspökkel, de ott egy kicsit túlzásba esett, és maga is megbánta később.

– Akkor hát egy főnemes dacolhat a királlyal, és megúszhatja?

– De nem a végtelenségig – felelte Aldred. – Eszembe jut erről Wulfbald thán híres esete. Ismételten felrúgta a királyi udvar törvényeit, nem volt

hajlandó bírságot fizetni, és megúszta. Végül a földje a király birtokába került, de csak Wulfbald halála után.

– Fogalmam sem volt, hogy a férjem ilyen ellenséges viszonyban van a királyával. Senki sem mondta nekem!

– Feltételeztem, hogy tudod, de nem akarsz beszélni róla. Wynstan arra intette volna Wilf családját, hogy egy szót se szóljanak neked. A szolgák valószínűleg nem is tudtak róla, noha előbb-utóbb kiszimatolják az ilyesmit.

– Egyáltalán a felesége vagyok Wilfnek?

– Igen, az vagy. Ingét eltaszították, Wilf feleségül vett téged. Az egyház helyteleníti a házastárs eltaszítását és az újranősülést, de az angol törvények nem tiltják.

– Most mit tegyek?

– Üss vissza.

– De hát nemcsak Ingéről van szó, hanem Wynstanről, Gythától, Wigelmről, Millyről, sőt még Garulfról is.

– Tudom. Hatalmas frakció. De neked van egy bűvös fegyvered, amely valamennyiüket legyőzi.

Ragna valami kenetes folytatásra számított.

– Istenre gondolsz?

– Nem, noha mindig bölcs dolog a segítségét kérni.

– Akkor hát mi az a különleges fegyver?

– Wilf szerelme.

Ragna kétkedve sandított rá. Mit tudhat ez a szerelemről?

Aldred olvasott a gondolataiban.

– Ó, tudom én, hogy mindenki azt hiszi, a szerzetesek járatlanok a szerelem és a házasság kérdéseiben, de ez nem egészen igaz. Mellesleg bárki, akinek van szeme, láthatja, mennyire szeret Wilf. Komolyan kínos egy kicsit. Örökké téged bámul. A tenyere viszket utánad.

Ragna bólintott. Amióta férjes asszony lett, nem zavarta az ilyen beszéd.

– Imád téged, bálványoz téged – folytatta Aldred. – Ez erősebbé tesz, mint amilyen erősek azok együttvéve.

– Nem értem, mi hasznom ebből. Wilf mégiscsak idehozta az első feleségét, hogy mellettem lakjon.

– Ez nem a vég, hanem a kezdet.

– Még mindig nem értem, mit akarsz tőlem.

– Először is, hogy ne veszítsd el a szerelmét. Nem tudom, miként tarthatod meg, de tudod te azt magadtól is.

Tudom, gondolta Ragna.

– Vidd keresztül az akaratodat – folytatta Aldred. – Vívj apró csatákat Gythával, Wynstannel és Ingével, arass apró diadalokat, azután nagyobbakat. Mindenkinek tudnia kell, hogy viszály esetén Wilf ösztönösen téged támogat.

Mint a vitában Wigelm házáról, gondolta Ragna, *vagy Dunnere, az ács dolgában.*

– Gyűjtsél erőt. Szerezz szövetségeseket. Itt vagyok én, de nálam többre van szükséged. Mindenkire, aki csak megszerezhető. Hatalmasságokra.

– Mint például Den seriff.

– Nagyon jó. Aztán ott van a winchesteri Elfheah püspök: gyűlöli Wynstant, úgyhogy nyerd el a barátságát.

– Úgy beszélsz, mintha háborúról és nem házasságról lenne szó.

Aldred vállat vont.

– Húsz évet töltöttem el szerzetesek között. Egy kolostor félelmetesen hasonlít egy hatalmas, nagy családra: van ott vetélkedés, féltékenység, perlekedés, hatalmi harc – és szerelem. Nehéz kitérni előle. Örülök, amikor meglátom a közeledő bajt, mert azt tudom kezelni. A valódi veszélyt a meglepetések jelentik.

Egy percig hallgattak, azután megszólalt Ragna:

– Jó barátom vagy.

– Remélem.

– Köszönöm. – Fölállt és Aldred követte a példáját.

– Beszéltél már Wilffel Ingéről? – kérdezte a férfi.

– Nem. Még nem vagyok biztos benne, hogy mit mondjak.

– Akármit is, vigyázz, nehogy bűntudata legyen.

Ragna elvörösödött a felháborodástól.

– Mi a csodáért ne? Megérdemli!

– Te ne akarj az a személy lenni, aki miatt búsulnia kell.

– De hát ez égbekiáltó! Ő bántott meg engem, búsuljon csak!

– Igaz, de ha ezt a fejéhez vágod, azzal nem segítesz magadon.

– Ebben nem vagyok biztos.

Elhagyták a katedrálist, ki-ki ment a maga útján. Ragna mélyen elgondolkozva mászta meg a domboldalt. Kezdte érteni Aldred utolsó megjegyzését. Ma reggel nem szabad bánatosnak, megvertnek mutatkoznia. Ő Wilf választottja, felesége, szerelme. Úgy kell viselkednie és beszélnie, mint egy győztesnek.

Visszatért a házába. Közeledett a délebéd ideje. Szólt Catnek, hogy fésülje ki és rendezze el a haját, azután kiválasztotta a kedvenc ruháját, ami selyemből készült, és olyan volt a színe, mint az őszi lombnak. Borostyángyöngyöt akasztott a nyakába, aztán bement a csarnokba, és elfoglalta helyét Wilf jobbján.

Az étkezés közben úgy csevegett, ahogy szokott, kikérdezte a körülötte ülőket, mit csináltak délelőtt, évődött a férfiakkal, pletykált az asszonyokkal. Többeket rajtakapott, hogy meglepetten nézik: tehát ezek tudják, milyen megrázkódtatás érte előző este. Arra számítottak, hogy el lesz keseredve. El is volt, de nem mutatta.

Ezután Wilffel távozott, és együtt mentek a férfi házába. Wilfnek, mint rendesen, némi bátorításra volt szüksége a szeretkezéshez. Ragna kezdetben lelkesedést mímelt, de hamarosan szükségtelennek találta a tettetést, és végül csaknem olyan elégedett volt, mint egyébként lett volna.

Ugyanakkor nem felejtett el semmit.

Amikor a férje legördült róla, nem hagyta, hogy elmerüljön a szokásos szundikálásban.

– Nem tudtam, hogy van egy fiad – mondta tárgyilagosan.

Wilf megmerevedett mellette, de a hangja közömbös volt.

– Igen – válaszolta. – Garulf.

– Nem tudtam, hogy Inge még él.

– Sosem mondtam, hogy halott – vágott vissza a férje. Úgy hangzott, mint egy szükség esetére begyakorolt válasz.

Ragna elengedte a füle mellett. Nem akart belemenni egy céltalan vitába arról, hogy hazudtak-e neki, vagy csupán elhallgatták előle az igazság egy részét.

– Mindent tudni akarok rólad – válaszolta.

Férje óvatosan figyelte. Láthatólag nem volt biztos benne, mit akar az asszony: ócsárolni fogja, vagy magyarázatot követel?

Hát csak törje a fejét, gondolta Ragna. Ő nem fog vádaskodni, de nem bánja, ha Wilfet furdalja a lelkiismeret.

– Nálatok mások a szokások, mint a normannoknál – mondta. – Többet kellett volna kérdeznem.

Wilwulf ez ellen nem tiltakozhatott.

– Jól van. – Megkönnyebbültnek tűnt, mintha rosszabbra számított volna.

– Nem akarok újabb meglepetést – folytatta Ragna, és hallotta az élt a hangjában.

A férfi láthatólag nem tudta mire vélni ezt. Ragna sejtette, hogy dühöngésre vagy könnyekre számított, de ez valami más volt, erre nem volt kész válasza. Zavarában csak annyit mondott:

– Értem.

Az utóbbi néhány órában Ragnát két égető kérdés gyötörte, és úgy döntött, hogy ezeket most fogja föltenni. Érezte, hogy Wilf készségesen megad neki mindent, amit csak akar.

Összekulcsolta az ujjait, hogy ne reszkessenek.

– Van két dolog, amiket most rögtön meg akarok kérdezni tőled.

– Kérdezz.

– Honnan való Inge? Mi a származása?

– Az apja pap volt. Tulajdonképpen az apám titkára volt.

Ragna simán el tudta képzelni a helyzetet: van két ember, akik szoros közelségben dolgoznak, az egyiknek fia van, a másiknak lánya, sok időt töltenek együtt, kamaszkori szerelem lesz, talán nem várt terhesség, végül korai házasság.

– Akkor hát Ingében nincs nemesi vér.

– Nincs.

– Amikor az apám engedélyezte a házasságomat, bizonyosan arra számított, hogy a gyermekeim lesznek az örököseid.

– Azok lesznek – vágta rá Wilwulf.

Ez fontos volt. Ez azt jelentette, hogy ő az ealdorman hivatalos felesége, nem csak egy a kétes állapotú nők között. Ő nem lesz kettes számú feleség.

Ebben biztosnak kellett lennie, így tovább erőltette:

– Nem Garulf?

– Nem! – Wilf bosszankodott, amiért kétszer kérdezik.

– Köszönöm. Örülök, hogy erre ünnepélyesen a szavadat adtad.

Elégedett volt, amiért ilyen fontos ígéretet csikart ki a férfiból. Wilf talán mindig is azt akarta, de elmúlt már az idő, amikor Ragna ezt készpénznek vette.

Férje kissé haragudott, amiért sarokba szorították.

– Még valami? – kérdezte olyan hangon, amely arra figyelmeztetett, hogy fogytán a türelme.

– Igen, még egy kérdés. Szándékodban áll lefeküdni Ingével?

A férfi elnevette magát.

– Ha marad rá energiám.

– Ez nem tréfa.

Wilf arca megkeményedett.

– Valamit tudnod kell – mondta. – Te sose fogod megszabni nekem, hogy kit vigyek vagy kit ne vigyek az ágyamba.

Ragna úgy érezte, mintha arcul ütötték volna.

Wilf folytatta:

– Férfi vagyok, angol vagyok, Shiring elöljárója, nekem nem parancsol semmiféle asszony.

Ragna elfordította a tekintetét, hogy ne lehessen látni a szomorúságát.

– Értem – mondta.

Wilf megfogta az állát, és maga felé fordította a fejét, kényszerítve Ragnát, hogy ránézzen.

– Azzal fekszem le, akivel akarok. Világos?

– Mint a nap – válaszolta Ragna.

A seb, amely Ragna büszkeségén esett, fájdalmas volt, de ki lehetett bírni. Ennél rosszabb volt a seb, amely a szívén esett.

A büszkeségét begyógyította azzal, hogy a fejét fennhordta, és eltitkolta a keserűségét. Ugyanakkor nem felejtette el Aldred tanácsát, és mielőbbi alkalmat keresett, hogy láthatóvá tegye tekintélyét. Ám szívének fájdalmára nem volt gyógyszer. Csak ápolgatta abban a reményben, hogy idővel elmúlik.

Garulf kapott ajándékba egy erős spárgával varrott, rongyokkal keményre tömött bőrlabdát. Januárban az erődbeli kamaszok valami durva játékot játszottak vele: két csapat versengett, és az volt a cél, hogy bejuttassák a labdát az ellenfél „kastélyába”, a földre rajzolt négyszögbe. Az egyik csapat kapitánya természetesen Garulf volt, a másikat barátja, Stigand vezette, akit Stiggynek becéztek. Az istálló és a halastó között játszottak, idegesítően közel a főkapuhoz.

A ricsaj bosszantotta a felnőtteket, de Garulf az elöljáró fia volt, így kijárt neki bizonyos türelem. Ám ahogy teltek a napok, Ragna észrevette, hogy a játék egyre erőszakosabb, és a fiúk egyre kevésbé törődnek a járókelőknek okozott kényelmetlenséggel. Még jobban elfajult a helyzet, ha Wilf távol volt, és Ragna kezdte úgy tekinteni, mint kihívást az ő tekintélye ellen.

Azután egy napon, ugyancsak Wilf távollétében, a labda fejen találta a konyhás Gildát, aki összeesett.

Ragna véletlenül látta, hogy mi történt. Felkapta a labdát, hogy félbeszakítsa a játékot, azután letérdelt Gilda mellé.

Gilda szeme nyitva volt, és egy perc múlva fel is ült. A fejét fogta.

– Ez fájt – mondta.

A fiúk körbeállták őket, és lihegtek az erőfeszítéstől. Ragna észrevette, hogy Garulfot cseppet sem érdekli Gilda balesete. Csak mérges képet vágott, amiért félbeszakították a mulatságát. Ez felháborította Ragnát.

– Ülj még egy kicsit – mondta Gildának. – Fújd ki magad.

De Gilda türelmetlen volt.

– Olyan bolondnak érzem magam, ahogy itt ülök a sárban – mondta, és igyekezett feltérdelni.

Ragna felsegítette.

– Gyere a házamba. Kapsz egy korty bort, az majd rendbe hoz.

Garulf követte őket, és azt mondta:

– Kell a labdám!

Ragna rájött, hogy még mindig a kezében a játékszer.

Bekísérte Gildát a házába, az ajtót fogva Garulfhoz fordult, és közölte vele:

– Ami neked kell, az egy kiadós verés. – Azzal bement, és becsapta az ajtót.

A labdát a sarokba vágta.

Meggyőzte Gildát, hogy dőljön le az ágyára. Cat hozott egy kis kupa bort. Gilda hamarosan jobban lett. Ragna ellenőrizte, hogy nem szédül-e, tud-e járni támasz nélkül, azután visszaengedte a konyhába.

Egy perccel később jött Gytha.

– Ajándékoztam az unokámnak egy labdát – mondta gőgösen.

Garulf legfeljebb a mostohaunokája lehetett, de Ragna nem kezdett el ezen vitatkozni.

– Szóval tőled származik – mondta.

– Azt mondja, elvetted tőle.

– Így van.

Gytha körülnézett, észrevette a labdát a sarokban, gyorsan felkapta, és diadalmas képet vágott.

– Azt is mondta, miért vettem el? – kérdezte Ragna.

– Valami jelentéktelen baleset miatt.

– Az egyik konyhalányt ütötte le a lábáról. A játék kezdett elvadulni.

– A fiúk már csak fiúk maradnak.

– Akkor a fiúknak ki kell menniük az erődből. Nem engedem meg, hogy idebent folytatódjék a játék.

– Én vagyok a felelős az unokám viselkedéséért – mondta Gytha, és kivonult a labdával.

Kisvártatva újrakezdődött a játék.

Ragna szólította Bernt, és kimentek figyelni. A fiúk látták őket, és igyekeztek távol maradni tőlük, de nem bírták visszafogni magukat, és épp ebből lett a baj: a labda hamarosan Ragnát találta el.

Fölvette.

Garulf és Stiggy odaloholt. Stiggy erős fiú volt, de ostoba.

– Ez az én labdám – jelentette ki Garulf.

– Az erődön belül nem játszhattok – felelte Ragna.

Stiggy váratlanul előrelépett, és rácsapott az öklével Ragna karjára, hogy engedje el a labdát. Az ütés fájt, Ragna elejtette a labdát, de a másik kezével el is kapta, és kihátrált Stiggy keze ügyéből.

Bern hatalmas csapást mért Stiggy halántékára, aki összeesett.

Bern keményen nézett Garulfra, és azt kérdezte:

– Akad még valaki, aki kezet mer emelni az elöljáró feleségére?

Garulf meggondolta a dolgot. Tekintete ide-oda járt Bern óriási alakja és a drágalátos elöljáróné között, azután hátralépett.

Ragna odaszólt Bernnek.

– Add ide a késed.

Bern egy éles, nagy tőrt viselt az övén. Ragna a földre tette a labdát, benyomta a pengét a varrás alá, és átvágta a fonalat.

Garulf tiltakozva felkiáltott, és előrelépett.

Ragna rászegezte a kést.

Bern egy lépést tett a fiú felé.

Ragna addig vagdosta a varrást, amíg elég nagy nem lett a lyuk, hogy kiszedhesse a tömést.

Végül felállt, és belehajította a formátlan bőrt a halastóba.

A kést a pengéjénél fogva visszaadta Bernnek, és azt mondta:

– Köszönöm.

Bern kíséretében visszatért a házba. A bal karja fájt, ahol Stiggy megütötte, de a szíve repesett a diadaltól.

Délután megjött Wilf, és nem sokkal később hívatta Ragnát. Az asszony nem lepődött meg, amikor Gythát is ott találta.

Wilf rosszkedvű volt.

– Mi ez a hajcihő egy labda miatt? – kérdezte.

Ragna elmosolyodott.

– Szeretett férjem, nem kellene fárasztanod magadat bárgyú perpatvarokkal.

– A mostohaanyám panaszkodott, hogy elloptál egy ajándékot, amelyet ő adott a fiamnak.

Ragna elégedett volt, de nem mutatta. Gytha engedte, hogy az indulat elhomályosítsa a tisztánlátását. Vesztésre állt. Ezt a vitát nem nyerhette meg.

Félvállról beszélt, úgy, ahogy jelentéktelen dolgokról kell.

– A játék túlságosan elvadult. Ma megsebesítették a labdával az egyik szolgádat.

Gytha megvetően horkantott.

– Csak elcsúszott a sárban!

– A fején találta el a labda. Súlyosabb sérülésekre is lehetett számítani. Mondtam nekik, hogy az erődön kívül játsszanak, de nem engedelmeskedtek, így hát leállítottam a játékot, és feldaraboltam a labdát. Wilf, komolyan sajnálom, hogy ilyesmivel zaklatnak.

Férje kétkedve nézett rá.

– Tényleg csak ennyi történt?

– Nos, nem. – Ragna felhúzta a ruhája ujját, megmutatta a kék foltot. – A Stiggy nevű fiú megütött – mondta. – Így hát Bern lecsapta.

Wilf sötéten nézett Gythára.

– Egy fiú a kezével merte illetni az elöljáró feleségét? Ezt a részt nem mondtad el, anyám.

– Csak a labdát akarta visszaszerezni! – felelte Gytha. De a zúzódás magáért beszélt, és Gytha védekezésbe szorult.

– Hát Garulf mit csinált? – kérdezte Wilf.

– Csak nézte – felelte Ragna.

– Nem védte meg az apja feleségét?

– Sajnos nem.

Wilf dühbe gurult, ahogy ezt Ragna előre látta.

– Stiggyt meg kell korbácsolni – mondta. – Ha úgy viselkedik, mint egy gyerek, akkor olyan büntetést is kap. Tizenkét korbácsütés. De nem tudom,

mit tegyek Garulffal. A fiamnak tudnia kell, mi a helyes, és mi a helytelen.

– Javasolhatok valamit? – kérdezte Ragna.

– Kérlek.

– A korbácsolást Garulf hajtsa végre.

Wilf bólintott.

– Tökéletes – mondta.

Stiggyt meztelenre vetkőztették, és egy póznához kötözték, arccal a rúd felé. A megalázás hozzátartozott a büntetéshez.

Garulf megállt mögötte egy ostorral, amelynek a vége háromfelé ágazott, és mindegyik szíjba szúrós kavicsokat foglaltak. Sértődött és keserves képet vágott.

Az erőd minden lakója őket bámulta: férfiak, nők, gyerekek. A büntetésnek az volt a célja, hogy mindenki okuljon belőle, nem csupán az elkövető.

Wilf fölállt, és azt mondta:

– Stiggy megütötte a feleségemet. Ez a büntetése.

A tömeg elhallgatott. Csak a madarak zengték esti kardalukat.

– Kezdd – parancsolta Wilf. – Egy.

Garulf fölemelte a korbácsot, és lecsapott Stiggy meztelen hátára. A csapás élesen csattant, Stiggy összerándult.

Ragna megborzongott, és azt kívánta, bár ne kellene néznie. De ha most eltávozik, azzal gyengeséget mutat.

– Nem elég kemény – csóválta meg a fejét Wilf. – Kezdd elölről. Egy.

Garulf keményebben ütött. Ez alkalommal Stiggy tompán felnyögött a fájdalomtól. A korbács vörös nyomokat hagyott fehér bőrén.

Egy asszony halkan sírt a tömegben. Ragna felismerte Stiggy anyját.

Wilf nem hatódott meg.

– Még mindig túl gyenge. Kezdd elölről. Egy.

Garulf magasra emelte a korbácsot, és teljes erőből lecsapott. Stiggy felsikoltott fájdalmában, felhasított bőréből kiserkedt a vér.

A sikoly elnémította a madarakat.

– Kettő – mondta Wilf.

17. fejezet

998. február

Edgart dühítette, hogy az emberek meglopják Ragnát.

Azzal nem sokat törődött, hogy Gab, a kőbányász, becsapja Wilwulf elöljárót. Wilfnek rengeteg pénze volt, és egyébként is, ez nem tartozott Edgarra. De egészen másként érzett, amikor Ragna volt az áldozat, talán mert ő idegen volt, ennélfogva sebezhető – *vagy talán,* gondolta fanyarul, *mivel szép.*

A menyegző után csaknem elmondta neki, hogy lopnak a birtokán, de habozott. Feltétlenül biztosnak kellett lennie a dolgában. Nem akart vaklármát csapni.

Mindenképpen el kellett mennie ismét Outhenhambe. Végzett a sörfőzde falaival, a gerendák is a helyükön voltak, de a tetőt vékony kőcseréppel akarta fedni, mert az nem gyullad meg. Azt mondta Drengnek, hogy fél áron megkapja, ha ő maga szállítja, és ez igaz is volt. Dreng beleegyezett, mert mindig jobban szerette megtartani a pénzt, mint költeni.

Edgar egyszerű, hosszú és széles tutajt épített fatörzsekből. Amikor utoljára járt Outhenhamben, fölfelé gyalogolt a parton, így tudta, hogy nincs nagyobb akadály, csak két helyen olyan sekély a víz, hogy pár méter hosszan kötéllel kellhet vontatni a tutajt.

Viszont ár ellen tutajozni kemény munka, tutajt vontatni még nehezebb. Rábeszélte Drenget, hogy fizessen Ermannek és Eadbaldnak egy-egy pennyt azért, hogy két napra odahagyják a tanyát, és segítsenek neki.

Dreng adott Edgarnak egy kis bőrerszényt, mondván:

– Tizenkét penny van benne. Ennek elégnek kell lennie. – Ethel adott nekik kenyeret és sonkát az útra, Leaf megtoldotta egy flaska sörrel, hogy a szomjukat olthassák.

Korán indultak. Brindle is felugrott a tutajra, miközben ők felszálltak. A kutyák felfogása szerint mindig jobb menni valahova, mint lemaradni. Edgar fejében megfordult, hogy nem ugyanez-e az ő alapelve is, de nem tudta a választ.

Erman és Eadbald soványak voltak, Edgar úgy gondolta, hogy ő is az lehet. Egy éve, amikor Combe-ben laktak, senki se mondhatta volna rájuk, hogy van rajtuk egy deka fölösleg, de a télen még le is fogytak. Még mindig erősek voltak, de szikárak, az arcuk horpadt, az izmaik akár a kötél, a csípőjük keskeny.

Hideg februári nap volt, mégis megizzadtak, miközben a póznákkal az ár ellen hajtották a tutajt. Egy ember is el tudta volna tolni, de kettőnek könnyebben ment kétoldalt, miközben a harmadik pihent. Egyikük sem volt beszédes fajta, de út közben nem sok mást lehet csinálni, így Edgar megkérdezte:

– Hogy jöttök ki Cwenburggel?

Eadbald válaszolt:

– Erman hál vele hétfőn, szerdán és pénteken, én pedig kedden, csütörtökön és szombaton. – Elvigyorodott. – Vasárnap a pihenőnapja.

Bátyjai derűsen fogták fel a helyzetet, és Edgar azt a következtetést vonta le, hogy a szokatlan házasság meglepően jól beválik.

– Most már csak alszunk vele, mert túlságosan terhes a szexhez – mondta Erman.

Edgar kiszámolta, mikorra esedékes a szülés. Három nappal a nyári napforduló előtt érkeztek Dreng’s Ferrybe, és Cwenburg többé-kevésbé azonnal teherbe esett.

– A baba három nappal Gyümölcsoltó Boldogasszony előtt várható – mondta. Erman savanyú pillantást vetett rá. Mások valóságos csodának látták Edgar jártasságát a számokban, és a testvérei ettől meg voltak sértve.

– Mindenesetre Cwen nem segíthet a tavaszi szántásnál. Mama irányítja az ekevasat, mi pedig húzzuk – mondta Erman.

Dreng’s Ferry talaja könnyű és agyagos, de az anyjuk már nem fiatal. Edgar megkérdezte:

– Hogy bírja a mama?

– Nehezelli a földmunkát.

Edgar hetente egyszer látta az anyjukat, a testvérei azonban mindennap vele voltak.

– Jól alszik? – kérdezte. – Jó az étvágya?

Testvérei nem voltak valami figyelmesek. Eadbald vállat vont, Erman pedig csípősen annyit mondott:

– Ide hallgass, Edgar, mama öreg, és egy napon meg fog halni, és csak az isten tudja, hogy mikor.

Ezzel be is fejezték a beszélgetést.

Edgar azon töprengett, hogy nem lesz könnyű bizonyosságot szerezni Gab csalárdságáról. Úgy kell megtennie, hogy ne szítson ellenségeskedést. Ha túl feltűnően szaglászik, Gab bizalmatlan lesz. És ha Edgar elárulja, mire gyanakodik, Gab dühös lesz. Különös, de egy törvényszegő úgy tud háborogni, mintha a leleplezés lenne a bűn, és nem az eredeti disznóság. Ennél is fontosabb, hogy ha Gab megtudja, hogy ő gyanakszik, lesz esélye eltüntetni a nyomokat.

A tutaj gyorsabban mozgott, mint mikor Edgar gyalogolt a parton; déltájt már meg is érkeztek a nagyközségbe. Az outhenhami föld agyagos volt, nyolcökrös fogat húzott egy súlyos ekét a legközelebbi mezőn, a kövér koloncok úgy hullottak, mintha sárhullámok törnének meg egy parton. A távoli barázdákban emberek lépkedtek, és vetették a magot. Kisgyerekek követték őket, és éles kiáltozással kergették el a madarakat.

A fivérek kihúzták a tutajt a partra, Edgar a biztonság kedvéért ki is kötötte egy fához. Azután bementek a faluba.

Seric ismét a gyümölcsösében volt, ez alkalommal metszette a fákat. Edgar megállt, hogy beszélgessen vele.

– Megint bajom lesz Duddával? – kérdezte.

Seric az égre nézett, hogy mennyi az idő.

– Ilyen korán nem – válaszolta. – Dudda még nem estebédelt.

– Helyes.

– Figyelmeztetlek, hogy józanon sem egy angyal.

– Képzelem.

Mentek tovább, és egy perccel később szembetalálkoztak Duddával a sörház előtt.

– Jó napot, legények – mondta. – Mi járatban itt? – Dudda harciasságát kétségtelenül mérsékelte a három erős fiatalember látványa. Brindle ennek ellenére morgott, érezte a lappangó rosszindulatot.

– Ő Dudda, Outhenham fónagya – magyarázta a fivéreinek Edgar, Duddának pedig azt mondta: – Azért vagyok itt, hogy követ vegyek a bányában, akárcsak legutóbb.

Dudda üresen bámult. Nyilvánvalóan nem emlékezett Edgar előző látogatására.

– Menjetek a helység keleti részébe, és onnan tovább az északi ösvényen – mondta nekik.

Edgar ismerte az utat, de csak annyit szólt:

– Köszönöm.

Azzal továbbmentek.

Gab és családja ugyanúgy dolgozott a kőbányában, mint előzőleg. A tisztás közepén nagy kupacban állt a kifejtett kő. Ezek szerint nem túlságosan pezseg az üzlet, ami valószínűleg jó hír Edgarnak, a vásárlónak. Kézikocsi állt a kőrakás mellett.

Annyi a dolgom, gondolta Edgar*, hogy figyelem, hány rovást tesz Gab a pálcán, miután megvettem a szükséges követ. Ha megfelelő számú a rovás, a gyanúm alaptalan. Ha nem, akkor bebizonyosodott a bűnössége*.

A kőtömb, amelyen Gab dolgozott, egy reccsenéssel és nagy porfelhőt pöffentve a földre zuhant. Gab köhögött, letette a szerszámait, és odajött a három testvérhez. Felismerte Edgart, és azt kérdezte:

– Ugye, Dreng's Ferryből jöttetek?

– Edgar vagyok, ők pedig a testvéreim, Erman és Eadbald.

Gab tréfás hangra váltott.

– Azért hoztad őket, hogy megvédjenek Duddától? – Ezek szerint hallott arról, hogy Edgar összetűzött a fónaggyal, amikor legutóbb a faluban járt.

Edgar nem találta tréfásnak a dolgot.

– Nincs szükségem védelemre egy kövér, öreg iszákossal szemben – válaszolta élesen. – Azért vagyok itt, hogy követ vásároljak, amit ez alkalommal magam szállítok el, és a testvéreim azért vannak itt, hogy segítsenek. Ilyen módon minden kövön megtakarítok egy pennyt.

– Ó, csakugyan? – kérdezte Gab csípősen. Nem tetszett neki, hogy Edgar előre tudja az árakat. – Ki mondta ezt neked?

Cuthbert mondta, de Edgar úgy döntött, elengedi a füle mellett a kérdést.

– Tíz kőre van szükségem – mondta. Kibontotta a Drengtől kapott erszényt. Meglepetésére nem tizenkét penny volt benne, ahogy Dreng mondta, hanem huszonnégy. Erman és Eadbald látta, hogy habozik, és a szemöldökét ráncolja. A pénzt is látták, de Edgar nem hagyott nekik időt, hogy megszólaljanak, mert nem akart határozatlannak mutatkozni Gab előtt. Úgy döntött, majd később gondolkozik a rejtélyen, azzal fürgén leszámolt tíz pennyt.

Gab megolvasta, majd zsebre tette a pénzt, azonban Edgar csalódására egyetlen rovást sem húzott a pálcára. Rámutatott a kőhalomra.

– Vigyétek – mondta.

Edgarnak erre nem volt terve. Majd kitalál valamit, amíg viszik a köveket.

– El kell szállítanunk őket a folyóhoz – mondta. – Használhatjuk a kocsit?

– Nem – felelte Gab alamuszi mosollyal. – Te döntöttél úgy, hogy pénzt takarítasz meg. Viheted a köveket. – Azzal elballagott.

Edgar vállat vont. Leakasztotta a fejszéjét, és odaadta Ermannek.

– Menjetek be az erdőbe és vágjatok két erős suhángot a szállításhoz – mondta. – Én ellenőrzöm a köveket.

Miközben a testvérei oda voltak, a kőhalmot tanulmányozta. Már próbált vékony lapokra hasítani egy követ, és fölfedezte, hogy ez kényes munka. Éppen megfelelő vastagságúnak kell lennie: a vékony lapok néha eltörnek, a vastagok túl nehezek ahhoz, hogy a gerendák elbírják őket. De bízott benne, hogy ügyes lesz.

Amikor a testvérei visszatértek, a suhángokat legallyazta, és párhuzamosan lefektette őket a földre. Ő és Erman fölvett egy követ, és keresztbe fektette a póznákon. Azután mindketten letérdeltek, egyikük a kő előtt, a másik mögötte, megmarkolták a rudakat, fölálltak, és csípőmagasságig emelték a terhet.

Elindultak az ösvényen a folyóhoz. Edgar hátraszólt Eadbaldnak:

– Gyere velünk. Őrt kell hagynunk a tutajon.

Felváltva cipeltek. Az, aki éppen pihent, lent maradt a folyóparton arra az esetre, ha egy vállalkozó szellemű utas elhatározná, hogy elemel pár követ. Mire a fény fáradni kezdett, a válluk fájt, a lábuk sajgott, és még mindig hátravolt egy kő.

Edgar azonban nem érte el a másik célját. Nem szerzett bizonyítékot Gab tisztességtelenségére.

A kőbánya kihalt volt, Gab és fiai eltűntek, feltehetően hazamentek. Edgar kopogtatott, belépett. A család az estebédnél ült. Gab bosszúsan nézett föl.

– Itt tölthetnénk az éjszakát? – kérdezte Edgar. – Legutóbb voltatok olyan szívesek szállást adni nekem.

– Nem – felelte Gab. – Túl sokan vagytok. És mellesleg van még penny az erszényedben, megengedhetitek magatoknak a sörházat.

Edgar nem lepődött meg. A kérdése valóban észszerűtlen volt, kizárólag arra szolgált, hogy beléphessen a házba.

Megszólalt Bee, Gab felesége:

– A sörház talán lármás, de jól főznek.

– Köszönöm. – Edgar lassan megfordult, hogy legyen ideje megnézni a falon lógó rováspálcákat. Volt köztük egy, amelyet frissen vágtak. Öt rovás fehérlett rajta.

Ez bizonyíték.

Eltitkolta elégedettségét, igyekezett csalódott és némileg sértett képet vágni, amiért nem fogadják be őket.

– Akkor hát isten áldjon – mondta, és kiment.

Diadalmasan cipelte le Eadbalddal az utolsó követ a folyóhoz. Nem tudta, miért örül, hogy szívességet tehet Ragnának, de alig várta, hogy beszámolhasson neki.

Amikor az utolsó követ is rátették a rakásra, Edgar azt mondta:

– Azt hiszem, egy órára biztonságban lesznek a kövek, ha itt hagyom Brindle-t őrködni, főleg most, hogy sötétedik. Megvacsorázhatunk a sörházban. Ti ott is alhattok, de én a tutajon töltöm az éjszakát. Most nincs túl hideg.

Kikötötte Brindle-t egy hosszú kötélre, azután elmentek a sörházba. Vettek birkagulyást, jó sok rozskenyeret, és fejenként egy kanta sört. Edgar észrevette, hogy az egyik sarokban Gab tárgyal elmélyülten Duddával.

– Láttam, hogy túl sok pénz van abban az erszényben – szólalt meg Eadbald.

Edgar már várta, hogy mikor kerül elő a téma. Nem szólt semmit.

– Mit csinálunk a fölösleggel? – kérdezte Erman.

Edgar fülét megütötte a többes szám, de nem tett megjegyzést. Azt felelte:

– Hát, azt hiszem, jogunk van megfizetni a vacsoránkat és az éjszakai szállást, de a többit nyilvánvalóan visszaadjuk Drengnek.

– Miért? – kérdezte Erman.

Edgarnak nem tetszett a kérdés.

– Mert ez az ő pénze!

– Azt mondta, hogy tizenkét pennyt ad. Mennyi volt?

– Huszonnégy.

– Mennyivel több? – Erman nem volt jó a számolásban.

– Tizenkettővel.

– Tévedett. Így hát megtarthatjuk ezt a tizenkettőt. Mindnyájunknak jut… jó sok belőle.

Eadbald, aki okosabb volt Ermannél, már mondta is:

– Fejenként négy.

– Szóval arra kértek, hogy lopjak el tizenkét pennyt, és adjak nektek nyolcat!
– Együtt csinálnánk – felelte Erman.
– Mi van, ha Dreng rájön?
– Akkor megesküszünk, hogy az erszényben csak tizenkét penny volt.
– Ermannek igaza van – helyeselt Eadbald. – Ez egy véletlen szerencse.
Edgar határozottan megrázta a fejét.
– Visszaadom neki a fölösleget.
– Majd szépen megköszöni – gúnyolódott Erman.
– Nincs szükségem a köszönetére.
– Ő ellopná tőled, ha tehetné – jegyezte meg Erman.
– Ő megtenné, de én nem vagyok olyan, mint ő, hál' istennek.
A testvérei nem próbálkoztak tovább.
Edgar nem volt tolvaj, Gab viszont igen. Csak öt rovás volt a pálcáján, bár Edgar tíz követ vásárolt. Ha Gab csak a felét rótta fel annak, amit eladott, akkor csak a tartozása felét fizeti ki Ragnának. Ám ehhez össze kell játszania a fónaggyal, aki azért felel, hogy a falusiak befizessék az adót. Dudda beárulná Gab sikkasztását, hacsak meg nem fizetik azért, hogy hallgasson. Most pedig éppen Edgar szeme előtt együtt iszogattak és beszélgettek komolyan, mintha olyasmiről tárgyalnának, ami egyformán fontos kettejüknek.
Elhatározta, hogy beszél erről Serickel. Seric a sörházban volt, egy fekete köntösű, borotvált fejű emberrel beszélgetett, bizonyára a falu papjával. Edgar megvárta, hogy Seric távozzon, és utána eredt, előbb még odavetve a testvéreinek:
– Hajnalban találkozunk.
Követte Sericet a gyümölcsös mellett, míg elértek egy házig. Seric megfordult az ajtóban és azt kérdezte:
– Merre tartasz?
– Az éjszakát a folyóparton töltöm. A köveimet akarom őrizni.
Seric vállat vont.
– Valószínűleg szükségtelenül, de nem akarom elvenni a kedved. És az éjszaka enyhe lesz.
– Föltehetek egy bizalmas kérdést?
– Gyere be.
Szürke hajú asszony ült a tűz mellett, és egy kisgyereket etetett kanállal. Edgar felvonta a szemöldökét: Seric és a felesége túl öregnek látszottak,

hogy ők legyenek a gyerek szülei.

– A feleségem, Eadgyth és az unokánk, Ealdwine – mondta Seric. – A lányunk belehalt a szülésbe, a férje pedig Shiringbe ment, és beállt katonának az elöljáróhoz.

Ez megmagyarázta a különös háztartást.

– Szeretném megkérdezni… – Edgar az asszonyra nézett.

– Nyugodtan beszélhetsz. – biztatta Seric.

– Gab becsületes ember?

Sericet nem lepte meg a kérdés.

– Nem tudnám megmondani. Megpróbált becsapni?

– Nem, engem nem. De tíz követ vettem tőle, és észrevettem, hogy az új pálcáján csak öt rovás van.

– Akkor hadd fordítsam meg a kérdést: ha azt kérnék, hogy tegyek esküt Gab tisztességére, megtagadnám – válaszolta Seric.

Edgar bólintott. Ennyi elég volt. Seric semmit sem bizonyíthat, de ő nem kételkedik a szavában.

– Köszönöm – mondta, és távozott.

A tutajt kihúzták a partra. A köveket nem rakták be, mert az túlságosan megkönnyítette volna egy tolvaj dolgát. Edgar lefeküdt a tutajra, és magára csavarta a köpenyét. Talán nem fog elaludni, de nem is nagy baj, mert valami értékesre vigyáz.

Brindle nyüszített, Edgar behúzta a köpenye alá. Brindle majd melegen tartja, és figyelmezteti, ha bárki közeledik.

Most pedig közölnie kell Ragnával, hogy Gab és Dudda becsapja. Úgy gondolta, hogy másnap elmehet Shiringbe. Erman és Eadbald a folyón lefelé boldogulnak a tutajjal, ő pedig az úton térhet haza, a városon keresztül. A vakolathoz mészre volt szüksége, amit megvehet Shiringben, és a vállán hazavihet. Dreng megtakarítja egy teherhordó szamár bérét, és örülni fog.

Rosszul aludt, már pirkadatkor felébredt. Kisvártatva felbukkant Erman és Eadbald. Hozták Leaf flaskáját, outhenhami sörrel megtöltve, meg egy nagy rozskenyeret, hogy legyen mit enni az úton. Edgar szólt nekik, hogy Shiringbe megy mészért.

– Akkor a segítséged nélkül kell visszatolnunk a tutajt! – mondta sértődötten Erman.

– Nem lesz nagyon fárasztó – magyarázta Edgar türelmesen. – Folyás iránt haladtok. Mindössze annyi lesz a dolgotok, hogy távol tartsátok a

tutajt a partoktól.

Hárman a vízre tolták a még kikötött tutajt, majd felhordták rá a köveket. Edgar ragaszkodott hozzá, hogy gúlába rakják őket, mert így nem csúsznak el szállítás közben, bár a folyó olyan csendes volt, hogy erre igazán nem is volt szükség.

– Jobban teszitek, ha kirakjátok a köveket a gázlóknál – figyelmeztette a bátyjait. – Máskülönben elakadhattok.

– Aztán meg visszarakhatjuk. Megint egy csomó munka – dohogott Erman.

– És az út végén is le kell rakodni! – tódította Eadbald.

– Hát pedig jobb lesz, ha megteszitek, mert azért fizetnek.

– Jól van, jól van.

Edgar eloldotta a tutajt. Felszálltak rá.

– Vigyetek át és tegyetek le a túlsó parton – mondta Edgar.

Átkeltek a folyón. Edgar kiszállt a sekély vízben. Testvérei visszatolták a tutajt a folyó közepére, ahol az áramlat lassan tolni kezdte.

Edgar addig nézett utánuk, amíg el nem tűntek a szeme elől, aztán elindult az úton Shiringbe.

A város nyüzsgött. A kovácsok lovakat patkoltak. A nyeregkészítőknél elfogyott a lószerszám. Két köszörűs pengéket élezett. A nyílkészítők nem győzték tollazni a vesszőket. Edgar megtudta, hogy ez azért van, mert Wilwulf elöljáró hadba készül a walesiek ellen.

A nyugati vademberek ősszel törtek be Wilf tartományába, de akkor az elöljárót lefoglalta az esküvője, és nem vágott vissza. Azonban nem felejtett, és most egy kisebb hadsereget gyűjtött össze, hogy megbüntesse őket.

Egy angol támadás pusztító hatással lesz a walesiekre, mert felborítja a mezőgazdasági munkák rendjét. Férfiakat és asszonyokat mészárolnak le, így kevesebben tudnak majd szántani-vetni. A serdülő fiúkat és lányokat elhurcolják rabszolgának, amiből az elöljáró és a fegyveresei gazdagodnak, viszont Walesben megcsappan a termékeny párok száma, így, legalábbis elméletileg, kevesebb lesz a portyázó.

A pusztításnak az volt a célja, hogy visszarettentse a portyázókat, mivel azonban a walesiek rendszerint csak akkor portyáznak, amikor éheznek,

nem nagyon hat majd rájuk a büntetés. Edgar szerint a valódi ok a bosszú volt.

Az apátságba indult, mert azt tervezte, hogy ott tölti az éjszakát. A monostor a béke sápadt emlékműve volt a háborúra készülő város közepén. Aldred láthatólag örült a jövevénynek. A szerzetesek éppen indultak a templomba a délutáni nónára, de Aldredet felmentették a zsolozsma alól.

Edgar átfázott a hosszú gyaloglástól a februári hidegben.

– Föl kell melegedned – mondta Aldred. – Osmund szobájában ég a tűz, üljünk be oda.

Edgar hálásan elfogadta az ajánlatot.

A többi szerzetes távozott, a monostor elcsöndesedett. Edgar némileg feszengett, mert kissé túlzottnak érezte Aldred rokonszenvét. Remélte, hogy nem lesz belőle kínos jelenet. Nem akarta megbántani Aldredet, de azt sem szerette volna, ha a szerzetes átöleli.

Nem kellett aggódnia, mert Aldrednek más járt az eszében.

– Kiderült, hogy Ragna nem tudott Wilf első feleségéről, Ingéről – mondta.

Edgar eszébe jutott egy beszélgetés Agnesszel, a varrónővel.

– Azt hitték, hogy Inge halott.

– Addig, amíg össze nem házasodtak, és Ragna legtöbb szolgája vissza nem tért Cherbourg-ba. Akkor Wilf visszaköltöztette az erődbe Ingét és a fiukat, Garulfot.

Edgar szíve összeszorult az aggodalomtól.

– Hogy van most Ragna?

– Kétségbeesett.

A fiú borzasztóan sajnálta Ragnát. Idegen, távol van az otthonától, a családjától, és ilyen kegyetlenül becsapták az angolok.

– Szegény lány – mondta, bár ezt nem érezte elegendőnek.

– De nem ezért akartam annyira beszélni veled. – felelte Aldred. – Dreng’s Ferryről van szó.

Edgar elszakította gondolatait Ragnától.

Aldred folytatta:

– Miután láttam az apátsági templom állapotát, javasoltam, hogy adják át a szerzeteseknek, és az érsek beleegyezett. Ám Wynstan szörnyű patáliát csapott, és Osmund apát meghátrált.

Edgar összevonta a szemöldökét:

– Miért olyan fontos Wynstannek Dreng’s Ferry?

– Ez a kérdés. Nem valami gazdag templom, és Degbert csupán távoli rokona.

– Miért szegülne szembe Wynstan a felettesével egy ilyen csekélység miatt?

– Éppen ez az, amire meg foglak kérni. Te ott élsz a sörházban, kezeled a kompot, látsz minden jövő-menőt. Tudnod kell a legtöbb dologról, ami ott történik.

Edgar szívesen segített volna Aldrednek, de nem tudta a választ a szerzetes kérdéseire. A fejét rázta.

– El sem tudom képzelni, mi járhat Wynstan fejében. – Azután eszébe jutott valami. – Mellesleg eljárogat hozzánk.

– Tényleg? – figyelt föl Aldred. – Milyen gyakran?

– Amióta ott lakok, kétszer járt a faluban. Először egy héttel Szent Mihály után, másodszor úgy hat hete.

– Jól megjegyzed a dátumokat. Mindkét látogatásra röviddel a negyedévi adófizetés után került sor. Mi volt a célja?

– Én nem láttam semmit.

– Na és mit csinál ott?

– Karácsonykor minden háznak adott egy malacot.

– Különös. Általában nem nagylelkű. Inkább az ellenkezője.

– Azután Degberttel együtt Combe-be mentek. Mindkét alkalommal.

Aldred a pilisét vakargatta.

– Valami történik, és én nem tudok rájönni, mi.

Edgarnak volt elképzelése, de nem akaródzott kimondania.

– Wynstan és Degbert talán…vagyis hogy lehet köztük valamilyen…

– Viszony? Lehetséges, de nem hiszem. Valamit tudok a kérdésről, és egyik sem tűnik annak a típusnak.

Edgar kénytelen volt egyetérteni vele.

Aldred hozzátette.

– Még az is hihetőbb lenne, hogy orgiákat tartanak rabszolgalányokkal az apátsági templomban.

Ezúttal Edgarnak voltak kételyei.

– Nem értem, miként tarthatnák titokban. Hol rejtegetnék a rabszolgákat?

– Igazad van. De űzhetnek pogány rítusokat: ahhoz pedig nem kellenek szükségszerűen rabszolgák.

– Pogány rítusokat? Mi abban a jó Wynstannek?

– Mi a jó benne bárkinek? Mégis vannak pogányok.

Edgart nem nagyon győzte meg.

– Angliában?

– Talán nem.

Edgarnak az eszébe jutott valami.

– Homályosan emlékszem, hogy Wynstan többször járt Combe-ben, amikor még ott laktunk. A fiatalembereket nem nagyon érdeklik a papok, ezért sose figyeltem rá, de mindig a testvére, Wigelm házában szállt meg, és az anyám meg is jegyezte, hogy az ember azt várná, egy püspök a kolostorban szálljon meg.

– És miért ment Combe-be?

– Az egy jó hely, ha az ember ki akar rúgni a hámból. Legalábbis az volt, mielőtt a vikingek felégették, de valószínűleg már gyorsan magához tért. Van ott egy Mags nevű asszony, aki bordélyházat tart fenn, van sok ház, ahol magas tétekkel megy a szerencsejáték, és több a sörház, mint a templom.

– Babilon húsosfazekai!

Edgar elmosolyodott.

– Él azért sok közember is ott, magamfajta mesteremberek. Mégis, a városban valóban sok a látogató, főleg tengerészek, és ez ad Combe-nek egy kicsit más karaktert.

Mivel egy pillanatra elhallgattak, mindketten hallották kintről a neszezést. Aldred talpra ugrott, és kivágta az ajtót.

Edgar egy szerzetest látott, aki hátrahőkölt.

– Hildred! – szólalt meg Aldred. – Azt hittem, ott vagy a nónán. Hallgatóztál?

– Valamiért visszajöttem.

– Miért?

Hildred habozott.

– Nem érdekes – legyintett Aldred, és bevágta az ajtót.

Az erődben még lázasabb sürgés-forgás volt, mint a városban. A seregnek hajnalban kellett távoznia. Az összes férfi készülődött, kiélezték a nyilakat, kifényesítették a sisakokat, a nyeregtáskákat megtöltötték füstölt hallal és kemény sajttal.

Edgar észrevette, hogy néhány nő ugyancsak kiöltözött. Edgar nem értette az okát, aztán rájött, hogy attól félnek, ez lesz az utolsó éjszakájuk a férjükkel, és emlékezetessé akarták tenni.

Ragna megváltozott. Edgar legutóbb az esküvőjén látta, amikor tündökölt a boldogságtól és a reménytől. Most is gyönyörű volt, de másként. A fény, amelyet sugárzott, inkább a teliholdé volt: ragyogó, de hideg. Elegáns és fegyelmezett volt, mint mindig, csodálatosan festett melegbarna ruhájában, amelynek színe olyan jól állt neki; de elillant belőle a kislányos ujjongás, és dühös elszántság vette át a helyét.

Edgar óvatosan ránézett az alakjára – nem esett nehezére –, és úgy látta, még nem várandós. Alig három hónapja volt férjnél, korai is lett volna.

Az asszony a házában fogadta, kenyérrel, lágy sajttal kínálta, és egy kupa sört adott mellé. A fiú szeretett volna tudni Wilfről és Ingéről, de nem mert firtatni ennyire személyes kérdéseket. Ehelyett azt mondta:

– Éppen most jártam Outhenhamben.

– Mit kerestél ott?

– Köveket vásároltam az új sörfőzdéhez, amelyet Dreng's Ferryben építek.

– Én vagyok Outhen völgyének új ura.

– Tudom. Ezért akartam találkozni veled. Azt hiszem, becsapnak.

– Folytasd, kérlek.

Edgar előadta Gab és a rováspálcák történetét.

– Nem tudom bizonyítani, hogy megrövidítenek, de nem kételkedek benne – mondta. – Talán ellenőrizheted.

– Meg is teszem. Ha Dudda fónagy ilyen módon becsap, akkor valószínűleg tucatnyi más módon is megteszi.

Edgar erre nem is gondolt. Most látta, hogy Ragnának ugyanolyan érzéke van a kormányzáshoz, mint neki az építéshez fából meg kőből, és ettől még jobban tisztelte az asszonyt.

– Milyenek arra a falusiak? – kérdezte Ragna elgondolkodva. – Még sosem jártam ott.

– Van egy idősebb férfi, Sericnek hívják, és értelmesebb a többségnél.

– Jó tudni. Köszönöm. És te hogy vagy? – A hangja élénkebb, de valahogy ridegebb lett. – Elég idős vagy már ahhoz, hogy megnősülj. Senkinek sem udvarolsz?

Edgar elhűlt. Esküvői beszélgetésük után, amikor mesélt Sungifuról, miként faggathatja Ragna ilyen hanyagul a szerelmi életéről?

– Nem tervezek nősülést – felelte kurtán.

Az asszony megérezte a sértettségét.

– Bocsáss meg. Egy pillanatra elfelejtettem, milyen komoly vagy a korodhoz képest.

– Azt hiszem, ez közös bennünk.

Az asszony eltűnődött. Edgar attól félt, hogy arcátlanul viselkedett, ám Ragna csak annyit válaszolt:

– Igen.

Edgar annyira felbátorodott a bensőséges pillanattól, hogy ki merte mondani:

– Aldred beszélt nekem Ingéről.

A gyönyörű arc elsötétült a fájdalomtól.

– Nagy megrázkódtatás volt ez nekem – válaszolta az asszony.

Edgar kitalálta, hogy Ragna nem mindenkivel ilyen őszinte, és kiváltságosnak érezte magát.

– Nagyon sajnálom – mondta. – Halálosan szégyellem, hogy ennyire félrevezettek az angolok. – Titokban arra gondolt, hogy nem is olyan szomorú, mint illene. Nem botránkoztatja meg kellően a tény, hogy Wilf nem bizonyult jó férjnek. Kiverte a fejéből az önző gondolatot, és azzal folytatta: – Ezért is haragszom Gabre, a kőbányászra. Ugye, tudod, hogy nem minden angol egyforma?

– Hát persze. De én egyhez mentem hozzá.

Edgar megkockáztatott egy vakmerő kérdést.

– Még mindig szereted?

– Igen – vágta rá az asszony.

Edgar megdöbbent.

Látszhatott rajta, mert Ragna így folytatta:

– Tudom. Becsapott, hűtlen, mégis szeretem.

– Értem – bólintott a fiú, noha nem értette.

– Nem kellene annyira csodálkoznod – mondta Ragna. – Te egy halott nőt szeretsz.

Ez durva volt, de hát őszintén beszéltek egymással.

– Igazad lehet – válaszolta a fiú.

Ragna mintha váratlanul úgy érezte volna, hogy túl messzire mentek. Fölállt.

– Sok a dolgom.

– Örülök, hogy láttalak. Köszönöm a sajtot.

Edgar megfordult, hogy távozzon.

Ragna megfogta a karját.

– Köszönöm, hogy beszéltél az outhenhami kőbányászról. Hálás vagyok érte.

Edgar örült.

Megdöbbenésére az asszony arcon csókolta.

– Isten veled – mondta. – Remélem, hamarosan találkozunk.

Reggel Aldred és Edgar kiment megnézni a sereg indulását.

Aldred még mindig Dreng’s Ferry titkán rágódott. Ott valamit rejtegetnek. És ugyan miért olyan ellenségesek a falusiak az idegenekkel? Bizonyára azért, mert van egy közös titkuk, amelyről csak Edgar és a családja nem tud, akik nem odavalósiak.

Aldred elhatározta, hogy a végére jár a dolognak.

Edgarnál ott volt a zsák mész, amelyet két napon át kell majd cipelnie.

– Jó dolog, hogy erős vagy – mondta Aldred. – Nem hiszem, hogy két óráig bírnám.

– Megoldom – mondta Edgar. – Megérte, mert így beszélhettem Ragnával.

– Szíveled őt.

Edgar mogyoróbarna szeme felvillant, amitől Aldred szíve gyorsabban kezdett dobogni.

– Nem úgy, ahogy gondolod – válaszolta. – Azért sem, mert a grófok lányai sosem mennek férjhez a hajóépítő mesterek fiaihoz.

Aldrednek ismerős volt a reménytelen szerelem. Majdnem kibökte, de inkább hallgatott. Nem akarta, hogy gyengédsége Edgar iránt mindkettejüket zavarba hozza. Az véget vethetne a barátságuknak, és a barátság az egyetlen, ami neki maradt.

Edgarra pillantott, és megkönnyebbülten látta, hogy annak az arca változatlanul nyugodt.

A dombról patadobogás és éljenzés hallatszott. A lárma egyre erősödött, azután felbukkant a sereg. Vad tekintetű, hatalmas vasderes csődör léptetett az élen. Vörös köpenyű lovasa csakis Wilf lehetett, de az arcát elrejtette a fényes, tollas sisak. Mikor az ealdorman közelebb ért, Aldred megállapította, hogy a sisakot többféle fémből készítették, és bonyolult

mintát véstek bele, ami távolról nem látszott. Az ékes sisaknak nyilván az volt a rendeltetése, hogy mindenki eltátsa tőle a száját; Wilf bizonyára valami kevésbé értékeset visel a csatában.

Az elöljáró után az öccse, Wigelm és a fia, Garulf lovagolt egymás mellett, őutánuk a fegyveresek dísztelenebb gúnyában, itt-ott színfoltokkal tarkítva. Legvégül jöttek a gyalogos ifjak, a parasztfiúk és a szegény városi legények a szokásos kopott, barna háziszőttesben. Zömük otthon készített falándzsát szorongatott, mások meg csak konyhakést vagy kisbaltát, és mind abban reménykedett, hogy a csata fordít a sorsukon, és egy zsák lopott ékszerrel térnek haza, vagy két értékes, ifjú fogollyal, akiket eladhatnak rabszolgának.

Keresztülvágtak a téren, integettek a városiaknak, akik megtapsolták és megéljenezték őket, majd mindnyájan eltűntek észak felé.

Edgar kelet felé indult. A vállára vetette a zsákot, és búcsút vett Shiringtől.

Aldred visszatért az apátságba. Már csaknem eljött a tertia[11] ideje, ám ekkor hívatta Osmund apát.

Hildred ott volt, szokása szerint.

Most meg mi van?, gondolta Aldred.

– Egyenesen a tárgyra térek, Aldred testvér – kezdte az apát. – Nem akarom, hogy ellenségeddé tedd Wynstan püspököt.

Aldred azonnal megértette, de játszotta a nehézfejűt.

– A püspök atya természetesen testvérünk a Krisztusban.

Osmund túl okos volt ahhoz, hogy el lehessen téríteni effajta közhelyekkel.

– Hallották, miket beszéltél azzal a legénnyel Dreng’s Ferryből.

– Igen, rajtakaptam Hildred testvért, amint hallgatózott.

– Még szerencse! – mondta Hildred. – Összeesküvést szőttél az apátod ellen!

– Csak kérdéseket tettem föl.

– Figyelj rám – mondta Osmund. – Nézeteltérésünk volt Wynstannel Dreng’s Ferry kérdésében, de az ügy megoldódott, most már le van zárva.

– Nem igazán. Az apátsági templom továbbra is utálatosság az Úr szeme előtt.

– Lehet, de úgy döntöttem, hogy nem pörlekedem a püspökkel. Hildred indulatos szavai ellenére sem vádollak azzal, hogy összeesküdtél ellenem, de igazán, Aldred, nem lenne szabad aláásni a tekintélyemet.

Aldred szégyennel vegyes felháborodást érzett. Nem akarta megbántani szelíd, bár lusta feljebbvalóját. Másrészt viszont helytelen, ha Isten embere elnézi a bűnöket. Osmund bármit megtesz a nyugodt életért, ám egy szerzetesnek fontosabb kötelességei vannak.

Ám ez most nem a megfelelő időpont arra, hogy keménynyakú legyen.

– Bocsáss meg, apát uram – mondta. – Keményebben igyekszem majd, hogy észben tartsam az engedelmességi fogadalmat.

– Tudtam, hogy megérted – felelte Osmund.

Hildred kétkedni látszott. Nem hitt Aldred őszinteségében.

És ebben igaza is volt.

Edgar a következő nap délutánján holtfáradtan ért vissza Dreng’s Ferrybe. Hiba volt ilyen messzire cipelni a zsák meszet. Erős volt, de nem emberfölötti ember. Borzasztóan fájt a háta.

Az első, amit meglátott, egy kőrakás volt a folyóparton. A fivérei kirakodtak a tutajról, de a köveket nem vitték föl a sörfőzdéhez. Abban a pillanatban meg tudta volna ölni őket.

Még ahhoz is fáradt volt, hogy bemenjen a kocsmába. Ledobta a zsákot a kövek mellé, és elnyúlt a földön.

Dreng kijött, és meglátta.

– Szóval megjöttél – mondta szükségtelenül.

– Itt vagyok.

– Megérkeztek a kövek.

– Látom.

– Mit hoztál?

– Egy zsák meszet. Megtakarítottam neked a lovas fuvar költségét, de soha többé nem teszem.

– Még valami?

– Semmi.

Dreng különös, rosszindulatú elégedettséggel nézett rá.

– Illetve még valami. – Edgar előhúzta az erszényt. – Túl sok pénzt adtál.

Dreng meghökkent.

– A kövek darabja egy penny – folytatta a fiú. – Egy pennyt fizettünk az outhenhami sörházban vacsoráért és szállásért. A mész négy penny volt. Kilenc penny maradt.

Dreng fogta az erszényt, megszámolta a pénzt.

– Szóval ennyi maradt – mondta. – Lám, lám.

Edgar nem értette. Egy Drenghez hasonlóan fukar alaknak elszörnyedve kellett volna hallania, hogy a kelleténél több pénzt adott. De ő épp csak meglepődött.

– Lám, lám – mondta Dreng ismét, és bement a sörházba.

Edgar hanyatt feküdt, várva, hogy megszűnjön a hátfájása, és töprengett. Majdnem az volt a benyomása, mintha Dreng tudta volna, hogy túl sok pénzt adott, és elcsodálkozott, amikor visszakapta.

Hát persze, gondolta, *erről van szó.*

Ez próba volt. Dreng szándékosan hozta kísértésbe, hogy lássa, mit fog tenni.

A testvérei bekapták volna a csalit. Ellopták volna a pénzt, és rajtavesztettek volna. Ám Edgar egyszerűen visszaadta.

Mindazonáltal Eadbaldnak és Ermannek egy dologban igaza volt. Azt mondták, hogy Dreng nem fogja ezt megköszönni Edgarnak. Így is lett.

18. fejezet

998. március

Elvben egyszerű dolog lett volna eljutni az Outhen völgyébe.

A walesi hadjárat előestéjén Ragna ezt meg is említette Wilfnek, és a férje habozás nélkül bólintott. De a sereg távozása után beállított Wynstan.

– Ez nem jó alkalom Outhen meglátogatására – mondta azon a mézes hangon és hazug mosollyal, amelyet akkor használt, ha észszerűséget akart mímelni. – Itt az ideje a tavaszi szántásnak. Nem akarjuk megzavarni a parasztokat.

Ragna gyanakodott. Wynstant sose érdekelte a mezőgazdaság.

– Sose tennék olyat, ami megzavarhatja a munkájukat – próbált időt nyerni.

– Helyes. Halaszd el a látogatásodat. Közben én beszedem a bérleti díjat, és átnyújtom neked úgy, ahogy karácsonykor.

Való igaz, Wynstan tekintélyes összeget adott neki néhány nappal karácsony után, de nem mellékelt hozzá elszámolást, Ragna tehát nem tudta, annyit kapott-e, amennyi jár neki. Akkor nem is törődött vele, mert túlságosan felzaklatta Inge, de a jövőben mellőzni óhajtotta ezt a hanyagságot. Ahogy a püspök elfordult, hogy távozzon, Ragna megérintette a karját.

– Mit javasolsz, mikor menjek?

– Hadd gondolkodjam rajta.

Ragna gyanította, hogy ő többet tud a földművelésről, mint a sógora.

– Mert nézd, a parasztembernek mindig van valami sürgős munkája.

– Igen, de…

– A szántás után a vetés.

– Igen…

– Azután a gyomlálás, azután az aratás, azután a cséplés, azután az őrletés.

– Tudom.

– És már itt is van az őszi szántás ideje.

Wynstan bosszúsnak látszott.

– Tudatom majd veled, mikor megfelelő az idő.

Ragna határozottan megrázta a fejét.

– Nekem jobb ötletem van. Gyümölcsoltó Boldogasszony napján meglátogatom Outhent. Az ünnepnap, tehát semmiképpen sem dolgoznak.

A püspök habozott, de nem jutott eszébe megfelelő visszavágás.

– Jól van – mondta nyersen, és amikor elment, Ragna tudta, hogy korántsincs vége a dolognak.

De nem félt. Gyümölcsoltó Boldogasszony napján beszedi a bérleti díjakat Outhenhamben. És lefüleli Gabet, a kőbányászt.

Szerette volna, ha Edgar is jelen van az összecsapásnál. Elhívatta Dreng’s Ferryből azzal az ürüggyel, hogy újabb ácsmunkákra van szüksége.

Már csak azért is ki akart mozdulni, mert az erődben idegesítő volt a légkör a férjek távozása óta. A férfinépből csak azok maradtak otthon, akik túl fiatalok vagy túl öregek voltak a harchoz, és Ragna rájött, hogy az asszonyok elkanászodnak, amikor az embereik nem néznek rájuk. Pöröltek, rikácsoltak, és olyan módszerekkel bosszantották egymást, amit a férjek kinevettek volna. Bár nem kétséges, hogy a férfiak is elkanászodnak, amikor nem kell tartaniuk a másik nem lekicsinylésétől. Erről majd meg kell kérdeznie Wilfet.

Úgy döntött, hogy Gyümölcsoltó Boldogasszony napja után legalább egy hétig marad az Outhen-völgyben. Bejárja a birtokát, és részletesen számba veszi, mi az övé. Megmutatja magát bérlőinek és jobbágyainak, megismerkedik velük. Minden faluban törvénynapot tart, és elkezdi kiépíteni a pártatlan bíró hírnevét.

Amikor szólt Wignothnak, az istállómesternek, az a fejét rázta, és megszívta barna fogát.

– Nincs elég lovunk – mutatott rá. – Minden tartalék állatot elvittek a walesi hadjáratba.

Ragna nem érkezhetett gyalog. Az emberek a külsőségek után ítélnek, és egy nemesnek, ha nincs lova, tekintélye sincsen.

– Astrid viszont még itt van – mondta. Magával hozta kedvenc lovát Cherbourg-ból.

– Gondolom, több embert viszel magaddal a látogatásra – mondta Wignoth.

– Igen.

– Astridon kívül adhatok egy öreg kancát, egy félszemű pónit és egy málhás lovat, amelyen még sose lovagoltak.

Akadtak még lovak a városban: a püspöknek és az apátnak számos hátasa volt, a seriffnek tekintélyes istállója. Csakhogy nekik szükségük volt az állatokra a saját céljaikhoz.

– Elégnek kell lennie annak, amink van – mondta keményen Ragna. – Nem ideális helyzet, de majd megbirkózom vele.

Ahogy jött el az istállótól, látta, hogy két városi legény ácsorog a konyha közelében. Gildával és más konyhalányokkal beszélgettek. Ragna megállt, és elkomorodott. Nem volt erkölcsi kifogása a flörtölés ellen – jómaga is ügyesen csinálta, ha megfelelt a céljainak. De mikor a férjek oda vannak hadakozni, az efféle enyelgés veszélyes lehet. A tiltott kapcsolatok rendszerint nem sokáig maradnak titokban, és a háborúból hazatérő katonák gyorsan folyamodnak erőszakhoz.

Irányt változtatott, és elindult a két legény felé.

Egy Eadhild nevű szakácsnő éppen halat nyúzott éles késsel, véres kézzel. Egyik konyhalány sem vette észre Ragna közeledését. Eadhild sürgette a legényeket, hogy táguljanak, de olyan dévaj hangon, amelyből világosan kitetszett, hogy nem gondolja komolyan.

– Nem állhatjuk errefelé a fajtátokat – mondta, azután vihogni kezdett.

Ragna észrevette, hogy Gilda rosszallóan nézi.

Az egyik férfi válaszolt:

– Az asszonyszemélyek sosem kívánják a fajtánkat – amíg meg nem kívánják!

– Ó, eredj már – felelte Eadhild.

– Ti kik vagytok? – kérdezte nyersen Ragna.

A legények meghökkentek, és egy darabig hallgattak.

– Mondjátok meg a neveteket, különben mindkettőtöket megkorbácsoltatlak – parancsolta Ragna.

Gilda rájuk mutatott a nyúzókéssel.

– Ez itt Wiga, a másik pedig Tata. Az apátság sörházában dolgoznak.

– És mit gondoltok, Wiga és Tata, mi történik, amikor hazajönnek ezeknek az asszonyoknak a férjei, kardokkal, amelyek olyan véresek, mint Eadhild kése, és megtudják, miket mondtatok a feleségeiknek?

Wiga és Tata szégyenkeztek, és nem válaszoltak.

– Emberhalál – közölte velük Ragna. – Ez fog történni. Most pedig menjetek vissza a sörházatokba, és még egyszer ne lássalak benneteket ebben az erődben, amíg Wilf elöljáró haza nem jön.

A legények elinaltak.

– Köszönöm, úrnőm – hálálkodott Gilda. – Örülök, hogy végre a hátát látom ennek a kettőnek.

Ragna bement a házába, és ismét az útján kezdett gondolkodni. Elhatározta, hogy egy nappal Gyümölcsoltó Boldogasszony előtt megy. Délelőtt megjárja az utat. Délután beszél a falusiakkal, másnap törvényt tesz.

Egy nappal az indulás előtt beállított Wignoth, és istállószaggal töltötte meg Ragna házát.

– Az Outhenhambe vezető utat elmosta az áradás – mondta bánkódást mímelve.

Az asszony keményen nézett rá. Az istállómester nagydarab, de félszeg ember volt.

– Egyáltalán nem járható? – kérdezte Ragna.

– Egyáltalán nem – válaszolta Wignoth. Nem tudott hazudni, sunyin repdesett a pillantása.

– Ezt ki mondta neked?

– Hát, Lady Gytha.

Ragna nem lepődött meg.

– Elindulok Outhenhambe – közölte. – Ha találkozom az áradással, majd kimódolom, hogy megkerüljem.

Wynstan nagyon el van szánva rá, hogy megakadályozza a látogatását, gondolta Ragna. Beszervezte Gythát és Wignotht is, hogy beszéljék le. Ettől még inkább menni akart.

Erre a napra várta Edgart Dreng’s Ferryből, de a fiatalember nem jött. Ragna csalódott volt: Edgarra szüksége lett volna, hogy alátámassza az ő vádjait. Egyáltalán megvádolhatja a kőbányászt Edgar tanúskodása nélkül? Ebben nem volt biztos.

Másnap korán kelt.

Drága kelmékbe öltözött, csupa sötét színt – mélybarnát, feketét – választva, hogy hangsúlyozza komolyságát. Ideges volt. Nyugtatgatta magát, hogy csak a parasztjaival találkozik, amit több tucat alkalommal megtett már – de Angliában soha. Semmi sem olyan lesz, mint várja, mert ez így szokott lenni, tapasztalatból tudta. És nagyon fontos, hogy jó legyen az első benyomás. A parasztoknak félelmetesen hosszú az emlékezetük. Évekbe telne helyrehozni egy elhibázott kezdetet.

Örömére betoppant Edgar. Mentegetőzött, amiért nem jelentkezett az előző napon, de azt mondta, későn érkezett, egyenesen az apátságba ment,

és ott aludt. Ragna fellélegzett, hogy nem egyedül kell szembeszállnia Gabbel.

Az istállóba mentek. Bern és Cat megrakták a málhás lovat, fölnyergelték az öreg kancát és a félszemű pónit. Ragna kivezette Astridot az állásból, és azonnal látta, hogy valami nincs rendjén.

Járás közben az állat szokatlanul himbálta a fejét. Rövid megfigyelés után rájött, hogy Astrid akkor emeli föl a fejét, amikor a bal első lába földet ér. Márpedig az állat akkor tesz ilyet, ha sérült a lába, és csökkenteni akarja a rá nehezedő súlyt.

Letérdelt Astrid mellé, két kézzel megfogta a csánkját. Végigtapogatta, először gyengéden, azután fokozva a nyomást. Egy kemény szorítástól Astrid megrándult, és igyekezett kiszabadítani a lábát Ragna markából.

Ilyen állapotban az állat nem bírja el őt.

Ragna dühös lett. Fölállt, szúrósan nézett Wignothra. Nagy erőfeszítéssel leküzdötte az indulatát, és annyit mondott:

– A lovam megsérült.

Wignoth megrémült.

– Valamelyik másik állat rúghatta meg.

Ragna végignézett a többi lovon. Elég szánalmas látványt nyújtottak.

– Melyik tüzes táltost gyanúsítod? – kérdezte gúnyosan.

– Néha bármelyik ló rúghat. – Wignoth szinte könyörgött.

Ragna körülnézett. Tekintete megállapodott egy szerszámosládán. A lovak lábát vaspatkóval védték, amelyet a patához szögeztek. A szerszámok között volt egy kurta, súlyos pöröly. Ragna ösztöne azt súgta, hogy Wignoth azzal ütötte meg Astrid mellső lábát. De bizonyítani nem tudta.

– Te szegény – mondta halkan Astridnak. Azután Wignothhoz fordult. – Ha nem tudsz vigyázni az állatokra, nem lehetsz istállómester – mondta hidegen.

A férfi csökönyös duzzogással bámult rá, mint akit igaztalanul bántanak.

Ragnának időre volt szüksége, hogy gondolkodjék.

– Maradjatok itt – mondta Catnek és Bernnek. – Ne szerszámozzátok le a lovakat.

Kiment az istállóból, elindult a házához.

Edgar követte.

Ahogy elhaladtak a halastó mellett, az asszony megszólalt:

– Ez a disznó Wignoth szándékosan lesántította a lovamat. Bizonyára azzal a patkolópöröllyel. Csontja nem tört, de csúnya zúzódás van rajta.

– Miért tenne ilyesmit?

– Gyáva. Valaki utasította, hogy tegye meg, és nem volt benne elég bátorság, hogy megtagadja.

– Ki adna neki ilyen parancsot?

– Wynstan nem akarja, hogy Outhenbe menjek. Akadályokat gördít az utamba. Mindig ő szedte be a bérleti díjakat Wilfnek, és nálam is folytatni akarja a szokást.

– És, gondolom, közben lefölözi a hasznot.

– Igen. Gyanítom, hogy máris úton van arrafelé.

Bementek a házba, de az asszony nem ült le.

– Nem tudom, mit tegyek – mondta. – Utálok meghátrálni.

– Ki segíthet?

Ragna visszaemlékezett a beszélgetésre, amelyet Aldreddel folytatott a szövetségesekről. Akadt néhány.

– Aldred segítene, ha tud – felelte. – Den seriff ugyancsak.

– Az apátságnak vannak lovai. A királybírónak is.

Ragna elgondolkodott.

– Ha most Outhenbe megyek, abból összecsapás lesz. Wynstan nagyon elszánt: attól tartok, nem fogja tűrni, hogy én szedjem be a bérleti díjakat. Valamilyen módot kell találnom, hogy a törvény erejével rákényszerítsem.

– Ebben az esetben a megyei bírósághoz kell fordulnod.

Ragna a fejét rázta. Normandiában többet számított a vérrokonság a törvény betűjénél, és semmi jelét nem látta annak, hogy Angliában jobb lenne a helyzet.

– A megyei bíróság elnöke Wilf.

– A férjed.

Ragna Ingére gondolt, és vállat vont. Vajon Wilf a felesége vagy a testvére pártjára áll? Nem tudta. Egy pillanatra elszomorította a gondolat, de visszaparancsolta az érzést, és valami mást mondott.

– Utálom, ha nekem jut a nyavalygó szerepe.

– Akkor ki kell módolnod, hogy te szedhesd be a bérleti díjat, és legyen Wynstan a nyavalygó – mondta logikusan Edgar.

Ez tökéletes tanács volt.

– De támogatásra van szükségem.

– Aldred velünk jöhet. Egy szerzetesnek van erkölcsi tekintélye.

– Kétlem, hogy az apát hagyná. Osmund félénk. Nem akar perpatvart.

– Hadd beszéljek Aldreddel. Engem kedvel.

– Egy próbát megér. De az erkölcsi tekintély talán nem lesz elég. Fegyveresekre van szükségem, mert most Bern az egyetlen.

– Mi a helyzet Den seriffel? Neki vannak emberei. Ha ő támogat, mindössze annyit tesz, hogy ragaszkodik a király törvényeinek betartásához, hiszen ez a feladata.

Ez is egy lehetőség, gondolta Ragna. Mint azt megkésve fölfedezte, Wilf és Wynstan dacoltak a király akaratával, amikor megkötötték a cherbourg-i szerződést, és nyélbe ütötték az ő házasságát. A seriff talán még ma is háborog miatta.

– Den valószínűleg örülne a lehetőségnek, hogy visszavágjon Wynstannek.

– Ebben biztos vagyok.

Ragna úgy érezte, kezd világosodni a sötétben.

– Te beszélsz Aldreddel. Én meglátogatom Dent.

– Külön kellene távozni, akkor nem tűnik összeesküvésnek.

– Jó ötlet. Én megyek elsőnek.

Ragna kisietett a házból, keresztülvágott az erődön. Senkivel sem szólt: hadd találgassák csak ijedten, mitől robban ki az úrasszony haragja.

Lement a dombról, és a város pereme felé fordult, ahol Den lakott.

Ragnának keserű csalódás volt, hogy Wynstan ellene tudta fordítani Wignotht. Keményen dolgozott azért, hogy elnyerje az erődbeli szolgák hűségét, és azt hitte, sikerrel járt. Gilda volt az első, aki a pártjára állt, és a konyhalányok követték a példáját. A fegyveresek szívelték Garulfot – vigyorogtak, és ezt mondták rá, tökös legény –, itt Ragna nem tehetett semmit. Ellenben mindent elkövetett, hogy megbarátkozzon a lovászokkal, de úgy látszik, kudarcot vallott. Az emberek jobban kedvelték Wynstannél, a püspöktől azonban féltek.

Most minden támogatásra szüksége van, amit megszerezhet. Vajon segít Den? Van rá esély. A királybírónak nincs oka félni Wynstantól. És Aldred? Ő is segít, ha tud. De ha cserben hagyják, akkor egyedül marad.

A seriff otthona ugyanolyan félelmetes volt, mint az elöljáróé, persze nem véletlenül. Barakkok, istállók, egy csarnok és számos kisebb ház állt a cölöpkerítésen belül.

Den nem volt hajlandó csatlakozni Wilf seregéhez, arra hivatkozva, hogy az ő felelőssége fenntartani a király békéjét Shiring megyében, főleg most, hogy az elöljáró távol van – és ezt ékesszólóan igazolta Wynstan viselkedése.

A csarnokban találta Dent. A seriff felderült, amikor meglátta, de hát a férfiak általában örültek, ha meglátták. Vele volt a felesége meg a lánya, és a fiúunoka, akire olyan büszke volt. Ragna néhány percig turbékolt a babának, aki mosolygott és gőgicsélt. Azután a lényegre tért.

– Wynstan meg akarja lopni a bérleti díjakat, amelyek járnak nekem az Outhen völgyéből – mondta.

Den olyan választ adott, amely felülmúlta a reményeit.

– Csakugyan? – mosolygott elégedetten a seriff. – Akkor tennünk kell valamit ez ügyben.

Ragna és szövetségesei vigyáztak, hogy egy szóval se árulják el a terveiket. Váratlanul távoztak hajnalban, hogy senki se nyargalhasson előre, és figyelmeztethesse Wynstant. Hogy le fog esni majd a püspök az álla!

Gyümölcsoltó Boldogasszony napja március huszonötödike: Gábor arkangyal ezen a napon vitte hírül Máriának a szeplőtelen fogantatást. Hideg volt, de a nap ragyogóan sütött. Ez lesz a tökéletes pillanat, amelyben közölheti a völgy lakóival, hogy ő az új uruk.

Den egyik szürke kancáján lovagolt ki Shiringből. A seriff elkísérte, és hozott még tizenkét fegyverest is Wigbert kapitány parancsnoksága alatt. Ragnát lázba hozta Den seriff támogatása. Ez bizonyította, hogy nem tehetetlen báb a férje családjában. A csatának még nincsen vége, de már bebizonyította, hogy nem rángathatják madzagon.

Bern, Cat és Edgar a lovak mellett gyalogolt. A városon kívül találkoztak Aldreddel, aki úgy osont ki az apátságból, hogy nem szólt Osmundnak.

Ragna mámoros volt. Minden problémával megbirkózott, minden akadályt leküzdött. Nem volt hajlandó elbátortalanodni.

Eszébe jutott, milyen otrombán szakította meg Wigelm az esküvőjét. Tiltakozott az ellen, hogy a sógornője kapja meg az Outhen völgyét, de Wilf azonnal leintette. Ragna csodálkozott, hogy miért csinál ekkora kázust Wigelm a dologból, de most már értette. A tiltakozás egy jelzőkaró volt. Wynstan és Wigelm rég el akarja venni tőle az Outhent, és így majd hivatkozhatnak rá, hogy sosem fogadták el az ajándék törvényességét.

Ezt Wynstannek kellett kitervelnie. Wigelm nem elég okos. Elöntötte a gyűlölet a püspök iránt. Az ornátussal visszaélve erősíti a pozícióját, hogy minél többet harácsolhasson. A gondolattól is émelygett.

Eddig nem sikerült legyőzniük, de azért figyelmeztette magát, hogy még ne ünnepeljen. Bosszantotta, hogy Wynstan azon erőlködött, hogy mindenáron otthon tartsa, ám ez csak a kezdet.

Azon kezdett gondolkozni, amit el kell érnie ezen a látogatáson. Már nem az a fő cél, hogy elbájolja az embereket. Először is mindenkivel meg kell értetnie, hogy ő az uruk, és nem Wynstan. Még egy ilyen jó lehetősége nem lesz. A seriff kíséri el minden látogatására.

Kifaggatta Edgart az outhenhami lakosokról, és megjegyezte a fontosabb emberek nevét, majd azt mondta a fiúnak, hogy ha Outhenhamben lesznek, maradjon a csapat végén, és addig ne mutatkozzon, amíg nem szólítja.

Amint megérkeztek, Ragna örömmel állapította meg, hogy a település jómódú. A legtöbb házhoz tartozott hídlás, baromfiól vagy tehénistálló, némelyikhez mindhárom. Ragna tudta, hogy ahol virágzik egy helység, ott mindig van kereskedelem is. Outhenhamet az tehette a térség természetes piacává, hogy a völgy szájánál terült el.

Az ő felelőssége lesz, hogy fenntartsa és növelje ezt a virágzást, legalább annyira a saját hasznára, mint a lakosságéra. Az apja mindig azt mondta, hogy a nemeseknek éppúgy vannak kötelességeik, mint kiváltságaik.

A falu szélén alig lézengtek. Egy perccel később Ragna láthatta, hogy az outhenhamiek zöme a központi réten gyülekezik a templom és a sörház között.

A tér közepén Wynstan ült egy széles, négylábú, kipárnázott zsámolyon, amilyet hivatalos alkalmakra szoktak használni. Két ember állt mellette. Az egyik, a borotvált fejű a helység papja lesz, akinek, mint azt Edgartól megtudta, Draca a neve. A másik – drabális, vörös képű alak – bizonyára Dudda, a fónagy.

Mindenféle földi jó vette körül őket. Vidéken is volt valami gyér pénzforgalom, de sok paraszt terményben fizette a bérleti díjat. Állt ott két nagy társzekér, amelyekre most rakodták fel a hordókat és a zsákokat, a ketrecbe zárt csirkéket, a füstölt és sózott húst meg halat. A malacokat és jerkéket elrekesztették ideiglenes karámokba a templom fala mellett.

Egy kecskelábú asztalon rováspálcák hevertek, és ezüstpennyhalmok. Az asztalnál Wynstan titkára, Ithamar ült, kezében hosszú, régi, foltos, a szélein szakadozott pergamennel, amelyet sűrűn teleírtak, vélhetőleg latin szavakkal. Az a lajstrom lesz, hogy kinek mennyit kell fizetnie. Ragna elhatározta, hogy megszerzi azt a listát.

Ismerős látvány volt, nem különbözött a normandiaitól. Ragna egy pillantással felmérte, mielőtt átvándorolt a tekintete Wynstanre.

Sógora fölállt a zsámolyról, és a száját eltátva mérte föl a közeledő csapat létszámát és tekintélyét. Arca egyszerre volt megrendült és elszörnyedt. Kétségtelenül azt hitte, Astrid lesántításával gondoskodott róla, hogy Ragna ne hagyhassa el Shiringet. Most kezdett rájönni, hogy mennyire alábecsülte az asszonyt.

– Hát ti hogy…? – kezdte a mondatot, de aztán meggondolta magát, és inkább nem fejezte be a kérdést.

Az asszony továbbléptetett a kancán, a tömeg utat adott neki. Ragna bal kezében tartotta a szárat, jobb kezében a lovaglópálcát.

Wynstan, akinek mindig fürgén járt az esze, más húrokat kezdett pengetni.

– Lady Ragna, isten hozott Outhen völgyében – mondta. – Meglepetés, ugyanakkor megtiszteltetés, hogy itt láthatunk. – Mintha meg akarta volna ragadni a kantárt, de Ragna ezt nem hagyta. Épp csak kicsit emelte meg a lovaglópálcát, mintha rá akarna legyinteni Wynstan kezére. Az látta a szemében az elszántságot, és megállt a keze a levegőben.

Ragna ellovagolt mellette.

Gyakran beszélt nagyobb csoportoknak a szabad ég alatt, így tudta, miként használja a hangját.

– Outhen völgyének népe! – mondta. – Lady Ragna vagyok, a ti földesuratok!

Pillanatnyi csend következett. Ragna várt. Egy férfi a tömegben fél térdre ereszkedett. Mások is követték példáját. Hamarosan mindenki térdelt.

Ragna a csapatához fordult.

– Foglaljátok le azokat a szekereket – parancsolta.

A seriff biccentett a fegyvereseinek.

Kapitánya, Wigbert kicsi, szíjas, sötét képű, méregduda ember volt, a hadnagya, Godwine magas és drabális. Az emberek megszeppentek Godwine méretétől, pedig ő volt a barátságosabb. Wigberttől volt ajánlatos félni.

– Azok az én szekereim – jelezte Wynstan.

– Visszakapod őket, de nem ma – válaszolta Ragna.

Wynstan kísérői főleg szolgák voltak, nem fegyveresek, és elhátráltak a szekerektől, ahogy Wigbert és Godwine odaért.

A falusiak még mindig térdeltek.

– Várjatok már! – kiáltotta Wynstan. – Csak nem akarjátok, hogy egy asszonyszemély parancsoljon nektek?

A falusiak nem válaszoltak. Még mindig térdeltek, de a térdelés ingyen van. A kérdés nem az, kinek hajtanak fejet, hanem hogy kinek fizetik a bért.

Ragna készen állt a válasszal.

– Netán nem hallottál a híres Ethelfled hercegnőről, Alfréd király lányáról, aki egész Mercia ura volt? – kérdezte. Aldred említette, hogy a legtöbb ember máig emlékszik erre a nagyszerű asszonyra, aki alig nyolcvan éve halt meg. – Egyike volt a legkiválóbb uralkodóknak Angliában!

– De ő angol volt, te pedig nem! – vágott vissza Wynstan.

– Na de Wynstan püspök, te tárgyaltad meg a házassági szerződésemet. Te intézted el, hogy nekem jusson az Outhen völgye. Amikor Cherbourgban voltál, és Hubert gróffal tárgyaltál, nem vetted észre, hogy Normandiában vagy, és egy normann nagyúrtól kéred meg normann lányának a kezét?

A tömeg fölnevetett, Wynstan elvörösödött a haragtól.

– A nép megszokta, hogy nekem fizeti a tartozását – mondta. – Draca atya is megerősítheti.

Fenyegetően nézett a falusi papra.

Draca annyit bírt kinyögni rémületében:

– Amit a püspök atya mond, az igaz.

– Draca atya, ki az úr Outhenham völgyében? – kérdezte Ragna.

– Úrnőm, én csak egy szegény falusi pap vagyok…

– De azt tudod, hogy ki a falud ura.

– Igenis, úrnőm.

– Akkor válaszolj a kérdésre.

– Úrnőm, bennünket úgy tájékoztattak, hogy most te vagy Outhen ura.

– Vagyis kinek tartoznak a bérleti díjjal az emberek?

– Neked – motyogta Draca.

– Kérlek, beszélj hangosabban, hogy a falusiak is hallják.

Draca látta, hogy nincs választása.

– Neked tartoznak a bérleti díjjal, úrnőm.

– Köszönöm. – Ragna végignézett a tömegen egy pillanatig hallgatott, majd azt mondta: – Álljatok fel.

Föltápászkodtak.

Ragna elégedett volt. Átvette az irányítást. De még nem volt vége a napnak.

Leszállt a lóról, odament az asztalhoz. Mindenki némán figyelte, találgatták, hogy most mi következik.

– Te, ugye, Ithamar vagy? – kérdezte Wynstan titkárát, aki riadtan kémlelte. Ragna kirántotta a kezéből a pergament, amin Ithamar annyira meghökkent, hogy nem is ellenkezett. A számos helyen javított latin jegyzék azt sorolta föl, ki mennyit fizet a helységben. Régen írhatták, a mostani bérlők az eredetileg lajstromozott emberek fiai vagy unokái lehetnek.

Ragna úgy döntött, elkápráztatja a falusiakat a műveltségével.

– Meddig jutottál ma reggel? – kérdezte Ithamart.

– Wilmundig, a pékig.

Ragna ujja végigfutott a listán.

– Wilmundus Pistor – olvasta fennhangon. – Itt az áll, hogy negyedévente harminchat pennyvel tartozik. – Meglepett moraj futott végig a tömegen: az úrasszony nemcsak olvasni tud, de le is fordítja a deák szöveget! – Lépj elő, Wilmund.

A pék pufók fiatalember volt, sötét szakállában a liszt fehér csíkjaival. Vele együtt előrelépett a felesége és a siheder fia is, mindhárman egy-egy apró erszénnyel. Wilmund komótosan kiszámolt húsz pennyt egész érmékben, azután a felesége mellétett tízet fél pénzekben.

– Mi a neved, pékné? – kérdezte Ragna.

– Regenhild, úrnőm – felelte félénken az asszony.

– És ő itt a fiad?

– Igen, úrnőm, ő Penda.

– Igazán derék legény.

Regenhild kissé megnyugodott.

– Köszönöm, úrnőm.

– Mennyi idős vagy, Penda?

– Tizenöt éves vagyok, úrnőm.

– Jól megnőttél tizenöt éves létedre.

Penda elvörösödött.

– Igenis.

Kiszámolt hat pennyt negyed pénzekben, és ezzel kifizették a család bérleti díját. Wilmundék mosolyogva húzódtak vissza a tömegbe, és örvendeztek, hogy egy nagyúri hölgy ennyi figyelmet szentelt nekik. Ragna

csupán úgy kezelte őket mint embereket, és nem mint adófizetőket, a pék családja mégis éveken át emlékezni fog erre.

Most Duddához, a fónagyhoz fordult, és azt mondta, tudatlanságot mímelve:

– Világosíts fel ezekről a rováspálcákról.

– Ezeket Gab hozta, a kőfejtő – válaszolta Dudda. – Külön-külön pálcát tart fent mindenkinek, aki követ vásárol. Öt kőből egy a földesúré.

– Aki én vagyok.

– Azt mondják – felelte mogorván Dudda.

– Melyikőtök Gab?

Előlépett egy sebhelyes kezű, sovány, köhécselő ember.

Hét pálca hevert az asztalon, és csak az egyiken volt öt rovás. Ragna úgy emelte föl, hogy a mozdulat ne utaljon szándékosságra.

– Nos, Gab, ez melyik vásárlónak a pálcája?

– Drengé, a révészé. – Gab hangja érdes volt, nyilván a belélegzett kőportól.

Ragna úgy folytatta, mintha a rendszert próbálná megfejteni:

– Tehát Dreng öt követ vett tőled.

– Igenis, úrnőm. – A kőfejtő aggodalmas képet vágott, mintha azon töprengene, hova vezet mindez. – És az egyiknek az ára neked jár.

Az asszony Duddához fordult.

– Valóban így van?

A fónagy riadtan kémlelte, mint aki valamilyen meglepetéstől tart, de nem tudja kitalálni, mi lehet az.

– Igenis, úrnőm.

– Dreng építőmestere ma itt van velem – közölte Ragna.

Két-három meglepett kiáltást hallott, amelyeket sietve elfojtottak. Kitalálta, hogy vannak falusiak, akiknek tudniuk kell Gab csalásáról. Gab maga hirtelen elzöldült, Dudda vörös arca pedig elsápadt.

– Gyere ide, Edgar – parancsolta Ragna.

Edgar előlépett a fegyveresek és a szolgák csoportjából, és odaállt Ragna mellé. Dudda gyűlölettel mérte végig.

– Hány követ vettél a bányámban, Edgar? – kérdezte Ragna.

– Ötöt, ugye, fiatalember? – szólt közbe gyorsan Gab.

– Nem. Öt kő nem elég, hogy befedjek vele egy sörfőzdét. Tízet vettem.

Gab most már pánikba esett.

– Esküszöm, ártatlan tévedés lehetett, úrnőm.

– Nincsenek ártatlan tévedések – mondta hidegen Ragna.

– De úrnőm…

– Elhallgass. – Szívesen megszabadult volna Gabtől, de szüksége volt egy kőbányászra, és nem tudta volna pótolni. Úgy határozott, hogy erényt csinál a szükségből. – Nem foglak megbüntetni. Azt fogom mondani, amit a mi Urunk a házasságtörő asszonynak: Eredj, és ne vétkezz többé.

A tömeg elcsodálkozott, de látszólag helyeselték a döntést, Ragna pedig remélte, hogy olyan vezetőként mutatkozott be, akit nem lehet becsapni, de tud irgalmas lenni.

Duddához fordult.

– Neked azonban nem bocsátok meg. Feladatod lett volna arról gondoskodni, hogy ne csapják be uradat, és elmulasztottad a kötelességedet. Nem vagy többé a falu fónagya.

Ismét a sokaságot figyelte. Meghökkentek, de nem hallatszott tiltakozás, vagyis nem nagyon sajnálták Dudda elcsapatását.

– Lépjen elő, Seric.

A sokaságból kivált egy ötven körüli, éber tekintetű ember, és meghajolt előtte.

Ragna a falusiakhoz fordult, és azt mondta:

– Úgy hallottam, hogy Seric becsületes ember.

Nem kérdezett, mert ez olyan hatást keltett volna, mintha rájuk bízná a választást, de figyelte, hogyan reagálnak. Voltak elismerő hangok, mások bólogattak. Vagyis Edgar jól mérte föl Sericet.

– Seric, most már te vagy az elöljáró.

– Köszönöm, úrnőm – felelte Seric. – Becsületes és igaz leszek.

– Jól van. – Wynstan titkárára nézett. – Ithamar, rád többé nincs szükség. Draca atya, elfoglalhatod a helyét.

Draca idegesnek látszott, de azért leült az asztalhoz. Seric odaállt mellé.

Wynstan elment, emberei sietve követték.

Ragna körülnézett. A falusiak némán figyelték, várták, mit tesz most. Megigézve lesték úrasszonyukat, várva, hogy teljesíthessék a parancsait. Tehát elismerik vezetőnek. Ragna elégedett volt.

– Helyes – mondta. – Akkor folytassuk.

19. fejezet

998. június

Aldred a Dismas nevű póni hátán indult el Shiringből Combe-be, és mivel együtt biztosabb, Offa bíróval tartott, aki Mudefordba igyekezett. Aldred egy levelet vitt Osmund apáttól Ulric perjelnek. Valamilyen üzleti levél volt egy földről, amely kínos módon a közös tulajdona volt a két monostornak. Aldred nyeregtáskájában a combe-i szerzetháznak szánt becses ajándék lapult, Nagy Gergely pápa *Dialógusai*nak lenvászonba csomagolt példánya, amelyet Aldred scriptoriumában másoltak és díszítettek. Aldred remélte, hogy cserébe ők is kapnak valami hasonló ajándékot, amely gyarapítja a shiringi könyvtárat. Néha adták-vették a könyveket, de sokkal gyakoribb volt az ajándékok cseréje. Azonban Aldred igazából nem a levél és nem is a könyv miatt ment Combe-be. Ő Wynstan püspök után szimatolt.

Rögtön a nyári napforduló után akart menni, amikor Wynstan és Degbert is Combe-be látogat, ha ragaszkodnak a szokásaikhoz. Ki akarta nyomozni, mit csinál Combe-ben a két feslett rokon, és hogy van-e köze ennek Dreng’s Ferry talányához. Szigorú parancsot kapott, hogy felejtse el az egészet, de úgy döntött, nem engedelmeskedik.

Nagyon megrendítette, amit Dreng’s Ferry templomában tapasztalt. Úgy érezte, beszennyezték. Nehéz büszkének lenni az Úr szolgálatára, amikor más papok ilyen ledéren viselkednek. Degbert és társai mintha árnyékot vetettek volna mindenre, amit Aldred tett. Hajlandó volt megszegni az engedelmességi fogadalmat, ha ezzel véget vethet a minsterben zajló üzelmeknek.

Ám útközben kételyei támadtak. Hogyan fogja föltárni, mit csinál Wynstan és Degbert? Követheti őket, de észrevehetik. Ami még rosszabb, Combe-ben vannak olyan házak, ahova az Úr szolgája nem léphet be. Wynstan és Degbert persze beosonhatnak, vagy talán arra is fütyülnek, ha meglátnák őket, Aldred azonban képtelen lett volna eljátszani a bennfentest. Bizonyosan rajtakapnák, és abból számtalan baja származna.

Mivel az út átvágott Dreng’s Ferryn, úgy döntött, segítséget kér Edgartól.

Érkezés után egyenesen az apátsági templomba ment, méghozzá emelt fővel. Korábban sem fogadták jó szívvel, de most gyűlölték. Nem csoda. Igyekezett elkergetni az itteni papokat, megfosztva őket a kényelmes, henye élettől, és ezt sosem felejtik el. Sok más keresztény erénnyel együtt a megbocsátást és a könyörületességet is nélkülözik. Ennek ellenére Aldred ragaszkodott hozzá, hogy ajánlják föl neki azt a vendéglátást, amellyel minden egyházi személynek tartoztak. Nem fog elkullogni a sörházba. Nem neki kell szégyenkeznie. Degbert és papjai olyan szégyenletesen viselkedtek, hogy az érsek beleegyezett az elmozdításukba: ezek után hogyan nézhettek az emberek szemébe? Csakis azért voltak még itt, mert valami rejtélyes módon a hasznára voltak Wynstan püspöknek, és ez volt az a titok, amelyet Aldred ki akart nyomozni.

Nem akarta elárulni, hogy Combe-be megy, és körülbelül ugyanakkor érkezik oda, amikor Wynstan meg Degbert, ezért azt füllentette, hogy Sherborne a célja, amely többnapi járásra volt Combe-től.

A kelletlen estebéd és az összecsapott istentisztelet után Aldred elment, hogy megkeresse Edgart. A sörház előtt találta, egy babát lovagoltatott a térdén a meleg estében. Az outhenhami győzelem óta nem találkoztak, és Edgar észrevehetően örült a szerzetesnek.

Aldred meghökkent a babától.

– A tied? – kérdezte.

Edgar mosolyogva rázta a fejét.

– A testvéreimé. Wynswith a neve. Winnie-nek becézzük. Már csaknem három hónapos. Hát nem gyönyörű?

Aldred olyannak látta, mint minden más babát: holdvilágképű volt, kopasz, akár egy pap, nyálas és bájtalan.

– Igen, igazán szép – mondta. Aznap ez volt a második füllentése. Majd bocsánatért kell könyörögnie.

– Mi hozott ide? – kérdezte Edgar. – Nem valószínű, hogy Degbert örvendetes látványa.

– Beszélgethetünk valahol anélkül, hogy kihallgatnának?

– Megmutatom neked a sörfőzdémet – válaszolta lelkesen Edgar. – Egy pillanat. – Bement a sörházba, ahonnan a baba nélkül jött vissza.

A sörfőzde ár ellen épült, közel a folyóhoz, hogy ne kelljen túl messziről hordani a vizet. Folyóparti települések szokása szerint Dreng’s Ferryben is a felvégen merték a tiszta vizet, és az alvégen szabadultak meg a szeméttől.

Az új épület teteje tölgyfa zsindelyből készült.

– Azt hittem, kőtetőt tervezel – mondta Aldred.

– Hibát követtem el – mondta Edgar. – Rájöttem, hogy a követ nem tudom cseréppé szeletelni. Vagy túl vastag, vagy túl vékony. Meg kellett változtatnom a tervet. – Mintha kissé restelkedett volna. – Miheztartás végett észben kell tartanom, hogy nem minden ragyogó ötletemet válthatom valóra.

Odabent az erjedés erős, fűszeres illata áradt egy kőből épült, négyszögletes tűzhely fölé függesztett nagy bronzüstből. Egy külön helyiségben voltak a hordók és a zsákok. A kőpadló tiszta volt.

– Valóságos kis palota! – ámult el Aldred.

Edgar mosolygott.

– Tűzállónak terveztem. Miért akarsz négyszemközt beszélni velem? Alig várom, hogy megtudjam.

– Úton vagyok Combe-be.

Edgar azonnal megértette.

– Wynstan és Degbert néhány napon belül ott lesz.

– Én pedig látni akarom, hogy mit csinálnak. De van egy problémám. Nem követhetem őket észrevétlenül, főleg, ha rossz hírű házakba mennek.

– Mi a megoldás?

– Azt akarom, hogy segíts nekem a figyelésben. Kevésbé feltűnő vagy.

Edgar elvigyorodott.

– Valóban egy szerzetes kér arra, hogy látogassak el Mags házába?

Aldred utálkozva fintorgott.

– Magam is alig hiszem el.

Edgar ismét elkomolyodott.

– Elmehetek Combe-be, hogy utánpótlást vásároljak. Dreng megbízik bennem.

Aldred meglepődött.

– Csakugyan?

– Csapdát állított nekem, túl sok pénzt adott a kövekre, arra számítva, hogy ellopom a fölösleget, és megdöbbent, amikor visszaadtam neki. Most boldog, hogy velem végeztetheti a munkát, és nem a híres fájó hátát kell erőltetnie.

– Szükséged van valamire Combe-ből?

– Hamarosan új köteleket kell vásárolnunk, és azok olcsóbbak Combe-ben. Valószínűleg holnap indulhatok.

– Nem mehetünk együtt. Nem akarom, hogy az emberek rájöjjenek az együttműködésünkre.

– Akkor a nyári napforduló utáni napon indulok, tutajjal.

– Tökéletes – mondta hálásan Aldred.

Kiléptek a sörházból. A nap lemenőben volt.

– Amikor odaérsz, megtalálsz a szerzetházban.

– Isten óvjon utadon – mondta Edgar.

A nyári napforduló utáni ötödik napon Edgar sajtot evett a Tengerész nevű sörházban, amikor meghallotta, hogy Wynstan és Degbert aznap reggel megérkezett Combe-be, és Wigelmnél szállt meg.

Wigelm újjáépíttette az erődöt, amelyet egy éve elpusztítottak a vikingek. Edgarnak könnyű volt szemmel tartania az egyetlen bejáratot, főleg miután onnan kőhajításnyira volt egy sörház.

Unalmas munka volt, azzal ütötte el az időt, hogy próbálta kitalálni Wynstan titkát. Elképzelt mindenféle latorságot, amelyekre a püspök vetemedhet, de sehogy sem tudta összeegyeztetni őket Dreng's Ferryvel, így hát a találgatás nem vezetett sehova.

Azon az első estén Wynstan meg az öccse otthon mulatott a rokonnal. Edgar addig figyelte a kaput, amíg ki nem oltották a fényeket az erődben. Éjszakára visszatért az apátságba, és elmondta Aldrednek, hogy nincs jelentenivalója.

Aggódott, hogy feltűnést kelt. A legtöbb combe-i ismerte, egyhamar szöget üthet a fejükbe, hogy ugyan mit keres itt Edgar? Már megvásárolta a kötelet, és amit még kellett, elsörözgetett néhány régi baráttal, jól körülnézett az újjáépített városban. Újabb ürügy kellett a maradáshoz.

Június volt, és eszébe jutott egy hely az erdőben, ahol vadon termett a szamóca. Különleges csemegének számított ebben az évszakban, nehéz volt rátalálni, de ínycsiklandóan finom volt. Amikor a szerzetesek fölkeltek matutinumhoz, Edgar kiment a városból, és másfél kilométert gyalogolt az erdőben. Szerencséje volt, mert most érett a szamóca. Szedett egy zacskóval, visszatért a városba, és árulni kezdte Wigelm erődjénél. Mivel az emberek ki-be jártak a kapun, ez logikus hely volt egy árus számára. Két tucat szemért kért egy farthingot.

Délutánra eladta az egészet, a zsebe megtelt aprópénzzel. Visszatért a helyére a sörház előtt, és kért egy kupa sört.

Brindle furcsán viselkedett Combe-ben. Mintha megzavarta volna a hely, amelyet jól ismert, és mégis másnak talált. Futkosott az utcákon, felújította ismeretségét a városi kutyákkal, tanácstalanul szimatolta az újjáépített házakat. Boldogan csaholt a tejgazdaság kőépületénél, amely állva maradt a tűz után is, azután egy fél napon át üldögélt előtte, mintha azt várná, hogy felbukkan Sungifu.

– Tudom, hogy érzel – mondta Edgar a kutyának.

Aznap kora este Wynstan, Wigelm és Degbert kilépett az erőd kapuján. Edgar vigyázott, nehogy Wynstan szemébe nézzen: a püspök felismerhette volna.

Ám Wynstan ma este csak az élvezetekkel törődött. Társai ugyancsak kicsípték magukat, és a püspök is lecserélte hosszú, fekete köntösét rövid tunikára, amely fölé könnyű köpenyt vett, aranybrossal összetűzve. Borotvált fejét kackiás kalap alá rejtette. A három férfi elindult a poros utcákon az alkonyati fényben.

Bementek a Tengerészbe, a város legnagyobb és legelegánsabb sörházába, ahol mindig nagy volt a forgalom, így Edgar is beóvakodott, és kért egy kupa sört. Wynstan egész korsó erős mézbort rendelt, és egy pukkadásig tömött bőrerszényből fizette ki.

Edgar lassan itta a sörét. Wynstan semmi különöset nem csinált. Ivott, nevetett, rendelt egy tányér garnélát, felnyúlt az egyik szolgáló szoknyája alá. Nem is próbálta titkolni a tivornyázását, noha arra vigyázott, hogy ne legyen túlságosan duhaj.

Esteledett, és Wynstan kezdett berúgni. Amikor elhagyták a sörházat, Edgar követte őket. Egyre kevésbé kellett attól tartania, hogy észreveszik, bár azért óvatosan tartotta a távolságot.

Aztán eszébe jutott, hogy ha felfedezik, akkor is tehetnek úgy, mintha nem látnák, azután megrohanhatják. Ha ez történik, félholtra fogják verni. Nem tudna védekezni három ember ellen. Igyekezett nem félni.

Azok hárman Magshez mentek. Edgar bement utánuk.

Mags újjáépíttette a házat, és olyan fényűzően rendezte be, amely méltó lett volna egy palotához: a falakon kárpitok, a padlón matracok, a székeken párnák. Két pár takaró alatt töcskölt, és még paravánok is voltak azoknak, akiknek a közösülési szokásai túlságosan kínosak vagy fajtalanok voltak ahhoz, hogy közszemlére tegyék őket. Nyolc-tíz lány és két fiú dolgozott a

házban, némelyük idegenes kiejtéssel beszélt. Edgar kitalálta, hogy zömmel rabszolgák, akiket Mags a bristoli piacon vásárolt.

Wynstan, mint legrangosabb vendég, azonnal az érdeklődés középpontjába került. Személyesen Mags vitt oda neki egy kupa bort, szájon csókolta, azután megállt mellette, és felhívta a figyelmét a lányok erényeire: az egyiknek nagy melle volt, a másik mesterien szopott, a harmadik minden szál szőrét leborotválta.

Néhány percig senki sem vette észre Edgart, de végül egy csinos ír lány megmutatta neki rózsaszín mellét, és megkérdezte, miben tehetne a kedvére, mire ő azt motyogta, hogy nem is ide akart jönni, és gyorsan távozott.

Wynstan olyasmiket művelt, amik egy püspöknek tilosak, és nem is nagyon törekedett a diszkrécióra, ám Edgar még így se tudta, mi lehet a nagy titok.

Vaksötét volt, mire a három korhely kitántorgott Mags házából, de ezzel még nem ért véget az este. Edgarnak most már nem is nagyon kellett attól félnie, hogy fölfedezik. Egy házba mentek a tengerpart közelében. Edgar fölismerte: a gyapjúkereskedő Cynredé volt, aki Wigelm után a leggazdagabbnak számított Combe-ben. A három ember bevonult a nyitva hagyott ajtón.

Edgar nem követhette őket egy magánházba. A kitárt ajtón belesve látta, hogy helyet foglalnak egy asztalnál, és jóízűen diskurálnak. Wynstan elővette az erszényét.

Edgar elrejtőzött szemben egy sötét sikátorban.

Hamarosan egy ismeretlen, elegáns, középkorú férfi közeledett a házhoz. Láthatólag nem tudta, jó helyen jár-e, mert bedugta a fejét az ajtón. A bentről kiszűrődő fényben Edgar megállapíthatta, hogy a ruháját drága és valószínűleg külföldi kelméből varrták. A jövevény feltett egy kérdést, amit Edgar nem hallott.

– Gyere be, gyere be! – kiáltotta valaki, és a férfi belépett.

Ezután bezárták az ajtót.

Ennek ellenére Edgar továbbra is hallhatott valamit bentről, pláne amikor még fokozódott is a hangerő. A kockák zörgését a kupában nem lehetett félreismerni. Ilyeneket ordítottak:

– Tíz penny!

– Dupla hatos!

– Én győztem, én győztem!

– Az ördög ezekbe a kockákba!

Wynstannek ezek szerint elege volt az ivásból meg a kurvázásból, és a szerencsejátékkal koronázta meg az estét.

Edgar olyan sokáig várakozott a sikátorban, hogy hallotta, amint a kolostorban nocturnusra[12] harangoznak. Hamarosan abbamaradt a kockázás. A játékosok kijöttek az utcára, meggyújtott ágakkal világítva maguknak. Edgar mélyebbre húzódott a sikátorban, ennek ellenére tisztán hallotta, ahogy Wynstan azt mondja:

– Ma éjjel veled volt a szerencse, Monsieur Robert!

– Te pedig elegánsan veszítettél – felelte egy hang idegen kiejtéssel. Tehát a külföldinek látszó ember francia vagy normann kereskedő.

– Adnod kell egy esélyt, hogy visszanyerhessem!

– Örömmel.

Edgar búsan megállapította, hogy miután egész éjjel követte Wynstant, annyit tudott meg róla, hogy a püspök sportszerűen tud veszíteni.

Wynstan, Wigelm és Degbert elindult Wigelm házához, Robert az ellenkező irányba. Edgar ösztönszerűen őt követte.

Az idegen a partra ment. Ott felhúzta a ruháját, és belegázolt a vízbe. Edgar tekintete követte a fáklyát, amíg Monsieur Robert föl nem szállt egy hajóra. Domború, mély merülésű vízi jármű volt, szinte bizonyosan normann teherhajó.

Azután eloltották a fáklyát, és Edgar nem látta többé Robert-t.

Másnap kora reggel találkozott Aldreddel, és bevallotta neki, hogy tanácstalan.

– Wynstan elveri az egyház pénzét borra, nőkre és kockára, de ebben nincs semmi rejtélyes – mondta.

Ám Aldred figyelmét fölkeltette egy részlet, amit Edgar lényegtelennek gondolt.

– Azt mondod, nem bánta, hogy veszít a kockán?

Edgar vállat vont.

– Ha bánta is, jól eltitkolta.

Aldred kétkedve csóválta a fejét.

– A szerencsejátékosokat mindig bántja a veszteség – mondta. – Máskülönben hol az izgalom?

– Csak kezet rázott a férfival és azt mondta neki, várja az alkalmat, amikor visszanyerheti az összeget.

– Itt valami nincs rendjén.

– El nem tudom képzelni, mi lehet.

– És utána Monsieur Robert fölszállt egy hajóra, vélhetőleg a sajátjára. – Aldred az ujjaival dobolt az asztalon.

– Beszélnem kell vele.

– Elviszlek.

– Jól van. Mondd csak, van pénzváltó Combe-ben? Kell hogy legyen, ez egy kikötő.

– Wyn, az ékszerész, vesz idegen pénzeket, és beolvasztja őket.

– Ékszerész? Akkor kell hogy legyen mérlege és pontos súlyai a kis mennyiségű nemesfémek számára.

– Biztos vagyok benne.

– Lehet, hogy még szükségünk lesz rá.

Edgar kíváncsi lett. Nem tudta követni Aldredet.

– De hát miért?

– Légy türelemmel. Még nekem sem világos a dolog. Menjünk, beszéljünk ezzel a Robert-rel.

Elhagyták a monostort. Mostanáig nem mutatkoztak együtt Combe-ben, de Aldred ezen a reggelen túlságosan izgatott volt ahhoz, hogy ezen aggodalmaskodjon. Edgar levezette a partra.

Edgar is izgatott lett. Tanácstalansága ellenére sejtette, hogy közelednek a rejtély megoldásához.

A normann hajóra éppen berakodtak. A parton valóságos kis hegyben állt a vasérc. Emberek lapátolták az ércet hordókba, kivitték őket a hajóhoz, beleborították a raktérbe. Monsieur Robert a parton állt, és ellenőrizte a munkásokat. Edgar észrevette övén a duzzadó pénzeserszényt.

Aldred odament hozzá, bemutatkozott, azután azt mondta:

– Valami fontosat és bizalmasat kell közölnöm, Monsieur Robert. Azt hiszem, becsaptak az éjszaka.

– Tényleg? – lepődött meg Robert. – De hát nyertem.

Edgar ugyanúgy nem értette. Hogyan csaphatták be Robert-t, ha az erszénye dagad a pénztől?

– Ha eljössz velem az ékszerész házához, elmagyarázom – mondta Aldred. – Megígérem, nem fogod úgy érezni, hogy fölöslegesen jöttél.

Robert szúrósan nézett rá egy hosszú pillanatig, azután úgy döntött, megbízik a szerzetesben.

– Jól van.

Edgar elvezette őket Wyn kőházáig, amely átvészelte a vikingek gyújtogatását. Az ékszerész éppen reggelinél ült a családjával. Wyn ötven körüli, ritkuló hajú emberke volt. Ifjú felesége – Edgar emlékezett rá, hogy ez a második asszony – és két kisgyerek is ült még az asztalnál.

– Jó reggelt, uram – szólalt meg Edgar. – Remélem, jól szolgál az egészséged.

– Szervusz, Edgar – mondta barátságosan Wyn. – Anyádasszony hogy van?

– Igazság szerint érzi a korát.

– Senki sem lesz fiatalabb. Visszajöttél Combe-be?

– Csak látogatóban vagyok. Ő itt Aldred testvér, a shiringi apátság armariusa, aki néhány napra megszállt a combe-i kolostorban.

– Dicsértessék, Aldred testvér – mondta udvariasan Wyn. Meglepődött, de türelmesen várta, mi sül ki ebből.

– Ő pedig Monsieur Robert, akinek a hajója a kikötőben horgonyoz.

– Örvendek, uram.

Aldred vette át az irányítást.

– Wyn, lennél olyan szíves lemérni néhány angol pennyt, amelyeket Monsieur Robert kapott?

Edgar kezdte felfogni, hova akar kilyukadni Aldred, és úgy figyelt, mint akit megigéztek.

Wyn csak egy pillanatig habozott. Szívességet tenni egy fontos szerzetesnek olyan befektetés, amely egy napon még hasznot hozhat.

– Természetesen – mondta. – Gyertek a műhelyembe.

Előrement, a többiek követték, Robert zavartban volt, de azért nem maradt le.

Wyn műhelye hasonlított Cuthbertéhez az apátsági templomnál: volt benne kohó, üllő, apró szerszámok hada meg egy súlyos, vasalt láda, valószínűleg a nemesfémeknek. A munkapadon törékeny, kétkarú mérleg állt, mindkét végén tányérral.

– Monsieur Robert, lemérhetnénk egy pennyt azok közül, amelyeket Cynred házánál nyertél az éjszaka? – kérdezte Aldred.

– Ó – lehelte Edgar. Már derengett neki, hogyan csapták be Robert-t.

Robert lecsatolta övéről az erszényt, és kinyitotta. Angol és külföldi pénzek voltak benne vegyesen. A többiek türelmesen várakoztak, miközben kiválogatta az angol pénzeket, egyik oldalukon a kereszttel, a másikon Ethelred király fejével. Gondosan összehúzta az erszény zsinórját, visszacsatolta az övére, azután megszámolta a pennyket. Hatvanhárom volt.

– Mindet az éjszaka nyerted? – kérdezte Aldred.

– A legtöbbet – felelte Robert.

– Kérlek, helyezz hatvan pennyt a tányérra, mindegy, melyikeket – mondta Wyn. Miközben Robert leszámolta a pennyket, közben Wyn kiválasztott néhány apró súlyt egy dobozból. Korong alakúak voltak, és mintha ólomból öntötték volna őket. – Hatvan penny pontosan három unciát nyom – mondta Wyn. Három súlyt helyezett a másik tányérra, amely azon nyomban lesüllyedt a padig. Edgarnak elállt a lélegzete a megdöbbenéstől.

– A pennyjeid könnyűek – mondta Robert-nek az ékszerész.

– És az mit jelent? – kérdezte Robert.

Edgar már tudta a választ, de hallgatott, miközben Wyn elmagyarázta.

– A legtöbb ezüstpénz tartalmaz némi rezet, hogy ne kopjon túl gyorsan – felelte Wyn. – Az angol pennykben tizenkilenc rész ezüstre jut egy rész réz. Egy pillanat. – Leemelte az egyik unciás súlyt a tányérról, és kisebbeket tett a helyére. – A réz könnyebb az ezüstnél. – Amikor a két tányér egyensúlyba került, azt mondta: – A te pennyjeid tíz rész rezet és tíz rész ezüstöt tartalmaznak. A különbség olyan kicsi, hogy normális használatnál észrevehetetlen. Csakhogy ezek hamisítványok.

Edgar bólintott. Ez a megoldás a rejtélyre: Wynstan pénzhamisító. Továbbá csak most döbbent rá, hogy a szerencsejátékban cserélik be a hamis pénzeket valódira. Ha Wynstan győz, igazi ezüstpennyket nyer, de ha veszít, csak hamisítványokat áldoz föl. Hosszú távon biztosan jól jön ki a dologból.

Robert arca kivörösödött a dühtől.

– Nem hiszek neked – mondta.

– Bebizonyítom. Van valakinek egy jó pennyje?

Edgarnál ott volt Dreng pénze. Átnyújtott Robert-nek egy pennyt. Robert előhúzott az övéből egy kést, és megkarcolta a pénzt a király feje mellett. A karcolás alig látszott.

– Ez az érme egyazon anyagból áll – mondta Wyn. – Akármilyen mélyre vágsz, mindig ezüstszínű lesz. Most karcold meg a sajátodat.

Robert visszaadta Edgarnak a pennyjét, elvett egy érmét a mérleg tányérjából, és megismételte a kísérletet. Ez alkalommal barna vonal maradt a karcolás nyomán.

– A félig ezüst, félig réz ötvözetnek barna a színe – magyarázta Wyn. – Hogy ezüstnek látsszék, a hamisítók megmártják a pénzeket kénsavban, ami lemarja a felszínről a rezet, de alatta a fém továbbra is barna.

– Azok az átkozott angolok hamis pénzzel játszottak! – kiáltotta dühösen Robert.

– Hát legalábbis egyikük – mondta Aldred.

– Megyek, és most rögtön feljelentem Cynredet!

– Lehet, hogy nem ő a bűnös. Hányan ültek az asztalnál?

– Öten.

– Akkor kit fogsz feljelenteni?

Robert megértette a problémát.

– Vagyis megússzák a csalást?

– Nem, ha rajtam múlik – felelte elszántan Aldred. – De ha te most vaktában vádaskodni kezdesz, akkor valamennyien letagadják. Ennél is rosszabb, hogy a gazember szagot fog, és még nehezebb lesz törvény elé állítani.

– Mihez kezdjek ezzel a sok hamis pénzzel?

Aldred nem volt túl együttérző.

– Szerencsejátékkal nyerted, Robert. Olvasztasd be a hamisítványokat, csináltass belőlük egy gyűrűt, és viseld. Az majd emlékeztet, hogy tartózkodj a szerencsejátéktól. Emlékezz a római katonákra, akik a kereszt mellett vetettek kockát a mi Urunk ruháira.

– Majd gondolok rá – dohogta Robert.

Edgar nem hitte, hogy Robert beolvasztatná a hamis pénzeket. Valószínűbb, hogy egyesével-kettesével elkölti őket, így nem feltűnő a súlyuk. Azonban ez épp megfelel Aldred céljának. Robert, ha egyszer hamis pénzzel akar fizetni, mélyen hallgat majd a csalásról, és Wynstan nem tudhatja meg, hogy felfedték a titkát.

Aldred az ékszerészhez fordult.

– Megkérhetlek, hogy ennek érdekében tartsd titokban a dolgot? – kérdezte.

– Rendben van.

– Biztosítlak róla, hogy eltökélt szándékom a törvény kezére adni a bűnözőt.

– Ezt örömmel hallom – mondta Wyn. – Sok szerencsét.
– Ámen – szólt Robert.

Aldred győzött, mindazonáltal tisztában volt vele, hogy a csatát még nem nyerte meg.

– Az apátsági templom összes papja tud róla – tűnődött, miközben Edgar fölfelé tolta a tutajt a folyón. – Ilyesmit aligha lehet eltitkolni előlük. Viszont ha befogják a szájukat, hallgatásuk jutalmaként gondtalanul henyélhetnek életük végéig.

Edgar bólintott.

– A falusiak is. Nyilvánvalóan sejtik, hogy törvénytelen üzelmek folynak náluk, de lekenyerezik őket az ajándékokkal, amelyeket évente négyszer kapnak Wynstantől.

– Hát ezért tombolt, amikor azt javasoltam, hogy alakítsuk át züllött minsterét istenfélő kolostorrá. Kezdhetné elölről egy másik félreeső faluban, és ezt nem olyan könnyű a semmiből megcsinálni!

– Nyilván Cuthbert a hamisító. Ő az egyetlen, aki rá tudja vésni a mintát a pénzekre. – Edgar kínosan feszengett. – Nem rossz ember, csak gyönge. Semmi esélye egy olyan erőszakos alakkal szemben, mint Wynstan. Szinte sajnálom.

Mudeford Crossingnál elváltak, mert továbbra sem szerették volna felhívni a figyelmet a szövetségükre. Edgar továbbtutajozott fölfelé a folyón, Aldred kerülő úton közeledett Dismas hátán Shiringhez. Szerencséjére csatlakozhatott két bányászhoz, akik valami szénfélét vittek szekéren. Igazából kassziterit volt, az ásvány, amelyből az értékes ónt előállítják. Ha történetesen a közelben ólálkodott volna Vaskobak, bizonyára elriasztja a hatalmas izomzatú bányászok és vasfejű kalapácsaik látványa.

Az utazók szeretnek beszélgetni, de a bányászoknak nemigen volt mondanivalójuk, így Aldred végre gondolkodhatott arról, miként állíthatja a hatalmas Wynstant a törvény elé, és ítéltetheti el a bűneiért. Még azzal együtt sem lesz könnyű, amit most tud. A püspök emberek hadát vonultathatja fel, akik mind megesküsznek rá, hogy ő becsületes ember, aki csakis az igazat mondja.

Ha a tanúskodások ellentmondásosak, van egy eljárás, amely eldönti az ügyet: az istenítélet. Ehhez meg kell fogni egy vörösen izzó vasrudat, és tenni kell vele tíz lépést, vagy puszta kézzel ki kell venni a lobogó forró vízből egy követ. Elméletben Isten megvédi azt az embert, aki igazat mond. A gyakorlatban Aldred még sosem hallott senkiről, aki vállalta volna az istenítéletet.

Ha egyértelmű, melyik fél mond igazat, a bíróság hisz a tanúnak. Ám Wynstan ügyét a megyei bíróság tárgyalná, ahol a testvére az elnök. Wilwulf elöljáró szégyentelenül elfogult lenne az öccse javára. Aldred egyetlen esélye, ha cáfolhatatlan bizonyítékot szerez, és olyan rangos emberek tesznek hitet mellette, hogy még Wynstan testvére sem viselkedhet úgy, mintha hinne a püspök ártatlanságában.

Érthetetlen, mi visz rá egy Wynstan-félét a pénzhamisításra. A püspök élete könnyű és kellemes: mi kell még neki? Miért kockáztatja, hogy mindent elveszíthet? Vélhetőleg telhetetlen kapzsiságból. Nem számít, mennyi pénze és hatalma van, mindig többre vágyik. A bűn már csak ilyen.

Másnap késő este érkezett meg a shiringi apátságba. A monostor csöndes volt, a templomban a nap végét jelző kompletórium[13] himnuszait énekelték. Bevezette az istállóba a lovát, utána egyenesen a hálóterembe ment.

A nyeregtáskájában hozta a combe-i apátság ajándékát, egy másolatot Szent János Evangéliumáról, amely azokkal a mély értelmű szavakkal kezdődik: *In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum.* „Kezdetben vala az Íge, és az Íge vala az Istennél, és Isten vala az Íge.”[14] Aldred úgy érezte, egész életét eltölthetné azzal, hogy ezt a misztériumot próbálja megfejteni.

Elhatározta, hogy az első adandó alkalommal átadja az új könyvet Osmund apátnak. Éppen kicsomagolt, amikor a hálóterem végében Godleof testvér kijött Osmund szobájából.

Godleof egyidős volt Aldreddel, sötét bőrű, szíjas, vékony ember. Az anyja fejőlány volt, akit letepert egy átutazó nemesember. Godleof nem tudta az apja nevét, és célzott rá, hogy az anyjának sem sikerült kiderítenie. A fiatal szerzetesek többségéhez hasonlóan Godleof is osztotta Aldred nézeteit, és nem volt olyan óvatos és fösvény, mint Osmund és Hildred.

Aldredet megdöbbentette Godleof nyugtalan arca.

– Mi történt? – kérdezte. Látta, hogy Godleof valamit forgat a fejében, amit nem akaródzik elmondania. – Ki vele.

– Osmundot ápoltam. – Godleof marhapásztor volt, mielőtt beállt szerzetesnek, ott szokott rá a szófukarságra.

– Miért?

– Ágynak esett.

– Sajnálattal hallom – mondta Aldred –, bár nem igazán vagyok meglepve. Osmund már egy ideje betegeskedik, mostanában már az is gond számára, hogy lemenjen a lépcsőn, nemhogy föl. – Elhallgatott, figyelmesen nézett Godleofra. – Van más is, ugye?

– Jobb, ha Osmundot kérdezed.

– Jól van, megteszem. – Fogta a Combe-ből hozott könyvet, és bement Osmund szobájába.

Az apát az ágyban ült, párnák halmának támaszkodva. Nem volt jól, de nyugodtnak látszott. Aldred sejtette, hogy legszívesebben ágyban töltené az élete hátralévő részét, legyen az rövid vagy hosszú.

– Sajnálom, hogy gyengélkedsz, apát uram – mondta.

Osmund felsóhajtott.

– Isten az ő bölcsességében nem adott erőt, hogy folytassam a munkát.

Aldred nem igazán tudta, hogy egyedül Isten döntött-e így, de csak annyit mondott:

– Az Úré a bölcsesség.

– Kénytelen vagyok a fiatalabbakra támaszkodni – mondta Osmund.

Kissé zavartnak tűnt. Godleofhoz hasonlóan mintha őt is nyomasztotta volna valami, amit nehéz kibökni. Aldred úgy sejtette, rossz hírre számíthat.

– Talán azt fontolgatod, hogy helyettes apátot nevezel ki a monostor élére a betegséged idejére? – Ez fontos kérdés volt. A helyettes apátnak lesz a legnagyobb esélye arra, hogy Osmund halála esetén betöltse a megüresedett tisztséget.

Osmund nem a kérdésre felelt, ami baljós jel volt.

– A fiatalokkal az a probléma, hogy felfordulást okoznak – mondta. Ezt a szúrást nyilvánvalóan Aldrednek szánta. – Idealisták – folytatta az apát. – Megsértik az embereket.

Ideje volt abbahagyni a köntörfalazást. Aldred nyíltan rákérdezett:

– Kijelöltél már valakit?

– Hildredet – felelte Osmund, és lesütötte a szemét.

– Köszönöm, apát uram – szólt Aldred. A könyvet Osmund ágyára dobta, és kiment.

20. fejezet

998. július

Wilf a vártnál hosszabb ideig, három hónapig volt távol.

Hat héttel korábban jött egy tömör üzenet, hogy mélyebbre hatoltak be Walesbe, mint eredetileg tervezték, és Wilf jó egészségnek örvend.

Ragnának hiányzott a férje. Megszokta, hogy van egy férfi, akihez szólhat, megbeszélheti vele a problémáit, és ledőlhet mellé éjszaka. Inge alakja ugyan beárnyékolta az örömöt, mégis várta Wilf hazatérését.

Szinte mindennap látta Ingét az erődben. Ragna volt a hivatalos feleség, tehát fölszegte a fejét, és nem állt szóba a vetélytársával, de közben egyfolytában megalázottnak érezte magát.

Idegesen töprengett, hogy mire számítson a hazatérő Wilftől. Valószínűleg más nőkkel is hált a hadjáratban. Brutális őszinteséggel közölte vele – nem az esküvő előtt, hanem utána –, hogy szerelme a felesége iránt nem zárja ki a szexet másokkal. Találkozott vajon fiatalabb, szebb lányokkal Walesben? Vagy Ragna testére éhesen érkezik? Vagy mindkettő igaz?

Wilf egy nappal előre értesítette lovas futárral, hogy jönnek. Ragna meghajtotta az egész erődöt. A konyhában lakoma készült, levágtak egy tinót, tüzet raktak, hogy megsüssék nyárson, csapra vertek söröshordókat, kenyeret sütöttek. Akikre nem volt szükség a konyhában, azok kitakarították az istállókat, friss kákát és szalmát hintettek a földre, felverték a derékaljakat, kiszellőztették a takarókat.

Ragna átment Wilf házába, rozsot égetett benne, hogy elkergesse a rovarokat, leemelte az ablaktáblákat, hogy beengedje a friss levegőt, hívogató levendula- és rózsaszirmokkal hintette be az ágyat. Bekészített egy kosár gyümölcsöt, egy palack bort, egy hordócska sört, kenyeret, sajtot és füstölt halat.

A szorgoskodás elterelte a figyelmét a szorongásáról.

Másnap reggel utasította Catet, hogy forraljon egy üst vizet, és tetőtől talpig megmosakodott, különös gondot fordítva a szőrös részekre. Azután

illatos olajat kent a nyakára, a mellére, a combjára és a lábszárára. Frissen mosott ruhát, új selyemcipőt vett föl, fátylát aranyabronccsal szorította le.

Wilf délben érkezett. Ragna hallotta, hogyan éljenzik meg, ahogy hada élén átlovagol a városon, és sietett elfoglalni a fő helyet a csarnok előtt.

Férje lobogó vörös köpenyben vágtatott be az udvarra, sarkában hadnagyaival. Rögtön meglátta az asszonyt, és veszedelmes gyorsasággal közeledett. Ragna majdnem félreugrott az útjából, de tudta, meg kell mutatnia Wilfnek – és a tömegnek –, hogy ő tökéletesen megbízik a férfi reflexeiben. Látta, hogy Wilf haja és bajusza elvadult, borotvált állán szakáll burjánzik, és új sebhely húzódik a homlokán. Wilf látványosan kivárta az utolsó pillanatot, mielőtt megfékezte a hátasát, amely Ragnától alig pár tíz centire felágaskodott. Ragna szíve úgy vert, akár a pöröly, de az arcán egy pillanatra sem halványodott el az üdvözlő mosoly.

Wilf leugrott a lóról, és pontosan úgy ölelte magához, ahogy Ragna remélte. Az emberek az erődben éljeneztek és nevettek, tetszett nekik, hogy az ealdorman ilyen szenvedélyesen szereti a feleségét. Ragna tisztában volt vele, hogy Wilf az embereinek játszik, és el is fogadta: ez hozzátartozik a vezér szerepéhez. Ám az ölelés őszinteségéhez nem fért kétség. Wilf hevesen csókolta, átdugta a nyelvét a felesége szájába, és Ragna hasonló tűzzel válaszolt neki.

Egy perc múlva a férfi levált a szájáról, de nyomban ölbe is kapta. Az asszony boldogan kacagott. Wilf elvitte a csarnok melletti saját házába, miközben a tömeg helyeslően ordított, és Ragna kétszeresen örült, amiért tiszta és hívogató otthonnal várta a férjét.

Wilf a záron matatott, kivágta az ajtót, és bevitte Ragnát a házba. Az ágyra tette, majd becsapta az ajtót.

Ragna lerántotta a fátylát, szétrázta a haját, azután egyetlen mozdulattal ledobta a ruháját, és meztelenül végignyúlt az ágyon.

A férfi gyönyörrel és vágyakozva nézett végig rajta. Olyan volt, mint a szomjazó, mielőtt inna a hegyi patakból. Valósággal rázuhant Ragnára, le se vetette bőrzekéjét és vászonnadrágját.

Az asszony kézzel-lábbal átkulcsolta, és magába szippantotta.

Gyorsan vége lett. Wilf legördült Ragnáról, és pillanatok alatt elaludt.

Ragna egy darabig csak feküdt és figyelte. Tetszett neki a szakáll, de tudta, hogy Wilf másnap úgyis leborotválja, mert az angol nemesek nem viselnek szakállt. Megérintette Wilf homlokán az új forradást. A jobb halántékán kezdődött a hajvonalnál, és cikcakkban haladt a bal

szemöldökéig. Ragna ujja végigfutott a sebhelyen. A férfi megrezzent álmában. Bizonyára egy bátor walesi ejthette. Nyilván az életével fizetett érte.

Ragna töltött magának egy kupa bort, és megevett egy falat sajtot. Beérte azzal, hogy csak nézte a férjét, és boldog volt, amiért élve tért vissza hozzá. A walesiek nem valami hírhedett harcosok, de semmiképpen sem tehetetlenek. Bizonyára most is sírnak az erődben asszonyok, mert sose látják többé az emberüket.

Ahogy a férfi felébredt, ismét szeretkeztek, ezúttal lassabban. Wilf levetkőzött. Ragnának volt ideje kiélvezni mindent. Végigsimogatta a férfi vállát és mellét, ujjait belefúrta a hajába, és harapdálta az ajkát.

– Az istenekre, egy ökröt is meg tudnék enni – mondta a férfi, amikor végeztek.

– Süttettem egyet vacsorára. De hadd adjak most is valamit. – Bort vitt az ágyhoz, friss kenyeret, füstölt angolnát. Férje jó étvággyal evett.

– Találkoztam az úton Wynstannel – mondta Wilf.

– Ó.

– Elmesélte, mi történt Outhenhamben.

Ragna megfeszült. Várta ezt. Wynstan sosem fogja túltenni magát a vereségen. Igyekszik bosszút állni azzal, hogy egyenetlenséget szít közte és Wilf között. Ám azt már nem várta, hogy Wynstan ilyen gyorsan reagál. Ahogy tegnap megérkezett a hírnök, Wynstan nyilván azonnal elindult, hogy találkozzék Wilffel, és elsőnek adja elő a történetet, hátha védekezésre szoríthatja Ragnát.

Csakhogy ő már kidolgozta a stratégiáját. Az egész dolog Wynstan hibája, nem az övé, és nem fog bocsánatot kérni emiatt. Azonnal az ellenség területére tette át a hadszínterét.

– Ne légy dühös Wynstanre – mondta. – Nem szabad, hogy meghasonlás legyen a testvérek között.

Wilf erre nem számított.

– De hát Wynstan haragszik rád! – mondta.

– Hát persze. Engem megpróbált kifosztani, amíg oda voltál, azt hitte, kihasználhatja a távollétedet. De ne aggódj, megelőztem.

– Hát így volt? – Wilf nyilvánvalóan nem úgy tekintett az esetre, mint egy nagy hatalmú ember támadására egy védtelen asszony ellen.

– Nem sikerült neki, és ettől megharagudott. De én tudok bánni vele, és nem szeretném, ha aggódnál miattam. Kérlek, ne dorgáld meg.

Wilf még mindig igyekezett összeállítani a képet.

– De Wynstan azt mondja, megaláztad őt mások előtt.

– Természetes, hogy egy rajtakapott tolvaj megalázottnak érzi magát.

– Gondolom, így van.

– Ezt azzal lehet orvosolni, hogy felhagyunk a lopással, nem?

– De igen. – Wilf mosolygott, és Ragna látta, hogy sikeresen átmanőverezte magát a nehéz beszélgetésen. – Lehet, hogy Wynstan végre emberére akadt.

– Ó, nem érek én föl vele – mondta Ragna, noha tudta, hogy ennek az ellenkezője igaz. De erről épp eleget beszéltek, és a kérdést sikerült lezárni, úgyhogy másra terelte a szót. – Mesélj a kalandjaidról. Jól megleckéztetted a walesieket?

– Igen, és száz foglyot hoztam, akiket eladhatunk rabszolgának. Kisebb vagyont kereshetünk rajtuk.

– Ügyes vagy! – dicsérte Ragna, de nem így gondolta. A rabszolgaság olyan vonása volt az angol életnek, amelyet nehezen tudott elfogadni. Normandiában nagyjából megszűnt, itt azonban természetesnek tekintették. Száznál is több rabszolga volt Shiringben, sokuk az erődben élt és dolgozott. Ők végezték a piszkos és a nehéz munkákat, elszállították a trágyát, istállókat takarítottak, fát hordtak, árkokat ástak. A fiatalabbak nyilvánvalóan a város bordélyaiba kerültek, noha erről Ragnának nem volt személyes tapasztalata, mert még sosem járt efféle házban. A rabszolgákat általában nem láncolták meg. Akár el is szökhettek, néhányan meg is tették, de könnyen azonosítani lehetett őket, mert rongyokban, mezítláb jártak és idegen kiejtéssel beszéltek. A legtöbb szökevényt elkapták, visszahozták, és a gazda jutalmat fizetett a megtalálónak.

– Nem látszol olyan elégedettnek, mint amilyen lehetnél – jegyezte meg Wilf.

Ragna most nem óhajtott vitatkozni a rabszolgaságról.

– Feltüzelt a győzelmed – mondta. – Csak most azon töröm a fejem, elég férfi vagy-e ahhoz, hogy egy délután háromszor kapjál el.

– Hogy elég férfi vagyok-e? – kérdezte gúnyos méltatlankodással Wilf. – Na, ereszkedj csak négykézlábra, és megmutatom.

A foglyokat másnap tették közszemlére a főtéren. Sorokban álltak a poros földön a katedrális és az apátság között. Ragna odament Cat kíséretében, hogy megnézze őket.

Piszkosak és kimerültek voltak az úttól, némelyiken kisebb sérülések is látszottak, feltehetőleg nem adták olcsón a bőrüket. Ragna úgy képzelte, hogy akik súlyos sebeket kaptak, azokat hátrahagyták meghalni. A téren férfiak, nők, fiúk és lányok voltak, nagyjából tizenegy és harminc év között. Nyár volt, forrón sütött a nap, de ezeknek az embereknek nem jutott árnyék. Változatos módokon kötözték meg őket: voltak, akiknek megbéklyózták a lábát, hogy ne szaladhassanak el; másokat egymáshoz láncoltak; ismét másokat a foglyul ejtője tartott pányván, aki a rabja mellett ácsorogva várta, hogy kialkudhassa az árat. A közkatonák egy-két rabot árultak, de Wigelmnek, Garulfnak és a többi tisztnek ennél jóval többje volt.

Ragna végigment a sorok mentén, amelyeknek a látványa lehangolta. Az emberek azt mondták, hogy a rabszolgák tettek valamit, amiért ezt a sorsot érdemelték, és ez néha talán igaz volt, de nem mindig. Miféle bűnt követhettek el serdülő fiúk és lányok, amivel kiérdemelték a prostitúciót?

A rabszolgák tették, amit mondtak nekik, de általában csak épp annyi munkát végeztek, amit még megúszhattak büntetlenül; mivel pedig szükségük volt ételre, szállásra és a mégoly vacak condrára, végső soron nem voltak sokkal olcsóbbak a legrosszabbul fizetett napszámosoknál. Ám Ragnát az anyagi szempontoknál jobban érdekelték a lelkiek. A teljhatalom árt a léleknek. A kegyetlenkedés mindennapos volt; a törvények ugyan tiltották a rabszolgák bántalmazását, de ezeket nem nagyon erőltették, és a büntetések is enyhék voltak. Márpedig ha valaki büntetlenül megverhet, megerőszakolhat vagy akár meg is ölhet valaki mást, az a legrosszabbat hozza ki az emberből.

Ahogy nézegette az arcokat a téren, felismerte Garulf barátját, Stigandot, akivel összetűzött a labdajáték miatt. A suhanc túl mélyen hajolt meg ahhoz, hogy őszinte legyen, de nem volt annyira neveletlen, hogy Ragna leszidhassa. Nem törődött Stiggyvel, inkább a három foglyát nézte.

Rádöbbent, hogy az egyiket ismeri.

A lány tizenöt körül lehetett. Fekete haja és kék szeme volt, ami egyformán jellemző a walesiekre és a bretonokra a Csatorna másik partján. Csinos lett volna, ha a piszkot lemossák az arcáról. A lány visszanézett rá, és a sebezhetőségétől, amelyet alig leplezett a dac, beugrott Ragna agyába az emlék. – Te Dreng’s Ferryben laktál!

A rab nem szólt semmit.

Ragna még a nevére is emlékezett.

– Blod.

A lány továbbra is hallgatott, de az arca megenyhült.

Ragna lehalkította a hangját, hogy Stiggy ne hallja.

– Azt mondják, megszöktél. Tehát másodszor fogtak el. – *Micsoda balszerencse,* gondolta, és mélységesen megsajnálta ezt a lányt, akinek kétszer kellett elszenvednie ezt a sorsot.

Több is az eszébe jutott.

– Azt hallottam, hogy Dreng… – Elnémult, és a szájához kapott.

Blod tudta, mit nem mer kimondani Ragna.

– Dreng megölte a babámat.

– Szomorú. Senki nem segített?

– Edgar beugrott a folyóba, hogy kimentse a kicsit, de nem találta meg a sötétben.

– Ismerem Edgart. Jó ember.

– Az egyetlen tisztességes angol, akivel találkoztam – válaszolta keserűen Blod.

Ragna olvasott a szeméből.

– Beleszerettél?

– Mást szeret.

– Sungifut.

A lány egy talányos pillantást vetett rá, de nem felelt.

– Azt, akit a vikingek öltek meg – folytatta Ragna.

– Igen, őt. – Blod nyugtalanul nézett körül.

– Gondolom, aggódsz, hogy ez alkalommal ki vesz meg.

– Drengtől félek.

– Egészen biztos, hogy nincs a városban, mert akkor eljönne hozzám látogatóba. Szeret úgy tenni, mintha egy család lennénk. – A tér másik oldalán felfedezte Wynstan püspököt és mellette testőrét, Cnebbát. – De vannak itt más kegyetlen emberek is.

– Tudom.

– Talán megvásárolhatnálak.

Blod arca felvidult.

– Megtennéd?

Ragna odaszólt Stiggynek.

– Mennyit remélsz ezért a rabszolgáért?

– Egy fontot. Tizenöt éves, fiatal.
– Túl sok. De fél fontot adok érte.
– Nem, annál többet ér.
– Megfelezzük a különbséget?
Stiggy összevonta a szemöldökét.
– Az mennyi lenne? – Tudta, mit jelent megfelezni a különbséget, de a számtanhoz nem értett.
– Száznyolcvan penny.
Váratlanul felbukkant mellettük Wynstan.
– Rabszolgát vásárolsz, Lady Ragna? – szólította meg az asszonyt. – Azt hittem, ti, fennkölt erkölcsű normannok helytelenítitek az intézményt.
– Mint ahogy a fennkölt erkölcsű püspökök is helytelenítik a paráznaságot.
– Rózsa ajak, tövis nyelv. – Eddig is kíváncsian nézte Blodot, és most megkérdezte: – Téged ismerlek, ugye?
– Megerőszakoltál, ha erre célzol – felelte hangosan Blod.
Wynstan zavartnak tűnt, ami szokatlan dolog volt nála.
– Ne légy nevetséges.
– Kétszer is megtetted. Még azelőtt, hogy teherbe estem, így minden menetért három pennyt fizettél Drengnek.
Wynstan csak játszotta a papi erényeket, most mégis kínos volt számára, hogy ilyen hangosan, a nyilvánosság előtt vádolják meg paráznasággal.
– Ostobaság. Csak kitaláltad. Emlékszem, megszöktél Drengtől.
– Megölte a kisfiamat.
– Kit érdekel? Egy rabszolga gyereke…
– Talán a te fiad volt.
Wynstan elsápadt. Ez a lehetőség láthatólag nem fordult meg a fejében. Igyekezett megőrizni a méltóságát.
– Korbácsot érdemelsz a szökésért.
Ragna félbeszakította.
– Éppen alkudozom erre a rabszolgára, püspök uram, ha megbocsátasz, fejezzük be a beszélgetést.
Wynstan rosszindulatúan mosolygott.
– Nem veheted meg.
– Tessék?
– Dehogynem veheti! – háborodott fel Stiggy.
– Nem veheti. Szökevény. Vissza kell adni törvényes tulajdonosának.

– Kérlek, ne – suttogta Blod.

– Erről nem én döntök – felelte Wynstan nyájasan. – Még ha a rabszolga tisztelettel beszélt volna velem, az sem változtatna a dolgon.

Ragna szeretett volna vitatkozni, de tudta, hogy Wynstannek igaza van. Ő erre nem gondolt, de a szökevény rabszolga még akkor is a gazdája tulajdonának számított, ha hónapokat csatangolt szabadon.

– Vissza kell vinned a lányt Dreng’s Ferrybe – utasította a püspök Stiggyt.

Blod sírni kezdett.

Stiggy nem értette.

– De hát az én rabom!

– Drengtől megkapod az előírt jutalmat, amiért visszaviszed a szökött rabját, szóval nem jutsz koldusbotra.

De Stiggy csak bámult bambán.

Ragna hitt benne, hogy a törvényt be kell tartani. A törvény lehet kegyetlen, de még mindig jobb, mint a törvénytelenség. Ám ez alkalommal hajlandó lett volna dacolni vele. Micsoda otromba tréfája a sorsnak, hogy egy Wynstan-féle szavaljon a törvényről!

– Átveszem a lányt, és kárpótolom Drenget – szűrte a fogai között.

– Nem, nem – tiltakozott Wynstan. – Ezt nem teheted a kuzénommal. Ha Dreng el akarja adni neked a rabszolgáját, megteheti, de előbb vissza kell kapnia.

– Hazaviszem, és üzenek Drengnek.

– Fogd azt a rabot, és zárd be a székesegyház kriptájába – utasította a püspök Cnebbát, majd Stiggyhez fordult. – Megkapod, amikor készen állsz rá, hogy visszavidd Dreng’s Ferrybe. – Végül Ragnára nézett. – Ha nem tetszik, tégy panaszt a férjednél.

Cnebba elkezdte kioldozni Blodot.

Ragna belátta, hogy hibázott, amikor Bern nélkül jött ide. Ha itt lenne, ellensúlyozná Cnebbát, és legalább elnapolhatnák a végső döntést Blod sorsáról. De még ez is lehetetlen volt.

Cnebba megragadta Blod karját, és elvezette.

– Kiadós korbácsolásra számíthat, ha egyszer Dreng a keze közé kapja – mondta Wynstan. Mosolygott, meghajolt, és ellejtett Cnebba után.

Ragna sikítani tudott volna csalódott haragjában, de magába fojtotta az indulatot, és emelt fővel vonult el a térről, fel az erődbe.

Július az éhes hónap, tűnődött Edgar, miközben a testvérei gazdaságát nézte. A téli tartalék nagy részét mostanra felélik, és mindenki arra vár, hogy augusztusban és szeptemberben arathasson. Bár a tehenek ebben az évszakban is tejeltek, és a tyúkok tojtak, így azok, akiknek volt tehenük vagy tyúkjuk, nem éheztek. Mások az erdő korai zöldségféléit és gyümölcseit ették, leveleket, bogyókat, hagymát, ami ugyancsak sovány koszt. Akiknek nagyobb gazdaságuk volt, megengedhették maguknak, hogy tavasszal ültessenek némi babot, amit júniusban és júliusban leszedhettek, ám nem sok parasztnak volt felesleges földje.

Edgar testvérei éhesek voltak, de már nem sokáig. A második évben bőven termett szénájuk az alacsonyabban fekvő földeken a folyó partján. A nyári napfordulót megelőző három hétben sokat esett, a folyó vízszintje megnőtt, azonban csodálatos módon megjavult az idő, és lekaszálhatták a magas füvet. Ma Edgar ötven métert gyalogolt lefelé folyásirányban, hogy kisúroljon egy főzőedényt jó messze a víznyerő helytől, és láthatta a számos acre-t, ahol a levágott fű száradt és sárgult az erős napfényben. A testvérei hamarosan eladhatják a szénát, és lesz pénzük élelemre.

A távolban megpillantott egy lovat, amely lefelé jött a dombról a falu felé. Csak nem Aldred az, Dismas hátán? Mielőtt elváltak útjaik Mudeford Crossingnál, Edgar megkérdezte Aldredet, mit tesz Wynstan pénzhamisítási ügyében, és Aldred azt felelte, hogy ezen még gondolkodnia kell. Csak nem eszelt ki valamit a szerzetes?

Ám a lovas nem Aldred volt. Ahogy a ló közelebb ért, Edgar látta, hogy egy ember ül rajta, egy másik mögötte baktat. Visszaindult a kocsmához, hogy kéznél legyen, ha szükség lenne a kompra. Pár perc múlva azt is látta, hogy a gyalogost a nyereghez pányvázták. Nő volt, mezítláb, rongyosan. Végül azt is látta, hogy Blod az, és felhördült kétségbeesésében.

Olyan biztosra vette, hogy Blod elmenekült! Hogyan foghatták el ilyen hosszú idő múlva? Aztán eszébe jutott, hogy Wilwulf elöljáró hadat vitt a walesiekre: Blod bizonyára a foglyok között került vissza. Micsoda tragikus balszerencse, hogy kiszabadul, azután másodszor is rabszolga lesz!

A lány fölemelte a fejét, és meglátta Edgart, de ahhoz se volt ereje, hogy üdvözölje. A válla megroskadt, csupasz lába vérzett.

A lovas nagyjából annyi idős lehetett, mint Edgar, csak termetesebb, és kardot viselt. Amikor meglátta őt, odaszólt neki:

– Te vagy a révész?

Edgar úgy látta rajta, hogy ez az alak nem az eszéből él.

– Drengnek, a révésznek dolgozom.

– Visszahoztam a rabszolgáját.

– Látom.

Dreng előjött a kocsmából. Felismerte a lovast.

– Aggyisten, Stiggy, mit akarsz? Az istenekre, csak nem az a kis kurva Blod az?

– Ha tudtam volna, hogy a tied, ott hagyom Walesben, és egy másik lányt fogok el – morgott Stiggy.

– De az enyém!

– Fizess ki, mielőtt visszaadnám.

Drengnek nem tetszett a gondolat.

– Tényleg?

– Wynstan püspök mondta.

– Ó. És azt is mondta, hogy mennyibe kerül?

– Az árának a felébe.

– Nem sokat ér a nyomorult kurva.

– Egy fontot kértem, és Lady Ragna a felét ajánlotta.

– Vagyis egy fél font felével tartozom, ami hatvan penny.

– Ragna száznyolcvanat adott volna!

– De nem adott. Rajta, oldozd el a kurvát, és gyere be.

– Előbb ide a pénzt!

Dreng hangja meglágyult, játszotta a barátságosat.

– Nem akarsz egy tál levest meg egy korsó sört?

– Nem. Még csak dél van. Rögtön vissza akarok indulni. – Stiggy nem volt teljesen hülye, és nyilván ismerte a kocsmárosok erkölcseit. Ha berúg és itt marad éjszakára, ki tudja, mennyi marad reggelre a hatvan pennyjéből.

– Jól van. – Dreng bement. Stiggy leszállt a lováról, és eloldozta Blodot. A lány leült a földre, és várt.

Hosszabb idő után Dreng előkerült a rongyba göngyölt pénzzel. Odaadta Stiggynek, aki az övén lógó erszénybe dugta.

– Nem számolod meg? – kérdezte Dreng.

– Bízom benned.

Edgar elfojtott egy nevetést. Csak egy bolond bízhat Drengben. Bár Stiggy valószínűleg nem is tud hatvanig számolni.

Stiggy fölszállt a lovára.

– Biztosan nem kóstolod meg a feleségem híres sörét? – kérdezte Dreng. Még mindig reménykedett benne, hogy valamennyit visszaszerez a pennykből.

– Nem. – Stiggy megfordította a lovát, és elindult vissza, amerről jött.

– Befelé – parancsolta Dreng Blodnak.

Mikor a lány elhaladt mellette, Dreng fenékbe rúgta. A lány feljajdult, megbotlott, de visszanyerte az egyensúlyát.

– Ez csak a kezdet – ígérte a kocsmáros.

Edgar követte őket, ám Dreng az ajtónál megfordult, és azt mondta:

– Te kint maradsz.

Bement, és becsukta az ajtót.

Edgar elfordult, és kinézett a folyóra. Kevéssel később hallotta, ahogy Blod feljajdul fájdalmában. Ez elkerülhetetlen, mondta magában: a rabszolgát megbüntetik a szökésért. A rabszolgának kevés vagy semmi pénze sincs, nem fizethet bírságot, vagyis az egyetlen lehetséges büntetés a verés. Ez volt a szokás, a törvény sem tiltotta.

Blod ismét feljajdult, majd zokogni kezdett. Edgar hallotta, hogy Dreng a verés közben felváltva nyög az erőfeszítéstől, és mocskolja az áldozatát.

Dreng a jogait gyakorolja, győzködte magát. És Dreng az ő gazdája is. Nincs joga közbeavatkozni.

Blod kegyelemért könyörgött. Edgar hallotta Leaf és Ethel hangos és hiábavaló tiltakozását.

Blod sikoltani kezdett.

Edgar kivágta az ajtót és berontott. Blod a földön vonaglott a fájdalomtól, az arca vérben ázott. Dreng rugdosta. Ha a lány a fejét védte, a kocsmáros hasba rúgta, ha a testét, akkor fejbe rúgta. Leaf és Ethel a karjánál fogva húzták volna vissza Drenget, ám az túl erős volt hozzájuk.

Ha ez így folytatódik, Blod meghal.

Edgar megmarkolta Drenget hátulról, és visszarántotta.

Dreng kitépte magát a szorításból, gyorsan megfordult, és beleöklözött Edgar arcába. Erős ember volt, az ütés fájt. Edgar ösztönszerűen reagált. Állcsúcson vágta Drenget, akinek a feje úgy csapódott hátra, mint a láda fedele.

A földön fekve rászegezte az ujját Edgarra.

– Kifelé ebből a házból! – üvöltötte. – És ne gyere vissza többé!

Ám Edgar még nem végzett. Rátérdelt Dreng mellére, azután két kézzel megragadta a torkát. Dreng lélegzete elakadt. Hiábavalóan csapkodta Edgar karját.

Leaf sikoltott.

Edgar addig hajolt előre, míg az arcuk pár centire került egymástól.

– Ha még egyszer megütöd, visszajövök – mondta –, és Istenre esküszöm, megöllek.

Lazított a szorításán. Dreng rekedten hörgött és lihegett. Edgar a két asszonyra nézett, akik rémülten visszahúzódtak.

– Nem tréfálok – mondta.

Azután felállt, és kiment.

Elindult a folyóparton a tanyára. A bal arccsontját dörgölte. Fekete karikás lesz a szeme. Egyáltalán volt ennek valami haszna? Dreng ismét megverheti Blodot, amint kiszuszogta magát. Edgar csak abban reménykedhetett, hogy a fenyegetése szöget ütött a kocsmáros fejébe.

Ő mindenesetre elvesztette az állását. Dreng mostantól valószínűleg Blodot küldi a kompra. A lány elboldogul vele, ha összeszedi magát a verés után. Talán ez visszatartja Drenget attól, hogy nyomorékra verje. Reménykedjünk.

Nem látta a mezőn Ermant és Eadbaldot. Mivel dél volt, Edgar sejtette, hogy a házban ebédelnek. Csakugyan ott ültek a napon egy kecskelábú asztalnál, amit Edgar készített, nyilvánvalóan most végeztek a délebéddel. Mama az ölében tartotta a négy hónapos Winnie babát, és ismerős dalocskát dúdolt neki. Lehet, hogy Edgar a gyerekkorából emlékezett rá? Mama felgyűrte a ruhaujját, és Edgar döbbenten látta, milyen vékony a karja. Sosem panaszkodott, de nyilvánvalóan beteg volt.

Eadbald ránézett, és azt kérdezte:

– Mi történt az arcoddal?

– Összeszólalkoztam Drenggel.

– Miről?

– Ismét elkapták Blodot, a rabszolgát. Megölte volna, de leállítottam.

– Minek? Az övé, megölheti, ha akarja.

Ez majdnem igaz volt. Aki ok nélkül megölte a rabszolgáját, annak esetleg böjtölni kellett vezeklésből, de okot könnyű volt találni, és a böjt komolytalan büntetés.

Ám Edgarnak más volt a véleménye.

– Nem fogom hagyni, hogy a szemem előtt ölje meg!

A testvérek most már kiabáltak. Ez megijesztette Winnie-t, aki nyekeregni kezdett.

– Hát te sült bolond vagy! – mondta Erman. – Ha nem vigyázol, Dreng elcsap!

– Már megtette. – Edgar leült az asztalhoz. A levesestál kiürült, de volt még egy árpakenyér, arról tört le egy darabot. – Nem megyek vissza a sörházba.

Enni kezdett.

– Remélem, nem képzeled, hogy mi fogunk etetni! – mordult rá Erman. – Ha elég hülye voltál, hogy elveszítsd az állásodat, az a te bajod.

Cwenburg átvette a babát a mamától, és azt mondta:

– Így is alig van elég tejem Winnie-nek! – Kitakarta a mellét, és a baba szájába dugta a mellbimbót, miközben fülledt pillantást vetett Edgarra.

– Ha nem láttok szívesen, elmegyek – állt föl Edgar.

– Ne bolondozz. Ülj le! – szólt rá a mama. A többiekre nézett. – Egy család vagyunk. Minden gyermekem – vagy unokám – enni kap ennél az asztalnál, amíg van egy morzsa a házban, és ezt soha, egyikőtök se felejtse el!

Éjjel vihar volt. A szél a ház gerendáit rázta, az eső dobolt a zsúptetőn. Valamennyien felriadtak, beleértve Winnie babát is, aki úgy sírt, hogy meg kellett etetni.

Edgar résnyire nyitotta az ajtót, és kilesett, de az éjszaka fekete volt. Semmit sem látott, csak az esőfüggönyt, amely torz tükörként verte vissza a tűzhely vörös izzását. Edgar szorosan becsukta az ajtót.

Winnie visszaaludt, a többiek is elszundítottak, de Edgar szemére nem jött álom. Aggódott a széna miatt. Ha vizes marad, megrohad. Kiszáríthatják vajon, ha ismét változik az idő, és reggel kisüt a nap? Nem volt eléggé gazda ahhoz, hogy ezt tudja.

Pirkadatkor elállt a szél, az eső mérséklődött, bár továbbra sem állt el. Edgar ismét kinyitotta az ajtót.

– Megyek, utánanézek a szénának – mondta, és magára kanyarította a köpenyét.

A testvérei és mama is jöttek, otthagyva Cwenburgöt a babával.

Ahogy leértek a partra, láthatták, mekkora csapás érte őket. A mező víz alatt állt. A széna nem csupán elázott, de úszott.

Iszonyodó rémülettel bámultak a hajnali fényben.

– Ennek vége – szólalt meg a mama. – Semmit sem tehetünk. – Megfordult, és elindult vissza a házhoz.

– Ha mama azt mondja, hogy nincs remény, akkor nincs remény – szögezte le Eadbald.

– Igyekszem kitalálni, hogyan történhetett – mondta Edgar.

– Annak meg mi haszna? – kérdezte Erman.

– Gondolom, az eső túl sok volt, a föld nem tudta beszívni, így a víz lefutott a domboldalon és megállt az alacsony részen.

– Öcsém, a világ esze!

Edgar nem törődött vele.

– Ha a vizet el lehetett volna vezetni, akkor meg lehetett volna menteni a szénát.

– Na és? Nincs elvezetve.

– Azon gondolkozom, mennyi időbe telik egy árkot ásni a lejtő tetejéről a partig, hogy elvezessük a vizet, bele a folyóba.

– Ahhoz már késő!

A mező hosszú volt és keskeny, Edgar kétszáz méterre becsülte a szélességét. Egy erős férfi meg tudja csinálni egy, legföljebb két hét alatt, ha az ásás nehéznek bizonyul.

– Van egy kis horpadás a mező közepén – mondta az esőben hunyorogva. – A legjobb hely az ároknak.

– Most áskálhatunk árkokat – válaszolta Erman. – Ki kell gazolnunk a zabot, azután pedig learatjuk. Mama pedig mostanában nem dolgozik.

– Én kiásom az árkot.

– És mit eszünk közben most, hogy hatan vagyunk?

– Nem tudom – felelte Edgar.

Visszacaplattak az esőben a házhoz. Edgar látta, hogy az anyja nincs ott.

– Mama hova ment? – kérdezte Cwenburgöt.

Cwenburg vállat vont.

– Azt hittem, veletek van.

– Otthagyott minket. Azt gondoltam, hogy ide jött vissza.

– Hát nem jött.

– Hova mehetett még ebben az időben?

– Honnan tudhatnám? A ti anyátok.

– Megnézem a csűrben.

Kiment az esőbe. Mama nem volt a csűrben. Edgar rosszat sejtett.

Végignézett a földön. Ebben az időben nem látott el a faluig, de mama nem arra indult, és ha meggondolta volna magát, el kellett volna mennie a három fia mellett.

De akkor merre van?

Igyekezett leküzdeni a rémületét. Elment az erdő széléig. Csakhogy mit keresne ilyen időben a fák között az anyjuk? Lement a dombon a folyóhoz. Mama nem mehetett át a másik partra, mert nem tud úszni. Edgar a túlsó partot pásztázta.

Mintha látott volna valamit pár száz méterrel lejjebb, folyásirányban. A szíve kihagyott egy ütemet. Nedves rongycsomóra emlékeztetett, de jobban megnézve észrevette, hogy kiáll belőle valami, ami borzalmasan hasonlít egy kézre.

Edgar sietni kezdett a parton, türelmetlenül törtetve a bokrok és az alacsony ágak között, és minél közelebb ért, annál jobban rettegett. A rongycsomó ember volt. Félig belelógott a vízbe. A barna ruha nőre utalt. Az arca lefelé fordult, de a test alakja ijesztően ismerős volt.

Nem mozgott.

Edgar letérdelt mellé. Gyengéden elfordította a fejét. Beigazolódtak a félelmei: mama volt az.

Nem lélegzett. Edgar kitapogatta a szívét. Nem vert.

Kezével a mozdulatlan testen Edgar lehajtotta a fejét az esőben, és sírt.

Egy idő után gondolkodni kezdett. Mama vízbe fúlt – de miért? Semmi oka nem volt belemenni a folyóba. Hacsak…

Hacsak nem készakarva tette. Megölte magát, hogy a fiainak elég étel jusson? Edgar émelygett.

Mintha egy hideg ólomkolonc lett volna a szíve helyén. Mama elment. Edgar el tudta képzelni a gondolatmenetét: ő beteg, már dolgozni se bír, kevés ideje maradt ezen a földön, annyit tesz, hogy eleszi a kenyeret a családja elől. Feláldozta magát értük, talán leginkább az unokájáért. Ha ezt elmondja Edgarnak, ő vadul vitatkozott volna; de mama csak végiggondolta, azután megtette a szörnyű, logikus lépést.

Edgar úgy döntött, hogy hazudni fog. Öngyilkosság gyanúja esetén az anyjától megtagadják a keresztény temetést. Majd azt fogja mondani, hogy az erdőben találta meg. A vizes ruhára ott van magyarázatnak az eső. Mama beteg volt, talán kezdett megzavarodni, eltévedt, és ebben a legyengült

állapotában végzetes hatással volt rá az eső. A bátyjainak is ezt mondja majd. Akkor megpihenhet mama a templomkertben.

Víz buggyant ki a szájából, amikor Edgar fölvette. Könnyű volt, nagyon lefogyott Dreng’s Ferryben. Még ki sem hűlt teljesen.

Megcsókolta a homlokát.

Azután hazavitte.

Másnap a három testvér megásta a sírt az ázott templomkertben, és eltemették a mamát. A faluból mindenki eljött, Drenget leszámítva. Mama bölcsessége, határozottsága elnyerte az emberek tiszteletét.

A testvérek egy év alatt elveszítették az apjukat és az anyjukat.

– Elsőszülött fiúként most már én vagyok a családfő – mondta Erman, de ezt senki se vette komolyan. Edgar volt az okos, a leleményes, ő talált megoldásokat a problémákra. Sose mondta ki, de gyakorlatilag ő lett a család feje, és ez vonatkozott a fárasztó Cwenburgre meg a babára is.

A temetés utáni napon elállt az eső, és Edgar ásni kezdte az árkot. Nem tudta, beválik-e a terve. Vajon ez is egy olyan ötlet, amely a gyakorlatban kudarcot vall, mint a kőcserép, amellyel be akarta fedni a sörfőzdét? Meg kellett próbálnia, hogy lássa.

Rozsdás vaspapucsos faásót használt. Nem akarta, hogy az ároknak magas partja legyen – az meghiúsította volna a célt –, így hát a földet le kellett hordania a folyóhoz. Ott arra használta, hogy a partot magasítsa vele.

Az élet a tanyaházban alig volt elviselhető a mama nélkül. Erman kinézte Edgar szájából a falatot, Cwenburg folyamatosan provokálta, amiért nem vette feleségül, Eadbald nyavalygott, hogy fáj a háta a gazolástól. Csak a kis Winnie volt aranyos.

Az árok két hét alatt lett kész. Kezdettől fogva volt benne víz, egy erecske csurdogált lefelé a domboldalon, amit Edgar jó jelnek tartott. Nyílást vágott a megmagasított folyópartban, hogy kivezesse a vizet. A töltés mögött kialakult egy tavacska, amelynek a szintje egy magasságban volt a folyóval, és Edgar rájött, hogy a természetnek van egy törvénye, amely szerint minden víz ugyanarra a szintre törekszik.

Mezítláb gázolt a tavacskában, miközben kövekkel erősítette a partot, amikor érezte, hogy mozog valami a lábujjai alatt. Rájött, hogy hal van a tavacskában. Angolnákra hágott. Hogy lehet ez?

Nézte, amit létrehozott, és elképzelte a vízi teremtmények életét. Többé-kevésbé összevissza úszkálnak, és némelyik nyilvánvalóan átkerül a folyóból a tavacskába azon a résen, amit ő nyitott a parton. De hogyan találják meg a kiutat? Csapdába kerülnek, legalábbis egy időre.

Kezdett kirajzolódni egy megoldás az élelmezés problémájára.

Horoggal és zsineggel horgászni lassú és megbízhatatlan módszer. A combe-i halászok hatalmas hálókat kötöttek, és nagy hajókon vitorláztak azokra a helyekre, ahol ezerfős vagy még nagyobb rajokban úsztak a halak. De van egy másik mód is.

Edgar látott már varsákat, és úgy gondolta, ilyet ő is tudna csinálni. Bement az erdőbe, hosszú, hajlékony, zöld ágakat vágott a bokrokról és a suhángokról. Azután leült a földre a ház mellett, és elkezdte fonni őket arra a formára, amelyre emlékezett.

Erman meglátta és odaszólt:

– Ha majd befejezted a játszadozást, segíthetsz nekünk a földeken.

Edgar font vesszőből egy szűk nyakú, öblös edényt. Ez ugyanúgy fogja majd a halat, mint a tavacska, könnyen be lehet jutni, de nehéz kikerülni belőle – már ha működik a dolog.

Estére elkészült a halfogóval.

Reggel elment a kocsma trágyadombjához, és keresett valamit, amit csaléteknek használhatna. Talált egy csirkefejet meg két rothadó nyúllábat. Berakta őket a kosár fenekére.

Egy követ is betett, hogy a varsa ne billenjen el, azután beleengedte a tavacskába, amelyet ő ásott.

Megparancsolta magának, hogy hagyja ott, rá se nézzen huszonnégy órán át.

Másnap reggel, ahogy kilépett a házból, Eadbald utánaszólt:

– Hova mész?

– Megnézem a varsámat.

– Azt csináltál?

– Nem tudom, beválik-e.

– Jövök én is, megnézem.

Mind követték Edgart, Eadbald, Erman és Cwenburg a babával.

Edgar belegázolt a tavacskába, amelyben combig ért a víz. Nem tudta, pontosan hova süllyesztette el a csapdát. Meggörnyedve kellett tapogatóznia a sárban. Még az is lehet, hogy a varsa arrébb úszott az éjszaka.

– Elvesztetted? – gúnyolódott Erman.
Nem veszíthette el, ahhoz nem volt elég nagy a tavacska. Ám legközelebb meg kell jelölnie a helyet valamilyen bójaféleséggel, például egy fadarabbal, amit olyan hosszú zsineggel köt a kosárhoz, hogy a víz színén úszhasson.
Ha lesz legközelebb.
Végül vesszőfonadékhoz ért a keze.
Némán imádkozott.
Megtalálta a varsa nyakát, és úgy húzta ki a vízből, hogy fölfele nézzen a szája.
Súlyos volt. Edgar aggódott, hogy talán elakadt.
Egy rántással kiemelte. A fonadékból kizúdult a víz, és Edgar már belelátott a varsába. Tele volt angolnával.
– Látjátok? – kiáltotta örömmel Eadbald.
– Gazdagok vagyunk! – tapsolt Cwenburg.
– Bevált – mondta elégedetten Edgar. Ebből az egyetlen fogásból jóllakhatnak egy hétig, vagy még tovább!
– Látok két pisztrángot is, meg kisebb halakat, amelyeket nem ismerek – jelezte Eadbald.
– Az apróhal jó lesz csalinak a következő alkalommal – mondta Edgar.
– Következő? Úgy gondolod, hogy minden héten meg tudod csinálni?
Edgar vállat vont.
– Nem vagyok biztos benne, de miért ne? Akár mindennap. A folyóban temérdek hal van.
– Több halunk lesz, mint amennyit meg tudunk enni!
– Akkor majd eladjuk egy részét, és húst veszünk.
Elindultak vissza a házhoz, Edgar hozta a kosarat a vállán.
– Nem is tudom, miért nem csinálták ezt itt korábban – tűnődött Eadbald.
– Az előző gazdának biztos nem jutott az eszébe – válaszolta Edgar. Gondolkozott még egy kicsit, és hozzátette: – És errefelé senki sem olyan éhes, hogy új dolgokat próbáljon ki.
Beletették a halakat egy kondér vízbe. Cwenburg megtisztított és megnyúzott egy nagyot, azután reggelire megsütötte a tűz fölött. Brindle halbőrt kapott.
Úgy döntöttek, hogy a pisztrángot elteszik vacsorára, a többit megfüstölik. A gerendára akasztják az angolnákat, és tartósítják őket télre.

Edgar az apróhalat visszatette csalinak a varsába, és ismét belesüllyesztette a csapdát a tavacskába. Vajon másodjára mennyit talál benne? Ha csak feleannyit, mint ma, akkor is lesz mit eladni.

Leült, nézte az árkot, a folyópartot és a tavat. Megoldotta az áradás problémáját, talán azt is kimódolta, hogy a családnak legyen mit ennie a belátható jövőben. Akkor miért nem boldog?

Hamarosan megtalálta a választ.

Nem akar halász lenni. Gazdálkodó sem. Ha a jövőjéről álmodott, sosem képzelte azt, hogy a legnagyobb teljesítménye egy halcsapda lesz. Úgy érezte magát, mint valamelyik angolna, úszkál körbe-körbe a kosárban, és sosem találja meg a kivezető szűk nyílást.

Tudta, hogy tehetséges. Vannak, akik jól harcolnak, vannak, akik elszavalnak olyan verseket, amelyek órákig tartanak, vannak, akik elkormányoznak egy hajót a csillagok után. Ő a formákat meg a számokat érti, amelyekben valahol ott rejtőzik az érzék a súlyokhoz, a terheléshez, a nyomáshoz, a feszültséghez és ahhoz a csavaróerőhöz, amelyre nincsen szó.

Volt idő, amikor nem ismerte fel, hogy ebben kivételes. Olykor sértődés is lett belőle, főleg, ha idősebb emberektől kérdezte: „Hát nem nyilvánvaló?”

Ő csak látott bizonyos dolgokat. Elképzelte, amint a fölös esővíz lefut a mezőről az árokba, majd az árkon át a folyóba, és a látomása valóra vált.

De ennél többre is képes. Épített egy viking hajócskát, egy kőházat sörfőzéshez és egy vízlevezető árkot, de ez csak a kezdet. A tehetségét nagyobb dolgokra kell használnia. Ugyanúgy tudta, mint ahogy azt tudta, hogy a halak csapdába esnek a varsában.

Ez volt a sorsa.

21. fejezet

998. szeptember

Aldred veszedelmes játékba kezdett, amikor meg akart buktatni egy püspököt. Minden püspök hatalmas, de Wynstan ráadásul gátlástalan és embertelen. Osmund apát nem ok nélkül rettegett tőle. Aki a püspököt megsérti, az egy oroszlán szájába dugja a fejét.

De a keresztényeknek meg kell tenniük.

Minél tovább töprengett, annál biztosabb lett benne, hogy Den seriff az illetékes, aki eljárhat Wynstannel szemben. Először is, a seriff a király képviselője, és a pénzhamisítás felségárulás, mert az uralkodó feladata a pénz értékének megőrzése. Másodszor, a seriff és az emberei vannak olyan hatalmasok, mint Wilwulf és az öccsei: a két frakció kölcsönösen fékezi egymást, ami kölcsönös ellenségeskedéshez vezet. Aldred biztosra vette, hogy Den gyűlöli Wilfet. Harmadszor, egy előkelő pénzhamisító leleplezése személyes diadal lenne a seriff számára. Elnyerné a király tetszését, aki bizonyosan nem fukarkodna a jutalommal.

A vasárnapi mise után megkereste a seriffet, és olyan hanyagul szólította meg, hogy véletlenül se keltse összeesküvés látszatát. Csupán a város két fontos embere vált néhány udvarias szót. Nyájasan mosolygott, és halkan azt mondta:

– Négyszemközt kell beszélnem veled. Meglátogathatlak holnap az erődödben?

Den szeme tágra nyílt meglepetésében. Fürge elméjű ember létére bizonyosan kitalálta, hogy nem társasági vizitről lesz szó.

– Természetesen – felelte hasonló ildomossággal. – Örömömre szolgál.

– Délután. Ha neked is megfelel. – A szerzeteseknek délután volt a legtöbb szabad idejük.

– Természetesen.

– Minél kevesebben tudnak róla, annál jobb.

– Értem.

Másnap Aldred kiosont az apátságból délebéd után. Ilyenkor a város népe álmosan emésztette a birkahúst meg a sört, és az utcákon kevesen jártak,

akik felfigyelhettek volna rá. Csak most kezdett szorongani, hogy mit szól majd a seriff ahhoz, amit ő hamarosan elmond neki. Lesz elég bátor, hogy szembeszálljon a hatalmas Wynstannel?

A csarnokban találta Dent, aki éppen a kedvenc kardját élesítette. Aldred azzal kezdte, hogy elmesélte első látogatását Dreng’s Ferryben: beszélt a falusiak barátságtalanságáról, a minster züllöttségéről és a megérzéséről, hogy itt valami bűnös titok lappang. Dent érdekelték Wynstan negyedéves látogatásai és ajándékai; mulattatta, hogy Aldred ráállított a püspökre valakit, aki követte Wynstant a combe-i bordélyokban. De amikor Aldred elkezdte a pénzek mérlegelését, letette a kardot meg a követ, és mohón figyelt.

– Nyilvánvaló, hogy Wynstan és Degbert azért járnak Combe-be, mert a hamisítványaikat be akarják cserélni valódira egy nagyvárosban, ahol zajlik a kereskedelem, és kevésbé valószínű, hogy észreveszik a hamis pénzt.

Den bólintott.

– Ennek van értelme. Városban gyorsan cserél gazdát a penny.

– A hamisításnak Dreng’s Ferryben kell történnie. A királyi pénzverdében használt mintáról csak ékszerész készíthet tökéletes másolatot, és a minsterben van is egy. Cuthbert a neve.

A seriff elszörnyedt, ugyanakkor föllelkesült. Egyrészt őszintén megbotránkoztatta a gyalázatos bűn („Egy püspök! – súgta felindultan. – A király pénzét hamisítja!”), másrészt lázba jött tőle.

– Ha leleplezem ezeket a latrokat, Ethelred király sose felejti el a nevem!

Miután Den lecsillapodott, Aldred arra terelte a szót, miként csaphatnak le.

– Rajtuk kell ütnünk – mondta Den. – Látnom kell az anyagokat, a szerszámokat, az eljárást. Látnom kell, hogyan készítik a hamis pénzt.

– Azt hiszem, elintézhető – mondta magabiztosságot mutatva Aldred. – Rendszeres időközökben csinálják, mindig néhány nappal a negyedévi fizetés után. Wynstan begyűjti a bérleti díjakat, valódi pénzt visz Dreng’s Ferrybe, és kétszer annyi hamis pénzt hoz el érte.

– Ördögi. De ha el akarjuk kapni őket, nem szabad szagot fogniuk – töprengett a seriff. – Wynstan előtt kell távoznom Shiringből, nehogy azt higgye, követik. Ürügyre lesz szükségem. Színlelhetem, hogy Vaskobak után kutatok a bathfordi erdőkben.

– Jó ötlet. Hallottam, hogy néhány hete kecskéket loptak arrafelé.

– Utána el kell rejtőznünk az erdőben Dreng’s Ferry környékén, jó messze az úttól. Viszont szükségünk lesz valakire, hogy értesítsen, amikor Wynstan megérkezik az apátságba.
– Ezt meg tudom szervezni. Van egy szövetségesem a faluban.
– Megbízható?
– Már mindent tud. Edgar, az építőmester az.
– Jó választás. Ő segített Lady Ragnának Outhenhamben. Fiatal, de okos. Azonnal riasztania kell minket, amikor csinálni kezdik a pénzt. Gondolod, hogy Edgar vállalja?
– Igen.
– Azt hiszem, megvannak a terv alapjai, ám ezt még alaposan át kell gondolnom. Később megbeszéljük.
– Amikor tetszik, seriff.

Szent Mihálykor, szeptember huszonkilencedik napján Wynstan püspök a shiringi palotában szedte be a bérleti díjakat.
Egész nap ömlött a kincstárába a gazdagság, és ez akkora gyönyör volt, amely felért a bujálkodással. A közeli falvak fónagyai reggeltől terelték a lábasjószágot, hajtották a megrakott szekereket, hozták zsákokban és ládákban az ezüstpennyt. A Shiringtől távolabb eső helyek délután rótták le a tartozásukat. Wynstannek mint püspöknek más járásokban is voltak falvai, ahonnan egy-két nappal később várhatta a bevételt. Akkora gonddal számolgatta a bevételét, mint egy éhes paraszt a naposcsibéket a tyúkólban. Mindenekfölött az ezüstpennyket szerette, mert azokat elvihette Dreng’s Ferrybe, ahol csodálatos módon megduplázódnak.
Meddock fónagya tizenkét pennyvel kevesebbet fizetett. Az adós Godric volt, a pap fia, aki eljött magyarázkodni.
– Püspök uram, esedezem kegyes bocsánatodért – mondta.
– Ezzel ne foglalkozzunk, hol a pénzem? – intette le Wynstan.
– Szörnyű felhőszakadások voltak a nyári napforduló előtt és után. Feleségem és két gyermekem van, nem tudom, hogyan fogom etetni őket ezen a télen.
Ez nem olyan volt, mint a tavalyi csapás Combe-ben, ahol mindenki koldusbotra jutott.
– Meddockban mindenki más kifizette az adót – felelte a püspök.

– A földem egy nyugatra néző lejtőn van, és a gabonát kimosta az eső. Jövőre kétszer annyit fizetek.
– Nem fogsz, kitalálsz egy másik mesét.
– Esküszöm.
– Ha esküket fogadnék el a bérleti díj helyett, akkor én lennék szegény, és te gazdag.
– Akkor mit tegyek?
– Kérj kölcsön.
– Kértem az apámtól, a paptól, de neki sincs pénze.
– Ha a saját apád nem segít rajtad, én miért tegyem?
– Akkor mit tehetek?
– Szerezz pénzt valahonnan. Ha nem tudsz kölcsönkérni, akkor add el magad és a családodat rabszolgának.
– Elfogadnál minket rabszolgának, nagyuram?
– Itt van a családod?
Godric odamutatott. Egy asszony és két gyerek várakozott riadtan a háttérben.
– A feleséged túl öreg ahhoz, hogy sokat érjen, a gyerekeid túl fiatalok. Nem kelletek. Próbálkozz másnál. Ymma, a szőrmekereskedő gazdag.
– Nagyuram…
– Tűnj a szemem elől. Fónagy, ha Godric nem fizet ma estig, keress egy másik parasztot a nyugati lejtőn levő földre, és ellenőrizd, hogy az új ember felfogja-e a vízlevezető árkok jelentőségét. Az ég szerelmére, ez itt Nyugat-Anglia, itt esni szokott.
Számos hasonló eset adódott a nap folyamán, és Wynstan mindet ugyanígy intézte el. Ha a parasztoknak elengedi az adót, akkor a következő negyedévben valamennyien üres kézzel és szomorú történetekkel állítanak be.
Ugyancsak ő szedte be Wilwulfnak is a bérleti díjat, amit a gondos Ithamar külön számlán vezetett. Mindezért Wynstan nagyon szerény sápot vett le Wilf pénzéből. Tökéletesen tisztában volt vele, hogy a vagyonát és hatalmát megsokszorozza kapcsolata az elöljáróval, és ezt nem akarta veszélyeztetni.
Estefelé utasította szolgáit, hogy vigyék fel Wilf természetbeni járandóságát az erődbe, de az ezüstöt személyesen kézbesítette, mert ennek olyan látszata volt, mintha ez az ő ajándéka lenne. Wilfet a csarnokban találta.

– Bár nincs olyan sok a ládában, mint régebben, mielőtt Lady Ragnának ajándékoztad az Outhen völgyét – mondta.
– A feleségem most is ott van – felelte Wilf.
Wynstan bólintott. Ez volt a harmadik alkalom, amikor Ragna személyesen szedte be az adót. Miután megküzdött a püspökkel Gyümölcsoltó Boldogasszony napján, nem sietett átadni ezt a feladatot egy szolgának.
– Remek asszony! – mondta Wynstan úgy, mintha kedvelné Ragnát. – Olyan szép, olyan okos. Érthető, miért kéred ki olyan gyakran a tanácsát, holott csak egy nő!
Ez a bók tüskét rejtett. A férfi, akin a felesége uralkodott, köznevetség tárgya volt, és igen obszcén tréfákat faragtak a rovására. Wilf észrevette a fullánkot, és azt felelte:
– A te tanácsodat is kérem, még akkor is, ha csak pap vagy.
– Igaz – ismerte be Wynstan mosolyogva, és leült. Az egyik szolga töltött neki egy pohár bort. – Bolondot csinált a fiadból a labdajáték miatt.
Wilf savanyúan nézett.
– Garulf bolond, sajnálattal kell közölnöm. Megmutatta Walesben is. Nem gyáva, sőt a vakmerőségig bátor. De nem is tábornoknak való. A stratégiáról annyi az elképzelése, hogy teli tüdőből ordítva kell belerohanni a csatába. De az emberek azért követik.
A beszélgetés a vikingekre terelődött. Ebben az évben a támadások keletebbre tolódtak Hampshire-be és Sussexbe, Shiring nagyrészt megmenekült tőlük, eltérően az előző évtől, amikor feldúlták Combe-t és Wilf más birtokait. Viszont az idén Shiring megszenvedte a rendkívüli esőzéseket.
– Lehet, hogy Isten haragszik Shiring népére – jegyezte meg Wilf.
– Ha nem kap elég pénzt az egyház, akkor valószínű – válaszolta Wynstan. Wilf elnevette magát.
Wynstan, mielőtt hazatért volna, elment meglátogatni az anyját, Gythát. Megcsókolta, és leült a tűz mellé.
– Aldred testvér látogatóban volt Den seriffnél – mondta Gytha.
Wynstan kíváncsi lett.
– Csak nem?
– Egyedül ment, nagyon óvatosan. Nyilván úgy gondolja, hogy senki sem vette észre. De én azért hallottam róla.

– Sunyi eb. A hátam mögött árulkodott a canterburyi érseknek, és meg akarta kaparintani a minsteremet Dreng’s Ferryben.
– Van valami gyenge pontja?
– Volt egy eset fiatalkorában. Viszony egy másik ifjú szerzetessel.
– Azóta?
– Semmi.
– Talán hasznos lehet, de ha a dolog nem ismétlődött, akkor nem elég ahhoz, hogy besározd. Mivel nők nélkül élnek, lefogadom, hogy a fele társaság egymást kúrogatja a hálótermekben.
– Aldred miatt nem aggódom. Egyszer már letaglóztam, másodszor is megtehetem.
Gytha nem volt ilyen biztos ebben.
– Nem értem! – zsémbelt. – Mit akarhat egy szerzetes a királybírónál?
– Engem sokkal jobban aggaszt a normann riherongy.
Gytha bólintott.
– Ragna okos és merész.
– Kifogott rajtam Outhenhamben. Ez nem sok embernek sikerült.
– És rávette Wilfet, hogy csapja el Wignoth istállómestert, aki a parancsomra lesántította a lovát.
Wynstan sóhajtott.
– Milyen hiba volt hagyni, hogy Wilf elvegye.
– Amikor erről tárgyaltatok, azt reméltétek, hogy ez megszilárdítja a Hubert gróffal kötött szerződést.
– Inkább azért volt, mert Wilf nagyon kívánta.
– Megakadályozhattad volna a házasságot.
– Tudom – felelte bánatosan Wynstan. – Azzal kellett volna hazajönnöm Cherbourg-ból, hogy elkéstünk, már eljegyezte Reimsi Guillaume. – Fontolgatta, megmagyarázza-e. Rendszerint elmondhatta az igazat az anyjának, mert Gytha feltétel nélkül pártolta. – Wilf éppen akkor neveztetett ki püspöknek, és az a helyzet, hogy nem volt bátorságom hozzá. Féltem, hogy rájön, mit tettem. Azt hittem, szörnyű lesz a haragja. Holott szinte biztosan megúsztam volna. De ezt akkor nem tudtam.
– Ragna miatt ne aggódj – mondta Gytha. – Vele elbánunk. Fogalma sincs róla, milyen erőkkel áll szemben.
– Ebben nem vagyok olyan biztos.
– Mindenesetre botorság lenne most támadni. Wilf szívét tartja a kezében. – Gytha ferde szájjal mosolygott. – Ám a férfi szerelme mulandó.

Adjunk időt Wilfnek, hogy megunja.

– Mennyi időbe telik?

– Nem tudom. Légy türelmes. Eljön a megfelelő idő.

– Úgy szeretlek, anyám!

– Én is téged, fiam.

Némelyik reggelen tele volt a halcsapda, néha félig, alkalmanként csak az apró halak úszkáltak benne, de minden héten többet fogtak, mint amennyit meg tudtak enni. Annyi halat akasztottak fel a gerendákra füstölődni, hogy úgy látszott, mintha angolnák esnének az égből. Egy pénteken, amikor éppen tele volt a csapda, Edgar úgy döntött, elad valamennyit.

Talált egy hosszú pálcát, zöld indákkal felfűzött rá tizenkét kövér angolnát, azután elment a sörházba. Ethel, Dreng ifjabb felesége kint üldögélt a késő nyári napon, és galambokat kopasztott. Csontos keze vörös és zsíros volt a munkától. – Akarsz angolnát? – kérdezte a fiatalember. – Egy farthing párja.

– Honnan szerezted?

– Az elöntött kaszálónkról.

– Ügyes vagy. Igazán szépek, kövérek. Igen, kérek kettőt.

Ethel bement, hogy pénzt kérjen Drengtől. A kocsmából már ketten jöttek vissza.

– Honnan szerezted ezeket? – kérdezte a kocsmáros.

– Egy fán találtam egy angolnafészekben – felelte Edgar.

– Pimasz vagy, mint rendesen – mondta Dreng, de ezért fizetett egy negyed ezüstöt. Edgar ment tovább.

Eladott kettőt Ebbának, a mosónőnek és négyet a kövér Bebbének. Elfburg, aki a templomot takarította, azt mondta, nincs pénze, de a férje, Hadwine úgyis kiment az erdőre mogyorót szedni, és ő tud más módot, amivel fizethet Edgarnak. A fiatalember elhárította az ajánlatot, de azért adott Elfburgnak két angolnát.

Négy farthinggal az erszényében Edgar elvitte a megmaradt halakat a papoknak.

Degbert felesége, Edith a ház előtt szoptatott egy csecsemőt.

– Igazán szépek – mondta.

– Mind a négyet megkaphatod egy fél pennyért – felelte a fiú.

– Jobb, ha őt kérdezed – válaszolta Edith, és a nyitott ajtó felé biccentett.

Degbert hallotta a hangokat, és kijött.

– Hát ezeket honnan szerezted? – kérdezte Edgartól.

Edgar lenyelte a gúnyos választ.

– Az áradás halastót csinált a kaszálónkból.

– És ki mondta, hogy kiveheted onnan az angolnákat?

– A halak nem kértek engedélyt, hogy a földünkre ússzanak.

Degbert ránézett a botra.

– Úgy látom, már eladtál néhányat.

– Nyolcat – válaszolt kelletlenül Edgar.

– Elfelejtetted, hogy itt én vagyok a földesúr. Kibéreltétek a tanyát, de a folyót nem. Ha halastavat akarsz csinálni, ahhoz a beleegyezésem kell.

– Tényleg? Én úgy gondoltam, hogy a föld ura vagy, nem a folyóé.

– Te műveletlen paraszt vagy, aki semmit sem tud. A minsternek van egy okirata, amely engem ruház fel a halászati jogokkal.

– Amióta itt vagyok, nem fogtál egyetlen halat sem.

– Az mindegy. Ami le van írva, az le van írva.

– Hol van ez az okirat?

Degbert elmosolyodott.

– Itt várj. – Bement, és egy összesodort pergamennel jött vissza. – Tessék – mutatott rá egy bekezdésre. – Ha bárki halat fog a folyóban, akkor minden harmadik hal az esperesé. – Vigyorgott.

Edgar nem nézett a pergamenre. Nem tudott olvasni, és Degbert ezt tudta. A szerződésben bármi lehet. Megalázottnak érezte magát. Igen, ő csak egy tudatlan paraszt.

Degbert diadalmasan folytatta:

– Tizenkét angolnát fogtál, tartozol néggyel.

Edgar odaadta az angolnákat a bottal együtt.

Ekkor lódobogást hallott.

Felnézett a dombra. Degbert és Edith szintúgy. Fél tucat lovas mennydörgött lefelé a templom irányába, ahol megfékezték lovaikat. Edgar felismerte vezetőjüket, Wynstan püspököt.

Miközben Degbert üdvözölte előkelő rokonát, Edgar sietve távozott a színről. Elhaladt a kocsma előtt, átvágott a mezőn. A testvérei a learatott zabot kötötték kévékbe, de nem szólt oda nekik. Megkerülte a tanyát, és némán eltűnt az erdőben.

Ismerte az utat. Egy alig látható szarvascsapást követett másfél kilométeren át a tölgyek és gyertyánok között, amíg egy tisztásra nem ért. Ott volt Den seriff Aldred testvérrel, húsz emberrel és lovakkal. Félelmes látványt nyújtottak hatalmas lovaikon a kardokkal, pajzsokkal fölfegyverzett, sisakos emberek. Kettő azon nyomban fegyvert rántott, amikor Edgar előbukkant. Ismerte őket: az egyik az alacsony, rosszképű Wigbert volt, a másik a nagydarab Godwine. Edgar fölemelte a kezét, mutatva, hogy nincs nála fegyver.

– Jól van, jól van, ő a kémünk a faluban – szólalt meg Aldred, mire a fegyveresek hüvelybe dugták a kardjukat.

Edgar megrándult. Nem szívesen gondolt magára kémként.

Sokat rágódott ezen. A hamisítókat elkapják, és irgalmatlanul megbüntetik. Degbert mindent megérdemel, amit kap, de mi a helyzet Cuthberttel? Gyönge ember, aki azt tette, amit mondtak neki. Rákényszerítették, hogy bűnt kövessen el.

Ám Edgar iszonyodott a törvénytelenségtől. Mama örökké vitatkozott a feljebbvalókkal, de sosem csapta be őket. A törvénytelenség a vikingeket jelentette, akik megölték Sunnit, meg az útonálló Vaskobakot, meg az olyan embereket, mint Wynstan és Degbert, akik kirabolják a szegényeket, miközben úgy tesznek, mintha törődnének a lelkük üdvösségével. A legkülönb emberek – az olyan papok, mint Aldred és az olyan nemesek, mint Ragna – betartják a törvényt.

Sóhajtott.

– Igen, én vagyok a kém – mondta. – És Wynstan püspök éppen most érkezett.

– Jól van – bólintott Den, és feltekintett a magasba. Nem sok látszott az égből a levelek között, de az erős déli ragyogás esti sugárzássá szelídült.

Edgar válaszolt a seriff kimondatlan kérdésére.

– Ma nem sokat foglalkoznak a hamisítással. Időbe kerül felszítani a tüzet és megolvasztani a pennyket.

– Akkor hát holnap kezdik.

– Gondolom, délelőttre lendülnek igazán bele.

Den gondterheltnek látszott.

– Nem kockáztathatunk. Képes vagy ellenőrizni, hogyan állnak, és tudatni velünk, mikor megfelelő az idő a támadásra?

– Igen.

– Beengednek a műhelybe?

– Nem, elmondom, honnan tudom. Néha beszélgetek az ékszerésszel, miközben dolgozik. Szerszámokról, fémekről és…

– Honnan fogod tudni? – szakította félbe türelmetlenül Den.

– Cuthbert kizárólag akkor zárja be az ajtaját, amikor Wynstan ott van, ezért hát kopogtatok, és Cuthbertet keresem. Ha elküldenek, ez azt jelenti, hogy elkezdték.

Den biccentett őszülő fejével.

– Ez jó – mondta. – Gyere, és tudasd velem. Készen állunk.

Este Wynstan végigjárta a falut, és minden családnak adott egy oldal szalonnát.

Másnap reggeli előtt Cuthbert bement a műhelyébe, és felszította a tüzet. Faszenet használt, mert az több meleget ad, mint a fa vagy a szén.

Wynstan ellenőrizte, hogy bezárták és eltorlaszolták-e a műhely külső ajtaját, azután odaállította Cnebbát őrködni. Végül adott Cuthbertnek egy vasalt ládikót tele ezüstpennyvel.

Cuthbert elővett egy méretes agyag olvasztótégelyt, és a pereméig beásta a faszénbe. A felhevülő olvasztótégely fokozatosan színeződött olyan sötétvörösre, mint a felkelő nap.

Cuthbert leszeletelt egy fémrúdról öt font súlyú rezet, alaposan összekeverte ugyanannyi ezüstpennyvel, majd beletöltötte a tégelybe. Fújtatóval felszította a lángokat, és amikor a keverék megolvadt, kavargatni kezdte egy bottal. A fa megpörkölődött a tüzes fémtől, de ez nem ártott neki. Az agyag olvasztótégely továbbra is változtatta a színét, olyan élénksárga lett, mint a déli nap. Az olvadt fém sötétsárga volt benne.

Cuthbert sorba állított a munkapadján tíz agyag öntőformát. Ha csordultig töltik őket, épp egy font olvadék lesz bennük. Wynstan és az ötvös hosszú kísérletezéssel jutott erre az eredményre.

Utoljára Cuthbert egy hosszú nyelű fogóval levette a tűzről az olvasztótégelyt, és megtöltötte a keverékkel az öntőformákat.

Wynstan nagyon félt, amikor először nézte végig az eljárást. A pénzhamisítás főbenjáró bűn. Minden cselekmény, ami veszélyezteti a király monopóliumát, felségárulás. A pénzhamisítókat elvben azzal büntették, hogy levágták a kezüket, de ennél cudarabb ítéletek is születtek.

Annál az elsőnél Wynstan még csak főesperes volt. Egyfolytában futkosott az apátságban, ki-be járkált a műhelyben, leste, nem jön-e valaki. Ma már tudta, hogy pontosan úgy viselkedett, mint aki épp nagy bűnt követ el, de senki sem merte megkérdezni, hogy mit csinál.

Gyorsan rájött, hogy az emberek többsége jobb szeret nem tudni a feljebbvalói bűneiről, mert az efféle tudás bajba keveri őket. Wynstan ajándékokkal erősítette meg ezt az érzést. Még ma sem hitte, hogy a falusiak tudnák, mi történik évente négyszer Cuthbert műhelyében.

Remélte, hogy nem hanyag lett, csak magabiztosabb.

Amikor a fém hűlni és keményedni kezdett, Cuthbert lefelé fordította az öntőformákat, és kiborította belőlük a réz-ezüst ötvözet vastag korongjait. Azután olyan vékony lemezzé kalapálta őket, hogy kitöltsék a nagy kört, amelyet körzővel karcoltak bele a munkapadba. Egy ilyen lemezből kétszáznegyven üres lapka lesz.

Cuthbert készített egy lyukasztót, amelynek az átmérője megegyezett a pennyével, és most ezt használva üres lapkákat vágott ki az ötvözött lemezből. A maradékot gondosan összesöpörte, hogy ismét beolvaszthassa.

A padon három súlyos vashenger állt. Közülük kettő minta volt, amelyekbe Cuthbert aggályos gonddal belevéste Ethelred király pennyjének elő– és hátlapját. Az alsó minta, a vésett verőtő, profiból ábrázolta Ethelredet; köréje az „Angolok királya" szavakat írták latinul. Cuthbert beszorította az üllő megfelelő nyílásába. A felső verőtőn kereszt volt, amit álnokul kiegészítettek az ugyancsak latin nyelvű „Elfwine készítette Shiringben" felirattal. Az előző évben a mintát megváltoztatták, a kereszt karjait meghosszabbították, ami megnehezítette a hamisítók dolgát. A király éppen ezért csináltatta. A felső verőtő másik vége gomba módjára kiszélesedett, hogy bírja a sok kalapálást. A harmadik tárgy egy vasgyűrű volt, amely pontosan egy vonalban tartotta a verőtöveket.

Cuthbert rátett egy lapkát az alsó verőtőre, a helyére csúsztatta a vasgyűrűt, beleillesztette a felső verőtövet, és addig nyomta, míg el nem érte a lapkát. Végül vaskalapácsával rácsapott a felső verőtőre.

Kiemelte a verőtövet, eltávolította a gyűrűt. A lapka már nem volt üres: megjelent rajta a kereszt. Cuthbert egy életlen késsel lepattintotta az érmét az alsó verőtőről, és elfordította, hogy megmutassa a király fejét.

A színnel baj volt, mert az ötvözet inkább barna volt, mint ezüst. Ám erre a problémára létezett egy egyszerű megoldás. Cuthbert a fogóval beleejtette az érmét egy tálba, amelyben hígított kénsav volt. A kénsav, amelyet úgy

állítottak elő, hogy átvezették az égő kén füstjét a vízen, leoldotta a rezet a pénz felszínéről, amely így tiszta ezüstösen csillogott.
Wynstan elmosolyodott.
Pénz a nagy semmiért!, gondolta. Van ennél kellemesebb látvány?
Wynstant két dolog tette boldoggá: a pénz és a hatalom. És ez a kettő valójában egy volt. Szeretett parancsolni másoknak, és a pénz ezt lehetővé tette. Egyikkel se tudott betelni. Püspök volt, de érsek akart lenni, és ha ezt eléri, akkor azért fog harcolni, hogy a király kancellárja legyen, vagy talán maga a király, de még akkor is több hatalom és több pénz kell majd neki, mert hát ilyen az élet. Az ember telefalhatja magát este, reggel mégis éhesen ébred.
Cuthbert ismét a tűzre tette az agyag olvasztótégelyt, és ismét megtöltötte a réz és az ezüst keverékével.
Amíg olvadt, kikalapált egy újabb pennyt.
– Ropogós, mint a szűzlány melle! – bólintott elismerően Wynstan.
Cuthbert bedobta a pennyt a kénsavba.
Kintről hang hallatszott.
Cuthbert és Wynstan megdermedt. Némán füleltek.
Hallották Cnebba hangját:
– Tágulj innen.
Egy fiatalember hangja:
– Cuthberthez jöttem.
– Ez Edgar, az építőmester – suttogta Cuthbert.
Wynstan megnyugodott.
Cnebba odakint megkérdezte:
– Mit akarsz Cuthberttől?
– Hoztam neki egy angolnát.
– Ideadhatod nekem.
– Az ördögnek is odaadhatom, de ez Cuthberté.
– Cuthbert elfoglalt. Most pedig lódulj.
– Neked is nagyon szép napot, édes úr.
– Arcátlan eb!
Cuthbert és Wynstan némán várakozott, de a beszélgetés nem folytatódott, és az ötvös egy perc múlva folytatta a munkáját, immár gyorsabban sajtolva pennyt az üres lapkákból. Kalapácsa alól úgy pattogott a pénz, mintha egy konyhalány fejtene borsót. Shiringi Elfwine, az igazi pénzverő óránként nagyjából hétszáz érmét tudott előállítani három

emberével. Cuthbert pár percenként szünetet tartott, amíg kihalászta a kénsavból a beezüstözött barna pennyket.

Wynstan megigézve bámulta, alig vette észre az idő múlását. *A nehezebbik rész a pénz elköltése,* gondolta fanyarul. Mivel a réz könnyebb az ezüstnél, a hamis pénz nem használható olyan nagyszabású ügyletekhez, ahol le kell mérni a pénzt. Viszont használhatta a sörházakban, a bordélyokban meg a játékbarlangokban, ahol szeretett költekezni.

Éppen azt nézte, ahogy Cuthbert másodszor emeli ki az olvadt fémmel teli tégelyt a tűzből, amikor újabb hang zavarta meg a révedezésben.

– Mi az már megint? – dohogta.

Cnebba ezúttal más hangot használt. Edgarral foghegyről beszélt, most rémülten és megdöbbenve, amitől Wynstan aggodalmasan ráncolta a szemöldökét.

– Kik vagytok? – kérdezte harsányan, ugyanakkor szorongva. – Honnét jöttetek? Micsoda dolog ez, hogy csak úgy odasunnyogtok az emberhez?

Cuthbert letette a tégelyt a munkapadra, és azt mondta:

– Jézus, irgalmazz nekem! Ki az?

Valaki megrázta az ajtót, de a keresztgerenda szilárdan tartott.

Wynstan ismerős hangot hallott.

– Van még egy bejárat – mondta valaki. – A főépületen keresztül.

Ki lehet az? Egy pillanat múlva beugrott a neve: Aldred testvér a shiringi apátságból.

És ő még azt mondta anyjának, hogy Aldred nem veszélyes.

– Ezért megfeszíttetem – motyogta.

Cuthbert szobormereven állt, dermedten a félelemtől.

Wynstan gyorsan körülnézett. Mindenfelé terhelő bizonyítékok: hamisított ötvözet, törvénytelen verőtövek és hamis pénz. Lehetetlen mindent elrejteni: az olvadt fémet a vörösen izzó tégelyben aligha dughatják el egy ládában. Az egyetlen reménye, hogy nem engedi be a jövevényeket a műhelybe.

Átment a belső ajtón a házba. A papok és családjaik a szobában tartózkodtak, a férfiak beszélgettek, az asszonyok zöldséget tisztítottak, a gyerekek játszottak. Valamennyien hirtelen felnéztek, amikor Wynstan becsapta az ajtót.

A következő pillanatban benyitott Den seriff a főbejáraton.

Ő és Wynstan egy pillanatig farkasszemet néztek. Wynstant letaglózta a rémület. Nyilvánvalóan Aldred hozta ide a királybírót, és ennek csak

egyetlen oka lehet.

Az anyám figyelmeztetett, gondolta Wynstan, *de nem hallgattam rá.*

Nagy erőfeszítéssel visszanyerte a nyugalmát.

– Den seriff! – szólalt meg. – Micsoda meglepő látogatás! Gyere beljebb, ülj le, igyál egy kupa sört.

Den után bejött Aldred, és a Wynstan mögötti ajtóra mutatott.

– Az vezet a műhelybe.

Utolsónak két fegyveres jött be. Wynstan ismerte őket, Wigbert és Godwine voltak.

Wynstannek négy fegyverese volt. Cnebba a műhely külső ajtaját őrizte. A másik három az istállóban töltötte az éjszakát. Hol lehetnek most?

A seriff újabb emberei léptek be a minsterbe. Wynstan megértette, hogy nem számít, hol vannak az emberei: ezek elsöprő többségben voltak. Azok a nyomorult gyáva alakok valószínűleg már le is tették a fegyvert.

Aldred keresztülsietett a termen, ám Wynstan megvetette a lábát a műhely ajtaja előtt. Aldred ránézett, de a seriffhez beszélt:

– Itt van.

– Állj félre, püspök uram – mondta Den.

Wynstan tudta, hogy kizárólag a rangjában bízhat.

– Ki innen! – parancsolta. – Ez a papok háza!

Den végighordozta tekintetét a papokon, és a családjaikon, akik némán bámulták az összecsapást.

– Nem úgy fest, mintha papok háza lenne – mondta a seriff.

– Ezért felelni fogsz a megyei bíróság előtt! – fenyegetőzött Wynstan.

– Ó, ne aggódj, oda fogunk menni! – mondta Den. – Most pedig állj félre!

Aldred félrelökte Wynstant, és rátette a kezét az ajtóra. A felbőszült Wynstan teljes erejéből beleöklözött Aldred arcába. Aldred hanyatt zuhant. Wynstan ujjpercei fájtak: nem szokott hozzá az ökölharchoz. Dörgölni kezdte a kezét.

Den intett a fegyvereseinek.

Wigbert odament Wynstanhez. A püspök nagyobb volt, Wigbert azonban veszedelmesebb.

– Ne merészelj megérinteni egy püspököt! – tombolt Wynstan. – Isten átkát hívod le magatokra!

A fegyveresek tétováztak.

– Olyan nagy bűnös, mint Wynstan, nem parancsolgathat Istennek, még akkor sem, ha püspök – jelentette ki a seriff.

Lenéző hangja megőrjítette Wynstant.

– Fogd le – parancsolta Den.

Wynstan megmozdult, ám Wigbert gyorsabb volt. Mielőtt Wynstan kitérhetett volna, Wigbert megragadta, egyszerűen fölkapta a padlóról, és arrébb tette az ajtóból. Wynstan hiábavalóan kapálózott, mert Wigbert izmai mintha hajókötélből lettek volna.

Wynstanben tüzesebben forrt a düh, mint a fém Cuthbert tégelyében.

Aldred berontott a műhelybe, Den és Godwine követte.

Wigbert még mindig lefogta Wynstant, aki egy darabig moccanni se bírt, annyira megrendítette az élmény, hogy őt bántalmazhatja egy seriffnek a tisztje. Wigbert szorítása kissé lazult.

Wynstan hallotta Aldred hangját:

– Nézzétek! Rézzel rontott ezüst, verőtövek a király pénzének utánozására, és vadonatúj érmék mindenfelé! Cuthbert, barátom, mi ütött beléd?

– Kényszerítettek – felelte Cuthbert. – Én csak díszeket akartam készíteni a templomhoz!

Hazug eb, gondolta Wynstan. *Kaptál ezen a munkán, és meghíztál a hasznán!*

Hallotta, amint Den azt mondja:

– Mióta hamisíttatja veled a király pénzét ez az ördögi püspök?

– Öt éve.

– Hát most vége.

Wynstan látta, amint az ezüstpénzek folyója kitér a medréből, és távolodni kezd. Ettől megveszett. Hirtelen rántással kitépte magát Wigbert markából.

Aldred az ütés helyét dörgölte az arcán, és hüledezett. A műhelyben minden megvolt a minőségi pénzhamisításhoz: Cuthbert munkaasztalán a kalapács és az ollók, a minták, az öntőformák, a tűzben az olvasztótégely és az eredmény, a hamis pennyk fényes halma. Egyszer csak a veszett harag üvöltését hallotta, aztán a meglepett Wigbert mondott egy cifrát, és a következő pillanatban a püspök rontott be a műhelybe.

Az arca lángvörös volt, a szája habzott, mint a veszett kutyáé, és egyfolytában üvöltözte a trágárságokat, mint aki megháborodott.

Aldred látta már dühösnek a püspököt, de ennyire még soha. Valósággal kivetkőzött önmagából. A gyűlölettől tagolatlan bőgéssel vetette rá magát Den seriffre, akit váratlanul ért a támadás, és a falnak tántorodott. Csakhogy Den, aki Aldred sejtése szerint járatos volt az efféle dolgokban, rögtön fel is emelte a lábát, és úgy rúgta mellbe Wynstant, hogy az visszafarolt.

A püspök most Cuthbert ellen fordult, de az lebukott előle. Wynstan ekkor megragadta az üllőt, és felborította, a földre szórva a szerszámokat és a hamis pennyket.

Wynstan felkapta és a magasba emelte a vasfejű kalapácsot. A tekintete emberhalált ígért. Aldred életében először érezte úgy, hogy az ördögöt látja.

A bátor Godwine megrohanta. Wynstan áthelyezte a testsúlyát, meglendítette a karját, és lesújtott a kalapáccsal a munkaasztalon álló olvasztótégelyre, amely tele volt folyékony fémmel. Az agyag összetört, az olvadék szétfröccsent.

Aldred látta, amint egy tüzes fémlepény telibe találja Godwine arcát. A hatalmas ember felüvöltött a rémülettől és a kíntól, de a hangja szinte azon nyomban el is halt. Aztán valami eltalálta Aldred lábát térd alatt. Olyan fájdalmat érzett, mint még soha, és elájult.

Aldred sikoltva tért magához, és még percekig sikoltott. Egy idő után a jajgatás átment nyögésbe. Valaki erős bort itatott vele, de attól csak zavart és rémült lett.

Mikor végre elmúlt páni félelme, és képes volt összpontosítani, megnézte a lábát. Akkora lyuk volt rajta, mint a vörösbegy tojása, és a hús feketére égett. Pokolian fájt. A fém, amely a lyukat perzselte, nyilván lehullott róla, mihelyt hűlni kezdett.

Az egyik papfeleség írt hozott a sebére, de Aldred elhárította; ki tudja, miféle pogány varázslás bűvszerei lehetnek benne, bőregér agya vagy őrölt fagyöngy, vagy feketerigó piszka. Észrevette a megbízható Edgart, és arra kérte, melegítsen egy kis bort, öntse a sebbe, hogy kitisztítsa, aztán kerítsen egy tiszta rongyot.

Mielőtt elájult, még láthatta, hogy egy nagy darab olvadék eltalálja Godwine arcát. Den serifftől hallotta, hogy Godwine meghalt. Aldred el

tudta képzelni, miként. Ha az a csepp olvadt fém azonnal üreget vájt az ő lábába, az, amit Godwine kapott, szempillantás alatt utat égetett magának az agyba.

– Letartóztattam Degbertet és Cuthbertet – mondta Den. – Foglyok lesznek a tárgyalásig.

– És Wynstan?

– Habozok letartóztatni egy püspököt. Nem akarom, hogy az egész felsőpapság ellenem forduljon. Egyébként nincs is szükség rá. Nem valószínű, hogy Wynstan megszökik, és ha igen, úgyis elfogom.

– Remélem, igazad lesz. Évek óta ismerem, de még sose láttam így őrjöngeni. Ez több az egyszerű gonoszságnál. Mintha ördög bújt volna belé.

– Igazságod lehet – mondta Den. – Ez már egy új szintje a gonoszságnak. De ne aggódj. Még idejében fogtuk el.

22. fejezet

998. október

Itt megtorlás lesz, gondolta Edgar. Wynstan nem nyugszik bele abba, ami történt. Visszavág, és nem irgalmaz azoknak, akik hozzájárultak bűnei leleplezéséhez. Edgar zsigereit kemény kővé húzta össze a félelem. Pontosan mekkora veszélyben forog?

Fontos szerepet játszott, de mindig lesből. A rajtaütésnél nem mutatkozott; már lelohadt az izgalom, amikor a kíváncsi falusiak csoportjával együtt ő is beállított az apátsági templomba. Biztosra vette, hogy Wynstan nem figyelt fel rá.

Tévedett.

Egy héttel a rajtaütés után megjelent Dreng's Ferryben Ithamar, a püspök kerek képű, fehérszőke hajú írnoka. Amikor véget ért a mise, hivatalos bejelentést tett: Degbert távollétében Deorwin atyát, a legidősebb papot jelölték ki helyettes főesperesnek. Ezért ugyan fölösleges volt idejönni Shiringből; egy levél is megtette volna.

A gyülekezet már távozóban volt a kis templomból, amikor Ithamar odajött Edgarhoz, aki a családjával – Ermannel, Eadbalddal, Cwenburggel és a féléves Winnie babával – vett részt a misén. Az írnok nem bajlódott finomkodással.

– Te a barátja vagy Aldred testvérnek a shiringi apátságból – vágta oda nyersen Edgarnak.

Csakugyan ezért jött volna ide? Edgar háta borsózott a félelemtől.

– Nem értem, miért mondod ezt.

– Azért, mert így van, te féleszű! – kiabált közbe az ostoba Erman.

Edgar boldogan elkente volna a száját, de csak annyit mondott:

– Erman, senki sem szólt hozzád, úgyhogy fogd be a lepénylesődet! – Visszafordult az írnokhoz. – Valóban ismerem a szerzetest.

– Kimostad a sebét, amikor megégett!

– Azt bárki megtette volna. Miért kérded?

– Láttak Aldreddel itt, Dreng's Ferryben, Shiringben és Combe-ben; magam is láttalak benneteket együtt Outhenhamben.

Ithamar mindössze annyit mondott, hogy Aldred és ő ismerősök. Úgy tűnik, nem tud róla, hogy Edgar valójában kémkedett a szerzetesnek. Akkor mire megy ki a játék? Úgy döntött, inkább rákérdez.

– Mire akarsz kilyukadni, Ithamar?

– Leszel az egyik esküsegítője Aldrednek?

Hát erről van szó. Ithamarnak azt kell kiderítenie, kik lesznek Aldred esküsegítői. Edgar megkönnyebbült. Sokkal rosszabbtól tartott.

– Nem kértek fel, hogy legyek esküsegítő – válaszolta.

Nem hazudott, bár nem is volt teljesen őszinte, mert számított rá, hogy felkérik. Ha egy esküsegítőnek személyes tudomása volt a tényekről, az esküje többet nyomott a latban. Márpedig ő ott volt a műhelyben, látta a fémeket, a mintákat, a frissen vert hamis pénzt, tehát az esküje Aldred javára szolgál, viszont terhelő lesz Wynstanre, amit Ithamar is tud.

– Úgyszólván bizonyos, hogy felkérnek – mondta. Gyerekképe eltorzult a rosszindulattól. – Ajánlom, hogy ha megtörténik, utasítsd vissza.

– Igaza van, Edgar! – buzgólkodott ismét Erman. – Magunkfajták ne avatkozzanak bele a papok perpatvarába!

– Okos ember a bátyád – állapította meg Ithamar.

– Köszönöm a tanácsotokat – mondta Edgar –, de attól még tény marad, hogy nem idéztek be Wynstan püspök perében.

Ez nem volt elég Ithamarnak. Fenyegetően billegette az ujját.

– Ne feledd, hogy Degbert főesperes a földesurad!

Edgar elhűlt. Azt nem várta, hogy meg is fenyegetik.

– Hogy érted ezt? – Közelebb lépett Ithamarhoz. – Pontosan?

Ithamar megszeppent, és egy lépést hátrált, de aztán harcias képet vágott, és kihívóan mondta:

– Olyan bérlőkre van szükségünk, akik támogatják az anyaszentegyházat, nem pedig aláássák.

– Sose ásnám alá az anyaszentegyházat. Például nem hamisítanék pénzt egy apátsági templomban.

– Velem te ne szájaskodj. Annyit mondok, hogy ha megsérted a földesuradat, elzavar titeket a tanyáról.

– Irgalmas Jézus! – rémült meg Erman. – Nem veszíthetjük el a tanyát. Hiszen csak most kezdünk egyenesbe jönni. Edgar, hallgass rá! Észnél légy!

Edgar hitetlenül bámult a titkárra.

– Templomban vagyunk, és most hallgattál misét. Angyalok és szentek vesznek körül akkor is, ha mi nem látjuk őket. Mind egy szálig tudják,

miben mesterkedsz. Meg akarod akadályozni, hogy elmondják az igazságot, és egy gonosz embert védsz a latorsága következményeitől. Mit gondolsz, mit súgnak most egymásnak az angyalok, látván, hogy akkor bűnözöl, amikor Urunk vére még fel sem száradt az ajkadon?

Eadbald tiltakozott.

– Edgar, ő a pap, nem te!

Ithamar elsápadt, és egy percig nem jutott az eszébe semmiféle válasz.

– Én az egyházat védem, és az angyalok tudják ezt – mondta, habár lesírt róla, hogy maga sem hisz magának. – Neked ugyanezt kéne tenned. Máskülönben megérzed Isten szolgáinak haragját.

– Tedd, amit mond, Edgar – szólalt meg kétségbeesetten Erman –, különben ismét azok leszünk, akik tizenöt hónapja voltunk. Nincstelen földönfutók.

– Felfogtam – mondta tömören Edgar. Zavart és bizonytalan volt, de nem akarta mutatni.

– Edgar, mondd, hogy nem fogsz tanúskodni! – kérlelte Eadbald.

– Gondolj a babámra! – csatlakozott Cwenburg.

– Hallgass a családodra, Edgar – tanácsolta Ithamar, aztán otthagyta őket. Az ábrázatára az volt írva, hogy ő megtett mindent, amit tehetett.

Edgar azon töprengett, hogy mama mit szólna ehhez. Most nagy szüksége lett volna az anyja bölcsességére. A többiek nem segítettek.

– Miért nem mentek vissza a tanyára? Ott találkozunk.

– Mit akarsz? – gyanakodott Erman.

– Beszélni akarok mamával – felelte Edgar.

Kilépett a templomból, és keresztülvágott a temetőn. Mama végső nyughelyén friss és üde zöld volt a fű. Edgar megáll a parcella lábában, és összekulcsolta a kezét, mintha imádkozna.

– Nem tudom, mit csináljak, mama – mondta.

Behunyta a szemét, és elképzelte, hogy mama él, ott áll mellette, és erősen figyel.

– Ha leteszem az esküt, mindnyájunkat elkergetnek a tanyáról.

Tudta, hogy az anyja nem válaszolhat. Ám ott élt Edgar emlékezetében, és a szelleme bizonyosan közel volt, tehát képzeletben szólhatott a fiához, ha Edgar megnyitja az elméjét.

– Épp, amikor kezd egy kis fölöslegünk lenni – folytatta. – Pénz takarókra, cipőre és marhahúsra. Erman és Eadbald olyan keményen dolgoztak. Megérdemelnének valami jutalmat.

Tudta, hogy mama egyetért ezzel.

– De ha engedek Ithamarnak, akkor segíteni fogok egy hitvány püspökön, hogy kicselezze az igazságszolgáltatást. Wynstan folytathatja az üzelmeit, mintha mi sem történt volna. Tudom, hogy ezt nem akarnád.

Úgy vélte, eléggé érthetően fogalmazott.

Ekkor az anyja tisztán és érthetően megszólalt a gondolataiban. „A család az első – mondta. – Vigyázz a bátyáidra."

– Tehát tagadjam meg a segítséget Aldredtől.

„Igen".

Edgar kinyitotta a szemét.

– Tudtam, hogy ezt fogod mondani.

Megfordult, hogy elmenjen, és akkor ismét megszólalt mama.

„Vagy kieszelsz valami okos dolgot."

– Mit?

Semmi válasz.

– Miféle okos dolgot eszelhetnék ki? – kérdezte Edgar.

De az anyja nem válaszolt.

Wilwulf elöljáró ellátogatott a shiringi apátságba.

Egy izgatott novícius elhívta a scriptoriumból Aldredet.

– Az ealdorman van itt! – lihegte.

Aldred egy pillanatra megrémült.

– Kéreti Osmund apátot és téged! – tette hozzá a novícius.

Aldred Wilwulf apjának elöljárósága óta élt a monostorban, és nem emlékezett rá, hogy ez alatt az idő alatt a két ealdorman bármelyike betette volna a lábát a szerzetházba. Tehát komoly a dolog. Kivárta, hogy a lélegzete és a szívverése lelassuljon.

Sejtette, mi lehet a példátlan esemény oka. A megye – sőt talán egész Nyugat-Anglia – másról se beszélt, mint a seriff rajtaütéséről a minsterben. Wilwulf pedig személyes sértésnek tekinti a támadást Wynstan, az öccse ellen.

Wilwulf vélhetőleg Aldredet tekinti minden baja okozójának.

Hatalmasok szokása szerint Wilwulf semmitől se riadna vissza, hogy megtartsa a hatalmát. Vajon attól sem, hogy megfenyegessen egy szerzetest?

Egy elöljárónak arra van szüksége, hogy pártatlan bírónak mutatkozzon, különben oda az erkölcsi tekintélye, és az megnehezítheti, hogy keresztülvigye a döntéseit, ami az ő esetében különben sem egyszerű. Csekély személyi testőrségével alkalmanként büntetheti a kisebb engedetlenségeket, toborozhat hadat – meglehetős fáradsággal és költséggel –, hogy harcoljon a vikingek ellen, vagy végigrabolhassa Walest, ám nehéz letörnie az uraiból kiábrándult köznép lappangó és állandó renitenciáját. Egy elöljárónak arra van szüksége, hogy felnézzenek rá. Ezzel együtt is kész megtámadni Aldredet?

Görcsösen nyelt, mert émelygett egy kicsit. Tudta, hogy könyörtelen emberekkel áll szemben, de azzal érvelt magának, hogy ez a kötelessége. Csak hát könnyű elméletileg vállalni a felelősséget, amíg a nyakunkba nem zúdul a valóság.

Felsántikált a lépcsőn. Még mindig fájt a lába, főleg a járástól. Az olvadt fém rosszabb a késnél.

Wilwulf nem olyan ember volt, akit lehet váratni az ajtó előtt: már be is rontott Osmund szobájába. Élénksárga köpenye a világiasság harsogó színfoltja volt a kolostor szürke-fehér világában. Lábát szétvetve, az öklét csípőre téve állt meg az ágy lábánál. A hálósipkás apát, aki még mindig betegeskedett, riadtan ült az ágyban.

– Adjon isten, elöljáró – mondta Aldred erőltetett magabiztossággal.

– Gyere be, barát! – vetette oda Wilwulf, mintha ő lenne otthon. – Gondolom, az öcsém verte be a szemedet – fűzte hozzá dölyfösen.

– Ne aggódj – felelte Aldred szándékolt lenézéssel. – Ha Wynstan püspök meggyón és irgalomért esedezik, isten megbocsátja neki ezt a paphoz nem méltó erőszakosságot.

– Az öcsémet provokálták!

– Isten nem fogadja el ezt a kifogást, elöljáró. Jézus arra int, hogy fordítsuk oda a másik orcánkat.

Wilwulf bosszúsan morgott, és változtatott a támadás irányán.

– Nagyon nincs tetszésemre, ami Dreng’s Ferryben történt!

– Nekem sincs – ment át támadásba Aldred. – Ily gaztett a király ellen! Arról nem is szólva, hogy meggyilkolták a seriff emberét, Godwine-t.

– Hallgass, Aldred, hagyd beszélni az elöljárót – szólt közbe szepegve Osmund.

Nyílt az ajtó, bejött Hildred.

Wilwulfot bosszantotta, hogy kétszer is félbeszakították.

– Nem hívattalak! – mondta Hildrednek. – Ki vagy?
Osmund válaszolt a kérdésre:
– Ő Hildred kincstárnok, akit helyettesemmé neveztem ki a betegségem idejére. Hallania kell, amiről itt szó lesz.
– Na, jó. – Wilwulf ott folytatta a beszédet, ahol abbahagyta. – Bűnt követtek el, valóban szégyenletes bűnt! – ismerte el. – De az a kérdés, hogy mit kell most tenni.
– Igazságot – szögezte le Aldred. – Nyilvánvalóan.
– Kuss legyen! – förmedt rá Wilwulf.
– Aldred – könyörgött az apát –, ezzel csak rontasz a helyzeteden…
– Rontok a helyzetemen? – méltatlankodott Aldred. – Én nem vagyok rossz helyzetben! Nem én hamisítottam a király pénzét, hanem Wilwulf öccse!
Wilwulf ingoványos talajra tévedt.
– Nem azért vagyok itt, hogy az elmúltakon vitatkozzak – tért ki a válasz elől. – Itt az a kérdés, mint az imént említettem, hogy most mi legyen. – Aldredhez fordult. – Még egyszer ki ne mondd nekem, hogy „igazságot”, mert lecsapom a tyúknyakadról azt a nyírott fejedet!
Aldred hallgatott. Fölösleges lett volna felhívni egy nemesember figyelmét arra, hogy egy szerzetest erőszakkal fenyegetni a legenyhébben fogalmazva is méltatlanság.
Wilwulf mintha észbe kapott volna, hogy túlságosan leadott úri modorából, mert lágyabb húrokat kezdett pengetni.
– Osmund apát, a mi közös feladatunk gondoskodni róla, hogy ez az incidens ne ártson a felső papság tekintélyének. – Hízelgésből egy szintre helyezte az apátot saját magával.
– Úgy van – helyeselt Osmund.
Aldred rosszat sejtett. Az erőszakos Wilwulf normális volt; a békülékeny Wilwulf baljóslatú.
– A pénzhamisítás véget ért. A seriff elkobozta a mintákat. Mi értelme még egy pernek?
Aldred kevés híján felhördült ekkora arcátlanságtól. Ne legyen per? Égbekiáltó!
Wilwulf folytatta:
– A per semmire sem lesz jó azonkívül, hogy besároz egy püspököt, aki ráadásul a féltestvérem. Gondold el, mennyivel hasznosabb lenne, ha nem foglalkoznánk ezzel többet.

Hasznos ám a gazember öcsédnek, gondolta Aldred.

– Látom szavaidnak értelmét, ealdorman – kerülgette a forró kását Osmund.

– Csak az idődet vesztegeted, Wilwulf! – vágott közbe Aldred. – Akármit is mondjunk, a seriff sose fogadja el a javaslatodat.

– Meglehet – mondta Wilwulf. – De talán elbátortalanodna, ha visszavonod a támogatásodat.

– Pontosan mit értesz ez alatt?

– Feltételezem, a seriff azt akarja majd, hogy legyél az egyik esküsegítője. Arra kérlek, utasítsd ezt vissza az egyház és a nemesség érdekében.

– Ki kell mondanom az igazat.

– Vannak idők, amikor jobb, ha az igazság kimondatlan marad.

– Aldred – könyörgött Osmund –, sok igazság van az ealdorman szavában.

Aldred mély lélegzetet vett.

– Tegyük fel, hogy Wynstan és Degbert jámbor, önfeláldozó papok, akik Isten szolgálatának szentelték életüket, és tartózkodtak a bujálkodástól, ám elkövettek egyetlen oktondi hibát, amely azzal fenyeget, hogy derékba töri a pályafutásukat. Igen, akkor meg kellene beszélnünk, hogy a büntetés nem árt-e inkább, mint használ. Csakhogy nem ilyen papok, nemdebár? – Szünetet tartott, mintha arra várna, nem akar-e szólni Wilwulf, de az elöljáró bölcsen hallgatott, így hát Aldred folytatta: – Wynstan és Degbert sörházakban, játékbarlangokban, bordélyokban verte el az egyház pénzét, és erről rengetegen tudnak. Ha holnap kitaszítanák őket a papi rendből, az csak jót tenne a nemesség és az egyház tekintélyének.

– Ugye, nem kívánsz az ellenségednek, Aldred testvér? – kérdezte dühösen Wilwulf.

– Bizonyosan nem – felelte Aldred mélységes őszinteséggel.

– Akkor tedd, amit mondok, és vond vissza a támogatásodat.

– Nem.

– Vedd fontolóra, Aldred – kérlelte Osmund.

– Nem.

– Hát nem akarsz szót fogadni az apátodnak, holott szerzetesi kötelességed az engedelmesség? – kérdezte Hildred, aki most szólalt meg először.

– Nem – felelte Aldred.

Ragna állapotos volt.

Még senkinek sem árulta el, de biztosra vette. Cat vélhetőleg kitalálta, de senki más nem tudott róla. Ragna megtartotta magának a benne növekedő új test titkát. Erre gondolt, amikor ide-oda járkálva utasításokat adott takarításra, rendcsinálásra, javításokra, vezette a háztartást, gondoskodott róla, hogy Wilfet semmi se zavarja.

Különben sem szerencsés túl korán kikürtölni. Sok terhesség szakad meg idő előtt magától. Az öccse hat évvel volt fiatalabb nála, és ebben a hat évben az anyjuk több magzatot elvetélt. Majd csak akkor akart szólni, ha már a ruhája bő redői sem leplezhetik az alakját.

Nagyon föllelkesült. Más lányoktól eltérően sosem álmodozott arról, hogy kisbabája lesz, de most, hogy megtörtént, rájött, hogy szeretné ölelgetni és dédelgetni a csepp életet.

Annak is örült, hogy betöltheti szerepét az angol társadalomban. Nemesasszony volt, egy nemesember felesége, akinek örökösöket kellett adnia. Ez majd elcsüggeszti ellenségeit, és megerősíti kapcsolatát Wilffel.

De azért félt is. A szülés veszélyes és fájdalmas, ezt mindenki tudja. Ha egy asszony fiatalon halt meg, általában a nehéz szülés vitte sírba. Persze itt lesz mellette Cat, de a komornája még sohasem szült. Ó, miért nincs itt az anyja! Habár Shiringben is lakott egy ügyes bábaasszony, Ragna ismerte is: nyugodt, értelmes, szürke hajú asszony volt, a neve Hildithryth, röviden Hildi.

Addig is örvendezett, hogy Wynstant végre utoléri a bűneiért a büntetés. A pénzhamisítás kétségtelenül csak egy a bűnei közül, de azt bizonyították rá. Ragna szigorú büntetést remélt. Ez a tapasztalat talán lelappasztja a püspök pökhendiségét. De jó, hogy Aldred tetten érte!

Ez lesz az első nagy per, amelyen ott lehet Angliában. Nagyon szeretett volna többet tudni az ország jogrendszeréről. Persze más lesz, mint Normandiában. Itt nem érvényes a bibliai talióelv. A gyilkosság büntetése általában pénzbírság, amit az áldozat családjának kell fizetni. Ennek a bírságnak *wergild*, azaz vér-pénz volt a neve, és az áldozat gazdagsága és rangja szerint változott. A thán hatvan font ezüstöt ért, a paraszt tíz fontot.

Még többet megtanult, amikor Edgar eljött látogatóba. Ragna éppen almát válogatott egy asztalon. Félretette az ütődötteket, amelyek nem

állnának el télen, hogy megtaníthassa a konyhás Gildának, miként készül a legjobb almabor. Egyszer csak meglátta, hogy egy tagbaszakadt alak lép be a főkapun, és magabiztos lépésekkel közeledik.

– De megváltoztál! – mosolygott Edgar. – Mi történt?

Hát persze, jó szeme van, különösen az idomokra.

– Túl sok angol mézet ettem – vallotta be Ragna. Örökké éhes volt.

– Jól áll. – Észbe kapott, és hozzátette: – Ha meg nem sértelek, úrnőm.

Odaállt az asztal másik oldalára, és segített almát válogatni: az épeket kímélettel rakosgatta, a hibásakat beledobálta egy hordóba. Ragna megérezte, hogy a fiatalembert aggasztja valami.

– Dreng küldött ide felszerelést vásárolni? – kérdezte.

– Már nem vagyok Dreng szolgája. Elcsapott.

Csak nem Ragnának szeretne dolgozni? Az asszonynak tetszett az ötlet.

– Miért csapott el?

– Amikor Blodot visszavitték neki, olyan kegyetlenül összeverte, hogy azt hittem, megöli, ezért közbeavatkoztam.

Edgar mindig a jóra törekszik, tűnődött az asszony. *De vajon mekkora bajban van?*

– Visszamehetsz a tanyára? – Talán ezért gondterhelt. – Ha jól emlékszem, nem túl gyümölcsöző.

– Nem az, de ástam egy halastavat, és azóta nemcsak van mit ennünk, de még fölöslegünk is marad, amit eladjunk.

– Blod megvan?

– Nem tudom. Én szóltam Drengnek, hogy megölöm, ha még egyszer kezet emel a lányra. Talán ettől kétszer is meggondolja a verést.

– Próbáltam megvásárolni, hogy megmentsem a gazdájától, ugye, tudod? Csak Wynstan meghiúsította.

Edgar bólintott.

– Ha már Wynstannél tartunk…

Ragna látta, hogy megfeszülnek az izmai. Tehát ez a látogatás igazi oka.

– Igen?

– Elküldte hozzám Ithamart, hogy megfenyegessen.

– Mivel?

– Ha tanúskodok a perben, a családomat elkergetik a tanyáról.

– Milyen alapon?

– Az egyháznak olyan bérlőkre van szüksége, akik a papokat támogatják.

– Hallatlan. Mit fogsz tenni?

– Dacolni fogok Wynstannel, és tanúskodni akarok Aldred mellett. Csakhogy a családomnak szüksége van a tanyára. A fivéreim mellett most már ott a sógornőm és a kisded unokahúgom is.

Ragna látta rajta, hogy vívódik, és megsajnálta.

– Értelek.

– Ezért jöttem el hozzád. Az Outhen völgyében bizonyára gyakori, hogy megüresedik egy bérlet.

– Évente többször is. Általában van egy fiú vagy egy vő, aki átvegye, de nem mindig.

– Ha számíthatnék rá, hogy adsz a családomnak egy tanyát, lennék Aldred eskütegítője, és dacolnék Wynstannel.

– Ha elűznek benneteket, adok nektek egy tanyát – mondta habozás nélkül Ragna. – De mennyire, hogy adok.

A fiatalember válla megroskadt.

– Köszönöm – mondta. – Nem tudhatod, mennyire… – Ragna megdöbbenésére könnyek szöktek mogyoróbarna szemébe.

Az asszony átnyúlt az asztal fölött, és megfogta a kezét.

– Rám számíthatsz – mondta. Még egy pillanatig szorította Edgar kezét, azután elengedte.

Hildred megtámadta Aldredet a káptalan ülésén.

A káptalan az az órája volt a napnak, amikor a szerzetesek megemlékeztek demokratikus eredetükről. Mind testvérek voltak Isten előtt, és engedelmességi fogadalmat is tettek, de egyik elvet sem tartották be feltétlenül. A szerzetesek nap mint nap azt tették, amit az apát mondott, ám a káptalanban körbe ültek, és egyenlőként döntöttek a fontos kérdésekről, például az új apát megválasztásáról, ha a régi meghalt. Ha nem volt egyetértés, szavaztak.

Hildred azzal kezdte, hogy olyan kérdést kell a testvérek elé tárnia, amely egyformán búsítja őt és a szegény Osmund apátot odafent a betegágyban. Utána beszámolt Wilwulf látogatásáról. Miközben ő mesélt, Aldred körbehordozta tekintetét a szerzetesek arcán. Egyetlen idősebb testvér sem csodálkozott, vagyis Hildred már megszerezte a támogatásukat. A fiatalabbak megdöbbentnek és megbotránkozottnak látszottak. Őket nem

értesítették, mert attól féltek, szólnak majd Aldrednek, és ő felkészülhet, hogy megvédje magát.

Befejezésül Hildred azt mondta, azért hozza szóba ezt a káptalanban, mert Aldred szerepe a Wynstan utáni nyomozásban és a közeledő tárgyaláson elvi kérdés.

– Miért létezik ez az apátság? – kérdezte. – Mi a mi szerepünk? Azért vagyunk-é, hogy részt vegyünk a főnemesség és a felső papság hatalmi harcaiban? Vagy az-é a kötelességünk, hogy elvonuljunk a világtól, és csendes nyugalomban imádjuk Istent, nem véve tudomást a világi élet viharairól, amelyek körülöttünk tombolnak? Az apát arra kérte Aldredet, hogy ne vegyen részt a tárgyaláson, és Aldred ezt megtagadta. Hiszem, hogy az itt összegyűlt testvéreknek joguk van fontolóra venni, mit akar Isten a mi kolostorunktól.

Aldred láthatta, hogy ezzel nagyjából mindenki egyetért. Még azoknak is, akiket Hildred nem dolgozott meg előre, az volt a véleményük, hogy a szerzetesek ne politizáljanak. Sokuk jobban kedvelte Aldredet Hildrednél, ám a békés életet is kedvelték.

Várták, hogy Aldred szóljon. *Mint egy gladiátorviadal,* gondolta Aldred. Hildred és Aldred voltak a közösség vezetői, rögtön az apát után. Valamelyikük előbb-utóbb átveszi Osmund helyét. Ez a küzdelem hozzájárulhat a végső harc eldöntéséhez.

Aldred szívesen kifejtette volna az álláspontját, de attól félt, hogy a szerzetesek többsége már döntött. A józan érvelés talán nem lesz elég.

Elhatározta, hogy emeli a tétet.

– Sok mindenben egyetértek Hildred testvérrel – kezdte. Vitában mindig bölcs dolog tiszteletet mutatni az ellenfél iránt; az emberek viszolyognak a személyeskedéstől. – Ez valóban elvi kérdés, mert arról van szó, mi a szerzetesek szerepe a világban. Azt is tudom, hogy Hildred őszintén aggódik közösségünkért. – Ennyi elég is a nemeskeblűségből. – Mindazonáltal engedjétek meg, hogy a véleményem kissé eltérjen az övétől.

Csend volt a szobában, az emberek feszülten figyeltek.

– A szerzetesek felelőssége nemcsak a következő világra, de a mostanira is kiterjed. Megmondatott, hogy a mennyben gyűjtsünk magunknak kincseket, de ezeket a földi jó cselekedetekkel gyűjtjük. A kegyetlenség, a tudatlanság és a szenvedés világában élünk, de mi jobbá tesszük ezt a világot. Ha a szemünk láttára történik gonoszság, nem hallgathatunk. Legalábbis én… nem tudok hallgatni. – Hatásszünetet tartott.

– Arra kértek, lépjek vissza a tárgyalástól. Nem vagyok hajlandó. Isten mást akar velem. Arra kérlek benneteket, testvéreim, tartsátok tiszteletben a döntésemet. De ha úgy döntötök, hogy elűztök ebből az apátságból, akkor természetesen távoznom kell. – Végignézett az arcokon. – Szomorú nap lesz az számomra.

A szerzetesek megdöbbentek. Aldredtől nem számítottak erre a lemondásra. Senki sem akart idáig menni – kivéve talán Hildredet.

Sokáig hallgattak. Aldrednek most arra volt szüksége, hogy valamelyik barátja kompromisszumot javasoljon. De mivel nem volt ideje felkészülni, csak abban reménykedhetett, hogy valamelyiküknek talán magától is az eszébe jut.

A hallgatag Godleof testvérnek, az egykori marhapásztornak jutott az eszébe.

– Nincsen szükség kiűzésre – mondta a rá jellemző szűkszavúsággal. – Az embert nem szabad arra kényszeríteni, hogy azt tegye, amit rossznak tart.

– És az engedelmességi fogadalom? – méltatlankodott Hildred.

Godleof fukarkodott a szavakkal, azonban így is megvolt a magához való esze, és felért Hildreddel a vitában.

– Mindennek van határa – mondta egyszerűen.

Aldred látta, hogy ezzel sok szerzetes egyetért. Engedelmességük nem volt feltétel. A mérleg nyelve elbillent Aldred felé.

Meglepődött, amikor scriptoriumi munkatársa, az öreg Tatwine írnok emelte föl a kezét. Aldred nem emlékezett rá, hogy Tatwine valaha is megszólalt volna a káptalanban.

– Huszonhárom esztendeje nem tettem ki a lábamat ebből az apátságból – mondta. – Ám Aldred elment Jumièges-be. Az még csak nem is Anglia! És olyan csodálatos könyveket hozott, amilyeneket még sose láttunk! Csodálatosakat! Nem csak egy módon lehet ám szerzetesnek lenni, lássátok. –Elmosolyodott, és úgy bólogatott, mintha egyetértene magával. – Nem csak egy módon.

Az idősebb szerzetesekre hatott ez a felszólalás, főleg mert olyan ritkaságnak számított. Továbbá Tatwine mindennap együtt dolgozott Aldreddel, és így többet nyomott a véleménye a latban.

Hildred tudta, hogy legyőzték, ezért nem erőltette a szavazást.

– Ha a káptalan hajlandó megbocsátani Aldred engedetlenségét – próbálta elrejteni bosszúságát a türelem álarca mögé –, akkor bizonyosra

veszem, hogy Osmund apát sem akar majd mást.

A többség bólogatott.

– Akkor menjünk tovább – folytatta Hildred. – Mint hallom, volt egy panasz a penészes kenyérre…

Egy nappal a tárgyalás előtt Aldred és Den megivott együtt egy kancsó sört, és áttekintették a kilátásaikat.

– Wynstan a legjobb képessége szerint próbálta eltántorítani az esküsegítőinket – mondta a seriff –, de nem hiszem, hogy sikerült volna neki.

Aldred bólintott.

– Elküldte Edgarhoz Ithamart, aki azzal fenyegetőzött, hogy elkergetik őket a bérletből, de Edgar meggyőzte Ragnát, hogy szükség esetén adjon nekik egy másik tanyát, így ő most biztos.

– Gondolom, te is győztél a káptalanban.

– Wilwulf igyekezett ráijeszteni Osmund apátra, de a káptalan végül engem támogatott.

– Wynstant nem kedvelik az egyházban. Rossz fényt vet mindenkire.

– Ez nem csak shiringi ügy, sokféle érdek fűződik hozzá. Több püspök és apát lesz jelen. Arra számítok, hogy minket támogatnak.

Den sörrel kínálta Aldredet, aki elhárította. A seriff magának töltött még egy kupával.

– Mi lesz Wynstan büntetése?

– Az egyik törvény szerint a pénzhamisító kezét levágják és kiszegezik a pénzverde ajtajára. Viszont a másik halálbüntetést helyez kilátásba az erdőkben dolgozó hamisítókra, ami vonatkozhat Dreng's Ferryre is. Egyébként a bírák nem mindig olvassák a törvénykönyveket. Gyakran úgy ítélnek, ahogy nekik tetszik, főleg az olyanok, mint Wilwulf. Először is marasztalja el Wynstant a bíróság.

Aldred elkomorodott.

– Már hogy ne marasztalnák el! Tavaly Ethelred király megeskette országa tizenkét főméltóságát és az összes elöljárót, hogy nem rejtegetnek bűnösöket!

Den vállat vont.

– Wilwulf simán megszegi azt az esküt. Wigelm is.

– Viszont a püspökök és az apátok nem lesznek esküszegők.

– A thánok pedig, akik nem rokonai Wilwulfnak, miért kockáztatnák a lelkük üdvösségét Wynstan megmentéséért?

– Legyen meg Isten akarata – szólt Aldred.

23. fejezet

998. november 1.

Aldred szétszórt volt az éjszakai matutinumon. Igyekezett az imákra és jelentésükre összpontosítani, de a gondolatai mindegyre visszatévedtek Wynstanhez. Az oroszlánt akarja meglovagolni, és ha nem öli meg, akkor az öli meg őt. Ha ma nem ér el sikert a bíróságon, akkor vége, mert Wynstan iszonyú bosszút fog állni.

Matutinum után a szerzetesek visszafeküdtek az ágyukba, de hamarosan ismét fölkeltek a laudesre.[15] Keresztülvágtak az udvaron, és a novemberi hidegtől dideregve vonultak be a templomba.

Aldred minden himnuszban, zsoltárban és lekcióban talált valamit, ami a tárgyalást juttatta az eszébe. Ma többek között a hetedik zsoltárt énekelték, és Aldred szenvedélyes átéléssel mondta a szavakat: „Oltalmazz meg engem minden üldözőmtől, … Hogy szét ne tépje, mint az oroszlán az én lelkemet.”[16]

Nem sokat reggelizett, de a borát felhajtotta, és szívesen ivott volna többet. A keresztre feszítésnek szentelt tertia előtt Den seriff bezörgetett az apátság kapuján. Aldred magára kanyarította a köpenyét, és elindult.

Dent egy szolga kísérte kosárral a kezében.

– Itt van minden – mondta a seriff. – A minták, a hamisított fém, a hamis pénz.

– Helyes. – A tárgyi bizonyíték fontos, főleg, ha valakinek meg kell esküdnie a valódiságukra.

Az elöljáró erődjébe tartottak, ahol Wilwulf általában a csarnok előtt ítélkezett, ám amikor a székesegyházhoz értek, Ithamar megállította őket.

– Itt tartjuk a tárgyalást – fontoskodott. – A templom nyugati kapujánál.

Den felháborodott.

– Ki döntött így?

– Természetesen Wilwulf elöljáró!

– Ez Wynstan műve – mondta Aldrednek a seriff.

Aldred bólintott.

– Mindenkit emlékeztetni fog Wynstan püspöki rangjára, hogy vonakodjanak elítélni a katedrális előtt.

– Akkor is bűnös, és be tudjuk bizonyítani – mondta Ithamarnak Den.

– A püspök atya a mi Mennyei Atyánk képviselője a Földön – közölte Ithamar, és elvonult.

– Talán nem mindenestül rossz fejlemény – bizakodott Aldred. – Lehet, hogy így több shiringi jön el a tárgyalásra, ők pedig nem kedvelik Wynstant. Senki pénzrontó nem népszerű, mert a végén az iparosoknál kötnek ki a használhatatlan pénzek.

Den bizonytalan képet vágott.

– Nem hinném, hogy a tömeg érzelmei sokat számítanának.

Aldred attól félt, hogy a királybírónak igaza van.

A városiak kezdtek gyülekezni, a korán érkezők lefoglalták maguknak a jó helyeket. Az emberek kíváncsiak voltak, hogy mi lehet Den kosarában. Aldred azt tanácsolta a seriffnek, hagyja látniuk.

– Wynstan meg akarhatja akadályozni, hogy tárgyalás közben bemutasd a bizonyítékokat – mondta. – Jobb, ha már előbb látja mindenki.

Csoport verődött össze körülöttük. Den válaszolt a kérdéseikre. Már mindenki hallott a pénzhamisításról, de a minták, a tökéletes utánzatok, a nagy kolonc hideg, barna ötvözet valóságossá tette a dolgot, és az emberek ismét szörnyülködtek.

Wigbert, a seriff kapitánya előállította a két foglyot, Cuthbertet és Degbertet. Kezüket-lábukat megkötözték, nehogy szökéssel próbálkozzanak.

Jött egy szolga az ealdorman székével és vörös bársonypárnájával, elhelyezte a tölgyfa templomkapu előtt. Egy pap a szék mellé állított egy asztalkát, és elhelyezett rajta egy vésett ezüst ereklyetartót, amelyre az emberek majd megeskÜdhetnek.

A tömeg sűrűsödött, a levegőben megállt a mosdatlan emberek bűze. A toronyban hamarosan megkondították a harangot, jelezve, hogy kezdődik a tárgyalás. Megérkeztek a környék urai, a thánok és főpapok, feléálltak az egyelőre még üres elöljárói szék mellé. Aldred meghajolt Ragna felé, és bólintott Edgarnak, aki az asszonyt kísérte.

Mikor a harangzúgás elnémult, odabent a templomi kórus rázendített egy himnuszra. Den dühbe gurult.

– Ez bíróság, nem mise! – Mit képzel Wynstan?

Aldred pontosan tudta, mit képzel Wynstan. A következő percben kitárult a hatalmas nyugati kapu, és kivonult rajta a püspök. Bibliai jelenetekkel hímzett, fehér ornátust és prémszegélyű, csúcsos süveget viselt. Tőle telhetőleg próbálta megnehezíteni, hogy a nép olyannak lássa, mint egy bűnözőt.

Odament az ealdorman székéhez, megállt mellette, csukott szemmel, imára kulcsolt kézzel.

– Fertelem! – dühöngött Den.

– Nem fog működni – vélte Aldred. – Az emberek túl jól ismerik.

Utolsónak Wilwulf is megérkezett fegyvereseinek népes kíséretével. Aldred nem értette, minek ekkora testőrgárda. A sokaság elhallgatott. Kalapács zengett az üllőn valahol, ahol a nagy törvénylátó előadás idején is dolgozott egy szorgalmas kovács. Wilwulf hosszú léptekkel keresztülvágott a tömegen, bólintott az összegyűlt uraknak, majd kényelmesen elhelyezkedett a párnán. Ő volt az egyetlen, aki ült.

Az eljárás az eskütételekkel kezdődött. Minden leendő vádlottnak, vádlónak és esküsegítőnek rá kellett tennie a kezét az ezüst ereklyetartóra, és meg kellett esküdnie Isten nevére, hogy igazat fog mondani, hogy elmarasztaltassék a bűnös, és szabadon bocsáttassék az ártatlan. Wilwulf unott képet vágott, de Wynstan nagyon figyelt, mintha azt képzelné, hogy rajtakaphat valakit, aki nem szabályosan esküdött. Aldred tudta róla, hogy nem érdeklik a rituális előírások, de ma eljátszotta az aggályos lelkiismeretességet.

Mindenki megesküdött, Aldred érezte, ahogy a mellette álló seriff izmai megfeszülnek, készülve a vádbeszédre. Ekkor az ealdorman bólintott Wynstannek, és Aldred elszörnyedésére Wynstan szólította meg a bíróságot.

– Oly bűnt követtek itt el, mely az égre kiált! – zúgta a mélységes gyász hangján. – Iszonyú vétket Isten és ember ellen!

Den előrelépett.

– Állj! – ordította. – Ez így rossz!

– Nincs itt semmi rossz, Den – felelte Wilwulf.

– Én vagyok a seriff, nekem kell eljárnom ebben az ügyben. A pénzhamisítás felségárulás!

– Megkapod a lehetőséget a beszédre.

Aldred aggodalmasan ráncolta a szemöldökét. Még nem tudta, mit forral a két testvér, de hogy jót nem, az biztos.

– Tiltakozom! – kiáltotta Den. – Én a király nevében szólok, és a királynak meg kell hallgattatnia!

– Én is a király nevében szólok, aki elöljáróvá nevezett ki – vágta rá Wilwulf. – Most pedig fogd be szájadat, Den, különben én fogom be.

A seriff megragadta a kardja markolatát.

Wilwulf fegyveresei ugrásra készen álltak.

Aldred gyorsan körülnézett, összeszámolta Wilwulf fegyvereseit. Huszonegy. Hát ezért jöttek ilyen sokan! Den, aki nem számított erőszakra, csak Wigbertet hozta magával.

Ugyanezt a számítást elvégezte Den is, mert elengedte a kardja markolatát.

– Folytasd, Wynstan püspök – mondta Wilwulf.

Hát ezért szorgalmazza Ethelred király a bírósági ügyrend betartását, tűnődött Aldred, *hogy a Wilwulfhoz hasonló főurak ne hozhassanak önkényes döntéseket.* Ethelred reformjának ellenzői azzal érveltek, hogy a szabályok nem számítanak; az igazságot kizárólag egy bölcs nemesember belátása szavatolja. Akik ilyeneket mondtak, általában nemesek voltak.

Wynstan rászegezte az ujját Degbertre, majd Cuthbertre.

– Oldozzátok el ezeket a papokat! – parancsolta.

Den tiltakozott.

– Azok az én foglyaim!

– A bíróság foglyai – felelte Wilwulf. – Oldozzátok el őket!

Den kénytelen volt engedni. Bólintott Wigbertnek, aki megoldotta a köteleket.

A két pap így már kevésbé látszott bűnösnek.

Wynstan ismét fölemelte a hangját, hogy mindenki hallja.

– A bűn, a gaztett nem más, mint a király pénzének hamisítása! – Most Wigbertre mutatott, aki meghökkent. – Lépj elő! – kiáltotta Wynstan. – Mutasd meg a bíróságnak, mi van a kosárban!

Wigbert a főnökére nézett. Den vállat vont.

Aldred nem értette. Azt várta, hogy Wynstan dugdosni próbálja a tárgyi bizonyítékot, erre a püspök azt követeli, hogy tegyék közszemlére. Mi jár a fejében? A mímelt ártatlanság művészi előadása után most bevádolná saját magát?

Wynstan sorra kivette a tárgyakat a kosárból.

– A hamisított fém! – szavalta. – Alsó verőtő! Felső verőtő! Gyűrű! S végül a pénz, amelynek fele ezüst, fele réz!

Az összegyűlt urak se értettek többet Aldrednél. Miért hangsúlyozza Wynstan a bűnösségét?

– És ami a legrosszabb – kiáltotta Wynstan –, mindez egy pap tulajdonában találtatott lenni!

Igen, gondolta Aldred. *Nálad.*

Wynstan drámaian előreszegezte az ujját:

– És az a pap Cuthbert!

Mindenki Cuthbertre nézett.

– Képzelhetitek meglepetésemet – folytatta Wynstan –, képzelhetitek elszörnyedésemet, amikor megtudtam, hogy az orrom előtt mívelték e fertelmes gaztettet!

Aldred eltátotta a száját.

Hűdött csend lett. Itt mindenki azt hitte, hogy Wynstan a vádlott.

– Tudnom kellett volna – mondta Wynstan. – Vádolom magamat hanyagságért. Egy püspök legyen éber. Ebben hibáztam.

Aldrednek visszajött a hangja.

– De te voltál a felbujtó! – ordította a püspöknek.

– Ó, tudtam én, hogy gonosz emberek majd megpróbálnak belekeverni – búsongott Wynstan. – Az én hibám. Támadási felületet adtam nekik.

– Te mondtad, hogy hamisítsak pénzt! – vágott közbe Cuthbert. – Én csak templomi díszeket akartam csinálni! Te kényszerítettél! – Sírt.

Wynstan megőrizte szánakozó arcát.

– Fiam, te azt gondolod, hogy kisebbítheted bűnödet, ha úgy teszel, mintha feljebbvalóid beszéltek volna rá…

– Mert így volt!

Wynstan bánatosan csóválta a fejét.

– Nem fog sikerülni. Megtetted, amit tettél. Ne tetézd bűneid lajstromát a hamis tanúzással.

Cuthbert az elöljáróra nézett.

– Bevallom, hogy hamisítottam pennyt – mondta boldogtalanul. – Tudom, hogy megbüntetnek. De az egészet a püspök találta ki. Ne hagyd, hogy megússza a büntetést!

– Cuthbert, tartsd észben, hogy a hamis vád súlyos bűn. – Wynstanhez fordult. – Folytasd, püspök.

Wynstan most a nemesek gyűlését vette célba, akik megbabonázva figyelték.

– A bűnt jól eltitkolták – mondta. – Maga Degbert főesperes sem tudta, mit művel Cuthbert a minster mellett a kis műhelyben.

– Degbert mindenről tudott! – jajveszékelt Cuthbert.

– Lépj elő, Degbert – parancsolta Wynstan.

Degbert engedelmeskedett, és Aldred ekkor vette észre, hogy egyenesen beállt az urak közé, mintha ő is közéjük tartozna, és nem bűnöző lenne, akit a nemeseknek el kell ítélniük.

– A főesperes elismeri, hogy velem együtt a hanyagság bűnébe esett – mondta Wynstan. – Bár az ő vétke súlyosabb, mert mindennap az apátságban tartózkodott, míg jómagam csak alkalmi látogató voltam.

– Degbert segített elköltened a pénzt! – kiáltotta Aldred.

Wynstan elengedte a füle mellett a szavakat.

– Mint püspök, magamra vállaltam, hogy megbüntetem Degbertet. Kiűzetett az apátsági templomból, és megfosztatott a főesperes rangjától. Ma egyszerű, alázatos pap, aki az én személyes felügyeletem alá tartozik.

Szóval átköltözik az apátsági templomból a székesegyházba, gondolta Aldred. *Bele ne haljon a vezeklésbe.*

Létezik, hogy ez nem egy rossz álom?

– Ez nem büntetés egy pénzhamisítónak!

– Egyetértek – felelte Wynstan. – Degbert nem is pénzhamisító. – Körülnézett. – Itt senki sem tagadja, hogy Cuthbert verte a pénzeket.

Ez az igazság, gondolta csüggedten Aldred. *Hosszú távon nem a teljes igazság, de nem is hazugság.*

Látta, hogy a nemesek is kezdik elfogadni Wynstan változatát az eseményekről. Lehet, hogy nem hisznek neki – ahhoz túl jól ismerték –, de a bűnössége nem bizonyítható. Azonkívül püspök.

Wynstan mestervágása az volt, hogy magához ragadta a vádló szerepét, megfosztva a seriffet az esélytől, hogy elmondhassa az igazi történetet: Wynstan látogatásait Dreng’s Ferryben a negyedéves adófizetések után, ajándékait a falusiaknak, kiruccanásait Degbert társaságában Combe-be, ahol szórták a pénzt a kocsmákban és a bordélyokban. Ebből egyetlen szó sem hangzott el, és ha most hozakodnának elő vele, gyengének, mellékesnek hangzana.

Wynstan hamis pénzben játszott, de ez sem bizonyítható. Áldozata, Monsieur Robert egy tengerjáró hajó kapitánya, Európa akármelyik kikötőjében lehet.

Wynstan meséjének egyetlen lékje az volt, hogy ugyanakkor „fedezte föl” Cuthbert bűnét, amikor a seriff rajtaütött az apátsági templomon. Ez túl sok az egybeesésből, hogy a nemesek bevegyék.

Aldred épp rá akart mutatni erre, ám Wynstan megelőzte.

– Isten kezét látom ebben! – mondta, egyre jobban zengetve a hangját, mint egy templomi harangot. – Isten rendelésének kellett lennie, hogy ugyanazon az órában, amikor felfedeztem Cuthbert bűnét, Den seriff is eljött Dreng’s Ferrybe, épp idejében, hogy letartóztassa a bűnös papot! Hála legyen az egeknek!

Aldred csak ámult ezen az arcátlanságon. Isten keze! Wynstant nem is érdekli, miként magyarázza ki magát az Ítéletnapon? Nem volt benne semmi állandóság. Combe-ben közönséges kéjencnek mutatkozott, olyan papnak, aki elvesztette az önuralmát; amikor Dreng’s Ferryben leleplezték, tajtékzó szájjal üvöltözött, mint akit megszállt a gonosz lélek; mostanra bezzeg magához tért, körmönfontabb volt, mint valaha, ugyanakkor egyre mélyebbre süllyedt a gonoszságban. *Így kaparintja meg magának az ördög az embert,* gondolta Aldred. *Fokozatonként. Egyik bűn vezet a másik, még feketébb bűnhöz.*

Wynstan logikája és a magabiztosság, amellyel előadta ezt a hazug történetet, olyan lehengerlő volt, hogy Aldred majdnem kezdett kételkedni önmagában, és látta a nemesek arcán, hogy egyetértenek, még ha titokban vannak is fenntartásaik.

Wilwulf megérezte a hangulat változását, és rögtön kihasználta.

– Miután Degbertet elintézték, már csak Cuthbert fölött kell ítélnünk.

– Nem igaz! – ordította Den sheriff. – Foglalkoznod kell a Wynstan elleni vádakkal!

– Senki sem vádolta Wynstant.

– Cuthbert igen!

Wilwulf hüledezést mímelt.

– Csak nem arra célzol, hogy egy közönséges pap esküje többet ér egy püspökénél?

– Akkor megvádolom Wynstant én magam! Mikor beléptem az apátsági templomba, ott találtam Wynstant Cuthbert műhelyében, miközben javában folyt a pénzhamisítás!

– Wynstan püspök már elmagyarázta, hogy ugyanabban a pillanatban fedezte fel a bűnt, kétségtelenül a Gondviselés jóvoltából.

Den végigjártatta a tekintetét a nemeseken, sorra a szemükbe nézett.

– Csakugyan elhiszitek ezt? – kérdezte. – Wynstan a műhelyben tartózkodott, ott állt Cuthbert mellett, amikor az a hamis pénzt verte a hamis ötvözetből, de csupán a mi érkezésünkkor értette meg, hogy mi folyik valójában? – Hirtelen a püspök felé fordult. – És nekünk ne mondd, hogy Isten keze volt! Ez annál sokkal közönségesebb dolog: egyszerű hazugság.

– Gondolom, egyetértünk abban, hogy a vád Wynstan püspök ellen rosszindulatú és hamis – mondta a nemeseknek Wilwulf.

Aldred még tett egy utolsó próbát.

– Erről a király is hallani fog! Valóban azt gondoljátok, hogy hitelt ad Wynstan meséjének? Mi lesz a véleménye a nemesekről, akik felmentették Wynstant és Degbertet, és csak egy közönséges papot büntettek meg?

Az urak kínosan feszengtek, de egyik sem szólt Aldred mellett.

– Tehát a bíróság egyetért abban, hogy Cuthbert bűnös – összegezte Wilwulf. – Mivel pedig gonosz módon megpróbálta két magas rangú egyházi férfiúra kenni a bűnt, a büntetése szigorúbb lesz a szokásosnál. Ezennel arra ítélem Cuthbertet, hogy megvakíttassék és kiheréltessék.

– Nem! – kiáltotta Aldred. De már reménytelen volt minden tiltakozás.

Cuthbert térde megroggyant. Összeesett.

– Intézkedj, seriff – vetette oda Wilwulf.

Den tétovázott, azután kelletlenül bólintott Wigbertnek. Az felnyalábolta Cuthbertet, és elvonszolta.

Wynstan ismét megszólalt. Aldred azt hitte, a püspök már mindent elnyert, amit akart, de még nem volt vége a komédiának.

– Vádolom magamat! – mondta.

Wilwulf nem lepődött meg. Aldred ebből arra következtetett, hogy ezt is ugyanúgy kitervelték előre, mint mindent, ami eddig történt.

– Amikor felfedeztem a bűnt – folytatta Wynstan –, oly nagy haragra gerjedtem, hogy majdnem teljes egészében elpusztítottam a hamisító felszerelését. Kalapácsával szétvertem egy vörösen izzó olvasztótégelyt, amelyből kifröccsent az olvasztott fém, és megölt egy Godwine nevű ártatlan embert. Baleset volt, de hibásnak tartom érte magamat.

Aldred ismét láthatta, miként használja ki Wynstan a maga előnyére az önvádat, a legkedvezőbb képpé festve át a gyilkosságot.

– Akkor is bűn, amit elkövettél – szólt komolyan Wilf. – Vétkes vagy törvénytelen emberölésben.

Wynstan alázatosan fejet hajtott. Aldred szerette volna tudni, hány embert tett most bolonddá.

Wilwulf folytatta:

– Wergeldet[17] kell fizetned az áldozat özvegyének.

Karján egy kisdeddel riadtnak látszó, szép fiatalasszony vált ki a tömegből.

– Egy teljes fegyverzetű katona wergeldje öt font ezüst – jelentette ki Wilwulf.

Előlépett Ithamar, és átnyújtott Wynstannek egy kis fadobozt.

Wynstan meghajolt az özvegy előtt, odaadta neki a dobozt, és így szólt:

– Szüntelenül imádkozni fogok, hogy Isten és te bocsássatok meg nekem azért, amit tettem.

Sok nemes helyeslően bólogatott. Aldred ordítani tudott volna. Mind ismerték Wynstant! Hogyan hihetik el róla az alázatos bűnbánatot? Ám a fitogtatott keresztény lelkifurdalás elfeledtette velük a püspök valódi természetét. A magas összegű bírság valóban szigorú büntetés volt, és elterelte a figyelmet arról, hogyan cselezte ki Wynstan a súlyosabb vádat.

Az özvegy elvette a dobozt, és némán távozott.

Szóval a nagyok büntetlenül bűnöznek, a kisembereket könyörtelenül büntetik, elmélkedett Aldred. Mi lehet Isten célja az igazságszolgáltatás e megcsúfolásával? Bár talán nyerhető vele valami. Aldred arra gondot, most kell cselekednie, amíg Wynstan az erényeset játssza. Szinte gondolkodás nélkül szólalt meg:

– Wilwulf elöljáró, azokból, amiket ma itt hallottunk, egyértelműen kitetszik, hogy Dreng’s Ferry apátsági templomát be kell zárni. – *Mert ideje kifüstölni a patkányfészket,* gondolta hozzá. Nem kellett kimondania: a következtetés kézenfekvő volt.

Wynstan arcán fellobbant a düh, de nyomban ki is aludt, és visszatért a jámbor alázat.

Aldred folytatta:

– A canterburyi érsek már jóváhagyta, hogy a minster alakuljon át a shiringi apátság egyik filiáléjává, és lakják azt szerzetesek. A javasolt átalakítást annak idején elnapolták, de ez jó alkalomnak látszik arra, hogy újult megfontolás tárgyává tegyék.

Wilwulf az öccsére nézett útmutatásért.

Aldred kitalálta, mi járhat a püspök fejében. Az apátsági templom sose volt gazdag, Wynstannek nem sok haszna lesz belőle most, hogy a pénzhamisítást leállították. Hasznos dagonya volt Degbert kuzénnak, de

most Degbertet is át kell helyezni. A minster elhanyagolható veszteség, ha lemond róla.

Persze Aldred mégoly csekély diadala is olyan Wynstannek, mintha a fogát húznák, de arra is gondolnia kell, milyen benyomást keltene, ha most próbálná védelmezni az apátsági templomot. Úgy tett, mintha felháborította és porba sújtotta volna a pénzhamisítás, a népek tehát azt várják tőle, hogy örüljön, amiért hátat fordíthat a helynek, ahol mindeme botránkozások estek. Ha most is szembeszegül Aldred tervével, a cinikusok még arra gyanakodhatnának, hogy Wynstan fel akarja támasztani a pénzhamisító műhelyt.

– Egyetértek Aldred testvérrel – szól Wynstan. – Jelöljék ki a papokat más feladatokra, és legyen a minsterből monostor.

Aldred hálát adott Istennek ezért az egyetlen jó hírért.

– Hildred testvér, még mindig ez Osmund apát kívánsága? – kérdezte Wilwulf a kincstárnoktól.

Aldred nem volt biztos benne, mit fog mondani Hildred. A kincstárnok általában ellenzett mindent, amit Aldred akart. Ám most egyetértett.

– Igen, ealdorman – felelte. – Az apát nagyon szeretné, ha ez a terv megvalósulna.

– Akkor legyen úgy – mondta Wilwulf.

Ám Hildred még nem végzett.

– Továbbá…

– Igen, Hildred testvér?

– Aldred elképzelése volt, hogy alakítsák át az apátsági templomot monostorrá, most is ő elevenítette fel a gondolatot. Osmund apát mindvégig úgy gondolta, hogy az új intézménynek nem is lehetne jobb perjelje… Aldred testvérnél.

Aldred meglepődött. Erre nem számított. Nem is akarta. Nem óhajtott egy parányi szerzetházat vezetni a világ végén. Ő ennek a városnak az apátja akart lenni, hogy a tanulás és a tudományok világhírű központjává fejleszthesse Shiringet.

Hildred tehát így szabadul meg tőle. Ha Aldred elment, bizonyosan Hildred lesz Osmund után az apát.

– Köszönöm, Hildred testvér, de nem vagyok érdemes erre a tisztségre – mondta.

– Dehogynem vagy érdemes, Aldred – bizonygatta nem is nagyon titkolt örömmel Wynstan.

Te is el akarsz takarítani az útból, gondolta Aldred.

– Én mint püspök, boldogan jóváhagyom máris az előléptetésedet – folytatta Wynstan.

– Aligha előléptetés, mert máris az apátság könyvtárosa vagyok.

– Ó, ne légy már ilyen zsémbes – mosolygott Wynstan. – Ez majd szárnyakat ad vezetői képességeidnek.

– A perjelt Osmund apátnak kell kineveznie. Vagy talán ez a törvényszék megpróbálja elbitorolni az apát előjogát?

– Természetesen nem – felelte méztől csepegő nyelvvel Wynstan. – De jóváhagyhatjuk Hildred kincstárnok javaslatát.

Aldred belátta, hogy túljártak az eszén. Most, hogy Shiring leghatalmasabb emberei támogatják a kinevezést, Osmund apátnak nem lesz bátorsága megváltoztatni a döntést. Csapdába esett. *Egyáltalán mi alapján képzeltem valaha is, hogy agyafúrt vagyok?*

– Még valamire fel kell hívnom a figyelmet, ha megengeded, Wilf bátyám – mondta Wynstan.

Mi az már megint?, gondolta Aldred.

– Halljam – mondta Wilwulf.

– Istenes emberek az évek során földeket adományoztak Dreng's Ferry minsterének fenntartására.

Aldred rosszat sejtett. Wynstan folytatta:

– Ezeket a shiringi egyházközségnek adományozták, tehát továbbra is a székesegyház tulajdonában maradnak.

Aldred felháborodott. Wynstan önmagát érti „egyházközség" és „székesegyház" alatt.

– Ez képtelenség! – tiltakozott.

– Dreng's Ferry faluját jóakaratom jeleként az új monostornak adományozom – mondta leereszkedően Wynstan –, ám Wigleigh falu, amelyet fivérem adományozott a menyegzője napján és az apátsági templom működését biztosító egyéb földek megmaradnak az egyházközség tulajdonában.

– Ez nem igazság! – háborgott Aldred. – Amikor Elfric érsek monostorrá alakította át Canterburyt, a távozó papok nem vitték magukkal a katedrális összes kincsét!

– Azok egészen más körülmények voltak – mondta Wynstan.

– Nem értek egyet.

– Akkor az ealdorman fog dönteni.

– Nem, nem ő fog – jelentette ki Aldred. – Ez a kérdés az érsekre tartozik.

– Én a minsternek szántam az esküvői ajándékomat, nem egy monostornak – közölte Wilwulf. – Hitem szerint a többi adományozó ugyanígy érez.

– Neked fogalmad sincs róla, mit érez a többi adományozó.

– Wynstan püspök javára döntök – mondta haragosan Wilwulf.

Aldred nem engedett.

– Majd az érsek dönt, nem te.

Wilwulfot sértette, hogy kétségbe vonják az illetékességét.

– Majd meglátjuk! – mondta fenyegetően.

Aldred tudta, hogy mi fog történni. Az érsek megparancsolja Wynstannek, hogy adja vissza a földeket az új monostornak, de Wynstan elengedi a parancsot a füle mellett. Wilwulf már kétszer dacolt a királlyal, először a Hubert gróffal kötött szövetség, másodszor a Ragnával kötött házasság dolgában. Most Wynstan söpri félre ugyanazzal a megvetéssel az érsek rendeletét. Márpedig egy király vagy egy érsek édeskeveset tehet azzal a főúrral, aki egyszerűen nem hajlandó engedelmeskedni.

Észrevette, hogy Wigbert halkan beszél Dennel. Wilwulf is észrevette őket, és megkérdezte:

– Minden készen áll a büntetés végrehajtására?

– Igen, elöljáró – válaszolta kelletlenül a seriff.

Wilwulf felállt. Testőrei gyűrűjében keresztülvágott a tömegen, ki a főtér közepére. A nemesek követték.

A tér közepén magas pózna állt az ilyesfajta alkalmakhoz. Miközben mindenki a törvényt ülő Wilwulfot nézte és a vitát hallgatta, szegény Cuthbertet meztelenre vetkőztették, és olyan szorosan a póznához kötözték, hogy semmijét, még a fejét se mozgathassa. Most mindenki idecsődült bámulni. A városiak lökdösődtek, hogy jobban lássanak.

Wigbert elővett egy jókora ollót, amely fényesen ragyogott, mert nemrég fenték. A tömeg felmorajlott. Aldred elnézte a szomszédjait, és utálattal látta, hogy sokuk alig várja a véres látványosságot.

– Hajtsd végre az elöljáró ítéletét – parancsolta Den seriff.

Ennek a büntetésnek nem az volt a célja, hogy a gonosztevő meghaljon, hanem hogy élete végéig félember legyen. Wigbert úgy manőverezett az ollóval, hogy a két éle összezárulhasson Cuthbert herezacskóján, de ne tegyen kárt a hímvesszőben.

Cuthbert egyszerre nyöszörgött, imádkozott és sírt.

Aldrednek hányingere volt.

Wigbert egyetlen ügyes vágással lenyisszantotta Cuthbert heréjét. Cuthbert sikoltott. Vér csordult le a lábán.

Valahonnan ott termett egy kutya, felkapta a heréket, és elinalt. A sokaság harsányan röhögött.

Wigbert letette a véres ollót. Megállt Cuthbert előtt, rátette a kezét a pap halántékára, megérintette szemhéjait a hüvelyujjával, majd egy ugyanolyan gyakorlott mozdulattal mélyen belenyomta a hüvelykujját az elítélt szemébe. Cuthbert ismét sikoltott. Felhasított szemgolyóinak nedve kifolyt az arcára.

Wigbert kioldozta a köteleket, Cuthbert összeesett.

Aldred egy pillanatra láthatta Wynstan arcát. A püspök ott állt Wilwulf mellett. Mindketten a földön heverő, véres embert nézték.

Wynstan mosolygott.

24. fejezet

998. december

Eddigi életében Aldred egyszer érezte magát ennyire megvertnek, megalázottnak, és egyszer látta ennyire csüggesztőnek a jövőt: akkor, amikor glastonburyi novícius korában rajtakapták, hogy csókolózik Leofrickel a gyógynövényes kertben. Addig ő volt az ifjak csillaga, aki a legjobban tudott olvasni, írni, énekelni, a legtöbbet jegyzett meg a Bibliából. Váratlanul mindenkit csak a gyarlósága érdekelt, amelyet még a káptalanban is megvitattak. Ahelyett, hogy csodálattal ecsetelgették volna fényes jövőjét, mindenki azon sopánkodott, hogy mit lehet tenni egy ilyen romlott fiúval? Lónak érezte magát, amely nem tűr meg embert a hátán, vagy kutyának, amely megmarta a gazdáját. Az volt minden vágya, hogy elbújhasson egy lyukba, és ott alhasson száz évig.

Ez az érzés jött most vissza. Milyen ígéretes volt könyvtárosnak, olyanokat beszéltek, hogy ő lesz az apát – ez lett belőle, a nagy semmi. Céljai – az iskola, a könyvtár, a világhírű scriptorium – gyerekes ábrándokká töpörödtek. Száműzték a világ végére, Dreng’s Ferrybe, adtak a keze alá egy nincstelen monostort, és itt ér véget az élete.

Osmund apát figyelmeztette, hogy túlságosan szenvedélyes.

– A szerzetes tanuljon meg elfogadó lenni – mondta, amikor búcsút vett Aldredtől. – Nem hozhatjuk helyre a világ összes gonoszságát. – Álmatlan éjszakáin Aldred keserű indulattal rágódott ezen az ítéleten. Két szenvedély okozta a vesztét: először a szerelme Leofric iránt, azután a haragja Wynstan ellen. Ám a szíve mélyén továbbra sem értett egyet Osmunddal. A szerzeteseknek sohasem szabad elfogadniuk a gonoszságot. Háborúzniuk kell vele.

A kétségbeesés nyomasztotta, de nem nyomorította meg. Ő jelentette ki, hogy utálatosság volt a régi minster, most hát minden energiáját arra kell fordítania, hogy az új monostor fényes példaként szolgáljon Isten emberei számára. A kis templom máris megváltozott: a padlót felsöpörték, a falakat kimeszelték. Tatwine, az öreg írnok, egyike a szerzeteseknek, akik Aldreddel tartottak Dreng’s Ferrybe, belekezdett egy falfestménybe a

karácsonyról, hogy egy születés történetével ünnepelje meg a templom újjászületését.

Edgar megjavította a bejáratot. Egyenként kiszedte a boltív köveit, formára igazította, majd úgy illesztette vissza őket, hogy kirajzolódjanak belőlük a képzelt kerék küllői. Mint mondta, ennyi kellett csak, hogy a bejárat erősebb legyen. Aldrednek az volt az egyetlen vigasza Dreng's Ferryben, hogy sűrűbben láthatta a kedves, okos ifjút, aki rabul ejtette a szívét.

A ház is más lett. Amikor Degbert és bandája távozott, természetesen magukkal vitték az összes fényűzési cikket, a faliszőnyegeket, a díszeket, a takarókat. Az épület olyan kopár és praktikus lett, ahogy az egy szerzetesi lakóhelyhez illik. Ám Edgar ajándékkal fogadta Aldredet, egy pulpitussal, amelyet ő maga készített tölgyfából, hogy a szerzetesek evés közben hallhassák valamelyik testvér felolvasását Szent Benedek *Regulá*jából vagy valamelyik szent életéről. Szeretetből készült ez a pulpitus, és noha Aldred másfajta szeretetről álmodott néha, olyanról, amelyikhez odatartozik a becézés, csók és ölelés az éjszakában, azért ez az ajándék is könnyeket csalt a szemébe.

Aldred tudta, hogy a munka a legjobb orvosság. Azt mondta a testvéreknek, hogy a monostor élete általában akkor kezdődik, amikor a szerzetesek nekigyürkőznek, és megtisztítják a terepet. Dreng's Ferryben már hozzákezdtek az erdőirtáshoz a domboldalon, a templom felett. Egy monostornak földre van szüksége a veteményeshez, a gyümölcsöshöz, a kacsaúsztatóhoz és a legelőhöz néhány kecske meg egy-két tehén számára. Edgar készített fejszéket, Cuthbert régi műhelyének üllőjén kalapálva ki a balták fejét, aztán megtanította Aldrednek és a szerzeteseknek, hogyan lehet hatékonyan és biztonságosan kidönteni a fát.

A bérleti díj, amelyet Aldred a falu földesuraként beszedhetett, még a monostor etetésére sem volt elég, ám Osmund apát beleegyezett, hogy folyósít havi segélyt a szerzetháznak. Hildred persze valami nyomorúságos összeg mellett kardoskodott. „Ha nem elég, még mindig visszajöhetsz megbeszélni!", mondta Hildred, ám Aldred tudta, hogy amint egyszer megállapodtak az összegben, a kincstárnok sose egyezik bele az emelésbe. Az eredmény egy akkora járadék lett, amely életben tartotta a szerzeteseket, működtette a templomot, de semmi másra nem telt belőle. Ha Aldred könyveket akart vásárolni, gyümölcsöst akart ültetni és tehénistállót akart építtetni, máshonnan kellett előteremtenie hozzá a pénzt.

Mikor a szerzetesek ideérkeztek és körülnéztek, az öreg Tatwine azt mondta Aldrednek, minden rosszindulat nélkül: „Talán az Úr így akar megtanítani az alázatosság erényére.” Aldred úgy gondolta, hogy Tatwinenak igaza lehet. Az alázat sose volt az erőssége.

Vasárnap Aldred misézett a kicsi templomban. Ő a parányi kápolna oltáránál állt, a hat testvér, aki vele tartott – csupa önkéntes –, két sort alkotott a torony földszintjén, ami egyben a templom hajója volt. A szerzetesek mögött gyülekeztek a falusiak, a szokottnál csendesebben és megilletődve a fegyelem és az áhítat ismeretlen élményétől.

A szertartás alatt nyerítés hallatszott kintről, és a következő percben bejött a templomba a canterburyi Wigferth, Aldred régi barátja. Wigferth gyakran járt Nyugat-Angliában, hogy beszedje a bérleti díjakat. Az egyházi pletyka szerint Trenchben nemrég szült meg a szeretője. Wigferth minden más szempontból jó szerzetes volt, Aldred is csak egy helytelenítő szemöldökráncolásra szorítkozott, ha Wigferth elég tapintatlan volt szóba hozni a tilalmas családot.

Mise végeztével Aldred odament hozzá.

– Örülök, hogy látlak. Remélem, van időd maradni délebédre.

– Természetesen!

– Nem vagyunk gazdagok, úgyhogy az ételünk megment a falánkság bűnétől.

Wigferth elmosolyodott, és megpaskolta a hasát.

– Szükségem is van erre a vezeklésre.

– Mi hír Canterburyből?

– Kettő is. Elfric érsek megparancsolta, hogy Wynstan adja vissza Wigleigh falut Dreng’s Ferry egyházának, azaz nektek.

– Ez jó!

– Várj, ne örvendezz. Már megvittem az üzenetet Wynstannek, aki azt felelte, hogy az ügy nem tartozik az érsek illetékességi körébe.

– Más szavakkal, figyelmen kívül hagyja a parancsot.

– Ez az egyik, de van másik is. Wynstan megtette Degbertet a shiringi székesegyház főesperesévé.

– Vagyis a helyettesévé és várható utódjává.

– Pontosan.

– Szép kis büntetés. – Degbert előléptetése ily csekély idővel a per és a lefokozás után azt üzente az embereknek, hogy Wynstan pereputtya mindig

is válogatni fog a kendermagban, aki pedig szembeszegül velük, mint Aldred, az megkeserüli.

– Az érsek nem volt hajlandó megerősíteni a kinevezést, és Wynstan semmibe vette.

Aldred megvakarta borotvált fejét.

– Wynstan dacol az érsekkel, Wilwulf dacol a királlyal. Meddig folytatódhat ez?

– Nem tudom. Talán az Ítéletnapig.

Aldred körülnézett. A gyülekezet két tagja őt figyelte várakozón.

– Majd még folytatjuk az ebédnél – mondta Wigferthnek. – Beszélnem kell a falusiakkal. Elégedetlenek.

Wigferth távozott, Aldred odament a várakozó házaspárhoz.

– A papok mindig fizettek nekem a mosásért – mondta Ebba, a cserepes kezű asszony. – Te miért nem fizetsz?

– A mosásért? – kérdezte Aldred. – Magunk mosunk. – Nem nagyon volt mit. A szerzetesek évente kétszer mosták ki a csuhájukat. A világiak hordhattak ágyékkötőt; az asszonyok a havi tisztuláshoz, amelynek végeztével kimosták; a férfiak a lovagláshoz, és valószínűleg sose mosták. Olykor a kisdedeket is ilyesmibe csomagolták. De a szerzeteseknél nem volt szokás.

Cerdic, az asszony férje vette át a szót:

– Valamikor tűzifát vittem a papoknak, és szittyót a padlójukra, és mindennap friss vizet hordtam nekik a folyóról.

– Nincs pénzem, amiből kifizethesselek – mondta Aldred. – Wynstan püspök ellopta a templom összes pénzét.

– A püspök nagyon bőkezűen adakozott – jegyezte meg Cerdic.

A hamis pénzből, gondolta Aldred, mert nem lett volna értelme fennhangon kimondani. A falusiak vagy elhiszik Wynstan meséjét az ártatlanságról, vagy megjátszanák, hogy elhiszik; minden más bűntársakká tenné őket. Aldred elvesztette a pert a bíróságon, és nem óhajtotta élete végéig ezt hajtogatni. Csak annyit szólt:

– Egy napon a monostor felvirágzik, ad munkát és ipart Dreng's Ferrynek, de az időbe, türelembe és kemény munkába kerül, mert mást nem ajánlhatok.

Otthagyta a mogorva házaspárt. Amit nekik mondott, őt magát is elkeserítette. Nem arról álmodott, hogy fáradságos munkával próbál

életképessé tenni egy új monostort. Könyveket, tollakat, tintát akart, nem veteményeskertet és kacsaúsztatót.

Odament Edgarhoz, aki még mindig képes volt felderíteni. Edgar bevezette a faluban a heti halpiacot. Nagyközségek nem voltak Dreng's Ferry közelében, de volt sok kistelepülés és magányos tanya, például Dongaláb Theodberhté, a juhászé. Minden pénteken beállított egy maroknyi ember, javarészt asszonyok, hogy vásároljanak Edgar halaiból. Ám Degbert kijelentette, hogy Edgar fogásából minden harmadik hal az övé.

– Kérdeztél Degbert okiratáról – szólította meg a fiatalembert Aldred. – Csatoltuk az új monostoréhoz, mert a jogok helyenként átfedik egymást.

– Igazat mondott Degbert? – kérdezte Edgar.

Aldred a fejét rázta.

– Az oklevélben nincsen szó halakról. Degbert jogtalanul adóztatott meg.

– Gondoltam – mondta Edgar. – Hazug tolvaj.

– Az.

– Mindenki a semmiért akar valamit – panaszkodott Edgar. – Erman bátyám azt mondta, illene megosztanom vele a pénzt. Én csináltam a halastavat, én ürítem ki minden reggel a varsákat, én szerzem a családomnak az összes halat, amit megesznek. De ők pénzt is akarnak.

– Az emberek kapzsik.

– Az asszonyok is. Nyilván Cwenburg sógornőm javasolta Ermannek, hogy mit mondjon. Na, oda se neki. Mutathatok valamit?

– Természetesen.

– Gyere a cinterembe.

Kimentek a templomból, átkerültek az északi oldalra.

– Az apámtól azt tanultam, hogy a jól megcsinált hajó illesztékeinek sohasem szabad túl szorosaknak lenniük – mondta Edgar. – Ha van egy kis játéka a deszkáknak, az csökkenti valamennyire a rázkódást, amit a szél és az örökös hullámzás okoz. De egy kőépületen nincs lazaság. – Megállt annál a pontnál, ahol a kis kápolna csatlakozott a toronyhoz, és felfelé mutatott. – Látod azt a repedést?

Aldred nagyon is látta. Akkora hézag volt a torony és a kápolna között, hogy belefért volna az ujja.

– Uram, irgalmazz! – mondta.

– Az épületek mozognak, de a habarccsal megkötött kőnek nincs játéka, ezért megjelennek a repedések. Bizonyos értelemben hasznosak, mert figyelmeztetnek rá, mi történik a felépítményben.

– Be tudod tömni azt a rést habarccsal?

– Igen, de az nem elég. A gond az, hogy a torony lassan dől előre, és elválik a kápolnától. Kitölthetem a rést, de a torony attól még tovább mozog, és újra megjelenik a rés. Ám ez a legkisebb gondod.

– Mi a legnagyobb?

– A torony le fog dőlni.

– Mikor?

– Azt nem tudom.

Aldred sírni tudott volna. A megpróbáltatásai már így is elérték az emberi tűrőképesség határát, és most a temploma is összedől!

Edgar látta az arcát. Könnyedén megérintette a szerzetes karját, és azt mondta:

– Ne ess kétségbe.

Az érintés erőt adott Aldrednek.

– A keresztények sose esnek kétségbe.

– Az jó, mert én megakadályozhatom, hogy a templom ledőljön.

– Hogyan?

– Azzal, hogy támfalat építek alá, ami megtartja.

Aldred a fejét rázta.

– Nincs pénzem kőre.

– Talán szerezhetek valamennyit ingyen.

Aldred felragyogott.

– Komolyan?

– Nem tudom – felelte Edgar. – De megpróbálhatom.

Edgar Ragnához fordult segítségért. Az asszony mindig olyan jó volt hozzá. Mások félelmetesnek tartották, afféle asszonyi bőrbe bújt sárkánynak, olyan hölgynek, aki pontosan tudja, mit akar, és meg is szerzi. De úgy látszik, Edgar a gyengéje volt. Bár ez nem jelenti azt, hogy meg is ad neki mindent, amit szeretne.

Előre örült a találkozásnak. Ugyan miért? Hát persze, hogy szerette volna kisegíteni Aldredet a sötét ingoványból. Ugyanakkor egy olyan vággyal gyanúsította magát, amelyet megvetett másokban, vagyis hogy törleszkedni akar a nagyurakhoz! Arra gondolt, ahogy Dreng viselkedett Wilwulf és Wynstan közelében. Hogy hajbókolt előttük, és örökké felhánytorgatta a

rokonságot! Remélhetőleg ő nem ilyen szégyenletes indíték miatt szeretne beszélni Ragnával.

Felment a folyón Outhenhambe, ahol Seric, az új fónagy, a felesége és az unokájuk házában töltötte az éjszakát. Lehet, hogy csak ő képzelte, de a falu mintha nyugodtabb és derűsebb lett volna azóta, hogy Seric vezeti.

Reggel rábízta a tutajt Sericre, és gyalog ment tovább Shiring felé. Ha sikerül a terve, kőrakománnyal tutajozhat vissza Dreng's Ferrybe.

Hideg idő volt, a jeges eső átment ónos esőbe. Edgar bőrcipője átázott, a lába fájt. *Ha valaha is lesz pénzem,* gondolta, *vásárolok magamnak egy pónit.*

Gondolatai Aldred felé fordultak. Sajnálta a szerzetest, aki csak jót akart. Milyen bátor volt, ki mert állni egy püspök ellen. Talán túlságosan is bátor; az igazság talán olyasmi, amiben majd csak a másvilágon reménykedhetünk.

Shiring utcáin szinte egy lélek sem járt: ilyen időben a legtöbben otthon maradtak, és összebújtak a tűz körül. Habár Elfwine kőházánál, ahol az ezüstpennyk készültek királyi engedéllyel, összeverődött egy kisebb csődület. Ott volt Elfwine, a pénzverő, oldalán síró feleségével. Ott volt Den seriff az embereivel, akik kihozták az utcára Elfwine felszerelését, és szétverték.

– Mi történik itt? – kérdezte Edgar a serifftől.

– Ethelred király megparancsolta, hogy zárjam be a pénzverdét – válaszolta Den. – Haragszik a Dreng's Ferryben történtek miatt, és komédiának tartja a tárgyalást, amit ezzel mutat ki.

Edgar erre nem számított. Bizonyos, hogy Wilwulf és Wynstan sem. Anglia összes fontos városában működött pénzverde. A bezárás nagy csapás lesz Wilwulfra, mert árt a hírnevének, de még ennél is nagyobb baj, hogy a pénzverde Shiringbe vonzotta az üzletet. A kereskedők most majd elmennek máshova. Egy királynak kevés eszköze van rá, hogy keresztülvigye az akaratát, de a pénzverés az ő monopóliuma, és a pénzverde bezárásával képes büntetni. Bár Edgar gyanította, hogy ez sem lesz elég változtatni az ealdorman viselkedésén.

Ragnát egy legelőn találta az elöljáró erődje mellett. Az asszony úgy döntött, hogy ilyen rossz időben nem hagyhatják kint a lovakat, és most a szolgákat ellenőrizte, akik összeterelték az állatokat, majd behajtották őket az istállóba. Rókabundát viselt, ugyanolyan aranyvöröset, mint a haja, és olyan volt benne, akár egy erdei vadleány, gyönyörű, de veszedelmes.

Edgar váratlanul arra gondolt, hogy vajon a szőre is olyan színű-e, mint a haja, de azon nyomban kiverte a fejéből. Ostobaság, hogy egy munkásember ilyeneket gondol egy nemes dámáról.

Ragna rámosolygott, és azt kérdezte:

– Csak nem gyalog jöttél ebben az időben? Mindjárt elcseppen az orrod! Gyere velem, igyál egy kis forró sört.

Bementek az erődbe, ahol a legtöbben ugyancsak fedél alá húzódtak, csak egy maroknyi szorgos lélek futkosott épületről épületre a fejükre húzott köpenyben. Ragna a házához vezette Edgart. Amikor letette a bundáját, Edgar úgy látta, mintha egy kicsit hízott volna.

A tűz mellé ültek. Cat szobalány felhevített egy piszkavasat, belemerítette egy kupa sörbe. Úrnőjét kínálta vele, ám Ragna elhárította:

– Edgarnak add, ő jobban átfázott.

Cat kedvesen mosolyogva nyújtotta a kupát a fiatalembernek. *Talán egy ilyen lányt kéne elvennem,* gondolta Edgar. *Eltarthatnám a feleségemet most, hogy megvan a halastó, és jó lenne, ha nem egyedül hálnék.* De alighogy megfogamzott benne az ötlet, máris tudta, hogy tévedés. Cat igazán aranyos, de nem érzi iránta azt, amit Sungifu iránt. Egy pillanatra elszégyellte magát, és gyorsan ivott, hogy elrejthesse az arcát. A sör jólesően melegített.

– Csinos kis tanyát választottam ki nektek az Outhen völgyében, de végül nem lett szükség rá – szólt Ragna. – Most már Aldred a földesuratok, vagyis biztonságban lesztek.

Kissé szórakozottnak látszott. Edgar arra gondolt, hogy talán aggasztja valami.

– Akkor is hálás vagyok – mondta. – Te adtál nekem bátorságot, hogy Aldred egyik esküsegítője legyek.

Ragna bólintott, de észrevehetően nem volt kedve a tárgyalásról beszélni. Edgar úgy döntött, egyenesen a tárgyra tér. Nem akarta, hogy Ragna türelmetlenkedjen.

– Azért jöttem, hogy újabb szívességet kérjek.

– Hallgatlak.

– Dreng’s Ferryben düledezik a templom, de Aldrednek nincs pénze megjavíttatni.

– Mit segíthetek ebben én?

– Adhatnál ingyen követ. Magam kibányásznám, vagyis az nem kerülne semmibe. Továbbá jámbor adomány lenne.

– Az.
– Megteszed?
Ragna ránézett. Derű volt a pillantásában, és még valami más, amit Edgar nem tudott megfejteni.
– Természetesen – válaszolta.
Edgar félt, hogy mindjárt könnyek szöknek a szemébe ennyi jóságtól. Miért nincs több ilyen ember a világon?
– Köszönöm.
Ragna hátradőlt, megtörve a varázst.
– Mennyi kőre lesz szükséged? – kérdezte erélyesen.
Edgar magába fojtotta érzelmeit, és gyakorlatias hangot ütött meg.
– Azt hiszem, körülbelül annyi kőre és törmelékre, ami öt fordulóval elhozható a tutajon. Mély alapozást akarok a támfalaknak.
– Küldök majd veled egy levelet Sericnek, hogy annyit vihetsz, amennyit akarsz.
– Nagyon jóságos vagy.
Az asszony vállat vont.
– Nem igazán. Outhenhamben száz évre elég a kő.
– Őszintén hálás vagyok.
– Valamit azért megtehetnél értem.
– Bármit. – Az volt a leghőbb vágya, hogy szolgálatot tehessen Ragnának.
– Még mindig Gab a bányamesterem.
– Miért tartasz valakit, aki meglopott?
– Mert nem találok mást helyette. Ám te talán lehetnél a bányamester, és a körmére nézhetnél.
Edgart lázba hozta a kilátás, hogy Ragnának dolgozhat. De miként oldja meg?
– És közben javítsam a templomot?
– Arra gondolok, hogy a fele idődet Outhenhamben tölthetnéd, a másik felét Dreng’s Ferryben,
Edgar lassan bólogatott. Ez bejöhet.
– Úgyis gyakran kell mennem Outhenhambe kőért. – Viszont a halastavat át kellene adnia a fivéreinek, tehát elveszíti a halpiac jövedelmét.
Ragna megoldotta a problémát a következő mondatával.
– Hat pennyt fizetek neked egy hétre, azonkívül egy farthingot minden eladott kőért.

Ez sokkal több lesz, mint amennyit a halon keres.
– Nagylelkű vagy.
– Rajta légy, hogy Gab ne kezdje elölről a régi disznóságait.
– Az elég könnyű lesz. Ránézésre megmondom, mennyi követ fejtett ki.
– Ráadásul lusta. Outhenham több követ termelhetne, ha valaki venné a fáradságot, hogy eladja.
– Az a valaki én lennék?
– Te mindent meg tudsz csinálni. Az a fajta vagy.
Edgar meglepődött. Még ha nem volt igaz, akkor is jólesett, hogy Ragna ilyennek tartja.
– Ne pirulj! – szólt rá az asszony.
Edgar elnevette magát.
– Köszönöm, hogy hiszel bennem. Remélem, érdemes lehetek rá.
– Most pedig én mondok egy újságot – jelentette be Ragna.
Hát ez az, gondolta Edgar. *Ettől látszott szórakozottnak.*
– Kisbabám lesz.
– Ó! – Edgarnak elakadt a lélegzete, eléggé különös módon, mert hát mi a meglepő abban, ha egy egészséges fiatalasszony teherbe esik? Még ő is észrevette, hogy Ragna hízott. – Kisbaba – szólt bután. – Nahát.
– Májusra várható.
Edgar nem tudta, mit mondjon. Mit is szoktak kérdezni a várandósoktól?
– Mit szeretnél, fiút vagy kislányt?
– Fiút, hogy Wilf örüljön. Örököst akar.
– Hát persze. – Egy nemesember mindig örökösöket akar.
– Te is örülsz? – mosolygott Ragna.
– Igen! – felelte Edgar. – Nagyon örülök!
De miért érezte ezt hazugságnak?

December huszonnegyedike szombatra esett ebben az évben. Kora reggel Aldred üzenetet kapott Agatha anyától, hogy menjen át hozzá. Köpenyt kanyarított magára, és lesietett a révbe.
Edgar éppen ott volt, köveket rakodott ki a tutajról.
– Ragna hajlandó ingyen adni a követ! – mondta diadalmas mosollyal.
– Ez jó hír! Gratulálok!

– Még nem kezdhetem el az építést, mert a habarcs megfagyhat éjszaka, és akkor nem köt, viszont mindent előkészíthetek.

– De én továbbra sem tudok fizetni.

– Nem halok éhen.

– Tehetek valamit viszonzásul, olyasmit, ami nem kerül pénzbe?

Edgar vállat vont.

– Ha eszembe jut valami, majd szólok.

– Így is jó. – Aldred a kocsma felé pillantott. – Át kell mennem a zárdába. Itt van valahol Blod?

– Majd én átviszlek. – Edgar kioldotta a kötelet, megvárta, hogy Aldred beszálljon, aztán megragadta a rudat, és áttolta a tutajt a keskeny csatornán a szigethez.

A parton várakozott, miközben Aldred bezörgetett a zárdába. A köpenybe burkolózó Agatha nyitott ajtót. Férfiakat nem bocsáthatott be, de a hideg miatt bevezette Aldredet a templomba, amely éppen üres volt.

A templom keleti végében, az oltár mellett egyetlen kőtömbből faragott, alacsony szék állt.

– A menedék zsámolya – jegyezte meg Aldred. A hagyomány szerint azt, aki leült egy templomban a menedék zsámolyára, tilos volt üldözni, bármilyen bűnt követett is el, és azok, akik a törvényt felrúgva elfogták vagy megölték a menedékért folyamodót, halállal bűnhődtek.

Agatha bólintott.

– Természetesen nehéz megközelíteni itt a szigeten. De a menekülő, aki ártatlan, mindenre el van szánva.

– Gyakran használták?

– Húsz év alatt háromszor, minden alkalommal olyan nők, akik családjuk óhaja ellenére akartak apácák lenni.

Leültek egy hideg kőpadra az északi falnál.

– Őszintén csodállak – szólalt meg Agatha. – Nagy bátorság szembeszállni egy ilyennel, mint Wynstan.

– Bátorságnál több kell ahhoz, hogy le is győzzék – mondta komoran Aldred.

– Próbálkoznunk kell. Ez a küldetésünk.

– Egyetértek.

– Volna egy javaslatom – váltott át gyakorlatiasabb hangra a főnökasszony. – Valami, amivel felvidíthatjuk szíveinket télvíz idején.

– Mire gondolsz?

– Holnap szeretném átvinni az apácákat a templomba, a karácsonyi misére.

Aldredben feltámadt a kíváncsiság.

– Kitől vetted az ötletet?

Agatha mosolygott.

– Egy asszonytól, aki e földre hozta az Egek Királyát.

– Igaz. Tehát asszonyi hangok is énekeljék velünk a karácsonyi himnuszt.

– Erre gondoltam.

– Azonkívül az asszonyoktól szebb lehet az ének.

– Meglehet – mondta Agatha –, főleg, ha itthon hagyom Frith nővért.

Aldred elnevette magát, de azt mondta:

– Azt ne tedd. Hozz csak el mindenkit.

– Úgy örülök, hogy tetszik neked a gondolat.

– Nagyon tetszik.

Agatha felállt, Aldred követte a példáját. Nem volt egy hosszas társalgás, de az apáca nem szerette az üres beszédet. Távoztak a templomból.

Aldred látta, hogy Edgar egy mocskos csuhájú emberhez beszél, aki ebben a hidegben sem viselt cipőt. Ez is egy olyan szerencsétlen lehet, akit az apácák etetnek.

– Jaj, nekem, szegény Cuthbert már megint eltévedt – mondta Agatha.

Aldred megrendült. Közelebbről már a szennyes rongy is látszott az ember szemén. *Valami jó lélek hozhatta el Shiringből ide, a leprások és más elesettek közé, akiket az apácák gyámolítanak,* gondolta Aldred, és lelkifurdalása lett, amiért nem ő volt az a jó lélek. Túlságosan lefoglalták a saját bajai ahhoz, hogy képes legyen krisztusi módon gondolkodni a felebaráti szeretetről.

– A te hibád, hogy ilyen vagyok – károgta Cuthbert. – A te hibád!

– Tudom – felelte Edgar.

Agatha fölemelte a hangját.

– Cuthbert, már megint áttévedtél a zárda területére. Engedd, hogy visszakísérjelek.

– Várj! – kérte Edgar.

– Mi az? – kérdezte a főnökasszony.

– Aldred – mondta Edgar –, pár perce azt kérdezted, viszonozhatod-e valamivel, hogy támfalat építek a templomhoz.

– Így van.

– Eszembe jutott valami. Fogadd be Cuthbertet a monostorba.

Cuthbertnek elakadt a lélegzete.

Aldred egy kis ideig nem tudott szólni. Majd azt kérdezte a megindultságtól fátyolos hangon:

– Akarsz szerzetes lenni, Cuthbert?

– Igen, Aldred testvér, szépen kérlek! – felelte Cuthbert. – Mindig is klerikus voltam, nem ismerek én más életet.

– Majd meg kell tanulnod a mi életünket. Egy monostor nem olyan, mint egy minster.

– Kell majd Istennek egy olyan, mint én?

– Különösen az olyanok kellenek neki, mint te.

– De hát én bűnöző vagyok!

– Jézus mondá: „…nem az igazakat hivogatni jöttem, hanem a bűnösöket a megtérésre.”[18]

– Ez nem tréfa, ugye? Nem hecc, a kínzásomra? Vannak, akik nagyon kegyetlenek a vakokhoz.

– Nem hecc, barátom. Most gyere velem a kompon.

– Máris?

– Máris.

Cuthbertet rázta a zokogás. Aldred átkarolta a vállát, nem véve tudomást a rettenetes szagról.

– Gyere – ismételte. – Szálljunk fel a kompra.

– Köszönöm, Aldred, köszönöm!

– Edgarnak köszönd. Elég szégyen, hogy nem nekem jutott az eszembe.

Intettek Agathának, aki azt mondta:

– Az Isten áldjon meg titeket.

Miközben átkeltek a vízen, Aldred azon tűnődött, hogy ha nem is tudja megvalósítani fényes álmait ebben a világvégi monostorban, azért még tehet valami jót.

Kiszálltak, Edgar kikötötte a kompot.

– Ez nem számít, Edgar – mondta Aldred. – Még mindig adósod vagyok a viszonzással.

– Lenne éppen valami – felelte zavart képpel Edgar.

– Ki vele – biztatta Aldred.

– Emlegetted, hogy szeretnél beindítani egy iskolát.

– Ez az álmom.

Edgar ismét habozott, aztán csak kibökte:

– Megtanítanál olvasni?

Harmadik rész

A GYILKOSSÁG

Kr. u. 1001–1003

25. fejezet

1001. január

Ragna második szülése nehéz volt. Annyira sikoltozott, hogy Wynstan püspök is hallotta az anyja házában. A sikoltozás, amelyen a kitartóan zuhogó eső se tompított sokat, reményt adott Wynstannek.

– Ha az anya és a gyerek is meghal, nincs több gondunk! – örvendezett.

Gytha fölvett egy kancsót.

– Én voltam így veled – mondta. – Egy teljes napba és éjszakába telt, amíg kinyomtalak. Senki se gondolta, hogy valamelyikünk is túlélheti.

Wynstan vádaskodást vélt hallani a szavakból.

– Nem az én hibám.

Anyja feltöltötte a kupáját borral.

– Aztán egyszer csak itt voltál ordítva és az öklöddel hadonászva.

Wynstan feszengett az anyja házában. Gythánál mindig édes bor és erős sör várta, az évszaktól függően szilva, körte, sajt és sonka tálcán, meg vastag takarók a hideg éjszakákra, de ő akkor se tudta elengedni magát.

– Jó gyerek voltam! – erősködött. – Igazi kis tudós!

– Igen, ha rászorítottak. De ha levettem a szememet rólad, nyomban elsompolyogtál játszani.

Wynstannek eszébe jutott egy gyerekkori emlék.

– Nem engedted, hogy lássam a medvét.

– Miféle medvét?

– Valaki hozott egy medvét láncon. Mindenki odament megnézni. De Aculf atya azt akarta, hogy előbb másoljam le a Tízparancsolatot, és te őt támogattad. – Ült a palatáblájával meg egy szöggel, és hallgatta, hogyan kurjongat és kacag odakint a többi fiú. – Folyton hibákat követtem el a latinban, és mire kijavítottam őket, a medve elment.

Gytha a fejét csóválta.

– Nem emlékszem.

Wynstanben annál elevenebben élt az emlék.

– De utáltalak érte!

– Pedig szeretetből tettem.

– Igen – helyeselt a püspök. – Gondolom.

Gytha megérezte a fia kétkedését.

– Pappá kellett lenned. A parasztkölykök csak játsszanak.

– Miért voltál olyan biztos benne, hogy papot kell csinálni belőlem?

– Mert másodszülött fiú voltál, és én második feleség. Wilwulfra várt apád öröksége, valószínűleg az elöljáróság is, te pedig eltűntél volna a szürkeségben, akkor vettek volna csak elő, ha Wilwulf meghal. Márpedig nem tűrhettem, hogy ezt tegyék velünk. Az egyház volt a te utad a hatalomhoz, a gazdagsághoz és a ranghoz.

– Meg a te utad is.

– Én semmi vagyok – felelt Gytha.

Ez a szerénység olyan ordítóan hazug volt, hogy Wynstan elengedte a füle mellett.

– Utánam öt évig nem lett gyereked. Készakarva csináltad így? Mert én olyan nehezen születtem?

– Nem! – méltatlankodott Gytha. – Nemesasszony nem húzza ki magát a szülés alól!

– Hát persze.

– De két vetélésem volt közted és Wigelm között, nem is szólva később egy koraszülésről.

– Wigelmre emlékszem – tűnődött Wynstan. – Ötéves koromban meg akartam gyilkolni.

– Idősebb gyerekeknek sokszor vannak ilyen érzéseik. A virtus jele. Ritkán váltják tettekre, de én azért mindenesetre távol tartottalak Wigelm bölcsőjétől.

– Az ő születése milyen volt?

– Nem olyan rossz, bár a szülés ritkán könnyű. A második gyerek általában kevesebb kínnal jár. – A sikoltozás irányába pillantott. – Noha Ragnára nem érvényes. Valami rosszul sülhet el.

– Szülésbe belehalni mindennapos – mondta kedélyesen Wynstan. Az anyja sötéten nézett rá, és a püspök észbe kapott, hogy túl messzire ment. Gytha feltétel nélkül az ő pártján állt mindenben, de akkor is asszony volt. – Ki látja el Ragnát?

– Egy shiringi bába. Hildi a neve.

– Vidéki asszony pogány kotyvalékokkal, gondolom.

– Igen. De ha Ragna és az újszülött meghal, még mindig itt van Osbert.

Ragna első gyereke már kétéves volt, vörös hajú kicsi normann, aki Wilwulf apjáról kapta az Osbert nevet. Osbert volt Wilf törvényes örököse, és akkor is az marad, ha Ragna másodszülöttje meghal a mai napon. Ám Wynstan csak legyintett.

– Egy anyátlan gyerek csekély fenyegetés – mondta, és gondolatban hozzátette, hogy egy kétévestől könnyű megszabadulni, de nem mondta ki, mert emlékezett az anyja sötét pillantására.

Gytha csak bólintott.

Wynstan fürkészte az arcát. Harminc évvel korábban rettegett ettől az arctól. Anyja bőven benne járt az ötvenben, a haja szürke volt évek óta, a közelmúltban sötét szemöldöke is ezüstté világosodott, új függőleges rovátkák jelentek meg az ajka fölött, alakja sem volt annyira buja, inkább szalonnás, de még mindig értett hozzá, hogyan félemlítse meg a fiát.

Türelmes volt és mozdulatlan. Az asszonyok értenek ehhez. Wynstan nem értett ehhez, ő csoszogott és fészkelődött.

– Uramisten, meddig tart még? – kérdezte.

– Ha a gyerek elakad, általában meghal ő is, az anya is.

– Imádkozz érte. Arra van szükségünk, hogy Garulf legyen Wilf örököse. Kizárólag akkor tarthatjuk meg, amit elnyertünk.

– Természetesen igazad van. – Gytha savanyú arcot vágott. – Habár Garulf nem a férfiak legokosabbika. Szerencsére mi tudjuk irányítani.

– Népszerű. A katonák szeretik.

– Nem értem, miért.

– Mindig hajlandó venni egy hordó sört, és hagyja, hogy végigmenjenek valamelyik rabon.

Anyja ismét úgy nézett rá. De az ő aggályai mellőzhetők. Gytha végül mindig azt teszi, amire a családnak szüksége van.

A sikoltozás elnémult. Wynstan és Gytha feszülten figyeltek. A püspök kezdte azt hinni, hogy teljesült a kívánsága.

Aztán meghallották az újszülött félreismerhetetlen óbégatását.

– Él! – mondta Wynstan. – A rohadt életbe!

Egy perc múlva nyílt az ajtó, és bedugta rajta a fejét egy tizenöt éves szolgáló. Wilnod volt az, Gilda lánya, és csöpögött a hajából az esővíz.

– Fiú! – mondta, és fülig érő szájjal vigyorgott. – Erős, akár a bikaborjú, és nagy álla van, mint az apjának! – Eltűnt.

– Ördög vigye a rohadt állát – motyogta Wynstan.

– Tehát nincs szerencsénk.

– Ez mindent megváltoztat.
– Igen. – Gytha töprengett. – Egészen más megközelítésre lesz szükség.
Wynstan meghökkent.
– Csakugyan?
– Rossz irányból tekintettük át a helyzetet.
Wynstan nem így látta, de az anyjának általában igaza volt.
– Folytasd – mondta.
– Az igazi problémánk nem Ragna.
Wynstan felvonta a szemöldökét.
– Nem-e?
– Wilf a mi problémánk.
A püspök a fejét rázta. Nem értette, hova akar kilyukadni az anyja. De mivel Gythának volt esze, Wynstan türelmesen várta, hogy megossza vele a gondolatait.
Gytha egy perc múlva megszólalt:
– Wilf annyira odáig van érte. Még sose habarodott bele ennyire egy asszonyba. Szereti, imádja, Ragna pedig láthatóan tudja, miként járjon a kedvében az ágyban és az ágyon kívül.
– Ez még nem akadályozza meg abban, hogy időnként lefeküdjön Ingével is.
Gytha vállat vont.
– A férfi szerelme sohasem kizárólagos. Ám Inge nem jelent igazi fenyegetést. Ha Wilfnek választania kellene a kettő közül, habozás nélkül Ragnát választaná.
– Gondolom, Ragna nem bírható rá, hogy megcsalja a férjét.
Gytha a fejét rázta.
– Kedveli azt az okos fiút Dreng’s Ferryből, de abból sose lesz semmi. Annyival alatta áll.
Wynstan még emlékezett a combe-i hajóépítőre, aki átköltözött Dreng’s Ferrybe, a tanyára. Jelentéktelen fráter.
– Á – mondta elutasítóan –, ha Ragna félrelép, akkor valami csinos városi fiúval, aki behízelgi magát a szoknyája alá, miközben Wilf oda van verni a vikingeket.
– Kétlem. Túl okos ahhoz, hogy kockáztassa a pozícióját holmi hetyegésért.
– Sajnálatos módon kénytelen vagyok egyetérteni.

Meglepetésükre ismét bekukkantott Wilnod, még a korábbinál is ázottabban, és az előbbinél is ragyogóbb mosollyal.
– Még egy fiú! – kiáltotta.
– Ikrek – mondta Gytha.
– Ez kicsi és fekete hajú, de egészséges. – Wilnod eltűnt.
– Isten verje meg mindkettőt – átkozódott Wynstan.
– Most hát nem egy fiú áll Garulf útjában, hanem három – mondta Gytha.
Egy darabig hallgattak. Ez földcsuszamlást jelentett az elöljáróság hatalmi politikájában. Wynstan a következményeken rágódott. Biztosra vette, hogy az anyja ugyanazt teszi.
Végül azt mondta tehetetlen haraggal:
– Csak kell lennie valaminek, amivel éket verhetünk Wilf és Ragna közé! Nem Ragna az egyetlen szépasszony a világon!
– Talán felbukkan egy másik nő, és megigézi Wilfet. Persze fiatalabbnak kell lennie Ragnánál, és valószínűleg még tüzesebbnek.
– Össze tudjuk hozni?
– Talán.
– Szerinted működni fog?
– Működhet. Különben sincs jobb tervem.
– Hol találunk egy ilyen nőt?
– Nem tudom – felelte Gytha. – De talán vehetünk.

Egy békés karácsony után Vaskobak januárban ismét lecsapott.
Edgar követ rakodott ki a tutajról a partra a tanyaház közelében egy hideg, napfényes reggelen. Füstölőházat akart építeni. Gyakran több halat fogtak, mint amennyit képesek voltak eladni, és a lakóház mennyezete kezdett olyan lenni, akár egy fejjel lefelé álló erdő, ahol az angolnák voltak a zsúpból kisarjadt suhángok. Egy kőből épített füstölőházban bőven lesz hely, és kevésbé kell tartani attól, hogy kigyullad.
Egyre gyakorlottabb lett a kőművesmunkában. Réges-rég aládúcolta a templomot, amely most már szilárdan állt. Két éve irányította Ragna kőfejtőjét Outhenhamben, több követ adott el, mint valaha, sok pénzt keresett az asszonynak és magának. Ám télen lanyhult az üzlet, és Edgar kihasználta az alkalmat, hogy saját céljaira tartalékoljon követ otthon.

Felbukkant Eadbald. Egy üres hordót görgetett a folyóparti egyenetlen ösvényen.

– Több sörre van szükségünk – mondta. A halastónak köszönhetően most már megengedhették maguknak.

– Segítek – ajánlotta fel Edgar. Egy ember elboldogul egy üres hordóval, ám egy tele hordóhoz kettő kell az ilyen rázós terepen.

Elgurították a hordót a sörházig. Brindle mögöttük kocogott. Miközben fizettek Leafnek, két utazó érkezett a révbe. Edgar felismertek őket: Odo és Adelaide volt, egy futárszolgálatos házaspár Cherbourg-ból. Két fegyveres kíséretében két hete jöttek át Dreng's Ferrynél, útban Shiringbe, hogy leveleket és pénzt vigyenek Ragnának.

– Hazafelé? – érdeklődött Edgar, miután üdvözölte őket.

– Igen, reméljük, hogy kapunk Combe-ben hajót – felelte franciás kiejtéssel Odo. Harminc körüli, nagydarab ember volt, szőke haját normann szokás szerint tövig leborotváltatta a tarkóján, és vaskos kardot viselt. Ezúttal nem voltak testőreik, mert nem vittek pénzt.

– Sietünk, mert jó hírünk van – újságolta izgatottan Adelaide. – Ragna úrnőnek ikerfiai születtek! – A kicsi, szőke asszony ezüstdrótból készült függőt viselt, borostyángyönggyel díszítve. Szép lenne Ragnán, gondolta Edgar.

Örült az ikreknek. Most már biztos, hogy Ragna valamelyik fia örököl Wilwulf után, és nem az első asszonytól származó Garulf, az a buta barom.

– Jó Ragnának – mondta.

Dreng, aki ugyancsak hallotta a bejelentést, azt kiáltotta:

– Szerintem mindenki szeretne kupát emelni az ifiurakra! – Úgy adta elő, mintha ő fizetné a söröket, ám Edgar tudta, hogy ez az egyik trükkje.

A normannok nem dőltek be neki.

– Sötétedésig el akarunk érni Mudeford Crossingba – felelte Odo, és már ott se voltak.

Edgar és Eadbald elgurították a tele hordót a tanyára. Utána Edgar folytatta a kirakodást: kötelet hurkolt a kövekre, annál fogva vonszolta fel őket a lejtőn oda, ahova a füstölőházat tervezte.

Már magasan járt a téli nap, és Edgar az utolsó követ akarta kirakni, amikor kiáltást hallott a másik partról:

– Kérlek, segíts!

Átnézett a víz fölött, és egy férfit látott, aki egy asszonyt tartott a karjában. Mindketten meztelenek voltak, és az asszony mintha eszméletlen

lett volna. Ahogy elárnyékolta a szemét, Edgar felismerte Odót és Adelaide-et.

Felpattant a tutajra, áttolta a rúddal a vízen. A normannokat nyilván kifosztották mindenükből, még a ruhájukat sem hagyták meg nekik.

Megérkezett a túlpartra. Odo, karjaiban a feleségével, fellépett a tutajra, majd nehézkesen lerogyott az utolsó, durván faragott kőre. Véres volt az arca, az egyik szeme bedagadt, a lába is megsérült. Adelaide szeme csukva volt, szőke hajára ráalvadt a vér, de lélegzett.

Edgar kimondhatatlanul szánta a törékeny fiatalasszonyt, és leírhatatlan gyűlöletet érzett az emberek iránt, akik ezt művelték vele.

– Van egy apácazárda a szigeten – mondta. – Agatha anya ért a sebekhez. Vigyelek egyenesen oda?

– Igen, kérlek, gyorsan!

Edgar erőteljesen tolta ár ellen a tutajt.

– Mi történt? – kérdezte.

– Egy sisakos ember volt.

– Vaskobak – mormolt Edgar. – A sátánfajzat!

– Legalább egy társa volt. Engem leütöttek, elvesztettem az eszméletemet. Gondolom, halottnak hittek. Mire magamhoz tértem, meztelenek voltunk.

– Fegyver kell nekik. Talán a kardodra vetettek szemet. És Adelaide függőjére.

– Ha tudjátok, hogy ilyenek ólálkodnak az erdőben, miért nem fogjátok el őket? – kérdezte Odo kihívóan, szinte úgy, mintha azt hinné, hogy a révész összejátszik a rablókkal.

Edgar nem vette a burkolt célzást.

– Hidd el, rég próbáljuk. Átkutattuk a déli part minden egyes méterét, de úgy eltűnnek a bozótban, akár a menyétek.

– Csónakjuk volt. Láttam, közvetlenül a támadás előtt.

Edgar meghökkent.

– Miféle?

– Csak egy kis, evezős csónak.

– Ezt nem tudtam. – Mindig, mindenki azt hitte, hogy Vaskobak a déli parton rejtőzik, mert mindig ott fosztogatott; de ha csónakja van, akkor az északi parton is lehet a búvóhelye.

– Láttad valaha? – kérdezte Odo.

– Egy éjszaka belevágtam a karjába a fejszét, amikor el akarta lopni a malacunkat, de meglógott. Itt is volnánk. – Edgar felfuttatta a tutajt a Bélpoklos-szigetre, és tartotta a kötelet, amíg Odo kihozta a partra a feleségét.

Odavitte a zárda ajtajához, amelyet Agatha anya nyitott ki. Ügyet sem vetett a férfi pőreségére, csak Adelaide sérülései érdekelték.

– A feleségem… – mondta Odo.

– Szegény asszony – szólt Agatha. – Próbálok majd segíteni rajta. – Az eszméletlen nőért nyúlt.

– Beviszem.

Agatha némán rázta a fejét.

Odo hagyta, hogy a főnökasszony kiemelje a karjából Adelaide-et. Úgy vitte be a zárdába, mintha nem lenne súlya. Egy láthatatlan kéz bezárta az ajtót.

Odo pár pillanatig bámulta, aztán elfordult.

Felszálltak a tutajra.

– Jobb lesz elmennem a kocsmába – mondta a normann.

– Ott nem látnak szívesen, ha nincs pénzed – figyelmeztette Edgar. – Viszont a monostor befogad. Aldred prior ad neked egy csuhát meg lábbelit, kitisztítja sebeidet, és addig etet, amíg szükséged lesz rá.

– Istennek legyen hála a barátokért.

Edgar áttutajozott a partra, és kikötött.

– Gyere velem – mondta.

Odo megbotlott a kiszállásnál, és térdre esett.

– Bocsánat – mentegetőzött. – Nagyon elfáradtam. Messziről kellett a karomban hozni a feleségemet.

Edgar felsegítette.

– Csak még egy kicsit bírjad. – Odavezette a férfit a házhoz, amelyben az apátsági templom papjai laktak addig, amíg monostor nem lett belőle. Elhúzta a reteszt, és félig-meddig ölben vitte be Odót a terembe. A barátok az asztalnál ültek, kivéve Aldredet, aki Edgar pulpitusánál állva felolvasott.

Félbeszakította az olvasást, amint meglátta a belépőket.

– Mi történt? – kérdezte.

– Odót és a feleségét, akik útban voltak Cherbourg-ba, összeverték, kifosztották, levetkőztették és cserben hagyták – sorolta Edgar.

Aldred becsukta a könyvet, és gyengéden karon fogta Odót.

– Gyere, dőlj le a tűz mellé – mondta. – Godleof testvér, hozz bort, hogy kitisztíthassuk a sebeit. – Segített Odónak, hogy lefekhessen.

Godleof hozott egy tál bort meg egy tiszta rongyot. Aldred mosogatni kezdte a sebesült véres arcát.

– Én most búcsúzom – mondta Edgar. – Jó kezekben vagy.

– Köszönöm, szomszéd – felelte Odo.

Edgar elmosolyodott.

Ragna az idősebb ikret Hubert-nek nevezte el az apjáról, a kicsinek a Colinan nevet adta. Külön burokban születtek, és könnyű volt megkülönböztetni őket, mert az egyik nagy és szőke volt, a másik kicsi és sötét. Ragnának elég teje volt kettőnek is. A melle súlyos volt és megduzzadt.

Segítségben nem szűkölködött. Cat ott volt a kisfiúk születésénél, és az első perctől imádta őket. Cat feleségül ment Óriás Bernhez, és neki is lett egy babája, annyi idős, mint Ragna Osbertje. Cat láthatólag boldog volt Bernnel, habár elpanaszolta az asszonyoknak, hogy a férje hasa akkora, hogy mindig neki kell fölül lenni. Ezt általános vihogás követte. Ragna kíváncsi volt, mit éreznének a férfiak, ha tudnák, hogyan beszélnek róluk az asszonyok.

Agnes varrónő ugyancsak rajongott a kicsikért. Agnes egy angolhoz ment feleségül, Offához, a mudefordi bíróhoz, de nem született gyerekük, és Agnes az úrnője fiait halmozta el minden ki nem élt anyai szeretetével.

Ragna akkor hagyta otthon először az ikreket, amikor hallotta, mi történt Odóval és Adelaide-del.

Borzasztóan aggódott. A küldöncök az ő kedvéért jöttek Angliába, ezért felelősnek érezte magát értük. Ráadásul normannok voltak, akárcsak ő, és ettől még inkább együttérzett velük. Látnia kellett őket, ki kellett derítenie, milyen súlyosak a sebeik, utána kellett néznie, tehet-e értük valamit.

Catre bízta az ikreket. Két szoptatós dajka gondoskodott róluk, nehogy megéhezzenek. Agnest vitte magával komornának, Bern volt a testőrük. Miután hallotta, hogy Odót és Adelaide-et levetkőztették, csomagolt nekik ruhát. Nehéz szívvel lovagolt ki az erődből, amiért magára hagyta az ő picikéit, de hát a kötelesség, az kötelesség.

Két nap volt az út Dreng’s Ferrybe, és ennek a két napnak minden egyes percében hiányolta őket.

Késő délután érkezett, testőrét a sörházban hagyta, majd azonnal áttutajozott a Bélpoklos-szigetre. Agatha anya csókkal és csontos öleléssel üdvözölte.

Ragna rögtön azzal kezdte:

– Hogy van Adelaide?

– Gyorsan gyógyul – felelte Agatha. – Nem lesz semmi baja.

Ragna megroskadt a megkönnyebbüléstől.

– Hála Istennek!

– Ámen.

– Mije sérült meg?

– Csúnyán fejbe vágták, de fiatal, erős, és úgy látszik, nem lesznek maradandó következmények.

– Szeretnék beszélni vele.

– Természetesen.

Adelaide a dormitóriumban[19] volt. Szőke fejét átkötötték egy tiszta ronggyal, és barna apácainget viselt, de egyenesen ült az ágyban, és boldogan mosolygott, amikor meglátta Ragnát.

– Nem kellett volna ezzel fárasztanod magadat, hogy megteszed ezt a nagy utat!

– Látnom kellett, hogy gyógyultok-e.

– De hát a babák!

– Sietek vissza hozzájuk, amint ellenőriztem, hogy itt rendben van-e minden. És ki más hozhatott volna nektek új ruhát?

– Olyan jó vagy.

– Ugyan már. Hogy van Odo? Úgy hallottam, nem sérült meg olyan súlyosan, mint te.

– Azt mondják, jól van, bár én nem láttam. Ide nem engednek be férfit.

– Óriás Bern majd elkísér Combe-be, amint elég jól érzitek magatokat az utazáshoz.

– Én már holnap indulhatok! Még csak nem is érzem rosszul magamat!

– Akkor is kölcsönadok nektek egy lovat.

– Köszönöm.

– Te ülhetsz Bern hátasán, ő majd visszahozza Shiringbe, miután feltett benneteket egy cherbourg-i hajóra.

Ragna adott Adelaide-nek pár női holmit: egy fésűt, egy tégely olajat kéztisztításhoz és egy vászon ágyékkötőt. Utána búcsúcsókot váltott Agathával, majd ismét kiment a partra.

Odo a szerzetházban volt Aldreddel. Az arca zúzódásos volt, és észrevehetően kímélte a bal lábát, miközben felállt és meghajolt, egyébként derűsnek látszott. Ragna átadta neki a Shiringből hozott férfiruhát.

– Adelaide már holnap indulni akar – mondta. – Te hogy érzed magad?

– Úgy gondolom, felépültem.

– Hallgass Agatha anyára. Sok beteget meggyógyított már.

– Igenis, úrnőm.

Ragna eljött a monostorból, és lesietett a révbe, hogy visszatérjen a szigetre a komppal, és a zárdában töltse az éjszakát.

Edgar a kocsma előtt várakozott.

– Nagyon sajnálom, hogy ez történt a küldönceitekkel – mentegetőzött, mintha az ő hibája lenne.

– Mit gondolsz, ugyanazok a rablók támadták meg őket, akik három éve ellopták tőlem a Wilfnek szánt nászajándékot? – kérdezte az asszony.

– Biztos vagyok benne. Odo egy sisakos emberről beszélt.

– Úgy látom, eddig hasztalanul próbálták elfogni. – Ragna összevonta a szemöldökét. – Ha jószágot lop, ő és a bandája egyszerűen megeszik, a fegyvereket és a pénzt megtartják maguknak, de a ruhát és az ékszert át kell váltaniuk készpénzre. Vajon hogy csinálják?

– Vaskobak talán Combe-be viszi a lopott holmit – tűnődött Edgar. – Ott van több ócskás meg két-három ékszerész. Az ékszert be lehet olvasztani, a ruhákat át lehet szabni.

– De hát a zsiványoknak már a külseje is gyanús.

– Vannak, akik mindenkitől hajlandók vásárolni, és nem kérdeznek túl sokat.

– Akkor is azt hiszem, hogy a zsiványok túl szembeötlők – vitatkozott elkomorodva az asszony. – Csak néhányszor találkoztam velük, de mindig egyformán rongyosak, betegesek és piszkosak voltak. Te laktál Combe-ben. Láttál ott üzletelni embereket, akik olyanok voltak, mintha télen-nyáron a szabad ég alatt élnének az erdőn?

– Nem, és arra sem emlékszem, hogy bárki szóba állt volna az effajta látogatókkal. Gondolod, hogy Vaskobak közvetítőt használ?

– Igen. Mégpedig valami tiszteletre méltó embert, akinek van oka ellátogatni Combe-be.

– De hát az sok száz ember. Combe nagy város, sokan jönnek oda adni-venni.

– Gyanúsítasz valakit, Edgar?

– Dreng, az itteni kocsmáros elég aljas, de nem szeret utazni.

– Ezen érdemes elgondolkodni – bólintott Ragna. – Szeretnék véget vetni ennek a törvénytelenségnek. Den seriff ugyanezt akarja.

– Mind azt akarjuk – mondta Edgar.

Ragna és Cat éppen letették az ikreket délután aludni, amikor nagy ricsaj támadt odakint. Egy lány veszettül ordított, asszonyok kiabáltak, férfiak hahotáztak és csúfolódtak. Az ikrek fittyet hányva a zajra behunyták a szemüket, és másodpercek alatt álomba merültek. Ragna ekkor kiment, hogy megnézze, mi ez a felbolydulás.

Hideg volt, jeges északi széllökések korbácsolták az erődöt. Tömeg verődött össze egy vizeshordó körül. Ragna közelebb ment, és látta, hogy a csődület oka egy tomboló meztelen lány. Gytha és két-három cseléd mosdatni próbálta vízzel, olajjal, kefével és rongyokkal, más asszonyok igyekeztek lefogni. A hideg vízzel öntözött lány egyfolytában reszketett és egyfolytában rikoltozott. Ragna úgy vélte, walesi nyelven káromkodik.

– Ki ez? – kérdezte.

– Gytha új rabszolgája – felelte hátra se nézve Wuffa, az új istállómester, aztán elbődült: – Aztán megsikáljátok ám a csöcsét! – mire a férfiak röhögni kezdtek.

Ragna leállíthatta volna egy szabad fiatal nő bántalmazását, de nem egy rabszolgáét. A népnek joga volt kegyetlenkedni a rabszolgákkal. Létezett néhány lanyha törvény, hogy rabszolgát nem szabad ok nélkül megölni, de még azokat is nehéz volt betartatni, és a megsértésükért enyhe büntetés járt.

A lány olyan tizenhárom lehetett. Ott, ahol lejött róla a szenny, elővillant a fehér bőre. A haja és a szőr a lába között sötét volt, majdnem fekete, a karja és a lába karcsú, a melle kicsi és tökéletes. Arcát eltorzította a düh, de még így is látszott, hogy szép.

– Miért kell Gythának rabszolgalány? – kérdezte Ragna.

Wuffa megfordult, hogy válaszoljon, és akkor látta, ki szólt. Rögtön meggondolta magát, Szájáról lehervadt a vigyor, és csak annyit motyogott:

– Nem tudom.

Bizonyosan tudta, csak szégyellte kimondani.

Wilf kilépett a csarnokból, és kíváncsian közelebb jött. Ragna figyelte, hogyan reagál erre. Gytha parancsot adott az asszonyoknak, hogy hagyják abba a mosdatást, és fogják le a lányt, hogy Wilf kényelmesen megnézhesse.

A tömeg tisztelettel utat adott az ealdormannak. A lányt többé-kevésbé tisztának lehetett nevezni. Fekete haja vizesen lógott az arcába, bőre kipirult a sikálástól. A morcosság csak bájosabbá tette. Wilf szélesen elvigyorodott.

– Ez meg ki? – kérdezte.

– A neve Carwen – felelte Gytha. – Az én ajándékom neked, hálából, mert te vagy a legjobb mostohafiú, akit anya csak kívánhat magának.

Ragna tiltakozni akart, de magába fojtotta a kiáltást. Ez nem tisztességes! Mindent elkövetett, hogy Wilf kedvében járjon és megőrizze a hűségét, Wilf pedig a házasságuk három évében az angol főurak többségénél sokkal hívebb férjnek bizonyult. Hébe-hóba lefeküdt Ingével a régi szép idők emlékére, és valószínűleg meghágott parasztlányokat is, ha távol volt, de itthon szinte nem létezett neki más asszony a feleségén kívül. Most pedig ezt az összes szívós munkát semmivé teszi egy rabszolgalány, Gytha ajándéka! Ragna tüstént tudta, hogy Gytha így akarja elidegeníteni őket egymástól.

Wilf kitárt karral előrelépett, mintha át akarná ölelni Carwent.

A lány arcul köpte.

Wilf megtorpant, a sokaság elnémult.

Egy rabszolgát ki lehetett végeztetni ennyiért. Wilf nyugodtan előhúzhatta volna a kését, és itt helyben elvághatta volna Carwen torkát.

Wilf az inge ujjába törölte az arcát, és megragadta a tőrét. Egy hosszú percig bámulta Carwent. Ragna nem tudta, mit fog csinálni.

Aztán elengedte a kést.

Vissza is utasíthatta Carwent. Kinek kell olyan ajándék, amely az arcunkba köp? Ragna arra gondolt, hogy talán ez mentheti meg.

Aztán Wilf fölengedett. Elvigyorodott, körülnézett. A sokaság kínosan heherészett. Aztán Wilf hahotázni kezdett.

A sokaság vele hahotázott, és Ragna tudta, hogy neki vége.

Wilf ismét elkomolyodott, és az emberek elnémultak.

Wilf arcul ütötte a lányt. Csak egyszer, de keményen. Nagy, erős keze volt. Carwen feljajdult, és sírni kezdett. Arca lángvörös lett, ajkáról vér csordult le az állára.

Wilf a mostohaanyjához fordult.

– Kötözzétek meg, és dobjátok be a házamba – mondta. – A padlóra.

Végignézte, ahogy az asszonyok hátrakötözik a rabszolga kezét. Nem volt könnyű, mert a lány viaskodott. Amint a kezével végeztek, összekötözték a bokáját.

A férfiak a meztelen lányt bámulták, de az asszonyok Ragnát lesték sandán, hogy mit szól ehhez. Ragna mindent elkövetett, hogy az arca méltóságteljesen üres maradjon.

Gytha cselédei fölvették a megkötözött Carwent, és elvitték Wilf házába.

Ragna megfordult, és lassan elvonult. Porba volt sújtva. Három fiának apja egy rabszolgalánnyal fogja tölteni az éjszakát. Most mit tegyen?

Úgy döntött, nem engedi, hogy ez elrontsa a házasságát. Gytha bánthatja, de nem pusztíthatja el. Valamiként megőrzi a befolyását Wilf fölött.

Bement a házába. A szolgái nem szóltak hozzá. Már tudták, mi történt, és látták az úrasszony arcát.

Ragna leült, és gondolkozott. Azt rögtön látta, hogy hiba lenne, ha megpróbálná megakadályozni, hogy Wilf lefeküdjön Carwennel. Wilf úgyse azt tenné, amit a felesége akar – egy ilyen férfi nem fogad el parancsokat egy asszonytól, még attól se, akit szeret –, és ő a követelőzésével csak ellenszenvessé tenné magát. Színlelje azt, hogy nem érdekli? Nem, az már túlzás. Talán a férfivágyak méla elfogadása lenne a megfelelő taktika. Azt eljátszhatja, ha kell.

Közeledett az estebéd ideje. Ragna semmi esetre sem mutatkozhatott megvertnek és bánatosnak. Olyan szédületesnek kell lennie, hogy Wilfbe akár még a megbánás is belenyilallhasson, amiért más nővel tölti az éjszakát.

Sötétsárga ruhát választott, amely tetszett Wilfnek. Mellben kissé szűk volt, de jól állt. Cat felfésülte a haját, és gesztenyeszín selyemfátyolt borított rá. Sötétvörös gyapjúköpenyt borított a vállára, hogy védje a hátát a csarnokban a hideg huzattól. Aranyszínű zománccal berakott brosstű tette teljessé az öltözékét.

Estebédnél a férje jobbján foglalt helyet, ahogy szokott. Wilf kedélyesen ugratta a férfiakat, de Ragna azon kapta, hogy őt nézi, és valahogy furcsa a nézése. Nem félős, de az aggodalmasnál erősebb. Ragna rájött, hogy Wilf ideges.

Hogyan reagáljon erre? Ha kimutatja, hogy szenved, Wilf majd úgy érzi, manipulálják. Megharagszik, és majd móresre akarja tanítani a feleségét,

vélhetőleg úgy, hogy még több figyelmet szentel Carwennek. Nem, kifinomultabb taktikát kell alkalmazni.

Estebéd közben Ragnának gondja volt rá, hogy a szokottnál is elragadóbbnak mutatkozzék, noha gyalázatosan érezte magát. Kacagott Wilf tréfáin, és ha az valamilyen célzást tett a szerelemre vagy a szeretkezésre, úgy nézett rá félig leengedett pillái alól, amivel mindig begerjesztette a férjét.

Miután végeztek az evéssel, és a férfiak kezdtek berúgni, az asszonyok többségével együtt Ragna is távozott az asztaltól, és egy fáklya fényénél visszatért a házába. Nem vette le a köpenyét, az ajtóban állva nézett ki az erőd homályába, amelyben elmosódott alakok mozogtak, és gondolatban beszédeket fogalmazott.

– Mit csinálsz? – kérdezte Cat.

– Várok egy zavartalan pillanatot.

– Miért?

– Nem akarom, hogy Gytha lássa, amikor átmegyek Wilf házába.

Cat megriadt.

– Ott van a rabszolga. Mit akarsz tenni vele?

– Még nem tudom. Gondolkozom rajta.

– Nehogy magadra haragítsd Wilfet.

– Majd meglátjuk.

Pár perccel később Ragna látta, hogy Gytha házából elindul egy gyertyát tartó árnyalak Wilfhez. Alighanem Gytha ellenőrzi az ajándékát, hogy tisztességes állapotban van-e még.

Ragna türelmesen várt. Gytha kisvártatva kijött Wilf házából, és hazament. Ragna kivárt egy percet, hogy lenyugodhasson. A csarnokból kijött egy asszony a részeg férjével, és keresztüldülöngéltek az udvaron. Amikor végre tiszta volt a levegő, Ragna sietve megtette a rövid távolságot Wilwulf házáig.

Carwen még mindig meg volt kötözve, de már fel tudott ülni. Fázott meztelenül, ezért közelebb araszolt a tűzhöz. Arca bal felén hatalmas, szederjes foltot hagyott Wilf keze.

Ragna helyet foglalt egy zsámolyon. Vajon ért a rabszolga angolul?

– Sajnálom, ami veled történt – mondta.

Carwen nem reagált.

– Én vagyok a felesége – folytatta Ragna.

– Hö! – mondta Carwen.

Tehát ért.

– Nem kegyetlen ember. Legalábbis nem kegyetlenebb, mint általában a férfiak.

Carwen arca kissé elernyedt, talán a megkönnyebbüléstől.

– Engem sose ütött meg úgy, mint téged. Bár én mindig vigyáztam, hogy ne haragítsam meg. – Ragna fölemelte a kezét, mintha vitának akarna elébe vágni. – Nem ítéllek el, csak azt mondom el, mi a helyzet.

Carwen bólintott.

Ez már haladás.

Ragna elvett Wilf ágyáról egy takarót, és ráborította Carwen törékeny, fehér vállára.

– Akarsz egy kis bort?

– Igen.

Ragna az asztalhoz ment, és bort töltött egy fakupába. Letérdelt Carwen mellé, és a lány szájához tartotta a kupát. Carwen ivott. Ragna félig-meddig azt várta, hogy a lány leköpi borral, de az hálásan nyeldekelt.

Aztán bejött Wilf.

– Te meg mi az ördögöt keresel itt? – kérdezte azonnal.

Ragna felállt.

– Veled akarok beszélni erről a rabszolgáról.

Wilf keresztbe fonta a karját.

– Kérsz egy kupa bort? – kérdezte Ragna. A választ be sem várva bort töltött két kupába, és a férjének nyújtotta az egyiket, majd leült.

Wilf ivott egy korty bort, majd ugyancsak leült. Az arcára rá volt írva, hogy ha a felesége veszekedést akar, tőle megkaphatja.

Ragna agyában végleges formát öltött a félkész gondolat.

– Szerintem Carwennek nem a rabszolgaszálláson kellene laknia – mondta.

Wilf annyira meghökkent, hogy nem tudott mit válaszolni. Ez volt az utolsó, amire számított.

– Miért? – kérdezte. – Mert a rabszolgaszállás olyan mocskos?

Ragna vállat vont.

– Persze hogy mocskos, mert bezárjuk őket éjszakára, és nem jöhetnek ki vizelni. De engem nem az zavar.

– Hát mi?

– Ha ott lesz éjszakára, használni fogják olyan férfiak is, akiknek undorító nyavalyáik vannak, és Carwen továbbadja a fertőzést neked.

– Erre nem is gondoltam. Hát akkor hol lakjon?

– Fölösleges házunk jelenleg nincs az erődben, különben is, rabszolgának nem lehet saját háza. Mivel Gytha vásárolta, Carwennek talán nála kellene laknia… ha nincs veled.

– Jó ötlet! – Wilwulf láthatólag megkönnyebbült. Zaklatásra számított, de csak egy gyakorlati problémára kapott gyors megoldást.

Gytha dühöngeni fog, de Wilf nem szokott változtatni azon, amit egyszer eldöntött. Csekély, de jóleső győzelem volt.

Ragna felállt.

– Mulass jól – mondta, bár igazából az ellenkezőjét remélte.

– Köszönöm.

Az asszony az ajtóhoz ment.

– Ha pedig megunod a lányt, és ismét nőt akarsz, hozzám visszajöhetsz. – Kinyitotta az ajtót. – Jó éjszakát – mondta, majd elment.

26. fejezet

1001. március

A dolgok nem úgy alakultak, ahogy Ragna várta. Wilf nyolc hétig Carwennel hált minden áldott éjszaka, aztán eltávozott Exeterbe.

Ragna tanácstalan volt. Hogy bír ennyi időt eltölteni Wilf egy tizenhárom éves lánnyal? Miről beszélgetnek? Mi mondanivalója lehet egy serdülő lánynak arról, ami érdekelhet egy Wilf korabeli és hozzá foghatóan tapasztalt férfit? Mikor még Ragna mellett ébredt, reggelente a tartomány kormányzásának problémáiról diskuráltak: adószedésről, bűnözők elfogásáról és mindenekelőtt a védekezésről a vikingek ellen. Ezeket a témákat bizonyosan nem vitatja meg Carwennel.

Wilwulf továbbra is diskurált Ragnával, de nem az ágyban.

Gytha el volt ragadtatva, és a lehető legtöbbet kihozta a változásból. Egy alkalmat sem hagyott ki, hogy Ragna jelenlétében szóba hozza Carwent. Ez megalázta Ragnát, de mindig elrejtette a sérelmét a mosolya mögé.

Inge, aki gyűlölte Ragnát, mert elvette tőle Wilwulfot, ugyancsak örvendezett Ragna trónfosztásán, és Gythához hasonlóan megpróbálta bosszantani vele a vetélytársnőjét, csakhogy belőle hiányzott Gytha vakmerősége. Mert ha azt mondta:

– Nohát, Ragna, már hetek óta nem háltál Wilffel! – erre Ragna azt válaszolta:

– Te sem! – és Inge ettől mélyen elhallgatott.

Ragna jó képet vágott új életéhez, bár keserű volt a szíve. Költőket és zenészeket hívott meg Shiringbe. Házát átépíttette második csarnokká, hogy elférjenek a látogatói – mindezt Wilf engedélyével, amit a férj boldogan megadott, csak kiengesztelje a feleségét, miközben a rabszolgáját hágta.

Ragna aggódott, hogy Wilf szenvedélyének kihűlése gyengítheti az ő politikai pozícióját, amit azzal ellensúlyozott, hogy erősítette kapcsolatát más hatalmasságokkal: Northwood püspökével, Glastonbury apátjával, Den királybíróval és másokkal. Mivel a shiringi Osmund apát még mindig az ágyat nyomta, Ragna összebarátkozott Hildred kincstárnokkal. Meghívta őket a házához zenét és szavalást hallgatni. Wilfnek tetszett a gondolat,

hogy az ő erődje kezd kulturális központ lenni, mert ez növelte a tekintélyét, ám az ő csarnokában továbbra is akrobaták és csepűrágók mulattattak, és ebéd után kardokról, lovakról és hadihajókról folyt a beszélgetés.

Aztán jöttek a vikingek.

Előző nyáron békésen elvoltak Normandiában. Angliában senki se tudta, miért, de hálásak voltak érte, sőt Ethelred király annyira vérszemet kapott, hogy felment északra portyázni a strathclyde-i britekhez. Ám ezen a tavaszon sokszoros erővel tértek vissza, száz gyors hajójuk kardként hasította ár ellenében az Exe folyót. Exeter város erős védműveivel nem bírtak, ám a környékét kíméletlenül elpusztították.

Shiring ezt a hírnököktől tudta meg, akik segítségért jöttek. Wilf nem habozott. Ha a vikingek megtartják Exeter környékét, lesz egy, a tengerről könnyen megközelíthető támaszpontjuk, és onnan tetszésük szerint csaphatnak le bármire Nyugat-Angliában. Akkor csak egy lépés választja el őket attól, hogy lerohanják Wilf tartományát, amit Északkelet-Anglia nagy részében már meg is tettek. Mivel erről szó sem lehetett, Wilf felállított egy hadsereget.

Megbeszélte Ragnával a stratégiát. Az asszony azt mondta, nem szabad odavágtatni a csekély shiringi erővel, és lecsapni az első vikingekre, akiket meglátnak. A sebesség és a meglepetés mindig jó, de ekkora ellenségnél fennáll a korai vereség és a megaláztatás kockázata. Wilf egyetértett, és azt mondta, előbb toborozni fog Nyugat-Angliában, és remélhetőleg túlerőben lesz, mire sor kerül az összecsapásra.

Ragna tudta, hogy ez veszélyes idő lesz az ő számára. Wilf távozása előtt nyilvánosan el kellett fogadtatnia, hogy férje távollétében ő helyettesíti az ealdormant. Ha Wilf nincs itthon, és nem védheti meg, a vetélytársai tüstént ellene fordulnak, hogy megbuktassák. Wynstan nem tart Wilffel a harcba a vikingek ellen, mert ő Isten embere, akinek nem szabad vért ontania. Ezt a tilalmat általában betartotta, míg másokat gyakran megszegett. A püspök tehát Shiringben marad, és Gytha támogatásával okvetlenül megkísérli átvenni a tartomány irányítását. Ragnának éjjel-nappal résen kell lennie.

Imádkozott, hogy a férje legalább egy éjszakát töltsön vele, mielőtt hadba vonul, ám ez mélységes keserűségére elmaradt.

Wilf távozásának napján Ragna ott állt mellette a csarnok ajtajánál, miközben Wuffa elővezette urának kedvenc hátasát, Felhőt, egy vasderes

csődört. Carwen nem mutatkozott. Wilf nyilván négyszemközt vett búcsút a lánytól, ami igen tapintatos volt tőle.

Wilf mindenki szeme láttára szájon csókolta a feleségét, két hónap óta először.

Ragna jó hangosan beszélt, hogy mindenki hallja.

– Ígérem neked, férjem, hogy távollétedben jól kormányozom a tartományodat – mondta, megnyomva a *kormányozom* szót. – Úgy szolgáltatok igazságot, amiként te tennéd, oltalmazom népedet és vagyonodat, és senkitől se tűröm, hogy akadályozzon kötelességem teljesítésében.

Ez egyértelmű kihívás volt Wynstannek, amit Wilf meg is értett. Bűntudata miatt még mindig kész volt megadni az asszonynak bármit, amit az akart.

– Köszönöm, feleségem! – mondta ugyancsak emelt hangon. – Tudom, hogy úgy *kormányzol* (ő is megnyomta a szót), mint ahogy én tenném. Aki dacol Lady Ragnával, velem dacol! – fejezte be.

– Köszönöm – mondta Ragna halkan. – Jöjj vissza hozzám épen és egészségesen.

Ragna elcsendesedett, töprengő lett, alig szólt a környezetéhez. Fokozatosan rájött, hogy szembe kell néznie a keserű igazsággal: Wilf sose fogja úgy szeretni, ahogyan ő szeretné, ha szeretnék.

Wilf gyöngéd hozzá, tiszteli, és előbb-utóbb ismét elkezdené megajándékozni egy-egy éjszakával, de Ragna mindig csak az egyik kanca lenne az istállójában. Ő pedig nem erről az életről álmodott, amikor beleszeretett. Hozzászokhat valaha?

A kérdéstől sírhatnékja lett. Napközben, ha mások is látták, eltitkolta az érzéseit, de éjszaka sírt, mert akkor csak a bizalmasai hallották, akikkel megosztotta a házát. Olyan ez, mint az özvegység, gondolta: elvesztette a férjét, de nem a halál rabolta el, hanem egy másik nő.

Úgy döntött, hogy az idei Gyümölcsoltó Boldogasszony napján is ellátogat Outhenhambe, hátha ott lesz valami dolog, ami eltereli gondolatait életének hajótöréséről. A gyerekeket Catre bízta, és Agnest vitte magával komornának.

Mosollyal az arcán és nagy kővel a szívén vonult be Outhenhambe, ám a falu felderítette. Outhenham felvirágzott uralmának három éve alatt. Csak úgy hívták, hogy Ragna, az Igazságos. Senki sem boldogult, amikor mindenki csalt és lopott. De amióta Seric volt a fónagy, az emberek szívesebben fizettek adót, mert tudták, hogy nem rabolják ki őket, és keményebben dolgoztak, ha bízhattak benne, hogy az övék lesz a munkájuk haszna.

Seric házában aludt, és másnap délelőtt törvényt tett. Mértékkel ebédelt, mert estére lakomát terveztek. Délután el akart látogatni a kőfejtőbe. Mire elkészült, Edgar már várta. Kék köpenyt viselt, és saját lova volt, Bütü, egy zömök, fekete kanca.

– Mutathatok valamit útközben? – kérdezte, mihelyt az asszony is nyeregbe szállt.

– Természetesen!

Ragna úgy látta, hogy a fiatalember rá nem jellemző módon ideges. Ezek szerint valami fontos dolgot akarhat mondani. Az elöljáró feleségének mindenki fontos dolgokat akart mondani, ám Edgar különleges volt, így az asszony érdeklődve várta, mit fog hallani.

Lelovagoltak a folyópartra, aztán rátértek a szekérútra, amely a kőbányához vezetett. Az egyik oldalon a falusi házak hátulját látták: mindegyikhez tartozott egy kis telek, abban egy veteményes, néhány gyümölcsfa, egy-két ól az állatoknak és egy trágyadomb. A másik oldalon terült el a keleti mező. Félig már felszántották, az agyagos barázdák nedvesen fénylettek, de ma nem dolgoztak rajta, mert ünnep volt.

– Megfigyelted, milyen széles a távolság a keleti mező és a falusi kertek között?

– Sokkal szélesebb a kelleténél. Két útra is elegendő.

– Pontosan. No már most, ezen az úton majdnem egy napba beletelik, hogy két ember lehozzon egy csónakrakomány követ a folyóig, amitől a mi kövünk sokkal drágább. Szekérrel könnyebb a munka, de akkor is körülbelül ugyanannyi az idő.

Ragna érezte, hogy valami fontosat hall, de még nem látta tisztán, hogy mi az.

– Ezt akarod megmutatni?

– Amikor a combe-i monostornak próbáltam követ eladni, azt felelték, hogy ők már a normandiai Caenből vásárolják, mert az olcsóbb.

– Hogyhogy? – kérdezte kíváncsian az asszony.

– A normandiai kő hajón teszi meg az egész utat. Először le az Orne folyón a tengerig, utána át a Csatornán Combe-be.

– A mi problémánk pedig az, hogy nem folyó mellett van a bányánk.

– Nem egészen.

– Mit jelentsen ez?

– A folyó több mint ötszáz méter messze van.

– De azt az ötszáz métert nem tüntethetjük el.

– Én azt gondolom, hogy igen.

Ragna mosolygott. Látta a fiatalemberen, hogy élvezi ezt a fokozatos feltárást.

– Hogyan?

– Megássuk a saját csatornánkat.

Ragna elcsodálkozott.

– Hogyan?

– Glastonburyben már megtették – mondta Edgar olyan arccal, mint aki most vágja ki az asztalra az adu ászt. – Aldredtől hallottam.

– Folyót ásunk magunknak?

– Már mindent kidolgoztam. Tíz embernek csákánnyal és lapáttal körülbelül húsz nap kiásni egy négy méter mély és a tutajomnál valamivel szélesebb csatornát a folyótól a kőfejtőig.

– Ennyi az egész?

– Az ásás a könnyű része. A talaj állagától függően lehet, hogy meg kell erősítenünk a partokat, de ezt magam is megcsinálom. Nehezebb jól kiszámítani a mélységet. Eléggé mélynek kell lennie, hogy elvezethessük a vizet a folyóból, de azt hiszem, ezt is megoldhatom.

Okosabb Wilfnél, talán még Aldrednél is, gondolta az asszony, de csak annyit mondott:

– Mibe fog ez kerülni?

– Feltéve, hogy nem rabszolgákat használunk…

– Inkább ne.

– Akkor naponta fél penny egy főre, és naponta egy penny a munkavezetőnek, összesen százhúsz penny, ami fél font ezüst. És etetnünk is kell őket, mivel a többség nem idevalósi lesz.

– Hosszú távon viszont pénzt takarítunk meg.

– Sok pénzt.

Ragnát felvidította Edgar és a terve. Micsoda remek, új vállalkozás! Sokba kerül, de megengedheti magának.

Megérkeztek a kőbányához, ahol már két ház állt. Edgar épített egyet magának, hogy ne kelljen együtt laknia Gabbel és a családjával. Szép ház volt, falait függőleges, hornyolt deszkák alkották, volt két fatáblával zárható ablaka, és az ajtó egyetlen darab tölgydeszkából készült. Az ajtón zár is volt, amelyet Edgar kulccsal nyitott ki.

Jellegzetes férfilakás volt, amelyben a szerszámoknak, a köteltekercseknek, a zsinórgombolyagoknak és a lószerszámnak jutott a díszhely. Bor nem volt, csak egy kis hordó sör és egy tömb kemény sajt. Gyümölcs vagy virág sehol.

Ragna felfedezett a falon egy szögre tűzött pergamenlapot. A vásárlók listája volt: nevük mellett feltüntették, milyen köveket vásároltak, és mennyit fizettek értük. A legtöbb iparos rováspálcákon tartotta nyilván az effajta részleteket.

– Te tudsz írni? – kérdezte Edgartól.

– Aldred megtanított! – felelte büszkén a fiatalember.

Ragna ezt nem is tudta.

– Akkor nyilván olvasni is tudsz.

– Tudnék, ha lenne egy könyvem.

Ragna azonnal elhatározta, hogy megajándékozza egy könyvvel, mihelyt elkészül a csatorna.

Leült a padra, miközben Edgar csapolt neki egy kupa sört a hordóból.

– Örülök, hogy nem akarsz rabszolgákkal dolgoztatni – mondta.

– Miért?

– Van valami a rabszolgatartásban, ami a legrosszabbat hozza ki az emberből. A rabszolgatartók dúvadak lesznek. Úgy ütlegelnek, gyilkolnak és erőszakolnak, mintha tökéletesen rendjén való lenne.

Ragna sóhajtott.

– Bár minden ember olyan lenne, mint te.

A fiatalember elnevette magát.

– Mi az? – kérdezte az asszony.

– Az jutott az eszembe, hogy pontosan ugyanezt gondoltam rólad. Megkértelek, hogy keress nekünk egy tanyát, te pedig habozás nélkül rávágtad, hogy igen, mire azt gondoltam: miért nem olyan mindenki, mint ő?

Ragna mosolygott.

– Felvidítottál – mondta. – Köszönöm. – Felpattant a padról, és megcsókolta Edgart.

Az arcát akarta megcsókolni, de valahogyan a száját találta. Csak egy pillanatra ért össze az ajkuk, Ragna nem is tulajdonított jelentőséget neki, ám Edgar megdöbbent, visszahőkölt, és lángvörösre pirult.

Ragna nyomban rájött, hogy hibát követett el.

– Ne haragudj – mentegetőzött –, nem kellett volna ezt tennem. Csak hálás voltam, mert jókedvre derítettél.

– Nem tudtam, hogy szomorú vagy – mondta Edgar. Kezdte összeszedni magát, de az asszony észrevette, hogy megérinti az ajkát.

Ragna nem óhajtott beszámolni Carwenről.

– Hiányzik a férjem – mondta. – Hadat toboroz a vikingek ellen. Felhajóztak az Exe folyón. Wilf nagyon aggódik. – Látta, hogy a vikingek említésétől árnyék suhan át Edgar arcán, és akkor jutott eszébe, hogy azok ölték meg a szerelmét. – Ne haragudj – ismételte.

Edgar a fejét rázta.

– Nincs semmi baj. De van még valami, amiről szólnom kell.

Ragna hálás volt, hogy másra terelődik a beszéd.

– Hallgatlak.

– A komornádnak, Agnesnek új gyűrűje van.

– Igen. A férjétől kapta.

– Sodort ezüstdrótból készült, és borostyánt foglaltak bele.

– Nagyon csinos.

– Erről eszembe jutott az a függő, amit a hírvivőtöktől, Adelaide-től loptak el. Borostyánköves volt, ezüstdrót foglalatban.

Ragna elhűlt.

– Észre se vettem!

– Emlékszem, azt gondoltam, hogy jól állna neked a borostyán.

– De hogyan lehet Agnesnek olyan gyűrűje, amely Adelaide függőjéből készült?

– A függőt ellopták és átalakították, hogy ne lehessen fölismerni. A kérdés az, miként jutott hozzá Agnes férje!

– Agnes férje Offa, Mudeford bírája. – Ragna kezdte látni az összefüggéseket. – Alighanem egy combe-i ékszerésztől vásárolta. Az az ékszerész ismeri a közvetítőt, és a közvetítő tudja, hol bujkál Vaskobak.

– Igen – mondta Edgar.

– A seriffnek ki kell hallgatnia Offát.

– Igen – mondta Edgar.

– Lehet, hogy Offa teljesen jóhiszeműen vásárolta a gyűrűt.

– Igen – mondta Edgar.
– Nem akarom kockáztatni, hogy Agnes férje miattam kerüljön bajba.
– Kénytelen leszel – mondta Edgar.

Edgar visszakísérte Ragnát Outhenham közepére, ahol az asszonyt tüstént körülrajzották a falusiak. Edgar elillant, és visszatért a kőfejtőbe. Bütüt kicsapta legelni az erdő szélén, azután ledőlt a házában, és végre gondolkozhatott a csókon.

Meglepődött és összezavarodott. Bizonyosan el is pirult. És vissza is hőkölt! Ragna mindezt látta, és bocsánatot is kért, amiért zavarba hozta. Pedig amit látott, az csak a felszín volt. Valami más történt, valahol mélyen, amit Edgarnak sikerült elrejtenie. De mikor Ragna ajka megérintette az övét, megrohanta és egy pillanat alatt leterítette a szerelem.

Mennydörgés, villámlás, tűzvész…

Ahogy feküdt a sáson a tűzhely mellett, magányosan, behunyt szemmel, megvizsgálta a lelkét, és rájött, hogy réges-rég beleszeretett az asszonyba. Évek óta mondogatta magának, hogy az ő szíve Sungifué, akit senki sem pótolhat. Pedig valamikor – nem tudta pontosan, hogy mikor – szeretni kezdte Ragnát. Akkoriban nem tudta, de most már nem fért kétség hozzá.

Emlékezetben lepergette az elmúlt négy évet, és megértette, hogy Ragna lett az életében a legfontosabb. Segítették egymást. Edgar semmit sem szeretett annyira, mint Ragnával beszélgetni. Mikor is lett ez a kedvenc szórakozása? Csodálta az asszony eszét, határozottságát, főleg pedig azt, hogy a parancsoló fölénye mellett mennyire érti az egyszerű emberek nyelvét, és képes meghódítani őket.

Igen, lehetett kedvelni, csodálni, ráadásul gyönyörű volt. Ez nem hasonlított a szenvedély villámcsapásához, inkább olyan volt, mint mikor a nyáron kiszáradt farakás lobban lángra egyetlen szikrától. A mai csók volt a szikra. Edgar szerette volna ismét megcsókolni, csókolni egész álló nap és éjszaka.

Amiből sose lesz semmi. Ragna egy gróf lánya; még ha önálló lenne, akkor se menne egy pallérhoz. De nem önálló. Egy olyan ember felesége, akinek soha, de soha nem szabad tudomást szereznie arról a csókról, mert ha megtudná, abban a pillanatban megöletné Edgart. Ráadásul minden jel

arra mutat, hogy Ragna szereti a férjét. És ha még ez sem lenne elég, már három fiút szült neki.

Velem lenne a baj?, faggatta magát. Valamikor egy halott nőt szerettem, most egy olyan nőt szeretek, aki akár halott is lehetne számomra, amilyen elérhetetlen.

A fivéreire gondolt. Boldogan megosztoznak egy feleségen, aki bárdolatlan, önző és buta. Miért nem lehetek olyan, mint ők, miért nem veszem feleségül az első nőt, aki szembejön? Hogy lehetek ilyen esztelen, hogy belehabarodok egy főnemes asszonyba? És még engem tartanak okosnak.

Kinyitotta a szemét. Ma lakomát tartanak a faluban. Egész este ott lehet Ragna mellett. Holnap pedig elkezdi a munkát a csatornán. Ez bőven ad okot, hogy beszélgethessen az asszonnyal a következő hetekben. Ragna soha többé nem csókolja meg, de része lesz az ő életének.

Ennyinek elégnek kell lennie.

Ahogy visszatért Shiringbe, Ragna rögtön beszélt Den seriffel. Mindenáron el akarta fogni Vaskobakot, aki az átka volt az egész járásnak. Fog majd örülni Wilf, ha arra jön haza, hogy a felesége megoldotta a problémát. Carwen bezzeg sose lenne ilyenre képes.

A seriff hasonlóképpen szorgalmazta a dolgot, és egyetértett Ragnával abban, hogy Offa adhat támpontokat a zsivány felkutatásához. Úgy döntöttek, hogy már másnap reggel kikérdezik Offát.

Ragna csak azért imádkozott, nehogy Agnes és Offa vétkesek legyenek valamiben, például orgazdaságban.

Másnap hajnalban Ragna és Den találkozott Offa és Agnes háza előtt. Egész éjszaka esett, a föld csicsogott a víztől. A seriffet Wigbert kapitány, két fegyveres és két szolga kísérte, utóbbiak ásólapáttal. Ragna nem értette, mit lehet itt lapátolni.

Agnes nyitott ajtót. Megrémült a serifftől és az embereitől.

– Offa itthon van? – kérdezte Ragna.

– De hát mit akarsz Offától, úrnőm?

Ragna sajnálta, de szigorúnak kellett lennie. Ő kormányozta a tartományt, nem mutathatott elnézést egy bűnügyi nyomozásban.

– Csend legyen, Agnes, akkor beszélj, ha kérdezlek. Hamarosan megtudsz mindent. Most pedig engedj be.

Wigbert megparancsolta a fegyvereseknek, hogy maradjanak kint, de a szolgákat magához intette.

A ház berendezése jómódra vallott: faliszőnyegek védtek a huzattól, volt ágy és az ágyban szalmazsák. Az asztalon fémszegélyű kupák és tálak sorakoztak.

Offa felült az ágyban, félrelökte a vastag gyapjútakarót, azután felállt.

– Mi a baj?

– Agnes, mutasd meg a seriffnek a gyűrűt, amelyet Outhenhamben viseltél – parancsolta Ragna.

– Itt van rajtam. – Agnes előrenyújtotta a kezét, hogy Den lássa.

– Offa, honnan szerezted ezt? – kérdezte Ragna.

A bíró gondolkozott egy percet, és közben úgy vakargatta ferde orrát, mint aki emlékezni próbál, vagy most agyal ki egy hihető mesét.

– Combe-ben vásároltam.

– Ki adta el neked? – Ragna azt remélte, hogy egy ékszerész nevét hallja, de csalódnia kellett.

– Egy francia hajós – felelte Offa.

Ha ez hazugság, akkor ügyes, gondolta Ragna. Egy combe-i ékszerészt ki lehet kérdezni, de egy külföldi hajóst hiába keresnek.

– Hogy hívták? – kérdezte.

– Richard de Paris.

Olyan névnek hangzott, amit az ujjából szop az ember. Párizsban nyilván százszámra szaladgálnak a Richard nevű emberek. Ragna kezdett gyanakodni a bíróra, de Agnes érdekében remélte, hogy a gyanúja alaptalan.

– Miért árul egy francia hajós női ékszert?

– Hát, nekem azt mondta, hogy a feleségének vette, de aztán megbánta a vásárlást, amikor minden pénzét elkockázta.

Ragna általában meg tudta mondani, mikor hazudnak az emberek, de Offában nem olvashatott.

– Hol vásárolta Richard de Paris a gyűrűt?

– Én arra gondoltam, hogy egy combe-i ékszerésztől, de ő nem mondta. Mi ez az egész? Miért faggatsz? Hatvan pennyt fizettem azért a gyűrűért. Valami baj van?

Ragna úgy vélte, Offának tudnia vagy legalábbis gyanítania kell, hogy a gyűrű lopott holmi, de védeni próbálja azt, aki eladta neki. Nem tudta, mit kérdezzen következőnek. Pillanatnyi szünet után Den vette át az irányítást.

– Kutassátok át a házat – parancsolta a szolgáknak.

Ragna nem tudta, miben segít ez. Offának a nyelvét kell megoldaniuk, nem a házát kell feltúrniuk.

Volt két csukott láda és több doboz, amelyekben ennivalót tároltak. Ragna türelmesen figyelt, amíg a szolgák mindent átnéztek. Végigtapogatták a peckekről lógó ruhákat, fenékig belenyúltak egy söröshordóba, a padlón felforgattak minden szál szittyót. Ragna nem tudta, mit keresnek, mindenesetre nem találtak semmi fontosat.

Fellélegzett. Agnes érdekében szerette volna, ha Offa ártatlan lenne.

Ekkor Den az mondta:

– A tűzhelyet.

Ragna most látta, mire kellenek az ásólapátok. A szolgák kilapátolták a tűzhelyből a parazsat, és kihányták az ajtón. Az üszök sziszegett a nedves földön.

Hamarosan előbukkant a tűzhely földje. A szolgák most ásni kezdtek.

Pár centi mélységben fába ütköztek az ásók.

Offa kirohant az ajtón. Olyan gyorsan történt, hogy a házban senki sem volt képes feltartóztatni. Csakhogy két fegyveres várakozott odakint. Ragna dühös ordítást hallott, majd egy nehéz test puffant a sárban. A következő percben a két fegyveres visszahozta a házba Offát.

Agnes zokogni kezdett.

– Ássatok tovább – parancsolta Den a szolgáknak.

Pár perccel később a szolgák kiemeltek a lyukból egy hosszú faládát. Abból, ahogyan fogták, Ragna látta, hogy nehéz.

Nem volt bezárva. Den felhajtotta a fedelét. Több ezer ezüstpenny volt benne, meg néhány ékszer.

– Számos év tolvajlásának haszna és néhány emlék – összegezte Den.

Legfelül egy puha bőröv feküdt, ezüstcsattal és szíjvéggel. Ragna lélegzete elakadt.

– Felismersz valamit? – kérdezte Den.

– Az övet! Ez lett volna az ajándékom Wilfnek, amíg Vaskobak el nem lopta!

Den a bíróhoz fordult.

– Mi Vaskobak igazi neve, és hol bujkál?

– Nem tudom – felelte Offa. – Az övet pénzen vettem. Tudom, hogy nem kellett volna. Bocsánat.

A seriff bólintott Wigbertnek, aki odaállt Offa elé. A két fegyveres szorosabban fogta a bíró karját.

Wigbert kihúzott az övéből egy súlyos tölgyfa botot, és gyors mozdulattal belevágott Offa arcába. Ragna felkiáltott, de Wigbert ügyet sem vetett rá. Jól célzott, szapora ütésekkel végigverte Offa fejét, vállát, térdét. Ragna émelygett a csontra csapó keményfa recsegésétől.

Mire Wigbert abbahagyta, Offa arca fürdött a vérben. Összeesett volna, ha a két fegyveres nem tartja. Agnes úgy nyögött, mintha ő szenvedne.

– Mi Vaskobak igazi neve, és hol bujkál? – ismételte Den.

– Esküszöm, hogy nem tudom! – mondta Offa. A szája vérzett, a fogai kitörtek.

Wigbert ismét fölemelte a bunkósbotot.

– Ne, könyörgök, ne! – sikoltott Agnes. – Ulf a Vaskobak! Könyörgök, ne verd többet Offát!

Den az asszonyhoz fordult.

– A lóbefogó? – kérdezte.

– Igen! Esküszöm!

– Ajánlom, hogy igazat beszélj – intette a seriff.

Edgar nem hitte, hogy Ulf, a lóbefogó lenne Vaskobak. Párszor találkozott Ulffal, és úgy emlékezett rá, hogy kicsi ember, noha szíjas és erős, ami kell is az erdei vad pónik betöréséhez. Vaskobakot kétszer látta, de nem felejtette el, és biztosra vette, hogy középtermetű és átlagos alkatú.

– Agnes tévedhet – mondta Dennek, amikor a seriff, útban Ulfhoz, betért Dreng's Ferrybe.

– Te is tévedhetsz – mondta Den.

Edgar vállat vont. Agnes hazudhatott is. Vagy találomra kiabált egy nevet, csak azért, hogy hagyják abba a kínzást, mert igazából fogalma sincs róla, kit rejt a rozsdás sisak.

Edgar és a falusi férfiak csatlakoztak Denhez és csoportjához. A seriffnek nem volt szüksége erősítésre, de a falusiak ki nem hagyták volna az izgalmas eseményt, és megvolt az a mentségük, hogy a századjukban ők feleltek a törvények betartatásáért.

Útközben fölszedték Edgar bátyjait, Ermant és Eadbaldot.

Egy kutya ugatni kezdett, amikor megközelítették Dongaláb Theodberht karámját. Theodberht és a felesége érdeklődtek, hogy mi járatban vannak.

– Ulfot, a lóbefogót keressük – válaszolta Den seriff.

– Ebben az évszakban otthon lesz – mondta Theodberht. – A vadlovak éhesek. Ulf szénát tesz ki, és a lovak odamennek hozzá.

– Köszönöm.

Úgy egy kilométerrel később feltűnt Ulf karámja. A kapunál kikötött szelindek nem ugatott, de a lovak nyerítettek. A kunyhóból kisvártatva előjött Ulf és a felesége, Wyn. Edgar jól emlékezett: Ulf vékony ember volt, valamivel alacsonyabb a feleségénél. Izmai akár a hajókötél. Mindkettőnek piszkos volt az arca és a keze. Edgarnak eszébe jutott, hogy Wynnek volt egy bátyja is, valami Begstan. Nagyjából akkor halt meg, amikor ő és a családja Dreng's Ferrybe költöztek. Dreng gyanúsnak találta Begstan halálát, mert a tetemet nem vitték el az apátsági templom temetőjébe.

A seriff emberei körülvették a lóbefogókat.

– Úgy hallottam, hogy te vagy Vaskobak – mondta Ulfnak Den.

– Akkor rosszul hallottad – felelte Ulf. Edgar érezte, hogy igazat beszél, ugyanakkor eltitkol valami mást.

Den utasította az embereit, hogy kutassák át a házat és a karámot.

– Kösd meg szorosabban azt a szelindeket – figyelmeztette Wigbert Ulfot –, mert ha megtámadja valamelyik emberemet, lelándzsázom, mielőtt annyit mondhatnál, hogy bakfitty!

Ulf olyan rövidre vette a pányvát, hogy csak pár centi mozgásteret engedjen a kutyának.

Átkutatták a vityillót, ahonnan Wigbert kihozott egy ládát.

– Több a pénze, mint gondolnátok. Úgy nézem, van itt négy-öt font ezüst.

– A megtakarításom – mondta Ulf. – Húsz év kemény munka.

Akár igaz is lehet, gondolta Edgar. A sok pénz különben sem elég, hogy bizonyítsa a bűnösséget.

Két ember kívülről megkerülte a karámot, áruló jeleket keresve a földön, ahova Ulf eláshatott valamit. Átugrották a kerítést, és ugyanezt végigcsinálták belülről. A vadlovak riadtan hőköltek. Itt sem volt semmi.

Den bosszankodott. Halkan odaszólt Wigbertnek és Edgarnak:

– Nem hiszem, hogy Ulf ártatlan.

– Nem, nem ártatlan – csatlakozott Edgar. – De valóban nem ő a Vaskobak. Most, hogy látom, bizonyos vagyok benne.
– Akkor miért mondod, hogy nem ártatlan?
– Csak megérzés. Talán tudja, kicsoda a Vaskobak.
– Mindenképpen letartóztatom. De azért jó lenne valami terhelő bizonyíték.
Edgar körülnézett. A lóbefogók rozoga putriban laktak, amelynek a fedele besüppedt, a paticsfalon lyukak tátongtak, ám Wyn jól táplált volt, és a kabátját szőrmével bélelték. A házaspár nem volt szegény, csak rendetlen.
Edgar pillantása megállapodott a kutyaházon.
– Ulf igazán szereti azt a szelindeket – állapította meg. Nem sok ember bajlódik azzal, hogy óvja az esőtől a házőrzőt. Összevonta a szemöldökét, közelebb ment. A szelindek fenyegetően morgott, de jól meg volt kötve. Edgar kihúzta az övéből a viking fejszét.
– Te meg mit csinálsz? – kérdezte Ulf.
Edgar nem felelt. Néhány csapással szétverte a kutyaházat, aztán a balta fejével ásni kezdett. Pár perc után valami fémen kondult az acél.
Letérdelt a gödörhöz, kézzel kezdte kimeregetni a sarat. A földből lassan előrajzolódtak egy rozsdás vastárgy körvonalai.
– Ó! – mondta Edgar. Felismerte ezt az idomot.
– Mi az? – kérdezte Den.
Edgar kiemelte a lyukból a tárgyat, és diadalmasan magasra tartotta.
– Vaskobak sisakja! – jelentette ki.
– Ez eldönti a kérdést – mondta Den. – Ulf a Vaskobak.
– Esküszöm, nem én vagyok! – erősködött Ulf.
– Így van – helyeselt Edgar. – Nem ő az.
– Akkor kié a sisak? – kérdezte Den.
Ulf habozott.
– Ha nem akarod megmondani, akkor te vagy.
Ulf a feleségére mutatott.
– Az övé! Esküszöm! Ő Vaskobak!
– Egy asszony? – hüledezett a seriff.
Wyn váratlanul eliramodott, kicselezve maga mellett a seriff két emberét. Azok sarkon fordultak, hogy üldözőbe vegyék, de egymásnak mentek a nagy igyekezettől. Mások is követték az asszonyt, de néhány drága másodperc már elveszett, és nagyon úgy tűnt, hogy Wyn egérutat nyer.

Ekkor Wigbert elhajította a lándzsáját, amely beleállt az asszony csípőjébe. Wyn összeesett.

Hasmánt feküdt, nyögve a kíntól. Wigbert odament hozzá, kirántotta belőle a lándzsát.

Wyn bal karján felgyűrődött az eséstől a ruha ujja. A puha, fehér bőrön sebhely húzódott.

Edgarnak eszébe jutott egy holdfényes éjszaka a tanyán, alig pár nappal az után, hogy ő és a családja megérkeztek Dreng’s Ferrybe. Csend volt, amíg Brindle ugatni nem kezdett. Edgar meglátott egy sisakos alakot, aki éppen elinalt volna a malaccal a hóna alatt, és leterítette a viking fejszéjével.

Mama pedig elvágta egy másik tolvaj torkát. Az lehetett Begstan, Wyn bátyja.

Letérdelt Wyn mellé, és összemérte a sebhely hosszát a fejszéje élével. Pontosan egyenlők voltak.

– A kérdés le van zárva – mondta Dennek. – Ezt a sebet tőlem kapta. Ő Vaskobak.

Ragna rettenetesen érezte magát. Ő hozta ide Agnest Cherbourg-ból, és boldogan adta áldását az Offával kötött házasságra. Most pedig neki kellett elnökölnie a tárgyaláson, amely talán halálra ítéli Offát. Kétségbeesetten szeretett volna megbocsátani Offának, de be kellett tartania a törvényt.

Ezúttal nem volt felhajtás a megyei bíróságon. A thánok és más uraságok, akik általában eljöttek az ilyen alkalmakra, javarészt oda voltak harcolni Wilffel a vikingek ellen. Ragna egy rögtönzött baldachin alatt ült. Tavaszra várt a világ: hideg, borús idő volt, időnként futó záporokkal, a nap láthatatlanul bujkált a fellegek mögött.

A fő érdekesség Wyn tárgyalása volt, akiről kiderült, hogy ő Vaskobak. Vádat emeltek Offa és Ulf ellen is, bűnrészességért. Valamennyiükre halál várt.

Ragna nem tudta, mennyit ismerhetett Agnes a férje bűneiből. Egy kétségbeesett pillanatában azt kiabálta, hogy Ulf a Vaskobak, tehát sejtenie kellett valamit; csakhogy rossz nevet mondott, vagyis nem lehetett beavatott. Az általánosan elfogadott jogi alapelv szerint a feleséget csak

bűnpártolás esetében lehetett felelősségre vonni, és ezt figyelembe véve Ragna és Den seriff úgy döntött, hogy nem emel vádat Agnes ellen.

Ragna így is keservesen vívódott. Most ítélje halálra Offát, és özvegységre Agnest?

Tudta, hogy ezt kell tennie. Mindig kiállt a törvények betartásáért. Aggályosan tisztességes híre volt. Normandiában Debórának hívták a bibliai asszonybíró után, Outhenhamben ő volt Ragna, az Igazságos. Hitt az igazságszolgáltatás pártatlanságában, elfogadhatatlannak tartotta, hogy a nagy hatalmú emberek befolyásolhassák a bíróságok ítéletét a rokonaik érdekében. Felháborodott, amikor Wilwulf elítélte Cuthbertet pénzhamisításért, Wynstant viszont futni hagyta. Ő nem tehet ilyet.

A három vádlott egymás mellett állt. Kezüket-lábukat megkötözték, nehogy szökni próbáljanak. Ulf és Wyn rongyos és mocskos volt, Offa gondot fordított az öltözékére, és kihúzta magát. Wyn rozsdás sisakját Ragna széke előtt helyezték el egy alacsony asztalon az ereklyék között, amelyekre a tanúknak meg kellett esküdniük.

Den seriff volt a vádló. Eskütársai közé tartozott Wigbert kapitány, Edgar építőmester és Dreng, a révész.

Wyn és Ulf elismerte a bűnösségét, és azt vallotta, hogy Offa megvásárolta tőlük a lopott holmi egy részét, és továbbadta Combe-ben.

Offa mindent tagadott, de neki Agnes volt az egyetlen mentő tanúja. Ragna titokban azt remélte, hátha Offa előáll olyan védekezéssel, amitől ő ártatlannak nyilváníthatja, vagy legalább mérsékelt büntetést szabhat ki rá.

Den seriff elmondta, hogyan történt a letartóztatás, azután felsorolta az embereket, akiket kirabolt – és néhány esetben meg is ölt – a sisakot viselő személy. A megjelent urak, zömmel rangosabb papok és olyan thánok, akik túl öregek vagy betegesek voltak a hadakozáshoz, haragosan morogtak a sokuk által használt combe-i út rémeire.

Offa elszántan védekezett. Azt mondta, hogy Wyn és Ulf hazudik. Megesküdött rá, hogy a házukban talált lopott tárgyakat jóhiszeműen vásárolta ékszerészeknél. Csak azért próbált elfutni Den seriff elől, mert elvesztette a fejét. Azt mondta, a felesége csak vaktában használta az Ulf nevet.

Egyetlen szavát sem hitték el.

Ragna bejelentette, hogy a vádlottak bűnössége bebizonyosodott. Senkinek sem volt ellenvéleménye.

Abban a pillanatban Agnes leborult Ragna elé a vizes földre, és azt zokogta:

– Ó, milady, de ő olyan jó ember, és én szeretem!

Ragna úgy érezte, mintha kést forgatnának a szívében, de a hangja nem árulta el a felindulását:

– Minden embernek, aki valaha gyilkolt, rabolt vagy erőszakot követett el, volt anyja; sokuknak volt szerető felesége és gyermekei, akiknek szükségük volt az apjukra. Csakhogy ők megölték más asszonyok férjét, és eladták rabszolgának a mások gyermekeit, és elrabolták azt, amit mások megtakarítottak, hogy sörházakban és bordélyokban verjék el. Ez nem maradhat büntetlenül.

– De hát én tíz évig szolgáltalak! Segítened kell! Meg kell kegyelmezned Offának, különben felakasztják!

– Én igazságot szolgáltatok – jelentette ki Ragna. – Gondolj arra a sok emberre, akiket Vaskobak megsebesített és kirabolt! Mit éreznének, ha szabadon engedném a férjedet, csak azért, mert a varrónőmet vette feleségül?

– De te a barátnőm vagy! – sivította Agnes.

Ó, hogy szerette volna azt mondani: *Na, jó, Offa talán nem akart rosszat, úgyhogy nem ítélem halálra.* De nem mondhatta.

– Az úrnőd vagyok, és az elöljáró felesége. Nem forgatom ki a kedvedért az igazságot.

– Esedezem, Madame! Könyörgök!

– Agnes, a válaszom nem, és ezzel lezártam a kérdést. Valaki vigye el.

– Hogy teheted ezt velem? – A seriff emberei megragadták Agnes karját, akinek az arca eltorzult a gyűlölettől. – Megölöd a férjemet, te gyilkos! – Kicsordult a nyála. – Te boszorkány, te ördög! – Leköpte Ragna zöld szoknyáját.

– Remélem, a te férjed is meghal! – sikoltotta. Aztán elvonszolták.

Wynstan érdeklődve figyelte Ragna és Agnes szócsatáját. Agnes tajtékzott gyilkos dühében, Ragnának bűntudata volt. Ez még jól jöhet, bár Wynstan egyelőre nem látta, miként használhatná ki.

A bűnösöket másnap hajnalban felakasztották. Wynstan később szerény lakomát adott a tárgyalásra érkezett notabilitások tiszteletére. Március nem

a megfelelő idő volt a lakomához, mert az idén még nem ellettek a juhok és nem borjaztak a tehenek. A püspöki palotában füstölt halat, sózott húst és mogyoróval meg aszalt gyümölccsel kevert babot tálaltak. Wynstan rengeteg borral igyekezett javítani a sovány étket.

Evés közben inkább figyelt, mint beszélt. Szerette tudni, ki dúskál, és kinek van fogytán a pénze, mely nemesek orrolnak egymásra, és miféle csúf pletykák keringenek okkal vagy ok nélkül. Agnesen is töprengett. Érdemben akkor szólt csak hozzá a társalgáshoz, amikor Aldred priorra terelődött a beszéd.

A beteges Cenbryht, Trench thánja, aki túl öreg volt a háborúzáshoz, megemlítette, hogy Aldred járt nála, és adományt kért Dreng's Ferry szerzetházának: pénzt vagy inkább földet.

Wynstan tudott Aldred adománygyűjtéséről, amely sajnálatos módon elért bizonyos sikereket, még ha csekélyeket is: a szerzetháznak már öt falucskája volt Dreng's Ferryn kívül, pedig Wynstan mindent megtett, hogy elvegye az adakozók kedvét.

– Remélem, nem voltál túlságosan bőkezű – mondta.

– Túl szegény vagyok én a bőkezűséghez – felelte a thán. – De miért mondasz ilyet?

– Hát… – Wynstan sose hagyott ki egyetlen alkalmat sem, amikor ócsárolhatta Aldredet. – Ízetlen történeteket hallok – mondta mímelt vonakodással. – Talán nem kellene részletekbe bocsátkoznom, hiszen lehet, hogy csak pletyka, de rabszolgákkal tartott orgiákról beszélnek. – Ez még csak nem is pletyka volt: Wynstan most találta ki.

– Ó, jaj! – szörnyedt el a thán. – Csak egy lovat adtam neki, de most már azt is bánom!

Wynstan úgy tett, mint aki visszakozik.

– Hát, lehet, hogy nem is igaz, habár Aldrednek voltak már kilengései, amikor Glastonburyben volt novícius. Akár igaz, akár nem, én azonnal lecsaptam volna, ha másért nem, legalább azért, hogy befogjam a pletykások száját, de már nem én parancsolok Dreng's Ferryben.

– Elég baj – jegyezte meg Degbert főesperes az asztal túlsó végén.

A wigleigh-i Deglaf thán beszélni kezdett az exeteri hírekről, és Aldred nem került többé szóba, de azért Wynstan elégedett volt. Sikerült elhintenie a kétely magvait, és nem is először. Aldred lehetőségét az adakozó kedv felkeltésére jelentősen korlátozta a kiapadhatatlanul csörgedező, ocsmány

szóbeszéd. Dreng’s Ferry monostora maradjon csak meg a dágványban, és Aldred tengődjön ott élete végéig.

A vendégek távozása után Wynstan elvonult a szobájába Degberttel, és megvitatták a tárgyalást. Ragna gyorsan és tisztességesen bíráskodik, az vitathatatlan. Ösztönösen felismeri, ki a bűnös és ki az ártatlan. Irgalmas a szerencsétlenekhez, és irgalmatlan a gonoszokhoz. Azonban naiv, mert nem a saját érdekében használja a törvényt, hogy barátokat szerezzen, és megbüntesse ellenségeit.

Sőt az ellenségévé tette Agnest, ami Wynstan szerint nagy hiba volt, bár ő talán kihasználhatja.

– Szerinted hol található Agnes ilyenkor? – kérdezte Degbertet.

A főesperes megdörgölte a pilisét.

– Gyászol, és sürgető ok nélkül nem teszi ki a lábát a házából.

– Akkor talán én látogatom meg. – Wynstan felállt.

– Veled menjek?

– Ne gyere. Ez meghitt kis beszélgetés lesz. Csak a gyászoló özvegy és a püspök, aki lelki vigaszt nyújt neki.

Degbert elmagyarázta, hol lakik Agnes. Wynstan köpenyt kanyarított magára, és távozott.

Agnes az asztalnál gubbasztott, előtte érintetlenül hűlt a tálban a gulyás. Wynstan láttán összerezzent és felugrott.

– Püspök atya!

– Ülj csak le, ülj csak le, Agnes – mondta halkan Wynstan. Kíváncsian fürkészte az asszonyt, akire korábban szinte oda se figyelt. Fényes kék szeme, hegyes orra és kellemesen csalafinta arca volt. – Azért jöttem, hogy elhozzam neked Isten vigaszát a bánat órájában.

– Vigaszt? – kérdezte Agnes. – Nekem nem kell vigasz, nekem a férjem kell.

Tehát dühös. Wynstan kezdte látni, miként lenne ez kihasználható.

– Offát nem adhatom vissza neked, ellenben adhatnék valami mást – mondta.

– Mit?

– Bosszút.

– Isten ezt kínálja nekem? – kérdezte gyanakodva Agnes. Fürge eszű, gondolta a püspök. Annál hasznosabb lesz.

– Isten útjai kifürkészhetetlenek. – Megütögette maga mellett a padot.

Agnes leült.

– Bosszút a királybírón, aki megvádolta Offát? Vagy Ragnán, aki halálra ítélte? Vagy Wigberten, aki felakasztotta?
– Melyiket gyűlölöd a legjobban?
– Ragnát! Ki tudnám kaparni a szemét!
– Próbáld megőrizni a nyugalmadat.
– Meg fogom ölni!
– Nem, nem fogod. – Wynstan agyában alakot öltött egy régóta érlelődő terv. De fog-e működni? – Valami sokkal okosabbat fogsz tenni. Olyan módon állsz bosszút rajta, amiről sosem szerez tudomást.
– Mondjad, mondjad! – pihegte Agnes. – Ha fáj neki, akkor megteszem!
– Visszatérsz a házához, és ismét beállsz a varrónőjének.
– Nem! – tiltakozott Agnes. – Soha!
– De igen. Te leszel a kémem Ragna házánál. Elmondasz nekem mindent, ami ott történik, azokat a dolgokat is, amelyeket titokban kell tartani. Főleg azokat.
– Sose venne vissza. Gyanakodna az indítékaimra.
Wynstan is ettől félt. Ragna nem ostoba. Viszont ösztönösen a legjobbat keresi mindenkiben, és nem a legrosszabbat. Azonkívül rettenetesen bánja azt, ami Agnesszel történt. Wynstan látta rajta a tárgyaláson.
– Szerintem Ragnának szörnyű lelkifurdalása van, amiért halálra ítélte a férjedet. Kétségbeesetten szeretné jóvátenni valahogy.
– Csakugyan?
– Habozhat, de meg fogja tenni. – A püspök maga se hitte, hogy ez igaz lehet. – Akkor pedig te elárulod, ugyanúgy, mint ahogy ő elárult téged. Tönkreteszed az életét, és ő ezt sose fogja megtudni.
Agnes arca úgy ragyogott, mintha a közösülés önkívületében rúgtatna fel a csúcsra.
– Igen! – mondta. – Igen, megteszem!
– Jó kislány! – dicsérte Wynstan.

Ragna a lelkifurdalástól és a megbánástól elgyötörten nézte Agnest.
És még Agnes kért bocsánatot.
– Borzasztóan megbántottalak, úrnőm – mondta.
Ragna egy négylábú zsámolyon ült a tűznél. Úgy érezte, hogy ő bántotta meg Agnest. Megölte a férjét. Ez volt a helyes döntés, de akkor is iszonyú

kegyetlenséget követett el.

Habozott kimutatni az érzelmeit. Hagyta állni Agnest. *Most mit tegyek?,* gondolta.

Agnes folytatta.

– Meg is korbácsoltathattál volna azokért a dolgokért, amiket mondtam neked, ám te nem tettél ilyet, és ez több volt annál a jóságnál, amire rászolgáltam.

Ragna csak legyintett. Kisebb gondja is nagyobb volt a harag tüzében elhangzott sértéseknél.

Catnek más volt a véleménye.

– Jóval több volt annál, mint amire rászolgáltál, Agnes! – mondta szigorúan.

– Elég, Cat – intette le Ragna. – Tudok én szólni magamért.

– Pardon, úrnőm.

– Azért jöttem, úrnőm, hogy a bocsánatodat kérjem, habár nem érdemlem meg – mondta Agnes.

Ragna úgy érezte, mindkettejüknek szüksége van a megbocsátásra.

– Éjszakákon át tépelődtem álmatlanul, és már belátom, hogy helyesen cselekedtél, az egyetlen dolgot tetted, amit tehettél. Nagyon sajnálom.

Ragna nem szerette a bocsánatkéréseket. Ha törés van két ember között, azt nem lehet helyrehozni szokványos szavakkal. De ő annyira helyre akarta hozni.

Agnes folytatta.

– Akkor nem tudtam gondolkozni. Túlságosan fel voltam dúlva.

Én is átkoztam volna azt, aki hagyja, hogy a férjemet kivégezzék – gondolta Ragna –, *még akkor is, ha rászolgált volna a büntetésre.* Nem tudta, mit mondjon. Kibéküljön Agnesszel? Wilf gúnykacajra fakadna az ötlettől, de hát ő férfi.

Gyakorlatias megfontolásból is szerette volna visszakapni Agnest. Catnek sok volt Ragna három fia meg a saját két kislánya, akik mind innen voltak a kettőn. Amióta Agnes elment, Ragna egyfolytában az utódját kereste, de nem talált megfelelő asszonyt. Ha Agnes visszajönne, ez a probléma megoldódna. Egyébként a gyerekek is szeretik.

Bízhat-e Agnesben azok után, ami történt?

– Úrnőm, te nem tudod, milyen érzés rájönni, hogy rossz férjet választottál.

Ó, dehogynem tudom, gondolta Ragna, aztán rádöbbent, hogy ezt most először vallotta be magának.

Hirtelen mérhetetlen szánalom töltötte el. Ha vétkezett is Agnes, csak azért tette, mert Offa rossz hatással volt rá. Becstelen férfihoz ment feleségül, de ettől még nem lett becstelen asszony.

– Olyan sokat jelentene nekem, ha csak egy jó szót mondanál, mielőtt elmegyek. – Agnes valóban szánandónak látszott. – Csak annyit mondj: „Isten áldjon.” Kérlek, asszonyom.

Ragna nem tagadhatta meg tőle.

– Isten áldjon, Agnes.

– Megpuszilhatom az ikreket? Annyira hiányoznak.

Nincsenek gyermekei, gondolta Ragna.

– Nyugodtan.

Agnes egyszerre emelte föl két karral a két babát.

– Úgy szeretlek benneteket – mondta.

Colinan, noha pár perccel később született, fejlettebb volt az ikertestvérénél. Ránézett Agnesre, turbékolt és mosolygott.

Ragna sóhajtott.

– Agnes – kérdezte –, akarsz visszajönni?

27. fejezet

1001. április

Aldred prior vérmes reményeket fűzött Deormanhoz, Northwood thánjához. Deorman gazdag volt, Northwood vásárváros volt, és egy piacra mindig sok pénz folyik be. Továbbá Deorman egy hónapja temette el hosszú házasság után a feleségét. Ilyenkor egy thán a másvilágra gondol, és kedvesük halála gyakran sarkallja a nemeseket jámbor adakozásra.

Aldrednek szüksége volt adományokra. A monostor nem volt olyan szegény, mint három éve: volt három lova, egy juhnyája és egy kis csordára való, tejelő tehene, ám Aldred többet akart. Belenyugodott, hogy sose lesz a shiringi apátság vezetője, de a fejébe vette, hogy a tudás központjává teszi a monostorát. Ahhoz pedig több kell néhány falucskánál. Meg kellett szereznie valami nagyot, egy virágzó falut vagy egy kisvárost, vagy valamilyen jövedelmező vállalkozást, például egy kikötőt vagy a halászati jogokat egy folyóhoz.

Deorman thán csarnoka gazdagon be volt rendezve falikárpitokkal, párnákkal és takarókkal. Szolgái asztalt terítettek a bőséges délebédhez, és a sülő hús mámorító illata szállt. Deorman középkorú férfi volt, akinek erősen romlott a látása, ezért nem kísérhette el Wilwulfot a vikingek elleni harcba. Ettől függetlenül két színes öltözékű személy tartózkodott a társaságában, akik túl nyájasak voltak hozzá, hogy közönséges cselédek lehessenek. Aldred találgatta, mi lehet a rangjuk a háznál, és nem jutott eszébe olyan besorolás, amit ő helyeselhetett volna. Legalább hat kisgyermek futkosott fel-alá a csarnokban, és játszott valamilyen játékot, amihez sokat kellett visongani fejhangon.

Deorman nem vett tudomást a gyerekekről, és nem reagált az asszonyok mosolygó cirókálására. Annál több szeretetet mutatott a mellette ülő, nagy fekete kutya iránt.

Aldred egyenesen a tárgyra tért.

– Sajnálattal hallottam, hogy Godgifu, drága hitvesed jobblétre szenderült. Isten adjon neki örök nyugodalmat.

– Köszönöm – mondta Deorman. – Van még két asszonyom, de Godgifu élt le velem harminc évet, és hiányzik.

Aldred nem tett megjegyzést Deorman többnejűségére. Ezt a témát eltehetik egy másik alkalomra. Ma a feladatára kell összpontosítania. Mélyebb, érzelmesebb hangot ütött meg:

– Ha megbízást óhajtasz adni nekünk, Dreng’s Ferry szerzetesei boldogan imádkoznak mindennap a drága hölgy lelki üdvösségéért.

– Van arra nekem egy egész katedrálisra való papom itt, Northwoodban.

– Akkor valóban áldott vagy, illetve áldott a te feleséged. Ám azt bizonyosan tudod, hogy abban a világban, amely vár reánk, nagyobb súllyal esnek a latba a nőtlen szerzetesek, mint a családos papok imái.

– Ezt mondják – ismerte el Deorman.

Aldred átváltott praktikusabb hangra.

– Northwood mellett földesura vagy Southwood falucskának is, amelynek van egy vasbányája. – Hatásszünetet tartott. Most jön a konkrét kérdés. Gondolatban gyors és reménykedő fohászt intézett a Seregeknek Urához. – Fontolóra veszed-e, hogy Lady Godgifu emlékére a monostornak add Southwoodot és a vasbányáját, jámbor felajánlás gyanánt?

Visszafojtotta a lélegzetét. Megvetéssel sújtja-e Deorman ezért a kérésért? Hahotázni kezd-e Aldred arcátlanságától? Megsértődik-e?

Deorman egyiket sem tette. Meghökkent, de mulatott is.

– Merész kérés – fogalmazott diplomatikusan.

„Kérjetek és adatik néktek”, tanított minket Jézus. „Keressetek és találtok; zörgessetek és megnyittatik néktek.”[20] Aldrednek gyakran eszébe jutottak ezek a sorok Máté evangéliumából, amikor adományokért kilincselt.

– Hát az biztos, hogy nem sokra jutsz ebben a világban, ha nem kérsz – mondta Deorman. – Csakhogy az a bánya sok pénzt hoz nekem.

– Felvirágoztatná a monostort.

– Azt nem kétlem.

Deorman nem mondott nemet, ám volt a hangjában valami elutasító mellékzönge. Aldred ki akarta deríteni, miért.

– Hány barát van a te monostorodban? – kérdezte rövid hallgatás után Deorman.

Húzza az időt, gondolta Aldred.

– Velem együtt nyolc.

– És csupa jó ember?

– Kétségen kívül.

– Mert, látod, vannak szóbeszédek.

Na, most jön, gondolta Aldred. Forrni kezdett az epéje, de nyugalmat parancsolt magára.

– Szóbeszédek – ismételte.

– Őszintén szólva azt hallottam, hogy a szerzeteseid orgiákat tartanak rabszolgákkal.

– Azt is tudom, kitől hallottad – mondta Aldred. Nem palástolhatta mindenestül a dühét, de sikerült higgadtan beszélnie. – Pár éve voltam olyan balszerencsés felfedezhetni, hogy egy hatalmas ember szörnyű bűnbe esett, és azóta is ezért büntetnek.

– Téged büntetnek?

– Igen, az ilyesfajta rágalommal.

– Azt mondod nekem, hogy az orgiázó történet szemenszedett hazugság?

– Azt mondom neked, hogy Dreng's Ferryben a szerzetesek szigorúan betartják Szent Benedek *Regulá*ját. Nincsenek rabszolgáink, nincsenek ágyasaink, nincsenek örömfiúink. Cölibátusban élünk.

– Hmm.

– De inkább ne hidd el puszta szavamra. Látogass meg minket, lehetőleg úgy, hogy nem szólsz előre. Üss rajtunk, és azt fogod látni, mit teszünk minden napon. Dolgozunk, imádkozunk, alszunk. Megosztjuk veled ebédünket, a zöldséget és a halat. Láthatod majd, hogy nincsenek szolgáink, kegyenceink, semmiféle fényűzésünk. Imáink nem is lehetnének tisztábbak.

– Hát majd meglátjuk. – Deorman visszakozott, de vajon hitte-e, amit hall? – Addig is együnk.

Aldred egy asztalnál ült Deorman családjával és legrangosabb szolgáival. Szomszédja, egy szép fiatal nő dévajkodó beszédbe elegyedett vele. Aldred udvariasan viselkedett, ám a kacérkodás lepergett róla. Úgy vélte, most próbára tették. Rossz helyen próbálkoztak; egy daliás ifjúnál sokkal inkább elárulta volna a gyarlóságát.

Az étel jó volt: sült malacot tálaltak tavaszi káposztával, és erős bort adtak mellé. Aldred szokása szerint mértékletesen evett, és csak egy kortyot ivott.

Ebéd után, mialatt leszedték az asztalt, Deorman közölte a döntését.

– Nem adom nektek Southwoodot – mondta. – Viszont adok két font ezüstöt, hogy imádkozzatok Godgifu lelkéért.

Aldred tudta, hogy nem szabad kimutatnia a csalódását.

– Köszönöm a jóságodat, és biztosra veheted, hogy Isten meghallgatja imáinkat – mondta. – De nem adhatnál inkább öt fontot?

Deorman felnevetett.

– Legyen három, jutalmul az állhatatosságodért, azzal a feltétellel, hogy nem kérsz többet.

– Nagyon hálás vagyok – mondta Aldred, ám titokban dühöngött, és meg volt sértve. Sokkal többet szerezhetett volna, ám Wynstan rágalmai aláásták az igyekezetét. Még ha Deorman nem is hitte el igazából a hazugságokat, ürügyet adtak neki a szűkmarkúságra.

Eltette a nyeregtáskába a pénzt, amelyet Deorman sáfárja kiolvasott egy ládából.

– Ennyi pénzzel nem utazok egyedül – mondta. – Megyek a Tölgyfa sörházba, keresek útitársakat holnapra.

A város központja alig pár lépésre volt Deorman erődjétől, így Aldred nem szállt föl Dismasra, hanem gyalog vezette a fogadó istállójáig, miközben a balsikerén mérgelődött. Azt remélte, hogy Wynstan mérgező befolyása nem ér el idáig, mert Northwoodnak saját székesegyháza és püspöke volt, de csalódott.

A Tölgyfánál nem tért be az ivóba, mert ott egy duhaj társaság rikoltozott. Ment egyenesen az istállóba, ahol a szikár Godleof testvér éppen leszerszámozott egy tarka lovat. Gondterheltnek tűnt, és látszott rajta, hogy sietős útja volt.

– Mi az? – kérdezte Aldred.

– Gondoltam, minél előbb hallani akarod a hírt.

– Milyen hírt?

– Osmund apát meghalt.

Aldred keresztet vetett.

– Isten nyugtassa.

– Hildred lett az apát.

– De sietős volt.

– Wynstan püspök ragaszkodott a rögtöni választáshoz, amelyet személyesen felügyelt.

Wynstan gondoskodott róla, hogy a jelöltje nyerjen, azután jóváhagyta a szerzetesek döntését. Elvben a canterburyi érseknek és a királynak is volt beleszólása a kinevezésbe, de most már nehéz lett volna változtatniuk rajta, miután Wynstan kész helyzet elé állította őket.

– Honnan tudod? – kérdezte Aldred.

– Degbert főesperes hozta meg a hírt a monostorba. Gondolom, azt remélte, hogy személyesen veled közölheti. Főleg azt a részt a pénzről.

Aldred rosszat sejtett.

– Folytasd.

– Hildred beszüntette az apátság támogatását a monostorunknak. Mostantól abból kell megélnünk, amit összeszedünk, vagy becsukhatunk.

Ez kemény csapás volt. Aldred váratlanul hálás lett Deorman három fontjáért. Ez azt jelentette, hogy a monostort nem fenyegeti azonnali bezárás.

– Keríts magadnak valami ennivalót – mondta Godleofnak. – A lehető leghamarabb indulnunk kell.

A földre telepedtek a tölgyfa alatt, amelyről a sörház a nevét kapta. Miközben Godleof kenyeret és sajtot evett, köz-közbe sört iszogatva, Aldred komoran töprengett. Azzal vigasztalta magát, hogy vannak előnyei az új elrendezésnek. A szerzetház mostantól gyakorlatilag független. Az apát nem zsarolhatja azzal a fenyegetéssel, hogy megvonja a támogatást; ez olyan nyíl volt, amit csak egyszer lehetett kilőni. Aldred majd kér a canterburyi érsektől egy okmányt, amely hivatalosan elismeri a monostor függetlenségét.

Ám Deorman ajándéka nem tart örökké, úgyhogy Aldrednek sürgősen gondoskodnia kell az anyagi biztonságról. De mit tehet?

A monostorok többsége az adományokból élt. Az egyiknek hatalmas juhnyájai voltak, a másik adót szedett faluktól és városoktól, a harmadiknak halastavai és kőbányái voltak. Aldred három éve dolgozott fáradhatatlanul ilyesfajta adományokért, de csak mérsékelt sikert ért el.

Gondolatai elkalandoztak Winchesterhez és Szent Swithunhoz, aki a IX. században volt a város püspöke. Swithun csodát tett az Itchen folyó hídján. Megsajnált egy szegény asszonyt, aki elejtette a tojásos kosarát, és az összetört tojások ismét épek lettek. Swithun sírja a katedrálisban népszerű búcsújáró hely volt. Csodálatos gyógyulások történtek ott. A zarándokok pénzt adományoztak a székesegyháznak. Emléktárgyakat is vásároltak, olyan fogadókban szálltak meg, amelyeknek a szerzetesek voltak a tulajdonosai, és általános felvirágzást hoztak Winchesterbe. A barátok a nyereségből kibővítették a templomot, hogy több zarándok férjen el benne, akik több pénzt hoznak.

Sok templom dicsekedhetett szent ereklyékkel, valamelyik szentnek a csontjával, a Szent Kereszt egy szilánkjával, egy kopott, ősrégi

szövetdarabbal, amelyen csodálatos módon megmaradt Jézus arcának lenyomata. Ha a barátok talpraesetten intézik az ügyeiket – gondoskodnak a búcsújárók szíveslátásáról, hatásos ereklyetartóban helyezik el a szent tárgyakat, nagy dobra verik a csodákat –, a relikviák odavonzzák a zarándokokat, akik gazdagságot hoznak a városnak és a kolostornak.

Sajnos, Dreng’s Ferrynek nem voltak ereklyéi.

Az ilyesmit meg lehet venni, csak Aldrednek nem volt elég pénze. Ki adna neki efféle drágaságot? Ekkor eszébe jutott a glastonburyi apátság.

Glastonburyben volt novícius, ahol az apátság az ereklyék olyan gazdag gyűjteményével dicsekedhetett, hogy Theodric testvér, a sekrestyés, azt se tudta, hova tegye őket.

Aldred kezdett föllelkesedni.

A glastonburyi apátságban van Szent Patriknak, Írország apostolának a sírja, és huszonkét másik szentnek a komplett csontváza. Aldred persze nem várhat az apáttól egy felbecsülhetetlen értékű teljes csontvázat, de van még az apátságnak egy csomó töredék csontja, rongyfoszlánya, egy véres nyila, amelyet belelőttek Szent Sebestyénbe, és egy lepecsételt boroskorsója a kánai menyegzőről. Megesik vajon rajta a régi barátok szíve? Megszégyenítve távozott Glastonburyből, de az régen volt. A szerzetesek általában összetartanak a papokkal szemben, és senki sem kedveli Wynstant. Ez az ő esélye, gondolta Aldred növekvő bizakodással.

Egyébként sincs jobb ötlete.

Godleof végzett az evéssel, és visszavitte a fakupáját a sörházba. Amikor kijött, megkérdezte:

– Tehát visszamegyünk Dreng’s Ferrybe?

– Változott a terv – mondta Aldred. – Egy darabon elkísérlek, de utána megyek Glastonburybe.

Nem várta, hogy ilyen erős nosztalgia rohanja meg, amikor meglátja kamaszkorának helyszínét.

Egy alacsony domb tetejéről letekintett a tavaszi zöld, semlyékes síkságra, ahol csermelyek és tavacskák villogtak a napfényben. Északon öt méter széles csatorna húzódott nyílegyenesen a zöld lejtő alatt, és egy piac rakpartjánál ért véget, amelyen harsogó színekben kínálták magukat a vörös szövetvégek, a sárga sajtkorongok és a káposzta zöld hegyei.

Edgar tüzetesen kikérdezte Aldredet erről a csatornáról, alaposan próbára téve a szerzetes memóriáját, mielőtt belekezdett az outhenhami csatorna építésébe.

Túl a falun két halványszürke kőből rakott épület magasodott, egy templom és egy monostor. Tíz-egynéhány faépítmény vette körül őket: ólak, istállók, raktárak, konyhák, szolgaszállások. Aldred még a gyógynövények kertjét is látta, ahol rajtakapták, amikor megcsókolta Leofricot, olyan szégyent hozva magára, amelynek az árnyékától azóta sem szabadulhat.

Lovaglás közben Leofricra gondolt, akit húsz éve nem látott. Elképzelt egy kamaszos energiától duzzadó, sovány, magas, rózsás arcú fiút, felső ajkán szőke pihével. Persze Leónak meg kellett változnia, hiszen Aldred is más lett, lassabban, méltóságteljesebben mozog, komolyabban viselkedik, és az álla akkor is kék, ha frissen borotválta.

Szomorúság töltötte el. Gyászolta azt az egykori, fáradhatatlan suhancot, aki olyan mohón olvasott, tanult és itta magába a tudást, ahogyan a pergamen szívja a tintát, és amint véget ért a tanítás, ugyanazzal az energiával szegett meg minden szabályt. Glastonburybe jönni olyan volt, mintha ifjúsága sírjához járulna.

Igyekezett szabadulni a bánattól, miközben keresztüllovagolt az üzleteléstől, gyalulástól és kalapálástól, férfiak kiabálásától és asszonyi kacagástól hangos falun. Meg sem állt a kolostor istállójáig, amelyiknek olyan jó szaga volt, mint a tiszta szénának és a tisztán tartott lovaknak. Leszerszámozta Dismast, és a vályúhoz vezette a fáradt állatot, hogy teleihassa magát.

Segítségére lesz-e itteni előélete, vagy hátráltatja? Jó szívvel emlékeznek-e rá az emberek, és mindent megtesznek a támogatására, vagy úgy bánnak vele, mint egy bitanggal, akit kicsaptak a rossz magaviselete miatt, és egy cseppet sem örülnek a visszatérésének?

Nem ismerte a lovászokat, akik nem szerzetesek voltak, hanem szegődött szolgák, ezért megkérdezte az egyik idősebbtől, hogy Elfweard-e még az apát.

– Igen, és jó egészségnek örvend, hála istennek – felelte a lovász.

– És Theodric, a sekrestyés?

– Igen, bár ő sem lesz fiatalabb.

– Hát Leofric testvér? – kérdezte egykedvűséget mímelve Aldred.

– A konyhás? Igen, ő is egészséges.

A konyhás fontos szereplője volt a monostor életének, mert ő felelt a készletek beszerzéséért.

– Majd kicsattan! – kiáltott oda az egyik legény. A többiek nevettek.

Ezek szerint Leo hízott, vonta le a következtetést Aldred.

– Elvezethetlek az apátság valamelyik részébe vagy valamelyik testvérhez? – kérdezte kíváncsian az idősebb lovász.

– Elsőnek Elfweard apátnál illendő tiszteletemet tennem. Gondolom, a házában találom.

– Valószínűleg. Már megették a délebédet, és még egy-két óra, mielőtt nónára harangoznak.

– Köszönöm. – Aldred kiment az istállóból anélkül, hogy válaszolt volna a kíváncsi lovász kérdéseire.

Nem az apát házához indult, hanem a konyhába.

Ilyen nagy monostorban a konyhás nem a zsák liszteket vagy a marhafertályt hurcolja a tüzekhez, hanem asztalnál ül és tollat forgat. Ugyanakkor az okos konyhás a szakácsok közelében marad, a körmükre néz, hogy mi megy ki-be, és megnehezíti a lopást.

A konyhából csörömpölés hallatszott: a monostor szolgái mosogattak.

Aldred emlékezett, hogy az ő idejében a konyhás a főzőházzal egybeépített félszerben dolgozott. Most egy tekintélyesebb épület állt a helyén, amelynek kőfalú kiugróját nyilvánvalóan tárolásra használták.

Aldred félve közeledett. Milyen fogadtatásra számíthat Leótól?

Megállt az ajtóban. Leo egy padon ült az asztal mellett, az ajtónak oldalvást, hogy lásson dolgozni. Stylusszal írt feljegyzéseket egy viasztáblára. Nem nézett fel, így Aldrednek volt pár másodperce, hogy tanulmányozza. Igazából nem hízott meg, bár kétségtelenül nem volt az a nyurga fiú, akire Aldred emlékezett. Tonzúrásra nyírt haja még mindig szőke volt, és az arca, ha lehet, még rózsásabb. Aldred szíve kihagyott egy ütemet, amikor arra gondolt, milyen szenvedélyesen szerette ezt az embert. És most, húsz évvel később?

Mielőtt Aldred megvizsgálhatta volna a szívét, Leo felnézett.

Először nem ismerte föl Aldredet. Felületesen mosolygott, mint egy elfoglalt ember, akit tapintatlanul megzavarnak a munkájában, és azt kérdezte:

– Miben segíthetek?

– Abban, hogy emlékezel rám, te félkegyelmű – felelte Aldred.

Leo felállt. Az álla leesett, homlokára barázdákat húzott a kétely.

– Aldred?
– Személyesen. – Aldred a karját kitárva indult felé.
Leo tiltóan fölemelte a kezét. Nem akarta, hogy megöleljék, amit valószínűleg bölcsen tett. Azok, akik ismerték őket, azt gyanítanák, hogy nem szakították meg a viszonyukat. Aldred rögtön megállt, és hátrált egy lépést, de közben is mosolygott.
– Örülök, hogy látlak.
Leo kissé ellazult.
– Én is.
– Kezet azért rázhatunk.
– Azt igen.
Kezet fogtak az asztal felett. Aldred a két tenyere közé fogta Leo kezét, és egy pillanatra megszorította, aztán elengedte. Rájött, hogy nagyon szereti Leót, de kikopott belőle minden testi vágy. Ugyanez a váratlan és mérhetetlen gyöngédség fogta el olykor a vén Tatwine írnok vagy szegény vak Cuthbert, vagy Agatha anya iránt, de ennek semmi köze sem volt a hajdani éhséghez a másik testre.
– Húzz ide magadnak egy zsámolyt – mondta Leo. – Tölthetek egy kupa bort?
– Jobban esne egy korsó sör – felelte Aldred. – Minél gyengébb, annál jobb.
Leo bement a kamrába, ahonnan egy sötét főzettel töltött, nagy korsóval tért vissza.
Aldred szomjasan ivott.
– Hosszú és poros volt az út.
– Veszélyes is, ha vikingekkel találkozol.
– Északi utat választottam. A csatározások délen folynak, ha jól tudom.
– Mi hoz ide ennyi év után?
Aldred elmesélte. Leo már tudott a pénzhamisításról – arról mindenki tudott –, de nem ismerte részletesen Wynstan bosszúhadjáratát. Ahogy Aldred beszélt, úgy lett Leo egyre nyugodtabb, mert most már biztosra vehette, hogy Aldredet nem a szerelem hozta vissza.
– Több a régi csontunk a kelleténél – mondta, miután Aldred befejezte a történetet. – Hogy aztán Theodric hajlandó-e adni belőle, az más kérdés.
Leo most már csaknem nyájasan viselkedett, noha nem teljesen. Talán titkolt valamit. *Hát csak titkolja,* gondolta Aldred. *Semmit sem kell tudnom a mostani életéről, amíg mellettem áll.*

– Úgy emlékszem Theodricra, hogy goromba vén salabakter volt – mondta. – Különösen haragudott a fiatalokra.

– Azóta csak rosszabb lett. De most menjünk el hozzá nóna előtt. Az ebédtől mindig jobb kedvre derül.

Aldred örült. Ezek szerint Leo a szövetségese.

Ahogy Leo felállt, abban a pillanatban belépett egy másik szerzetes, náluk körülbelül tíz évvel fiatalabb és nagyon jóképű a sötét szemöldökével, telt ajkával.

– Négy korong sajtot számolnak el, holott csak hármat küldtek! – panaszkodott bejövet. Meglátta Aldredet, és felvonta a szemöldökét. – Ő ki? – Megkerülte az asztalt, odaállt Leo mellé.

– A helyettesem, Pendred – mutatta be Leo.

– Aldred vagyok, Dreng’s Ferry perjelje – mondta Aldred.

– Együtt voltunk novíciusok – tette hozzá Leo.

Abból, hogy Pendred olyan közel állt Leóhoz és a cseppnyi idegességtől Leo hangjában, Aldred azonnal rájött, hogy ezek ketten meghitt barátok. Hogy mennyire meghitt a barátságuk, azt nem tudta, és nem is akarta tudni.

Alighanem ez volt a titok, amelyet Leo rejtegetni próbált.

Aldred megérezte, hogy Pendred veszélyes lehet. Feltámadhat benne a féltékenység, és megpróbálhatja lebeszélni Leót arról, hogy segítsen. Gyorsan meg kell mutatnia, hogy nem jelent fenyegetést. Nyíltan a szeme közé nézett a fiatalembernek, és azt mondta:

– Örülök, hogy megismerhettelek, Pendred. – Komoly hangot használt, jelezve, hogy ez őszinte beszéd, nem csak udvarias frázis.

– Aldred és én valaha jó barátok voltunk – mondta Leo.

Pendred lassan bólintott háromszor.

– Én is örülök az ismeretségnek, Aldred testvér.

Tehát felfogta az üzenetet. Aldred megnyugodott.

– Elviszem Aldredet Theodrichoz – jelezte Leo. – Fizesd ki a tejgazdaságnak három sajt árát, és szólj nekik, hogy a negyediket akkor fizetjük, ha megkaptuk. – Kivezette Aldredet a szobából.

Egy biztos szövetségest nyertem, és egy lehetséges ellenfelet semlegesítettem, gondolta Aldred. *Eddig nem rossz.*

Menet közben Aldred tekintete megakadt a csatornán.

– Végig agyagban fut a víz? – kérdezte.

– Majdnem – felelte Leo. – Csak ezen a végén homokos egy kicsit. Döngölt agyaggal kellett betapasztani, és a partokat deszkával kellett

megerősíteni, szakszerűen szólva burkolni. Azért tudom, mert én rendeltem a deszkát a legutóbbi felújításhoz. Miért kérdezed?

– Egy Edgar nevű építőmester sokat faggatott a glastonburyi csatornáról, mert ő is ás egyet Outhenhamnél. Ragyogó eszű fiatalember, de csatornával még sose próbálkozott.

Bementek a templomba. Néhány fiatal szerzetes énekelt, talán új himnuszt tanultak, vagy egy régit gyakoroltak. Leo előrement a déli kereszthajó keleti oldalába, ahol nyitva állt egy kettős zárral fölszerelt, nehéz, vasveretes ajtó. Aldred emlékezett rá, hogy ez volt a kincstár. Beléptek egy ablaktalan, sötét, hideg szobába, amelynek porszaga volt. Amint Aldred szeme alkalmazkodott a szövétnek gyenge fényéhez, meglátta a falakon körbefutó polcokon a legváltozatosabb arany, ezüst és fa ereklyetartók sokaságát.

A szoba hátuljában – a keleti végén, vagyis a legszentebb ponton – egy szerzetes térdelt egy sima kis oltárnál, amelyen cizellált ezüstből és faragott elefántcsontból remekelt ereklyetartó állt.

– Jövő héten üljük Szent Savann ünnepét – magyarázta halkan Leo. – A csontokat körmenetben visszük végig a templomon. Gondolom, Theodric most kér bocsánatot a szenttől, amiért megzavarjuk.

Aldred bólintott. A szentek bizonyos értelemben ott éltek a maradványaikban, és tevékenyen részt vettek a csontjaikat őrző kultuszhely életében. Örültek a megemlékezésnek és a hódolatnak, ám tiszteletteljes és elővigyázatos bánásmódot igényeltek. Aprólékosan kidolgozott szertartás övezte minden mozgatásukat.

– Ne akard megsérteni – mormolta Aldred.

Noha suttogtak, Theodric meghallotta őket. Kissé nehézkesen feltápászkodott, megfordult, rájuk meredt, aztán bizonytalanul dülöngélő lépésekkel elindult feléjük. Aldred úgy számította, hetven-egynéhány lehet. Gyűrött arcbőre megereszkedett. Már nem kellett borotválni a tonzúráját, mert megkopaszodott.

– Bocsánatot kérünk, amiért megzavartunk imáidban, Theodric testvér – mentegetőzött Leo.

– Miattam ne aggódjatok, inkább azt nézzétek, hogy ne sértsétek meg a szentet – mondta nyersen Theodric. – Most pedig gyertek kifelé, mielőtt még többet beszélnétek.

Aldred nem mozdult. Az egyik ereklyetartóra szegezte az ujját, amelyet a hosszú íjakhoz használt sárgásvörös tiszafából faragtak. Mintha már látta

volna.

– Abban mi van?

– Winchesteri Szent Adolphus néhány csontja. Csak a koponya, az egyik kar és egy kéz.

– Úgy rémlik, emlékszem. Nem egy szász király ölte meg?

– De igen, azért, mert a szentnek volt egy keresztény könyve. Mozgás!

Kiléptek a kereszthajóba. Theodric bezárta maguk mögött az ajtót.

– Theodric testvér, nem tudom, emlékszel-e még Aldred testvérre – kezdte Leo.

– Én sose felejtek el semmit.

Aldred úgy tett, mintha elhinné neki.

– Örülök a viszontlátásnak – mondta.

– Ó, te vagy az! – Theodric fölismerte a hangot. – Igen, Aldred. Nagy bajkeverő voltál.

– Most pedig Dreng’s Ferry priorja vagyok, és keményen bánok a bajkeverőkkel.

– Akkor miért nem vagy most itt?

Aldred mosolygott. Leo igazat beszélt, a kor nem húzta ki Theodric fullánkját.

– Mert a segítségedre van szükségem.

– Mit akarsz?

Aldred ismét előadta Wynstan meg Dreng’s Ferry történetét, és elmagyarázta, hogy valamilyen eszköz kell neki, amellyel Dreng’s Ferrybe csábíthatja a búcsúsokat.

Theodric megbotránkozást mímelt.

– Azt akarod, hogy adjak neked drága ereklyéket?

– Az én szerzetházamnak nincsen szentje, aki őrködjön felette. Glastonburynek húsznál is több van. Arra kérlek, szánd meg szegényebb testvéreidet.

– Jártam én Dreng’s Ferryben – mondta Theodric. – Az a templom már öt éve dőlőfélben volt.

– Aládúcoltattam. Most már szilárdan áll.

– Miből engedhetted meg magadnak? Nem most mondtad, hogy semmitlen vagy? – Theodric diadalmas képet vágott, amiért hazugságon kapta Aldredet.

– A követ ingyen kaptam Ragna úrnőtől, és egy Edgar nevű fiatal építőmester megcsinálta a dúcolást hálából, amiért megtanítottam írni-

olvasni, tehát nem került pénzembe.

Theodric taktikát változtatott.

– Az a templom nem elég díszes keret egy szent ereklyéihez.

Ez bizony igaz volt. Aldrednek rögtönöznie kellett:

– Theodric testvér, ha nekem adod, amit kérek, Ragna és Edgar segítségével kibővíttetem a templomot.

– Nem számít – szögezte le Theodric. – Az apát akkor se engedélyezné az ereklyék elajándékozgatását, ha én hajlandó lennék.

– Talán igazad van, Theodric – szólt közbe Leo –, de kérdezzük meg erről magát az apátot, jó?

Theodric vállat vont.

– Ha ragaszkodtok hozzá.

Kijöttek a templomból, elindultak az apát házához. Egy szövetséges és egy ellenség, gondolta Aldred. Most már Elfweard apáton múlik a dolog.

– Milyen ez az Edgar, Aldred? – kérdezte Leo menet közben.

– Csodálatos barátja a monostornak. Miért kérdezed?

– Háromszor említetted a nevét.

Aldred szúrósan nézett Leóra.

– Kedvelem őt, mint ezt igen okosan kitaláltad. Ő viszont Ragna úrnőért rajong. – Ezzel burkoltan közölte, hogy Edgar nem a szeretője.

– Jól van, értem – mondta Leo.

Elfweard apát egy nagy házban lakott, amelynek két ajtaja két szobára utalt. Az egyikben nyilván alszik az apát, a másikban tanácskozásokat tart. Fényűzés volt egyedül aludni, ám Glastonbury apátja a főnemességhez tartozott.

Leo benyitott a tanácsterembe. Mivel itt nem égett tűz, kellemesen friss volt a levegő. Az egyik falon egy nagy kárpit az Angyali üdvözletet ábrázolta. A Boldogságos Szűz kék ruháját drága aranycérnával szegték be.

– Szólok neki, hogy itt vagytok – mondta egy fiatalember, vélhetőleg az apát titkára. A következő percben belépett Elfweard.

Negyedszázada volt apát, és eljárt fölötte az idő. Reszketett a keze, és botra támaszkodott. Az arca szigorú volt, de a szeme ragyogott az okosságtól. Leo bemutatta Aldredet.

– Emlékszem rád – közölte Elfweard ridegen. – Szodoma bűnébe estél. El kellett küldenem téged, hogy elválasszalak társadtól a gonoszságban.

Ez rossz kezdet volt.

– Te azt mondtad nekem, hogy az élet nehéz, és jó szerzetesnek lenni még nehezebb – szólt Aldred.
– Örülök, hogy emlékszel rá.
– Húsz évem volt az emlékezésre, apát uram.
– Bár azért sokra vitted, amióta távoztál tőlünk – enyhült meg az apát. – Ezt el kell ismernem.
– Köszönöm.
– Nem mintha ez visszatartott volna attól, hogy kalamajkába keveredj.
– Igaz kalamajka volt az.
– Meglehet. – Elfweard nem mosolygott. – Ma miért jöttél?
Aldred harmadszor is előadta a történetét.
Miután befejezte, az apát Theodrichez fordult.
– Mit mond a mi sekrestyésünk?
– Nem tudom elképzelni, hogy egy szent megköszönné nekünk, ha elküldenénk a maradványait egy apró szerzetházba a világ végén – válaszolta a sekrestyés.
– Viszont egy szent, aki nálunk csekély figyelemben részesül, talán örülni fog, hogy másutt csodákat tehet – érvelt a lojális Leofric.
Aldred az apátot figyelte, ám annak az arcában nem olvashatott.
– Itteni időmből emlékszem, hogy számos kincset sose hoztak be a templomba, sose mutatták meg a szerzeteseknek, a híveknek pedig végképp nem – mondta.
– Pár csont, egy kis véres rongy, egy hajfürt! – vágta oda lenézően Theodric. – Értékes, ez kétségtelen, de kisszerű egy teljes csontváz mellett.
Hiba volt ezt a fitymáló hangot használnia, mert Aldred nyomban lecsapott a lehetőségre.
– Kisszerű itt, Glastonburyben, ahogyan Theodric testvér mondja, ám Dreng’s Ferryben csodákat művelhetne!
Elfweard kérdőn nézett Theodricre.
– Én biztosan nem mondtam azt, hogy kisszerű – tiltakozott a sekrestyés.
– De mondtad – intette le az apát.
Theodric sejtette, hogy vesztésre áll, és visszavonulót fújt.
– Akkor nem kellett volna mondanom, és ezennel visszavonom.
Aldred érezte a siker közelségét, és kihasználta az előnyét, vállalva a kapzsiság látszatának kockázatát.
– Az apátságban megvan Szent Adolphus néhány csontja: a koponya és egy kar.

– Adolphus? – kérdezte Elfweard. – Ha jól emlékszem, azért szenvedett vértanúhalált, mert a birtokában volt Szent Máté evangéliuma.

– Igen – felelte boldogan Aldred. – Egy könyv miatt lelt halált. Azért jegyeztem meg a nevét.

– Lehetne a könyvtárosok szent patrónusa.

Már csak egy ujjnyira volt a siker.

– Leghőbb vágyam létrehozni egy híres könyvtárat Dreng’s Ferryben.

– Dicséretes célkitűzés – mondta az apát. – Nos, Theodric, Szent Adolphus maradványai bizonyosan nem jelentik Glastonbury legdrágább kincsét.

Aldred hallgatott, félt megtörni a bűvöletet.

– Nem gondolom, hogy bárkinek is feltűnne a hiányuk – morgott Theodric.

Aldred alig bírta palástolni az ujjongását.

Elfweard titkára behozott egy cappát,[21] egy liturgikus köpenyt. Fehér gyapjúból készült, és bibliai jeleneteket hímeztek rá vörös fonallal.

– Eljött a nóna ideje – mondta.

Elfweard felállt. Titkára a vállára borította, majd elöl összekapcsolta a köpenyt. A szertartáshoz öltözött apát odafordult Aldredhez.

– Gondolom, azzal tisztában vagy, hogy a relikvia természeténél sokkal fontosabb az, amire használod. Neked kell megteremtened a körülményeket a csodákhoz.

– Ígérem, a legtöbbet hozom ki Szent Adolphus csontjaiból!

– Továbbá köteles vagy illendő ceremóniával elszállítani Dreng’s Ferrybe, ha nem akarod már az elején megsérteni a szentet.

– Sose féljen főtisztelendőséged – mondta Aldred. – Nagy terveim vannak.

Wynstan püspök a shiringi palota egyik emeleti szobájának ablakából figyelte a csendes monostort a forgalmas piactér másik oldalán. Az ablakon, amely nem volt beüvegezve, mert az üveg a királyoknak való fényűzés, kitárták a fatáblákat, hogy beengedjék a tavaszi friss szellőt.

A Dreng’s Ferrybe vezető úton feltűnt egy ökör vonta, négykerekű szekér. Szerzetesek kis csoportja kísérte, élükön Aldred perjellel.

Elképesztő, hogy egy isten háta mögötti monostor koldus priorja ennyire bőszítő tud lenni. Egyszerűen nem veszi észre, hogy legyőzték. A püspök Degbert főespereshez fordult, aki a feleségével, Edithtel jött látogatóba. Degbert és Edith voltak a város legnagyobb pletykafészkei.

– Most meg miben sántikál az átkozott barát? – dohogott Wynstan.

– Kimegyek, megnézem – jelentkezett Edith, és már ott sem volt.

– Sejtem – mondta Degbert. – Két hete Glastonburyben járt. Az apát megajándékozta Szent Adolphus csonka csontvázával.

– Miféle szent az?

– Vértanú. Egy szász király ölte meg.

– Igen, már emlékszem.

– Aldred most ismét Glastonburybe tart, hogy szertartásosan elhozza az ereklyét. De hát az csak egy láda csont. Minek ahhoz szekér?

A szekér megállt a shiringi apátság bejáratánál. Körülötte összeverődtek a kíváncsiskodók. Edith is beállt közéjük.

– Egyáltalán miből telik Aldrednek négykerekű szekérre és egy ökörre? – tűnődött Wynstan.

Degbert erre is tudta a választ.

– Deorman, Northwood thánja adott neki három fontot.

– Deorman bolond.

A kíváncsiak közelebb nyomultak. Aldred félrevont valamilyen burkolatot, de Wynstan nem látta, mi van a szekéren. Aztán a burkolat visszakerült a helyére, a szekér begördült az apátságba, az emberek elszéledtek.

Egy perc múlva visszajött Edith.

– Szent Adolphus életnagyságú képmása! – újságolta izgatottan. – Kedves arca van, egyszerre szent és szomorú!

– Bálvány, hogy legyen mit imádniuk a tudatlanoknak – mondta lenézően Wynstan. – Gondolom, be is van festve.

– Az arca fehér, a keze és a lába is az. A köntöse szürke. De a szeme olyan kék, hogy szinte követi vele az embert!

A kék volt a legdrágább festék, mert a lazúrkő porából készült.

– Tudom már, mit tervez a sunyi ördög – mondta vontatottan Wynstan.

– Avass be engem is – kérte Degbert.

– Utaztatja az ereklyét. Meg fog állni az összes templomnál Glastonbury és Dreng’s Ferry között. Pénzre van szüksége, mivel Hildred beszüntette a segélyt, és a szenttel akarja megkeresni.

– Alighanem sikerül is neki – vélte Degbert.
– Addig nem, amíg van beleszólásom – mondta Wynstan.

28. fejezet

1001. május

Trench falu határában a szerzetesek énekelni kezdtek.

Jelen volt Dreng's Ferry szerzetházának mind a nyolc lakója, köztük a vak Cuthbert is, és Edgar, a gépkezelő. Ünnepélyes menetben vonultak a szekér két oldalán. Godleof az ökör orrába fűzött karikánál fogva vezette az állatot.

A szent képmása és a csontok tiszafa ládája a szekéren voltak, de letakarták őket, ami azt is megakadályozta, hogy elcsússzanak.

A falusiak a földeken dolgoztak. Lefoglalta őket a gyomlálás, amelynek most jött el az ideje, ám az olyan munka volt, amit könnyű félbehagyni. Mikor a zsenge rozs és árpa fölé hajolva meghallották az éneket, kiegyenesedtek, a hátukat dörgölték, és ahogy meglátták a processziót, átvágtak a mezőn, hogy kiderítsék, mi is ez.

Aldred megparancsolta a szerzeteseknek, hogy senkihez se szóljanak, amíg nincs vége a dolognak, így hát ők tovább énekeltek, ünnepélyes arccal, mereven maguk elé bámulva. A falusiak beálltak a szekér mögé, és izgatottan sutyorogtak.

Aldred gondosan megtervezett mindent, de ez lesz az első alkalom, amikor élőben is bemutatja. Imádkozott, hogy sikerüljön.

A szekér beért a házak közé, ahonnan előtódultak mindazok, akik nem dolgoztak a mezőn: öregemberek és öregasszonyok, olyan kicsi gyerekek, akik még nem tudták megkülönböztetni a gabonát a gaztól, egy juhász, karján egy beteges báránnyal, egy fejőlány köpülővel, aki még a menetben sem hagyta abba a köpülést. Jöttek a kutyák is, és izgatottan szimatolták az idegenek ruháját.

Együtt érkeztek a falu közepére, ahol volt egy kis tó, egy bekerítetlen közös legelő, amelyen pár kecske legelt, egy sörház és egy fából épült, apró templom. Volt egy nagy ház, vélhetőleg az öreg Cenbryht tulajdona, de a thán nem mutatkozott, Aldred úgy vélte, nincs is otthon.

Godleof úgy állította a szekeret, hogy a hátulja egy vonalban legyen a templomajtóval, azután kifogta az ökröt, és kicsapta legelni.

A szerzetesek most már hiba nélkül leszedhették a szekérről és bevihették a templomba az ereklyét és a képmást. Jól begyakorolták a mozdulatsort, hogy magabiztosan és méltóságteljesen csinálhassák.

Ez volt Aldred terve, ám a templomajtóban ott áll keresztbe font karokkal a falu papja. Fiatal volt, és rémültnek, ugyanakkor elszántnak tűnt.

Érdekes.

– Énekeljetek tovább – mormolta társainak Aldred, aztán odament a paphoz. – Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus, atyám.

– Mindörökké ámen.

– Aldred prior vagyok Dreng’s Ferryből, és Szent Adolphus ereklyéit hozom.

– Tudom – felelte a pap.

Aldred összevonta a szemöldökét. *Honnan tudja?* Ő senkinek sem árulta el, mit tervez. Ám úgy döntött, nem kezd el vitatkozni.

– A szent a templomban óhajtja tölteni a mai éjszakát.

A pap nyugtalannak látszott, de azt mondta:

– Nem teheti.

Aldred megdöbbenten bámult rá.

– Hajlandó vagy kihívni magad ellen a szent haragját, akinek csontjai itt vannak előtted?

A pap görcsösen nyelt egyet.

– Parancsot kaptam.

– Hogyne, azt teszed, amit Isten akar.

– Igen, amit Isten akar, de úgy, ahogyan a feljebbvalóim elmagyarázzák.

– Miféle feljebbvalód utasított, hogy tagadd meg Szent Adolphustól az ideiglenes pihenőt a templomodban?

– A püspököm.

– Wynstan?

– Igen.

Tehát Wynstan parancsolta meg a püspöknek, hogy ezt tegye, de ami ennél is rosszabb, bizonyosan ugyanezt üzente az összes templomnak Glastonbury és Dreng’s Ferry között. Ugyancsak siethetett, ha ilyen gyorsan elterjedt a hír. De miért? Csak azért, hogy Aldred nehezebben jusson pénzhez? Hát nincs határa a püspök rosszindulatának?

Aldred hátat fordított a papnak. Szerencsétlen flótás jobban rettegett Wynstantől, mint Szent Adolphustól, és Aldred nem is hibáztatta érte. De

ettől még nem adta fel. A falusiak várják a látványosságot, és tőle megkapják, ha nem a templomban, akkor a szabad ég alatt.

– A gépezet a szekéren is működik, ugye? – kérdezte halkan Edgartól.

– Igen – felelte Edgar. – Mindenütt.

– Akkor készülj.

Aldred a szekér elé állt, szemben a falusiakkal. Végignézett rajtuk, és amikor mindenki elhallgatott, imádkozni kezdett. Először latinul, amiből egy szót sem értettek, de már megszokták. A latin meggyőzi a kétkedőket, már ha vannak, hogy ez itt igazi istentisztelet.

Aztán átváltott angolra.

– Mindenható és örökkévaló Isten, aki Szent Adolphus érdemei által mutatod meg nekünk a Te kegyelmedet és irgalmadat, hallgasd meg a Te szentednek közbenjárását miérettünk!

Belevágott a Miatyánkba, és a falusiak vele mondták.

Ima után előadta a szent életének és halálának történetét, amelyből csak a legkopárabb tények voltak ismertek, ám Aldred gazdagon felsallangozta őket. Úgy festette le a szász királyt, mint egy önimádó elmeháborodottat, Adolphust pedig mint az elképzelhetetlen jóság tiszta szívű megtestesítőjét, ami nem is eshetett olyan távol az igazságtól. Számos kitalált csodát tulajdonított Adolphusnak, amilyeneket és hasonlókat akár a szent is művelhetett. A sokaság megbabonázva hallgatta.

Végül személyesen a szenthez fordult, emlékeztetve a népet, hogy Adolphus jelen van Trench faluban, közöttük jár, hallgat és figyel.

– Ó, Szent Adolphus, ha van valaki Trench keresztény faluban, aki ma bánatos, könyörgünk, adj vigaszt neki!

Ez volt Edgar végszava. Aldred szeretett volna hátranézni, de ellenállt a kísértésnek. Bízott Edgarban, hogy azt teszi, amiben megegyeztek.

Jól fölemelte a hangját, hogy úgy szóljon, akár az égzengés.

– Ha van itt valaki, aki elveszített valami szívének kedveset, könyörgünk, ó, drága szent, add vissza neki!

Halk nyekkenést hallott a háta mögül, vagyis Edgar egyenletes mozdulatokkal húzni kezdett egy vastag kötelet.

– Ha van itt valaki, akit megloptak vagy becsaptak, szolgáltass igazságot neki!

A tömegből váratlanul mutogatni kezdtek néhányan. Mások ámuló dünnyögéssel hátráltak. A képmás, amely eddig hanyatt feküdt a szekéren, emelkedni kezdett, ledobva magáról burkolatát.

– Ha van itt beteg, hozz neki gyógyulást!

Senki se nézett Aldredre, mögötte bámultak valamit, Aldred tudta is, mi az. Többször átismételték Edgarral. A képmás lába a szekéren marad, de a teste addig emelkedik, amíg függőlegesen nem áll. Az látszott, hogy Edgar húz egy kötelet, ám a gépezet el volt rejtve. A parasztembereknek, akik sose láttak emelőcsigát, úgy rémlett, hogy a szent magától mozog.

A sokaság felhördült. Ezek szerint megjelent az arc, vonta le a következtetést Aldred.

– Ha valakit ördögi kísértetek kínoznak, vesd ki azokat!

Úgy beszélték meg Edgarral, hogy Szent Adolphus felemelkedése lassan kezdődik, aztán felgyorsul. A szent egy zökkenéssel megállapodott, és rászegezte a szemét a tömegre. Egy asszony felsikoltott, két gyerek elszaladt. A kutyák felvonítottak rémületükben. A közönség fele keresztet vetett.

– Ha van itt valaki, aki bűnt követett el, vesd reá szemedet, ó, drága szent, és adj neki bátorságot gyónni!

A közelben egy fiatal nő térdre esett, és nyögve bámult fel a kék szemű szoborra.

– Én loptam el – mondta. – Könnyek patakzottak az arcán. – Én loptam el Abbe kését. – Megbántam, bocsáss meg nekem!

– Frigyth! – kiáltotta felháborodottan a hátsó sorokból egy női hang. – Szóval te!

Aldred nem erre számított. Ő csodás gyógyulást remélt. Ám Szent Adolphus valami mást adott neki, így hát rögtönözni fog.

– A szent megérintette szívedet, nővérünk! – zengte. – Hol a lopott kés?

– A házamban.

– Hozd hát ide ízibe!

Frigyth feltápászkodott.

– Fuss!

Az asszony keresztülvágott a tömegen, és eltűnt egy közeli házban.

– Azt hittem, elhagytam – mondta Abbe.

Aldred ismét imádkozott.

– Ó, drága szent, köszönjük, hogy megérintetted a vétkes szívét, és bűnvallásra bírtad!

Frigyth megjelent egy fényes késsel, amelynek dúsan faragott csontnyele volt. Átadta Aldrednek, aki szólította Abbét. Abbe előrejött, némileg

szkeptikus képpel. Idősebb volt Frigythnál, és talán kevésbé hitt a csodákban.

– Megbocsátasz a te szomszédodnak? – kérdezte Aldred.

– Meg – válaszolta Abbe különösebb lelkesedés nélkül.

– Akkor add meg neki a bűnbocsánat csókját.

Abbe megcsókolta Frigyth arcát.

Aldred odanyújtotta Abbének a kést, majd azt kiáltotta:

– Mindenki térdre!

Elkezdett egy latin imát. Ez a szerzetesek végszava volt: most kellett körbejárni az alamizsnás csészékkel.

– Adakozzatok a szentnek Jézus nevében – mondták halkan a falusiaknak, akik nem iszkolhattak el könnyen, mert térden álltak. Néhányan a fejüket rázták:

– Bocsánat, nincsen pénzem – ám a többség negyed– és félpennyket bányászott elő az övön viselt erszényekből. Ketten elmentek a házukhoz, ahonnan ezüsttel tértek vissza. A sörház tulajdonosa egy pennyt adott.

A szerzetesek köszönetet mondtak minden adakozónak:

– Szent Adolphus áldását adja rád.

Aldrednek fényes kedve támadt. A falusiak ámulatba estek. Egy asszony meggyónt egy lopást. A legtöbb ember adakozott. Az esemény elérte a várt hatást, hiába akarta Wynstan zátonyra futtatni. Ha pedig Trenchben működött, működni fog másutt is. Talán mégis életben marad a monostor.

Aldred úgy tervezte, hogy a szerzetesek a templomban töltik az éjszakát az ereklyék őrzésével, de erről lemondhatott. Gyorsan döntött.

– Processzióban hagyjuk el a falut, és keresünk egy másik helyet, ahol éjszakázzunk – mondta Godleofnak.

Volt még egy üzenete a falusiaknak.

– Ha ismét látni akarjátok a szentet, jöjjetek el Dreng’s Ferry templomába pünkösd vasárnapján! Hozzátok el a betegeket, a tébultakat és a keserveseket! – Gondolt rá, hogy azt is mondja, terjesszék a hírt, de aztán észbe kapott, hogy fölösleges; mindenkinek hónapokra lesz mondanivalója abból, ami ma megesett. – Várlak, és jó szívvel fogadlak mindnyájatokat!

A szerzetesek visszatértek az alamizsnás csészékkel. Edgar lassan visszaengedte a képmást, és betakarta ponyvával. Godleof ismét befogta az ökröt.

Az állat cammogva elindult. A szerzetesek rázendítettek, és lassan elhagyták a falut.

Pünkösd vasárnapján szokás szerint Aldred vezette a szerzeteseket a hajnal előtti matutinumra. Felhőtlen májusi reggel volt a reménység évadjában, amikor a világ megtelik biztató zöld hajtásokkal, gömbölyű malacokkal, fiatal rőtvadakkal és gyorsan növekedő borjakkal. Aldred reménye az volt, hogy Szent Adolphus utazása meghozza Dreng's Ferrybe a zarándokokat.

Aldred kőből akarta bővíttetni a templomot, de arra nem volt elég idő, ezért Edgar átmenetileg épített egy bővítményt fából. A hajóból széles boltív nyílt egy oldalkápolnába, ahol Adolphus képmása feküdt egy kőlapon. A gyülekezet részt vesz a hajóban a misén, majd a szertartás csúcspontján elfordul, és meglátja a szentet, amint csodálatos módon felemelkedik fektéből, és rájuk néz kék szemével.

Aztán pedig Aldred reményei szerint adakozni fognak.

A szerzetesek faluról falura caplattak a szekérrel és a képmással, Aldred két héten át mindennap megtartotta lelkesítő prédikációját, és szent áhítatot ébresztett a szívekben. Volt még egy csoda is, noha kicsi: egy súlyos gyomorfájástól szenvedő süldő lány váratlanul meggyógyult, amikor látta a szent felemelkedését.

A nép adakozott, jobbára negyed– és félpennyket, ám a sok kicsi sokra megy, és Aldred majdnem egy font ezüsttel tért haza. Ez nagyon jól jött, de a szerzetesek nem tölthetik az életüket körutazással. Arra van szükségük, hogy a nép jöjjön el hozzájuk.

Aldred mindenkit buzdított, hogy látogassák meg őket pünkösd vasárnapján. Innentől Isten kezében volt a dolog. Közönséges halandó ennyit tehetett.

Matutinum után Aldred megállt a templom előtt, és letekintett a falura a szürkületben. Dreng's Ferry nőtt egy kicsit azóta, hogy ő ideköltözött. Az első jövevény Bucca Fish volt, egy combe-i halárus harmadik fia, Edgar régi cimborája. Edgar rávette Buccát, hogy állítson fel egy bódét, és áruljon benne friss és füstölt halat. Aldred támogatta a tervet, azt remélte, hogy megbízható halkínálat esetén a környékbeliek szigorúbban fogják venni az egyház előírásait a húsfogyasztás mellőzéséről pénteken, a tizenkét apostol ünnepén és más jeles napokon. Nagy volt a kereslet, Bucca mindent eladott, ami Edgar varsáiban fennakadt.

Aldred és Edgar megvitatta, hova épüljön Bucca háza, és ezen föllelkesülve megszerkesztették a település alaprajzát. Aldred a családi házak hagyományos négyzetrácsát javasolta, de Edgarnak új ötlete volt: egy főutca, amely fölfelé megy a dombra, és a gerincen egy általút, merőlegesen a főutcára. A főutcától keletre elkülönítették a helyet egy új, nagyobb templomnak és monostornak. Valószínűleg csak ábránd, gondolta Aldred, de akkor is szép.

Ettől függetlenül Edgar egy teljes napot töltött azzal, hogy kijelölte a házhelyeket a főutcán, Aldred pedig kihirdette, hogy aki építeni akar valamelyik telken, hozhat épületfát az erdőből, és egy évig nem kell lakbért fizetnie. Edgar is épített magának házat. Noha sok időt töltött Outhenhamben, ha Dreng's Ferrybe jött, szívesebben mellőzte a testvérei házát, ahol gyakran végig kellett hallgatnia, ahogy Cwenburg valamelyik férjével zajosan közösül.

Bucca példáját követve három másik idegen is letelepedett Dreng's Ferryben: egy köteles, aki kötélfonásra rendezte be az egész hátsó udvart, egy takács, aki egy hosszú házat épített, amelyiknek az egyik végében a szövőszékét helyezte el, a másikban a feleségét és a gyerekeit, és egy varga, aki Bucca mellett épített magának házat.

Aldred építtetett egy egyszobás iskolát. Kezdetben Edgar volt az egyetlen tanítványa, de most már, szurtos kezükben ezüst félpennyst szorongatva, minden szombaton megjelent három kisfiú, környékbeli módos családok gyerekei, hogy számokat és betűket tanuljanak.

Mindez nagyon jó volt, de nem elég jó. Ebben a tempóban Dreng's Ferrynek száz év alatt lesz híres monostora. Aldred ennek ellenére is törte magát, ahogy bírta – addig, amíg Osmund meg nem halt, és Wynstan meg nem vonta a pénzt.

Átnézett a túlpartra, és felderült, mert a víznél már ott ült egy kis csoport zarándok, várva a révészt. Ez jó jel ilyen korán reggel. Viszont úgy látszott, hogy Dreng még alszik, mert nem járt a komp. Aldred lement a dombról, hogy fölkeltse a kocsmárost.

A sörház ajtaját bereteszelték, az ablakokon behajtották a fatáblákat. Aldred zörgetett, de nem nyitottak ajtót. Mivel azonban nem volt zár, Aldred elhúzta a reteszt, és bement.

A ház üres volt.

Aldred megtorpant a küszöbön, és értetlenül bámult. A takarókat szépen összehajtogatták, a szalmát a padlón elgereblyézték. A söröshordókat és

korsókat eltüntették valószínűleg a sörfőzdébe, amelynek volt zárja. Hideg hamuszag volt, mert a tűz kialudt.

A ház lakói elmentek.

Nem maradt senki, aki kezelje a kompot. Ez súlyos csapás volt.

Hát akkor majd kezeljük mi magunk – gondolta Aldred. – *Azokat a zarándokokat át kell hozni. A szerzetesek majd váltják egymást. Meg tudjuk csinálni.*

Zaklatottan, de elszántan lépett ki a házból. Ekkor vette észre, hogy a komp nincsen a helyén. Elszoruló szívvel nézett jobbra-balra a két parton. A komp nem volt sehol.

Logikusan összefűzte, amit eddig tudott. Dreng elment a kompon a két feleségével meg a rabszolgalányával.

Hova ment? Dreng nem szeretett utazni. Évente ha egyszer kitette a lábát a faluból. Általában Shiringbe ment, oda pedig nem lehet eljutni vízi úton.

Fölfelé ment volna, Bathfordba és Outhenhambe? Vagy lefelé, Mudefordba és Combe-be? Egyiknek sincs sok értelme, főleg, ha a családját is vitte.

Talán kitalálhatta volna, *hova* ment a kocsmáros, ha tudta volna, hogy *miért* ment. Mi oka lehetett a távozásra?

Komoran vonta le a következtetést, hogy ez nem a véletlen műve. Dreng mindent tudott Szent Adolphusról és a pünkösd vasárnapjára szóló meghívásról. A rosszindulatú komptulajdonos pontosan azon a napon távozott, amelyen Aldred százakat remélt látni a templomában. Dreng tudta, hogy a komp hiánya romba dönti Aldred tervét.

Készakarva kellett tennie.

Amint Aldred erre rájött, magától adódott a logikus következtetés.

Wynstan utasította Drenget, hogy ezt csinálja.

Aldred puszta kézzel meg tudta volna fojtani mindkettőt.

Visszafojtotta a keresztényietlen indulatot. Fölösleges dühöngeni. Mitévő legyen most?

Azonnal beugrott a válasz. Komp nincs, de Edgarnak van egy tutaja. Nem a kocsmánál horgonyzott, de ez nem volt szokatlan, Edgar néha a tanyánál kötötte ki.

Aldred felderült. Elfordult a folyótól, és gyorsan kapaszkodni kezdett fölfelé a dombra.

Edgar úgy döntött, hogy az új templom telkével szemben építi fel az új házát, habár ott még nem volt templom, és talán sosem lesz. A falak már

megvoltak, de a tetőt még nem fedték be. Edgar egy szalmabálán ült, és egy fakeretbe foglalt nagy palalemezre írt egy kővel. A nyelve hegyét kidugva és a szemöldökét ráncolva számolt valamit, talán azt, hogy mennyi kőre lesz szüksége a szent kápolnájának átépítéséhez.

– Hol a tutajod? – kérdezte Aldred.

– A parton, a kocsmánál. Történt valami?

– A tutaj nincs ott.

– A fenébe! – Edgar kilépett a házból, hogy megnézze, Aldred követte. Letekintettek a dombról a folyópartra. Sehol semmiféle vízi jármű.

– Különös – mondta Edgar. – Az nem lehet, hogy véletlenül egyszerre szabadult el mindkettő.

– Nem. Szó sincs véletlenről.

– Ki…?

– Dreng eltűnt. A kocsma üres.

– El kellett vinnie a kompot… és elvitte a tutajomat is, hogy ne használhassuk.

– Pontosan. Innen több kilométerre majd elengedi, és azt állítja, hogy fogalma sincs, mi történt. – Ez kifogott Aldreden. – Ha nincs tutaj és nincs komp, nem hozhatjuk át a látogatókat a folyón.

Edgar csettintett az ujjával.

– Agatha anyának van egy csónakja – mondta. – Nagyon kicsi, egy evezőssel és két utassal már zsúfolt, de elmegy a vízen.

Aldredben éledezni kezdett a remény.

– Kis csónak is több a semminél.

– Majd átúszok, és könyörgök neki, hogy adja kölcsön. Agatha boldogan segít, főleg, ha meghallja, mit forral Dreng és Wynstan.

– Ha elkezded áthordani a látogatókat, egy óra múlva küldök egy szerzetest, hogy felváltson.

– Ételt és italt is akarnak majd venni a sörházban.

– Ott nincsen semmi, de kiárusíthatunk nekik mindent, ami a monostor raktárában van: sör, kenyér, hal. Megoldjuk.

Edgar lerohant a dombról a partra, Aldred elsietett a szerzetházba. Még mindig korán volt, lesz idejük átszállítani az utasokat a folyón, és fogadóvá alakítani a monostort.

Szerencsére derült idő volt. Aldred utasította a szerzeteseket, hogy állítsanak fel kecskelábú asztalokat a szabadban, és gyűjtsék be a falu összes kupáját és tálját. Söröshordókat, szikkadt és friss kenyeret hozott elő

a kamrából. Elszalajtotta Godleofot, hogy vásárolja fel Bucca Fish teljes árukészletét. Tüzet gyújtott, nyársra tűzött néhány frissen fogott halat, és odatette sülni őket. Térdig lejárta a lábát, mégis boldog volt.

A zarándokok hamarosan érkezni kezdtek a folyótól. Még többen érkeztek az innenső partról. A szerzetesek megkezdték az árusítást. Volt némi zúgolódás, mert egyesek húsra és erős sörre számítottak, de a többség jókedvűen alkalmazkodott a szükséghelyzethez.

Miután felváltották, Edgar beszámolt róla, hogy a csónaknál egyre hosszabb a sor, és voltak, akik rögtön sarkon fordultak, mert nem akaródzott várniuk. Aldred ismét meg tudta volna ölni Drenget, de nyugalmat parancsolt magára.

– Úgysem tehetünk ellene – mondta, míg a sört töltögette a fakupákba.

Egy órával délidő előtt a szerzetesek beterelték a zarándokokat a templomba. Aldred azt remélte, hogy a hajó zsúfolásig megtelik, és felkészült, hogy megismételje a misét a második gyülekezetnek, de nem volt szükséges.

Átparancsolta gondolatait a rögtönzött sörház irányításáról a misére. Az ismerős latin mondatok megnyugtatták. Hasonló hatással voltak a gyülekezetre is, amely feltűnően lecsendesedett.

A mise végén Aldred ismét előadta Szent Adolphus immár ismerős élettörténetét, és a gyülekezet láthatta, ahogy a képmás fölemelkedik. Mostanra a többség tudta, mire számítson, és kevesen ijedtek meg igazából, de akkor is hatásos és csodálatos látvány volt.

Mise után mindenki ebédelni akart.

Sokan kérték, hadd maradhassanak éjszakára. Aldred közölte velük, hogy alhatnak a szerzetházban vagy a fogadóban, igaz, a kocsmáros elment, és nem lesz se étel, se ital.

A zarándokoknak egyik sem tetszett. Búcsújárni ünnepen szoktak, és ők már előre várták a vidám estéket más jámborokkal, amikor majd isznak, énekelnek, és olykor párra is lelnek.

Úgyhogy végül a nagy többség elindult haza.

Késő este Aldred a templom és a szerzetház között ülve tekintett le a folyóra, amely vörösen verte vissza a hanyatló nap képét. Pár perc múlva Edgar is csatlakozott hozzá. Egy darabig hallgattak, azután Edgar megkérdezte:

– Nem működött, ugye?

– Működött, de nem elég jól. Az ötlet okos, de aláásták.

– Teszel próbát ismét?

– Nem tudom. Dreng a révész, és ez megnehezíti a dolgot. Mit gondolsz?

– Nekem van egy ötletem.

Aldred elmosolyodott. Edgarnak mindig voltak ötletei, általában jó ötletek.

– Mondjad.

– Nem lenne szükségünk a kompra, ha lenne egy hidunk.

Aldred csak nézett.

– Eszembe se jutott!

– Azt akarod, hogy a templomod búcsújáró hely legyen. Ennek a folyó a legnagyobb akadálya, főleg azért, mert Dreng kezében van a komp. Egy híd könnyen hozzáférhetővé tenné a helyet.

Érzelmi hullámverés volt az egész nap, ám Aldred kedélye még sosem rohant fel ilyen sebesen a borúlátás mélységeiből a derűlátás csúcsaira.

– Meg lehet csinálni? – kérdezte mohón.

Edgar vállat vont.

– Fánk van bőven.

– Azt se tudjuk, mit csináljunk vele. Hanem azt tudod-e, hogyan kell hidat építeni?

– Sokat gondolkoztam rajta. Az lesz a legnehezebb, hogyan süllyesszük bele a pilléreket a mederbe.

– Ezt is meg lehet csinálni, különben nem lennének hidak!

– Igaz. A pillér lábát egy kövekkel töltött nagy láda tartja a mederben. A ládának két hegyes csúcsa van folyás iránt és folyással szemben, és jól oda kell erősíteni a mederhez, hogy ne mozdíthassa el az áramlat.

– Honnan tudsz te ilyeneket?

– Lenéztem a létező hidakról.

– De már gondolkoznod kellett rajta.

– Van időm, hogy gondolkozzak. Nincs feleség, aki beszéljen hozzám.

– Meg kell csinálnunk! – szólt izgatottan Aldred. De aztán az eszébe jutott egy bökkenő. – Csakhogy nincs miből fizetnem.

– Te sose fizettél nekem semmiért. Viszont továbbra is járok hozzád tanulni.

– Mennyi ideig tart megépíteni?

– Adj két erős fiatal szerzetest a kezem alá, és azt hiszem, legkevesebb hat hónap, de legalább egy év alatt megépítem!

– Még jövő pünkösd előtt?

– Igen – mondta Edgar.

Következő szombaton ülésezett a századtanács. Majdnem zendülés lett belőle.

Nemcsak a zarándokokat érintette kellemetlenül Dreng eltűnése. Sam, a juhász, az egyéves fiatal ürüivel akart átkelni a folyón, hogy Shiringben eladhassa őket, de így kénytelen volt sarkon fordulni, és hazaterelni a nyájat. Sok túlparti lakos nem vihette el a termését a piacra. Mások, akik csak ünnepeken jöttek el Dreng's Ferrybe, elégedetlenül tértek haza. Mindenki úgy érezte, hogy cserben hagyta őket valaki, akivel szemben jogos elvárásaik voltak. A falusi főnagyok szidták Drenget, mint a bokrot.

– Hát rab vagyok én? – tiltakozott Dreng. – Nem szabad kitennem a lábamat?

Aldred, aki a templom előtt, a fából faragott nagy karszékben ülve elnökölt a tanácskozáson, most megkérdezte Drengtől:

– Egyáltalán hova mentél?

– Mi közöd hozzá? – kérdezte Dreng, ám a felháborodott kiabálástól meghátrált. – Jó, jó, Mudeford Crossingba mentem három hordó sörrel, hogy eladjam.

– Épp azon a napon, amelyikről tudtad, hogy több százan akarnak átkelni komppal?

– Nekem senki sem szólt.

– Hazudsz! – ordították többen.

Igazuk volt. Ki hiszi el, hogy épp a kocsmáros ne tudjon a pünkösdi miséről?

– Ha Shiringbe mész, a családodra szoktad bízni a kompot és a kocsmát – mondta Aldred.

– A komp azért kellett, hogy elvigyem a sört, az asszonyok meg azért, hogy segítsenek mozgatni a hordókat. Nekem fáj a hátam.

Gúnyos nyöszörgés válaszolt neki. Mindenki tudott Dreng hátfájásáról.

– Van egy lányod és két erős vejed – szólalt fel Edgar. – Ők kinyithatták volna a sörházat.

– Nincs értelme kinyitni a sörházat, ha nem jár a komp.

– Kölcsönvehették volna a tutajomat. Csakhogy az is eltűnt veled együtt. Nem különös?

– Arról én nem tudok.

– Nem a komp mellett volt kikötve, amikor elmentél?

Dreng olyan képet vágott, mint akit sarokba szorítottak. Sehogy sem jött rá, hogy most igent mondjon-e vagy nemet.

– Nem emlékszem.

– Találkoztál a tutajjal, ahogy mentél lefelé a folyón?

– Lehet.

– Te oldoztad el a tutajomat, és hagytad elsodródni?

– Nem.

– Hazudsz! – ordították ismét az emberek.

– Figyeljetek már – mondta Dreng –, nincs semmi olyan, ami előírná, hogy nekem mindennap kéne kompolnom. Nekem Degbert főesperes adta ezt az állást. Ő volt itt a földesúr, és sose mondta, hogy heti hét nap a munkaidő.

– Most pedig én vagyok a földesúr, és kijelentem, hogy az emberek számára fontos mindennap átkelhetniük a folyón. Itt van templom és halpiac, azonkívül a helység félúton található Shiring és Combe között. Az ilyen felelőtlen szolgálat elfogadhatatlan!

– Szóval azt mondod, hogy másnak adod az állást?

– Igen! – ordították többben is.

– Na majd meglátjuk, mit szólnak ehhez a shiringi hatalmas rokonaim – fenyegetőzött Dreng.

– Nem, nem adom másnak a kompot – jelentette ki Aldred.

Az emberek morogtak. Valaki megkérdezte:

– Miért nem?

– Mert jobb ötletem van. – Aldred hatásszünetet tartott. – Építtetek egy hidat!

A sokaság elnémult, mert nehéz volt ezt így egyszerre felfogni.

Elsőnek Dreng találta meg a hangját.

– Ezt nem teheted! – tiltakozott. – Tönkreteszed az üzletemet!

– Meg sem érdemled az üzletedet – intette le Aldred. – Te még történetesen jobban is jársz vele. A híd több embert hoz a faluba, és több vendéget a sörházadba. Még meg is gazdagodsz.

– De én nem akarok hidat – mondta csökönyösen Dreng. – Én révész vagyok.

Aldred végighordozta a tekintetét a sokaságon.

– Mi a véleménye a többieknek? Ti akartok hidat?

Éljenzés válaszolt neki. De mennyire, hogy akartak hidat! Időt takarít meg nekik. Ráadásul mindenki rühellte Drenget.

Aldred a kocsmárosra nézett.

– Mindenki másnak kell a híd. Megépíttetem!

Dreng sarkon fordult és eldübörgött.

29. fejezet

1001. augusztus–szeptember

Ragna éppen a három fiában gyönyörködött, amikor meghallotta a lármát.

A hét hónapos ikrek egymás mellett aludtak egy fabölcsőben. Hubert dundi volt és elégedett, Colinan kicsi és fürge. A kétéves Osbert, aki már tipegett, a földön csücsült, és egy fakanállal kevergetett egy tálban, utánozva a kását főző Catet.

Ragna a zajt hallva kinézett a nyitott ajtón. Nyári délután volt: a szakácsok a konyhában izzadtak, a kutyák az árnyékban aludtak, a gyerekek a kacsaúsztató szélén pancsoltak. A távolban, túl a város határán, gabonatáblák sárgultak a napsütésben.

Békés látvány volt, ám a városban egyre erősödött a hangzavar. Emberek kiabáltak, lovak nyerítettek. Az asszony rögtön tudta, hogy megjött a sereg. Gyorsabban vert a szíve.

Könnyű nyári kelméből varrott, pávakék ruhát viselt. Mindig gondot fordított az öltözékére, és most hálás lehetett ezért a szokásáért, mert már nem volt idő átöltözni. Átment a házból a csarnok elé, hogy fogadja a férjét. Mások is gyorsan csatlakoztak hozzá.

A sereg érkezése gyötrelmes pillanatokat jelentett az asszonyok számára. Várták, hogy viszontláthassák az embereiket, de tudták, hogy nem minden harcos tér haza a csatatérről. Nézték egymást, és találgatták, ki lesz az, aki hamarosan a gyász könnyeit ontja.

Ragna érzelmei még vegyesebbek voltak. Férje távollétének öt hónapjában érzelmei Wilf iránt csalódásból és bánatból haraggá és undorrá keményedtek. Igyekezett nem gyűlölni Wilfet, igyekezett emlékezni rá, mennyire szerették egymást valaha, de aztán történt valami, ami kibillentette a mérleget. Wilf egyszer sem üzent neki, ám egy Shiringbe hazatérő, sebesült katona hozott ajándékba egy viking zsákmányból származó karperecet Carwennek, a rableánynak. Ragna sírt, őrjöngött, tombolt, amíg bele nem fásult.

Ennek ellenére félt Wilf halálától. Ő az apja a három fiúnak, és nekik szükségük van rá.

Jött Wilf mostohaanyja, Gytha, szokás szerint kicsípve, vörösben, és megállt Ragnától egyméternyire. Szorosan Gytha nyomában jött Inge, az első feleség és Carwen, a rabszolgalány. Inge abba a hibába esett, hogy elengedte magát a férfiak távollétében, ezért olyan volt, mint akit a kutya szájából húztak ki. A kis Carwen, akit feszélyezett az angol nők földet seprő ruhája, fakó inget viselt, nem hosszabbat a férfiak tunikájánál, és piszkos volt a csupasz lába. Szegény lány jobban illett volna a kacsaúsztatóban hancúrozó gyerekek közé.

Ragna biztosra vette, hogyha Wilf él, őt üdvözli elsőnek; minden más otromba sértés lenne a hivatalos feleséggel szemben. De kivel tölti majd az éjszakát? Nyilvánvaló, hogy ezek itt ugyanazon a kérdésen rágódnak. Ez a gondolat még jobban elrontotta Ragna kedvét.

A lárma a városból kezdetben ünneplésnek tetszett, mintha férfiak kurjongatnának és asszonyok sikongatnának a hazatérőknek örülve, ám Ragna most már hallotta, hogy nem harsognak győzedelmes kürtök, és nem dübörögnek diadalmámorban a dobok. Még a patadobogás is valahogy csüggedt volt. Az ujjongó üdvözlés átcsapott elszörnyedt kiáltozásba.

Ragna nyugtalanul összevonta a szemöldökét. Valami baj van.

Az erőd kapujában feltűntek a katonák. Az élen egy ökrös szekér haladt. Jobbról-balról ketten lovagoltak mellette. A kocsis mögött egy alak feküdt, Ragna látta, hogy férfi. Megismerte Wilf szőke haját és szakállát. Rémült sikoly szakadt fel a torkán. Csak nem halt meg?

A szekér olyan lassan döcögött, hogy Ragna nem győzte kivárni. Futásnak eredt az udvaron, hallotta, ahogy az asszonyok követik. Elpárolgott belőle minden sértett harag Wilf hűtlensége miatt, már csak borzasztó szorongást érzett.

Ahogy odaért a szekérhez, a menet megállt. Ragna rámeredt a férjére. Csukva volt a szeme.

Feljebb húzta a szoknyáját, és felpattant a szekérbe. Wilf mellé térdelt, fölé hajolt, megérintette csukott szemű, halálsápadt arcát. Nem tudta megállapítani, hogy lélegzik-e.

– Wilf! – mondta. – Wilf!

Semmi válasz.

Wilf egy hordágyon feküdt, amely alatt a szekeret kibélelték párnákkal és pokrócokkal. Ragna alaposabban megnézte. Wilf ruhájának vállába beleszáradt a vér, és a feje mintha el lett volna torzulva. Egy vagy talán több duzzanat is volt a koponyáján. Fejsérülés, rossz jel.

Ragna a lovasokra nézett, de azok nem szóltak, és az arcuk sem árult el semmit. Talán ők se tudták, hogy uruk él-e, vagy meghalt.

– Wilf! – ismételte. – Én vagyok az! Ragna!

Férje száján átsuhant egy mosoly kísértete. Ajka megnyílt, és azt mormolta:

– Ragna.

– Igen – felelte az asszony. – Én vagyok. Élsz, hála istennek!

Wilwulf ismét szóra nyitotta a száját. Ragna közelebb hajolt, hogy hallja.

– Itthon vagyok? – kérdezte.

– Igen – felelte hulló könnyekkel Ragna. – Itthon vagy.

– Akkor jó.

Ragna felnézett. Az emberek várakozón visszanéztek. Akkor értette meg, hogy neki kell eldöntenie, mi legyen a következő lépés.

A következő pillanatban rádöbbent még valamire: amíg Wilwulf magatehetetlen, *akinél a teste, annál a hatalma.*

– Hajts a házamhoz! – parancsolta.

A kocsis pattintott az ostorával, az ökör cammogva elindult, a szekér végiggördült az erőd udvarán Ragna házáig. Cat, Agnes és Bern az ajtóban állt, Osbert félig elbújt Cat szoknyája mögé. A négy kísérő leszállt a nyeregből, és hordágyastól kiemelték a szekérből Wilfet.

– Állj! – mondta Gytha.

A négy ember megállt, ránézett.

– Az én házamba kell vinni – folytatta Gytha. – Majd én gondoskodom róla.

Ugyanarra jött rá, amire Ragna, csak nem olyan gyorsan.

Kétszínűen mosolygott Ragnára, és hozzátette:

– Neked úgyis olyan sok más dolgod van.

– Ne légy nevetséges – mondta Ragna epétől csöpögő hangon. – Én vagyok a *felesége*. – A négy férfihoz fordult. – Vigyétek be.

A kísérők engedelmeskedtek. Gytha nem szólt többet.

Ragna követte a négy katonát, akik letették a hordágyat a kákával felhintett padlóra. Letérdelt a férje mellé, megérintette a homlokát. Túlságosan meleg volt. – Hozzatok egy tál vizet és egy tiszta rongyot – mondta fel se nézve.

A kicsi Osbert azt kérdezte:

– Ki ez a bácsi?

– Az édesapád – felelte Ragna. Wilf majdnem fél évig volt oda, és Osbert elfelejtette. – Adna neked puszit, de beteg.

Cat egy tálat helyezett a padlóra Wilf mellé, és adott Ragnának egy darab vásznat. Ragna megmártotta a vízben, majd benedvesítette vele a férje arcát. Kis idő múlva Wilf mintha kezdett volna magához térni, bár lehet, hogy ezt csak Ragna képzelte.

– Agnes – mondta –, menj a városba, és hozd el Hildit, a bábaasszonyt, aki mellettem volt az ikrek születésénél. – Hildi a legértelmesebb gyógyító volt Shiringben.

Agnes elsietett.

– Bern, beszélj a katonákkal, és keress valakit, aki tudja, mi történt az elöljáróval.

– Máris, úrnőm.

Bejött Wynstan. Nem szólt, csak bámulta a fekvő Wilfet.

Ragna egyedül a férjére figyelt.

– Wilf, érted, amit mondok?

Wilwulf kinyitotta a szemét. Eltartott egy hosszú percig, hogy a pillantása megtalálja az asszonyt, de onnantól Ragna biztosra vehette, hogy a férje megismeri.

– Igen – válaszolta.

– Hogyan sebesültél meg?

Wilf a szemöldökét ráncolta.

– Nem emlékszem.

– Mid fáj?

– A fejem. – Lassan, de érthetően beszélt.

– Nagyon?

– Nem nagyon.

– Még valami?

Wilwulf sóhajtott.

– Olyan fáradt vagyok.

– Ez komoly – mondta Wynstan, aztán kiment.

Bern visszatért egy Bada nevű katonával.

– Még csak nem is ütközet volt, csak egy csetepaté – mentegetőzött Bada, mintha szégyellné, hogy vezére holmi jelentéktelen pofozkodásban kapott sebet.

– Csak annyit mondj el, hogy mi történt – parancsolta Ragna.

– Wilwulf elöljáró Felhőt lovagolta, mint rendesen. Én közvetlenül mögötte mentem. – Tömören fogalmazott, mint egy katona, aki a felettesének jelent. Ragna hálás volt neki, amiért nem beszél mellé. – Váratlanul szembetaláltuk magunkat egy viking csoporttal az Exe folyó partján, pár kilométerrel Exeter fölött. Éppen akkor fosztottak ki egy falut, és a lopott holmit rakodták be a hajójukba – tyúkokat, sört, pénzt, egy borjút –, hogy elvigyék a táborukba. Wilf leugrott a lováról, és leszúrta az egyik vikinget, akit meg is ölt: csak aztán megcsúszott a sáros parton, és elesett. Felhő rátaposott a fejére, és ettől olyan lett, mintha ott helyben meghalt volna, de nem nézhettem meg, mert engem is támadtak. De azért a legtöbb vikinget megöltük, csak az utolsók menekültek el a hajóval. Aztán visszatértem Wilfhez. Lélegzett, és egy idő után magához tért.

– Köszönöm, Bada.

Ragna meglátta Hildit, aki már bent állt a házban, és figyelt. Magához intette.

Hildi ötven-egynéhány éves, alacsony, szürke hajú asszony volt. Letérdelt Wilf mellé, és tüzetesen megvizsgálta, nem kapkodott. Gyöngéden megérintette a fején a daganatot. Aztán kissé megnyomta. Wilf arca megrándult, de nem nyitotta ki a szemét.

– Bocsánat – mondta a bábaasszony. Közel hajolt a sebhez, szétválasztotta Wilf haját, hogy lássa a bőrét. – Nézd ezt meg – hívta Ragnát.

Felhajtott egy bőrfoszlányt. Alatta repedés húzódott a koponyán, és mintha kiesett volna belőle egy csontszilánk.

– Ez megmagyarázza a sok vért a ruhán – mondta Hildi. – Csakhogy a vérzés régóta elállt.

Wilf kinyitotta a szemét.

– Tudod, hogyan sebesültél meg? – kérdezte Hildi.

– Nem.

A bábaasszony feltartotta a jobb kezét, és kinyújtotta három ujját.

– Hány ujjat látsz?

– Hármat.

Hildi most a bal kezét emelte fel, és négy ujját nyújtotta ki.

– Mennyi ez együtt?

– Hat.

Ragna elszörnyedt.

– Wilf, nem látod tisztán?

A férfi nem felelt.
– A látása jó, de az eszében nem vagyok biztos – mondta a bába.
– Isten irgalmazzon neki!
– Wilwulf, hogy hívják a feleségedet?
– Ragna. – Wilf elmosolyodott.
Hál' istennek!
– Hogy hívják a királyt?
Hosszú szünet, aztán:
– Király.
– Hát a feleségét?
– Elfelejtettem.
– Meg tudod mondani, hogy hívták Jézus valamelyik testvérét?
– Szent Péter…
Mindenki tudta, hogy Jézus fivéreinek Jakab, József, Júda és Simon volt a neve.
– Melyik szám jön a tizenkilenc után?
– Nem tudom.
– Most pihenj, Wilwulf elöljáró.
Wilf behunyta a szemét.
– Begyógyul a seb? – kérdezte Ragna.
– A bőr visszaforr, és befedi a lyukat, de nem tudom, hogy a csont újranő-e. Hetekig olyan mozdulatlanul kell feküdnie, amennyire lehet.
– Erről majd én gondoskodom.
– Segít, ha bekötik a fejét, mert az mérsékeli a mozgást. Adj innia vizezett bort vagy gyenge sört, és egyen levest.
– Azt teszem.
– Engem a leginkább ez az emlékezetvesztés aggaszt. Nehéz megállapítani, mennyire súlyos. A te nevedre emlékszik, a királyéra nem. El tud számolni háromig, de hétig már nem, húszig pláne. Itt nem tudsz mit tenni azon kívül, hogy imádkozol. Fejseb után hol visszanyerik a teljes értelmi képességüket az emberek, hol meg nem. Ennyit tudok. – Felnézett, mert belépett valaki, és hozzátette: – Ennél többet más sem tud.
Ragna követte a bábaasszony pillantását. Gytha jött be Godmaer atyával, a székesegyház egyik papjával, aki orvostudományt tanult. Borotvált fejű, magas, tagbaszakadt ember volt, egy fiatalabb pap követte.
– Mit keres itt a bába? – kérdezte Godmaer. – Állj félre, asszony, hadd nézzem meg a beteget.

Ragna fontolgatta, hogy elküldi a papot. Ő jobban bízott Hildiben. Viszont több szem többet lát. Hátralépett, példáját a többiek is követték, hogy Godmaer letérdelhessen Wilf mellé.

A pap nem volt olyan finom kezű, mint Hildi. Amikor megérintette a duzzanatot, Wilf felnyögött a fájdalomtól, de már késő volt ahhoz, hogy Ragna tiltakozzon.

Wilf kinyitotta a szemét, és megkérdezte:

– Ki vagy te?

– Ismersz te engem – mondta Godmaer. – Vagy már elfelejtettél?

Wilf behunyta a szemét.

Godmaer jobbra-balra fordította Wilf fejét, belenézett a fülébe, ismét elfordította a fejét, hogy belenézzen a másik fülébe. Hildi aggodalmasan ráncolta a homlokát.

– Kérem, atyám, gyengéden! – mondta Ragna.

– Tudom, mit csinálok – felelte Godmaer gőgösen, bár azért igyekezett valamivel finomabban viselkedni. Kinyitotta Wilf száját, belebámult, aztán felhúzta a szemhéját, végül megszagolta a leheletét. Aztán fölállt.

– A probléma a fekete epe túltengése, főleg a fejben – jelentette ki. – Ez okozza a fáradtságot, a tompultságot és az emlékezetvesztést. A gyógyítása pedig a koponyalékelés, hogy kiengedjük az epét. Add csak ide a pergőfurdancsot.

Ifjú kísérője átnyújtotta neki a szerszámot, amelyet apró lyukak fúrására használtak az ácsok. A pergőfurdancs hegye, ha jó erősen rányomták a deszkára, a váltakozó irányú forgatástól simán és gyorsan átütötte a fát.

– Most fúrok egy lyukat a beteg koponyájába, hogy a felhalmozódott fekete epe távozhasson – mondta Godmaer.

Hildi kétségbeesetten felnyögött.

– Egy pillanat – szólalt meg Ragna. – A koponyán már van egy lyuk. Ha valamelyik fluidum netán túltengett, mostanra távozott ezen a lyukon.

Godmaer meghökkent, Ragna ebből tudta, hogy a pap nem emelte föl a bőrfoszlányt, ezért nem tud a koponyacsont repedéséről. De a tisztelendő gyorsan összeszedte magát, fölszegte a fejét, és méltatlankodó képet vágott.

– Remélem, nem kérdőjelezed meg egy orvosilag képzett ember véleményét?

Ehhez a játékhoz Ragna is értett.

– Én, mint az ealdorman felesége, mindenkinek a véleményét megkérdőjelezem, a férjemét kivéve. Köszönöm, hogy eljöttél, atyám, noha

nem hívtalak. Észben tartom a tanácsodat.

– Én hívtam ide, mert ő Shiring első orvosa – szólt közbe Gytha. – Nincs jogod megtagadni az elöljárótól a javasolt kezelést.

– Mondok én neked valamit, asszonyom! – csattant föl Ragna. – Lyukat fúrok mindenkinek a torkán, aki megpróbál egy újabb lyukat ütni a férjem fején. Most pedig vidd a házamból a pilises ölebedet!

Godmaer hápogott. Ragna belátta, hogy elragadtatta magát – „pilises ölebnek" nevezni Godmaert közel járt a szentségtöréshez –, de nem érdekelte. Tapasztalata szerint az orvos papok nemigen gyógyítottak meg senkit, viszont gyakran rontottak a betegek állapotán.

Gytha mormolt valamit Godmaernek, aki bólintott, fölszegte az állát, és kivonult kezében a furdanccsal. Segédje követte.

De még mindig túl sokan ácsorogtak a házban fölöslegesen.

– A szolgáim kivételével távozzon mindenki – mondta Ragna. – Az ealdormannak békére és csendre van szüksége, hogy felépüljön.

Kimentek.

Ragna ismét Wilf fölé hajolt.

– Majd én vigyázok rád – mondta. – Azt teszem, amit fél éve, úgy kormányozom a tartományodat, ahogyan te tennéd.

Semmi válasz.

– Gondolod, hogy tudsz válaszolni még egy kérdésre?

Wilf kinyitotta a szemét. Mosolyféle jelent meg a száján.

– Mi a legfontosabb, amit most tennem kell mint helytartódnak?

Mintha értelmet látott volna Wilf arcán.

– Jelölj ki új fővezért – mondta, aztán behunyta a szemét.

Ragna leült egy párnázott zsámolyra, és elgondolkozva nézte a férjét, aki egyértelmű utasítást adott egy tiszta pillanatában. Ebből arra következtetett, hogy a seregnek még dolga van, mert a vikingeket nem verték ki. A shiringi férfiaknak rendezniük kell soraikat, hogy ismét támadhassanak. Ehhez pedig új parancsnokra van szükség.

Wynstan majd azt akarja, hogy az öccse, Wigelm legyen az. Ragna ettől rettegett: minél több hatalmat kaparint meg Wynstan, annál valószínűbb, hogy vitatni fogja az ő fennhatóságát. Az ő jelöltje Den seriff volt, aki tapasztalt vezető és harcos.

A megyei bíróságon, ahol közmegegyezéssel hozták a döntéseket, Ragna sokszor keresztülvitte az akaratát egyénisége puszta erejével, ám ez most

nehéz eset. A férfiak csökönyösek, és gyorsan legyintenek egy asszony véleményére, aki nem érthet a háborúskodáshoz. Ravasznak kell lennie.

Már este volt. Hogy elrepült az idő!

– Menj Den seriffhez és kérd meg, hogy jöjjön át hozzám – utasította Agnest. – Ne vele gyere vissza, mert akkor tudni fogják az emberek, hogy én hívattam. Azt a látszatot kell kelteni, hogy a seriff hallotta a hírt, és idejött megnézni az elöljárót, úgy, mint mindenki más.

– Azonnal – mondta Agnes, és már ott sem volt.

– Lássuk, tud-e inni Wilf egy kis levest – fordult Cathez Ragna. – Meleg legyen, ne forró.

A tűzön birkacsontok rotyogtak egy kondérban. Cat merített belőle egy fatálba. Ragna mélyen beszívta a rozmaring illatát, tört néhány falatot egy kenyérből, beledobta a levesbe, azután letérdelt Wilf mellé egy kanállal. Kivett egy darabka kenyeret, megfújta, hogy ne legyen forró, és a férje szájához emelte. Mintha ízlett volna Wilfnek, mert lenyelte, és már nyitotta is a száját az újabb falatért.

Mire Ragna végzett az etetéssel, visszatért Agnes, akit pár perc múlva követett a seriff. Ránézett Wilfre, és gyászosan megrázta a fejét. Ragna elmondta neki, amit Hilditől hallott, majd beszámolt Wilf utasításáról, hogy ki kell jelölnie az új hadvezért.

– Vagy te, vagy Wigelm, és én téged akarlak – fejezte be.

– Jobb lennék Wigelmnél – mondta Den. – Ő különben sem képes harcolni.

Ragna meglepődött.

– Miért nem?

– Gyengélkedik. Két hete nem is harcol. Azért is nincs itt, mert lent maradt Exeternél.

– Mi baja?

– Süly. Mármint aranyér. A sok hónap a nyeregben csak rontott rajta. Annyira fáj neki, hogy nem bír megülni a lovon.

– Honnan tudod?

– Beszéltem a thánokkal.

– Hát, ez megkönnyíti a dolgot – szólt Ragna. – Majd úgy teszek, mintha Wigelmet pártolnám, aztán amikor kiderül a nyavalyája, te kelletlenül ráállsz, hogy betöltsd a helyét.

Den bólintott.

– Wynstan és a barátai ellenezni fogják, de a legtöbb thán engem támogat. Persze nem szeretnek, mert beszedem tőlük az adót, de tudják, hogy értem a dolgomat.

– Holnap délelőtt tanácsot tartok. Az első perctől tisztázni akarom, hogy még mindig én parancsolok.

– Helyes – mondta Den.

Másnap már reggel meleg volt, de a székesegyház őrizte a hűvösségét, amikor Wynstan megtartotta a korai misét. A legnagyobb ünnepélyességgel csinálta végig a ceremóniát. Szerette azt csinálni, amit egy püspöktől elvárnak, mert a látszat fontos dolog. Ma azoknak a férfiaknak a lelkéért imádkozott, akik elestek a vikingek elleni harcban, és könyörgött a sebesültek – mindenekelőtt Wilwulf elöljáró – gyógyulásáért.

Ám az esze nem a misén járt. Wilwulf lerokkanása felborította a hatalmi egyensúlyt Shiringben, és Wynstan mindenáron ki akarta puhatolni Ragna szándékát. Most meg lehet gyengíteni az asszony helyzetét, sőt akár örökre megszabadulhatnak tőle! Számításba kell vennie minden lehetőséget, és ki kell derítenie, mit akar Wilwulf felesége.

Hétköznaphoz képest számosabb volt a gyülekezet a szokásosnál, mert eljöttek az elesettek gyászoló családjai. Wynstan, ahogy végigtekintett a hajón, felfedezte köztük Agnest, a kicsi, sovány asszonyt háziszőttes cselédruhában. Jelentéktelen volt, de a szeme egyértelmű üzenetet sugárzott a püspöknek: azért van itt, mert mondanivalója van. Wynstanben feltámadt a remény.

Fél éve volt, hogy Ragna halálra ítélte Agnes férjét; fél éve áll be Agnes a püspök kémjének Ragna házánál. Fél év alatt semmi hasznosat nem szállított. Wynstan ennek ellenére is beszélt vele havonta legalább egyszer, mert biztos volt benne, hogy Agnes egy napon még meghálálja a belé fektetett energiát. Mivel attól félt, hogy az asszony bosszúvágya kihűlhet, behízelegte magát nála, úgy bánt vele, mintha nem cseléd lenne, hanem a bizalmasa, akivel összeesküvő módjára sutyoroghat, és akinek a hűsége hálát érdemel. Fokozatosan átvette a néhai Offa helyét, gyengéd volt, ám parancsoló, és elvárta a vak engedelmességet. Ösztönei megsúgták, hogy Agnest így lehet irányítani.

Türelme ma talán elnyeri a jutalmát.

Mise után Agnes nem távozott a hívőkkel. Amint a templom kiürült, Wynstan intett neki, hogy kövesse a szentélybe. Ott átkarolta az asszony csontos vállát, és egy sarokba húzta.

– Köszönöm, hogy eljöttél hozzám, kedves – szólt halkan, ám hévvel. – Reméltem is, hogy itt látlak.

– Gondoltam, szeretnéd tudni, hogy mit tervez.

– Szeretném, bizony szeretném! – felelte Wynstan lelkesen, ugyanakkor tartózkodva a túlzott mohóságtól. – Te vagy az én kedvenc egérkém, aki éjszaka szobámba oson puha talpakon, párnámon elfekszik, fülembe titkokat susog.

Agnes elpirult gyönyörűségében. Wynstan váratlanul arra gondolt, vajon mit tenne az asszony, ha ő itt a templomban felnyúlna a szoknyája alá? Természetesen nem tesz ilyet, hiszen az asszonyt minden sarkantyúk legerősebbike ösztökéli, a vágy az elérhetetlen után.

Agnes úgy bámult rá, hogy Wynstannek meg kellett törnie a csendet.

– Hát akkor mondd – biztatta.

Agnes összeszedte magát.

– Ragna mára összehívja a tanácsot reggeli után.

– Nem vesztegeti az időt – állapította meg Wynstan. – Jellemző. De mit akar?

– Kinevezi az új főparancsnokot.

– Ó! – Wynstan erre nem is gondolt.

– Azt fogja mondani, hogy Wigelmet akarja.

– Wigelm lovagolni se tud pillanatnyilag. Azért nincs itt.

– Ragna tudja, de úgy fog tenni, mint aki meg van lepve.

– Ravasz!

– Aztán valaki azt fogja mondani, hogy egyetlen másik lehetőség van: Den királybíró.

– Ragna legerősebb szövetségese. Uramisten, ha Ragna törvénykezik és Den parancsol a seregnek, Wilf családja gyakorlatilag tehetetlen!

– Én is ezt gondoltam.

– De legalább figyelmeztettek.

– Mit fogsz tenni?

– Még nem tudom. – Mindenek ellenére nem bízott meg Agnesben. – De majd kitalálok valamit, hála neked.

– Úgy örülök!

– Veszélyes időket élünk. Mostantól el kell mondanod mindent, amit Ragna csinál. Nagyon fontos.
– Számíthatsz rám.
– Menj vissza az erődbe, és fülelj tovább.
– Azt teszem.
– Köszönöm, egérkém. – Csókot cuppantott Agnes szájára, aztán kihessegette a szentélyből.

A tanácsban kevesen voltak. Nem is volt szabályos ülés, mert csak egy órával előbb hirdették meg. Ám a haddal megérkeztek a legjelentősebb thánok is. Ragna a csarnok elé hívta össze őket. Azon a kipárnázott zsámolyon ült, amelyet Wilwulf szokott használni. Tudatosan választotta ezt a széket.
A beszédhez mindenesetre felállt. Ilyenkor jól jött a magassága. Ő ugyan hitte, hogy a vezetőnek nem magasnak, hanem okosnak kell lennie, de megfigyelte, hogy a férfiak készségesebben engedelmeskednek olyasvalakinek, aki magas, és nő létére minden fegyvert meg kellett ragadnia.
Barnát és feketét viselt, mert a sötét ruha tekintélyes; kissé lazát, hogy ne hangsúlyozza az alakját. Mára csupa vaskos ékszert választott, függőből, karperecből, brossból, gyűrűkből. Semmi nőies, semmi törékeny. Uralkodáshoz öltözött.
Legszívesebben délelőtt tartott tanácsot. A férfiak ilyenkor józanabbak, kevesebbet lármáznak, mert csak egy kupa gyenge sört ittak a reggelihez. Délebéd után sokkal nehezebben kezelhetők.
– Az elöljáró súlyos sebet kapott, de minden okunk megvan azt remélni, hogy felépül – mondta. – Egy vikinggel harcolt, amikor megcsúszott a folyóparti sárban, és a lova fejbe rúgta.
A jelenlévők többsége már tudta ezt, de Ragna azért elmondta, hadd lássák, hogy tisztában van a csata kiszámíthatatlanságával.
– Valamennyien tudjátok, milyen könnyen megtörténik az ilyesmi. – Elégedetten látta, hogy az emberek helyeslően bólogatnak. – A viking meghalt – tette hozzá. – Lelke immár a poklok kínjait szenvedi.
Most is látta, hogy helyeslik, amit mond.

– Wilfnek a gyógyuláshoz csendre és nyugalomra van szüksége, és ami a legfontosabb: mozdulatlanul kell feküdnie, hogy a koponyája összeforrjon. Ajtóm ezért van belülről zárva. Ha Wilf látni akar valakit, szól nekem, és én hívatom a kérdéses személyt. Kizárólag azt bocsátjuk be, akit hívtak.

Tudta, hogy ez nem fog tetszeni, és számított némi ellenállásra.

Wynstan természetesen tiltakozott.

– Nem zárhatod ki az elöljáró testvéreit!

– Senkit sem zárhatok ki. Annyit tehetek, hogy követem Wilf parancsait. Természetesen ő dönti el, kit akar látni.

– Ez nem igazság – háborgott Garulf, Inge húszéves fia. – Azt mondhatsz, amit akarsz, és megjátszhatod, hogy ő adja a parancsot.

Ragna pontosan ezt akarta.

Számított is rá, hogy valaki szóvá teszi, és örült, hogy egy suhanctól jön, nem pedig egy köztiszteletben álló, idősebb férfitól; így könnyebb volt legyinteni rá.

– Akár meg is halhat – folytatta Garulf. – Honnan fogjuk tudni?

– A szagról – közölte csípősen Ragna. – Ne beszélj oktalanságot!

Most megszólalt Gytha.

– Miért utasítottad el, hogy Godmaer atya végrehajtsa a koponyalékelést?

– Mert Wilf koponyáján már van egy lyuk. Az embernek nincs szüksége két lyukra a seggén, és Wilfnek nincs szüksége kettőre a fején.

A férfiak nevettek. Gytha befogta a száját.

– Wilf tájékoztatott a hadihelyzetről – mondta Ragna. Azt ugyan Bada tette, de így jobban hangzott. – A harcok eddig nem jártak eredménnyel. Wilwulf azt akarja, hogy a sereg töltse fel sorait, újra fegyverkezzen föl, térjen vissza a frontra, és zárja le a dolgot – de nem vezethet titeket. Így hát e délelőtti tanács fő feladata kijelölni egy új parancsnokot. Wilf nem fejezte ki az óhaját, de feltételezem, hogy az öccse, Wigelm lehet a jelöltje.

– Azt nem teheti, mert nem tud lovagolni – mondta Bada.

– Miért nem? – kérdezte tudatlanságot mímelve Ragna.

– Hát mert fáj a segge lyuka – felelte Garulf.

Az emberek heherésztek.

– Beléesett a süly – magyarázta Bada. – Nagyon csúnyán.

– Csakugyan nem bír lóra ülni?

– Nem.

– Hát akkor – mondta Ragna, mintha most gondolná ki – a következő jelölt Den seriff lenne.

Den játszotta a kelletlent, ahogy megbeszélték.

– Nemesember talán jobb lenne, milady.

– Ha a thánok meg tudnak egyezni valakiben… – mondta kétkedve Ragna.

Wynstan felállt a padról, és előlépett, hogy mindenki őt figyelje.

– Hát nem nyilvánvaló? – kérdezte. Széttárta a karját, és körülnézett.

Ragna szíve összeszorult. *Ennek van egy terve,* gondolta, *amivel nem számoltam.*

– Legyen Wilwulf fia a parancsnok! – kiáltotta Wynstan.

– Osbert kétéves – mutatott rá az asszony.

– Természetesen az elsőszülött fiára gondoltam. – Wynstan hatásszünetet tartott, mosolygott. – Garulf.

– De hát Garulf csak… – Ragna elnémult, mert ráeszmélt, hogy noha ő suhancként gondol Garulfra, az már betöltötte a húszat, olyan izmai vannak, akár egy férfinak, és dús szakállt visel. Elég idős, hogy vezesse a sereget.

Hogy elég bölcs-e hozzá, az más kérdés.

– Itt mindenki tudja, hogy Garulf bátor ember! – mondta Wynstan.

Általános helyeslés válaszolt neki. Garulf mindig népszerű volt a katonák körében. De komolyan azt akarják, hogy Garulf döntsön a stratégiáról?

– Valóban úgy érezzük, hogy az esze is elég elvezetni a hadat? – kérdezte Ragna.

Ezt nem lett volna szabad mondania. A kérdést valamelyik thánnak, egy harcedzett férfinak kellett volna feltennie. Ezek itt eleve lefitymáltak mindent, amit asszony mondhat erről a kérdésről. Ragna közbeszólása csak erősítette Garulf támogatottságát.

– Garulf ifjú, ám van benne harci szellem – mondta Bada.

Ragna látta, hogy a férfiak bólogatnak. Még egy próbát tett.

– A seriff tapasztaltabb.

– Az adószedésben – mondta Wynstan.

Mindenki nevetett, és Ragna tudta, hogy veszített.

Edgar nem szokott hozzá a kudarchoz, ezért az valósággal letaglózta.

Megpróbált hidat építeni Dreng’s Ferrynél, de lehetetlennek bizonyult.

Ült Aldreddel a padon a sörház előtt, hallgatta a folyó zúgását, és bámulta tervének romjait. Nagy fáradsággal sikerült alapozást építenie a

mederbe az egyik hídpillér számára. Közönséges láda volt, tele kövekkel, hogy biztosan tartson. Készített egy hatalmas gerendát tölgyfa gesztjéből, olyan vaskosat, hogy elbírja az átkelő szekerek és emberek súlyát, de sehogy sem illeszthette be az üregbe.

Este volt, Edgar naphosszat izzadt a tűző napon. A végén szinte már az egész falu segített. A pillért hosszú kötelek tartották, amelyeket a köteles Roper, Dreng's Ferry egyik új lakosa készített drága pénzért. A köteleket a két partról húzták, hogy a gerenda egyenesen álljon. Edgar és sokan mások a folyó közepén, a tutajról próbáltak manőverezni az irdatlan támfával.

Csak hát minden mozgott: a folyó, a tutaj, a kötelek és a pillér. A gerenda makacsul felbillent a víz tetejére.

Úgy indult, akár egy játék: volt nagy kacagás és ugratás a közös erőlködésben. Általános derültségre többen is beleestek a folyóba.

Elvileg a víz alá nyomhatták és a helyére illeszthették volna a gerendát, de a gyakorlatban nem tudták megcsinálni, és a csalódástól harapósak lettek. Edgarnak végül föl kellett adnia.

Most lemenőben volt a nap, a szerzetesek visszatértek a monostorba, a falusiak visszatértek a házaikba, és Edgar kudarcot vallott.

Ám Aldred még nem volt hajlandó lemondani a tervről.

– Meg lehet csinálni – erősködött. – Csak több emberre, több kötélre, több csónakra lesz szükség.

Edgar nem hitte, hogy ez beválna. Nem szólt semmit.

– Az volt a baj, hogy a tutajod folyton mozgott – magyarázta Aldred. – Ahányszor belenyomtátok a pillért a vízbe, a tutaj mindannyiszor eltávolodott az alaptól.

– Tudom.

– Igazából csónakok egész sorára lenne szükség, ami a partból nyúlna ki. Össze kellene kötni őket, hogy ne sokat mozoghassanak.

– Nem tudom, honnan szereznénk olyan sok csónakot – borongott Edgar, de már el tudta képzelni, amit Aldred javasolt. A csónakokat össze lehetne kötözni vagy akár szögezni. Füzérük így is mozogna, de lassabban, kiszámíthatóbban, kevésbé szeszélyesen.

Aldred tovább fantáziált:

– Talán két sor kellene. Egy-egy mindkét partra.

Edgar annyira elfáradt és elcsüggedt, hogy nem volt kedve új gondolatokkal bíbelődni. Ettől függetlenül fölkeltette az érdeklődését Aldred ötlete, amely sokkal megbízhatóbb segédeszköz lenne a

kényelmetlen munkához. Bár talán ez sem lesz elég. De valami más is motoszkált az agyában, amikor elképzelte a csónakokat, ahogy két sorban benyúlnak a folyóba. Szilárdak lesznek, erős felületet biztosítanak, amelyen megállhat…

– Talán csónakokra kellene építenünk a hidat – mondta hirtelen.

Aldred összevonta a szemöldökét.

– Hogyan?

– A híd alapja nem a folyó medrében nyugszik, hanem csónakokon. – Edgar vállat vont. – Elméletileg.

Aldred csettintett az ujjával.

– Láttam én már ilyet! – mondta. – Amikor Fríziában jártam. Egy hidat, amelyet csónakokra építettek. Pontonhíd volt a neve.

– Tehát meg lehet csinálni!

– Igen.

– Még sose láttam effélét. – Ám Edgar már tervezett is gondolatban. – Majd erősen ki kell támasztani a parton.

Aldrednek eszébe jutott egy bökkenő.

– Nem torlaszolhatjuk el a folyót. Nem túl nagy a forgalom, de azért van. Az elöljáró tiltakozni fog, a király ugyancsak.

– Hagyható egy hézag a csónakok között, amelyet az alap áthidal, de elég széles ahhoz, hogy egy átlagos folyami jármű elmehessen.

– Mit gondolsz, képes leszel megépíteni?

Edgar tétovázott. A mai tapasztalat aláaknázta az önbizalmát. Ennek ellenére úgy vélte, hogy egy pontonhíd kivitelezhető.

– Nem tudom – felelte nála szokatlan óvatossággal –, de úgy gondolom.

Vége volt a nyárnak, a termést betakarították, és már ősziesen csípős volt a szellő, amikor Wynstan kilovagolt Garulffal, hogy csatlakozzanak a devoni csapatokhoz.

A papoknak tilos volt vért ontani. Ezt a törvényt gyakran megszegték, ám Wynstan kényelmes kifogásnak találta, hogy megúszhassa a háború fáradalmait és veszélyeit.

Pedig nem volt gyáva. Nagyobb, erősebb volt a legtöbb férfinál, és jól felfegyverkezett. A katonaságnál általános lándzsán kívül volt acélkardja, sisakja és ujjatlan láncinge.

Szokása ellenére a sereggel tartott, hogy Garulf közelében lehessen. Kiármánykodta, hogy Garulf legyen a fővezér, mert ez volt az egyetlen módja, hogy a katonaságot a család irányíthassa. Wilf súlyos betegsége óta nagyon megnőtt Garulf jelentősége. Szörnyű csapás lenne, ha elesne. Amíg Ragna fiai kicsik, Garulfnak van esélye örökölni Wilf vagyonát és rangját. Ő lehet az eszköz, amelynek segítségével továbbra is a család parancsol nemcsak a katonaságnak, de Shiringnek is.

Földúton haladtak az erdős dombokon át. Egy nappal a devoniakkal megbeszélt találkozó előtt kibukkantak egy erdőből, és egy hosszú völgyet láttak. Túlsó, keskenyebb végéből sebes patak rontott elő, hogy egy meredek vízesésen keresztülszökdécselve lassuljon és szélesedjen folyóvá.

A vízesés alatt hat viking hajó horgonyzott szabályos sorban az innenső partnál. Körülbelül három kilométerre voltak Wynstantől és a shiringi seregtől, amely a fák közül bámulta őket.

Ez volt a sereg első találkozása az ellenséggel azóta, hogy Garulf lett a vezér. Wynstan gyomra görcsölt az izgalomtól. Bár aki nem fél a csata előtt, az bolond.

A vikingek kisebb tábort vertek a sáros parton, ahol a hevenyészett sátrak között füst szállt az égre a tüzekből. Nagyjából százan voltak.

Garulf serege háromszáz főt számlált: ötven nemest lovon és kétszázötven gyalogos katonát.

– Túlerőben vagyunk! – ujjongott Garulf, előre örülve a könnyű győzelemnek.

Lehet, hogy igaza volt, de Wynstan kételkedett. – Azokhoz képest vagyunk túlerőben, akiket látunk – mondta óvatosan.

– Ki más miatt kellene még izgulni?

– Minden ilyen hajó elvisz ötven embert, többet is, ha összehúzzák magukat. Legalább háromszázan jöttek velük Angliába. Hol vannak a többiek?

– Mit számít az? Ha nincsenek itt, nem harcolhatnak!

– Okosabban tennénk, ha bevárnánk a devoniakat. Sokkal erősebbek lennénk, és már csak egy nap járásra vannak.

– Micsoda? – gúnyolódott Garulf. – Háromszoros túlerőben vagyunk a vikingekkel szemben, te mégis várni akarsz?

Az emberek hahotáztak.

Garulf vérszemet kapott.

– Az gyávaság lenne. Meg kell ragadnunk a lehetőséget.

Akár igaza is lehet, gondolta Wynstan. Mindenesetre az emberekben dagadt a harci vágy. Az ellenség gyengének látszott, és ők vérszagot éreztek. Lepergett róluk a hidegfejű logika, amivel talán nem is lehet csatát nyerni.

Azért nem vágta a sutba az óvatosságot.

– Hát jó, de nézzük meg őket alaposabban, mielőtt döntenénk.

– Rendben. – Garulf a csapathoz fordult. – Visszavonulunk az erdőbe, és megkötjük a lovakat. Aztán behúzódunk a mögé a gerinc mögé, hogy ne lássanak, és annak a fedezékében közeledünk. – Egy sziklára mutatott a távolban. – Ha odaérünk, kikémlelhetjük az ellenséget.

Jól hangzik, gondolta Wynstan, míg egy fához kötötte a lovát. *Garulf érti a taktikát. Eddig minden rendben.*

A sereg visszament az erdőbe, és a fák rejtekében átkelt a dombtetőn. Ott megfordultak, és elindultak a völggyel párhuzamosan, folyás ellenében. Az emberek ugratták egymást, élceket faragtak a vitézségről meg a gyávaságról, hogy ne lanyhuljon a harci szellem. Az egyik azt mondta, kár, hogy senkit sem lehet majd megerőszakolni a csata után; a másik azt mondta, megerőszakolhatják a viking férfiakat; a harmadik azt mondta, hogy ízlés dolga, és ezen mindenki röhögött. Wynstan azon morfondírozott, hogy azért viselkednek-e így, mert a tapasztalat megtanította őket, hogy túl messze vannak az ellenségtől, és az nem hallhatja őket? Vagy ez csak nemtörődömség?

Hamarosan elvesztette az időérzéket, nem tudta, meddig jutottak, ám Garulfnak nem voltak kételyei.

– Itt elég lesz – mondta halkabban. A dombtető felé fordult, kapaszkodott pár métert, aztán lehasalt, és kúszva tette meg a hátralévő utat a gerinc tetejéig.

Wynstan látta, hogy valóban közel vannak a sziklához, amelyet Garulf mutatott. A thánok hasmánt evickéltek föl a gerincre, behúzva a nyakukat, nehogy meglássa őket lentről az ellenség. A vikingek tették a dolgukat, megrakták a tüzeket, vizet hoztak a folyóról, nem sejtve, hogy figyelik őket.

Wynstan émelygett. Látta a vikingek arcát, hallotta fecsegésüket. Pár szót meg is értett, mert a nyelvük hasonlított az angolra. Hányingere lett a gondolattól, hogy mindjárt éles vassal kell kaszabolnia ezeket az embereket, vérüket kell ontania, le kell csapnia kezüket-lábukat, át kell döfnie a szívüket, hogy a kíntól üvöltve, magatehetetlenül zuhanjanak a földre.

Kegyetlen embernek tartották – az is volt –, de itt most másfajta kegyetlenség készülődött.

Jobbra-balra végignézett a folyón. A túlparton volt egy alacsony domb. Ha vannak még vikingek a környéken, azok valószínűleg feljebb járnak, túlmentek gyalogszerrel a vízesésen, egy falut vagy egy monostort keresnek, amelyet kifoszthatnak.

Garulf leevickélt a gerincről, a többiek követték a példáját. Kellően mélyre jutva felálltak. Garulf némán intett, hogy kövessék. Az emberek is hallgattak.

Wynstan azt várta, hogy elvonulnak egy újabb tanácskozásra, de nem az történt. Garulf ment még pár méternyit a gerinc mögött, aztán befordult egy vízmosásba, amely a folyópartra nyílt. A thánok és a katonák szoros alakzatban követték.

Megdöbbentő váratlansággal tűntek fel a vikingek. A shiringi férfiak némán ereszkedtek lefelé a bozótos terepen, hogy nyerjenek még pár másodpercet. Ám az egyik viking hamarosan felnézett, meglátta a közeledőket, és riadóztatott. Ez megtörte a csendet. Az angolok a fegyvereikkel hadonászva, ordítva, kurjongatva, rendezetlen sorokban özönlöttek lefelé a vízmosásban.

Wynstan kirántotta a kardját, jól megmarkolta a lándzsát, és csatlakozott a falkához.

A vikingek nyomban látták, hogy nem győzhetnek. Otthagyták a tüzeket meg a sátrakat, rohantak a hajókhoz. Keresztülcsobogtak a sekélyesen, késeikkel elvágták a hajóköteleket, és már kezdtek volna beszállni, ám ekkor az angolok kibukkantak a parton, és pár perc alatt utolérték őket.

A folyó szélén csaptak össze. A vérszomj szökőárja kioltotta a lanyhább érzelmeket. Wynstan belegázolt a vízbe, hogy gyilkolhasson. Lándzsáját beledöfte egy vele szembeforduló viking arcába, bal kezében tartott kardjával odavágott egy másiknak a nyakához, aki menekülni próbált. Mindkettő belezuhant a vízbe. Wynstan nem nézte végig a halálukat.

Az angoloknak megvolt az előnyük, hogy nekik jutott a sekélyebb víz, ezért szabadabban mozoghattak. Az élen a lándzsával-karddal hadakozó thánok gyorsan levágtak több tucat vikinget. Wynstan látta, hogy ellenfeleik zöme idősebb, rosszul fölfegyverzett ember. Némelyeknek még fegyverük se volt, vélhetőleg a parton hagyták, annyira sürgős volt menekülniük. Ezek szerint a legjobb harcosok portyázni mentek.

A gyilkos gyűlölet első kirobbanása után visszanyerte annyira az önuralmát, hogy Garulf közelében maradjon.

Volt néhány viking, akiknek sikerült eljutniuk a hajókhoz, de semmire sem mentek velük. Hat hajót elmanőverezni a parttól és befordulni velük a fősodorba bonyolult művelet még akkor is, ha a fedélzeten tartózkodik az összes evezős. De most, hogy kettő-három ha akadt hajónként, egybehangolt lépések híján a hajók csak sodródtak, és egymásnak mentek, a bennük álló emberek pedig könnyű célpontot nyújtottak a maroknyi angol íjásznak, akik a közelharcból kimaradva lődöztek bajtársaik feje fölött.

Az ütközet kezdett átváltozni mészárlássá. Miután az összes shiringi harcolt, három angol jutott minden vikingre. A holtakat és haldoklókat sodró víz vöröslött a vértől. Wynstan kiállt a küzdelemből. Lihegett, fegyvereiről csöpögött a vér. Milyen igaza volt Garulfnak, hogy megragadta ezt az alkalmat!

Aztán átnézett a folyó túlpartjára, és kilelte a hideg. Százával jöttek a vikingek. A portyázók valóban csak azon az egy dombon jutottak túl. Most pedig rohantak le a folyóhoz, kőről kőre ugrálva, a sekélyesben csobogva keltek át a vízesésen. Pár perc alatt a parton voltak, magasra emelt fegyverekkel, harci dühtől égve. Az angolok halálra váltan fordultak szembe velük.

Wynstan rémülten állapította meg, hogy most már a vikingek vannak túlerőben. Ráadásul ezek igencsak fel voltak fegyverezve, csatabárdokkal, hosszú lándzsákkal, és jóval fiatalabbak, erősebbek voltak azoknál, akiket hátrahagytak a tábort őrizni. Végigszáguldottak a parton, és közben szétváltak, nyilván azért, gondolta Wynstan, hogy bekerítsék az angolokat, és beleszorítsák őket a folyóba.

Az unokaöccsére nézett, de csak bambaságot látott Garulf arcán.

– Parancsold meg az embereknek, hogy vonuljanak vissza! – ordította Wynstan. – A part mentén, folyás irányában! Különben csapdába esünk!

Ám Garulf nem tudott egyszerre harcolni és gondolkozni.

Mekkorát tévedtem, ismerte el Wynstan a rémület és a kétségbeesés örvényében. *Garulf nem tud vezényelni, nincs meg hozzá az esze. Ez a tévedés ma az életembe kerülhet.*

Garulf elszántan védekezett egy nagydarab, vörös szakállú viking ellen. Kapott egy lecsúszó ütést a jobb karjára, elejtette a kardját, fél térdre esett. Ekkor fejbe kólintotta pöröllyel egy angol, aki se nem látott, se nem hallott a harci dühtől, és Garulf után a vörös vikingen próbálta ki a pörölyét.

Wynstan félresöpörte a kesergést, leküzdötte fejvesztett rémületét, és gyorsan gondolkozott. A csata elveszett. Garulfot az a veszély fenyegeti, hogy megölik vagy elfogják, vagy rabszolgaságra vetik. Egyetlen reményük a visszavonulás, és akik az elsők között vonulnak vissza, azoknak a legnagyobb az esélyük a túlélésre.

A vörös vikinget lefoglalta a megveszekedett angol, így Wynstan nyert néhány másodpercet. Hüvelybe lökte a kardját, a sárba szúrta a lándzsáját, aztán lehajolt, felnyalábolta az ájult Garulfot, a bal vállára kanyarította az ernyedt testet. Jobbjába markolta a lándzsát, sarkon fordult, és távozott a csatatérről.

Garulf vaskos izomzatú, nagydarab legény volt, ám Wynstant is kemény fából faragták, és még innen volt a negyvenen. Különösebb erőlködés nélkül elbírta Garulfot, bár azért ekkora súly nem tett lehetővé túlzott sebességet. Félig futva, félig sietve indult fölfelé a vízmosásban.

Hátranézett, és látta, hogy az egyik újonnan érkezett viking otthagyja a tusázókat, és az ő üldözésére indul.

A püspök talált magában erőt, hogy gyorsítson, de a lejtő meredekebb lett, és ő egyre hangosabban zihált. Hallotta üldözőjének lábdobogását. Ahányszor hátralesett, a viking már közelebb járt.

Az utolsó pillanatban Wynstan megfordult, fél térdre ereszkedett, a földre csúsztatta Garulfot, és a lándzsáját ferdén tartva előreugrott. A viking két kézre fogta a fejszéjét, és a magasba emelte a végső csapáshoz. Ezt kihasználva Wynstan teljes erejéből a támadó álla alá döfte a lándzsáját. A vas behatolt a lágy húsba, átvágta az izmokat és az inakat, belefúródott az agyba, végül kibukkant a tarkón. A viking úgy halt meg, hogy egy hangot sem adott.

Wynstan felnyalábolta Garulfot, és kapaszkodott tovább a vízmosásban. A végénél megállt, visszanézett. Az angolokat bekerítették, halottaik elborították a partot, mint egy szőnyeg. Az a néhány, akinek sikerült kitörnie, folyás irányában menekült. Talán ők az egyedüli túlélők.

Wynstant senki sem kereste.

Átkelt a gerincen, addig ment lefelé, amíg biztosra nem vehette, hogy már senki sem látja. Ekkor elkanyarodott, és trappolni kezdett a domboldalon az erdőn át arrafelé, ahol kikötötték a lovakat.

Wilf egyik világos pillanatában Ragna beszámolt neki a csatáról.

– Wynstan komolyabb sebek nélkül hozta haza Garulfot – mondta befejezésül –, de a shiringi sereg majdnem az utolsó szálig odaveszett.

– Garulf bátor legény, de nem vezető – jelentette ki Wilf. – Sohasem lett volna szabad megtenni főparancsnoknak.

– Wynstan ötlete volt. Gyakorlatilag beismerte, hogy tévedett.

– Meg kellett volna akadályoznod.

– Én próbáltam, de az emberek Garulfot akarták.

– Igen, kedvelik.

Akárcsak a régi szép időkben, tűnődött Ragna. Wilf és ő úgy beszélgetnek, mint két egyenlő fél, kölcsönös érdeklődéssel egymás véleménye iránt. Mostanában többet voltak együtt, mint valaha. Éjjel-nappal a férje mellett tartózkodott, őrizte, gondoskodott róla, kormányozta helyette a tartományt, Wilf pedig olyan hálásnak látszott mindenért. A sérülés ismét közel hozta őket.

Csakhogy Ragna titokban nem ezt kívánta. Akármi történt is, soha többé nem fogja úgy szeretni Wilfet, mint valaha. És ha a férje fel akarja támasztani a régi szenvedélyes kapcsolatot? Akkor mit tesz?

Ebben egyelőre nem kellett döntenie. Most nem hálhattak együtt – Hildi nem győzte hangsúlyozni, mennyire óvakodjanak a hirtelen mozdulatoktól –, de ha Wilf fölépül, kedve lehet folytatni az első évek tüzes szeretkezéseit. A halál küszöbén állt, ami észre téríthette. Talán elfelejti Carwent meg Ingét, és kapaszkodik az asszonyba, aki életre ápolta.

Ragna tudta, hogy teljesítenie kell majd minden kívánságát. A felesége, nincs választása. De nem ezt akarja.

Folytatta a beszélgetést.

– A vikingek ugyanolyan váratlanul eltűntek, ahogy érkeztek. Lehet, hogy elunták magukat.

– Ez a harcmodoruk: váratlan támadás, ötletszerű fosztogatás, azonnali siker vagy balsiker, aztán irány haza.

– Mint hallom, csak Wight szigetére mentek. Minden jel arra mutat, hogy ott telelnek.

– Már megint? Wight még az ő támaszpontjuk lesz.

– Attól tartok, visszajöhetnek.

– Ó, igen – mondta Wilf. – A vikingeknél ebben az egyben lehetsz biztos. Mindig visszajönnek.

30. fejezet

1002. február

– A hidad egy csoda! – mondta Aldred.

Edgar mosolygott. Rendkívül elégedett volt, különösen a kudarc után.

– A te ötleted – szerénykedett.

– Viszont te váltottad valóra.

A templom előtt állva tekintettek le a folyóra. Mindketten vastag köpenyt viseltek a téli hideg ellen. Edgarnak szőrmekucsmája volt, Aldrednek be kellett érnie a szerzetesek csuklyájával.

Edgar büszkén legeltette a szemét a hídon. Ahogy azt Aldred elképzelte, a folyó két partjáról összeerősített csónakok nyúltak be a folyóba, mint két félsziget. Mindkettőt vastag kötelek erősítették a parthoz, hogy a hídnak legyen egy kis játéka. Edgar lapos fenekű csónakokat épített, amelyeknek az oldala a partoknál alacsony volt, és a víz közepe felé fokozatosan emelkedett. A csónakokat tölgyfa gerendák kötötték össze, a gerendákon állt a deszkapalló tartóváza. Középen, a híd legmagasabb pontján volt egy hézag, hogy a folyami forgalom lehetséges legyen.

Edgar szerette volna, ha Ragna látná a hidat. Az ő csodálatára éhezett. Elképzelte, ahogy az asszony ránéz azzal a tengerzöld szemével, és azt mondja: *Hát ez döbbenetes, milyen okos vagy te, hogy ezt is meg tudod csinálni, ez maga a tökély!* És úgy átmelegedett a teste, mintha megivott volna egy kupa mézbort.

Nézte Dreng’s Ferryt, és arra az esős napra gondolt, amikor Ragna megérkezett ide az ágra leereszkedő galamb kecsességével. Már akkor beleszeretett volna? Egy kicsit talán igen.

Vajon mikor jön ide újra?

– Kire gondolsz? – kérdezte Aldred.

Edgart meghökkentette a szerzetes éleslátása. Nem tudta, mit feleljen.

– Nyilvánvalóan olyasvalakire, akit szeretsz – folytatta Aldred. – Látszik az arcodon.

Edgar zavarba jött.

– A hídnak majd karbantartásra lesz szüksége – mondta. – De ha vigyáznak rá, száz évet is kibír.

A hidat máris sokan használták. Emberek jöttek halat vásárolni és misét hallgatni. Karácsonykor száznál is többen szorongtak a templomban, hogy megcsodálják Szent Adolphus fölemelkedését.

Aki át akart menni a hídon, egy farthingot fizetett oda, egyet vissza. A monostornak lett bevétele, amely szépen nőtt.

– Ez a te érdemed – mondta Edgarnak a prior. – Köszönjük.

Edgar a fejét rázta.

– Inkább a magad kitartásának köszönd. Viselted egyik csapást a másik után a gonoszok rosszindulata miatt, mégsem adtad fel. Valahányszor leterítettek, mindannyiszor feláálltál, és kezdted elölről. Ámulatba ejtesz.

– Uram, segélj – mondta boldogan a prior. – Ez a legnagyobb dicséret!

Edgar tudta, hogy Aldred szerelmes belé, de reménytelenül, mert ezt ő sose fogja viszonozni. Kizárt, hogy ő beleszeressen Aldredbe.

Ő Ragnába volt szerelmes, ugyanilyen reménytelenül, mert kizárt, hogy Ragna viszontszeresse őt.

Csakhogy volt egy különbség. Aldred beletörődött a dolgok jelenlegi állásába, mert bizonyosra vehette, hogy Edgar sose fogja bűnre csábítani.

Edgar viszont minden csepp vérével vágyott Ragna szerelmére. Szeretkezni akart vele, feleségül akarta venni, reggel mellette akart ébredni a közös párnán. A lehetetlent akarta.

De mi értelme ezen rágódni?

– Ugyancsak forgalmas a kocsma – vetette oda hanyagul.

Aldred bólintott.

– Azért, mert nincs itt Dreng, hogy gorombáskodjon az emberekkel. Mindig több a vendég, ha a kocsmáros nincs itthon.

– Hova ment?

– Shiringbe. Nem tudom, miért, nyilván valami rosszban sántikál.

– Alighanem a híd ellen tiltakozik.

– Kinél?

– Jó kérdés – mondta Edgar. – Wilf még mindig beteg, és Dreng nem sok rokonszenvre számíthat Ragnától.

Edgar örült a nyüzsgésnek a faluban. Ő is ugyanúgy szerette Dreng's Ferryt, mint Aldred, ő is azt szerette volna, ha felvirágozna. Pár éve még sárfészek volt, pár nyomorúságos ház, két henye és romlott testvér –

Degbert és Dreng – szolgálatában. Most pedig van egy monostora, egy halpiaca, egy szentje és egy hídja!

Ez a gondolatsor elvezetett egy másik témához.

– Előbb-utóbb falat is kell építenünk – mondta.

Aldred kétkedő arcot vágott.

– Én itt sose éreztem veszélyt.

– A portyázó vikingek évről évre mélyebben hatolnak be Nyugat-Angliába. Ha a falu továbbra is virágzik, hamarosan érdemes lesz kirabolni.

– A vikingek mindig a folyókról támadnak. Csakhogy Mudefordnál ott van akadálynak az a széles gázló.

Edgar a viking hajóroncsra gondolt a combe-i tengerparton.

– A hajóik könnyűek. Át lehet húzni őket a gázlókon.

– Ha ez történne, a vízről támadnának minket, nem a földről.

– Éppen ezért először a folyópartot kell megerősítenünk a kanyarban. – Edgar fölfelé mutatott, egy derékszögű kanyarra. – Földsáncra gondolok, helyenként gerendákkal vagy kövekkel megtámasztva.

– Hova építenéd a fal többi részét?

– A víznél kezdődne, Leaf sörfőzőjén túl.

– Akkor a fivéreid tanyája kívül rekedne.

Edgar többet törődött a fivéreivel, mint azok vele, de Ermanékat nem fenyegette komoly veszély.

– A vikingek békén hagyják a magányos tanyákat. Nincs elég lopnivaló.

– Igaz.

– A fal a dombnak fölfelé haladna, bekerítve a házakat: Bebbéét, aztán Cerdicét és Ebbáét, aztán Hadwinéét és Elfburgét, aztán a köteles Roperét, Bucca Fishét és az enyémet. Az én házam után jobbra fordul, és lefut a folyóig, védve az új templom helyét, feltéve, ha valaha is megépítjük.

– Ó, megépítjük mi azt – bizakodott Aldred.

– Remélem.

– Higgyél – mondta a prior.

Ragna figyelte, hogyan vizsgálja meg Hildi bábaasszony Wilfet. Kiültette az elöljárót egy zsámolyra, majd közel tartott hozzá egy gyertyát, hogy lássa a fejsebet.

– Vidd azt innen – parancsolta Wilf. – Fáj a szemem.

Hildi beállt a férfi mögé, hogy ne világítson a szemébe. Megérintette a sebhelyet, elégedetten bólintott.

– Rendesen eszel? – kérdezte. – Mit reggeliztél?

– Zabkását sózva – felelte savanyúan Wilf. – És egy korsó gyenge sört. Gyatra étek egy nemesembernek.

Hildi kérdően nézett Ragnára.

– Füstölt sonka volt borral – mondta halkan az asszony.

– Ne hazudtolj meg! – morgott Wilf. – Én csak tudom, mit ettem!

– Hogy érzed magad? – faggatta Hildi.

– Szokott fájni a fejem – panaszkodott az elöljáró. – Különben jól vagyok. Soha jobban.

– Helyes – mondta Hildi. – Úgy vélem, folytathatod a szokott életedet. Szép munka volt! – Felállt. – Ragna, gyere ki velem egy pillanatra.

Éppen délebédhez harangoztak, amikor Ragna kiment a házból a bábaasszony után.

– Testben összeszedte magát – mondta Hildi. – A seb begyógyult, és már nem kell ágyban feküdnie. Ma hadd ebédeljen a csarnokban. Lovagolhat is, amint kedve támad rá.

Ragna bólintott.

– Szabad a házasélet is – tette hozzá Hildi.

Ragna nem szólt. Egy cseppet sem kívánta a közösülést Wilffel, de ha a férje azt akarja, ő természetesen hagyja neki. Sok ideje volt ezen töprengeni, és megbékélt a jövővel, amelyben egy olyan emberrel kell hálnia, akit már nem szeret.

– Ám azt észre kellett venned, hogy az esze már nem az, ami volt – folytatta Hildi.

Ragna bólintott. Hát persze hogy észrevette.

– Nem bírja az erős fényt, hirtelen haragú és csüggeteg, az emlékezete gyengén szolgál. Több koponyasérültet láttam már, amióta a viking portyák újrakezdődtek: az elöljáró állapota tipikus.

Ragna ezt is tudta.

Hildi mentegetőző arcot vágott, mintha ő lenne a hibás azért, amit mondania kell.

– Öt hónap telt el, és még mindig nincs jele javulásnak.

Ragna sóhajtott.

– Lesz valaha?

– Azt senki se tudja. Isten kezében vagyunk.

Ragna ezt nemleges válasznak vette. Adott Hildinek két ezüstpennyt.

– Köszönöm, hogy kedves voltál hozzá.

– Szolgálatodra, úrnő.

Ragna visszament a házba.

– Hildi azt mondja, ebédelhetsz a csarnokban – újságolta a férjének. – Van kedved hozzá?

– Hogyne lenne! – felelte Wilf. – Hol másutt ebédelnék?

Majdnem egy éve nem ebédelt a csarnokban, de Ragna nem javította ki. Segített felöltöznie, azután karon fogta, és átvezette a közeli csarnokba.

Ott már javában ettek. Wynstan püspök és Dreng is az asztalnál ült. Ahogy Wilf és Ragna belépett, a beszélgetés és a nevetés elhalkult, majd elhallgatott. Az emberek megdöbbenten bámulták őket, mert senkinek sem szóltak előre, hogy Wilf is jönni fog. Aztán kitört a taps és az éljenzés. Wynstan felállva tapsolt. A végén már mindenki állt.

Wilf boldogan mosolygott.

Ragna a szokott székéhez vezette, majd leült mellé. Valaki töltött Wilfnek egy kupa bort. Az elöljáró felhajtotta, és kért még.

Jóízűen evett, és hahotázott a férfiak szokásos tréfáin, látszólag visszanyerve régi énjét. Ragna tudta, hogy ez csak a látszat, amelyet szertefoszlat az első kísérlet a komolyabb beszélgetésre, és önkéntelenül is védeni akarta a férjét. Ha az valami ostobaságot mondott, az asszony úgy kacagott, mintha Wilf csak élcelődne; ha nagyon nagy ostobaságot mondott, Ragna elejtett egy célzást, hogy a férje túl sokat ivott. Döbbenetes, mi tömegű hülyeség elmegy férfias mókázásnak szeszközi állapotban.

Délebéd vége felé Wilfnek szerelmes kedve támadt. Az asztal alatt megsimogatta a felesége combját a gyapjúszöveten át, és a keze lassan vándorolni kezdett fölfelé.

Jaj, ne!, gondolta Ragna.

Noha majdnem egy éve nem hált férfival, elborzasztotta a kilátás. Bár akkor is meg fogja tenni. Most már ez az élete, hozzá kell szoknia.

Ekkor bejött Carwen.

Nyilván elosont átöltözni, gondolta Ragna, mert a lány most fekete ruhát viselt, ami éveket öregített rajta, és szajhának való piros cipőt. Az arcát is megmosta, és most valósággal ragyogott az ifjú erőtől és egészségtől.

Wilf szeme nyomban megakadt rajta.

Szélesen elmosolyodott, aztán zavarba jött, mintha azon törné a fejét, ki is ez a lány.

Az ajtóban álló Carwen visszamosolygott rá, aztán megfordult, hogy kimenjen, ám előbb egy apró biccentéssel hívta a férfit, hogy kövesse.

Wilf tanácstalannak látszott. *Még szép* – gondolta Ragna. – *Itt ül a felesége mellett, aki öt hónapig egyfolytában ápolta, mégse hagyhatja faképnél, hogy egy rableány után fusson!*

Wilf felállt.

Ragna az elszörnyedéstől tátott szájjal meredt rá. Nem is bírta leplezni a keserűségét, mert ez már túl sok volt. *Ezt nem bírom ki,* gondolta.

– Ülj már le, az isten szerelmére! – sziszegte. – Ne csinálj bolondot magadból!

Wilf ránézett és meglepődött. Aztán elfordította a tekintetét a feleségéről, és az ebédelőkhöz fordult.

– Váratlanul – mondta, amitől mindenki hahotázni kezdett. – Váratlanul úgy alakult, hogy elszólítanak.

Nem – gondolta Ragna. – *Ez nem igaz.*

De igaz volt. Erőlködnie kellett, hogy el ne sírja magát.

– Később még visszajövök – mondta Wilf, és a kijárathoz ment.

Az ajtónál megállt, visszafordult. Az érzéke a hatásos időzítésekhez, az megmaradt.

– Jóval később – mondta.

A férfiak az oldalukat fogták a röhögéstől. Wilwulf kiment.

Wynstan, Degbert és Dreng sötétben és feltűnés nélkül hagyták el Shiringet, száron vezetve a lovaikat, amíg ki nem értek a városból. Csak néhány megbízható szolga tudott a távozásukról, és Wynstan minden eszközzel azon volt, hogy ez így is maradjon. Egy málhás lovat megpakoltak egy kis hordóval, egy zsákkal, étellel-itallal, de nem vittek magukkal fegyvereseket. Titkos és veszélyes küldetésben jártak.

Vigyáztak, nehogy felismerjék őket az úton. A névtelenséget megőrizni még kíséret nélkül sem volt könnyű. Degbert kopasz feje feltűnő volt, Dreng kappanhangja szintén, Wynstan a környék legismertebb emberei közé számított. Így hát vastag köpenyt kanyarítottak magukra, állukat elrejtették a szövet redőiben, és mélyen a homlokukba húzták a csuklyát, ami érthető volt a hideg, nyirkos februárban. Elsiettek a szembejövők mellett, nem álltak meg, hogy kicseréljék értesüléseiket, úgy, ahogyan ez

szokás volt az úton. Nem kértek szállást sörházban vagy monostorban, ahol meg kellett volna mutatniuk az arcukat. Az első éjszakát az erdőben töltötték, egy szénégető házában, mogorva, maguknak való embereknél, akik fizettek Wynstannek, hogy folytathassák a mesterségüket.

Ahogy közeledtek Dreng's Ferryhez, úgy nőtt a felismerés kockázata. A második napon, amikor már csak egy-két kilométer választotta el őket a helységtől, adódott egy veszélyes helyzet. Jött velük szemben egy család gyalogszerrel: az asszonyok egy babát hoztak, a férfi egy vödörre való angolnát, amit alighanem Bucca Fishnél vásárolt, és két másik gyerek baktatott utánuk.

– Ezt a családot ismerem – mormolta Dreng.

– Én is – csatlakozott Degbert.

Wynstan ügetésbe ugratta a lovát, társai szintúgy. A család iszkolt az út szélére. Wynstanék szó nélkül haladtak el mellettük. A családnak túl sürgős volt kitérnie a lópatkók elől, hogy alaposabban megnézhették volna a lovasokat. Wynstan úgy vélte, megúszták.

Hamarosan letértek az útról egy alig észrevehető csapásra a fák között.

Most Degbert állt az élre. Az erdő sűrűsödött, a lovasoknak le kellett szállniuk a nyeregből, száron vezetve a hátasaikat. Degbert egy vénséges, romos házhoz vezette őket, ahol egy erdész lakhatott valamikor, de már réges-régen meghalt. Az utazók a törött falak között, a félig leszakadt tető alatt kerestek menedéket a második éjszakán.

Dreng hozott egy nyaláb hullott gallyat, és tüzet csiholt. Degbert lepakolt a málhás lóról. A három ember tőlük telhetően kényelembe helyezte magát. Odakint leszállt az éjszaka.

Wynstan jól meghúzott egy palackot, körbeadta, majd utasításokat osztott.

– Nektek kell levinnetek a kátrányos hordót a faluba. Lovon nem szállíthatjátok, mert zajt csaphat.

– Én nem bírok el egy hordót! – jelentette ki Dreng. – Fáj a hátam. Egy viking…

– Tudom. Degbert is elviheti. Neked a rongyos zsák jut.

– Az is nehéznek látszik!

Wynstan elengedte a füle mellett a lamentálást.

– A feladat egyszerű. Megmártjátok a rongyokat a kátrányban, azután felkötitek a hídra, lehetőleg a kötelekre és a kisebb alkatrészekre. Alapos munkát végezzetek, jó szorosan kötözzétek oda, ne kapkodjatok. Ha mindet

felkötöttétek, gyújtsatok meg egy jó száraz gallyat, utána egyesével lobbantsátok lángra a rongyokat.

– Engem ez a rész aggaszt – mondta Degbert.

– Sötét éjszaka lesz. Pár égő rongy nem kelt föl senkit. Bőven van időtök. Ha az összes rongy ég, csendesen osonjatok fel a dombra. Ne csapjatok zajt, ne fussatok addig, amíg hallótávolságon belül vagytok. Én itt várlak benneteket a lovakkal.

– Tudni fogják, hogy én voltam – jelentette ki Dreng.

– Talán gyanúsítani fognak. Ostobaságodban tiltakoztál a híd ellen, holott a tiltakozásod eleve arra volt ítélve, hogy félresöpörjék, mint azt neked is tudnod kellett volna. – Wynstant időnként nagyon bőszítette a Dreng-félék hülyesége. – De utána eszükbe jut, hogy te Shiringben tartózkodtál, amikor a hidat felgyújtották. Két nappal korábban láttak az elöljáró csarnokában, és ugyanott látnak majd holnapután. Ha valaki lesz elég okos rájönni, hogy távolléted alatt megtehetted az utat Dreng's Ferrybe, és onnan vissza, majd én megesküszöm, hogy mindhárman egész idő alatt a püspöki palotában voltunk.

– A zsiványokat fogják hibáztatni – mondta Degbert.

Wynstan bólintott.

– A zsiványok nagyon hasznosak bűnbaknak.

– De ezért felköthetnek – mondta Dreng.

– Engem is! – vágta rá Degbert. – Ne vinnyogj már, a kedvedért csináljuk!

– Nem, nem a kedvemért. Azért csináljátok, mert gyűlölitek Aldredet. Mindketten.

Ez igaz volt.

Degbert gyűlölte Aldredet, amiért kirúgatta őt a kényelmes minsterből. Wynstan gyűlölete bonyolultabb érzés volt. Aldred újra és újra dacolt vele. Wynstan mindannyiszor megbüntette, ám Aldred sohasem tanult belőle. Ez az őrületbe kergette Wynstant. Tőle félniük kellett az embereknek. Azoknak, akik szembeszálltak vele, sohasem lett volna szabad boldogulniuk. Wynstan átkának meg kellett volna fognia őket. Ha Aldred képes ujjat húzni vele, másoknak is kedvük szottyanhat rá. Aldred repedés volt a falban, amely egy napon ledöntheti az egész házat.

Nyugalmat parancsolt magára.

– Kit érdekel, miért csináljuk? – Hiába erőltette az önuralmat, a düh annyira átütött a hangján, hogy Dreng és Degbert megriadt. – Egyikünket

sem fogják felakasztani – mondta mézesebben. – Ha kell, esküt teszek az ártatlanságunkra, és egy püspök esküje nagyon hatalmas dolog. – Ismét körbeadta a bort.

Egy kis idő múlva fát tett a tűzre, és utasította a másik kettőt, hogy dőljenek le pihenni.

– Én virrasztok – mondta.

Társai beburkolóztak a köpenyükbe, és leheveredtek. Wynstan továbbra is egyenes háttal ült. Ki kell majd találnia, mikor van éjfél. Bár talán a pontos óra nem is fontos. Lényeg, hogy a falusiak már legmélyebb álmukban legyenek, és a szerzeteseket több óra válassza el a hajnal előtti matutinumtól.

Nem volt jól, külön-külön érezte harmincöt éves testének minden szúrását és sajgását. Csakugyan szükséges a vadonban hálnia Degbertékkel? Persze hogy szükséges. Ügyelnie kell, hogy alapos és diszkrét munkát végezzenek. Minden fontos feladatnál az ő személyes ellenőrzése volt a siker egyetlen záloga.

Örült, hogy elment a csatába Garulffal. Ha ő nincs ott, biztosan megölik a fiút. Ezek olyan dolgok, amelyek nem illenek egy püspökhöz. Csakhogy Wynstan nem volt közönséges püspök.

Miközben várta, hogy elérkezzen az óra, komoran töprengett féltestvére, Wilf betegségén, és annak shiringi következményein. Ha mások nem is, de ő látta, hogy Wilf nem teljesen épült fel. Még mindig Ragna tolmácsolta az utasításait, ő döntötte el, mit csináljanak, aztán úgy állította be, hogy ő csak a férje óhajai szerint jár el. Wilf személyi testőrségének továbbra is Óriás Bern volt a parancsnoka, és Den seriff vezérelte a shiringi sereget, már ami maradt belőle. Wilf gyógyulása elsősorban arra szolgált, hogy megerősítse a felesége tekintélyét.

Wynstant és Wigelmet ügyesen félreállították. Saját körükben rendelkezhettek – Wynstan az egyházmegyében, Wigelm Combe-ben –, de kevés általános dologba szólhattak bele. Garulf felépült a sebeiből, ám a vikingektől elszenvedett gyászos vereség tönkretette a hírét. Nem számított hitelesnek. Gythát rég megfosztották minden befolyásától az erődben, ahol Ragna volt az úr és a parancsoló.

Wynstan pedig semmit sem tehetett ellene.

Nem volt nehéz virrasztani. A dühítően megoldhatatlan problémák mindig elvették az álmát. Időnként ivott a borból, de mindig csak keveset, és táplálta a tüzet, de csak annyira, hogy ne aludjon ki.

Amikor úgy vélte, hogy elmúlt éjfél, fölverte Drenget és Degbertet.

Brindle morgott az éjszakában. A hang nem egészen ébresztette föl Edgart. Félöntudatlan állapotában érzékelte a halk figyelmeztetést, amelyet a kutya olyankor hallatott, ha olyasvalaki ment el éjszaka a ház mellett, akinek a járását ismerte. Edgar ebből megértette, hogy nem szükséges reagálnia, és visszaaludt.

Valamivel később a kutya ugatni kezdett, és ez már más volt, sürgető, riadt hang, amely azt jelentette: *Gyorsan kelj fel, mert nagyon félek!*

Edgar égésszagot érzett.

Házában, mint minden angol házban, mindig füstös volt a levegő, de ez más volt, erősebb és édeskés. Az éberség első pillanatában kátrányra gondolt. A második pillanatban rádöbbent, hogy valami nagy baj történt, és rémülten felpattant.

Kivágta az ajtót, kilépett a házból. Elszörnyedve látta, honnan jön a szag: a híd égett. Tucatnyi helyen ugráltak eszelős kajánsággal a lángok, fent a hídon, és lent a folyó tükrében.

Edgar remekműve égett.

Mezítláb rohant le a dombról, szinte nem is érzékelve a hideget. A tűz magasabbra csapott abban a néhány percben, amíg leért a partra, de ő úgy gondolta, hogy a híd még megmenthető, ha elegendő vízzel oltják. Belelépett a folyóba, vizet merített a tenyerébe, ráloccsantotta egy égő deszkára.

Nyomban rá is jött, hogy ez reménytelen. Hagyta, hogy pár percig a vakrémület irányítsa. Megállt, lihegett, körülnézett. Az összes ház narancsvörös fényben úszott. Senki más nem volt ébren.

– Segítség! – ordította kétségbeesetten. – Ide gyorsan mindenki! Tűz van! Tűz van!

A sörházhoz rohant, dörömbölni kezdett az ajtón, és ordított. Hamarosan ajtót nyitott Blod. Szeme tágra nyílt a rémülettől, sötét haja csapzottan lógott.

– Hozzatok vödröket és fazekakat! – üvöltötte Edgar. – Gyorsan! – Blod imponáló lélekjelenléttel nyomban benyúlt az ajtó mögé, és a fiatalember kezébe nyomott egy favödröt.

Edgar lenyargalt a folyóhoz, és vödörből kezdte locsolni a lángokat. Pár másodperc múlva csatlakozott hozzá Blod és Ethel, aki egy nagy agyagkorsót hozott, meg a vaskondér súlyától tántorgó Leaf.

Jöttek más falusiak is: Bebbe, Bucca Fish, Cerdic és Ebba, Hadwine és Elfburg, a köteles Roper. Ahogy futottak le a folyóhoz, Edgar látta, hogy egyiknél sincs semmi.

– Edényeket! – ordította dühösen. – Ti félkegyelműek, hozzatok edényeket! – Azok észbe kaptak, hogy fazekak nélkül valóban nem sokra mennek, és visszaloholtak a házaikhoz.

A tűz gyorsan elharapózott. A kátrányszag már nem volt olyan átható, de a lapos csónakok lángba borultak, sőt a tölgyfa gerendák is kezdtek tüzet fogni.

Aztán előjött a monostorból Aldred és a nyomában a szerzetesek, mindenki fazékkal, lábossal, kisebb hordókkal.

– Menjetek folyásirányba! – mutatta Edgar. Aldred belevezette a szerzeteseket a folyóba, és locsolni kezdték a lángokat.

Hamarosan csatlakozott az egész falu. Akik tudtak úszni, átkeltek a hideg folyón, és a híd túlsó végéről vették fel a harcot a tűzvésszel, ám az innenső oldalon a kétségbeesett Edgar már látta, hogy vesztésre állnak.

Megérkezett Agatha anya és két apácája a zárda apró csónakján.

Leaf, Dreng idősebb felesége, aki valószínűleg ugyanolyan részeg volt, mint amilyen álmos, elcsigázottan vonszolta ki magát a folyóból. Edgar féltette, hogy beleeshet a tűzbe. Leaf térdre rogyott a folyóparti sárban, és oldalra dőlt. Sikerült kiegyenesednie, de a haja akkor már lángolt.

A fájdalomtól sikoltva felugrott és futásnak eredt, egyenesen el a folyótól, amely megmenthette volna. Ethel utánaszaladt, de Edgar fürgébb volt. Ledobta a vödrét, és rohant. Simán utolérte Leafet, ám az asszony addigra csúnyán összeégett, arcbőre feketedett, hasadozott. Edgar a földre lökte. Arra nem volt idő, hogy visszavigye a folyóhoz: Leaf nem bírná ki élve. Lerántotta magáról a tunikáját, és az asszony fejére csavarta, azonnal kioltva a lángokat.

Megjelent mellette Agatha főnökasszony. Lehajolt, gyöngéden lecsavarta Leaf fejéről Edgar ruháját. A megpörkölődött háziszőttes foltokban hozta magával Leaf bőrét és haját. Az apáca megérintette Leaf mellkasát, hogy dobog-e a szíve, aztán szomorúan megcsóválta a fejét.

Ethel sírni kezdett.

Edgar akkora reccsenést hallott, mintha egy óriás nyögne. Majd egy hatalmas csobbanás következett. Odafordult, és még láthatta, amint a híd túlsó vége a vízbe zuhan.

Észrevett valamit a parton, a leégett híd túlsó oldalán. Kíváncsi lett, hogy mi lehet. Lement a partra, nem törődve azzal, hogy anyaszült meztelen, és fölvette azt a valamit. Félig elégett rongydarab volt. Megszagolta, és beigazolódott a gyanúja. A rongyot szurokba áztatták.

A haldokló lángok világánál meglátta a fivéreit, Ermant és Eadbaldot, ahogy rohannak feléje a tanyáról. Cwenburg szorosan mögöttük jött, kezénél fogva vezetve a négyéves Winnie-t. A tizennyolc hónapos Beorn a karján ült. Most már csakugyan ott volt az egész falu.

Edgar megmutatta a rongyot Aldrednek.

– Ezt nézd.

Aldred először nem értette.

– Mi ez?

– Kátrányba mártott és meggyújtott rongy. Alighanem a vízbe esett, ami eloltotta.

– Vagyis eredetileg a hídhoz kötözték?

– Hát mit gondolsz, hogyan fogott tüzet? – Most már a falusiak is odajöttek, és figyelték, mit mond Edgar. – Nem volt vihar, nem volt villámlás. Egy ház kigyulladhat, mert a ház közepén mindig ég a tűz, de mi gyújthat fel egy hidat télvíz idején?

Pőre teste végre érzékelte a hideget. Vacogni kezdett.

– Ezt készakarva csinálták – vonta le a következtetést Aldred.

– Amikor észrevettem a tüzet, tucatnyi ponton égett a híd. Balesetnél egy tűzfészek van. Itt gyújtogattak.

– De ki?

– Drengnek kellett lennie – mondta Bucca Fish, aki ugyancsak fülelt. – Nem szenvedheti a hidat. – Bucca annál jobban szerette: a híd megsokszorozta a halpiac forgalmát.

Kövér Bebbe hallotta őket.

– Hát ha Dreng volt, akkor megölte a tulajdon feleségét – jelentette ki.

A barátok keresztet vetettek.

– Isten nyugtassa – szólt az öreg Tatwine.

– Dreng most éppen Shiringben van – ellenkezett Aldred. – Miként gyújthatta volna fel a hidat?

– Hát akkor ki csinálta? – kérdezte Edgar.

Senki se válaszolt.

Edgar nézte a haldódó lángokat, felmérte a kárt. A híd túlsó vége oda lett. Az innensőn még izzott a parázs, és a szerkezet meredeken megdőlt.

Ezt nem lehetett megjavítani.

Blod odajött hozzá egy köpennyel, amelyben Edgar nem ismerte fel azonnal a sajátját. Blodnak el kellett mennie érte a házához. A cipőjét is hozta.

Edgar a vállára kanyarította a köpenyt. Annyira didergett, hogy a cipővel már nem boldogult. Blod elébe térdelt, feladta a lábára.

– Köszönöm – mondta Edgar.

Aztán elsírta magát.

31. fejezet

1002. június

Ragna férfinyeregben ülve tekintett le a lováról Dreng's Ferry falura, ahol úgy meredezett a híd romja, mint bitófa a piactéren. A fekete deszkák megcsavarodtak és eltörtek. A túloldalon semmi se maradt, csak a mélyen beásott hídfő. A csónakok és a palló leszakadtak, megperzselt gerendák terítették be a partot. Az innenső oldalon még a helyükön voltak a lapos csónakok, de a keret és a palló rájuk omlott. Szomorú látvány volt, a tönkretett munka tragikus máglyája.

Nagyon sajnálta Edgart. Ha Outhenhamben vagy Shiringben találkoztak, olyan lelkesen beszélt a hídjáról, a folyami építkezés kihívásáról, hogy mennyi erő kell a megrakott társzekerek súlyának hordozásához, és milyen szép a jó ácsmunka. A lelkét adta bele ebbe a hídba. Hogy össze lehet törve!

Senki sem tudta, ki gyújtotta meg a tüzet, de Ragnának nem voltak kételyei, hogy ki állhatott mögötte. Egyedül Wynstan püspökbe szorult annyi rosszindulat, hogy ilyet tegyen, és neki van elég esze, hogy megússza.

Ragna azt remélte, hogy találkozhat Edgarral, és megbeszélhetik a kőbánya dolgait, de nem tudta, hogy a fiatalember itt van-e vagy Outhenhamben. Csalódás lesz, ha elkerülik egymást, bár ő nem Edgar miatt jött ide.

Megérintette Astrid oldalát a sarkával, és lassan lefelé indult a dombon a kíséretével. Wilwulf is eljött vele, és magával hozta Agnest, a komornát, mert Cat az erődben maradt, hogy vigyázzon a gyerekekre. Bern és hat fegyveres gondoskodott a védelmükről.

Wilf élete mostanában úgy telt, hogy a nappalokat Ragnával töltötte, aki gondoskodott róla, éjszaka pedig Carwennel hált, vagyis önző volt, mint rendesen: e tekintetben nem változott. Ragnát lakomaasztalnak tekintette, amelyről megeheti a legízletesebb falatot, a többit pedig otthagyhatja. Imádta a felesége testét, amíg el nem csábította egy másik test; még a szokottnál is jobban hagyatkozott az asszony eszére a kormányzásban, és

úgy viselkedett, mintha Ragnának annyi lelke lenne, mint a kedvenc lovának.

Férje testi felépülése óta Ragnában gyökeret vert a gyanú, hogy Wilwulf veszélyben forog, és ez a balsejtelem egyre erősödött. Azért jött Dreng’s Ferrybe, hogy tegyen ellene valamit. Volt egy terve, amelyhez most akart támogatást szerezni.

Dreng’s Ferry a készülő sörtől illatozott, ami gyakori volt errefelé. Ragna ellovagolt egy ház előtt, amelynek ajtajában ezüstös halak csillogtak egy kőlapon: a falunak megvolt az első boltja! A kicsi templom északi falához új kiugrót építettek.

Mire Wilf és Ragna megérkezett a monostorhoz, Aldred és a szerzetesek már felsorakoztak a fogadásukra. Wilf és a férfiak a monostorban kapnak éjszakai szállást; Ragna és Agnes átkel a Bélpoklos-szigetre, és az apácazárdában alszik, ahol Ragna roppant szívélyes fogadtatásra számíthat Agatha anyától.

Valamilyen okból eszébe jutott első találkozása Aldreddel, odahaza Cherbourg-ban. Aldred most is jóképű volt, de az arcán a gondoktól barázdák húzódtak, amelyeknek nyomuk sem volt öt éve. Ragna számításai szerint még nem volt negyven, de idősebbnek látszott.

Ragna üdvözölte a priort, és megkérdezte:

– A többiek itt vannak?

– Utasításaidnak megfelelően a templomban várakoznak – felelte Aldred.

Ragna a férjéhez fordult.

– Nem mennél le az istállóba az emberekkel? Ellenőrizned, hogy rendesen ellátják-e a lovakat?

– Okos gondolat – mondta Wilf.

Ragna és Aldred elment a templomhoz.

– Látom, kibővítettétek – jegyezte meg az asszony a bejáratnál.

– Hála az ingyen kőnek, amit tőled kaptunk, és a pallérnak, aki órákat vesz fizetség helyett.

– Edgarnak?

– Természetesen. Az új kereszthajóban van Szent Adolphus ereklyéinek kápolnája.

Bementek. A hajóban felállítottak egy kecskelábú asztalt, amelyen pergamen, tintásüveg, több lúdtoll és egy hegyezésre alkalmas tollkés várakozott. Az asztal melletti padon ült Modulf northwoodi püspök és Den, a királybíró.

Ragna biztosra vette, hogy Aldred támogatja a tervét. A szigorú arcú Den seriff előre a beleegyezését adta. Modulfban, az éles eszű, sovány emberben már nem volt ilyen biztos az asszony. Modulf támogatni fogja, ha értelmét látja a tervének, másképp nem.

– Köszönöm, atyám, és neked is, seriff, hogy hajlandók vagytok találkozni velem.

– Számomra ez mindig öröm, milady – biztosította Den.

– Fölöttébb kíváncsi vagyok ennek a rejtélyes meghívásnak az indokára – mondta óvatosan Modulf.

Ragna nyomban a tárgyra tért.

– Wilwulf elöljáró testileg már jól van, de a mai estebédnél magad is láthatod, hogy értelmének gyógyulása kétes. Annyit már most elmondhatok, hogy szellemileg nem az az ember, aki volt, és minden jel arra mutat, hogy nem is lesz ép.

Den bólintott.

– Már feltűnt…

– Pontosan mit értesz a „szellemileg” alatt? – kérdezte Modulf.

– Emlékezete megbízhatatlan, és baja van a számokkal, ezért kínos hibákat követ el. „Emmának” szólította Deormant, Northwood thánját, és ezer fontot kínált neki a lováért. Ha jelen vagyok, márpedig szinte mindig így van, nevetek rajta, és megpróbálom elütni a dolgot.

– Ez rossz hír – mondta Modulf.

– Bizonyos vagyok benne, hogy Wilf most már képtelen elvezényelni egy hadat a vikingek ellen.

– Pár perce megfigyeltem, hogy mikor azt mondtad, menjen le az istállóba az emberekkel, úgy engedelmeskedett, akár egy gyermek – jegyezte meg Aldred.

Ragna bólintott.

– A régi Wilf felháborodott volna azon, hogy a felesége utasítgatja. Kiveszett belőle minden harciasság.

– Ez már baj – mondta a seriff.

Ragna folytatta.

– Az emberek többnyire elfogadják a magyarázataimat, de ez nem lehet tartós. Az okosabbak már most észlelik a változást, úgy, ahogy ti, Den és Aldred. Hamarosan nyíltan fogják pertraktálni.

– Egy gyenge ealdorman lehetőséget jelent egy becsvágyó és gátlástalan thánnak – jelentette ki Den.

– Szerinted mi történhet, seriff? – kérdezte Aldred.

A seriff nem válaszolt.

– Én azt gondolom, hogy valaki meg fogja ölni – mondta Ragna.

Den alig észrevehetően biccentett. Ő is ezt gondolta, csak habozott kimondani.

Hosszú csend lett.

– De mit tehetünk ez ellen mi? Mármint Aldred, Den és én? – kérdezte végül Modulf.

Ragna magába fojtotta az elégedett sóhajt. Nyert, mert meggyőzte a püspököt, hogy baj van. Most már csak el kell adnia Modulfnak a saját megoldását.

– Szerintem van rá mód, hogy megvédjük – mondta. – Wilf végrendelkezni fog. A testamentum angolul lesz, hogy ő is elolvashassa.

– Meg én is – jelezte a seriff. A nemesek meg a királyi tisztviselők közül sokan tudtak olvasni angolul, de latinul már nem.

– És mi lesz a testamentumban? – kérdezte Modulf.

– Kinevezi Osbert fiunkat vagyona és az elöljáróság örökösének. Osbert nagykorúságáig én leszek teljes jogkörrel a gyámja. Wilf ezt jóváhagyja a mai napon, itt, a templomban, én pedig felkérlek titeket, hogy legyetek tanúi, és írjátok alá a végrendeletet.

– Én nem vagyok világi ember – mondta Modulf. – Sajnos, nem értem, hogyan menti ez meg Wilwulfot az orgyilkosságtól.

– Wilf meggyilkolásának egyetlen indoka a remény, hogy a tettes követheti az elöljáróságban. Ennek veszi elejét a végrendelet azzal, hogy Osbertet teszi meg a leendő ealdormanná.

– Egy ilyen végrendelet nem lesz érvényes, amíg nem hagyja jóvá a király – figyelmeztette Den, aki az uralkodót képviselte Shiringben.

– Igaz – felelte Ragna. – Így amint elláttátok aláírásotokkal, elviszem Ethelred királyhoz, és könyörgök neki, hogy hagyja jóvá.

– Egyetért majd a király? – kérdezte Modulf.

– Az öröklés nem vér szerint történik – magyarázta Den. – A király előjoga kinevezni az ealdormant.

– Nem tudom, mit fog szólni a király – mondta Ragna. – Annyit tudok, hogy kérnem kell.

– Nem tudja valaki, hogy hol tartózkodik most a király? – kérdezte Aldred.

A seriff tudta.

– Történetesen éppen délnek jön. Három hét múlva Sherborne-ban lesz.
– Ott járulok elébe – jelentette ki Ragna.

Edgar tudta, hogy Ragna megérkezett Dreng’s Ferrybe, de nem volt biztos benne, hogy fogja-e látni az asszonyt. Wilwulffal jött ide, azért, hogy találkozzanak a monostorban két nemessel, akiknek a kilétét titokban tartották. Annál nagyobb volt a meglepetése és az öröme, amikor Ragna belépett a házába.

Mintha a nap bukkant volna elő egy felhő mögül. Elakadt a lélegzete, mintha dombnak fölfelé futott volna. Ragna rámosolygott, és Edgar volt a legboldogabb ember a föld kerekén.

Ragna körülnézett, és Edgar hirtelen az asszony szemével látta a házat: a szép rendben sorakozó szerszámokat a falon, a kis boroshordót, a sajtosládát, a kondért a tűz felett, amelyből finom zöldfűszeres illat áradt, és Brindle-t, aki barátságosan csóválta a farkát.

– Gyönyörű! – mutatott Ragna az asztalon álló dobozra, amelyet Edgar készített, és két összefonódó kígyót faragott rá, a bölcsesség jelképét. – Mit tartasz ebben a szépségben?

– Valami értékeset. A te ajándékodat. – Edgar felnyitotta a dobozt.

Egy *Enigmata* című könyvecske volt benne, verses találós kérdések gyűjteménye, Ragna egyik kedvence. Akkor ajándékozta a fiatalembernek, amikor Edgar olvasni tanult.

– Nem is tudtam, hogy külön dobozt készítettél neki. De kedves!

– Én lehetek Angliában az egyetlen pallér, akinek könyve van.

Ragna ismét ráragyogtatta azt a mosolyt.

– Edgar, Isten nem teremtett még egy olyat, mint te.

Edgar fülig vörösödött.

– Úgy sajnálom, hogy leégett a híd! – folytatta az asszony. – Biztos, hogy Wynstannek volt valami köze hozzá!

– Egyetértek.

– Nem tudnád újjáépíteni?

– De igen, de mi értelme lenne? Ismét felgyújthatják. Egyszer megúszta, másodszor is megpróbálhatja.

– Gondolom.

Edgarnak fájt a hídról beszélni. Másra terelte a szót.

– Hogy vagy?

Ragna mintha a szokványos válaszra készült volna, aztán meggondolta magát.

– Megmondom neked az igazat: nyomorúságosan.

Edgar meghökkent. Ez nagyon bizalmas közlés volt.

– Sajnálattal hallom. Mi történt?

– Wilwulf nem szeret, azt se tudom, szeretett-e valaha úgy, ahogyan én értelmezem ezt a szót.

– De hát… olyan boldognak látszottatok.

– Ó, egy darabig nem tudott betelni velem, de az megkopott. Most úgy bánik velem, mint valamelyik barátjával. Egy év óta nem jött az ágyamhoz.

Edgar ennek akaratlanul is örült. Méltatlan gondolat volt, remélhetőleg nem ült ki az arcára.

Az asszony nem látszott észrevenni.

– Éjszakára jobban kedveli a rabszolgalányát – mondta megvetően. – Tizennégy éves.

Edgar szerette volna kifejezni őszinte együttérzését, de nehezen talált szavakat.

– Hát ez szégyen – mondta.

Ragna most már nem titkolta a haragját.

– Nem ezt fogadtuk egymásnak! Én sose egyeztem bele effajta házasságba!

Edgar beszéltetni akarta, hogy többet tudjon meg.

– Most mit érzel Wilf iránt?

– Sokáig próbáltam szeretni, reménykedtem, hogy visszahódítom, arról álmodtam, hogy megunja a többieket. De most valami más történt. A seb, amit tavaly kapott a fejére, kárt tett az agyában. A férfi, akihez feleségül mentem, eltűnt. Sokszor azt se tudom, emlékszik-e rá egyáltalán, hogy én vagyok a felesége. Inkább úgy kezel, mint az anyját. – Könnyek szöktek a szemébe.

Edgar tétován kinyújtotta a kezét. Ragna nem húzódott el. Edgar megfogta a két kicsi kezet, és lázba jött, amikor az asszony viszonozta a szorítását. Ha Ragnát nézte, közelebb érezte magát a boldogsághoz, mint bármikor. Ragna szeméből kicsordultak a könnyek, és lefutottak az arcán, mint az esőcseppek a rózsaszirmon. Vonásai eltorzultak a fájdalomtól, ám Edgar sose látta szebbnek. Sokáig álltak így.

Végül Ragna azt mondta:

– De még mindig férjes asszony vagyok.
És elhúzta a kezét.
Edgar hallgatott.
Ragna megtörölte az arcát a ruhája ujjával.
– Kaphatok egy korty bort?
– Bármit. – Edgar bort csapolt a hordócskából egy fakupába.
Ragna megitta, majd visszaadta a kupát.
– Köszönöm. – Kezdett megnyugodni. – Át kell kelnem a folyón a zárdába.
Edgar mosolygott.
– Ne hagyd, hogy Agatha anya túlzásba vigye a csókolózást. – Agathát mindenki kedvelte, noha volt egy gyöngéje.
– Időnként vigasztaló, ha szeretik az embert – jegyezte meg Ragna, és olyan nyíltan nézett Edgarra, amiből az megértette, hogy ez egyformán vonatkozik rá és Agathára. Mintha főbe kólintották volna. Időre volt szüksége, hogy átgondolja ezt.
– Milyen vagyok? – kérdezte rövid hallgatás után az asszony. – Kitalálják, hogy mit csináltunk?
Ugyan mit?, gondolta Edgar.
– Szép vagy – mondta. Micsoda buta közhely. – Olyan vagy, mint egy szomorú angyal.
– Bár lenne olyan hatalmam, mint egy angyalnak – mondta Ragna. – Gondolj bele, mi mindent tudnék csinálni.
– Mit csinálnál elsőnek?
Ragna csak mosolygott. Megrázta a fejét, sarkon fordult, és elment.

Wynstan ismét találkozott Agnesszel a szentély egyik sarkában, az oltár közelében, ahol nem láthatták őket a hajóból. Az oltáron ott volt a Biblia; Wynstan lába mellett egy láda állt, amelyben a szenteltvizet és az ostyát tartották. A püspök nem ódzkodott attól, hogy a templom legszentebb részében intézze a világi ügyeit. Ő Jahvét tisztelte, az Ótestamentum istenét, aki elrendelte a kánaániták kiirtását. Amit meg kell tenni, azt meg kell tenni, és Istennek nincs szüksége a picsogókra. Wynstan így hitte.
Agnes izgatott volt, ámbár ideges.

– Nem ismerem az egész történetet, de akkor is el kell mondanom – lelkendezte.

– Bölcs asszony vagy – dicsérte Wynstan. Agnesnek egy csepp esze sem volt, de valamivel le kellett hűteni. – Csak mondd el, mi történt, és én majd kihüvelyezem a jelentőségét.

– Ragna elment Dreng's Ferrybe!

Ezt Wynstan is hallotta, csak nem értette. Mit keresne Ragna abban az eldugott fészekben? Gyengéje volt az ottani fiatal pallér, de Wynstan bizonyosra vette, hogy nem fekszik le vele.

– Mit csinált ott?

– Ő és Wilf találkozott Aldreddel és két másik emberrel. Titkolni akarták, hogy kik azok, de hát az egy kis hely, így láttam őket! A northwoodi Modulf püspök és Den seriff voltak!

Wynstan összevonta a szemöldökét. Ez érdekes tény volt, csak több kérdést vetett föl, mint amennyit megválaszolt.

– Hallottál valamit a találkozó céljáról?

– Nem, de azt hiszem, hogy aláírtak valami pergament!

– Írásos megegyezés – tűnődött Wynstan. – Gondolom, te nem láttad.

Agnes elmosolyodott.

– Mi hasznom lett volna belőle?

Hát persze, nem tud olvasni.

– Érdekelne, mit akar az a francia szuka – gondolkozott fennhangon Wynstan. Az írások többsége földekről szólt, amelyeket eladtak, bérbe adtak vagy valakinek adományoztak. Talán rábeszélte Ragna a férjét, hogy jámbor adományként ruházzanak át valamilyen földet Aldred priorra vagy Modulf püspökre? De ahhoz nem kellett volna titkos találkozó. Írhatnak házassági szerződést, ha valamilyen ingatlan gazdát cserél, ám Dreng's Ferryben nem volt nagy lakodalom. A születéseket nem tartották nyilván, még a királyokét sem, de a halálozásokat igen – és írtak testamentumokat. Valaki végrendelkezett? Ragnának kellett rábeszélnie Wilfet, hogy tegye meg. Wilf nem heverte ki tökéletesen a fejsérülését, és még belehalhat.

Minél többet gondolkozott Wynstan, annál bizonyosabb lett benne, hogy Ragna azért hívta össze a titkos találkozót, mert meg akarta íratni és tanúkkal akarta hitelesíttetni az elöljáró végrendeletét.

Csak az a baj, hogy egy nemesember végrendelete nem sokat ér. A nemesség birtokaival – az özvegyeket is beleértve – a király rendelkezik. Vagyis a testamentum érvénytelen, hacsak nem szentesíti előre a király.

– Mondtak valamit arról, hogy a király elé járulnak? – kérdezte Wynstan.

– Honnan tudtad? – kérdezte Agnes. – Jaj, de okos vagy! Igen, hallottam, amikor Modulf püspök azt mondta, hogy majd találkoznak Ragnával Sherborne-ban, amikor ott lesz a király!

– Ez az – mondta határozottan Wynstan. – Megírta Wilf testamentumát, hitelesíttette egy püspökkel, egy királybíróval meg egy priorral, és most kérni fogja az uralkodó jóváhagyását.

– De miért tenne ilyet?

– Azt hiszi, hogy Wilf nemsokára meghal, és azt akarja, hogy az ő fia örököljön. – Wynstan tovább töprengett. – Bizonyosan rá kellett vennie Wilfet, hogy amíg Osbert nagykorú nem lesz, nevezze ki őt régenssé.

– De hát Garulf is a fia Wilfnek, és húszéves! Csak jobban megfelel a királynak, mint egy gyerek!

– Sajnálatos módon Garulf hülye, és ezt Ethelred is tudja. Tavaly a shiringi katonaság nagyobb részét elvesztette egy meggondolatlan ütközetben. Ethelred tombolt, hogy ennyi harcképes embert elpocsékoltak. Ragna csak egy asszony, de olyan okos, mint a macska, és a király valószínűleg inkább az ő kezébe adja a vezetést, mint Garulféba.

– Te mindent tudsz – mondta rajongva Agnes.

Imádattal nézett a püspökre, akinek a fejében megfordult, nem kéne-e megjutalmazni ezt a látványos epedést, aztán úgy döntött, okosabb lesz váratni a nőt. Úgy érintette meg Agnes arcát, mintha becéző szavakat akarna turbékolni, de csak annyit kérdezett:

– Hol tartana Ragna egy ilyen okmányt?

– Hát a házban, a lezárt ládában a pénze mellett – susogta lázasan Agnes.

Wynstan csókot lehelt az ajkára.

– Köszönöm – mondta. – Jobb lesz, ha most elmész.

Nézte, hogyan távolodik. Kellemesen vékony alakja volt. Egy napon talán megadja neki, amire annyira vágyik.

Ám a hír, amelyet Agnes hozott, nem volt holmi csip-csup szóbeszéd, mert hatalmas családjuk végleges bukását jelenthette. Meg kellett beszélnie az öccsével. Wigelm történetesen éppen Shiringben tartózkodott, és a püspöki palotában szállt meg. Ám Wynstannek a tanácskozás előtt szüksége volt egy haditervre, ezért magányosan meghúzta magát a székesegyházban, és örült, hogy zavartalanul gondolkozhat.

Minél tovább tépelődött, annál tisztábban látta, hogy bajainak sosem lesz vége, hacsak nem pusztítja el Ragnát. Nem csak a testamentum miatt.

Ragnának mint a megrokkant elöljáró feleségének van saját hatalma, és elég erős és elszánt, hogy a lehető legtöbbet hozza ki belőle.

Akármiként dönt is Wynstan, gyorsan kell lépnie. Ha Ethelred egyszer jóváhagyja a végrendeletet, annak a rendelkezései kőbe vannak vésve; onnantól kezdve Wynstan semmin sem változtathat. Ragna tehát még csak meg se mutathatja az okmányt a királynak!

Ethelredet tizennyolc nap múlva várják Sherborne-ba.

Wynstan kijött a székesegyházból, és átvágott a piactéren a palotájához. Wigelm az emeleten ült egy padon, és a tőrét élesítette. Felnézett a bátyjára, és azt kérdezte:

– Hát te mitől vagy ilyen savanyú?

Wynstan kizavart két szolgát, becsukta az ajtót.

– Mindjárt savanyú leszel te is, csak figyelj! – Azzal elmondta, mit hallott Agnestől.

– Ethelred királynak sose szabad látnia azt a végrendeletet! – kiáltotta Wigelm.

– Nyilvánvaló – bólogatott Wynstan. – Ez kés a nyakamon, és a tiéden.

– El kell lopnunk a végrendeletet, és meg kell semmisítenünk – mondta Wigelm rövid töprengés után.

Wynstan sóhajtott. Időnként úgy rémlett neki, hogy ebben a családban ő az egyetlen, akinek van esze.

– Az emberek épp az ilyen eshetőség ellen készíttetnek másolatokat. Feltételezem, hogy mind a három tanú a saját másolatával távozott Dreng’s Ferryből. Abban a valószínűtlen esetben, ha nincs másolat, Ragna egyszerűen ír egy másik testamentumot, és azt is hitelesítteti.

Wigelm sértődött képet vágott, szokása szerint.

– De hát akkor mit tehetünk?

– Nem hagyhatjuk, hogy ez a helyzet így maradjon.

– Egyetértek.

– Meg kell törnünk Ragna hatalmát.

– Támogatom!

Wynstan lépésenként vezette az öccsét.

– Márpedig ő Wilftől kapja a hatalmát.

– Amit nem akarunk elvenni a bátyánktól.

– Nem – sóhajtott Wynstan. – Nagyon nem szívesen mondok ilyet, de ha Wilf hamarosan meghalna, többé nem lenne semmi gondunk.

Wigelm a vállát vonogatta.

– Az pedig Isten kezében van, ahogy ti, papok szeretitek mondogatni.
– Talán.
– Tessék?
– A távozását lehetne siettetni.
Wigelm bambán nézett.
– Miről beszélsz?
– Erre csak egy válasz létezik.
– Köpd már ki, Wynstan!
– Meg kell ölnünk Wilfet.
– Hahaha!
– Komolyan beszélek.
Wigelm megdöbbent.
– De hát a testvérünk!
– Féltestvérünk, és kezd elmenni az esze. Többé-kevésbé a normann ringyó parancsol neki, amit maga Wilf is restellne, ha nem hibbant volna meg máris annyira, hogy azt se tudja, mi történik. Csak jót cselekszünk vele, ha megszabadítjuk ettől az élettől.
– De hát… – Wigelm lehalkította a hangját, pedig csak ketten voltak a szobában. – Megölni egy testvért!
– Amit meg kell tenni, azt meg kell tenni.
– Ez nem lehetséges – jelentette ki Wigelm. – Szó sem lehet róla. Találj ki valami mást. Te vagy a nagy gondolkodó.
– Azt gondolom, hogy nagyon utálnád, ha leváltanának a combe-i bíróságból, és olyasvalakinek adnák a tisztséget, aki nem fölözi le az adók ötödét, hanem hiánytalanul továbbítja őket az ealdormannak.
– Ragna leváltana?
– Szempillantás alatt. Már eddig megtette volna, csak hát senki sem hinné el, hogy Wilf is beleegyezett. Ám ha Wilf nincsen többé…
Wigelm ismét töprengett egy sort.
– Ethelred király úgyse engedné.
– Miért ne? – kérdezte Wynstan. – Ő is megtette.
– Hallottam valamiféle históriát.
– Huszonnégy éve Ethelred féltestvére, Edward volt a király. Ethelred az anyjánál, Elthfrythnél, a király mostohaanyjánál lakott. Amikor Edward elment meglátogatni őket, Elthfryth fegyveresei meggyilkolták. Egy évre rá megkoronázták Ethelredet.
– De hiszen akkor még csak tizenkettő volt.

A püspök vállat vont.

– Fiatal volt? Igen. Ártatlan? Isten tudja.

Wigelm továbbra is kételkedett.

– Akkor sem ölhetjük meg Wilfet. Egész testőrcsapata van, és Óriás Bern a parancsnokuk, aki normann, és Ragna hűséges szolgája.

Egy napon majd nem leszek itt, hogy én használjam az eszemet a család helyett, gondolta Wynstan. *Kíváncsi lennék, mit csinálnak akkor? Csak állnak és kérődznek, mint az ökörfogat, ha elmegy a szántóvető?*

– Az ölés könnyű – mondta. – Ami utána jön, az lesz a nehéz. Abban a pillanatban cselekednünk kell, amint Wilf meghalt, és Ragna még kábult a megrázkódtatástól. Nem azért iktatjuk ki Wilfet, hogy az asszony rögtön átvegye a kormányt. Meg kell szereznünk Shiring uralmát, mielőtt Ragna összeszedi magát.

– Hogyan csináljuk?

– Szükségünk van egy tervre.

Ragna vegyes érzésekkel fogadta a tervezett lakomát.

Gytha azzal az egyébként észszerű javaslattal hozakodott elő, hogy ünnepeljék meg Wilf felépülését.

– Hadd tudja mindenki, hogy ismét ép és egészséges!

Wilf persze egyik sem volt, de a látszat nagyon fontos. Ám Ragna nem szerette, ha a férje berúg, mert olyankor még egy normális részegnél is nagyobb zagyvaságokat hordott össze.

– Miféle ünneplésre gondolsz? – próbálta húzni az időt.

– Lakomára – felelte Gytha. – Olyanra, amit *ő* szeret – tette hozzá célzatosan. – Nem dalnokokkal, hanem táncosnőkkel.

Elvégre Wilfnek is joga van egy kis szórakozáshoz – gondolta Ragna bűntudatosan.

– Meg egy zsonglőrrel – mondta. – Esetleg egy pojácával?

– Tudtam, hogy egyetértesz! – vágta rá Gytha, és ezzel a kérdés eldőlt.

– Július első napján kell indulnom Sherborne-ba – mondta Ragna. – Csináljuk az előtte való este.

Reggel átgondolta a terveit, és becsomagolt. Felkészült a másnapi indulásra, már csak az esti lakomát kellett végigülnie.

Gytha felajánlott egy hordó mézbort az ünnepi alkalomra. Az erjesztett mézből készült italtól, amely egyszerre volt édes és erős, hamar be lehetett rúgni. Ragna megtiltotta volna, ha rajta múlik, de most már nem akart ünneprontónak látszani, ezért nem tiltakozott, csak reménykedett, hogy Wilf nem iszik túl sokat. Beszélt Bernnel, és ráparancsolt, hogy maradjon józan, mert hátha ügyelni kell az úrra.

Wilf és testvérei jókedvűek voltak, de Ragna megkönnyebbülésére mérsékelten ittak. Némelyik fegyveres már nem volt ilyen belátó, mert számukra ritka finomságot jelentett a mézbor, így igencsak duhaj hangulat kerekedett.

A pojáca nagyon mulatságos volt, habár veszélyesen közel járt ahhoz, hogy csúfot űzzön Wynstanből, amikor a papot játszva előbb megáldotta, majd megcsöcsörészte az egyik táncosnőt. Szerencsére Wynstan nem sértődött meg, és ugyanolyan harsányan hahotázott, mint a többiek.

Besötétedett, meggyújtották a lámpásokat, az asztalról leszedték az edényeket, és az ivás folytatódott. Egyeseknek alhatnékja, másoknak bakhatnékja lett. A kamaszok cicáztak, az asszonyok kuncogtak, amikor barátnőik férjei kisebb helytelenkedéseket engedtek meg maguknak. A nagyobb helytelenkedésekre odakint, a sötétben került sor.

Wilf kezdett fáradtnak látszani. Ragna éppen javasolni akarta, hogy Bern támogassa el az ágyáig, de Wynstan és Wigelm megelőzték: kétfelől karon fogták a bátyjukat, és kikísérték.

Carwen a sarkukban loholt.

Ragna intett Bernnek.

– A testőrök többé-kevésbé berúgtak – mondta. – Őrködnöd kell egész éjszaka.

– Igenis, Madame – mondta Bern.

– Holnap délelőtt kialhatod magad.

– Köszönöm.

– Jó éjszakát, Bern.

– Jó éjszakát, Madame.

Wynstan és Wigelm elment az anyjuk házába, és ott üldögélt kora hajnalig, felületes fecsegéssel múlatva az időt, hogy ne aludjanak el.

Wynstan kifejtette a tervüket Gythának, aki elszörnyedt és megbotránkozott, hogy a fiai meg akarják gyilkolni a mostohafiát. Vitába szállt Wynstan következtetésével a Dreng’s Ferryben aláírt okmányról; honnan tudja Wynstan, hogy az Wilf végakarata? Ebben a kérdésben Wynstannek történetesen rendelkezésére állt a cáfolhatatlan bizonyíték. Modulf püspök volt olyan indiszkrét elfecsegni a szomszédjának, a northwoodi Deorman thánnak, aki továbbadta Wynstannek.

Gytha végül beleegyezett a tervbe, mint azt a fia előre tudta.

– Amit meg kell tenni, azt meg kell tenni – mondta az asszony, de azért továbbra is nyugtalannak látszott.

Wynstan ideges volt. Ha becsúszik egy komoly hiba, és kiderül az összeesküvés, őt és Wigelmet kivégzik árulásért.

Megpróbálta számba venni az összes lehetséges akadályt, és kitervelni, miként küszöbölje ki őket, de mindig maradtak váratlan bökkenők, és ettől egy pillanatra se lazulhattak el az idegei.

Amikor úgy vélte, hogy elérkezett az idő, felállt. Fogta a lámpát, a szíjat és a kis batyut, amelyeket korábban összekészített.

Wigelm ugyancsak feltápászkodott, és idegesen megérintette az övén függő, hosszú tőrt.

– Úgy csináljátok, hogy ne szenvedjen, jó?

– Majd igyekszem – felelte Wigelm.

– Nem a fiam, de szerettem az apját. Ezt ne feledjétek.

– Nem feledjük, anyám – mondta Wynstan.

A testvérek kiléptek a házból.

Most vagy soha, gondolta Wynstan.

Wilf házánál mindig három őr posztolt: egy az ajtóban, kettő az épület elülső sarkainál. Wigelm két éjszakán át figyelte őket, hol Gytha házából, a falak résein át, hol a gyakori vizelések közben. Azt látta, hogy a három őr leginkább a hátát a falnak vetve üldögél, és gyakran elbólint. Ma éjszaka valószínűleg tökrészegek lesznek, és azt se veszik észre, hogy két gyilkos bemegy a házba, amelyet őrizniük kellene. Wynstan azért összeállított egy mesét arra az esetre, ha az őrök ébren lennének.

Az őrök nem voltak ébren, viszont a püspök megdöbbenésére Óriás Bern állt Wilf ajtaja előtt.

– Adjon isten, püspök uram és nemes thán – mondta Bern franciás kiejtésével.

– Neked is. – Wynstan összeszedte magát, és bedobta a tartalék tervet, amelyet az őrök ébrenlétére számítva agyalt ki. – Fel kell keltenünk Wilfet – mondta halkan, de érthetően. – Váratlan esemény. – A két másik őrre pillantott, akik mélyen aludtak tovább. Váratlan ihlet szállta meg. – Gyere be te is velünk! – hívta az Óriást. – Ezt neked is hallanod kell.

– Igen, uram. – Bern tanácstalannak látszott, amire meg is volt az oka, mert miként szerezhettek tudomást a testvérek valamilyen váratlan eseményről éjnek idején, amikor semmiféle hírnök sem érkezett az erődbe? Összevonta a szemöldökét, de azért ajtót nyitott. Az volt a feladata, hogy megvédje Wilfet, de az meg nem fordult volna a fejében, hogy a tulajdon testvéreitől féltse az ealdormant.

Wynstan pontosan tudta, minek kell történnie, ami ellensúlyozza Bern váratlan közbelépését – neki nem kellett magyarázni –, de vajon Wigelm rájön? Csak remélni tudta.

A püspök bement, halkan lépkedve a szalmán. Wilf és Carwen betakarózva aludt az ágyon. Wynstan az asztalra tette a lámpát meg a zacskót, de a szíjat a kezében tartotta, és megfordult.

Bern éppen az ajtót csukta. Wigelm a késéért nyúlt. Wynstan neszt hallott az ágyból.

Odanézett, és látta, hogy Carwen kinyitja a szemét.

A püspök két kézre fogta a szíjat, és lábnyira kiengedte, egyidejűleg feltérdelve a rableány mellé. Carwen gyorsan felébredt, rémült arccal felült, és kinyitotta a száját, hogy kiáltson. Wynstan átdobta a lány fején a szíjat, bele Carwen nyitott szájába, mint egy zablát, és keményen megrántotta. A felpeckelt szájú Carwen csak gurgulázhatott kétségbeesetten. Wynstan szorosabban megcsavarta a pecket, és hátranézett.

Wigelm éppen átvágta Bern torkát hosszú késének hatalmas csapásával. *Jól van,* gondolta Wynstan. Öccse félreugrott a kilövellő vér elől. Bern összeesett. Egyetlen hangot sem adott, csak a teste puffant a földön.

Ez az, gondolta Wynstan. *Most már nincs visszaút.*

Visszafordult az ágyhoz, amelyben Wilf most ébredezett. Carwen kétségbeesettebben gurgulázott. Wilf szemhéja felpattant. Még beszűkült értelmével is felfogta, mi történik körülötte. Úgy ült fel, mintha megrúgták volna, és a késéért kapott.

Wigelm gyorsabb volt. Két lépéssel az ágynál termett, és akkor vetette rá magát Wilfre, amikor a bátyja megragadta a kését. Széles ívben lecsapott,

ám Wilf fölemelte a bal karját, és hárította a döfést, aztán ő támadott, de Wigelm kitért előle.

Wigelm újabb vágásra készült, amikor Carwen váratlanul megtámadta. Wynstan meghökkent: ezek szerint nem tartotta olyan szoros pórázon, mint hitte. Úgy, ahogy volt, felpeckelt szájjal nekiesett Wigelmnek, az öklével püfölte, és meg akarta karmolni. Wynstan észbe kapott, visszarántotta a szíjjal a lányt, aztán ráugrott, és két térddel nyomta az ágyhoz. A jobbjával megcsavarta a szíjat, a bal kezével kivonta a saját tőrét.

Wilf és Wigelm még mindig viaskodott: egyiknek sem sikerült súlyosabb sebet ejtenie a másikon. A püspök látta, hogy Wilf ordításra tátja a száját. Az végzetes lenne: a terv néma gyilkossággal számolt. Wynstan hozzáhajolt, és annyi erővel, amennyi a bal karjától kitelt, beledöfte a kést Wilf szájába, és addig nyomta a torkában, ameddig csak bírta. Az üvöltés szinte előbb elnémult, semhogy felharsant volna.

Wynstan egy percre megbénult az iszonyattól. Látta Wilf szemében a fejvesztett rémületet és az iszonyatos fájdalmat. Kirántotta a kést, mintha ezzel mérsékelhetné tettének ocsmányságát.

Wilf fojtottan felhördült kínjában. Vér buggyant ki a szájából, vonaglott, de nem halt meg. Wynstan forgott csatákban, így tudta, hogy végzetes sebbel is sokáig szenvedhet az ember, mielőtt megváltaná a halál. Meg kellett volna szabadítania Wilfet a gyötrelmektől, de nem bírta rávenni magát.

Végül Wigelm adta meg a kegyelemdöfést, egyenesen Wilf szívébe. A penge tövig eltűnt Wilf mellkasában, és azon nyomban elnémította.

– Isten bocsásson meg nekünk – mondta Wigelm.

Carwen sírni kezdett.

Wynstan feszülten figyelt. Semmit sem hallott kívülről. A gyilkosság olyan csendben történt, hogy semmi sem zavarta meg az őrök részeg álmát.

A püspök mély lélegzetet vett, és összeszedte magát.

– Ez csupán a kezdet – mondta.

Lemászott Carwenről, és a szíjnál fogva felállította.

– Most pedig jól figyelj rám! – parancsolta.

A lány rémülten meredt rá. Két ember halálát nézte végig, és azt hitte, ő lesz a következő.

– Bólintsál, ha megértetted – folytatta Wynstan.

Carwen hevesen bólogatott.

– Wigelm és én esküt fogunk tenni, hogy te gyilkoltad meg Wilfet.

A lány vadul rázta a fejét.
– Tagadhatod. Elmondhatod mindenkinek az igazságot arról, hogy mi történt ma éjszaka. Megvádolhatsz engem és Wigelmet hidegvérrel elkövetett gyilkosságért.
Carwen nem értette.
– De ki hiszi el neked? Egy rabszolga esküje semmi – és kétszeresen semmi egy püspökével szemben.
Látta, hogy Carwen most már érti. A megértést nyomban követte a kétségbeesés.
– Tehát felfogod, milyen helyzetben vagy – állapította meg elégedetten Wynstan. – Én viszont felkínálok neked egy esélyt. Hagyom, hogy megszökj.
A lány hitetlenül meredt rá.
– Két perc múlva elhagyod az erődöt, és távozol Shiringből a glastonburyi úton. Éjszaka mész, nappal elbújsz az erdőben.
Carwen az ajtóra pillantott, mintha arról akarna meggyőződni, hogy ott van-e.
Wynstan nem akarta, hogy elfogják, ezért összekészített pár hasznos dolgot.
– Vedd el azt a batyut az asztalról, a lámpa mellől – mondta. – Kenyér és sonka van benne, hogy két napig ne legyen gondod az élelemre. Van még benne húsz ezüstpenny, de addig ne költs belőle, amíg nem vagy nagyon messze innen.
Látta Carwen tekintetéből, hogy érti.
– Ha találkozol valakivel, azt mondd neki, hogy Bristolba mész a férjedhez, aki tengerész. Bristolban fogadhatsz csónakot, ami átvisz Walesbe, és ott már biztonságban leszel.
A lány bólintott, ezúttal lassan. Felfogta és jól átgondolta, mit jelent, amit hallott.
Wynstan a torkának szegezte a kést.
– Most kiveszem a szájadból a pecket, de ha sikoltasz, az lesz életed utolsó hangja.
Carwen ismét bólintott.
Wynstan elengedte a szíjat.
Carwen nyeldekelt, és dörgölte az arcát, amelyen piros csíkot hagyott a bőr.

Wynstan észrevette, hogy Wigelmnek véres a keze és az arca. Nyilván rajta is maradtak áruló nyomok. Állt az asztalon egy tál víz; gyorsan megmosakodott benne, és intett az öccsének, hogy ő is tegye azt. Alighanem a ruhájukra is jutott a vérből, de Wigelm barnát viselt, Wynstan feketét, úgyhogy csak érdektelen pecsétnek fog tűnni.

Mivel a tálban rózsaszínre változott a vér, Wynstan kiöntötte a padlóra. Majd azt mondta Carwennek:

– Vedd föl a cipőd és a köpenyed.

A lány engedelmeskedett.

Wynstan a kezébe nyomta a batyut.

– Most kinyitjuk az ajtót. Ha a másik két őr felébredt, Wigelm és én megöljük őket. Ha alszanak, lábujjhegyen elosonunk mellettük. Utána te gyorsan, de halkan lemész a főkapuhoz, és kisurransz rajta.

Carwen bólintott.

– Gyerünk.

Wynstan zajtalanul kinyitotta az ajtót, és kikukkantott.

Az őrök a falnak dőlve aludtak. Az egyik horkolt.

Wynstan kilépett a házból, bevárta Carwent és Wigelmet, aztán becsukta az ajtót.

Intett Carwennek. A lány némán és fürgén eltűnt az éjszakában.

Wynstan engedélyezett magának egy percnyi elégedettséget. Carwen szökését mindenki a bűntett bizonyítékának fogja tekinteni.

A testvérek elballagtak Gytha házához. Az ajtónál Wynstan hátranézett. Az őrök nem mozdultak.

Beléptek az anyjuk házába, és magukra csukták az ajtót.

Ragna hónapok óta nem bírt rendesen aludni, mert túl sok volt a gondja: Wilf, Wynstan, Carwen, Osbert és az ikrek. Amikor végre sikerült elszunnyadnia, gyakran gyötörték rossz álmok. Ma éjszaka azt álmodta. hogy Edgar meggyilkolta Wilfet, ő pedig igyekszik megvédeni az építőmestert a törvénytől, de valahányszor szóra nyitja a száját, elnyomja a hangját a kintről hallatszó ordítás. Egyszer csak ráeszmélt, hogy álmodik, de az ordítás igazi, ettől felriadt, és azonnal fel is ült. A szíve lázasan vert.

A hangok harsányak voltak. Két-három férfi kiabált, egy asszony fejhangon karattyolt. Ragna kiugrott az ágyból, nézte, hol van Bern, aki az

ajtó előtt szokott aludni; aztán eszébe jutott, hogy ő maga rendelte ki az Óriást Wilwulf őrzésére.

Agnes ijedt hangját hallotta.

– Mi az?

Cat felelt neki:

– Valami történt.

Rémült hangjuk felébresztette a gyerekeket. Az ikrek sírni kezdtek.

Ragna felrántotta a cipőjét, magára kapta a köpenyét, és kiment.

Még mindig sötét volt. Rögtön látta, hogy Wilf házában lámpa ég, és az ajtó sarkig tárva. Elakadt a lélegzete. Csak nem történt Wilffel valami?

Futva tette meg a rövid távolságot.

Először nem is értette, mit lát. Férfiak és asszonyok nyüzsögtek, és mindenki ordított. Fémes szaga volt a levegőnek, Ragna vért látott a padlón és az ágyon, rengeteg vért. Aztán felismerte az Óriást: alvadt vértócsában hevert, a torkán hatalmas vágás tátongott. Ragna felhördült az iszonyattól. Utoljára az ágyat kereste meg a pillantása. Ott feküdt a véres takarókon a férje.

Sikoltott, de nyomban el is fojtotta az öklével. Wilf borzalmas sebet kapott, a szája feketéllett a vértől. Kimeredt szemmel bámult a mennyezetre. Ellazult ökle mellett kés hevert az ágyon, vagyis védekezni próbált.

Carwen sehol.

Ahogy nézte Wilf roncsát, eszébe jutott a szálas, szőke férfi a kék köpenyében, aki lelépett egy hajóról a cherbourg-i kikötőben, és azt mondta rossz franciasággal: „Azért jöttem, hogy Hubert gróffal beszéljek”, és akkor végre sírni kezdett. Ám sírás közben is föl kellett tennie egy kérdést, és kierőltette magából a szavakat:

– Hogy történt ez?

Wuffa felelt, az istállómester:

– Az őrök aludtak. Halált érdemelnek a hanyagságukért.

– Megkapják. – Ragna kidörgölte a szeméből a könnyeket. – De mit mondanak, mi történt?

– Felébredtek, és észrevették, hogy Bern elment. Keresték, egy idő után benéztek a házba, és meglátták… – Wuffa kitárta a karját. – Ezt.

Ragna nyelt egyet, és nyugalmat kényszerített magára.

– Senki más nem volt itt?

– Nem. Nyilván a rabszolga csinálta, és elmenekült.

Ragna összevonta a szemöldökét. Carwen ugyancsak erősebb lehet annál, amilyennek látszik, ha két nagydarab férfit így meg tudott ölni egy szál késsel. Egyelőre félretolta a gyanúját.

– Fuss a seriffért – utasította Wuffát. – Ahogy megvirrad, nyomban el kell indítania a hajszát. – Akár Carwen volt a gyilkos, akár nem, mindenképpen el kell fogni, mert ő lehet a koronatanú.

– Igenis, milady. – Wuffa elloholt.

Alighogy ő kiment, jött Agnes az ikrekkel. Az alig egyéves kisfiúk nem értették, mit látnak, de Agnes felsikoltott, és ettől bömbölni kezdtek.

Belépett Cat, akinek a kezébe a hároméves Osbert kapaszkodott. Cat elszörnyedt hitetlenkedéssel bámulta a férje holttestét.

– Nem, nem, nem! – hajtogatta. Elengedte Osbert kezét, térdre borult a halott mellett, rázta a fejét és zokogott.

Ragna nehezen tudott gondolkodni. Mit kell tennie most? Számolt Wilf halálának lehetőségével, és félt, hogy a férjét meggyilkolhatják, de mikor bekövetkezett, az esemény annyira megrázta, hogy alig bírta felfogni. Tudta, hogy gyorsan, határozottan kell lépnie, de ahhoz túlságosan megrendült és összezavarodott.

Hallotta a fiai sírását, és rájött, hogy itt nincs helye kisgyereknek. Éppen szólni akart Agnesnek, hogy vigye ki őket, amikor észrevette Wigelmet: az ajtó felé igyekezett, karjaiban egy nehéz tölgyfa ládával. Felismerte Wilf ládáját: férje abban tartotta a pénzét.

Elállta Wigelm útját.

– Egy lépést se!

– Tirhulj az utamból, vagy lecsaplak! – felelte Wigelm.

Halálos csend lett a szobában.

– Az az elöljáróság kincstára! – mondta Ragna.

– Csak *volt!*

Ragna belesűrítette a hangjába minden lenézését és utálatát.

– Wilf vére még fel sem száradt, és te máris ellopod a pénzét?

– A gondjaimba veszem mint testvére.

Ragna csak most vette észre, hogy Garulf és Stiggy közrefogták. Semerre se mozdulhatott.

– Én döntöm el, ki gondoskodik a kincstárról – közölte kihívóan.

– Nem, nem te.

– Én vagyok az ealdorman felesége!

– Nem, nem vagy. Az özvegye vagy.

– Tedd le a ládát!

– Takarodj az útból!

Ragna teljes erőből pofon csapta.

Azt várta, hogy Wigelm a lábára fogja dobni a ládát, de az megfékezte magát, és csak bólintott Garulfnak.

A két fiatalember elkapta Ragna karját. Az asszony tudta, hogy nem szabadulhat a markukból, és méltóságán aluli lett volna kapálózni. A szemét összehúzva nézett Wigelmre.

– Te nem vagy fürge elméjű – mondta –, vagyis ezt előre ki kellett tervelned. Tehát ez egy összeesküvés. Te gyilkoltad meg Wilfet, hogy a helyére ülhess?

– Ne légy már ilyen gusztustalan!

Ragna végignézett a férfiakon és az asszonyokon, akik mohón figyelték a jelenetet. Tudták, hogy ez arról szól, ki lesz az uruk Wilf halála után. Ragna elültette bennük a gyanút, hogy Wigelm ölte meg Wilfet. Egyelőre nem tehetett ennél többet.

– Wilfet a rabszolga ölte meg – mondta Wigelm. Megkerülte Ragnát, kiment.

Garulf és Stiggy elengedték az asszonyt.

Ragna ismét ránézett Agnesre és Catre meg a gyerekekre, és ráébredt, hogy senki se maradt a házában. Senki sem őrzi a pénzes ládáját, amelyben ott van Wilf testamentuma. Otthagyta a komornákat és kisietett.

Gyorsan átvágott az udvaron a házáig. Ment egyenesen a sarokba, ahol a ládát tartotta egy takaró alatt. A takarót félrelökték, a láda eltűnt.

Ragna mindent elveszített.

32. fejezet

1002. július

Ragna hajnalhasadás előtt egy órával érkezett Den seriff erődjébe. A hajszára gyülekező emberek – jobbára férfiak, de néhány asszony is – lelkesen zsinatolva hemzsegtek az udvaron. A lovakra átragadt a hangulat, türelmetlenül horkantottak és kapáltak. Den meghúzta az utolsó szíjat fekete csődörének hámján, mielőtt beinvitálta Ragnát a házába, hogy négyszemközt beszélhessenek.

Ragna páni félelme elmúlt, a gyászolást későbbre halasztotta. Most már tudta, mit kell tennie. Tisztában volt vele, hogy kíméletet nem ismerő ellenséggel áll szemben, de még nem végleges a vereség, és vissza fog ütni.

Ebben pedig Den lesz a fő szövetségese, már ha ügyesen kezeli a királybírót.

Azzal kezdte:

– Carwen, a rabszolgalány, pontosan tudja, mi történt Wilf házában az éjszaka.

– De szerinted ez nem kézenfekvő – mondta higgadtan a seriff.

Helyes, gondolta az asszony. *Nem elfogult.*

– Épp ellenkezőleg, azt gondolom, hogy a kézenfekvő magyarázat a rossz magyarázat.

– Mondd el, miért.

– Először is, Carwen nem látszott boldogtalannak. Etették, senki sem verte, és a város legdaliásabb emberével hálhatott. Mi elől kellett volna megszöknie?

– Lehet, hogy egyszerűen honvágya volt.

– Igaz, de nem mutatta jelét. Másodszor, ha valóban szökni akart volna, bármikor megtehette volna: sohasem őrizték hét lakat alatt, és a szökéshez nem kellett volna megölnie se Wilfet, se mást. Wilf mélyen aludt, különösen, ha ivott előzőleg. Carwen simán kiosonhatott volna az erődből.

– És ha az őrök ébren vannak?

– Mondhatta volna, hogy Gytha házába megy, mert ott aludt, ha Wilf nem rendelte magához. Lehet, hogy egy-két napig senkinek sem szúrt volna

szemet a hiánya.

– Helyes.

– Harmadszor pedig, és ez a legfontosabb, nem hiszem, hogy az a kislány végezhetett volna akár Wilffel, akár Bernnel, pláne mindkettővel. Láttad a sebeket. Erős kar kellett hozzájuk, és magabiztosság, olyasvalakié, aki el is hiszi, hogy meg tud ölni két megtermett férfit, akiket katonának neveltek. Carwen tizennégy éves.

– Egyetértek, tőle valóban meglepő teljesítmény volna. De ha nem ő, akkor ki?

Ragna erősen gyanította, hogy ki, de nem mondta ki egyelőre.

– Olyasvalakinek kellett lennie, akit Bern ismert.

– Hogy lehetsz ilyen biztos benne?

– Azért, mert Bern beengedte a házba. Ha idegen lett volna, Bern ugrásra készen áll. Feltartóztatja a jövevényt, kikérdezi, megtagadja tőle a belépést, harcba száll vele, mindezt a házon kívül, ahol a lárma fölverte volna az őröket, és Bern testét a házon kívül találták volna meg.

– A gyilkos kivonszolhatta volna.

– A tusakodás zaja akkor is felébresztette volna Wilfet, aki az ágyból kiugorva megtámadta volna a betolakodót. Ez pedig nem történt meg, mert Wilf az ágyban lelte halálát.

– Tehát megjelent valaki, akit Bern ismert, és beengedett a házba. Amint odabent voltak, ez a valaki rátámadt a mit sem sejtő Bernre, akit gyorsan és zajtalanul megölt. Aztán a látogató megölte Wilfet, és rávette a rabszolgalányt, hogy szökjön el, mert akkor őt hibáztatják.

– Azt gondolom, hogy így történt.

– És a gyilkosság oka?

– A rejtély kulcsa két dolog, amely közvetlenül a holttestek megtalálását követő zűrzavarban történt. Amikor az emberek azt se tudták, hol áll a fejük, Wigelm szép nyugodtan lelépett Wilf pénzesládájával.

– Valóban?

– Aztán valaki ellopta az enyémet.

– Ez mindent megváltoztat.

– Ez azt jelenti, hogy Wigelm meg akarja kaparintani a hatalmat.

– Igen, de nem bizonyítja, hogy ő volt a gyilkos. Talán csak az alkalom tolvaja. Kihasználhatott valamit, amit nem ő koholt.

– Meglehet, de én kétlem.

– Wigelm nem elég fürge eszű.

– Igazad lehet. Ez eléggé Wynstanre vall.

– Pontosan! – Ragna örült és fellélegzett. Den alaposan kifaggatta. de a keresztkérdések végül elvezették az ő álláspontjához. Gyorsan továbblépett.

– Ha le akarom leplezni ezt az összeesküvést, arra lesz szükségem, hogy Carwen elmondhassa a történetet a megyei bíróságon.

– Lehet, hogy nem hisznek neki. Egy rabszolga szava…

– Lesznek, akik hisznek, különösen, ha elmagyarázom, mi vette rá Wynstant.

A seriff ezt megjegyzés nélkül hagyta. Csak annyit mondott:

– Viszont addig is nincstelen vagy. A pénzedet ellopták. Hatalmi harcot nem nyerhetsz meg pénz nélkül.

– Szerezhetek még. Edgarnál van a kőfejtőm bevétele, és pár hét múlva megérkezik Saint-Martinból a bérleti díj.

– Gondolom, Wilf végakarata is abban a ládában volt.

– Igen, de van róla másolatod.

– Csakhogy az nem hatályos a király jóváhagyása nélkül.

– Akkor is felolvasom a bíróságon. Wilf szándéka bizonyítja Wynstan indokait. A thánokat ez nem hagyja hidegen: mind azt akarják, hogy a végakaratukat tartsák tiszteletben.

– Igaz.

Ragna visszatért az ugyanaznapi kihívásokhoz.

– Ez persze nem számít, ha nem tudjátok elfogni Carwent.

– Megteszem, ami tőlem telik.

– De ne te vezesd a hajszát. Küldjed Wigbertet.

Den elcsodálkozott.

– Hiszen megbízható…

– És olyan cudar, mint egy éhes macska. Rád viszont itt van szükség. Sok mindenre képesek, de nem mernek meggyilkolni, amíg te itt vagy a városban. Tudják, hogy akkor üldözőbe veszed őket, és te a király embere vagy.

– Talán igazad van. Wigbert simán elirányít egy hajszát. Nem először csinálja.

– Merre mehetett Carwen?

– Vélhetőleg nyugatra. Nyilván haza akar térni Walesbe. Ha innen éjfél körül távozott, akkor már legalább tizenöt kilométert kellett megtennie a glastonburyi úton.

– Talán elbújt valahol Trench közelében?

– Pontosan. – A seriff kinézett a nyitott ajtón. – Virrad. Ideje indulniuk.
– Remélem, megtalálják.

Wynstan elégedett volt a haladásukkal. Igaz, nem tökéletesen jött be a terve, de azért egész jól. Csúnya meglepetés volt, amikor Bernnel találkoztak Wilf ajtaja előtt, éber és tökéletesen józan állapotban, ám Wynstan gyorsan reagált, Wigelm tudta, mit csináljon, és azok után már minden úgy ment, mint a karikacsapás.

A história, amely szerint Carwen ölte volna az Óriást és Wilfet, jóval kevésbé volt hihető Wynstan eredeti meséjénél, amelyben a lány elvágta az alvó Wilf torkát, de az emberek hülyék, és láthatólag ezt is bevették. Mind félnek ezek a rabszolgáiktól, gondolta a püspök. A rabszolgáknak minden okuk megvan gyűlölni a gazdáikat, és ha esély kínálkozik, miért ne ölnék meg azokat, akik félig elvették az életüket? A rabtartónak sose könnyű az álma, és ez a felgyűlő félelem úgy fakad ki, akár a kelevény, valahányszor egy rabszolgát azzal vádolnak, hogy megölt egy nemesembert.

Wynstan remélte, hogy a hajsza nem találja meg Carwent. Nagyon nem akarta, hogy a lány előadja az esetet a bíróságnak. Ő mindent tagadni fog, amit a lány mond, esküt is tesz rá, de vannak itt, akik inkább Carwennek hisznek, és nem neki. Sokkal jobb, ha Carwen eltűnik. A szökevény rabszolgákat általában elkapták, mert elárulta őket a rongyos ruhájuk, az idegenes kiejtésük és az üres zsebük. Ám Carwen jó ruhát visel, valamennyi pénze is van, így az átlagosnál több az esélye.

Ha ez nem jön be, ott a tartalék terv.

Késő délután éppen az anyja, Gytha házában üldögélt Wigelm és az unokaöccsük, Garulf társaságában, várva a kutatóosztag visszatérését, amikor beállított Den seriff. Wynstan gúnyos udvariassággal üdvözölte:

– Ritka becses megtiszteltetés a látogatásod, királybíró uram!

Dennek nem volt türelme a bájolgáshoz. Életének jó ötven éve során ez a szürke hajú ember túl sok erőszakot látott ahhoz, hogy ugratni lehessen.

– Azt ugye tudod, hogy nem mindenki ette meg a maszlagot?

– Fogalmam sincs, miről beszélsz – mosolygott Wynstan.

– Ügyesnek hiszed magadat, és az is vagy, de van egy határ, amelyen túl nem úszhatod meg az ügyeskedést. Azért jöttem, mert közölni akarom veled, hogy veszélyesen közel jársz ehhez a határhoz.

– Milyen kedves tőled! – folytatta Wynstan a gúnyolódást, de valójában nagyon is figyelt. Seriffek nem szoktak így fenyegetni püspököket. Den komolyan beszélt, és volt hatalma, volt tekintélye, fegyveresei, és a király is hallgatott rá. Wynstan csak tettette a hányavetiséget.

De mi váltotta ki ezt a leplezetlen fenyegetést? Bizonyos, hogy nemcsak Wilf meggyilkolása.

A következő másodpercben megtudta.

– Hagyd békén Lady Ragnát! – mondta a seriff.

Tehát ez az.

Den folytatta:

– Jól értsd meg: ha Lady Ragna meghal, akkor üldözni foglak, Wynstan püspök.

– Jaj, de borzasztó!

– Nem az öcsédet fogom üldözni, nem az unokaöcsédet vagy bármelyik emberedet. Téged. És sose adom fel. Addig üldözlek, amíg le nem terítelek. Úgy élsz majd, mint egy poklos, és úgy is halsz meg, mint a poklosok, szennyben és nyomorban.

Wynstanen akaratlanul végigfutott a hideg. Ő még az epés visszavágást fogalmazgatta, amikor a seriff egyszerűen hátat fordított, és kiment a házból.

– Ki kellett volna ontanom a belét a beképzelt bolondnak! – háborgott Wigelm.

– Sajnos, nem bolond – mondta Wynstan. – Ha az lenne, semmibe vehetnénk.

– Ezt is elkapta az idegen macska – jegyezte meg Gytha.

Részben erről volt szó, ehhez nem fért kétség – Ragna értette, hogyan bűvölje el a férfiak többségét –, de volt itt valami más is. Den régóta vissza akarta szorítani Wynstan családjának hatalmát, és Ragna meggyilkolása kellően nyomós indok lehetne számára, főleg ha röviddel Wynstan hatalomátvétele után csinálnák.

Töprengését Garulf tökkelütött barátja, Stiggy szakította félbe, aki lihegő izgalommal esett be az ajtón. Ő is csatlakozott a hajszához Wynstan utasítására, aki azt mondta neki, hogy a csapatot megelőzve tüstént rohanjon haza, ha elfognák Carwent, mert ez olyan egyszerű feladat volt, hogy még Stiggy is felfoghatta.

– Elkapták! – lelkendezte.

– Élve?

– Igen!

– Kár. – Akkor hát életbe lép a tartalék terv. Wynstan felállt, Wigelm és Garulf követték. – Hol volt?

– Az erdőben, Trenchnek az innenső oldalán. A kutyák kiszagolták.

– Mondott valamit?

– Csak káromkodott egy csomót walesi nyelven.

– Mennyivel vannak mögötted?

– Legalább egy óra járásra.

– Az úton találkozunk velük. – Wynstan az unokaöccsére nézett. – Tudod, mi a terv.

– Tudom.

Lementek az istállóba, felnyergeltek négy lovat, Wynstannek, Wigelmnek, Garulfnak, meg egy pihent lovat Stiggynek, aztán elindultak.

Félórával később szembejöttek a rabszolgavadászok, immár vígan és győzedelmesen. Wigbert, a seriff rossz természetű kapitánya vezette őket, a hátrakötött kezű Carwen, akit Wigbert nyergéhez pányváztak, mögötte botladozott.

– Jól van, emberek – mondta halkan Wynstan –, tudjátok, mit kell tenni.

A négy lovas vonalba állt, elzárva az utat, amitől a vadászoknak is meg kellett állniuk.

– Szép munka volt! – mondta szívélyesen Wynstan. – Ez már derék, Wigbert!

– Mit akarsz? – kérdezte gyanakodva a kapitány, majd megkésve hozzátette: – Püspök uram.

– Innentől átveszem a foglyot.

A csoport sértetten morgott. Ők fogták el a bűnöst, és diadallal akartak bevonulni a városba, hogy besöpörjék a polgárság jókívánságait, és este ingyen sörözhessenek az ivókban.

– A parancsom úgy szól, hogy Den seriffnek kell átadnom a foglyot – közölte Wigbert.

– A parancsot megváltoztatták.

– Ezt beszéld meg a seriffel.

Wynstan tudta, hogy vesztésre áll a vitában, de azért folytatta, mert úgyis csak a figyelmet akarta elterelni vele.

– Én már beszéltem Dennel. Az ő kifejezett utasítása, hogy add a foglyot az áldozat testvéreinek.

– Tőled én nem fogadhatok el parancsot, püspök uram. – Wigbert ezúttal félreérthetetlen gúnnyal mondta ki a *püspök uram* szavakat.

Garulfon váratlanul erőt vettek az érzelmek.

– Megölte apámuramat! – bőgte, azzal kardot rántott, és megsarkantyúzta a lovát.

A gyalogosok iszkoltak az útjából. Wigbert káromkodott, és kardot rántott, de megkésve, mert Garulf már elrobogott mellette. Carwen rémülten feljajdult és visszahőkölt, de odapányvázták Wigbert nyergéhez, így nem szabadulhatott. Garulf egy szempillantás alatt odaért hozzá. A lány a hátrakötött kezével védtelen volt. Garulf kardja megvillant a napsugárban, amikor mellbe döfte Carwent. A ló és az ember lendülete mélyebbre nyomta a pengét a sikoltozó Carwen húsában. Wynstan egy pillanatig azt hitte, hogy Garulf felkapja a kardjára tűzött lányt, és elvágtat vele, ám amikor a ló előbbre rúgtatott, a rabszolga a hátára zuhant, és Garulf kihúzhatta a pengét a karcsú testből. Carwen mellsebe vért okádott.

Garulf a rabszolgavadászok felháborodott bömbölése közepette megfordította a lovát, visszatért Wynstanhez, ott megfékezte az állatot, és szembefordult a tömeggel, magasba emelve véres kardját, mint aki hajlandó folytatni a kaszabolást.

– Te bolond! – kiáltotta harsogó őszintétlenséggel Wynstan. – Nem lett volna szabad megölnöd!

– Szíven szúrta apámuramat! – ordította hisztérikusan Garulf. Wynstan utasította, hogy ezeket a szavakat mondja, ám a gyászba borult dühöngés őszintének hangzott – ami elég sajátos, tekintve, hogy Wynstan személyesen világosította fel, ki is ölte meg igazából Wilfet.

– Menj! – mondta Wynstan. Halkabban hozzátette: – Ne túl lassan, ne túl gyorsan.

Garulf megfordította a lovát, majd visszanézett.

– Igazság tétetett! – kiáltotta, aztán elkocogott Shiring irányába.

Wynstan átváltott engesztelő hangra.

– Ennek nem lett volna szabad megtörténnie. – Pontosan úgy történt minden, ahogy ő akarta.

Wigbert dühöngött, de semmit sem tehetett.

– Meggyilkolta a rabszolgát!

– Akkor majd felelni fog a megyei bíróság előtt, és kifizeti a rabszolga tulajdonosának az előírt kárpótlást.

Mindenki a lányra bámult, aki éppen elvérzett a porban.

– Ő tudta, mi történt az éjszaka Wilwulf házában – mondta haragosan Wigbert.

– Igen, ő tudta – felelte Wynstan.

Edgar csatornája nagy siker volt. Egyenes vonalban vezetett az outhenhami kőfejtőtől a folyóig, és teljes hosszában majd egy méter mély volt. Kissé rézsútos, agyaggal kitapasztott oldala megbízhatóan tartott.

Edgar ma a kőbányában dolgozott egy olyan kalapáccsal, amelynek rövid nyele volt, hogy pontosan, és súlyos feje, hogy erősen lehessen vele ütni. Tölgyfa éket illesztett egy repedésbe, azután gyors, erőteljes csapásokkal mélyebbre verte a sziklában, addig tágítva a rést, amíg le nem vált egy kőtábla. Forró nyári nap volt, Edgar levetette a tunikáját, és a derekára kötötte, hogy kevésbé legyen melege.

Gab és a fiai a közelben dolgoztak.

Edgar még mindig Ragna látogatásán elmélkedett. „Időnként vigasztaló, ha szeretik az embert" – mondta Ragna, és Edgar biztos volt benne, hogy az asszony ezt az ő szerelmére értette. Azt is engedte, hogy Edgar megfogja a kezét. És a végén azt kérdezte: „Kitalálják, hogy mit csináltunk?" Mit is csináltak tulajdonképpen?, tűnődött a fiatalember.

Ragna tehát tudja, hogy ő szereti, és örül neki, hogy Edgar szereti, és úgy érzi, hogy azzal a kézfogással olyasmit tettek, amit nem szeretne a mások tudomására hozni.

Mi ennek a summája? Lehetséges, hogy Ragna viszonozza az ő szerelmét? Valószínűtlen, mondhatni lehetetlen, de mi mást jelenthet? Edgar nem volt biztos benne, de már a gondolat is meleg izzással töltötte el.

Nagy megrendelést kapott a combe-i apátságtól, mert a király engedélyezte az ottani szerzeteseknek, hogy földsánccal és kőtoronnyal védjék a várost. Ahelyett, hogy fél kilométernyit cipelt volna minden egyes követ, Edgarnak csak pár métert kellett vinnie őket a csatorna végéhez.

A tutaj már csaknem teljesen megtelt. Edgar csak egy rétegben rakta fel rá a súlyos köveket, nehogy az egyenetlenül elosztott teher megbontsa az egyensúlyt. Arra is vigyáznia kellett, hogy ne terhelje túl a tutajt, különben nem maradt volna fent a víz színén.

Elhelyezett még egy követ, és már indulni készült, amikor vágtázó lovak dobogását hallotta a távolból. Észak felé nézett. Az utak szárazak voltak, és

már látta is a közeledő porfelhőt.

Azonnal elromlott a kedve. Sok lovas érkezése ritkán jelent jót. Elgondolkozva az övére akasztotta vaskalapácsát, azután bezárta a házat. Kijött a kőfejtőből, sietve elindult a falu irányába. Gab és családja követte.

Sok outenhami ugyanerre a gondolatra jutott. Férfiak és asszonyok abbahagyták a gyomlálást a földeken, és visszatértek a faluba. Mások előjöttek a házukból. Edgar osztozott a kíváncsiságukban, de elővigyázatosabb volt. A főtérhez közelebb érve letért két ház közé, hogy fedezékben legyen. Tyúkólak, almafák, trágyadombok között osont végig a hátsó udvarokon, és közben fülelt.

A patkók dobolása morajjá tompult, majd elnémult. Edgar harsány, parancsoló férfihangokat hallott. Keresett valamilyen helyet, ahonnan jobban látni. Felmászhatott volna egy háztetőre, de ott észreveszik. A sörház mögött állt egy dús lombú, nagy tölgyfa. Edgar felkapaszkodott egy alacsony ágra, onnan a koronába, és ott olyan magasra, hogy láthassa a sörház tetejét, mindvégig vigyázva, nehogy mutatkozzon.

A lovasok megálltak a kocsma és a templom között a zöld legelőn. Nem viseltek páncélt, mert úgy vélték, nem kell tartaniuk a parasztoktól, viszont volt náluk lándzsa és tőr, tehát felkészültek az erőszakra. Egy kivételével mindenki leszállt a nyeregből. Abban az egyben Edgar felismerte Garulfot, Wilwulf fiát. Társai éppen összeterelték egy bolyba az outhenhamieket, ami fölösleges erőfitogtatás volt, mert egyébként is középre tolakodtak, hogy lássák, mi történik. Edgar látta Seric fónagy szürke fejét; előbb Garulfnak, majd az embereinek tett föl kérdéseket, de senkitől sem kapott választ. Draca, a falu pilises fejű papja riadtan járkált a tömegben.

Garulf felállt a kengyelben. A mellette álló ember elbődült:

– Csend legyen! – Stiggy volt az, Garulf barátja.

Néhány falusi folytatta a karattyolást, de mikor fejbe kólintották őket, nyomban abbahagyták.

– Az apám, Wilwulf elöljáró halott! – kiáltotta Garulf.

A falusiak megdöbbenten felzúgtak.

– Halott! – suttogta Edgar. – Hogy lehet ez?

– Tegnapelőtt éjszaka halt meg – folytatta Garulf.

Tehát Ragna özvegy, gondolta Edgar. Ettől felhevült, aztán kihűlt. Érezte, hogyan ver a szíve.

Nem számít, intette magát, nem szabad lázba jönnöm. Ragna továbbra is nemesasszony, és én pallér vagyok. A nemes özvegyasszonyok özvegy

nemesemberekhez mennek férjhez, sohasem kézművesekhez, még a legjobbakhoz sem.

Ettől függetlenül lázba jött.

Seric hangot adott a kérdésnek, amely Edgarban is felvetődött:

– Hogyan halt meg az elöljáró?

Garulf elengedte a füle mellett a kérdést.

– Új elöljárónk Wilf öccse, Wigelm!

– Az lehetetlen! – kiáltotta Seric. – Nem nevezhette ki ilyen hamar a király!

– Wigelm engem tett meg az Outhen-völgy urává – folytatta Garulf, továbbra sem véve tudomást a fónagyról, aki a falusiak nevében szólott. Az outhenhamiek elégedetlenül morogni kezdtek.

– Wigelm ezt nem teheti! – mondta Seric. – Outhen völgye Lady Ragnáé!

– Továbbá új fónagyotok van – közölte Garulf. – Dudda.

Duddáról mindenki tudta, hogy tolvaj és csaló. Most már kiabáltak is néhányan a felháborodástól.

Ez összeesküvés, gondolta Edgar. De mit tehet ő?

Seric készakarva hátat fordított Garulfnak és Stiggynek, jelezve, hogy nem ismeri el a fennhatóságukat, és megszólította a falusiakat.

– Wigelm nem elöljáró, mert nem a király nevezte ki – mondta. – Garulf nem ura Outhennek, mert a völgy Lady Ragnáé. Dudda pedig nem fónagy, mert én vagyok az!

Edgar látta, hogy Stiggy kivonja a kardját.

– Vigyázz! – ordította, ám abban a pillanatban Stiggy beledöfte Seric hátába a kardot, amelynek a hegye a fónagy hasán jött ki. Seric felüvöltött, mint a megsebzett állat, és összeesett. Edgart annyira megrázta a hidegvérrel elkövetett gyilkosság, hogy lihegett, mintha egy kilométert futott volna.

Stiggy nyugodtan kihúzta a kardját Seric hátából.

– Most már nem Seric a fónagyotok! – mondta Garulf.

A fegyveresek röhögtek.

Edgar eleget látott. Elszörnyedt és rémült állapotában az volt az első gondolata, hogy mindent elmond Ragnának. Gyorsan leereszkedett a fáról, de a földön elbizonytalanodott.

Közel volt a folyóhoz: ha átúszik, két perc alatt ott van a shiringi úton, így elillanhat, mielőtt Garulf emberei meglátnák. A tutaját és a rakományt a kőfejtőnél hagyhatja. A combe-i apátság majd vár.

Csakhogy Bütü, a lova, a kőfejtőnél volt. Ragna pénze nemkülönben, majdnem egy font ezüst, az eladott kövekből befolyt pénz. Az asszonynak szüksége lehet rá.

Gyorsan döntött. Kockáztatnia kell az életét azzal, hogy még pár percig Outhenhamben marad. Ezért nem a folyóhoz, hanem az ellenkező irányba futott, a kőfejtőhöz.

Pár perc alatt megérkezett. Kinyitotta az ajtót, elővette a pénzesládát a rejtekhelyéről, Ragna ezüstjét beleöntötte egy bőrerszénybe, amelyet az övére erősített, majd ismét bezárta a házat.

Bütü készségesen feljött a tutajra, mert megszokta a vízi utakat. Brindle, akinek lelkesedése nem szállt el a korral, ugyancsak beugrott. Utána Edgar eloldozta a kötelet, és ellökte a tutajt a parttól.

Azelőtt sose tűnt fel neki, milyen lassan halad a tutaj a csatornán. Nem volt sodor, ami hajtsa, Edgar kizárólag a póznára hagyatkozhatott. Tolta, ahogy bírta, de alig bírt gyorsítani rajta.

Ahogy eltutajozott a kertek alatt, hallotta, hogy a közlegelőn erősödik – és mintha indulatosabb lenne – a zúgás. Seric meggyilkolásának dacára a falusiak bátran tiltakoztak Garulf bejelentései ellen. Nem kétséges, hogy itt még több erőszak várható. Megúszhatja vajon?

Elérte a tölgyfát, amelyen megbújt, és már kezdett reménykedni, hogy észrevétlenül elhaladhat, ám a következő pillanatban szertefoszlott a reménye. Két férfi és egy asszony menekült a sörháztól a folyó felé, a ruhájukból ítélve falusiak. Egy katona üldözte őket kivont karddal, akiben Edgar felismerte Badát. Tehát kitört a harc.

Edgar káromkodott. Nem bírta lehagyni őket, mert gyorsabbak voltak a tutajnál. Ez veszélyes. Ha elfogják, Garulf majd nem engedi, hogy elhagyja Outhenhamet. Edgar köztudottan Ragnát támogatja, és egy összeesküvés kellős közepén ez elég ok lehet, hogy Garulf megölje.

Az egyik paraszt megbotlott, és elesett. Edgar látta, hogy lisztes csíkok fehérlenek fekete szakállában. Wilmund volt, a pék, a másik két menekülő pedig a felesége, Regenhild, és a fiuk, az immár tizenkilenc éves, égimeszelő Penda.

Regenhild megállt, hogy segítsen a férjének. Mikor Bada csapásra emelte a kardját, a fegyvertelen asszony az ujjait begörbítve rárohant, hogy összekarmolja. Bada meglendítette a kardját, de nem talált, aztán a bal kezével ellökte az útjából az asszonyt, majd ismét felemelte a kardot, hogy leszúrja Wilmundot.

Ekkor közbeavatkozott Penda. Felkapott egy ökölnyi követ, és elhajította. A kő olyan keményen mellbe találta Badát, hogy a fegyveres elvesztette az egyensúlyát, és a második csapás is mellé talált.

A tutaj egy vonalba ért Badáékkal.

Edgar nagyon félt, és kétségbeesetten szabadulni akart Outhenhamből, de nem nézhette tétlenül, hogy az ismerőseit meggyilkolják. Ledobta a póznát, kiugrott a tutajról a csatorna partjára, előrántotta övéből a vasfejű kalapácsot.

Wilmundnak sikerült feltérdelnie. Bada ismét döfött, és ezúttal talált, ha nem is oda, ahova akart. A kard hegye mélyen belefúródott Wilmund combjának lágy részébe, a medencecsont közelében. Regenhild sikoltott, és térdre borult a férje mellett. Bada felemelte a kardját, hogy végezzen az asszonnyal.

Edgar a kalapácsot a magasba emelve rárontott Badára, és teljes erejéből lecsapott.

Bada az utolsó pillanatban elfordult balra, így Edgar kalapácsa a vállát találta. Hallani lehetett, ahogy eltörik a csontja. Bada elbődült a fájdalomtól. Jobb karja elernyedt, elejtette a kardját. A földre roskadt, és nyögött.

Ám Bada nem volt egyedül. Dübörgő lépések hallatszottak a falu irányából. Edgar odanézett, és látta, hogy egy másik fegyveres közeledik. Stiggy volt az.

Regenhild és Penda felállította Wilmundot. A pék jajgatott kínjában, de azért csak rakta egyik lábát a másik elé. Eltántorogtak hármasban. Stiggy nem törődött a gyámoltalan parasztokkal, ment rá egyenesen Edgarra, mert nyilvánvalóan a kalapácsos ember sebesítette meg komáját, Badát. Edgar tudta, hogy percek választják el a haláltól.

Megfordult, a csatorna felé rohant, amelynek vizén már többméternyire távolodott a tutaj. Stiggy mögötte dobrokolt. Edgar elrugaszkodott a csatorna széléről, és megérkezett a kövekre.

Hátranézve látta, amint a pék családja eltűnik a házak között. Biztonságban voltak, legalábbis egyelőre.

Stiggy köveket szedett fel a földről.

Edgar leküzdötte a vakrémületet, az övébe tűzte a kalapácsát, elnyújtózott, és épp akkor fordult le a tutaj túlsó széléről a vízbe, amikor egy jókora kő elszállt a feje fölött. Brindle utánaugrott a gazdájának.

Edgar az egyik kezével a tutajba kapaszkodott, és behúzta a nyakát. Puffanások sorozatát hallotta: Stiggy kövei kótogtak a tutaj rakományán. Hallotta, amint Bütü dobrokol, és fohászkodott, hogy a póninak ne essék baja.

Lába megérintette a csatorna túlsó partját. Megfordult a vízben, és minden erejét összeszedve a folyó irányába lökte a tutajt. Annyi időre kidugta az arcát a vízből, hogy megtölthesse a tüdejét levegővel, majd visszamerült.

Enyhe változást érzékelt a víz hőmérsékletében. Ezek szerint a csatorna végénél jár, közel a folyóhoz.

A tutaj kikerült a csatornából, és rögtön húzni kezdte az áramlat. Edgar kidugta a fejét a vízből. Stiggy abban a pillanatban ugrott le a partról a tutaj felé.

A távolság túl nagynak látszott, Edgar megengedte magának a reményt, hogy Stiggy a vízbe fog esni, vagy ami még jobb, egy hüvelykkel közelebb, és megsebesül a gerendáktól. Ám Stiggynek, hajszál híján ugyan, de sikerült. Egy percig vadul salapálva imbolygott a tutaj szélén – Edgar imádkozott, hogy essen már hanyatt a folyóba –, aztán visszanyerte az egyensúlyát, és leguggolt, két tenyerével a kövekre támaszkodva.

Végül felállt és kardot rántott.

Edgar tudta, hogy bajban van, még annál is nagyobb bajban, mint amikor egy vikinggel nézett szembe Sunni tejeskamrájában. Stiggy a tutajon volt, karddal a kezében, Edgar a vízben, kalapáccsal az övében.

Talán Stiggy beleugrik a vízbe, hogy ott verekedjen, és így elveszíti a lába alól a talajt. A vízben alkalmasabb fegyver a rövid nyelű kalapács a hosszú kardnál.

Sajnos Stiggy butaságának is volt határa. Maradt a tutajon, onnan döfött Edgar felé. Edgar kitért, majd lebukott a tutaj alá.

Itt Stiggy nem árthatott neki, Edgar viszont nem kapott levegőt. Jó úszó volt, sokáig vissza tudta tartani a lélegzetét, ám egy idő után mindenképpen fel kellett volna merülnie.

Bár ott is hagyhatná a tutajt, hiszen nála van Ragna pénze és a kalapács. Olyan mélyre merült, amennyire bírt, abban reménykedve, hogy ott már nem ér el Stiggy kardja, aztán elkanyarodott a tutajtól, és célba vette a túlsó partot. Egyfolytában attól félt, hogy bármelyik percben hátba döfhetik. A víz sekélyebb lett, Edgar kiért a folyó szélére. Megfordult, felmerült és lihegett.

Több méterre volt a tutajtól. Stiggy markában a kardjával a köveken állt, és vadul forgatta a fejét, de nem látta meg a sekélyesben fekvő Edgart.

Ha csak pár métert kúszhatna és eltűnhetne az erdőben, mielőtt Stiggy felfedezi, akkor megmenekült. Stiggy rá nem jön, hova lett. Sajnálná elveszíteni Bütüt, de az élete drágább. Ha életben marad, ácsolhat másik tutajt, és vásárolhat másik pónit.

Ám ekkor kijött a folyóból Brindle, lerázta magáról a vizet, és megugatta Stiggyt, aki a kutyára nézett, aztán észrevette Edgart. Elkéstem, gondolta ő, és feltápászkodott.

Stiggy a hüvelybe lökte a kardját, felkapta a póznát, és tolni kezdte a tutajt a part felé.

Edgar nem ért föl Stiggyvel, aki nemcsak magasabb és súlyosabb volt, de jól ki is képezték az ölésre. Rájött, hogy egyetlen esélye, ha akkor támadja meg Stiggyt, amikor az ugrik, és még nem volt ideje megvetni a lábát a földön, és kardot vonni.

Edgar kirántotta az övéből a kalapácsot, és rohanni kezdett a parton a tutaj után, amely lassan sodródott az áramlatban. Stiggy a part felé kormányozta, versenyben Edgarral.

Stiggy kirántotta a kardját, és ugrott. Ez volt Edgar esélye.

A katona beletoccsant a sekély vízbe. Edgar odavágott a kalapáccsal, ám Stiggy megbotlott, és Edgar ütése lecsúszott a bal karjáról.

Kilépett a sáros partra, kardot rántott.

Edgar fürgébb volt. Térden rúgta ellenfelét; nem volt fájdalmas rúgás, de ahhoz elég, hogy Stiggy elveszítse az egyensúlyát. Vadul odacsapott Edgarnak, de elhibázta, aztán megcsúszott a sárban, és elterült.

Edgar ráugrott úgy, hogy két térdre érkezzen. Hallotta a bordák reccsenését. Túl közel volt Stiggyhez, hogy az használhassa a hosszú kardot.

Edgar tudta, hogy valószínűleg egyetlen ütésre lesz esélye. Az első ütés az utolsó is lesz, tehát végzetesnek kell lennie.

Úgy lendítette meg a rövid nyelű kalapácsot, mint amikor beleverte a tölgyfa éket a mészkő repedésébe, jobb karja minden erejét beleadva az ütésbe, amelynek az életét kellett megmentenie. A karja erős volt, a kalapács feje vas, Stiggy homloka meg nem volt más, csak bőr és csont. Olyan volt, mint feltörni a vastag jeget egy téli tavon. Érezte, ahogy a kalapács betöri a koponyát, és látta, amint elmerül a puha agyvelőben. Stiggy elernyedt.

Edgarnak ekkor az eszébe jutott Seric, a bölcs fónagy, a büszke nagyapa, és ismét látta, hogyan szúrja keresztül Stiggy azt a derék embert. Nézte Stiggy szétvert fejét, és azt gondolta: jobb hellyé tettem a világot.

Átnézett a túlpartra. Senki sem látta a harcot. Senki sem fogja tudni, ki ölte meg Stiggyt. Garulf és az emberei nem tudták, hogy Edgar a közelben van, a falusiak pedig nem mondják el.

Észbe kapott, hogy a tutaj elárulhatja. Ha itt hagyja, tudni fogják, hogy ő ölte meg Stiggyt, aztán elmenekült.

Brindle kíséretében odagázolt a tutajhoz, és felkapaszkodott rá. Megpaskolta a reszkető Bütüt, hogy a póni megnyugodjon. Felvette a póznát, amelyet Stiggy a vízbe dobott.

Aztán ellökte magukat a parttól, és megindult árral lefelé Dreng's Ferrybe.

Tikkasztó nap volt az erődben. Ragna elhozott egy nagy, sekély bronztálat a konyháról, és megtöltötte hideg kútvízzel. A háza elé állította a tálat, hogy a fiai játszhassanak. A tizennyolc hónapos ikrek pancsoltak és visítottak a nevetéstől. Osbert kitalált egy bonyolult játékot, amelyhez fakupák kellettek, hogy az egyikből a másikba töltögethesse a vizet. Hamarosan mind a hárman bőrig áztak, és boldogok voltak.

Ritka elégedettség töltötte el Ragnát, amikor elnézte őket. Ezekből a fiúkból olyan férfiak lesznek, mint Hubert, az ő apja: erősek, de nem kegyetlenek, bölcsek, de nem alattomosak. Ha vezetők lesznek, a törvényeket fogják követni, nem a szeszélyeiket. Szeretni fogják az asszonyokat, nem használni. Tisztelni, és nem félni fogják őket.

Hamarosan lehervadt a kedve, mert odajött Wigelm.

– Beszélnem kell veled – mondta.

Wigelmet talán össze lehetett téveszteni Wilffel, de nem sokáig. Ugyanolyan nagy orra, szőke bajusza, erélyes álla volt, ugyanolyan pávásan is járt, de neki semmi sem jutott Wilf könnyed kelleméből, és örökösen sértődött képet vágott.

Ragna bizonyosra vette, hogy Wigelmnek jutott valamilyen szerep Wilwulf meggyilkolásában. Talán sohasem tudja meg a részleteket, mivel Carwent megölték, de nem kételkedett. Olyan vad gyűlölet rohanta meg, hogy émelygett tőle.

– Én meg nem óhajtok beszélni veled – mondta. – Menj innen.
– Te vagy a leggyönyörűbb asszony, akit életemben láttam – jelentette ki Wigelm.
Ragna meghökkent.
– Miről beszélsz te? – kérdezte. – Ne légy már ostoba.
– Te egy angyal vagy. Senki se fogható hozzád.
– Miféle otromba tréfa ez? – Ragna körülnézett. – Aha, a féleszű barátaid ott fülelnek és vigyorognak a ház mellett, és azt lesik, hogyan csinálsz bolondot belőlem. Menj innen!
Wigelm egy karpántot húzott elő a tunikája alól.
– Gondoltam, talán tetszeni fog neked. – Nyújtotta az asszonynak az ékszert.
Ragna elvette. Ezüstből készült, gyönyörű vésete összefonódó kígyókat ábrázolt. Rögtön megismerte. Ezt ő vásárolta Cuthberttől, és Wilfnek ajándékozta a menyegzőjük napján.
– Meg se köszönöd? – kérdezte Wigelm.
– Miért? Elloptad Wilf pénzesládáját, abban találtad. Mivel azonban én vagyok Wilf örököse, ez a karpánt eleve az enyém. Addig nem köszönöm meg, amíg vissza nem adsz mindent.
– Az lehetséges.
Helyben vagyunk, gondolta az asszony. Mindjárt kinyögi, hogy mit akar.
– Lehetséges? – kérdezte. – És miként?
– Légy a feleségem.
Ez a nyilatkozat olyan botrányosan képtelen volt, hogy Ragna kurtán, epésen felkacagott.
– Nevetséges! – mondta.
Wigelm rákveres lett mérgében. Ragna érezte, hogy most szívesen megütné. Wigelm ökölbe szorította a kezét, de fékezte magát annyira, hogy ne emelje föl.
– Ne merészelj nevetségesnek hívni engem! – mondta.
– De hát neked már van feleséged. Milly. Inge nővére.
– Eltaszítottam.
– Fájdalom, nekem nem tetszik az „eltaszítás” angolos szokása.
– Most nem Normandiában vagy.
– Nem tiltja az angol egyház, hogy az özvegyasszony egy közeli rokonhoz menjen feleségül? A sógorom vagy.
– Csak félig. Az elég távoli rokonság Wynstan püspök szerint.

Ragna észbe kapott, hogy rossz taktikát választott. Az ilyen Wigelm-félék mindig megtalálják a kiskaput a törvényben.

– Hiszen nem is szeretsz! – mondta ingerülten. – Még csak nem is kedvelsz!

– Viszont a házasságunk megoldana egy politikai problémát.

– Nagyon hízelgő rám nézve.

– Én a féltestvére vagyok Wilfnek, te az özvegye. Ha összeházasodunk, senki sem vitatja a jogunkat az elöljáróságra.

– Jogunkat? Azt mondod, hogy együtt uralkodnánk? Olyan ostobának képzelsz, aki ezt még el is hiszi neked?

Wigelm dühös és csalódott képet vágott. Előadott egy becstelen hazugságot, és még ahhoz sem volt esze, hogy legalább félig hihetővé tegye. Mikor rájött, hogy Ragnával nem olyan könnyű áprilist járatni, nem tudta, mit mondjon következőnek. Próbált olyan magabiztosnak és megnyerőnek mutatkozni, mint Wilf.

– Majd megszeretsz, ha összeházasodtunk – biztatta az asszonyt.

– Sose foglak szeretni! – Hogy lehet ezt ennél érthetőbben mondani? – Benned megvan Wilf összes rossz tulajdonsága, de a jók közül egy se. Gyűlöllek és utállak, és ez sose fog változni!

– Szuka! – motyogta Wigelm, mielőtt eloldalgott.

Ragna úgy érezte magát, mintha verekedett volna. Wigelm ajánlata vérlázító volt, a tolakodása brutális. Lelkileg összetörték, kifacsarták. A ház oldalának dőlt, és behunyta a szemét.

Osbert sírni kezdett, mert sár ment a szemébe. Ragna felkapta, megtörölgette az arcát a ruhája ujjával, és a kisfiú hamarosan megnyugodott.

Ragna már nem reszketett. Furcsa, hogy a gyerekek igényei mennyire a háttérbe szorítanak mindent, legalábbis a nőknél. Egyetlen otromba angol thán sem lehet zsarnokibb egy babánál.

Már a levegőt sem kapkodta, ahogy a pancsoló gyerekeket nézte. De megint csak nem élvezhette sokáig a békés pillanatot, mert beállított Wynstan püspök.

– Wigelm fivérem nagyon fel van dúlva – kezdte.

– Ó, az isten szerelmére! – türelmetlenkedett Ragna. – Azt ne mondd már, hogy szerelmi bánata van.

– Mindketten tudjuk, hogy ehhez semmi köze a szerelemnek.

– Örülök, hogy nem vagy olyan buta, mint az öcséd.

– Köszönöm.
– Nem bóknak szántam.
– Vigyázz – figyelmeztette fojtott haraggal Wynstan. – Nem olyan erős a helyzeted, hogy sértegethess engem és a családomat.
– Az ealdorman özvegye vagyok, és ezen semmivel sem változtathatsz. Az én helyzetem elég erős.
– De Shiringben Wigelm az úr.
– Én meg még mindig Outhen völgyének lordja vagyok.
– Garulf járt ott tegnap.
Ragna összerezzent. Erről még nem is hallott.
Wynstan folytatta:
– Közölte a falusiakkal, hogy Wigelm megtette Outhen lordjává.
– Sose fogadják el. Seric, a fónagy…
– Seric meghalt. Garulf Duddát tette meg fónaggyá.
– Outhen az enyém! Benne van a házassági szerződésben, amelyről *te* tárgyaltál!
– Wilfnek nem volt joga rá, hogy neked adja. Az a mi családunké több emberöltő óta.
– Akkor is nekem adta.
– Élethossziglani adománynak szánta. Mármint az ő életére szóló hatállyal.
– Ez hazugság.
Wynstan vállat vont.
– Mit tehetsz ellene?
– Nem kell nekem tennem semmit. Az új elöljárót Ethelred király nevezi ki, nem te.
– Sejtettem, hogy ezzel áltathatod magad – mondta Wynstan. Olyan komoly volt a hangja, hogy Ragnán végigfutott a hideg. – Hadd magyarázzam el a király mostani észjárását. A viking flotta még mindig az angol vizeken tartózkodik: a telet Wight szigetén töltötték ahelyett, hogy hazamentek volna. Ethelred most kötött velük békét, ami huszonnégyezer font ezüstjébe fog kerülni.
Ragna elhűlt. Még sose hallott ekkora összegről.
– Képzelheted, hogy a király számára jelenleg az a legfontosabb, miként kerítse elő ezt a pénzt – fejtegette a püspök. – Ráadásul menyegzőre készül.
Ethelred felesége, Yorki Elfgifu belehalt a tizenegyedik gyermekük születésébe.

– Normandiai Emmát veszi feleségül – folytatta Wynstan.

Ragna ismét meghökkent. Ismerte Emmát, Richard roueni herceg lányát. Tizenkét éves gyermek volt, amikor Ragna öt esztendeje elhagyta Normandiát, akkor hát most tizenhét. Egy normann lányból, aki most megy feleségül az angol királyhoz, lehet szövetséges.

Wynstannek más szempontjai voltak.

– Egy király, akinek ennyi aggsága van, szerinted mennyi időt szán annak az eldöntésére, hogy ki legyen Shiringben az új elöljáró?

Ragna nem szólt.

– Nagyon keveset – válaszolt saját magának Wynstan. – Azt fogja nézni, ki parancsol a tartományban, és egyszerűen megerősíti a tisztségében. Így lesz a *de facto* vezetőből a *de jure* ealdorman.

Ha ez így lenne, gondolta Ragna, *nem szorgalmaznátok ennyire, hogy feleségül menjek Wigelmhez.* De nem mondta ki, mert belehasított egy másik gondolat. Mit tesz a püspök, ha ő következetesen kikosarazza Wigelmet? Más megoldást keres. Számos más megoldás kínálkozik, de Ragna egyet látott a legtisztábban:

Wynstan megölheti őt.

33. fejezet

1002. augusztus

Edgar most már két embert ölt meg. Az első a viking volt, a második Stiggy. Lehet három is, ha Bada belehal a kulcscsonttörésébe. Akkor ő most gyilkos?

Katonák sose teszik fel maguknak ezt a kérdést, mert az ölés a mesterségük. Ám Edgar építő volt. Kézművesnek nem természete a harc. Mégis olyan embereken győzedelmeskedett, akik a vérontásból éltek. Talán büszkének is kéne lennie, elvégre Stiggy hidegvérű gyilkos volt. Ennek ellenére fel volt dúlva.

Ráadásul Stiggy halála nem oldott meg semmiféle problémát. Garulf megkaparintotta az Outhen völgyét, ahol valószínűleg javában sanyargatja a lakosságot.

Shiringbe érve azonnal ment az elöljáró erődjébe. Lenyergelte Bütüt, megitatta a kacsaúsztatóból, aztán kicsapta legelni a többi lóhoz a szomszédos gyepre.

Ragna házához közeledve azon mélázott – talán oktalan fővel –, hogy másképp néz-e rá az asszony most, hogy megözvegyült. Edgar öt éve ismerte, és ebben az öt évben Ragna végig egy másik férfié volt. Más lesz-e most a nézése, újfajta mosoly ül-e majd a száján, szokatlan felszabadultsággal fog-e lépkedni? Azt tudta, hogy Ragna kedveli, de vajon szabadabban fejezi-e ki a rokonszenvét?

Otthon találta Ragnát. Noha fényesen sütött a nap, az asszony bent ült a házban egy padon, és komoran bámult a semmibe. A három kisfiú és Cat két leánykája Cat és Agnes felügyelete alatt a délutáni álmát aludta. Ragna kissé felvidult, mikor meglátta Edgart, és a fiatalember ennek örült. Átadta neki az ezüsttel teli erszényt.

– A kőfejtő bevétele. Gondoltam, szükséged lehet pénzre.

– Köszönöm! Wigelm ellopta a pénzesládámat, mostanáig semmim sem volt. Mindenemből ki akarnak forgatni, beleértve az Outhen völgyét. Ám a király felel a főúri özvegyekért, és előbb-utóbb lesz pár szava ahhoz, amit Wigelm és Wynstan művelt. Hát te hogy vagy?

Edgar leült mellé a padra, és halkan folytatta, hogy a szolgálók ne hallják:

– Ott voltam Outhenben. Láttam, amikor Stiggy meggyilkolta Sericet.

Az asszony szeme tágra nyílt.

– Stiggy meghalt…

Edgar bólintott.

– Te? – súgta némán mozgó szájjal Ragna.

A fiatalember ismét bólintott.

– De senki sem tudja – suttogta.

Ragna megszorította a csuklóját, mintha némán mondana köszönetet. Edgar bőre bizseregni kezdett az érintéstől. Azután Ragna a szokott hangján folytatta:

– Garulf őrjöng dühében.

– Ez csak természetes. – Edgar a csüggedésre gondolt, amit érkezéskor látott az asszony arcán, és megkérdezte: – De mi van veled?

– Wigelm feleségül akar venni.

– Isten ments! – Edgar elszörnyedt. Nem akarta, hogy Ragna bárkihez is feleségül menjen, főleg Wigelmhez, aki különösen visszataszító vőlegény lett volna.

– Semmi sem lesz belőle – mondta az asszony.

– Örömmel hallom.

– De mihez kezdenek majd? – kérdezte Ragna, és olyan kétségbeesett szorongás ült az arcán, amilyet Edgar még sosem látott rajta. A legszívesebben magához ölelte, csitítgatta volna, hogy majd ő vigyáz rá. – Problémát jelentek, amelyet meg kell oldaniuk, és ezt nem bízzák Ethelred királyra, mert az nem szereti őket, és talán nem azt tenné, amit ők akarnak.

– De mit tehetnének?

– Megölhetnek.

Edgar a fejét rázta.

– Abból nemzetközi botrány lenne…

– Azt mondanák, hogy megbetegedtem, és hirtelen meghaltam.

– Irgalmas Isten! – Edgarnak meg se fordult a fejében, hogy ez a család idáig elmehessen. Bár elég könyörtelenek, hogy megöljék Ragnát, azzal nagy bajba kevernék magukat. Viszont ezek szerencsejátékosok. Edgar komolyan aggódott. – Valamiként meg kell védenünk téged! – mondta.

– Már nincsenek testőreim. Bern halott, a fegyveresek átálltak Wigelmhez.

Mivel abbahagyták a sugdolózást, a két szolgáló már hallhatta a beszélgetésüket, és Catnek volt hozzáfűznivalója úrnője utolsó megjegyzéséhez!

– Mocskos vadállatok! – mondta normann nyelven. Ő is megözvegyült, mert Bern volt a férje.

– Valószínűleg el kell hagynod az erődöt – mondta Edgar.

– Az megfutamodás lenne.

– Csak átmeneti megoldás, addig, amíg a király elé járulhatsz. Ám azt nem teheted, ha egyszer meghaltál.

– Hova mehetnék?

– Mit szólnál a Bélpoklos-szigethez? – töprengett Edgar. – Az apácazárda templomában van egy zsámoly azoknak, akik menedéket kérnek. Ott még Wigelm se merne meggyilkolni egy előkelő asszonyt. Anglia összes thánja kötelességének tekintené, hogy vérbosszút álljon érte.

Ragna szeme felragyogott.

– Okos ötlet!

– Haladéktalanul távoznunk kell.

– Velem jönnél?

– Természetesen. Mikor indulhatnál?

Ragna töprengett, aztán döntött.

– Holnap reggel.

Edgar ezt túl simának, túl jónak találta, hogy igaz legyen. – Megpróbálhatnak feltartóztatni.

– Igazad van. Napkelte előtt indulunk.

– Addig is óvatosak legyetek.

– Igen. – Ragna a szolgálóihoz fordult, akik tágra nyílt szemmel figyelték őket. – Ti ketten semmit se csináljatok vacsora előtt! Csak viselkedjetek úgy, mint rendesen. Aztán ha besötétedett, csomagoljátok össze, amire a gyerekeknek szükségük van.

– Ennivalót is kellene vinni – szólalt meg Agnes. – Hozzak a konyháról?

– Nem, az elárulna. A városban vegyél kenyeret és sonkát. – Adott Agnesnek három pennyt az erszényből, amelyet Edgar hozott.

– Ne a saját lovaitokat használjátok – intette őket Edgar. – Den királybíró majd kölcsönöz másikat.

– Le kell mondanom Astridról?

– Később majd visszajövök érte. – Edgar felállt. – Ma éjszaka Den házában leszek. Megbeszélem vele a lovak dolgát. Értesítesz még ma este,

hogy minden készen áll?

– Természetesen. – Ragna megfogta a fiatalember két kezét, amitől Edgarnak arra a szívfájdítóan meghitt beszélgetésre kellett gondolnia Dreng's Ferryben. Vajon lesznek még ilyen bensőséges pillanatok? Alig merte remélni. – Mindent köszönök, Edgar. Már nem is tudom, mennyi jót tettél értem.

Edgar a legszívesebben azt felelte volna, hogy szerelemből tette, ám Cat és Agnes előtt mégse vallhatta be, így annyit mondott:

– Mert megérdemled. Még ennél többet is.

Ragna mosolygott, és elengedte a kezét. Edgar sarkon fordult, és elment.

– Meg is ölhetném Ragnát – vetette föl Wigelm. – Úgy leegyszerűsítené a dolgokat.

– Gondoltam én is rá, elhiheted – mondta Wynstan. – Utunkban áll.

A püspöki palota emeletén iszogatták az almabort, mert tikkasztó idő volt.

Wynstannek eszébe jutott Den királybíró fenyegetése, hogy megöli, ha Rágnának baja esik, de csak legyintett rá. Sokan akarták már megölni. Ha félt volna tőlük, ki se tette volna a lábát az utcára.

– Ha nincs Ragna, vetélytársam se lenne az elöljárói tisztségre – makacskodott Wigelm.

– Nem valami meggyőző érv. Kit választana a király? Northwoodi Deorman félig vak. A lordsborough-i Tristan teszetosza, egy dalárdát se tudna elvezényelni, pláne egy hadsereget. Az összes többi thán alig valamivel különb jómódú gazdánál. Egyik sem rendelkezik a te tapasztalataiddal és összeköttetéseiddel.

– Vagyis…?

Wynstant gyakran bőszítette, hogy kétszer el kell magyaráznia a dolgokat az öccsének, ám ezúttal magában is rendezte a kérdést.

– Mindössze féken kell tartanunk Ragnát – mondta.

– Mi erre a jobb módszer annál, hogy megöljük? Majd rákennénk valaki másra, úgy, mint Wilfnél.

Wynstan a fejét csóválta.

– Megcsinálható, de istenkísértés lenne. Igen, egyszer megúsztuk, ha visítva is, habár még ma is sokan kételkednek benne, hogy Carwen ölte

volna meg Wilfet. Ám egy második célirányos gyilkosság ilyen kevés idővel az első után már roppant gyanús lenne. Mindenki minket tartana felelősnek érte.

– Ethelred király elhihetné, ha mi mondjuk.

Wynstan kinevette.

– Még csak úgy se tenne! Kétszeresen is bitoroljuk az előjogait. Egy: ráerőltetünk egy elöljárót. Kettő: beleavatkozunk egy özvegyasszony sorsába.

– Hát nem érdekli jobban a huszonnégyezer fontja, amit még össze kell szedni?

– Egyelőre igen, de amint együtt a pénze, azt teszi, amit akar.

– Vagyis életben kell tartanunk Ragnát.

– Lehetőleg igen. Életben, de felügyelet alatt. – Felnézett, mert abban a pillanatban belépett Agnes. – És itt az én egérkém, aki segít majd nekünk. – Észrevette, hogy Agnesnél kosár van. – Vásároltál, egérkém?

– Úti elemózsiát, püspök uram.

– Gyere ide, csüccs az ölembe.

Agnes egyszerre csodálkozott, pironkodott és kéjesen borzongott. Letette a kosarát, feltelepedett Wynstan térdére. Olyan egyenesen tartotta magát, mint aki nyársat nyelt.

– No, hát miféle utazás is ez? – érdeklődött Wynstan.

– Ragna el akar menni Dreng's Ferrybe. Az két nap.

– Tudom, milyen hosszú. De miért akar odamenni?

– Azt gondolja, hogy megölhetitek, mihelyt belátjátok, hogy sose lesz Wigelm felesége.

A testvérek összenéztek. A püspök épp ettől félt. De jó, hogy előre megtudta! Milyen okos volt, hogy beépített Ragna házába egy kémet!

– Hogy jött ez fel? – kérdezte.

– Nem is tudom, de Edgar hozott neki valamennyi pénzt, és az ő ötlete volt. A zárdában fog élni, és azt hiszi, hogy ott biztonságban van tőletek.

Ragnának alighanem igaza is van, gondolta Wynstan. Nem akarta ellenségévé tenni egész Angliát.

– Mikor megy el?

– Holnap virradatkor.

Wynstan végighúzta a kezét Agnes mellén. Az asszony megrázkódott a vágytól.

– Ügyesen csináltad, egérkém – szólt melegen. – Ez fontos hír.

– Örülök, hogy a kedvedre tehettem – mondta reszkető hangon Agnes.

Wynstan az öccsére kacsintott, aztán felnyúlt az asszony szoknyája alá.

– Máris milyen lucskos! – álmélkodott. – Úgy látom, én is a kedvedre tettem.

– Igen – susogta Agnes.

Wigelm nevetett.

Wynstan lecsúsztatta a térdéről Agnest.

– Térdelj csak le, egérkém – mondta. Felhúzta a tunikáját. – Tudod, mit kell csinálni ezzel?

Agnes előrehajolt.

– Ó, igen – sóhajtott Wynstan. – Látom, hogy tudod.

Alkonyatkor Ragna kiosont az erődből. A fejére húzta a csuklyát, és átsietett a városon. Boldog volt, hogy Edgarhoz mehet, és ez ismerős érzés volt, mert mindig örült, ha látta. Edgar hív és jó barátja volt azóta, hogy megérkezett Angliába.

Den seriff és a felesége már lefekvéshez készült. Edgar egy üres házat kapott az erődben, ahova a seriff még el is kísérte Ragnát. A házban egyetlen szövétnek világított. Edgar a tűzhely mellett állt, amelyben nem fűtöttek, mert meleg idő volt.

– Virradatra itt lesznek felszerszámozva a lovaitok – mondta Den.

– Köszönöm – felelte Ragna, és arra gondolt, hogy az angolok között vannak nagyon rendes emberek, és vannak disznók. Talán mindenütt így van. – Alighanem az életemet mentetted meg.

– Azt teszem, amit hitem szerint a király kívánna, és örömmel segítek neked. – Ránézett a két fiatalra, és halványan elmosolyodott. – Nem is zavarlak tovább, beszéljétek meg, ami még hátravan.

Ezzel kiment.

Ragna szíve gyorsabban dobogott. Ritkán volt Edgarral kettesben, olyan ritkán, hogy tisztán emlékezett minden egyes alkalomra. Először öt éve, Dreng’s Ferryben, ahol átszállította őket komppal a Bélpoklos-szigetre. Máig emlékezett a sötétre, az eső kopogására a folyó vizén, és Edgar erős karjára, amikor a fiú a sekélyesen átgázolva felvitte a partra. Másodszor egy éve, az outhenhami házban a kőfejtő mellett, amikor Ragna megcsókolta, és Edgar majd elsüllyedt szégyenkezésében. Harmadszor Dreng’s Ferryben,

amikor Edgar megmutatta, milyen dobozt készített a tőle kapott könyvnek, és Ragna gyakorlatilag bevallotta, mekkora vigasz számára Edgar szerelme.

Ez a negyedik alkalom.

– Minden készen áll – mondta. A szökésre értette.

– Itt is. – Edgar feszengett.

– Nyugalom – intette az asszony. – Nem eszlek meg.

Edgar félénken vigyorgott.

– Elég baj.

Ragna ránézett a félhomályban, és kimondhatatlanul szerette volna átölelni. Annyira természetesnek tűnt. Közelebb lépett hozzá.

– Rájöttem valamire – mondta.

– Mire?

– Nem barátok vagyunk.

Edgar nyomban megértette.

– Ó, nem! – rázta a fejét. – Egészen mások vagyunk.

Ragna a két tenyerébe fogta a fiatalember arcát. Edgar puha szakálla simogatta a tenyerét.

– Milyen jó arcod van – mondta. – Erős, értelmes és kedves.

Edgar lesütötte a szemét.

– Zavarba hozlak? – kérdezte az asszony.

– Igen, de ne hagyd abba.

Ragna a férjére gondolt, és nem értette, hogyan szerethetett bele egy harcosba. Az gyerekes szerelem volt, de ez a mostani a felnőtt vágyakozása. Mivel azonban ezt nem mondhatta el, inkább megcsókolta a fiatalembert.

Hosszú, puha csók volt, az ajkuk gyengéden felfedezte egymást. Ragna simogatta Edgar arcát, haját, és érezte, hogy az átfogja a derekát. Egy hosszú perc után levált Edgar szájáról.

– Jaj nekem – pihegte. – Kaphatok még ebből?

– Amennyit csak akarsz – felelte Edgar. – Neked tartogattam.

– Bocsáss meg – mondta bűntudatosan az asszony.

– Miért?

– Amiért ilyen sokat kellett várnod. Öt évet.

– Tízet is vártam volna.

Könnyek szöktek Ragna szemébe.

– Nem érdemlek ekkora szerelmet.

– Dehogynem.

Ragna szeretett volna mondani valamit, ami örömet szerez Edgarnak.

– Tetszik a mellem? – kérdezte végül.
– Igen. Azért is bámultam öt éven át.
– Nem akarod megérinteni?
– De igen – válaszolta rekedten Edgar.
Ragna lehajolt, megragadta a ruhája szélét, egyetlen gyors rántással lehúzta magáról, és máris meztelenül állt Edgar előtt.
– Jaj nekem – mondta a fiú. Két kézzel simogatta az asszony mellét, vigyázva megszorította, légiesen cirógatta a bimbókat. Gyorsabban lélegzett. Ragna olyannak látta, mint a szomjazót, aki most bukkant rá egy patakra.
– Meg is csókolhatom?
– Megcsókolhatsz mindent, amit akarsz – felelte Ragna.
Edgar lehajtotta a fejét, Ragna a haját simogatta, és figyelte a hunyorgó fáklyavilágnál, hogyan vándorol Edgar szája a bőrén.
A csókok mohóbbak lettek.
– Ha így szívod, tej lesz a vége! – mondta Ragna.
Edgar nevetett.
– Finom lenne?
Ragnának tetszett, hogy egyszerre tud szenvedélyes és derűs lenni.
– Nem tudom.
Edgar ismét elkomolyodott.
– Lefekhetünk?
– Várj egy pillanatot. – Ragna lehajolt, megfogta a tunika szélét, húzni kezdte. Amikor derékig felhúzta, megcsókolta Edgar hímvesszőjének a hegyét, aztán egy rántással eltávolította a fiatalemberről a ruhát.
Egymás mellett feküdtek, Ragna bejárta a kezével Edgar testét, a mellkasát, a derekát, a combjait, és Edgar ugyanezt tette vele. Amikor a keze becsúszott az asszony lába közé, a nedves nyílásba, Ragna megrázkódott a gyönyörűségtől.
Hirtelen elfogyott a türelme. Ráfordult Edgarra, és magába csúsztatta a farkát. Előbb lassan mozgott, aztán gyorsan. Letekintett a szeretőjére, és azt gondolta: *nem tudtam, hogy ennyire vágyok erre.* Nem csak az élményre, a gyönyörre, az izgalomra. Ennél több kellett neki: a meghittség, a kölcsönös nyíltság, a szerelem.
Edgar behunyta a szemét, de az asszony ezt nem akarta:
– Nézz rám, nézz rám! – Edgar kinyitotta a szemét.

– Szeretlek – mondta Ragna, aztán beleszédült az örömbe, hogy ezt csinálhatják együtt. Feljajdult, és ugyanakkor érezte, ahogy Edgar egy rándulással elélvez benne. Ez eltartott egy hosszú percig, aztán a szenvedélytől kimerülten ráborult a szeretője mellére.

Miközben feküdt rajta, úgy jöttek vissza az elmúlt öt év emlékei, mint egy elfeledettnek hitt vers. Eszébe jutott a szörnyű vihar az *Angyal* fedélzetén, a sisakos útonálló, aki elrabolta a Wilfnek szánt nászajándékot, az undorító Wigelm, aki már az első találkozáskor megfogdosta, a megrendítő felismerés, hogy Wilfnek már van egy felesége és egy fia, a boldogtalanság, amikor a férje elhagyta Carwenért, és Wynstan gonoszsága. Mindeközben végig ott volt Edgar, akinek kedvességéből kisarjadt a gyöngédség, majd a szenvedélyes szerelem. *Hála legyen Istennek Edgarért,* gondolta. *Hála Istennek.*

Miután az asszony elment, Edgar sokáig hevert a boldogság révületében. Azt hitte, az a sorsa, hogy két reménytelen szerelme legyen, az egyik egy halott nő, a másik egy elérhetetlen nő iránt. És most Ragna azt mondta, hogy szereti. Cherbourg-i Ragna, Anglia legszebb asszonya szereti Edgart, az építőmestert.

Újraélt minden percet, a csókot, a vetkőzést, Ragna mellének látványát, a csókját, amelyet az ő farkára nyomott, gyöngéden, szeretettel, szinte légiesen, és a követelését, hogy nyissa ki a szemét, nézzen rá. Volt valaha két ember, akik ennyire élvezték egymást? Volt valaha két ember, akik ennyire szerették egymást?

Nyilván voltak mások is, de nyilván nem sokan.

A leggyönyörűségesebb gondolatok közepette merült álomba.

A monostori harangozásra ébredt. Az első gondolata az volt: csakugyan szeretkeztem Ragnával? A második: csak nem késtem el?

Igen, szeretkezett Ragnával, és nem, nem késett el. A szerzetesek hajnal előtt egy órával kelnek. Bőven volt ideje.

Ő és Ragna csak két nappal terveztek előbbre. Kijutnak Shiringből, elutaznak Dreng’s Ferrybe, Ragna menedéket kér a zárdában, és majd az után foglalkoznak a jövővel. De most Edgar akaratlanul is ezen tépelődött.

Társadalmilag már nem álltak olyan távol egymástól, mint eredetileg. Ő sikeres mesterember volt, egyformán fontos személyiség Dreng’s Ferryben

és Outhenhamben. Ragna nemesasszony volt, de özvegy, és Wynstan ki akarta forgatni mindenéből. Szóval a szakadék csökkent, de még mindig elég széles maradt. Edgar nem látott kiutat, de nem hagyta, hogy ez elrontsa az örömét.

Den seriffet a konyhában találta, amint éppen hideg marhasültet reggelizett sörrel. Edgar túlságosan felajzott volt ahhoz, hogy éhes legyen, de azért magába tömött valamit, mert szüksége lehetett erőre.

Den kinézett az ajtóból az égre, és megjegyezte:

– Világosodik.

Edgar összevonta a szemöldökét. Ragnára nem jellemző a késlekedés.

Az istállóba ment. A lovászok éppen nyergelték a három lovat, Ragnának, Catnak, Agnesnek, és málháskosarakat csatoltak fel egy negyedikre. Edgar felszerszámozta Bütüt.

Bejött Den.

– Minden együtt van – mondta – kivéve Ragnát.

– Elmegyek érte – jelentette ki Edgar.

Átsietett a városon. Már virradt, az egyik pékségben begyújtották a kemencét, mégsem jött szembe senki az elöljáró erődjéből.

A kaput időnként eltorlaszolták és őrizték, de most nem: erre az évre békét kötöttek a vikingekkel, és a walesiek meghúzták magukat. Edgar beosont. Az erődben csend volt.

Sietett Ragna házához. Türelmetlenül zörgetett, aztán lenyomta a kilincset. Az ajtóra nem tették fel belülről a keresztgerendát. Edgar bement.

Senki sem volt a házban.

Riadtan összevonta a szemöldökét. Mi történhetett?

Nem égtek lámpák. Edgar belefúrta a tekintetét a homályba. Egér cikázott a tűzhelyen, tehát hideg lehet a kő. Ahogy a szeme hozzászokott a beszivárgó bágyadt fényhez, látta, hogy Ragna holmija még itt van – ruhák lógtak a peckekről, megvolt a sajtos- és a húsosláda, a kupák és a tálak, de a gyerekágyak eltűntek.

Ragna elment, és a hideg tűzhelyből ítélve már órák óta nincs itt. Valószínűleg nem sokkal az után történhetett, hogy búcsút vett Edgartól a királybírói erődben. Mostanra több kilométerre járhat a szélrózsa bármelyik irányában.

Változtatnia kellett a tervein, de miért nem üzent? Mert valami megakadályozta benne. Ez nagyon arra utal, hogy akarata ellenére hurcolták el. Wynstan és Wigelm kell hogy a bűnös legyen. Tehát Ragna fogoly.

Iszonyú haragra gerjedt. Hogy merészelik? Ragna szabad asszony, egy gróf leánya és egy elöljáró özvegye. Nincs joguk hozzá!

Ha rájöttek, hogy Ragna szökni akar, ki értesíthette őket? Talán a seriff valamelyik szolgája vagy akár Cat, esetleg Agnes.

Edgarnak ki kellett derítenie, hova vitték.

Dühösen kijött a házból. Szembe kell néznie Wigelmmel vagy Wynstannel, és alighanem Wigelm lesz közelebb. Ha Shiringbe jött, az anyjánál, Gythánál aludt. Edgar eltalpalt a gyepen át Gytha házához.

Az ajtónál egy katona szunyókált a hátát a falnak vetve. Az ifjú Elfgar volt az, egy barátságos melák. Edgar ügyet sem vetett rá, csak döngetni kezdte az ajtót.

Elfgar felpattant, némileg dülöngélve a váratlan ébresztéstől. Némi keresgélés után megkésve felkapott a földről egy fustélyt, egy tölgyfa hellyel-közzel megfaragott, jó hosszú, göcsörtös ágát.

Az ajtó felpattant, és kilódult egy másik fegyveres, aki alighanem a küszöbnél alhatott. Fulcric volt, idősebb és komiszabb Elfgarnál.

– Itt van Wigelm? – kérdezte Edgar.

– Te meg ki a fene vagy? – kérdezett vissza gorombán Fulcric.

Edgar fölemelte a hangját.

– Wigelmet akarom látni!

– Majd jól be lesz verve a fejed, ha nem húzod meg magadat!

– Nyugalom, Elfgar, ez csak a kis kőműves Dreng’s Ferryből – szólt bentről egy hang. Wigelm előtűnt a homályból. – De nagyon ajánlom, hogy jó oka legyen ilyen korán háborgatni engem!

– Ismered te az okot, Wigelm. Hol van?

– Ne merj kérdőre vonni engem, mert meg leszel büntetve szemtelenségért.

– Téged pedig megbüntetnek, mert elraboltál egy nemes özvegyet. Ez súlyosabb bűn a király szemében.

– Senkit sem raboltak el.

– Akkor hol van Lady Ragna?

Wigelm mögött megjelent Milly, a felesége és Gytha, az anyja, mindketten borzasan és álomtól bedagadt szemmel.

– És hol vannak a gyerekek? – folytatta Edgar. – A király tudni akarja majd.

– Biztos helyen.

– Hol?

– De csak nem képzelted, hogy megkaphatod? – vigyorgott gúnyosan Wigelm.
– Te ácsingóztál, hogy legyen a feleséged!
– Micsoda? – kérdezte Milly, akit ezek szerint nem világosítottak fel a férje nősülési szándékáról.
– De Ragna kikosarazott, mi? – folytatta vakmerően Edgar. Tudta, hogy oktalanság hergelni Wigelmet, de túlságosan felbőszült, hogy abbahagyja. – Ezért raboltad el!
– Elég!
– Ez az egyetlen módja, hogy nőt kaphass, Wigelm? Hogy elrabolod?
Elfgar felnyihogott.
Wigelm lépett egyet, és ököllel belevágott Edgar arcába. Erős ember volt, aki semmihez sem értett a verekedésen kívül, és az ütés fájt. Edgar úgy érezte, mintha az arca bal oldala kigyulladt volna.
Miközben próbálta összeszedni magát, Fulcric fürgén mögéje állt, és hozzáértő kézzel lefogta, hogy Wigelm kényelmesen behúzhasson egyet a gyomorszájába. Edgar attól félt, megfullad. Wigelm herén rúgta. Edgar most már tudott lélegezni, és felüvöltött. Wigelm ismét beleöklözött az arcába.
Aztán látta, hogy Wigelm elveszi a fustélyt Elfgartól.
Edgar megrémült, hogy agyonverik, és akkor majd nem lesz senki, aki megvédje Ragnát. Félrekapta a fejét, így a nehéz fustély a halántékát találta. A fájdalom villámokkal hasogatta a koponyáját.
A következő ütést a mellkasára kapta. A bordái megreccsentek. Félájultan megroggyant, már csak Fulcric tartotta, hogy össze ne essen.
Aztán a fülében rázott csengők közepette meghallotta Gytha hangját:
– Most már elég, ne akard megölni!
– Dobjátok be a kacsaúsztatóba – rendelkezett Wigelm.
Edgart kezénél-lábánál fogva felkapták, és elcipelték. A következő percben érezte, hogy repül. Belecsobbant a vízbe, és elsüllyedt. Azt se bánta volna, ha ott fullad meg, csak legyen vége a kínnak.
Megfordult, négykézlábra állt a latyakban, nagy keservesen kidugta a fejét a vízből, hogy lélegezhessen.
Mászni kezdett, mint egy baba, és lassan, elgyötörten kivonszolta magát a kacsaúsztató széléig.
– Ó, te szegény – mondta valahol egy asszony.
Gilda volt az, a konyhás.

Edgar megpróbált feltápászkodni. Gilda megragadta a karját, és felsegítette.

– Köszönöm – motyogta felrepedt szájjal Edgar.

– Az isten verje meg Wigelmet! – mondta Gilda. Átkarolta Edgar derekát, és fogta a kezét, hogy a fiatalember jobban megkapaszkodhasson az ő vállában. – Hova mész?

– Denhez.

– Akkor gyere – mondta Gilda. – Majd én odatámogatlak.

34. fejezet

1002. október

Aldred örült, hogy a könyvtára gyarapszik. Jobban szerette az angol nyelvű könyveket a latinoknál, mert az angolokat az összes írástudó ember olvashatta, nem csak a művelt klerikusok. Megvolt a négy *Evangélium,* a *Zsoltárok könyve* és néhány misekönyv, hogy egyszerű vidéki papok is tanulmányozhassák, akiknek vagy egyáltalán nem volt saját könyvük, vagy csak kevéssel büszkélkedhettek. A monostor kis scriptoriuma olcsó másolatokat készített eladásra. De voltak Aldred könyvtárában szövegmagyarázatok, sőt világi versgyűjtemények is.

A szerzetház fellendült: egyre több adó folyt be a helységből, és most már végre földadományokat is kaptak a nemességtől. Új novíciusok jelentek meg a monostorban, és bennlakó növendékek tanultak az iskolában. Egy enyhe októberi délutánon a diákok zsoltárokat énekeltek a templomudvaron.

Minden rendben is lett volna, ha Ragna nem tűnik el a gyerekeivel és a szolgálóival együtt. Edgar két hónapja járt városról városra, faluról falura, de hasztalanul kereste Ragna nyomát. Még az új vadászlakot is meglátogatta, amelyet Wigelm építtetett Outhenham mellett. Senki sem látta Ragnát. Edgar kétségbeesett, de nem tehetett semmit. Aldred nagyon sajnálta.

Ezekben a hónapokban Wigelm vágta zsebre az összes bérleti díjat, ami befolyt az Outhen völgyéből.

Aldred rákérdezett Den seriffnél, hogyhogy semmit sem tesz a király?

– Próbáld Ethelred szemszögéből nézni – tanácsolta a seriff. – Ő törvénytelennek tekinti Ragna házasságát. Nem is volt hajlandó engedélyezni, de Wilwulf csak azért is megnősült. A királyi törvényszék pénzbüntetésre ítélte Wilfet renitencia miatt, amit ő nem volt hajlandó kifizetni. Ezzel kétségbe vonta Ethelred fennhatóságát, és ami még rosszabb, megsebezte a király büszkeségét. Ethelred tehát nem fog úgy eljárni, mintha itt egy normális házasságról lenne szó.

– Tehát Ragnát bünteti Wilwulf bűneiért?

– Mi mást tehetne?
– Lerohanhatná Shiringet!
– Az szélsőséges eljárás: hadsereget toborozni, falvakat felégetni, ellenállókat lemészárolni, vinni a lovak, tehenek, ékszerek legjavát; ehhez csak végső esetben, rendkívüli körülmények között folyamodik a király. Miért tenné egy idegen özvegyasszonyért, akinek a házasságát sose szentesítette az uralkodó?
– Tudja Hubert gróf, hogy a lánya eltűnt?
– Valószínűleg. Ám egy Normandiából indított mentőakció betörés lenne Angliába, ami túl nagy falat Hubert grófnak, főleg most, amikor a szomszédjának a lánya az angol királyhoz készül feleségül. Ethelred és Normandiai Emma esküvőjét novemberre tűzték ki.
– A királynak uralkodnia kell minden körülmények között, és az egyik kötelessége gondoskodni a nemesek özvegyeiről!
– Ezzel neked kellene hozzá fordulnod.
– Rendben van, meg is teszem.
Aldred levelet írt Ethelred királynak.
Válaszul a király megparancsolta Wigelmnek, hogy állítsa elébe a bátyja özvegyét.
Aldred azt hitte, hogy Wigelm egyszerűen semmibe veszi a királyi parancsot, mint ahogy semmibe vette a korábbiakat is, ám ezúttal más történt. Wigelm közölte, hogy Ragna hazament Cherbourg-ba.
Ha ez igaz, legalább magyarázatot ad arra, hogy Angliában miért nem találta senki az asszonyt. Az meg csak természetes, hogy hazavitte magával a gyerekeket, és a normann szolgálóit.
Edgar másodszor is ellátogatott Combe-be, de nem találkozott senkivel, aki igazolhatta volna, hogy Ragna ott szállt hajóra – bár igaz, választhatott egy másik kikötőt is.
Aldred javában aggódott Edgarért, amikor az személyesen beállított hozzá. Felépült a verésből, csak az orra ferdült el egy kicsit, és elölről hiányzott egy foga. Harmadmagával érkezett a templomudvarra. Aldred felismerte a jövevényeket: a normann módra nyírott hajú férfi Odo volt, a kicsi szőke asszony a felesége, Adelaide. Ők a cherbourg-i futárok, akik háromhavonta hozták Saint-Martin falu adóját Ragnának. Szorosan mögöttük jött három fegyveres, a kísérőik. Amióta kivégezték Vaskobakot, a hírvivőknek kevesebb testőrre volt szükségük.
Miután Aldred üdvözölte a normandiaiakat, megszólalt Edgar:

– Perjel atya, Odo azért jött, mert szeretne kérni egy szívességet.

– Megteszek minden tőlem telhetőt – felelte Aldred.

– Szeretném, atyám, ha te vigyáznál Ragna úrnő pénzére – mondta Odo franciás hangsúllyal.

– Tehát nem találjátok – vonta le a következtetést Aldred.

Odo csalódottan legyintett.

– Shiringben azt mondják, Outhenhambe ment, Outhenhamben azt mondják, Combe-ben van, de mi keresztüljöttünk Combe-ön, és nincsen ott.

Aldred bólintott.

– Senki sem találja. Természetesen vigyázok a pénzére, ha ez a kívánságotok, de mi a legutóbb azt hallottuk, hogy hazatért Cherbourg-ba.

Odo meghökkent.

– Hogyan tért volna haza? Ha ott lenne, nem jöttünk volna át Angliába.

– Természetesen – bólintott Aldred.

– Akkor viszont hol az ördögben lehet? – kérdezte Edgar.

Ragnára, Catre és a gyerekeikre éjszaka csapott le a házban Wigelm és fegyveres csapata, akik felpeckelték a szájukat, megkötözték őket, aztán a sötétség leple alatt kivitték az erődből, felpakolták egy társzekérre, és végül letakarták őket pokrócokkal.

A gyerekek borzasztóan megrémültek, és az egészben az volt a legrosszabb, hogy Ragna nem vigasztalhatta őket.

A társzekér órákig zötyögött kiszáradt, kátyús földutakon. Abból, amit hallott, Ragna arra következtetett, hogy hatan kísérhetik őket lovakon, bár azok vigyáztak, hogy minél kevesebbet beszéljenek, azt is halkan.

A gyerekek álomba sírták magukat.

Fényes nappal volt, amikor a szekér megállt, és leszedték róluk a takarókat. Egy erdei tisztáson voltak. Agnes a kísérettel lovagolt, és Ragna akkor értette meg, ki az áruló. Csakis Agnes árulhatta el Wynstannek, hogy ő meg akar szökni Edgarral. A varrónő egész idő alatt gyűlölhette, amiért kivégeztette a férjét, Offát. Ragna átkozta az irgalmas szívét, amiért visszafogadta ezt a némbert.

Most látta, hogy a gyerekek ágyait is felpakolták a szekérre, de minden le volt takarva. Mit láthatnak a falusiak az elvonuló menetben? Bizonyosan nem emberrablást, mert az asszonyok és a gyerekek nem látszottak. Ragna

arra következtetett volna a fegyveres kíséretből, hogy nagy mennyiségű ezüst vagy más érték rejtőzik a pokrócok alatt, amit egy gazdag nemes vagy egy főpap fuvaroztat egyik helyről a másikra.

Mivel itt senki sem láthatta őket, Agnes kioldozta a gyerekeket, és hagyta, hogy elmenjenek pisilni a tisztás szélére. Persze nem szaladtak el, hiszen akkor elszakadtak volna az anyjuktól. Kaptak tejbe áztatott kenyeret, aztán ismét felpeckelték a szájukat, és megkötözték őket. Utánuk a Ragnát és Catet oldozták ki egyenként. A kísérők egy pillanatra sem vették le róluk a szemüket, miközben az asszonyok könnyítettek magukon, majd ettek és ittak egy keveset. Amikor ezzel is megvoltak, a foglyokat ismét letakarták, és a társzekér továbbzötyögött.

Még két ilyen megállóra került sor a hosszú úton.

Este megérkeztek Wilwulf erdei vadászházához.

Ragna járt már itt, házasságának boldog első napjaiban. Mindig szeretett vadászni, és a ház az eszébe juttatta az első közös vadászatot Normandiában, ahol közösen megöltek egy vadkant, és utána szenvedélyesen csókolóztak. Ám amióta a házasság megromlott, az ő kedve is elment a vadászástól.

Félreeső, eldugott helyen volt a nagy vadászház, istállók, kutyaházak, kamrák tartoztak hozzá. Az egyik kisebb házban lakott a gondnok a feleségével, de rajtuk kívül senkinek sem volt oka idejárni, kivéve természetesen amikor vadászatokat tartottak.

Ragnát és a többieket bevitték a nagy házba, ahol leoldozták róluk a köteleket. A gondnok bedeszkázta a két ablakot, amelyeket így nem lehetett kinyitni, és kívülről keresztgerendát szerelt az ajtóra. A felesége behozott vacsorára egy kondér zabkását. Utána magukra hagyták őket reggelig.

Ez két hónapja történt.

Mindig Agnes hozta az ételüket. Naponta egyszer mozoghattak, de Ragnát sose engedték ki ugyanakkor, amikor a gyerekeket. Wigelm két személyi testőre, Fulcric és Elfgar mindig vigyázta az ajtót.

Wigelm és Wynstan ezt nem csinálhatnák meg egy angol nemesasszonnyal. Annak ott lenne a pénzben és fegyveresekben bővelkedő, hatalmas családja, szülei, testvérei, unokatestvérei, akik keresnék, követelnék a királytól, hogy érvényesítse rokonuk jogait, annak híján pedig haddal mennének Shiringre. Ragna sebezhető, mert az ő családja túl messze van, nem avatkozhatnak be.

Agnes kéjjel tálalta a rossz híreket az étel mellé.

– Edgar gavallérod szép kis kalamajkát csinált – közölte már az elején.
– Tudtam, hogy azt fog – felelte Ragna.
– Ő *hűséges* barát – tette hozzá Cat.
Agnes elengedte a füle mellett a szúrást.
– De kékre-zöldre is verték ám! – élvezkedett gonoszul. – Fulcric lefogta, hogy Wigelm elláthassa a baját egy bunkóval!
– Isten óvja – suttogta Ragna.
– Istenről nem tudok, de Gilda elvitte Dan seriffhez. Teljes egy napot nem bírt megállni a lábán!
Legalább él, gondolta Ragna. Wigelm nem ölte meg. Talán nem akarja növelni a bűnlajstromát, mert a király már így is haragszik rá.
Agnes gonosz volt, Ragnának mégis sikerült kicsalogatni belőle értesüléseket.
– Sokáig úgyse rejtegethetnek itt minket – mondta egy napon. – Az emberek tudják, hogy Wilwulfnak volt itt egy vadászháza. Előbb-utóbb megjelenik itt valaki, aki minket keres.
– Nem jelenik! – vágta rá diadalmasan Agnes. – Wigelm azt mondta mindenkinek, hogy ez a ház leégett. Még építtetett is magának egy újat Outhenham mellett. Azt mondja, ott több a vad.
Ezt Wynstan agyalta ki, gondolta elkeseredetten Ragna. *Wigelmnek nincs hozzá elég esze.*
Ám a rabságukat így sem lehetett a végtelenségig titokban tartani. Az erdő nem volt lakatlan: éltek benne szénégetők, lóbefogók, favágók, bányászok és rablók. Lehet, hogy féltek a fegyveresektől, de ez nem tartotta vissza őket attól, hogy leselkedjenek a bokrok mögül. Előbb-utóbb szöget üt a fejükbe, hogy csak nem foglyokat tartanak a vadászházban?
Aztán felröppen a pletyka. Olyanokat rebesgetnek majd, hogy a ház egy kétfejű szörnyeteg vagy egy boszorkányok tanyája, vagy egy hulla rohad benne, amely teliholdkor feltámad, és ki akar törni a koporsójából. Ám lesz valaki, aki az eltűnt főasszonnyal kapcsolja össze a börtönt.
Meddig tart az? Az erdei nép olyan életet élt, amely ritkán érintkezett a földművelőkével vagy a városiakéval. Volt úgy, hogy egyhuzamban hónapokig nem szóltak idegenekhez. Előbb-utóbb be kell menniük a piacra a frissen betört lovakkal vagy egy taliga vasérccel, de arra valószínűleg csak jövő tavasszal kerül sor.
Ahogy a hetek hónapokká nyúltak, Ragna búskomorságba süllyedt. A gyerekek örökösen nyafogtak, Cat örökké zsémbelt, és Ragna észrevette,

hogy reggelente nem talál indokot az arcmosásra.

Aztán meg kellett tudnia, hogy van ennél rosszabb is. Sokkal rosszabb.

Karcolásokkal jelölte a falon az eltelt napokat. Nem sokkal mindenszentek előtt beállított Wigelm.

Kint sötét volt, a gyerekek már aludtak. Ragna és Cat egy padon ült a tűznél. A szobában egyetlen mécses világított, egy alkalomra nem kaptak többet. Fulcric kitárta az ajtót Wigelmnek, majd becsukta utána, és kint maradt.

Ragna alaposan megnézte, és látta, hogy Wigelmnél nincs fegyver.

– Mit akarsz? – kérdezte. Rögtön el is szégyellte magát, mert kihallotta a hangjából a félelmet.

Wigelm rábökött Catre a hüvelykujjával, ami azt jelentette, hogy álljon fel, majd elfoglalta a helyét a padon. Ragna arrébb csúszott, hogy minél messzebb legyen tőle.

– Jó sok időd volt átgondolni a helyzetedet – felelte Wigelm.

Ragnának nem volt könnyű megtalálni a régi bátorságát.

– Törvénytelenül börtönöztek be. Ezt gondolkodás nélkül is tudtam.

– Nincs pénzed és nincs hatalmad.

– Nincs pénzem, mert elloptad a pénzemet. Jut eszembe, az özvegyasszony jogosult visszakapni a móringját. Az enyém húsz font ezüst volt. Elloptad Wilf pénzét is, úgyhogy abból is tartozol húsz fonttal. Milyen gyorsan kaphatom meg a pénzt?

– Ha feleségül jössz hozzám, mindet megkaphatod.

– És elveszítem a lelkemet. Köszönöm, nekem elég a pénz.

Wigelm úgy csóválta a fejét, mintha búsulna.

– Most miért kell ilyen ocsmondának lenned? Mi a rossz abban, hogy kedveskedsz a férfiembernek?

– Wigelm, minek jöttél ide?

Wigelm affektáltan sóhajtott.

– Tettem neked egy jó ajánlatot. Feleségül veszlek…

– Minő megtiszteltetés!

– …és majd együtt kérjük a királyt, hogy nevezzen ki Shiring urainak. Azt reméltem, mostanra észre térhettél annyira, hogy elfogadd az ajánlatomat.

– Nem, nem tértem észre.

– Márpedig nem kapsz jobb ajánlatot. – Megragadta az asszony felkarját erős kezével. – Ugyan már, nem játszhatod meg, hogy utálatosnak találsz.

– Megjátszani? Engedj el!
– Ígérem neked, egy alkalom után még te fogsz könyörögni újrázásért.
Ragna kirántotta a karját Wigelm markából, felállt.
– Soha!
Meglepő módon Wigelm az ajtóhoz ment, kopogtatott, majd még egyszer visszanézett az asszonyra.
– A soha nagyon hosszú idő – mondta. Az őr ajtót nyitott, Wigelm kiment.
– Hála istennek! – sóhajtott Ragna, mihelyt bezáródott az ajtó.
– Ezt megúsztuk – mondta Cat, és visszaült a padra.
– Általában nem adja fel ilyen könnyen – tűnődött Ragna.
– Még mindig aggódsz.
– Tulajdonképpen azt hiszem, hogy Wigelm aggódik. Szerinted miért akar olyan nagyon feleségül venni engem?
– Ki ne akarna?
Ragna a fejét csóválta.
– Nem igazán akar feleségnek. Túl sok baj van velem. Szívesebben hálna olyasvalakivel, aki sose húz ujjat vele.
– Hát akkor?
– Aggódnak a király miatt. Megkaparintották Shiringet, engem bezártak, de közben többször ellene szegültek a királynak, és eljöhet az idő, amikor Ethelred úgy dönt, megtanítja nekik, ki uralkodik Angliában.
– Vagy nem – vélte Cat. – A királyok a nyugodt életet szeretik.
– Igaz. Ám Wynstan és Wigelm nem jósolhatják meg, merre hajlik Ethelred. Mindenesetre jobb esélyük van elérni a kívánatos eredményt, ha én feleségül megyek Wigelmhez. Azért próbálkoznak.
Nyílt az ajtó, visszajött Wigelm.
Ezúttal négy fegyveres kísérte, akiket Ragna nem ismert. Rosszképű alakok voltak.
Cat sikoltott.
Két-két rosszképű megragadta az asszonyokat, földhöz teremtették és lefogták őket.
A gyerekek sírtak.
Wigelm megmarkolta Ragna ruhájának nyakát, és letépte róla. Az asszony csuklóban-bokában lefogva, szétterpesztett karral-lábbal, meztelenül feküdt a földön.
– Micsoda dudák, az istenekre! – mondta az egyik fogdmeg.

– Az nem a tied – mondta Wigelm, és felhúzta a tunikáját. – Ha majd én végeztem, megkaphatod a cselédet, de ezt nem. Ez az én feleségem lesz.

Wynstan, sarkában az öccsével, hálásan menekült be a tengeri hideg szél elől Mags combe-i házának füstös melegébe. Mags rögtön meglátta, és a nyakába borult.

– Az én kedvenc papocskám! – ujjongott.

Wynstan megcsókolta.

– Mags, édesem, hogy vagy?

Mags átlesett a püspök válla fölött.

– És hasonlóan délceg öccse! – mondta, és Wigelmet is megölelgette.

– Neked minden gazdag ember délceg – mondta savanyúan Wigelm.

Mags rá se hederített.

– Üljetek le, drága barátaim, igyatok egy kupa mézbort. Idei főzés! Selethryth! – Csettintett az ujjával, és máris hozta a korsót meg a kupákat egy középkorú asszony, akit Wynstan kiöregedett prostituáltnak nézett. Ahogy beleittak a ragadósan édes főzetbe, Selethryth nyomban utánatöltötte a kupájukat.

Wynstan végignézett a nőkön, akik a falak mellett ültek padokon. Voltak, akik rendesen felöltöztek, mások csak laza leplekbe burkolóztak. Egy sápadt lányon éppenséggel semmi sem volt.

– Minő bájos látvány – sóhajtott Wynstan.

– Félretettem egy új lányt – mondta Mags. – De melyikőtök akarja elvenni a szüzességét?

– Hány férfi vette már el? – kérdezte Wigelm.

Wynstan kuncogott.

– Tudod, hogy én sose hazudnék nektek! – tiltakozott Mags. – Még csak ide se engedtem! A szomszéd házban van bezárva.

– Legyen Wigelmé a szűz – mondta Wynstan. – Nekem tapasztaltabb nőre van kedvem.

– Mit szólnál Merryhez? Kedvel téged.

Wynstan rámosolygott egy húsz év körüli, sötét hajú, buja szépségre. Merry intett neki.

– Igen – szólt a püspök. – Merry megfelelne. Micsoda fenék!

Merry odajött mellé, Wynstan megcsókolta.

– Selethryth, hozd át a szüzet a szomszédból Wigelm thánnak – rendelkezett Mags.

Pár perc múlva Wynstan felszólította Merryt:

– Dőlj le a szalmába, édesem, és adjunk neki!

Merry ledobta a ruháját, és hanyatt feküdt. Rózsás volt és gömbölyű; Wynstan örült, hogy őt választotta. Felhúzta a tunikáját, és a nő lába közé térdelt.

Merry sikoltott.

Wynstan értetlenül hőkölt vissza.

– Mi a fene baja van ennek? – kérdezte.

– Sánkerja van! – visította Merry. Felpattant és védelmezően eltakarta a hüvelyét.

– Nem, nincs is! – tiltakozott Wynstan.

Mags mézesmázos nyájaskodása szempillantás alatt csapott át üzleti tekintélybe.

– Lássam csak, püspök – mondta szigorúan. – Mutasd a farkadat.

Wynstan megfordult.

– Jézus ereje! – szörnyülködött Mags. – Csakugyan sánker!

Wynstan letekintett a hímvesszőjére. A makk közelében volt egy két-három centi hosszú, tojásdad fekély, a közepén lángvörös folttal.

– Ez semmi – mondta. – Még csak nem is fáj.

Magsről lehámlott minden vidámság.

– Ez nem semmi – jelentette ki fagyosan. – Ez rosseb.

– Az lehetetlen! – kiáltott Wynstan. – A rossebből lesz a poklosság!

Mags megenyhült, de csak egy kicsit.

– Talán igazad van – felelte, bár Wynstan érezte, hogy csak a kedvére akar tenni. – De akármi legyen is, nem hagyhatom, hogy megkapd a lányaimat. Ha ebbe a házba beszabadul a rosseb, a fél angliai egyház leesik a lábáról, mielőtt annyit mondhatnál, hogy „ne paráználkodj!”.

– Hát, ez nagy baj. – Wynstan le volt törve. A betegség az gyengeség, neki pedig erősnek kell lennie. – Most mit csináljak? – kérdezte.

Magsben felcsillant valamennyi a szokott huncutságból.

– Megkapod életed legjobb kézimunkáját, személyesen tőlem, édes papom!

– Hát, ha ez a legjobb, amivel szolgálhatsz…

– A lányok közben majd élőképeket mutatnak be. Mit szeretnél nézni?

Wynstan fontolóra vette.

– Szeretném látni, amint Merry seggét elverik szíjjal.
– Akkor látni fogod – ígérte Mags.
– Jaj, ne! – mondta Merry.
– Ne nyafogj – intette Mags. – Ne feledd, korbácsolásért felárat kapsz.
Merry bűntudatos képet vágott.
– Ne haragudj, Mags. Nem is akartam nyafogni.
– Így már jobb! – mondta Mags. – Most pedig fordulj meg, és hajolj előre.

35. fejezet

1003. március

Ragna és Cat kiszámolóst tanítottak a gyerekeknek. A majdnem négyéves Osbert többé-kevésbé képes volt elfújni egy dallamot. A kétéves ikrek még csak zöngicséltek, de már megjegyezték a szavakat. Cat leánykái – az egyik három, a másik kétéves – valahol középen álltak a fiúk mezőnyében. Az összes apróság szeretett énekelni, ráadásul a számokat is megtanulták vele.

Ragna legfőbb foglalatossága az volt a börtönben, hogy olyan tevékenységekkel kösse le a gyerekeket, amelyekből tanulnak is. Felidézett verseket, kitalált meséket, leírta az összes helyet, ahol járt. Mesélt nekik az *Angyal* hajóról, a viharról a Csatornán, Vaskobak zsiványról, aki ellopta a nászajándékot, még az istállótűzről is a cherbourg-i várban. Cat kevésbé tehetséges volt elbeszélőnek, viszont szép, csengő hangon énekelte a francia népdalokat, amelyekből számtalanul sokat ismert.

A gyerekek mulattatása attól is megmentette a két asszonyt, hogy belesüllyedjenek a reménytelenség öngyilkos mocsarába.

Mikor a dal véget ért, nyílt az ajtó, és benézett egy őr, az ifjú Elfgar, aki nem volt olyan érzéketlen, mint Fulcric, sőt még részvétre is hajlandó volt. Gyakran mondott Ragnának híreket, amelyekből az asszony megtudta, hogy a vikingek ismét támadják Wessexet, és a rettegett Svend király vezeti őket. A béke, amelyet Ethelred huszonnégyezer font ezüstön vásárolt meg, alig egy évet élt.

Ragna már-már remélte, hogy a vikingek meghódítják Wessexet. Elfoghatják és váltságdíjat követelhetnek érte, de legalább kijutna a börtönből.

– Sétaidő – mondta Elfgar.

– Hol van Agnes? – kérdezte Ragna.

– Beteg.

Ragna nem sajnálta. Gyűlölte Agnest, aki elárulta és börtönbe juttatta.

A nyitott ajtón bejött a hideg. Ragna és Cat ráadták a türelmetlenkedő gyerekekre a köpenyüket, aztán kiengedték őket, hadd futkossanak. Elfgar bezárta az ajtót, és rátette kintről a keresztgerendát.

Miután a gyerekek kimentek, Ragna átadta magát a keserűségnek.

A falon vezetett nyilvántartás szerint hét hónapja tartották itt. A padlón a káka bolhás volt, ő eltetvesedett és köhögött. A ház bűzlött: a két felnőtt és az öt gyerek ugyanazt a vödröt használta, mert nem engedték ki őket szükségre.

Minden egyes itt töltött nap letört az életéből egy darabot. Gyilkolni tudott volna, valahányszor kinyitotta reggel a szemét, és látta, hogy még mindig fogoly.

Ráadásul tegnap ismét eljött Wigelm.

Szerencsére már ritkábban látogatta. Kezdetben hetente beállított, mostanában inkább havonta egyszer. Ragna megtanulta, hogy becsukja a szemét, és csakis a kilátásra gondoljon a cherbourg-i kastély tornyából, a tiszta, sóillatú szélben, egészen addig, amíg Wigelm ki nem csúszik belőle, mint egy házatlan csiga. Ragna imádkozott, hogy minél előbb veszítse el iránta az érdeklődését.

A gyerekek a hidegtől pirosra csípett arccal tértek vissza. Most a két asszony vett fel köpenyt, és ment levegőzni.

Járkáltak, hogy felmelegedjenek. Elfgar csatlakozott hozzájuk.

– Mi baja Agnesnek? – kérdezte tőle Cat.

– Valamiféle rosseb – felelte az őr.

– Remélem, belehal.

Rövid szünet következett, majd Elfgar odavetette:

– Én se leszek már itt soká, azt hiszem.

– Miért? – kérdezte Ragna. – Sajnálnánk elveszíteni téged.

– Megyek harcolni a vikingek ellen! – Úgy tett, mintha örülne, de a kérkedésén átütött a félelem. – A király hadat toboroz, és megveri Villásszakállú Svendet.

Ragna megállt.

– Biztos? – kérdezte. – Ethelred király idejön Wessexbe?

– Azt mondják.

Ragna szíve ugrott egyet a reménytől.

– Akkor bizonyosan tudomást szerez a rabságunkról – mondta.

Elfgar vállat vont.

– Meglehet.

– A barátaink elmondják neki. Aldred prior, Den seriff és Modulf püspök.

– Igen! – mondta Cat. – És akkor Ethelred királynak ki kell szabadítania minket!

Ragna ebben nem volt biztos.

– Ugye, asszonyom?

Ragna nem felelt.

– Itt az egyetlen esélyünk, hogy megtaláljuk Ragnát – mondta Den seriffnek Aldred perjel. – Nem szalaszthatjuk el a lehetőséget!

Aldred kizárólag azért jött el Dreng's Ferryből, hogy ezt a kérdést megvitassa a királybíróval. Most figyelte, mit szól erre. Den ötvennyolc esztendős volt, pontosan húsz évvel idősebb Aldrednél, ennek ellenére sokban hasonlítottak. Törvénytisztelő emberek voltak. A seriff rendszeretete látszott az akkurátusan megépített cölöpfalon, az egyenes vonalban álló házakon, még azon is, hogy a konyha és a trágyadomb két átellenes sarokban voltak, minél messzebb egymástól. Dreng's Ferry is ilyen rendezett lett, amióta Aldred volt a földesura. Ám különbségek is voltak, mert a seriff a királyt szolgálta, míg Aldred Istent.

A perjel folytatta:

– Most már biztosan tudjuk, hogy Ragna sose utazott el Cherbourg-ba. Hubert gróf megerősítette, és hivatalosan panaszt tett Ethelred királynál. Wynstan és Wigelm hazudott.

Den óvatosan válaszolt.

– Szeretném Ragnát épségben és biztonságban látni, mint ahogy hitem szerint Ethelred király is ezt akarja – mondta –, ám egy királynak sokrétű kötelességei vannak, sokféle követelményt támasztanak vele szemben, amelyek olykor ellentmondanak egymásnak.

Felesége, a szürke hajú Wilburgh csattanósabban fogalmazott:

– A királynak börtönbe kéne dugnia azt a lator Wigelmet!

Aldred ezzel egyetértett, de ő gyakorlatiasabb oldalról közelített.

– Ül majd törvényt a király Wessexben?

– Kénytelen – mondta a seriff. – Amerre csak megy, az alattvalók megrohanják követelésekkel, vádaskodásokkal, kérelmekkel, javaslatokkal. Segíteni nem segíthet, de meghallgatja őket, minekutána a nép döntéseket akar.

– Shiringben?

– Ha erre jön, igen.

– Itt vagy másutt *valamit* tennie kell Ragna érdekében!

– Előbb-utóbb. Fittyet hánytak a tekintélyére, ezt nem hagyhatja annyiban. Az időzítés már más dolog.

Csupa feltételes válasz, gondolta csalódottan Aldred, bár talán királyi körökben így szokás. Bezzeg a monostorban a bűn az bűn, és nincs helye csűrés-csavarásnak.

– Ethelred új felesége, Emma királyné bizonyosan erős szövetségese lesz Ragnának – mondta. – Mindketten normann arisztokraták, ismerték egymást fiatalabb korukban, mindketten nagy hatalmú angolokhoz mentek férjhez. Hasonló örömöket és bánatokat kellett átélniük országunkban. Emma királyné csakis azt akarhatja, hogy Ethelred mentse meg Ragnát.

– Ethelred meg is tenné, ha nem lenne Villásszakállú Svend. A király hadat gyűjt, és szokás szerint a thánoktól várja, hogy állítsanak katonákat a falvakból és a kisvárosokból. Ez nem alkalmas idő arra, hogy összetűzzön olyan hatalmas főnemesekkel, mint Wigelm és Wynstan.

Ismét egy meglehet, gondolta Aldred.

– Van valami, ami megingathatja az elhatározásában?

Dan gondolkozott egy darabig, majd azt felelte:

– Maga Ragna.

– Hogy érted?

– Ha Ethelred találkozik vele, megtesz mindent, amit Ragna akar. Gyönyörű, elesett, és előkelő özvegy. Ethelred nem lesz képes megtagadni a jóvátételt egy vonzó asszonytól, akivel méltánytalanul bántak.

– Hát épp ez a gond. Nem állíthatjuk elé Ragnát, mert nem találjuk.

– Pontosan.

– Tehát bármi megtörténhet.

– Igen.

– Mellesleg idejövet találkoztam Wigelmmel az úton – monda Aldred. – Az ellenkező irányba tartott egy kis csapat fegyveressel. Ugye nem tudod, hova ment?

– Akárhova is, útközben át kellett mennie Dreng’s Ferryn, mert arrafelé nincs más hely.

– Remélem, nem nekem akar bajt okozni.

Aldred nyugtalanul lovagolt haza, de megtudta Godleof testvértől, hogy Wigelm nem járt Dreng’s Ferryben.

– Nyilván meggondolta magát, és valamilyen okból visszafordult – vélte Godleof testvér.

Aldred a szemöldökét ráncolta.

– Nyilván.

Aldred már akkor hallotta a hadat, amikor egy kilométerre vagy annál is messzebb voltak Dreng’s Ferrytől. Először nem értette, mi az, ami megütötte a fülét. Olyasfajta hang volt, amilyet Shiring főtere ad egy piacnapon, sok száz, talán sok ezer ember fecsegéséből, nevetéséből, ordító parancsolgatásából, káromkodásából, füttyögéséből, köhécseléséből, lovak nyihogásából, horkantásából, szekerek nyikorgásából, döcögéséből keverve. Hallotta a növényzet pusztulását is a földút két oldalán, amint az emberek és a lovak legázolják a zöldet, a társzekerek lelapítják a bokrokat és a facsemetéket. Ez csak egy hadsereg lehet.

Mindenki tudta, hogy Ethelred megindult, de az útját nem jelentették be. Aldred megdöbbenésére a király úgy döntött, hogy Dreng’s Ferrynél óhajt átkelni a folyón.

Mikor Aldred meghallotta a zsivajt, éppen a monostor új kőépületében dolgozott, amely az iskolát, a könyvtárat és a scriptoriumot fogadta be. A térdére tett táblán kifeszített pergamenre másolta aprólékos gonddal Szent Máté evangéliumát az angol nyelvű irodalomhoz használt parányi betűkkel. Imádságos lélekkel dolgozott, mert ez szent feladat. Ha kimásolunk egy részletet a Bibliából, annak kettős célja van: *eo ipso* teremt egy új könyvet, ugyanakkor tökéletes módja az elmélkedésnek a Szentírás mélyebb értelme fölött.

Aldred számára törvény volt, hogy a világi dolgok sohasem zavarhatják meg a szellemi munkálkodást, ám most a király jött, így félbehagyta a másolást.

Becsukta Szent Máté evangéliumát, bedugaszolta a tintatartó szarut, kiöblítette a tolla hegyét egy tálka tiszta vízben, a pergament fújkálva felszárította a tintát, majd mindent visszatett a ládába, amelyben ezeket az értékes dolgokat őrizte. Módszeresen rakosgatott, bár a szíve lázasan vert. A király! A király az igazság reménye! Shiringben önkényuralom volt, és ezen csak Ethelred változtathat.

Aldred még sose látta a királyt. Tanácstalan Ethelrednek hívták, mert a közvélemény szerint csapnivaló tanácsnokai voltak. Aldred ezt nem nagyon hitte. A tanácsnokok leszólása általában burkolt támadás az uralkodó ellen.

Mindenesetre Aldred nem volt meggyőződve róla, hogy Ethelred kizárólag szerencsétlen döntéseket hozott volna. Tizenkét évesen lett király, ennek ellenére már huszonöt éve megmaradt a trónon, ami önmagában teljesítmény. Igaz, nem tudott döntő vereséget mérni a viking portyázókra, ám azok már jó kétszáz éve portyáztak Angliában, és ez alatt az idő alatt egyetlen más király sem mutathatott fel fényesebb eredményeket.

Emlékeztette magát, hogy a király talán nem is lesz itt a közeledő seregben. Lehet, hogy letért az útról valamilyen okból, és később csatlakozik a katonáihoz. A királyok nem a szolgái a saját terveiknek.

Mire kilépett a monostortól, a túlparton feltűntek az első katonák: jobbára féktelen ifjak otthon készült fegyverekkel, főleg lándzsákkal, amelyek között itt-ott akadt pöröly, balta és íj. Mutatkoztak csekélyebb számban aggszakállak, sőt néhány asszony is.

Aldred lesietett a vízhez. Dreng is ott volt, fölöttébb zivataros kedvvel.

Blod már hajtotta át a túlpartra a kompot. Egyes katonák rögtön belevetették magukat a folyóba, de az emberek többsége nem tudott úszni, például Aldred sem tanult meg soha. Egy katona belevezette a hátasát a vízbe, és a nyeregbe kapaszkodva vitette magát az úszó paripával, de az állatok leginkább súlyosan megpakolt málhás lovak voltak. Hamarosan valóságos tömeg gyűlt fel a túlparton, akik mind a kompra vártak. Aldred találgatta, mennyien lehetnek, és milyen sokáig tart majd áthozni őket a vízen.

Talán feleennyi időbe sem telne, ha itt lenne Edgar a tutajával, ám ő Combe-be ment, ahol a barátoknak segített a városi védművek építésénél. Ezekben a napokban Edgar minden lehetőséget megragadott az utazásra, hogy folytathassa a kutatást Ragna után. Sohasem adta fel.

Blod a túlparton közölte a viteldíjat, de a katonák ügyet sem vetettek rá. Feltörtettek a kompra, tizenöten, húszan, huszonöten. Fogalmuk sem volt róla, hányukat bírja el felborulás nélkül. Blodnak veszekednie kellett velük, hogy nagy kelletlenül kiszálljanak, és megvárják a következő fordulót. Mikor már csak tizenöten voltak, a lány elindult visszafelé.

Ahogy megérkezett, Dreng rögtön ráordított:

– Hol a pénz?

– Azt mondják, nincs pénzük – felelte Blod.

A katonák kiugráltak, félrelökték Blodot.

– Miért engedted őket beszállni, ha nem fizettek? – kérdezte Dreng.

Blod megvetően végigmérte.

– Menj át te, hátha ügyesebben csinálod!

Szóváltásuk felkeltette az egyik katona figyelmét. Idősebb ember volt, jó karddal, talán valamilyen kapitány lehetett.

– A király nem fizet viteldíjat – közölte Drenggel. – Ajánlom, hogy vigyétek át az embereket, különben megeshet, hogy porig égetjük a falut.

Aldred közbevetette magát.

– Nem lesz szükség erőszakra. Aldred vagyok, a szerzetház perjelje.

– Én meg Cenric, az egyik szállásmester.

– Hányan vagytok a hadban, Cenric?

– Olyan kétezren.

– Ez az egy rabszolgalány nem lesz képes áthozni ennyi embert. Az egy-két napba telik. Miért nem kezelitek magatok a kompot?

Dreng azonnal felháborodott.

– Neked meg mi közöd ehhez, Aldred? Nem a te hajód!

– Hallgass, Dreng! – intette le Aldred.

– Kinek képzeled te magad?

– Kussolj, baromállat, különben kivágom a nyelved és letolom a gigádon – figyelmeztette Cenric.

A kocsmáros ennek ellenére is kinyitotta a száját, aztán mintha felfogta volna, hogy Cenric nem a levegőbe beszél, hanem meg is teszi, amit ígért. Így hát meggondolta magát, és gyorsan befogta a száját.

– Igazad van, perjel, nincs más mód – állapította meg a szállásmester. – Akkor hát ilyen törvényt teszünk: az utolsó ember a fedélzeten visszahozza ide a kompot. Itt fogok állni egy órán át, és ellenőrzöm, hogy ezt csinálják.

Dreng hátranézett, és meglátta, hogy néhány katona éppen bemegy a csapszékbe.

– Na, jó, de a sörért fizetniük kell – mondta rémülten.

– Akkor jobb, ha mész, és kiszolgálod őket – tanácsolta Cenric. – Mi igyekszünk rávenni az embereket, hogy ne várják el az ingyen italt. – Gúnyosan hozzátette: – Főleg miután te olyan segítőkész voltál a révben.

Dreng elrohant.

– Még egy fuvarod lesz, rabszolga – mondta Blodnak a szállásmester –, aztán a férfiak átveszik tőled a munkát.

Blod fellépett a tutajra, és ellökte a póznával a parttól.

– Felvásároljuk a kolostorotoktól az összes ételt és innivalót, amitek van – folytatta Cenric.

– Utánanézek, mit nélkülözhetünk.

Cenric a fejét rázta.

– Perjel atyám, felvásároljuk, amit nélkülözhettek, és azt is, ami nem. – A hangjában nem volt semmi gúny, de nem is tűrt ellentmondást. – A hadseregnek csak igennel lehet válaszolni.

Az árakat pedig nyilván ők szabják meg, gondolta Aldred, *és nem alkudoznak.*

Feltette a kérdést, amely az egész párbeszéd alatt kísértette:

– Ethelred király veletek van?

– Ó, igen. Közel az előhadhoz, a főemberekkel. Hamarosan ideér.

– Akkor jobb lesz, ha gondoskodom a délebédjéről a monostorban.

Aldred eljött a folyótól, és felkapaszkodott a dombon Bucca halas házához, ahol felvásárolta az összes friss halat, megígérve, hogy utólag kifizeti. Bucca boldogan eladta, mert attól félt, hogy különben elkobozhatják vagy ellophatják az áruját.

Aldred visszatért a monostorba, és utasításokat adott az ebédhez. Figyelmeztette a szerzeteseket, hogy ha a szállásmesterek követelésekkel jelentkeznének, közöljék velük, hogy minden le van foglalva a királynak. Utána asztalt terítettek, bekészítették a bort, kenyeret, mogyorót és az aszalt gyümölcsöket.

Aldred elővett egy zárható dobozból egy szíjra fűzött ezüstkeresztet, és a nyakába akasztotta, majd visszazárta a dobozt. A kereszt jelezni fogja a jövevényeknek, hogy ő a monostor főnöke.

Mit fog mondani a királynak? Évek óta várta, hogy egyszer majd eljön Ethelred, és rendet csinál Shiring félig-meddig törvényen kívüli tartományában, de most váratlanul nem találta a szavakat. Wilwulf, Wynstan és Wigelm gazságainak hosszú és bonyolult a históriája, számos bűnük nehezen bizonyítható. Fontolgatta, hogy megmutatja a királynak a saját másolatát Wilwulf végakaratáról, de az egyoldalú, és különben is, a király még fel is háborodhat, ha egy olyan testamentumot lobogtatnak meg neki, amelyet nem szentesített. Aldrednek igazából egy hétre lett volna szüksége, hogy összeírjon mindent, és még akkor se biztos, hogy a király elolvasná. Sok nemesembert megtanítottak írni-olvasni, de általában így sem az olvasás volt a kedvenc időtöltésük.

Éljenzést hallott. Ennek a királynak kell lennie. Aldred lesietett a monostorból.

Közeledett a komp. Egy katona hajtotta a póznával, és csak egyetlen utast vitt, aki a komp elején állt, meg egy lovat. Az utas arannyal hímzett, mintás vörös tunikából, selyemmel szegett kék köpenyből, egymást keresztező, vékony szíjakkal rögzített vászon lábszárvédőből álló öltözékét fűzős, puha bőrcipő egészítette ki. Hosszú kardját sárga selyem derékszalagon viselte. Ez csak az uralkodó lehetett.

A király nem a falut nézte, hanem baloldalt a rommá lett hidat, amelynek fekete gerendái máig elcsúfították a vízpartot.

Amikor Ethelred kivezette a lovát a szárazra, Aldred látta rajta, hogy dühöng.

A király rögtön megszólította Aldredet, mert a keresztből látta, hogy itt ő a főember.

– Arra számítottam, hogy a hídon kelhetek át! – mondta vádló hangon.

Hát ezért jött épp erre, gondolta Aldred.

– Mi az ördög történt itt? – kérdezte haragosan Ethelred.

– A hidat felgyújtották, uram, király.

– Nem azt mondtad, hogy *leégett,* hanem hogy *felgyújtották*. Ki volt az?

– Nem tudjuk.

– De gyanítjátok.

Aldred vállat vont.

– Oktalanság lenne bizonyíthatatlan vádakat hangoztatni – különösen egy király előtt.

– Én a révészt gyanúsítanám. Mi a neve?

– Dreng.

– Hát persze.

– Ám a rokona, Wynstan püspök, esküvel tanúsította, hogy Dreng őt látogatta meg Shiringben azon az éjszakán, amikor a híd leégett.

– Aha.

– Uram, király, tiszteld meg szerény monostorunkat azzal, hogy elfogadsz némi frissítőt.

Ethelred rábízta valakire a lovát, és fölfelé indult a lejtőn Aldred mellett.

– Meddig tart, amíg a seregem átkel ezen az átkozott folyón?

– Két napig.

– A pokolba!

A király némileg meglepődve nézett körül a monostorban.

– No, hát te komolyan úgy értetted, hogy „szerény!” – mondta.

Aldred töltött őfelségének egy kupa bort. A monostornak nem volt díszes széke, de a király zokszó nélkül helyet foglalt egy padon. Aldred úgy vélte, még egy királynak sincsenek túlzott igényei, amikor hadba vonul a seregével. Lopva megvizsgálta az uralkodó arcát, és megállapította, hogy Ethelred majdnem ötvenévesnek látszik, holott még innen volt a negyvenen.

Még mindig nem találta ki, mi lenne a legjobb módja szóba hozni a shiringi önkényuralom kérdését, ám a hídnak köszönhetően támadt egy új ötlete.

– Ha lenne pénzem, építtethetnék egy új hidat. – Ez csalafinta húzás volt, mert a régi híd sem került semmibe.

– Nekem nincs miből kifizetni – vágta rá Ethelred.

– Viszont felséged segíthetne, hogy kifizethessem.

Ethelred sóhajtott, amiből Aldred arra következtetett, hogy életének során az emberek felétől hallhatott hasonló szavakat.

– Mit kívánsz? – kérdezte.

– Ha a monostor szedhetne hídvámot, tarthatna heti piacot és éves vásárt, a szerzetesek visszakapnák a pénzüket, és hosszú távon kifizethetnék a híd karbantartását – rögtönzött Aldred. Nem számított erre a beszélgetésre, de felismerte a kínálkozó lehetőséget, és okvetlenül meg akarta ragadni. Elvégre lehet, hogy életében soha többé nem beszélhet a királlyal.

– Mi tart vissza? – kérdezte Ethelred.

– Felséged látta, mi történt a hidunkkal. Szerzetesek vagyunk, sebezhetők.

– Mire van szükséged?

– Egy királyi kiváltságlevélre. Jelenleg csupán függeléke vagyunk a shiringi apátságnak, akkor létesültünk, amikor a régi minstert felszámolták korrupció miatt. Pénzt hamisítottak benne.

A király arca elsötétedett.

– Emlékszem. Wynstan püspök tagadta, hogy tudomása lett volna róla.

Aldred ebbe nem akart belemenni.

– Nincsenek szavatolt jogaink, és ez gyengévé tesz. Chartára van szükségünk, amely kimondja, hogy a monostor független, és joga van hidat építtetni, hídvámot szedni, piacot és vásárt tartani. Akkor a rabló nagyurak kétszer meggondolnák, hogy ránk támadjanak.

– És ha megadom ezt a kiváltságlevelet, akkor építesz nekem egy hidat.

– Építek – ígérte Aldred, némán reménykedve, hogy Edgar másodszor is segítőkésznek bizonyul. – Méghozzá hamar – tette hozzá derűlátóan.

– Vedd úgy, hogy megtörtént – mondta a király.

Ám Aldred azt vallotta, hogy ígérettel nem lehet jóllakni.

– Máris megíratom az okmányt – jelentette ki. – Holnap, mielőtt felséged távozik, a tanúk is ellenjegyezhetik.

– Helyes – mondta a király. – Akkor mit is adsz nekem enni?

– A király úton van – mondta Wigelm a bátyjának. – Nem tudjuk, pontosan hol jár, de pár nap múlva itt lesz.

– Valószínűleg – aggodalmaskodott Wynstan.

– Aztán pedig megerősít engem az elöljáróságban!

Wigelm volt a helyettes elöljáró, noha erre nem kapta meg a király áldását. A fivérek az erődben, a csarnok előtt állva úgy figyelték a Shiringbe vezető, keleti utat, mintha bármelyik pillanatban feltűnhetne rajta Ethelred hada.

Eddig még semmi jele nem volt a seregnek. Csak egy magányos lovas ügetett az úton. Hátasa párafelhőket fújt a hidegben.

– Még mindig van rá esély, hogy a kis Osbertet nevezi ki, és Ragna lesz a régens – jegyezte meg a püspök.

– Már állítottam négyszáz katonát, és naponta érkeznek újak! – mondta Wigelm.

– Helyes. Ha a király ránk támad, a sereg majd megvéd, és ha nem, akkor még mindig harcolhatnak a vikingek ellen.

– Én mindenképpen bebizonyítottam, hogy képes vagyok kiállítani egy sereget, ennélfogva alkalmas vagyok Shiring elöljárójának.

– Lefogadom, hogy Ragna ugyanígy tudna toborozni egy hadsereget. Szerencsére a király nem tudja, milyen. Ha szerencsénk van, Ethelred azt fogja gondolni, hogy ha háborúzni akar, szüksége lesz a segítségedre.

Igazság szerint Wynstannek járt volna az elöljárói tisztség, de arról már lekésett nagyjából harminc éve. Wilwulf volt az elsőszülött, és az anyjuk vaskézzel elindította Wynstant a második legjobb úton a hatalomhoz. Ám senki sem lát bele a jövőbe, és anyja gondos tervezésének előre nem látott következményeként most a legkisebb testvér, a fafejű Wigelm játssza az ealdormant.

– Csakhogy van egy másik gondunk – folytatta Wynstan. – Nem akadályozhatjuk meg, hogy Ethelred törvényt üljön, és nem akadályozhatjuk meg, hogy szóba hozza Ragnát. Meg fogja parancsolni, hogy állítsuk a színe elé, és akkor mit teszünk?

Wigelm sóhajtott.

– Bárcsak megölhetnénk!

– Ezt már letárgyaltuk. Wilfet is csak egy hajszál híján úsztuk meg. Ha meggyilkoljuk Ragnát, a király hadat üzen nekünk.

Az udvarra most kocogott be a lovas, akit az úton láttak. Wynstan felismerte Drenget.

– Most meg mit akar ez a hülye talpnyaló? – morogta bosszúsan.

Dreng az istállóban hagyta a lovát, és odajött a csarnokhoz.

– Adjon isten jó napot, kedves atyámfiai! – mosolygott zsírosan. – Remélem, jól szolgál az egészségetek!

– Mi járatban, Dreng? – érdeklődött Wynstan.

– Ethelred király eljött a falunkba – újságolta Dreng. – Az én révemnél kelt át a folyón.

– Az jó sok ideig tarthatott. Mit csinált várakozás közben?

– Adott a monostornak egy oklevelet. Most már királyilag joguk van egy vámhídra, heti piacra és éves vásárra!

– Aldred kiépíti a hatalmát – mormolta Wynstan. – Ezek a barátok lemondanak a világi dolgokról, de azt nagyon jól tudják, hogyan mozdítsák elő a saját érdekeiket.

Drengnek csalódást okozott, amiért Wynstan nincs jobban megbotránkozva.

– Aztán elment a sereg – mondta.

– Szerinted mikor érnek ide?

– Nem jönnek ide. Visszamentek a másik partra.

– Mi? – Ez volt az igazi hír, még ha Dreng nem is tudta. – Megfordultak és visszatértek keletre? Miért?

– Jött egy üzenet, hogy Villásszakállú Svend megtámadta Wiltont.

– A vikingeknek Christchurchből kellett felhajózniuk a folyón – mondta Wigelm.

Wynstant nem érdekelte, hogyan jutott el Svend király Wiltonig.

– Nem érted, mit jelent ez? Ethelred visszafordult!

– Vagyis nem jön Shiringbe – összegezte Wigelm.

– Legalábbis nem most. – Wynstan mérhetetlenül megkönnyebbült. – Talán a közeljövőben sem – tette hozzá reménykedve.

36. fejezet

1003. június

Edgar egy gerendát formált szalukapával, ami olyan szerszám, mint az ácsfejsze, csak a feje hajlított, az éle merőleges a nyélre, és az egyenletesen sima vájatok kialakítására használják. Valaha gyönyörűségét lelte az efféle munkában. Mérhetetlenül tudott örülni a fa üde illatának, a vas erejének, főleg pedig a kigondolt, logikus, tiszta szerkezetnek, amelyet teremtett. Most olyan fásultan és lélektelenül robotolt, mint a körbe-körbe járó malomkő.

Szünetet tartott, kiegyenesedett, és meghúzta a gyenge sört. Ha átnézett a folyón, látta a harsogóan zöld fákat a halvány reggeli fényben. Az erdő valamikor veszélyes helynek számított Vaskobak miatt, de ma már nyugodtabb szívvel jártak benne az utazók.

Az innenső oldalon a családi gazdaságban most fordult zöldből sárgára az érő zab: a távolban látta a gyomláló Erman és Cwenburg görnyedt alakját. A gyerekek is velük voltak: az ötéves Winnie már elég idős volt a gazoláshoz, de a hároméves Beorn egyelőre a földön csücsült, és a göröngyökkel játszott. Edgarhoz közelebb Eadbald, aki derékig állt a halastó vizében, éppen kiemelt egy halcsapdát, és megnézte, mi van benne.

Még annál is közelebb voltak Dreng's Ferry új házai. Sok régi házat is bővítettek. A csapszéknek lett egy sörfőzője, amely az erjedő árpa élesztőszagát árasztotta. Leaf halála után Blod vette át a sörkészítést, és kiderült, hogy van érzéke hozzá. Kövér Bebbe most is ott üldögélt a kocsma előtt egy padon, és korsóból itta Blod sörét.

A templom kapott egy kereszthajót, a monostor egy kőházat az iskolának, a könyvtárnak és a scriptoriumnak. Félúton a dombtetőre, Edgar házával szemközt lassan előkészítették a terepet az új, nagyobb templomhoz, amely megépül egy napon, ha Aldred álma valóra válik.

Aldred derűlátása és iparkodása olyan ragadós volt, hogy a falu nagyobbik része repeső reménnyel nézett a jövőbe, ám Edgar nem tartozott közéjük. Nem vidította fel semmi, amit ő és Aldred elért az utóbbi hat

évben. Egyedül Ragnára tudott gondolni, aki valamilyen tömlöcben senyved, és ő képtelen segíteni rajta.

Éppen folytatni akarta a munkát, amikor Aldred lejött a monostorból. A híd helyreállítása gyorsabban haladt, mint az eredeti építkezés, de nem sokkal gyorsabban, és Aldred szörnyű türelmetlen volt.

– Mikor készül már el? – kérdezte most is.

Edgar megszemlélte a munkaterületet. Viking fejszéjével kivagdosta az üszkös maradványokat. A használhatatlan hamut a folyóba szórta, a félig égett gerendákat felmáglyázta a folyóparton, hogy később felhasználja tüzelőnek. Átépítette a tömzsi parti pilléreket, majd gyorsan ácsolt egy csomó egyszerű, lapos csónakot, amelyeket összeerősített, és kikötött a parti pillérekhez. Most a keretet készítette, amely a csónakokra kerül, és megtartja a pallót.

– Meddig tart még? – sürgette Aldred.

– Nem henyélek! – fortyant fel Edgar.

– Nem azt mondtam, hogy henyélsz, azt kérdeztem, meddig tart még. A monostornak szüksége van a pénzre!

Edgart nem érdekelte a monostor, és sértőnek találta Aldred modorát. Egyáltalán az utóbbi időben kezdtek utálatosan viselkedni a régi barátok. Mindenki akart tőle valamit, és a követelőzésük bosszantotta Edgart.

– Egy szál magam dolgozok! – mondta.

– Adhatok szerzeteseket segédmunkásnak.

– Nincs szükségem segédmunkásokra. Ez jobbára szakmunka.

– Talán szerezhetünk más építőmestereket, akik segítsenek.

– Alighanem én vagyok az egyetlen iparos Angliában, aki olvasási leckékért is hajlandó dolgozni.

Aldred sóhajtott.

– Tudom, mekkora szerencse vagy nekünk, és ne haragudj, hogy nyaggatlak, de tényleg nagyon szeretnénk már, ha elkészülne.

– Remélem, ősszel már használható lesz.

– Megcsinálhatnád hamarabb, ha találnék pénzt, amiből felfogadhassak melléd egy másik szakembert?

– Sok szerencsét hozzá. Errefelé túl sok építőmester ment át Normandiába, mert ott többet fizetnek. Szomszédjaink a Csatornán túl rég megelőztek bennünket várépítésben, és az ifjú Richard herceg figyelme most a templomok felé fordul.

– Tudom.

Edgart jobban érdekelte valami más.

– Láttam, hogy egy utazó szerzetes a monostorban töltötte az éjszakát. Tudott valamit Ethelred királyról? – Hónapokig tartó kutatás után Edgar most már azt hitte, hogy a király az egyetlen reménye Ragna megtalálására és kiszabadítására.

– Igen – felelte Aldred. – Megtudtuk, hogy Villásszakállú Svend kirabolta Wiltont, aztán elszelelt. A király későn ért oda. Közben a vikingek elhajóztak Exeterbe, így hát királyunk és hadserege oda indult.

– A parti úton kellett menniük, mert Ethelred nem vágott át Shiringen.

– Így van.

– Ült törvényt a király valahol a shiringi tartományban?

– Nem tudunk róla. Nem is erősítette meg Wigelmet a tisztségében, nem is adott ki újabb parancsokat Ragna érdekében.

– A fenébe! Már majdnem tíz hónapja fogoly!

– Sajnálom, Edgar. Sajnálom őt, és sajnállak téged.

Edgar nem kért a mások szánakozásából. A kocsmára pillantott, és meglátta Drenget. Bebbe mellett állt, de Aldredet és Edgart nézte.

– Te meg mit bámulsz? – kiáltotta Edgar.

– Titeket – válaszolta Dreng. – Azon gondolkodom, miben sántikáltok már megint.

– Építünk egy hidat!

– Ühüm – mondta Dreng. – Csak aztán vigyázzatok. Kár lenne, ha ez is leégne. – Felnevetett, elfordult, és bement a házba.

– Remélem, a pokolba kerül – szólt Edgar.

– Ó, biztosan odakerül – mondta Aldred. – De amíg ezt kivárjuk, addig is van egy másik tervem.

Aldred elment Shiringbe, ahonnan egy héttel később Den seriffel és hat fegyveressel tért vissza.

Edgar felpillantott a munkájából, amikor meghallotta a lódobogást. Blod kijött a főzőházból, hogy ő is lássa. Pár percen belül majdnem az egész falu összecsődült a vízparton, pedig lehűlt az idő, hideg szél fújt, és a szürke ég esővel fenyegetett.

A fegyveresek komorak és hallgatagok voltak. Ketten lyukat ástak a földbe a csapszék előtt, és belesüllyesztettek egy cölöpöt. A falusiak

kérdezgettek, de nem kaptak válaszokat, amitől még kíváncsibbak lettek.

Bár annyit kitalálhattak, hogy itt valakit megbüntetnek.

Edgar fivérei ugyancsak megneszelték, hogy valami készülődik, mert ők is megjelentek Cwenburggel és a két gyerekkel.

Mikor a cölöp már szilárdan ált a helyén, a fegyveresek elkapták a kocsmárost.

– Engedtek el tüstént! – ordította Dreng, és rúgkapált.

A fegyveresek lerántották róla a ruháját. A közönség nevetett.

– Az én unokatestvérem a shiringi püspök! – üvöltötte Den. – Ezért drágán megfizettek!

Ethel, a megmaradt feleség, gyönge öklével püfölte a fegyvereseket:

– Hagyjátok őt békén!

Azok ügyet se vetettek rá, csak kikötötték Drenget a cölöphöz.

Blod faarccal nézte őket.

Aldred perjel szólott a tömeghez.

– Ethelred király azt parancsolta, hogy ide híd épüljön. Dreng azzal fenyegetőzött, hogy felgyújtja.

– De én nem is! – tiltakozott Dreng.

– De igen! – mondta Kövér Bebbe, aki ugyancsak a nézők között volt. – Itt voltam, hallottalak!

– Itt én képviselem a királyt – jelentette ki Den seriff. – Az ő szava parancs.

Ezt mindenki tudta.

– Mindenki menjen haza, fogjon egy vödröt vagy egy fazekat, és siessen vele vissza.

A falusiak és a szerzetesek vidám készséggel engedelmeskedtek. Igen szerették volna látni, mi sül ki ebből a dologból. Csak hárman nem csatlakoztak hozzájuk: Cwenburg, Dreng lánya és a két férje, Erman és Eadbald.

Miután mindenki visszatért, Den így szólt:

– Dreng tűzzel fenyegetőzött. Most kioltjuk a lángjait. Merjétek tele a fazekakat, és borítsátok rá a vizet!

Edgar úgy sejtette, hogy Aldred eszelte ki a büntetést, amely inkább jelképes volt, mint fájdalmas. Keveseknek jutott volna eszébe ilyen enyhe fenyíték. Ugyanakkor megalázó is volt, főleg egy Dreng-félének, aki örökké az előkelő kapcsolataival dicsekedett.

Továbbá figyelmeztetés is volt. Dreng megúszhatta az első híd elpusztítását, mert az a híd Aldredé volt, egy jelentéktelen szerzetház priorjáé, míg Drenget a shiringi püspök támogatta. Ám a seriff mai eljárása tudatta mindenekkel, hogy az új híd másmilyen, ez a királyé lesz, és még Wynstan is nehezen védheti meg azt, aki netalán felgyújtja.

A falusiak öntözni kezdték Drenget, akit nem nagyon szerettek, ezért kész élvezet volt a munka. Voltak, akik direkt úgy csinálták, hogy a kocsmáros az arcába kapja a vizet, amitől Dreng káromkodott. Mások a fejére zúdították nagy hahotázással. Sokan lementek a folyóhoz újratölteni. Dreng vacogott.

Edgar nem ment vödörért, csak állt a karjait keresztbe fonva, és figyelt. Dreng ezt sose feledi el.

Végül Aldred elkiáltotta magát:

– Elég!

A falusiak abbahagyták a locsolást.

– Itt marad holnap hajnalig – rendelkezett a seriff. – Aki előbb elengedné, az a helyébe áll.

Drengnek hideg éjszakája lesz, gondolta Edgar, *de kibírja.*

A seriff elvezette a fegyvereseit a monostorba, ahol megszálltak éjszakára. Edgar remélte, hogy szeretik a paszulyt.

A falusiak, látván, hogy nem lesz több móka, lassacskán elszéledtek.

Edgar épp vissza akart térni a munkájához, amikor észrevette, hogy Dreng őt nézi.

– Na, nevess hát – mondta a kocsmáros.

Edgar nem nevetett.

– Hallottam ám egy pletykát a drágalátos normann dámádról. Ragnáról – folytatta Dreng.

Edgar megkövült. El akart menni, de nem bírt.

– Azt hallottam, hogy viselős.

Edgar rámeredt.

– Na, ezen nevess – biztatta Dreng.

Edgart gondolkodóba ejtette a kocsmáros gúnyolódása. Persze lehet, hogy Dreng csak kitalálta az egészet. Vagy maga a pletyka a hazugság, hiszen az

ilyen szóbeszédek jobbára alaptalanok. Ám az is lehet, hogy Ragna valóban állapotos.

És ha igen, akkor Edgar lehet az apa.

Csak egyszer szeretkeztek, de egy is elég. Ám az a szenvedélyes éjszaka augusztusban volt, tehát a babának májusban kellett volna megszületnie, most pedig június van.

A baba késhet. Vagy talán már meg is született.

Este megkérdezte Dentől, hallotta-e a pletykát. Den hallotta.

– Azt nem mondták, mikorra várható a baba? – firtatta.

– Nem.

– Arról nem hallottál esetleg, hogy hol van Ragna?

– Nem, mert ha hallottam volna, odamegyek, és kiszabadítom.

Edgar százszor lefolytatta már ezt a beszélgetést Ragna hollétéről. A pletyka az asszony várandósságáról nem vitte közelebb a válaszhoz, csak a gyötrelmeit tetézte.

Június vége felé szüksége lett szögekre. Maga is elkészíthette őket Cuthbert egykori kohójában, ám a vasércért el kellett mennie Shiringbe. Másnap reggel fölnyergelte Bütüt, és csatlakozott két csapdázóhoz, akik ugyancsak a városba igyekeztek, hogy eladják a gereznákat.

Délelőtt megálltak egy út menti csárdánál, amelyet Csonkának hívtak a gazda csonkolt lábáról. Edgar megetetett Bütüvel egy marék zabot, megitatta egy tavacskából, majd kicsapta legelni, miközben ő egy padon ülve kenyeret és sajtot evett a napsütésben a csapdázók és néhány helyi lakos társaságában.

Éppen távozni készült, amikor ellovagolt a csárda előtt egy fegyveres csapat. Edgar meglepetésére Wynstan püspök vezette őket. Szerencsére Wynstan nem vette észre őt.

Még jobban meglepődött, amikor felismert a lovasok között egy szürke hajú, kicsi asszonyt: Hildit, a shiringi bábát.

Bámult a csapat után, amely porfelhőt kavarva távozott Dreng’s Ferry irányában. Miért kísér Wynstan egy bábaasszonyt? Lehet véletlen, hogy épp most röppent föl Ragna terhességéről a pletyka? Lehet, ám Edgar az ellenkezőjét feltételezte.

Ha Ragnához viszik a bábaasszonyt, akkor Edgart is elvezethetik hozzá.

Elbúcsúzott a csapdázóktól, felpattant Bütüre, és visszaügetett arra, ahonnan jött.

Nem akart belekötni Wynstanbe az úton, mert abból csak baj lett volna. De azoknak mindenképpen Dreng’s Ferrybe kell tartaniuk. Vagy ott szállnak meg éjszakára, vagy továbblovagolnak, talán Combe-be. Edgar óvatos távolságból mindenképpen követheti őket az útjuk céljához.

Ragna eltűnése óta megérte már számos fellángolását a reménynek, amelyeket szívszakasztó csalódás követett. Figyelmeztette magát, hogy ez is ilyen lehet. Ám a jelek ígéretesek voltak, és Edgart akaratlanul eltöltötte a bizakodás, amely legalább egy időre elűzte a búskomorságát.

Senkivel sem találkozott az úton délig, amikor megérkezett Dreng’s Ferrybe. Azonnal tudta, hogy Wynstan és csapata nem állt meg itt. Dreng’s Ferry kis helység, Edgarnak látnia kellett volna néhányukat a kocsma előtt, amint az emberek iszogatnak, a lovak legelnek.

Átment a szerzetházba, megkereste Aldredet.

– Máris visszajöttél? – kérdezte a perjel. – Itt felejtettél valamit?

– Beszéltél a püspökkel? – rontott ajtóstul a házba Edgar.

– Miféle püspökkel? – csodálkozott Aldred.

– Hát nem itt ment át Wynstan?

– Nem, hacsak nem lábujjhegyen jött.

– Hát ez különös – mondta zavartan Edgar. – Szembejött velem az úton a kíséretével. Ide kellett jönniük, mert errefelé nincs más helység.

Aldred a szemöldökét ráncolta.

– Ugyanez történt velem februárban – tűnődött. – Shiringből tértem haza, amikor találkoztam Wigelmmel, aki ugyanoda tartott. Azt hittem, itt kellett lennie, és előre aggódtam, hogy miféle galádságot csinált megint. De mikor megérkeztem, Godleof testvér azt mondta, hogy színét sem látták.

– Hát akkor az úti céljuknak itt kell lennie valahol a Csonka és Dreng’s Ferry között.

– Csakhogy a Csonka és Dreng’s Ferry között nincsen semmi.

Edgar csettintett az ujjával.

– Wilwulfnak volt egy vadászháza mélyen bent az erdőben, a shiringi út déli oldalán!

– Az leégett. Wigelm újat építtetett magának az Outhen-völgyben, ahol több a vad.

– Azt mondták, hogy leégett – pontosított Edgar. – Lehet, hogy nem igaz.

– Mindenki ezt hitte.

– Én ennek utánanézek.

– Veled megyek – mondta Aldred. – De nem kellene értesítenünk Den seriffet, hogy kísérjen el minket néhány emberrel?

– Nem akarok várni – jelentette ki Edgar. – Két nap, amíg eljutunk Shiringbe, újabb másfél, mire visszaérünk a Csonkához. Nem hagyhatok ki négy napot. Ragnát elvihetik közben máshova. Ha a régi vadászházban van, még ma látni fogom.

– Igazad van – bólintott Aldred. – Felnyergelek egy lovat.

Egy szíjra fűzött ezüstkeresztet is a nyakába akasztott. Edgar helyeselte: még Wynstan emberei se nagyon támadnának meg egy szerzetest, aki keresztet visel. Bár lehet, hogy igen.

Pár perccel később úton voltak.

Egyikük sem járt még a vadásztanyán, amelyet már a vélelmezett tűzvész előtt sem használtak. Wilwulf háborúba ment, ahonnan súlyos sebbel tért vissza, és a halála után Wigelm máshol vadászott. Ám akkor is tudták, hogy nagyjából hol lehet. Dreng’s Ferry és a Csonka között volt egy csapás, amely elvezetett a déli erdőségbe. Edgarnak és Aldrednek csak meg kellett találnia. Ha csakugyan leégett a tanya, és már nem használják az ösvényt, az megnehezíti a dolgukat, mert ebben az esetben visszafoglalta az erdő, és nem lesz könnyű megtalálni. De ha a tűzvész csak hazugság volt a gyanú elterelésére, és az ösvényen még mindig járnak, amikor hozzák az ennivalót – meg a bábaasszonyt –, akkor feltűnő hézag lesz az út mellett, ahol az aljnövényzetet letaposták, és a facsemetéket letördelték.

Edgar és Aldred több sikertelen kirándulást tett különböző csapásokon magányos házakhoz, tanyákhoz meg egy apró falucskához, amelynek még egyikük sem hallotta hírét. Már majdnem a Csonkához értek, amikor Edgar észrevett egy helyet, ahol több ló járt a mai napon, mert frissen letört ágak lógtak a bokrokról, és friss lótrágya volt az ösvényen. Gyorsabban kezdett dobogni a szíve.

– Azt hiszem, ez lehet az! – mondta.

Rákanyarodtak az ösvényre, amely fokozatosan szűkült, de egyre több bizonyíték mutatta, hogy jártak rajta. Edgar most már nemcsak reménykedett, de félt is. Megtalálhatja Ragnát, de mi lesz, ha összefut Wynstannel is? Mit tesz akkor Wynstan? Aldred rettenthetetlennek látszott, de ő nyilván azt hitte, hogy Isten majd megvédi.

Az erdő harsogóan zöld és üde volt. Edgar pár percenként látott nesztelenül elsuhanó szarvasokat a csipkés árnyékban. Ez is az mutatta, hogy mostanában nem vadásztak errefelé. Haladásuk lelassult. Ahol nagyon

mélyre csüngtek az ágak, le kellett szállniuk a lovukról. Gyalogoltak egy kilométert, majd még egyet.

Aztán Edgar gyerekhangokat hallott.

Kikötötték lovaikat, és óvatosan elindultak, igyekezve, hogy ne csapjanak zajt. Egy tisztás közelében megálltak egy hatalmas tölgyfa árnyékában.

Edgar azonnal felismerte a gyerekeket: a négyéves Osbertet, a kétéves ikreket, Hubert-t és Colinant, és Cat kislányait, a négyéves Mattie-t és a kétéves Edie-t. Sápadtak voltak, máskülönben elég egészségesnek látszottak, és vígan kergettek egy labdát.

Cat viszont riasztóan festett. Fekete haja csapzottan, élettelenül lógott, a bőre foltos volt. Fitos orrocskája oldalán kelés vöröslött, de az volt a legszomorúbb, hogy a szemében kialudt a huncut szikra, az arcára kiült a fásultság. Roskadtan ácsorgott, és közömbösen bámulta a gyerekeket.

Edgar a rönkházat nézte Cat mögött. Az ablakokat bedeszkázták, hogy ne lehessen kinyitni őket. Az ajtót keresztgerendával zárták, mellette a padon egy őr ült, aki másfelé bámult, és az orrát piszkálta. Edgar ismerte ezt a suhancot: shiringi volt, Elfgarnak hívták. A jobb karján piszkos kötés volt.

A vadászházhoz tartozott még több épület és egy rét, amelyen lovak legeltek, vélhetőleg Wilwulf és csapata hátasai.

– Ez a titkos börtön – suttogta Aldred. – Most el kell jönnünk, mielőtt észrevesznek. Rögtön mehetünk Shiringbe, Denhez.

Edgar tudta, hogy a barátjának igaza van, de most, hogy ilyen közel jutott, nem bírt elszakadni.

– Látnom kell Ragnát – mondta.

– Nem kell. Bizonyosan itt van. Veszélyes sokáig maradnunk.

– Menj, hozd ide a seriffet. Engem nem érdekel, ha pár napra bezárnak.

– Ne légy már ilyen bolond!

Dünnyögő párbeszédüket félbeszakította egy harsány hang.

– Ti meg ki a fene vagytok?

Aldred és Edgar hátrafordultak. A kérdést egy Fulcric nevű katona tette föl. Lándzsa volt a kezében, fatokba rejtett, hosszú tőr lógott az övéről. Forradásos arca-keze arra utalt, hogy sok verekedést élt már túl. Edgar azonnal látta, hogy felesleges lenne harcba szállni vele.

Aldred átváltott parancsoló hangra.

– Én Aldred perjel vagyok, és azért jöttem, hogy beszéljek Lady Ragnával.

– Elsőnek Wynstan püspökkel beszélsz – közölte Fulcric.
– Nagyon helyes – mondta Aldred úgy, mintha lenne választása.
– Oda – bólintott Fulcric egy házra a tisztás túloldalán.
Edgar elfordult tőlük, és kilépett a fák alól.
– Adj Isten, Cat – szólt halkan. – Hogy vagy?
Cat sikkantott.
– Edgar! – Rémülten körülnézett. – Itt veszélyben vagy.
– Nem érdekes – mondta a férfi. – Ragna itt van?
– Igen. – Cat egy pillanatig habozott. – Állapotos.
Tehát igaz.
– Hallottam szóbeszédeket.
Éppen azt akarta kérdezni, mikorra várja Ragna a kicsit, amikor Elfgar kizökken révedezéséből, és felpattant.
– Hé, ti!
– Aludtál, kölyök? – kérdezte Fulcric. – Itt bujkáltak az erdőben.
– Ugyan már, Elfgar, ismersz engem. Nem akarok én semmi rosszat. Mi történt a karoddal? – kérdezte Edgar.
– A király hadában voltam, és megלándzsázott egy viking! – büszkélkedett Elfgar. – Már gyógyul, de nem harcolhatok, amíg jobb nem lesz, úgyhogy hazaküldtek.
– Mozgás, ti ketten! – mordult rájuk Fulcric.
Elindultak a tisztáson keresztül, de mielőtt a házhoz értek volna, nyílt az ajtó, és kijött rajta Wynstan. Edgart és Aldredet látva meglepődött, de – különös módon – egy cseppet sem ijedt meg.
– No, hát megtaláltátok a helyet! – kiáltotta nyájasan.
– Azért jöttem, mert látni akarom Lady Ragnát – jelentette ki Aldred.
– Még én se láttam – felelte Wynstan. – Volt némi… elfoglaltságom. – A ház nyitott ajtajára pillantott. Edgar mintha Agnest látta volna odabent.
Ez igazolt egy másik pletykát.
– Te elraboltad Lady Ragnát, és akarata ellenére fogva tartottad itt – mondta Edgar a püspöknek. – Ez bűn, amelyét felelni fogsz.
– Épp ellenkezőleg – szót elnézően Wynstan. – Lady Ragna akart elvonulni a világtól, hogy egy teljes évig gyászolja megboldogult férjét. Felkínáltam neki ezt a magányos vadászházat, hogy ne zavarják, ő pedig hálásan elfogadta ajánlatomat.
Edgar összehúzott szemmel nézte. Özvegyasszonyok néha valóban visszavonultak gyászolni, de ilyenkor zárdákba költöztek be, nem

vadászlakokba. Ki hiszi el ezt a dajkamesét? A jelenlévők mind tudják, hogy ordas hazugság, de másokat talán félrevezet. Wynstan hasonló fortéllyal úszta meg a pénzhamisítás vádját.

– Követelem, hogy azonnal bocsásd szabadon Lady Ragnát! – mondta.

– Nem kell őt kiszabadítani – folytatta Wynstan, továbbra is megjátszva a jóságos értelmet. – Kifejezte óhaját, hogy vissza akar térni Shiringbe, és én azért jöttem, hogy visszakísérjem.

– Te visszaviszed az erődbe? – hitetlenkedett Edgar.

– Igen, természetesen, miután Lady Ragna látni akarja Ethelred királyt.

– A király Shiringbe jön?

– Igen, így hallottuk. Azt nem tudjuk biztosan, hogy mikor.

– És te elviszed Ragnát hozzá?

– Természetesen.

Edgar összezavarodott. Most miben sántikál Wynstan? A jóakaratú hang természetesen hazugság, de mit akar igazából?

– Nekem is ezt mondaná Lady Ragna?

– Eredj, kérdezd meg tőle – válaszolta a püspök. – Elfgar, engedd be.

Az őr leemelte a keresztgerendát, Edgar bement a házba.

A szobában sötét volt, mert az ablaktáblákat is becsukták. Büdös is volt, mint az elöljáró erődjének rabszolgaszállásán, ahonnan az embereket nem engedték ki éjszakára. A sarokban legyek köröztek egy lefedett kondér fölött. A földön a sást hónapok óta nem cserélték. Egerek futkostak a levegőtlen forróságban.

Mikor a szeme alkalmazkodott a félhomályhoz, Edgar két asszonyt pillantott meg, akik egymással szemközt, egymás kezét fogva ültek a padon. Nyilvánvalóan egy bizalmas beszélgetést szakított félbe. Az egyik asszony Hildi volt, aki rögtön felállt, és kiment. A másiknak Ragnának kellett lennie, de nem lehetett felismerni. A haja nem vörösarany volt, hanem piszkosbarna. Az arca pattanásos. A ruhája, amely kék lehetett valamikor, szürkésbarna. A cipője elrongyolódott.

Edgar kitárta a karját, hogy átölelje, de az asszony nem ment oda hozzá.

Hányszor elképzelte a férfi ezt a pillanatot: a boldog mosolyokat, a végtelen csókokat, összetapadó testüket, a szerelem és az öröm elmormolt szavai. A valóságban semmi sem volt olyan, mint az álom.

Egy lépést tett Ragna felé, de az felállt, és hátrált.

Edgar megértette, hogy tartózkodóbbnak kell lennie. Ragna lelkét megtörték. Nem volt önmaga. Edgarnak segítenie kell, hogy normálisan

tudjon viselkedni.
– Megcsókolhatlak? – kérdezte szelíden.
Az asszony lesütötte a szemét.
– Miért nem? – kérdezte a férfi ugyanazon a halk, gyöngéd hangon.
– Ocsmány vagyok.
– Láttalak már elegánsabbnak – mosolygott Edgar –, de az nem számít. Te Ragna vagy, és együtt vagyunk. Nekem ez a fontos.
Ragna a fejét rázta.
– Mondj valamit – könyörgött Edgar.
– Terhes vagyok.
– Észrevettem. – Az asszony hasa már látszott, de nem volt óriási. – Mikor várható?
– Augusztusban.
Ez csak Edgar gyanúját igazolta, mégis nagyon fájt.
– Tehát nem az enyém.
Ragna a fejét rázta.
– Hát kié?
– Wigelmé. – Végre fölemelte a fejét. – Az emberei lefogtak. – Dacos volt az arca. – Sokszor.
Edgar úgy érezte, mintha taglóval sújtottak volna le rá. Alig kapott levegőt. Nem csoda, ha Ragna ennyire vigasztalhatatlan. Az a csoda, hogy nem őrült meg.
Mire magához tért, nem tudta, mit mondjon. Végül kinyögte:
– Szeretlek.
Ragna mintha nem hallotta volna.
Zsibbadt volt, bénult, félig öntudatlan, alvajáró. Mit tehetett itt Edgar? Szerette volna vigasztalni, de az asszonyról leperegtek a szavai. Szerette volna megérinteni, de mikor felemelte a kezét, Ragna visszahőkölt. Edgar talán a tiltakozása ellenére is átölelte volna, de megérezte, hogy ezzel csak arra emlékeztetné az asszonyt, amit Wigelm csinált vele. A férfi tanácstalan volt.
– Azt akarom, hogy menj el – szólt Ragna.
– Megteszek mindent, amit akarsz.
– Akkor menj.
– Szeretlek.
– Kérlek, menj.

– Máris indulok. – Az ajtóhoz ment – Egy napon együtt leszünk mi még. Tudom.

Ragna nem felelt. Edgar mintha könnyek csillanását látta volna a szemében, de a szoba sötét volt, és lehet, hogy ez csak vágyálom volt.

– Legalább egy istenhozzádot mondj nekem – kérlelte.

– Isten hozzád.

Edgar kopogtatott az ajtón, amelyet rögtön kinyitottak.

– *Au revoir* – mondta a férfi. – Látjuk mi még egymást.

Ragna hátat fordított neki. Edgar kiment.

Ragna másnap elhagyta a vadászházat Cattel és a gyerekekkel. Ugyanazon a társzekéren utaztak, amely hozta őket. Korán indultak, sötétedéskor érkeztek. A két asszony elfáradt, a gyerekek nyűgösek voltak. Ahogy bejutottak a házba, nyomban elaludtak.

Másnap reggel Cat kölcsönkért egy nagy vaskondért a konyháról, és vizet forralt a tűzön. Tetőtől talpig lecsutakolták a gyerekeket, utánuk ők is ugyanolyan alaposan megmosakodtak. Amint tiszta ruhát vett, Ragna végre kezdte inkább emberi lénynek, mint karámba rekesztett baromnak érezni magát.

A konyhás Gilda hozott cipót, friss vajat, sót és tojást. Úgy estek neki, mint akiket az éhhalál fenyeget.

Ragnának újjá kellett szerveznie a háztartását. Úgy döntött, hogy Gildával kezdi.

– Nincs kedved nekem dolgozni? – kérdezte tőle. – Hoznád esetleg a lányodat is, Wilnodot?

– Hogyne, úrnőm! – mosolygott Gilda.

– Most nincs pénzem, amiből fizesselek, de hamarosan lesz.

Hamarosan megjön Normandiából a futár.

– Így is jó, úrnőm.

– Majd beszélek a konyhamesterrel. Egyelőre ne szólj senkinek.

A holmija hiánytalanul megvolt. A ruhái a falba ütött peckeken lógtak, és mintha még ki is szellőztették volna őket. Itt volt a ládák többsége is bennük a fésűk és a kefék, az illatos olajok, az övek és a cipők, sőt még az ékszerek is. Csak a pénze hiányzott.

A konyhamesterrel akart találkozni, aki végső soron csak egy szolga, de Ragnának az első perctől éreztetnie kellett a tekintélyét, így hát mélybarna selyemruhát vett, és aranyszínű övet kötött hozzá. Magas, csúcsos kalapot választott, ékköves hajpánttal rögzítette, végül kiegészítette karpánttal és függővel.

Magasra tartotta a fejét, úgy vágott keresztül az erődön.

Általános kíváncsiság és érdeklődés kísérte. Ragna belenézett minden egyes szembejövőnek a szemébe, semmiképpen sem akart olyan benyomást kelteni, hogy megtörte a bántalmazás. Az emberek először nem tudták, miként viselkedjenek, aztán a biztonság kedvéért meghajoltak előtte. Ragna többeket megszólított, akik örömmel válaszoltak. Úgy vélte, talán visszasírják az időket, amikor Wilwulf és ő parancsolt az erődben; nem valószínű, hogy Wigelm is olyan nyájas lenne.

A konyhamestert Bassának hívták. Ragna egyenesen odament hozzá, és ráköszönt:

– Szép jó reggelt, Bassa.

A szolga meghökkent.

– Szép jó reggelt – mondta, majd rövid habozás után hozzátette: – Úrnőm.

– Gilda és Wilnod átjönnek hozzám dolgozni – folytatta Ragna ellentmondást nem tűrő hangon.

Bassa habozott, de csak annyit mondott:

– Igenis, úrnőm.

Még soha, senki sem került bajba azért, mert ezt mondta.

– Holnap reggel már be is állhatnak – mondta Ragna lágyabban. – Így lesz időd helyetteseket találnod.

– Köszönöm, úrnőm.

Ragna jobban érezte magát, amikor elhagyta a konyhát. Úgy viselkedett, mint egy nagy hatalmú főasszony, és az emberek így is bántak vele.

Mikor visszatért a házába, megjelent Den seriff, akit két embere kísért.

– Testőrökre van szükséged – mondta Den.

Mennyire igaz! Bern halála olyan védtelenné tette, hogy Wigelm észrevétlenül elrabolhatta az éjszaka kellős közepén. Ragna soha többé nem akart annyira sebezhető lenni.

– Kölcsönadom Cadwalt és Dudocot, amíg nem tudsz felfogadni saját embereket – folytatta a seriff.

– Köszönöm. – Ragnának támadt egy gondolata. – Hol lehet fogadni testőröket?
– Ősszel majd sok katona tér haza a viking háborúból. Többségük visszatér a földjére vagy a műhelyébe, de lesznek, akik munkát keresnek, és ők rendelkeznek azokkal a tapasztalatokkal, amelyekre egy testőrnek szüksége van.
– Ez jó.
– Lehet, hogy majd neked kell fölszerelned őket tisztességes fegyverekkel. Vastag bőrzekét javasolok, mert az melegen tartja télen az embereket, és némi védelmet is ad.
– Csak legyen egy kis pénzem!
A pénz egy hét múlva érkezett. Aldred prior hozta, mert ő őrizte Ragna járadékát, amelyet háromhavonta kézbesített neki Odo és Adelaide.
A perjel hozott egy összehajtott pergament is, Wilwulf testamentumának másolatát, amely a szerzetház scriptoriumában készült.
– Ez segíthet, amikor oda kell állnod Ethelred színe elé – mondta.
– Miért lenne szükségem segítségre? Én fogom bevádolni Wigelmet emberrablás és erőszak miatt! Mindkettőt tanúsítja Cat, a komornám! – A hasára tette a kezét. – És ha további bizonyítékra van szükség, akkor itt ez!
– Ami elég is lenne, ha olyan világban élnénk, ahol a törvények uralkodnak – mondta halkan Aldred, és előrehajolt a támlátlan széken. – De az ember több a törvénynél, mint magad is tudod.
– De Ethelred királyt bizonyára halálosan sérti az, amit Wigelm csinált!
– Olyannyira, hogy lecsapna a hadával Shiringre, és letartóztatná Wigelmet és Wynstant. Isten a tudója, bőségesen rászolgáltak. Csakhogy a királynak ezer dolga van a vikingekkel, és esetleg úgy érezheti, ez nem a megfelelő idő arra, hogy szövetséges angol nagyurakkal hadakozzon.
– Azt akarod mondani, hogy Wigelm megússza?
– Azt mondom, hogy Ethelred ezt politikai ügynek tekinti, nem pedig a bűn és a bűnhődés egyszerű esetének.
– A fene egye meg! Akkor miként oldhatja meg a problémát?
– Azt gondolhatja, hogy az lesz a legegyszerűbb megoldás, ha feleségül mész Wigelmhez.
Ragna felugrott dühében.
– Soha! – kiáltotta. – De csak nem kényszerít arra a király, hogy feleségül menjek az emberhez, aki megbecstelenített?

– Nem gondolom, hogy kényszerítene, dehogyis. De még ha ilyesmire hajlana is, gyanúm szerint az új normann királyné a te pártodra állna. Mindazonáltal lehetőleg ne tedd az ellenségeddé a királyt. Arra van szükséged, hogy a barátjaként tarthasson számon.

Ragnának nehéz volt elfogadnia ezt, pedig milyen körmönfont politikus volt valamikor! Most lángolt a dühtől és a méltatlankodástól, pedig az nem segített, hogy kidolgozza a stratégiáját. Szerencséjére itt volt Aldred, aki felnyitotta a szemét.

– Szerinted mit kellene tennem? – kérdezte.

– Mielőtt Ethelred javasolhatná a házasságot, kérd meg, hogy ne döntsön a jövődről a gyermek születése előtt.

Okos elképzelés, gondolta Ragna. Az egész kép megváltozik, ha a gyermek meghal. Vagy az anya hal meg. Gyakori volt mindkettő.

Aldred is erre gondolhatott, de mást mondott.

– Ethelrednek tetszeni fog az ötlet, mert nem sért senkit.

Ragna ennél fontosabbnak tartotta, hogy lesz ideje felújítani barátságát Emmával, és megnyerni szövetségesének a királynét. Nincs értékesebb, mint egy barát az udvarnál.

Aldred felállt.

– Magadra hagylak, hogy gondolkozhass.

– Köszönöm, hogy vigyáztál a pénzemre.

– Edgarral érkeztem ide. Fogadod?

Ragna tétovázott. Erősen bánta a legutóbbi elrontott találkozást, de hát annyira megbénította az önutálat, hogy képtelen volt értelmesen beszélni. Edgart borzasztóan feldúlhatta a terhessége, és az ő boldogtalansága csak még tovább ronthatott a dolgon.

– Persze hogy fogadom – felelte.

Mikor a férfi belépett, Ragna megállapította, hogy nagyon jól öltözött: finom gyapjútunika volt rajta és bőrcipő. Ékszert nem viselt, de az övén díszes ezüstcsat és szíjvég pompázott. Látszott rajta, hogy jól szolgálja a szerencse.

Az a boldog bizakodás ült az arcán, amelyet az asszony jól ismert.

Ragna felállt.

– Örülök, hogy eljöttél – mondta.

Edgar kitárta a karját. Ragna hozzásimult.

Edgar vigyázott, nehogy megnyomja az asszony hasát, csak a vállát szorította meg, olyan erősen, hogy majdnem fájt, de az asszonyt nem

érdekelte. Boldog volt, hogy megérintheti a férfit. Sokáig maradtak így.

Amikor szétváltak, Edgar úgy mosolygott, mint egy gyerek, aki győzött a futóversenyen. Ragna visszamosolygott rá.

– Hogy vagy? – kérdezte.

– Most, hogy kiszabadultál, már jól vagyok.

– Befejezted a hidadat?

– Még nem. Hát te? Neked mik a terveid?

– Itt kell maradnom, amíg eljön a király.

– Utána eljössz Dreng’s Ferrybe? Még mindig megvalósíthatjuk a tervünket. Annyi időre kaphatsz menedéket a zárdában, amennyire csak szükséged van. Akkor nyugodtan megbeszélhetjük… a jövőnket.

– Boldogan tenném, de nem tervezhetek, amíg nem beszéltem a királlyal. Ő biztosítja a nemesek özvegyeinek a jogait. Nem tudom, mit fog tenni,

Edgar bólintott.

– Most elmegyek, mert vasat kell vásárolnom, de meghívsz délebédre?

– Természetesen!

– Boldogan elvagyok a szolgák és a gyerekek asztalánál, ugye, tudod?

– Tudom.

– Még egy kérdésem van. – Edgar megfogta az asszony kezét.

– Mondjad – biztatta Ragna.

– Szeretsz engem?

– Szívből.

– Akkor boldog ember vagyok.

Edgar megcsókolta az ajkát. Ragna egy hosszú percig rajta felejtette a magáét a férfién. Aztán Edgar elment.

37. fejezet

1003. augusztus

Ethelred király a shiringi piactéren, a székesegyház előtt ült törvényt. Ott volt az egész város, százak a környező falvakból és a környék nemeseinek és főpapjainak többsége. Testőrei utat nyitottak Ragnának az első sorba, ahol Wynstan, Wigelm és más főemberek várták a királyt. Ragna ismerte a thánok többségét, és súlyt helyezett rá, hogy mindegyikükkel beszéljen. Tudják csak, hogy visszajött.

A sokaság előtt két kipárnázott ülésű, négylábú támlátlan szék állt egy rögtönzött baldachin alatt, amellyel a felségeket védték az augusztusi napfénytől. Mellettük egy asztalnál két pap várta, hogy királyi parancsra megszerkesszék az okmányokat. Volt az asztalon az írószerszámok mellett egy mérleg is a pénznek, ha a király bírságot szabna ki.

A város népe ujjongott. A királyok rendszeresen jártak városról városra, de egy angol átlagember még így is ritkán láthatott hús-vér uralkodót. Mindenki azt leste, jó egészségben van-e őfelsége, és mit visel az új királyné.

A király egy távoli világban élt. Elvileg teljhatalmú volt, de a gyakorlatban nem mindig lehetett érvényt szerezni a rendeleteknek, amelyeket a király távoli udvara hozott. A helyi főurak döntései nagyobb hatással voltak a mindennapokra. Ám ez megváltozott, ha az uralkodó eljött az alattvalókhoz. A Wigelm- és Wynstan-féle zsarnokok kevésbé dacolhattak a királyi ediktummal, ha azt a közemberek ezrei előtt hirdették ki. Az igazságtalanságok áldozatai a látogató királytól reméltek jóvátételt.

Végül feltűnt Ethelred is Emma királynéval. A városiak letérdeltek, a nemesek meghajoltak. Mindenki utat adott a királyi párnak, hogy elfoglalhassák a helyüket.

A tizennyolc éves Emma most is olyan üde és csinos volt, mint mikor Ragna utoljára látta, épp csak idősebb lett hat évvel, és állapotos volt. Ragna rámosolygott, Emma tüstént megismerte, Ragna örömére oda is jött hozzá, megcsókolta az arcát, és az mondta normand nyelven:

– De nagyszerű látni egy ismerős arcot!

Ragna örömmámorban úszott, amiért a királyné így kimutatja a barátságát az emberek előtt, akik gyalázatosan bántak vele, és ugyanazon a nyelven válaszolt:

– Gratulálok a házasságodhoz. Úgy örülök, hogy te vagy Anglia királynéja!

– Jó barátok leszünk!

– Remélem is – már ha nem zárnak ismét börtönbe.

– Nem fognak, amíg van beleszólásom. – Emma elfordult, a székéhez ment. Pár szóval elmagyarázta a történteket Ethelrednek, aki bólintott, és rámosolygott Ragnára.

Ez jó kezdet volt. Ragna felbátorodott Emma barátságos viselkedésétől, ugyanakkor szorongással töltötte el, hogy a királyné azt mondta: *amíg van beleszólásom.* Tehát Emma nem bízik benne, hogy irányíthatja az eseményeket. Ráadásul fiatal, talán túlságosan is fiatal, így nem sajátíthatta el a trükköket, amelyeket Ragna ismer.

Megszólalt Ethelred, jó erős hangon, bár a hátsó sorokban még így se nagyon hallhatták.

– Első és legfontosabb feladatunk, hogy kiválasszuk Shiring új elöljáróját.

Aldred vakmerően közbevágott.

– Uram, király, Wilwulf elöljáró készített testamentumot.

– Amit sose hagytak jóvá! – kiáltotta Wynstan püspök.

– Wilwulf be akarta mutatni neked a testamentumát, uram, király – folytatta Aldred –, és kérni akarta jóváhagyásodat is, de mielőtt ezt tehette volna, itt, Shiringben, a tulajdon ágyában végzett vele a gyilkosa!

– No és hol ez a végrendelet? – kérdezte megvetően Wynstan.

– Lady Ragna pénzesládájában volt, amelyet pár perccel Wilwulf halála után elloptak.

– Tehát nem létezik, mint látom.

A tömeg odáig volt az élvezettől. Hogy Isten emberei így osszák egymást, rögtön a törvénylátás elején! De aztán közbeszólt Ragna:

– Épp ellenkezőleg! Több másolat is készült róla. Itt van egy, uram, király! – Előhúzta ruhaderekából az összehajtott pergament, és átnyújtotta Ethelrednek.

A király átvette, de nem göngyölte szét.

– Az sem számít, ha száz másolat készült, mert ez a végakarat érvénytelen –szögezte le Wynstan.

– Mint láthatod az okmányból, uram, király – mondta Ragna –, férjemnek az volt a kívánsága, hogy elsőszülött fiunkat, Osbertet nevezd ki elöljáróvá –

– Egy négyéves gyermeket! – gúnyolódott Wynstan.

– …és nagykorúságáig én kormányozzak mint törvényes képviselője.

– Elég! – mondta Ethelred, majd elhallgatott, és figyelte, merik-e kétségbe vonni a hatalmát azzal, hogy megtörik a csendet. – Ilyen időkben – folytatta – az elöljárónak képesnek kell lennie rá, hogy hadat állítson, és csatába vezesse az embereket.

Az összegyűlt nemesek bólogattak és helyeslően dünnyögtek. Ragna látta, hogy bármennyire kedvelik, nem néznek ki belőle hadvezéri tehetséget. Nem igazán volt meglepve.

– Wigelm fivérem nemrég bizonyította, hogy képes erre – mondta Wynstan. – Hadat állított, és melletted harcolt Exeternél, uram, király.

– Valóban – válaszolta Ethelred.

Az exeteri csatát az angolok elvesztették, a vikingek kifosztották a várost, aztán bántatlanul hazatakarodtak. Ám Ragna úgy döntött, hogy ezt inkább nem hánytorgatja fel. Ebben a vitában úgyis alulmaradna. Közvetlenül egy viking győzelem után a király nem nevez ki elöljárónak egy asszonyt, hogy az vezesse a shiringi férfiakat. Ebben sohasem is reménykedett igazán.

Az első asszót elvesztette, de úgy okoskodott, hogy akár ebből is haszna lehet; a király talán az erőegyensúly kedvéért most neki tesz engedményt Wigelm után.

Rájött, hogy visszanyerte az érzékét a stratégiához. A börtön eltompultsága gyorsan lefoszlott róla. Úgy érezte, ismét él.

– Uram, király – szólalt meg Aldred –, Wigelm és Wynstan börtönben tartották Lady Ragnát majdnem egy teljes éven át, elrabolták birtokát az Outhen völgyében, ellopták a bevételét, és nem voltak hajlandók visszaadni a móringját, amire Lady Ragnának joga van. Ezennel arra kérlek, védd meg e nemes özvegyet harácsoló rokonságától.

Ragna megértette, hogy Aldred nem emlékeztetheti ennél nyíltabban a királyt a kötelességmulasztásra az özvegyek védelmében.

A király Wigelmre nézett.

– Igaz ez? – kérdezte fojtott haraggal.

Wynstan válaszolt az öccse helyett.

– Lady Ragna önként választotta a magányt, hogy gyászolhasson. Mi csupán gondoskodtunk a védelméről.

– Badarság! – csattant fel Ragna. – Az ajtómat eltorlaszolták kívülről! Rab voltam!

– Az ajtó azért volt eltorlaszolva, hogy a gyermekek ne csámboroghassanak el, mert eltévedtek volna az erdőben – mondta negédesen Wynstan.

Gyatra kifogás volt, de helyet ad-e neki a király?

– Egy asszonyt elzárni nem védelem – vágta rá habozás nélkül Ethelred.

Nem olyan könnyű bolonddá tenni, gondolta Ragna.

– Mielőtt megerősítem Wigelmet az elöljáróságban – folytatta a király –, Wigelm és Wynstan köteles esküt tenni, hogy nem börtönzik be Lady Ragnát.

Ragna engedélyezett magának egy pillanatnyi megkönnyebbülést. Szabad volt – legalább most! Elvégre minden esküt meg lehet szegni.

– És mi van ezzel az Outhennel? – kérdezte Ethelred. – Azt hittem, Lady Ragna a házassági szerződés értelmében kapta ezt a birtokadományt.

– Igaz – felelte Wynstan –, de Wilwulf fivéremnek nem állt jogában elajándékozni azt a földet.

– Te magad tárgyaltad meg a házassági szerződést az apámmal! – méltatlankodott Ragna. – Miként tagadhatod meg most?

– Az Outhen időtlen idők óta az én családomé – felelte finomkodva Wynstan.

– Nem az – mondta a király.

Mindenki rábámult. Ez valóban meglepő közbeszólás volt.

– Az apám adta a nagyapátoknak – folytatta Ethelred.

– Bizonyára vannak legendák… – kezdte Wynstan.

– Nem legendák – vágott közbe a király. – Az első birtokadományozás volt, amelynél tanúskodtam.

Ez váratlan szerencse volt Ragnának.

– Kilencéves voltam, amikor ellenjegyeztem – mondta Ethelred. – Az pedig nem időtlen időkkel ezelőtt volt, mivel még csak harminchat éves vagyok. – A főemberek nevettek.

Wynstan elzöldült. Látnivalóan nem ismerte a birtoka történetét.

– Mostantól Lady Ragnáé az Outhen völgye, és annak minden jövedelme – mondta határozottan a király.

– Köszönöm, felség – hálálkodott Ragna. – És a móringom?

– Egy özvegyasszony jogosult visszakapni a móringját – jelentette ki Ethelred. – Mennyi volt?
– Húsz font ezüst.
– Wigelm fizet Ragnának húsz fontot.
Wigelm dühösen hallgatott.
– Csináld, Wigelm – szólt rá Ethelred. – Menjél csak, és hozzál száz fontot.
– Nem hiszem, hogy lenne annyim – mondta Wigelm.
– Akkor nem is vagy te olyan jó elöljáró. Talán ismét fontolóra kellene vennem a döntésemet.
– Utánanézek. – Wigelm elcsörtetett.
– No, hát akkor! – Ethelred Ragnához fordult. – Mi is legyen veled meg a gyermekkel, akit hordozol?
– Van egy kérésem, uram, király. Kérlek, ne hozd meg a döntést a mai napon. – Ezt a taktikát Aldred javasolta, és Ragna bölcsnek találta a prior ötletét, de ő kiegészítette még egy kéréssel. – Szeretnék visszavonulni a zárdába a Bélpoklos-szigeten, hogy ott hozzam a világra a gyermeket, Agatha anya és az apácák segedelmével. Ha bírom engedélyedet, már holnap reggel indulok. Kérlek, várd ki a gyermek születését, mielőtt döntesz a jövőmről.
Visszafojtotta a lélegzetét.
Aldred átvette a szót.
– Uram, király, ha szabad így fogalmaznom, minden mai tervednek elébe vághat a gyermekszülés kiszámíthatatlansága. Ne adja Isten, például a kisded nem marad életben. Ha életben marad, ismét változik a kép, attól függően, fiú-e vagy leány. A legrosszabb eshetőség, hogy az anya nem éli túl a megpróbáltatást. Mindeme dolgok Isten kezében vannak. Nem lenne-e bölcs dolog kivárni, hogy mi lesz?
A királyt nem kellett győzködni, sőt mintha inkább fellélegzett volna, amiért nem kell döntenie.
– Legyen hát – mondta. – Akkor térünk vissza ismét az özvegy Lady Ragna jövőjéhez, ha megszületik a gyermek. Den seriff lesz a felelős Lady Ragna biztonságáért, amíg meg nem érkezik Dreng's Ferrybe.
Ragna megkapott mindent, amit józan megfontolással remélhetett. Reggel távozhat Shiringből, annyi pénzzel, amiből független lehet. Menedéket talál az apácáknál. Rendbe hozza a dolgokat Edgarral. Közösen tervezhetnek.

Nem kerülte el a figyelmét, hogy a király nem reagált, amikor Aldred az emberrablás vádját hangoztatta. Továbbá senki sem emlegetett megbecstelenítést. Nem is várta. Lehetetlen, hogy a király kinevezze Wigelmet elöljáróvá, aztán meg felelősségre vonja erőszakért. Ezt a vádat tehát szép kényelmesen elfelejtették. Ám Ragnának akkora megkönnyebbülést jelentett a király többi döntése, hogy ezt is hajlandó volt hálás szívvel tudomásul venni.

Visszajött Wigelm. Mögötte Cnebba cipelt egy kis ládát, amelyet leállított Ethelred elé.

– Nyissátok ki – parancsolta a király.

Pénzes bőrzacskók voltak a ládában.

Ethelred a mérlegre mutatott az asztalon.

– Mérjétek meg a pénzt.

Mintha kést nyomtak volna Ragna hasába. Megkövült. Ismerős volt a kín, érezte már máskor is, tudta, mit jelent.

Jött a gyerek.

Alainnek nevezte el a kicsit. Francia nevet akart, mert egy angol név a gyerek angol apjára emlékeztette volna. Azonkívül emlékeztetett arra a szóra, ami a bretonoknál azt jelenti, hogy „szép".

Alain csakugyan szép volt. Minden baba szép az anyjának, de Ragna úgy vélte, három gyerek után már képes kissé tárgyilagos lenni. Alainnek egészséges rózsaszín bőre, sűrű, sötét haja és nagy kék szeme volt, amellyel olyan csodálkozva nézegetett, mintha nem értené ezt a furcsa világot.

Bömbölt, ha éhes volt, és miután teleszopta magát, azon nyomban elaludt, mintha egy általa tökéletesen logikusnak tartott időbeosztást követne. Ragnának eszébe jutott, milyen kiszámíthatatlannak és érthetetlennek találta Osbertet, az elsőszülöttjét, és eltűnődött, hogy valóban ennyire különböznek a gyerekei? Talán ő változott meg, és most már fesztelenebb, magabiztosabb.

Nem volt könnyű szülés, de nem facsarta ki és nem gyötörte meg annyira, mint az előző, amiért Ragna hálás is volt. Alain eddig azt az egyetlen hibát követte el, hogy korán érkezett, így Ragna nem tudott elutazni Dreng's Ferrybe, ahova most készülődött, hogy összeszedje magát. Den azt mondta, hogy Ethelred királynak nincs ellenvetése.

Cat annyira örült, mintha a baba az övé lenne. A gyerekek érdeklődve bámulták Alaint, bár egy kicsit meg is voltak sértve, mintha nem tudnák, van-e hely a családban még egynek.

Kevésbé szívesen látott rajongója volt az újszülöttnek Gytha, Wynstan és Wigelm anyja. Átjárt Ragnához, és gügyögött a babának. Ragna úgy érezte, nem tilthatja meg, hogy Gytha felvegye a kisfiút, elvégre a nagyanyja volt, és ezen az sem változtatott, hogy Alain erőszakból született.

De akkor is kínosan érezte magát, ha elnézte Alaint Gytha karjaiban. Feszélyezte a birtokosi hang, amelyet Gytha használt.

– Családunk legújabb tagja! – mondogatta Gytha. – És milyen szép!

– Ideje ennie – mondta Ragna, és visszavette Alaint. A mellére tette a babát, aki lelkesen szopni kezdett. Ragna az várta, hogy Gytha távozik, ám az leült, és úgy figyelt, mintha neki kellene ellenőriznie, hogy Ragna helyesen csinál-e mindent. Mikor Alain pihenőt tartott, és bukott egy kis tejet, Ragna megdöbbenésére Gytha odahajolt a babához, és a drága gyapjúszövet ruhája ujjával törölte meg a gyermek állát. Őszinte szeretet volt a mozdulatban.

De Ragna ettől se bízott Gythában.

Pár perccel később bedugta a fejét az ajtón az egyik testőre, és megkérdezte:

– Fogadod Wigelm elöljárót?

Wigelm az utolsó ember volt a föld hátán, akit Ragna látni akart, ám úgy gondolta, jobb lesz kideríteni, mit forral, így azt mondta:

– Bejöhet, de egyedül. Ide ne hozza valamelyik cimboráját! Te pedig bent maradsz, amíg itt van.

Mindezt Gytha is végighallgatta, és az arca megkeményedett.

Wigelm sértett képpel vonult be.

– Látod ezt, anya? – kérdezte Gythától. – Tűrnöm kell, hogy kifaggasson egy ajtónálló, mielőtt láthatnám a tulajdon fiamat! – Éhesen bámulta Ragna csupasz mellét.

– Annyira én se vagyok hülye, hogy megbízzak benned – vetette oda az asszony. Kihúzta Alain szájából a mellbimbóját, de a fiúcska éhes maradt, és óbégatott, így Ragna kénytelen volt ismét mellre tenni, és eltűrni, hogy Wigelm a szemét legelteti rajta.

– Én vagyok az elöljáró! – mondta Wigelm.

– Te vagy, aki megerőszakolt.

Gytha helytelenítően csettintett, mintha Ragna valami durvaságot mondott volna. *Feleannyira se volt olyan durva, mint az, amit a fiad művelt velem,* gondolta Ragna. Hát nem különös? Valaki, aki nem talál kivetnivalót az erőszakos közösülésben, húzza a száját, ha beszélnek róla.

Wigelm láthatólag nekidurálta magát a folytatásnak, aztán mást gondolt, és magába fojtotta a választ. Mély lélegzetet vett.

– Nem veszekedni jöttem.

– Hát miért jöttél?

Wigelm kényszeredett pofát vágott. Leült, aztán ismét felállt.

– Hogy megbeszéljük a jövőt – mondta bizonytalanul.

Mi a fene baja van ennek? Az asszony gyanúja szerint egyszerűen csak nem érte fel ésszel az országos politikát. Értett a hőzöngéshez és a megfélemlítéshez, de a király egyensúlyozása az ellentétes érdekek között már nem fért a fejébe. Nála egyszerű szavakat kellett használni.

– Az én jövőmnek semmi köze hozzád – közölte vele Ragna.

Wigelm a fejét vakarta, kieresztette a derékszíját, megszorította, az állát vakarta, és végül kinyögte:

– Feleségül akarlak venni.

Fagyos iszonyat szorította össze Ragna szívét.

– Soha – mondta. – Még csak ne is hozzad szóba.

– De én szeretlek.

Ez olyan bődületes hazugság volt, hogy Ragna kis híján felnevetett.

– Azt se tudod, mit jelent ez a szó!

– Minden más lesz, esküszöm.

– Vagyis… – Ragna Gythára nézett, majd ismét Wigelmre. – Vagyis nem fogatsz le a pribékjeiddel, miközben rám fekszel?

Gytha ismét olyan rosszallóan csettintett.

– Hát persze hogy nem! – mondta méltatlankodva Wigelm, mint akinek álmában sem fordulna meg a fejében az ilyesmi.

– Valóban, ez az ígéret minden asszonyi szív leghőbb vágya!

– Hát nem akarsz a családunkhoz tartozni? – kérdezte Gytha.

Ragna elhűlve bámult rá.

– Nem!

– De miért nem?

– Egyáltalán hogy kérdezhetsz ilyet?

– Miért kell neked olyan gúnyosnak lenned? – kérdezte Wigelm.

Ragna mélyen beszívta a levegőt.

– Mert nem szeretlek, te sem szeretsz engem, épp ezért a házasságunkat emlegetni olyan nevetséges, hogy még színleg se vehetlek komolyan!

Wigelm a homlokát ráncolta a nagy fejtöréstől; Ragna már megfigyelte, hogy nehezen fogja fel a hosszú mondatokat. Végül annyit mondott:

– Szóval ez a válaszod.

– A válaszom: nem.

Gytha felállt.

– Mi próbálkoztunk – mondta.

Aztán elment a fiával.

Ragna a homlokát ráncolta. Ez váratlan végszó volt.

Alain elszunnyadt az anyja mellén. Ragna beletette a bölcsőbe, majd összefűzte a ruhája elejét. A kelme átázott a tejtől, ám ez most nem izgatta: jelen pillanatban előnyösebb, ha nem mutatkozik túlságosan csábítónak.

Töprengett. *Mi próbálkoztunk.* Miért mondta ezt Gytha? Úgy hangzott, mint egy burkolt fenyegetés, mintha igazából azt mondta volna: *Ne minket hibáztass azért, ami most jön. De mi jöhet most?*

Ragna nem tudta, és ez nyugtalanította.

Wynstan és Gytha instanciázni mentek Ethelred királyhoz, akinek a csarnokban volt a szállása. Wynstant most nem dagasztotta a szokott önbizalom. A király nem volt kiszámítható. Wynstan általában képes volt megjósolni felebarátainak reagálását a problémákra: nem volt nehéz kitalálni, mire képesek azért, amit akarnak. Ám a király jóval bonyolultabb jellem.

Isteni segítségben reménykedve megérintette a nyakában viselt keresztet.

Mikor beléptek a csarnokba, Ethelred elmerülten beszélgetett az egyik írnokával. Emma királyné nem volt jelen. Ethelred a kezét fölemelve mutatta Wynstannek és Gythának, hogy várjanak. Megálltak pár lépésnyire, és kivárták, hogy vége legyen a párbeszédnek. Mihelyt az írnok távozott, Ethelred intett nekik.

– Uram, király – kezdte Wynstan –, öcsém és Lady Ragna gyermeke egészséges fiú, aki valószínűleg életben marad.

– Az jó – mondta Ethelred.

– Valóban jó hír, noha azzal fenyeget, hogy megrendíti a shiringi elöljáróságot.

– Hogyhogy?

– Először is, felséged engedélyt adott Ragnának, hogy visszavonulhasson Dreng’s Ferry zárdájába, ahol természetesen kikerül az elöljáró jogköréből. Másodszor, Ragna az elöljáró egyetlen gyermekének az anyja. Harmadszor, még ha ez a kisded meg is halna, Ragnának megmarad Wilwulf három fia.

– Látom, mire akarsz kilyukadni – mondta Ethelred. – Azt gondolod, hogy Ragnából könnyen lehet egy Wigelm elleni lázadás névleges vezetője. Az emberek azt mondhatják, hogy az ő fiai a jogos utódok.

Wynstan örült, hogy az uralkodó ilyen gyorsan meglátta a lényeget.

– Igen, uram, király.

– És ellenlépést javasolsz?

– Csak egy létezik. Ragnának feleségül kell mennie Wigelmhez. Akkor Wigelmnek nem lesznek vetélytársai.

– Hát persze, ez megoldaná a kérdést – bólintott Ethelred. – Csakhogy nem teszek ilyet.

– De hát mi az ördögért nem? – robbant ki Wynstan.

– Először is, Lady Ragna hallani se akar róla. Képes lenne az oltár előtt nemet mondani.

– Ennek az elintézését rám bízhatod – mondta Wynstan. Értette, hogyan vegyen rá másokat olyasmire, amit nem akarnak.

Ethelred rosszalló arcot vágott, de nem tett megjegyzést, csupán annyit mondott:

– Másodszor, megígértem a feleségemnek, hogy nem erőltetem a házasságot.

Wynstan bizalmaskodóan heherészett.

– Uram, király, az ígéret, amit asszonyoknak teszünk…

– Nem sokat tudsz a házasságról, mi, püspök?

Wynstan fejet hajtott.

– Természetesen nem, uram, király.

– Nem vagyok hajlandó megszegni a feleségemnek tett ígéretet.

– Megértem.

– Távozzatok, és gondolkodjatok más megoldáson. – A király elutasítóan elfordult.

Wynstan és Gytha bókoltak, és távoztak.

Amikor senki sem hallhatta őket, Wynstan kifakadt:

– Hát persze hogy az egyik bajkeverő normann szuka támogatja a másikat!

Gytha nem felelt. Wynstan rápillantott. Anyja mélyen elmerült a gondolataiban.

Gytha házába mentek. Az asszony töltött egy kupa bort a fiának.

A püspök meghúzta, és azt mondta:

– Komolyan nem tudom, hogy most mit tegyünk.

– Volna egy javaslatom – felelte Gytha.

Wynstan átment Ragna házához.

– Meg kell beszélnünk valami fontosat.

Az asszony gyanakodva nézte. Wynstan persze akar valamit.

– Csak azt ne kérd, hogy feleségül menjek az öcsédhez – mondta.

– Kétlem, hogy átlátnád a helyzetedet.

Wynstan pökhendi volt, mint rendesen, eltekintve attól, hogy a nyakában lógó keresztet fogdosta. Ragna a titkolt önbizalomhiány jelét vélte látni benne, ami nem volt jellemző Wynstanre.

– Hát akkor világosíts fel – mondta.

– Akkor távozhatsz, amikor akarsz.

– A király is megmondta.

– És elviheted Wilwulf gyermekeit.

Ragna nem fogta fel azonnal, hogy mit hall, és elszörnyedt, amikor megértette.

– Elviszem az összes gyermekemet! – mondta. – Alaint is!

– Ezt a lehetőséget nem ajánljuk föl neked. – Wynstan ismét megérintette a keresztet. – Elhagyhatod Shiringet, de nem viheted magaddal az ealdorman egyetlen fiát.

– Ő az én kisbabám!

– Az hát, és természetesen te akarod fölnevelni. Ezért kell feleségül menned Wigelmhez.

– Soha!

– Akkor itt kell hagynod a kisbabádat. Nincs harmadik lehetőség.

Ragna jégkoloncot érzett a szíve helyén. Akaratlanul a bölcsőre pillantott, mintha arról akarna meggyőződni, hogy Alain még ott van. Ott volt, és aludt, mint a tej.

– Gyönyörű kisded – hízelgett méztől csöpögő hangon Wynstan. – Ezt még én is látom.

Annyi rosszindulat volt ebben a hazug bókban, hogy Ragna émelyegni kezdett.

– Nekem kell fölnevelnem – mondta. – Én vagyok az anyja.

– Anyában nem lesz hiány. Gytha anyácskám alig várja, hogy gondját viselhesse első unokájának.

Ez felbőszítette Ragnát.

– Hogy őt is úgy nevelhesse, mint téged és Wigelmet? – kérdezte. – Hogy kegyetlen, önző és durva legyen?

Meglepő módon Wynstan erre nem válaszolt.

– Csak nyugodtan – mondta, és felállt. – Gondold át. Kellő időben majd tudasd velünk a döntésedet. – Azzal távozott.

Ragna tisztában volt azzal, hogy itt azonnali és heves ellenállásra van szükség. Cat! Menj Emma királynéhoz, és kérd meg, hogy mielőbb fogadjon!

Cat elsietett, Ragna komor töprengésbe süllyedt. Csak áltatták volna a szabadulással? Ha úgy távozhat, hogy itt kell hagynia a babát, az nem szabadság. Ethelred nem akarhatta ezt!

Arra számított, hogy Emma a komornával üzeni meg, mikor fogadja, ám a visszatérő Cat azt rebegte:

– Madame, a királyné az!

Bejött Emma.

Ragna felállt, bókolt. Emma megcsókolta az arcát.

– Most beszéltem Wynstan püspökkel – szólt Ragna. – Azt mondta, hogy ha nem megyek feleségül Wigelmhez, elveszik tőlem a kicsit.

– Igen – bólintott Emma. – Gytha nekem is elmagyarázta.

Ragna összevonta a szemöldökét. Gythának akkor kellett Emma elé járulnia, amikor Wynstan beállított az ő házába. Ezt jól kitervelték és összehangolták.

– A király tud erről? – kérdezte.

– Igen – felelte ismét Emma.

Ragnát megrémítette a királyné arca. Csak aggodalmas volt, de nem elszörnyedt, még csak nem is megbotránkozott. Szánalom ült a vonásain, és ez volt az ijesztő.

Ragna érezte, hogyan veszíti el megint az önállóságát.

– De hát a király szabaddá tett! Mit jelentsen ez?

– Azt jelenti, hogy tilos bebörtönözniük, és a király nem kényszerít egy olyan emberhez, akit gyűlölsz, ugyanakkor nem veheted el az elöljáró fiát.

Az egyetlen fiát, ha jól tudom.

– De hiszen akkor nem vagyok szabad!

– Súlyos döntés előtt állsz. Erre nem számítottam. – A királyné az ajtóhoz ment. – Nagyon sajnállak. – Azzal kiment.

Ragna úgy érezte, mintha egy rémálomba került volna. Egy percig fontolgatta, hogy az első lehetőséget választja: itt hagyja a gyereket, nevelje föl Gytha. Bármit inkább, mint feleségül menni az undorító Wigelmhez! Különben is, Alain erőszakból született. De mikor ránézett, ahogy békésen szuszog a bölcsőjében, tudta, hogy nem bírja megtenni, akkor se, ha egyszerre öt Wigelmhez kényszerítik hozzá.

Bejött Edgar. Az asszony a könnyein át is felismerte, és felállt. A férfi átölelte.

– Igaz? – kérdezte. – Mindenkitől azt hallom, hogy vagy hozzá kell menned Wigelmhez, vagy le kell mondanod Alainről.

– Igaz – mondta Ragna. Könnyei átáztatták a férfi gyapjúszövet ruhájának mellét.

– Mit fogsz tenni? – kérdezte Edgar.

Az asszony nem felelt.

– Mit fogsz tenni? – ismételte Edgar.

– Itt hagyom a babát – mondta Ragna.

– Nem, nem, ez képtelenség! – dühöngött Wynstan.

– Hát pedig igen – mondta Wigelm. – Edgar most segít neki pakolni. Itt fogja hagyni a gyereket.

– Akkor is ott van neki Wilwulf három fia! A nép majd azt mondja, hogy azok a jogos örökösök. Ezzel ugyan nem vagyunk kint a vízből!

– Mégiscsak meg kell ölni – szögezte le Wigelm. – Másképp nem szabadulhatunk tőle.

Mivel erre a párbeszédre az anyjuk házában került sor, Gytha most félbeszakította őket.

– Nem ölhetitek meg Ragnát! A király orra előtt semmiképpen! Ethelred nem hagyhatja, hogy megússzátok.

– De rákenhetjük valaki másra!

Gytha a fejét rázta.

– A múltkorit se hitte el senki. Másodszor nem is színlelnék, hogy elhiszik.

– Majd akkor csináljuk, amikor a király elment – reménykedett Wigelm.

– Marha! – förmedt rá Wynstan. – Ragna addigra biztonságban lesz a zárdában a Bélpoklos-szigeten!

– Hát akkor most mit csinálunk?

– Szépen megnyugszik mindenki – mondta Gytha.

– Abban meg mi a jó? – kérdezte Wigelm.

– Majd meglátod, csak légy türelemmel.

Éjszaka Edgar és Ragna együtt aludtak az asszony házában. Egymást átölelve feküdtek a szittyón, de nem szeretkeztek, mert ahhoz túlságosan szomorúak voltak. Edgart már az is vigasztalta, hogy átkarolhatja az asszonyt, aki kétségbeesett szerelemmel tapadt hozzá.

Éjszaka kétszer felkelt, hogy megszoptassa Alaint. Edgar elbóbiskolt, de gyanította, hogy Ragna egy szemhunyást sem alszik. Ahogy kivilágosodott, felkeltek.

Edgar lement a városba, és bérelt az utazáshoz két társzekeret, amelyeket felhozott az erődbe, és leállította őket Ragna háza előtt. Miközben a gyerekek reggeliztek, felrakta majdnem az egész poggyászt az egyik szekérre. A másikra a párnák és a takarók kerültek, hogy az asszonyok és a gyerekek puhán üljenek. Felnyergelte Bütüt, száron tartotta Astridot.

Beteljesüléshez közeledett az, amire évek óta vágyott, mégsem tudott örülni. Ragna valamikor talán túlteszi magát Alain elvesztésén, ám Edgar attól félt, hogy sokáig fog tartani.

Mindenki utazáshoz öltözött. Velük jött Gilda, Wilnod, Cat és a testőrök. Kijöttek a házból, Ragna a karján hozta Alaint.

Gytha már várta őket, hogy elvegye a kisfiút.

A szolgák és a gyerekek felkapaszkodtak a szekérre.

Mindenki Ragnát nézte.

Ragna odament Gythához. Edgar vele tartott. Ragna tétovázott. Edgarra nézett, aztán Gythára, aztán Alainre. Könnyek patakzottak az arcán. Elfordult Gythától, majd visszafordult. Gytha a csecsemőért nyúlt, de Ragna nem engedte, hogy elvegye tőle. Egy hosszú percig állt Gytha és Edgar között.

Majd azt mondta Gythának:

– Nem bírom megtenni.

Edgarhoz fordult.

– Ne haragudj.

Magához szorította Alaint, és visszament a házába.

A lakodalom hét országra szólt. Egész Dél-Angliából tódultak az emberek. Főbenjáró dinasztikus válságot sikerült rendezni, és mindenki sietett összebarátkozni a győztes féllel.

Wynstan elégedett büszkeséggel nézett végig a csarnokon. A kecskelábú asztal roskadozott a meleg nyár és a bő termés ajándékaitól, a hatalmas konc húsoktól, friss cipóktól, diótól, mogyorótól, gyümölcsöktől, sörtől és bortól.

Az emberek egymás lábát tapodták le, hogy hódolhassanak Wigelm ealdorman és családja előtt. Wigelm pöffeszkedő ábrázattal ült Emma királyné mellett. Fantáziátlan, de brutálisan makacs vezető lesz belőle, és Wynstan útmutatásával a megfelelő döntéseket fogja hozni.

És végre sikerült feleségül vennie Ragnát. Wynstan gyanúja szerint soha még csak nem is tetszett neki igazán a nő, mindössze meg akarta mászni. Van az úgy, hogy a férfiak csak azért vesznek meg egy asszonyért, mert nem kellenek neki.

Ragnát, Wynstan egyetlen vetélytársát a hatalmi harcban, végképp összezúzták. A király mellett ült a főasztalnál, karján a csecsemőjével, és olyan arccal, mint aki a legszívesebben öngyilkos lenne.

A király láthatólag elégedett volt a shiringi látogatás eredményével, amire az ő szemével nézve meg is volt minden oka. Kinevezte az új elöljárót, elrendezte a régi elöljáró özvegyének a dolgát, jóvátette Ragna bebörtönzésének gyalázatát, de megakadályozta, hogy az asszony világgá menjen az elöljáró fiával, és mindezt vérontás nélkül!

Ragna pártja nemigen képviseltette magát. Den seriff ott volt, és olyan képet vágott, mint aki büdöset szagol, de Aldred visszatért a kis monostorába, Edgar pedig eltűnt. Talán visszament igazgatni Ragna outhenhami kőfejtőjét, bár ki tudja, volt-e kedve hozzá most, amikor életének nagy szerelme máshoz ment férjhez. Wynstan nem tudta, és igazából nem is érdekelte.

Még az egészsége is jól szolgált. A vesszejéről elmúlt a tarjag. Nagyon megrémült, főleg amikor a kurvák azt mondták, hogy lepra lehet belőle, de nyilvánvalóan vaklárma volt, és ő meggyógyult.

Az öcsém az elöljáró, és én vagyok a püspök, gondolta büszkén Wynstan. Innen a negyvenen!

És ez még csak a kezdet!

Edgar és Aldred a vízpartról nézett vissza a falura, ahol a Mihály-napi vásárt tartották. Emberek százai keltek át a hídon, vásároltak a piacon, és állták végig a sort, hogy láthassák Szent Adolphus csontjait. Karattyoltak, nevettek, örültek, hogy elverhetik a kevéske pénzüket.

– A helység virul – állapította meg Edgar.

– Nagyon örülök – mondta Aldred, pedig könnyek csillogtak az arcán.

Edgar feszengett, ugyanakkor elérzékenyült. Évek óta tudta, hogy Aldred szereti, holott sose került szóba közöttük.

Elfordította a tekintetét. A hídon innen volt kikötve a tutaja, amelyen ott ált Bütü, a póni. Ugyancsak a tutajon volt a viking fejsze, a szerszámok és egy láda, amelyben kevés drágaságát tartotta, köztük a Ragnától kapott könyvet. Csak Brindle hiányzott, az öreg kutya, akinek letelt az ideje.

Ez volt az utolsó csepp a pohárban. Már jó ideje fontolgatta, hogy elhagyja Dreng's Ferryt, és Brindle halála végleges elhatározásra bírta.

Aldred a csuhája ujjába törölte a szemét, és megkérdezte:

– Mindenképpen el kell menned?

– Igen.

– De Normandia olyan messze van.

Edgar úgy tervezte, hogy letutajozik Combe-ig, és ott felszáll egy Cherbourg-ba tartó hajóra. Felkeresi Hubert grófot, hírt visz neki Ragna házasságáról Wigelmmel. Cserébe azt kéri, hogy a gróf javasoljon neki egy nagyszabású építkezést. Úgy hallotta, hogy egy jó kézműves könnyen talál munkát Normandiában.

– A lehető legmesszebb akarok lenni Wigelmtől, Wynstantől meg Shiringtől – mondta. – És Ragnától.

Nem látta Ragnát az esküvő óta. Próbált bejutni hozzá, de a szolgák elküldték. Különben sem tudta, mit mondhatott volna neki. Ragnát nehéz döntés elé állították, és ő a gyermeket választotta. Szinte minden nő

ugyanezt tette volna. Edgar szíve összetört, de nem hibáztathatta az asszonyt.

– Nem Ragna az egyetlen, aki szeret téged – mondta Aldred.

– Én is szeretlek – felelte Edgar –, csak, tudod, nem úgy.

– Egyedül ez ment meg engem a bűntől.

– Tudom.

Aldred megfogta Edgar kezét, és megcsókolta.

– Drengnek el kellene adnia a kompot – mondta Edgar. – Ragna esetleg megvásárolja Outhenhambe. Nincs hajójuk.

– Javasolni fogom.

Edgar már elbúcsúzott a családjától és a falusiaktól. Neki itt már nem volt dolga.

Eloldozta a tutajt, fellépett rá, és ellökte a parttól.

A gyorsuló tutaj elhaladt a család tanyája előtt. Edgar javaslatára Erman és Eadbald építettek egy vízimalmot annak a mintájára, amelyet valamivel lejjebb láttak a folyón. Egész jó mesteremberek voltak: az apjuk jól megtanította őket. Gyorsan gyarapodtak, fontos személyiségnek számítottak a helységben. Integettek az öccsüknek, aki észrevette, hogy igencsak kezdenek terebélyesedni. Visszaintett nekik. Wynswith és Beorn, az unokahúga és az unokaöccse azért hiányozni fog.

A tutaj mind sebesebben úszott. Normandia melegebb, szárazabb lesz Angliánál, mert délebbre van. A néhány francia szóra gondolt, amelyeket felcsípett, miközben hallgatta, hogy Ragna a komornájához beszél. Aldred megtanította egy kis latinra is. Fog ő boldogulni.

Lesz egy új élete.

Még egyszer visszanézett. A látképen uralkodott az ő hídja, amely gyökeresen megváltoztatta a kis falut. A legtöbben már nem is a régi Dreng’s Ferry néven emlegették.

Mostanában úgy hívták, hogy Királyhídja. King’s Bridge.

Negyedik rész

A VÁROS

Kr. u. 1005–1007

38. fejezet

1005. november

Sötét és hideg volt a canterburyi székesegyház főhajójában ezen a novemberi délutánon. A ritkásan égő gyertyák árnyékai úgy mozogtak, mint a nyughatatlan kísértetek. A presbitériumban,[22] a templom legszentebb részében lassan haldokolt Elfric érsek. Összekulcsolt sápadt ujjaival ezüstkeresztet szorított a szívéhez. A szeme nyitva volt, de alig mozgott. Egyenletesen, de gyengén lélegzett. Mintha örömét lelte volna az őt körülálló szerzetesek énekében, mert a szemöldökét ráncolta, ha a kántus elhallgatott.

Wynstan püspök sokáig térdelt az érsek lábnál. Ő is rosszul érezte magát. Fájt a feje. Mostanában rosszul aludt. Sajogtak az ízületei a fáradtságtól, mint egy vénembernek, holott még csak harmincnyolc volt. És rút vörös dudor volt a kulcscsontja felett, amelyet azzal takargatott, hogy magasan tűzte össze a köpenyét.

Ebben az állapotban se teste, se lelke nem kívánt keresztülutazni a novemberi Anglián, csakhogy volt egy erős ösztökéje. Canterbury következő érseke akart lenni. Akkor ő lesz Dél-Anglia legmagasabb egyházi méltósága. Márpedig hatalmi harcot nem lehet a távolból megvívni: ahhoz ott kell lenni a helyszínen.

Úgy döntött, eleget imádkozott ahhoz, hogy mély hatást tegyen a szerzetesekre jámborságával és tisztelettudásával. Felállt, és ekkor hirtelen megszédült. Sikerült kinyújtott karral megtámaszkodnia egy kőoszlopban, mielőtt elesett volna. Ez dühbe hozta, mert gyűlölt gyengének mutatkozni. Egész felnőttéletében ő volt az erős ember, akitől mások féltek. Más se kell, mint hogy a canterburyi szerzetesek azt higgyék, gyenge az egészsége. Nem akarnak majd egy kórságos érseket.

Egy perc múlva kitisztult a feje annyira, hogy képes legyen megfordulni, és áhítatos lassúsággal elvonulni.

A canterburyi székesegyház olyan hatalmas volt, amekkora épületet Wynstan még sose látott. Kőből építették kereszt alakúra, hosszú főhajóval,

kereszthajókkal és egy rövid presbitériummal. A metszéspont feletti tornyot arany angyal ékesítette.

A shiringi katedrális háromszor elfért volna benne.

Wynstan az északi kereszthajóban találkozott unokatestvérével, Degberttel, a shiringi főesperessel, és együtt mentek ki a kerengőbe. Hideg eső ostorozta a négyszög alakú, zöld kertet. Az eső elől bemenekült szerzetesek csoportja tisztelettel elhallgatott a főpapok közeledésére. Wynstan eljátszotta, mintha nem venné észre őket, majd meg mintha elmélkedéseiből riasztották volna fel.

Olyan hangon beszélt, mint akit porba sújtott a gyász.

– Öreg barátom szelleme láthatólag vonakodik elhagyni a templomot, amelyet úgy szeretett.

Percnyi hallgatás után egy langaléta ifjú szerzetes megkérdezte:

– Elfric érsek a barátod, püspök uram?

– Ez csak természetes – felelte Wynstan. – Bocsáss meg, testvérem, mi is a neved?

– Eappa vagyok, püspök uram.

– Nos, Eappa testvér, én már akkor ismertem szeretett érsekünket, amikor ő még püspök volt Ramsburyben, ami nincsen messze az én shiringi katedrálisomtól. Én még ifjú ember voltam, amikor a szárnyai alá vett, hogy úgy mondjam. Mérhetetlenül hálás voltam bölcsességéért és útmutatásáért.

Ebből egy szó sem volt igaz. Wynstan megvetette Elfricet, és az érzés alighanem kölcsönös volt, ám a barátok hittek a püspöknek. Wynstan gyakran elcsodálkozott, milyen könnyű lóvá tenni másokat, főleg ha van valamilyen rangunk. Az emberek, akik ennyire hiszékenyek, meg is érdemlik, ami történik velük.

– Miket mondott neked? – kérdezte Eappa.

Wynstan rögtönzött.

– Azt mondta, figyeljek jobban, beszéljek kevesebbet, mert az ember akkor tanul, amikor hallgat, és nem akkor, amikor beszél. – Na, ebből elég. – Mondjátok, mit gondoltok, ki lesz a következő érsek?

– Winchesteri Alphage – szólalt meg egy másik barát.

Ismerős volt az arca. Wynstan alaposabban megnézte. Látta már máskor is ezt a kerek arcot és barna szakállt.

– Ismerjük egymást, nemde, testvérem? – kérdezte elővigyázatosan.

– Wigferth testvér rendszeresen megfordul Shiringben – vágott közbe Degbert. – Canterburynek birtokai vannak Wessexben, és ő szokta beszedni

a bérleti díjakat.

– Igen, természetesen, Wigferth testvér, nagyon örülök a viszontlátásnak! – Wynstannek eszébe jutott, hogy Wigferth a barátja Aldred priornak. Tanácsos óvatosan viselkedni. – Miért hiszik azt az emberek, hogy Alphage lesz a következő érsek?

– Elfric szerzetes, Alphage is az – felelte Wigferth –, és Winchester a legrangosabb katedrálisunk Canterbury és York után.

– Nagyon logikus – bólogatott Wynstan –, bár talán nem perdöntő.

Wigferth nem engedett.

– Továbbá Alphage készítette a híres winchesteri orgonát. Azt mondják, a hangja egy kilométerre elhallatszik!

Wigferth láthatólag a csodálója Alphage-nek, gondolta Wynstan, vagy mint Aldred barátja, egyszerűen nem állhatja őt.

– Szent Benedek *Regulá*ja szerint a szerzeteseknek joguk van megválasztaniuk a saját apátjukat, nemde?

– Igen, de Canterburynek nincsen apátja – felelte Wigferth. – Minket az érsek vezet.

– Más szavakkal az érsek az apát. – Wynstan tudta, hogy a szerzetesek jogai tisztázatlanok. A király és a pápa egyaránt jogot formált az érsek kinevezésére. Ebben is, mint mindenben, többet számított az ember a törvénynél. Itt harc lesz, amelyben a legerősebb és a legokosabb győz.

– Mindenesetre nagy ember legyen az, aki meg akar felelni Elfric példájának – folytatta. – Amennyire én hallottam, bölcs és igazságos vezető volt. – Nem egészen engedte le a hangsúlyt a mondat végén, hogy legyen egy kis kérdő árnyalata.

Eappa bekapta a csalit.

– Elfricnek szigorú elvei vannak az ágyazásról – mondta. A többiek nevettek.

– Hogyan?

– Úgy gondolja, hogy egy szerzetes mondjon le a derékalj fényűzéséről.

– Aha. – A szerzetesek gyakran a csupasz deszkán aludtak, mellőzve mindenféle puhaságot, amit a keszeg Eappa kényelmetlennek találhat. – Én mindig azt vallottam, hogy a szerzetesnek szüksége van az alvásra, hogy igazán éber legyen ima közben – fejtegette Wynstan. A barátok lelkesen bólogattak.

Forthred, az orvos szerzetes, nem értett egyet.

– Az ember nagyon jól elalszik a deszkán – mondta. – A mi elvünk a mértékletesség.

– Igazad van, testvérem, de azért nem kell túlzásba esni, ugyebár – érvelt Wynstan. – Szerzetes valóban ne egyen mindennap húst, ám a marhahús heti egy alkalommal erőt ad. A szerzetesek nem tarthatnak háziállatot, pedig néha kell a macska, hogy elűzze az egereket.

A barátok helyeslően dünnyögtek.

Ez elég volt egy napra, hogy Wynstan a szelíd vezető hírébe kerüljön. Ha tovább cifrázná, még gyanút fognának, hogy a kegyeikre vadászik – mint ahogy így is volt. Visszaindult a templomba.

– Kell csinálnunk valamit Wigferthtel – mormolta Degbertnek, mihelyt nem hallhatták őket –, különben az ellenzékem vezetője lehet.

– Felesége és három gyereke van Trench faluban – mondta Degbert. – Az ottani parasztok nem tudják, hogy szerzetes, azt hiszik, egyszerű pap. Ha kiteregetjük a titkát Canterburyben, az alámoshatja a hitelességét.

Wynstan töprengett egy darabig, aztán megrázta a fejét.

– Ideális esetben Wigferthnek itt se szabad lennie Canterburyben, amikor a barátok döntenek. Ezen gondolkoznom kell. Addig is beszéljünk a kincstárnokkal.

Apát híján Sigefryth kincstárnok volt a legmagasabb rangú szerzetes az érsek után, ezért Wynstannek meg kellett nyernie.

– Abban a faházban lakik, rögtön a templom nyugati végénél – mondta Degbert.

Végigmentek a hajón, és távoztak a nagyszerű nyugati kapun. Wynstan a fejére húzta a csuklyát, védelemül az eső ellen. Siettek a legközelebbi épülethez.

A kincstárnok nagy, kopasz fejű, kicsi ember volt. Gyanakodva, de félelem nélkül üdvözölte Wynstant, aki azzal kezdte:

– Nincs változás szeretett érsekünk állapotában.

– A Mindenható talán még részeltet minket érsek urunk jelenlétének áldásában egy kis ideig – mondta Sigefryth.

– Sajnos, már nem sokáig – szólt Wynstan. – Azt hiszem, Sigefryth, a szerzetesek hálát adnak Istennek, hogy te szemmel tartod Canterbury ügyeit.

Sigefryth egy bólintással nyugtázta a bókot.

– Mindig is azt vallottam, hogy kincstárnoknak lenni szörnyű feladat – folytatta mosolygó derűvel a püspök.

Sigefryth érdeklődése feltámadt.
– Hogyhogy?
– Gondoskodnia kell róla, hogy mindig legyen elegendő pénz, de nem szólhat bele a kiadásokba!
Sigefryth végre megengedett magának egy mosolyt.
– Ez igaz.
Wynstan folytatta:
– Úgy vélem, hogy egy apátnak vagy perjelnek, vagy akárkinek, aki betölti a szerepet, nemcsak a jövedelmet, de a kiadást is meg kellene beszélnie a kincstárnokkal.
– Sok problémának elejét venné – bólogatott Sigefryth.
Ennyi elég, gondolta ismét Wynstan. Be kellett hízelegnie magát a kincstárnoknál, de nem túl feltűnő módon. Térjünk át Wigferthre.
– Az idén egy kincstárnoknak különösen van oka aggodalomra. – Rossz volt a termés, az emberek éheztek.
– A holtak nem adóznak.
Nem egy érzelgős ember, gondolta Wynstan. Ezt már szeretem.
– És ez az örökös rossz idő! Egész Dél-Anglia vízben áll. Utam során mindegyre nagy kitérőket kellett tennem. – Ez erős túlzás volt. Valóban sokat esett az eső, de ez legfeljebb néhány nap késedelmet okozott Wynstannek.
Sigefryth együttérzően csettintett.
– Nagyon úgy látszik, hogy még ennél is rosszabb lesz az idő. Remélem, nem terveztek utazást.
– Egyhamar nem. Karácsonykor be kell szednünk az adót azoktól a bérlőinktől, akik még élnek. A ti környéketekre Wigferth testvért küldöm.
– Ha azt akarod, hogy Wigferth odaérjen karácsonyra, időben küldjed – tanácsolta Wynstan. – Sokáig tart majd az út.
– Azt teszem – mondta Sigefryth. – Köszönöm, hogy figyelmeztettél.
Milyen hiszékeny!, gondolta elégedetten Wynstan.
Wigferth másnap elutazott.

Ragna fiai hógolyóztak. A négyéves ikrek együtt támadták a hatéves Osbertet, a tipegő kétéves Alain visított a nevetéstől.

Ragna és kis háznépe gyönyörködött bennük. Ott volt Cat, Gilda, Wilnod és Grimweald, a testőr. Grimwealdnak nem sok hasznát vették: lévén Wigelm egyik fegyverese, aligha védte volna meg Ragnát attól az embertől, aki a legnagyobb valószínűséggel bántalmazza.

Ám ez akkor is boldog pillanat volt. A négy fiú kicsattant az egészségtől. Osbert már írni-olvasni tanult. Ragna nem ilyen életet akart, és még mindig vágyott Edgar után, de még így is volt miért hálásnak lennie.

Mikor Wigelmből elöljáró lett, a továbbiakban nem óhajtott bajlódni Combe közigazgatásával, így ott Ragna helyettesítette. Gyakorlatilag ő volt Combe és Outhen bírája, noha Wigelm még mindig látogatta a két helységet, és tartott törvénynapot.

Feltűnt Wigelm is fiatal ágyasa, Meganthryth kíséretében. Beálltak Ragna mellé, figyelték a játszó gyerekeket. Ragna nem szólt Wigelmhez, rá se nézett. Ebben a két évben, amióta férj és feleség voltak, csak még jobban meggyűlölte. Wigelm egyszerre volt kegyetlen és ostoba.

Szerencsére kevés időt kellett vele töltenie. Wigelm a legtöbb este úgy leitta magát, hogy támogatni kellett az ágyáig. Ha eléggé józan volt, Meganthrythtel hált, bár az nem szült neki gyereket. Nagy néha feltámadt benne a régi gerjedelem, és olyankor beállított Ragnához. Az asszony nem tiltakozott, csak behunyta a szemét, és valami másra gondolt, amíg Wigelm végzett. Ő azt szerette, ha a nők rúgkapálnak, de a közönyt utálta, és Ragna nyilvánvaló fásultsága segített elvenni az étvágyát.

Osbert túlságosan vadul dobott el egy nagy hógolyót, ami arcon találta Alaint. A kisfiú megrémült, sírni kezdett, és rohant Ragnához, aki letörölte a könnyeit a ruhája ujjával, és vigasztalgatta.

– Ne légy bőgőmasina, Alain! – szólt rá Wigelm. – Ez csak hó, nem is fájhat!

Alain még keservesebben zokogott a nyers hangtól.

– Csak kétéves – mormolta Ragna.

Wigelm nem szeretett vitatkozni, ő jobban értett a pofozkodáshoz.

– Nekem ne kapasd el! Nem akarok egy nebáncsvirág fiút. Alain harcos lesz, mint az apja.

Ragna mindennap azért imádkozott, hogy Alain lehetőleg minél jobban különbözzön az apjától, de nem mondott többet: Wigelmmel fölösleges volt vitatkozni.

– Aztán nehogy nekem megtanítsd olvasni! – tette hozzá Wigelm, aki analfabéta volt. – Az papoknak és asszonyoknak való.

Majd meglátjuk, gondolta Ragna, de továbbra sem szólt.

– Helyesen neveljed! – intette a férj. – Különben… – Elvonult, sarkában az ágyasával.

Ragna hátán végigfutott a hideg. Mit értett azon, hogy *különben…?*

Meglátta Hildit, a bábát, ahogy közeledik a behavazott udvaron. Mindig örült, ha elbeszélgethetett Hildivel. Okos öregasszony volt, és a gyógyítótudománya messze meghaladta a szülések levezetését.

– Tudom, hogy nem szíveled Agnest – kezdte Hildi.

Ragna megmerevedett.

– Szíveltem, amíg el nem árult.

– Haldoklik, és a bocsánatodért könyörög.

Ragna sóhajtott. Az ilyen kérést nehéz megtagadni, még akkor is, ha attól az asszonytól jön, aki tönkretette az ő életét.

A fiúkat Catre bízta, és elment Hildivel.

A városban a tiszta havat már beszennyezte a hulladék és a piszkos lábnyomok. Hildi elvezette Ragnát egy kis házhoz a püspöki palota mögött. Mocsok és bűz volt benne. Agnes pokrócba burkolózva feküdt a földre hintett szalmán. Az arcán, az orra mellett ocsmány daganat vöröslött, közepén varas lyukkal.

Pillantása úgy tévelygett a szobában, mintha nem tudná, hol van. Tekintete megállapodott Ragnán.

– Téged ismerlek – mondta.

Különös kijelentés volt. Agnes több mint tíz évet élt Ragna mellett, mégis úgy beszélt, mintha futólagos ismerősök lennének.

– Egyre zavartabb – magyarázta Hildi. – Hozzátartozik a betegséghez.

– Borzasztón fáj a fejem! – panaszkodott Agnes.

– Arra kértél, hozzam ide Lady Ragnát, mert bocsánatot akarsz kérni tőle – fordult hozzá Hildi.

Agnes arca úgy megváltozott, mintha váratlanul visszanyerte volna ép eszét.

– Gonosz dolgot cselekedtem! – mondta. – Úrnőm, egyáltalán meg tudod bocsátani nekem, hogy elárultalak?

Ragna nem bírt ellenállni az esengésnek.

– Megbocsátok, Agnes – felelte őszintén.

– Ez Isten büntetése rajtam azért, amit tettem. Hildi azt mondja, hogy megkaptam a kurvaleprát!

Ragna megrendült. Hallott már erről a betegségről, ami a közösüléssel terjedt, ezért kapta a nevét. Fejfájással, szédüléssel kezdődött, azután a szenvedő fokozatosan elbutult, és a végén megőrült.

– Halálos? – kérdezte csendesen Hilditől.

– Egymagában nem, de a beteg annyira elgyengül, hogy hajlamosabb lesz a balesetekre, és valamilyen más okból jön el érte a halál.

Ragna nem hitt a fülének.

– De csak nem Offának volt? – kérdezte Agnestől.

Hildi a fejét rázta.

– Agnes nem a férjétől kapta.

– Hát kitől?

– Vétkeztem a püspökkel – felelte Agnes.

– Wynstannel?

– Wynstan is beteg – magyarázta Hildi. – Nála lassabban fejlődik ki, mint Agnesnél, úgyhogy még nem sejti, de én láttam a jeleket. Örökké fáradt, és gyakran szédül. És van egy daganat a nyakán. A köpenyével próbálja rejtegetni, de én láttam. Ugyanolyan, mint ami Agnes arcán van.

– Ha megtudja, úgy fog hallgatni róla, mint a sír – mondta Ragna.

– Igen – bólintott Hildi. – Ha az emberek tudomást szereznek róla, hogy meg fog őrülni, elveszítheti a hatalmát.

– Pontosan – helyeselt Ragna.

– Soha nem árulom el senkinek. Túlságosan félek.

– Én is – mondta Ragna.

Aldred valósággal szédelgett, ahogy nézte az ezüstpennyből épített oszlopokat az asztalon.

Godleof testvér, King’s Bridge monostorának kincstárnoka elhozta Cuthbert régi műhelyének vasszekrényéből a pénzesládát, és az asztalra helyezte. Együtt átszámolták az ezüstöt. Gyorsabban végeztek volna vele, ha lemérik, de nem volt mérlegük.

Egészen mostanáig nem volt szükségük rá.

– Azt hittem, az idén pénzszűkében leszünk az éhínség után – jegyezte meg Aldred.

– Jó oldala a dolognak, hogy a vikingek az éhínség miatt mentek haza – mutatott rá Godleof. – A szokottnál csekélyebb bevételünk volt,

mindazonáltal nem semmi. Mert itt a hídvám, a piaci árusok helypénze és a zarándokok adományai. Azt se feledd, hogy négy nagy birtokadományt kaptunk tavaly, és onnan is szedjük a bérleti díjat.

– A siker sikert fial. Viszont sok a kiadásunk is.

– Több kilométeres körben etettük az éhezőket. Ugyanakkor építettünk egy iskolát, egy scriptoriumot, egy refektóriumot és egy dormitóriumot új szerzetes testvéreinknek.

Igen, ez az igazság: megvalósulóban volt Aldred álma a tanulás és a tudomány fellegváráról.

– Mivel pedig majdnem mind fából van, nem került sokba – mondta Godleof.

Aldred a pénzt bámulta. Keményen dolgozott a monostor anyagi helyzetének biztosításán, de most kényelmetlenül érezte magát a rengeteg pénz látványáról.

– Én szegénységi fogadalmat tettem – mormolta félhangon.

– Nem a te pénzed, hanem a szerzetházé.

– Igaz. De akkor sem ülhetünk tétlenül, belegyönyörödve a pénzünkbe. Jézus azt mondta, hogy ne a földön gyűjtsünk magunknak kincseket, hanem a mennyeknek országában. Ezt a pénzt meghatározott célra kaptuk.

– Milyen célra?

– Talán Isten azt akarja, hogy egy nagyobb templomot építsünk. Kétségtelenül szükségünk van rá. Ma már háromszor kell miséznünk vasárnaponként, és a templom mindhárom alkalommal zsúfolásig megtelik. Olykor még a köznapokon is órák hosszat állnak sorba a zarándokok, hogy láthassák a szent csontjait.

– Tyűha! – mondta Godleof – Ez, amit itt látsz, nem elég egy kőtemplomra.

– De közben is jön be folyamatosan a pénz.

– Remélem, de nem láthatunk a jövőbe.

Aldred elmosolyodott.

– Hinnünk kell.

– A hit nem egyenlő a pénzzel.

– Nem, a hit sokkal jobb a pénznél. – Aldred felállt. – Zárjuk el ezt, aztán mutatok neked valamit.

Visszatették a pénzesládát a vasszekrénybe, kijöttek a monostorból, felkapaszkodtak a dombra. Új házak álltak az út két oldalán, amelyek mind

a monostornak fizettek bérletet. Megérkeztek Edgar házához, amelyet Aldrednek rég ki kellett volna adnia, de érzelmi okokból nem tette.

Edgar házával szemben volt a piactér. Ma nem volt piacnap, de azért a hideg idő ellenére is eljött egy maroknyi derűlátó árus, akik friss tojást, édes lepényt, mogyorót és házi sört kínáltak. Aldred keresztülvezette Godleofot a téren.

A túloldalon kezdődött az erdő, amelyből ezen a részen már elég sok fát kivágtak az építkezésekhez.

– Itt fog állni az új templom. Edgar és én már sok éve megterveztük a város alaprajzát.

Godleof a bokrok és fatönkök bozótját bámulta.

– Akkor ettől mind meg kell szabadulni.

– Magától értetődik.

– Honnan vesszük a követ?

– Outhenhamből. Lady Ragnától valószínűleg ingyen kapjuk mint jámbor adományt, de fel kell fogadnunk egy kőbányászt.

– Nagy munka lesz.

– Az, úgyhogy minél előbb el kell kezdenünk.

– Ki fogja megtervezni a templomot? Ez nem olyan, mint egy házat felhúzni.

– Tudom. – Aldred szíve gyorsabban vert. – Vissza kell hoznunk Edgart.

– Azt se tudjuk, hol van.

– Fel lehet kutatni.

– Ki kutassa fel?

Aldred a legszívesebben maga vezette volna a kutatást, de hát az elképzelhetetlen volt. A monostor csakugyan fellendülőben van, de ő a vezetője. Ha eltűnik innen hetekre vagy hónapokra, ameddig egy normandiai út eltart, mindenféle bajok adódhatnak.

– William testvér mehet – döntötte el. – Normandiában született, és tizenkét-tizenhárom éves koráig ott élt. Elküldöm vele az ifjú Athulfot, az úgyis olyan nyughatatlan.

– Látom, már gondolkoztál ezen.

– Így van. – Aldred nem akarta bevallani, hányszor ábrándozott arról, hogy hazahozza Edgart. – Menjünk, beszéljünk Williammel és Athulffel.

Ahogy mentek lefelé a lejtőn a monostorhoz, Aldred észrevett egy lovast a gerincen. Szerzetesi csuhát viselt, és ahogy közelebb ért, Aldred

felismerte a canterburyi Wigferthet. Üdvözölte, és beinvitálta a konyhába kenyérre s forró sörre.

– Korán van még ahhoz, hogy beszedd a karácsonyi adót – jegyezte meg.

– Idő előtt elküldtek, hogy megszabaduljanak tőlem – mondta savanyúan Wigferth.

– Ki akart megszabadulni tőled?

– A shiringi püspök.

– Wynstan? Mit keres az Canterburyben?

– Érsek akar lenni!

Aldred elszörnyedt.

– De hiszen a winchesteri Alphage-nek kell lennie!

– Én még mindig remélem, hogy Alphage lesz. Csakhogy Wynstan ügyesen behízelegte magát a szerzeteseknél, főleg Sigefrythnél, a kincstárnoknál, és most már sokan ellenzik Alphage-t. Márpedig egy zúgolódó szerzetesközösség félelmetes darázsfészek lehet. Ethelred király kinevezheti Wynstant csak azért, hogy ne egyék meg az életét.

– Isten ments!

– Ámen – bólintott Wigferth.

A friss hóesés lehetőséget kínált, hogy Ragna megtaníthassa a gyerekeket néhány betűre. Mindegyik fiúnak adott egy gallyat, azután megkérdezte:

– Milyen betűvel kezdődik Osbert neve?

– Én tudom, én tudom! – repesett Osbert.

– Le tudod írni?

– Az könnyű! – Osbert nagy, szabálytalan kört rajzolt a hóba.

– A többiek rajzolják le a betűt, amivel Osbert kezdődik. Látjátok, kerek, mint a szájatok formája, amikor elkezditek kimondani a nevét.

Az ikrek hozzávetőleges köröket sikerítettek a hóba. Alainnek meggyűlt a baja a körrel, de hát még csak kétéves volt, és Ragna elsősorban arra akarta megtanítani a gyerekeket, hogy a szavak betűkből állnak.

– Milyen betűvel kezdődik az Hubert?

– Én tudom, én tudom! – jelentkezett ismét Osbert, és egy tűrhető H betűt rajzolt a hóba. Az ikrek nagyjából lemásolták. Alain alkotása olyan volt, mint három összedobált pálcika, de Ragna így is megdicsérte.

Aztán meglátta a szeme sarkából Wigelmet. Némán káromkodott.

– Mi folyik itt? – kérdezte Wigelm.

Ragna sietve kitalált valamit. A körökre mutatott, és azt mondta:

– Az angolok itt vannak, ezeken a dombokon. Körülöttük pedig… – A firkákra mutatott. – Ezek a vikingek. Mi történik most, Wigelm?

Férje gyanakodva sandított rá.

– A vikingek megtámadják az angolokat – bökte ki.

– És ki győz, fiúk? – kérdezte Ragna.

– Az angolok! – ordították karban.

Bár úgy lenne, gondolta Ragna.

Ám ekkor Alain kikotyogta a titkot. Rámutatott Osbert horpadt körére, és azt kiáltotta:

– Az Osbert neve! – Dicséretet várva, büszkén mosolygott az apjára.

Nem kapta meg. Wigelm vasvillaszemmel nézett Ragnára.

– Én figyelmeztettelek!

Ragna tapsolt.

– Menjünk be reggelizni! – mondta.

A fiúk berohantak a házba, Wigelm elcsörtetett.

Ragna lassabban követte a gyerekeket. Hogyan fogja tanítani Alaint? Túl közel laknak ahhoz, hogy félrevezethesse a férjét, aki már kétszer célzott arra, hogy másra bízza Alain nevelését. Ragna azt nem bírta volna ki. De azt sem hagyhatta, hogy Alainből fatuskó legyen, pláne így, hogy a fivérei mind tanulnak.

A reggeli végénél tartottak, amikor betoppant Aldred perjel. Valószínűleg az előző este érkezhetett King’s Bridge-ből, és a shiringi apátságban szállt meg éjszakára. Elfogadott egy kupa forralt sört, és letelepedett egy padra.

– Új templomot fogok építeni – mondta. – A régi túl kicsi.

– Gratulálok! Jól szolgálhat a monostor szerencséje, ha ilyen nagy vállalkozásba vágsz bele!

– Úgy gondolom, megengedhetjük magunknak Isten segedelmével. Viszont nagy segítség lenne, ha a jövőben is engednéd, hogy ingyen hozzuk Outhenhamből a követ.

– Szívesen!

– Köszönöm.

– De ki lesz az építésvezetőd?

Aldred lehalkította a hangját, hogy a szolgák ne hallhassák.

– Hírnököket küldtem Normandiába, hogy könyörögjék vissza Edgart.

Ragna szíve szárnyra kelt.

– Remélem, megtalálják.

– Cherbourg-ba hajóznak, és azzal kezdik, hogy beszélnek apáddal. Edgar azt mondta, Hubert grófnál fog tudakozódni, hogy hol kapható munka.

Ragna szívét eltöltötte a reménység. *Valóban hazajönne Edgar? És ha nem akar?* Búsan rázta a fejét.

– Azért ment el, mert Wigelm felesége lettem – és még mindig az vagyok.

– Abban bízok, hogy ellenállhatatlan kísértés lesz egy saját templom megtervezése és felépítése – mondta jókedvűen Aldred.

– Az lehet… annak örülne – mosolygott Ragna. Aztán eszébe jutott valami más. – Lehet, hogy megismert ott egy lányt.

– Lehet.

– Akár feleségül is vehette – mondta siralmasan az asszony.

– Meglátjuk.

– Remélem, eljön – suttogta Ragna.

– Én is remélem. Fenntartom neki a házát.

Ragna tudta, hogy Aldred is szereti Edgart, csak az a szerelem még az övénél is kilátástalanabb.

– Még valamit kérnem kell tőled – mondta olyan érdesen Aldred, mintha belelátott volna az asszony gondolataiba, és másra akarná terelni a beszélgetést. – Még egy szívességet.

– Hallgatlak.

– Canterbury érseke haldoklik, és Wynstan akar az utódja lenni.

Ragna összerázkódott.

– Wynstan mint egész Dél-Anglia lelki vezetője? Egyszerűen otrombaság!

– Elmondanád ezt Emma királynénak? Ismered, kedvel téged, mindenkinél jobban hallgatna rád.

– Igazad van, Emma hallgatna rám – szólt Ragna. Nemcsak ebben hallgatna rá Emma, de másban is, amiről Aldred nem tud. Elmondhatná Emmának, hogy Wynstan olyan betegségben szenved, amely fokonként veszi el az eszét. Az bizonyosan örökre elütné az érsekségtől.

Ám Ragna sohasem teheti meg ezt. Azt, amit megtudott, sohasem adhatná tovább sem Emmának, se másnak. Wynstan játszva utánajárna, ki gáncsolta el, és irgalmatlanul megtorolná. Wigelm elvenné Alaint Ragnától, mert tudja, hogy ennél súlyosabb büntetést nem mérhet rá.

Aldredre nézett, és annyi elszántságot és derűt látott a szerzetes arcán, hogy elszomorodott. Milyen jó ember, és Ragna mégsem adhatja meg neki, amire szüksége van. Miért van az, hogy mindig a gonoszok boldogulnak? Dreng, Degbert, Wigelm, Wynstan. Talán mindig is így lesz, mert ez a világ sora.

– Nem – mondta. – Túlságosan félek attól, amit Wynstan és Wigelm tehetnének velem bosszúból. Ne haragudj, Aldred, de nem segíthetek.

39. fejezet

1006 tavasza

Az új kőtemplomnál a pallérok délidőben félbehagyták a munkát. Clothild, az építőmester lánya hozott az apjának egy fazék sört és egy kis kenyeret. Giorgio, a Rómából jött építész sörbe áztatta a kenyerét, hogy puha legyen.

Edgar, az építőmester helyettese az ebéd idején általában bement a szállásul szolgáló fészerbe, és ilyenkor megvitatták, milyen utasításokat adjanak ki a munkásoknak a nap hátralévő részében. Miután több mint két éve csak normannul szólalhatott meg, Edgar mostanra folyékonyan beszélte a nyelvet.

Clothild rászokott, hogy Edgarnak is hozzon sört és kenyeret. Edgar adott a kenyérből az új kutyájának, a bajszos pofájú, fekete Bakacsinnak is.

A templom egy nyugatról kelet felé ereszkedő lejtőn épült, ami egymagában kihívás volt. A keleti vége alá épített, vastag, négyzetes oszlopokkal tagolt, mély kripta gondoskodott róla, hogy a padló vízszintes legyen.

Edgar fantáziáját felgyújtotta Giorgio elképzelése. A mester a hajóba két, hatalmas oszlopokra támaszkodó, párhuzamos árkádsort tervezett, hogy a hívők az oldalfolyosókból beláthassák a templom teljes szélességét, és népes gyülekezet hallgathassa a misét. Edgarnak még sose támadt ilyen vakmerő gondolata, de másnak se Angliában. Annyira újszerű volt, hogy a francia pallérok is meghökkentek.

Giorgio sovány, az ötvenes éveiben járó, mogorva ember volt, a legügyesebb és leglelemenyesebb építőmester, akivel Edgar valaha is találkozott. Most a padlaton kuporogva egy pálcával rajzolta le a földre, miként kell kiemelni habarccsal az árkádok boltköveit úgy, hogy azok koncentrikus körök benyomását keltsék.

– Érted? – faggatta Edgart.

– Hogyne! – felelte ő. – Rendkívül szellemes!

– Akkor mondd, hogy érted, ha úgy is van! – mordult rá Giorgio.

Sokszor hosszasan magyarázott olyan tényeket, amelyeket helyettese az első hallásra felfogott. Edgarnak az apjával folytatott beszélgetések jutottak

az eszébe.

– Igazán világosan magyarázol – igyekezett kiengesztelni a mesterét.

Clothild odanyújtott neki egy fatányért, amelyen sajt és kenyér volt. Edgar mohón evett. A lány leült vele szemben. Miközben Edgar tovább értekezett Giorgióval a boltkövek kialakításáról, Clothild többször is keresztbe tette izmos, barna lábát, ügyelve, hogy a férfi is lássa.

Csinos lány volt, jókedvű, formás, és nem is titkolta, hogy tetszik neki Edgar. Huszonegy éves volt, csak hat évvel fiatalabb a férfinál. Szóval aranyos volt, csak nem volt Ragna.

Edgar már régen rájött, hogy ő nem úgy szeret, mint sok más férfi. Ha szeretett, akkor senkit se látott a világból azon az egy nőn kívül. Sungifu halála után évekig hű maradt az asszonyhoz. Most pedig egy olyan asszonyhoz volt hű, aki más férfinak – sőt két másik férfinak – volt a felesége. Időnként bánkódott, amiért nem másmilyenre teremtette az Isten. Miért ne venné feleségül ezt a helyes lányt? Olyan gyöngéd és kedves lenne hozzá is, mint az apjához, ő pedig ezek között az izmos, barna combok között hálhatna minden éjszaka.

– Rajzolunk a földre egy ugyanakkora félkört, mint a boltív, húzunk egy sugarat a középponttól a kerületig, aztán elhelyezünk egy követ a kerületen úgy, hogy merőleges legyen a sugárra – magyarázott Giorgio. – Ám a kő oldalainak, ott, ahol összeér a szomszédos boltkövekkel, kissé rézsútosnak kell lenniük.

– Igen – mondta Edgar. – Így tehát húzunk még két sugarat a kő két széléhez, és ezek megadják az élek pontos dőlésszögét.

Giorgio fenyegetően meredt rá.

– Ezt meg honnan tudtad? – kérdezte mérgesen.

Edgarnak ügyelnie kellett, nehogy megsértse Giorgiót azzal, hogy túl sokat tud. Az építőmesterek féltékenyen őrizték mesterségük „misztériumait”, ahogyan ők mondták.

– Te magad mondtad még régebben – hazudta. – Emlékszem mindenre, amit tőled hallottam.

Giorgio megenyhült.

Edgar észrevette, hogy két szerzetes bóklászik az építési területen. Tátott szájjal bámészkodtak, nyilván még sose láttak akkora templomot, mint amilyen itt készült. Valami azt súgta Edgarnak, hogy ezek angolok. Bár az idősebbik normann nyelven szólította meg őket.

– Adjon Isten jó napot, építőmester uram – köszönt udvariasan.

– Te meg mit akarsz? – kérdezte Giorgio.
– Egy angol pallért keresünk, kinek neve Edgar.
Hírnökök otthonról, gondolta Edgar, és izgalommal vegyes félelem töltötte el. Jó hír lesz-e, vagy rossz?
Észrevette, hogy Clothild megriad.
– Én vagyok Edgar – szólalt meg a most már valahogy szokatlan angol nyelven.
A szerzetes fellélegzett.
– De sok időnkbe telt megtalálni téged! – mondta.
– Kik vagytok? – kérdezte Edgar.
– King’s Bridge monostorából jöttünk. Én William vagyok, ő meg Athulf. Válthatnánk veled pár szót négyszemközt?
– Persze. – Ezek az emberek még nem éltek a monostorban, amikor ő eljött. Terjeszkedik a szerzetház. Odavezette őket a faraktárhoz, ahol kisebb volt a lárma. Leültek a deszkakupacokra.
– Mi történt? – kérdezte Edgar. – Meghalt valaki?
– Más hírt hozunk – felelte William. – Aldred perjel úgy döntött, hogy építtet egy új kőtemplomot.
– Félúton a lejtőn fölfelé? A házammal szemközt?
– Pontosan ott, ahova tervezted.
– Elkezdődött már a munka?
– Mikor eljöttünk, a testvérek éppen a tuskókat szedték ki a földből, és érkeztek az outhenhami kőfejtőből az első szállítmányok.
– Ki fogja tervezni a templomot?
William egy pillanatig hallgatott, majd azt mondta:
– Reméljük, hogy te.
Tehát erről van szó.
– Aldred kéri, hogy gyere haza – folytatta William. – Senkinek sem adta ki a házadat. Te leszel az építőmester. Aldred megparancsolta, hogy járjunk utána, mennyit fizetnek egy építőmesternek itt, Normandiában, és ajánljuk fel neked ugyanazt a munkadíjat meg mindent mást, amit kívánsz.
Edgar igazából egyetlen dolgot kívánt. Habozott, hogy kitárja-e a szívét e két ismeretlen előtt, de mivel Shiringben vélhetőleg az egész város tudja a titkát, mégis kibökte:
– Lady Ragna még mindig a felesége Wigelm elöljárónak?
William úgy nézett rá, mint aki számított erre a kérdésre.
– Igen.

– Még mindig ott lakik vele Shiringben?

– Igen.

Edgar szívében kialudt a reménység szikrája.

– Hadd gondolkozzak rajta. Van szállásotok?

– Van itt a közelben egy monostor.

– Holnap megkapjátok a választ.

– Imádkozni fogunk, hogy igenlő válasz legyen.

A barátok elballagtak. Edgar veszteg maradt, meredten bámult egy tagbaszakadt asszonyt, aki egy kádban habarcsot kevert egy falapáttal, de úgyszólván semmit sem látott belőle. Akar ő visszamenni Angliába? Azért jött el, mert nem bírta látni Ragnát az ealdorman oldalán. Ha visszatérne, még gyakrabban látná őket. Kínszenvedés lenne.

Másrészt itt a lehetőség, hogy megkoronázza a pályáját. Építész lehetne. Ő döntene az új templom összes részletéről. Csodálatos épületet teremthetne abban a forradalmian új stílusban, amelyet Giorgio mutatott neki. Beletelne tíz évbe, akár húszba, vagy talán még annál is hosszabb időbe. A templom lenne az élete!

Felállt a deszkákról, visszatért a munkájához. Clothild elment. Giorgio egy boltozatkövön dolgozott, megrajzolta a kört és a sugarakat, amelyekről korábban beszélt. Edgar éppen folytatni akarta a munkáját, a zsaluzat ácsolását, amely egybetartja a köveket, amíg a habarcs megkeményedik, ám Giorgio feltartotta.

– Arra kértek, hogy menj haza – mondta.

– Honnan tudtad?

Giorgio vállat vont.

– Mi másért jöttek volna idáig Angliából?

– Azt akarják, hogy építsek egy új templomot.

– Hazamész?

– Nem tudom.

Edgar megdöbbenésére a mester letette a szerszámait.

– Hadd mondjak el neked valamit. – Annyira megváltozott a modora, hogy hirtelen sebezhetőnek tűnt. Edgar még sose látta ilyennek. – Későn nősültem – mondta elmélázva, mintha emlékezne. – Harmincéves voltam, amikor megismertem Clothild anyját, isten nyugosztalja. – Elhallgatott, Edgar egy pillanatig attól tartott, hogy könnyezni fog, de aztán a mester megrázta a fejét, és folytatta. – Harmincöt, amikor Clothild megszületett. – Most ötvenhat vagyok. Öregember.

Ötvenhat még nem vénség. Ám ez most nem a viccelődésre való idő.

– Folyton fáj a gyomrom.

Hát ezért olyan ingerlékeny.

– Nem marad meg bennem az étel. Áztatott kenyéren élek.

És Edgar még azt hitte, hogy a mester azért mártogatja sörbe a kenyerét, mert így szereti.

– Vélhetőleg nem holnap halok meg – folytatta Giorgio –, de már csak egy-két évem lehet hátra.

Tudnom kellett volna, gondolta. *Az orrom előtt volt minden jel. Rájöhettem volna. Ragna rég kitalálta volna.*

– Szomorú – mondta. – Remélem, nem lesz igazad.

Giorgio csak legyintett.

– Ha elgondolom, mi jöhet még, rájövök, hogy nekem csak két dolog számít. – Körülnézett. – Az egyik ez a templom. – Tekintete visszatért Edgarhoz. – És Clothild.

Megint elváltozott az arca, olyan leplezetlen elérzékenyülés ült a vonásain, mintha a lelkét mutatná meg.

– Szeretném, ha lenne, aki gondot viselne rájuk, ha én már nem leszek.

Edgar csak bámult. A mester a munkáját és a lányát ajánlotta fel neki.

– Ne menj haza – mondta Giorgio. – Kérlek.

Szívből jövő esengés volt, olyan, amelynek nehéz ellenállni, Edgarnak mégis sikerült kikényszerítenie magából:

– Ezt még meg kell gondolnom.

– Hát persze – bólintott Giorgio. A meghitt pillanat elröppent. Sarkon fordult, folytatta a munkáját.

Edgar ezen töprengett sötétedésig, és utána is, az éjszaka nagyobb részében.

Csőstül jön az áldás, gondolta. Az volt a legnagyobb vágya, hogy főépítész legyen, és egy napon kétszer kínálták meg ezzel a tisztességgel. Lehet főépítész itt, lehet otthon. Mindkettő mérhetetlen örömöt jelentene. Ám a választás másik része elűzte a szeméről az álmot. Clothild vagy Ragna?

Nem igazi választás volt ez. Ragna akár még húsz évig lehet Wigelm felesége. De ha Wigelm korán elhalálozna, a király ismét hozzákényszeríthetné Ragnát valamelyik főnemeshez. Hajnal felé belátta, hogy Angliában holta napjáig vágyakozhatna olyasvalaki után, akit sose kaphat meg.

Túl sok évet élt már le így. Ha Normandiában marad, és feleségül veszi Clothildot, nem lesz boldog, de nyugodt élete lehet.

Reggel megmondta a barátoknak, hogy marad.

Egy tavaszi meleg éjszakán, amikor zölden rügyeztek a fák, Wigelm beállított a felesége házába. Ragna és a szolgák felébredtek az ajtónyitásra. A komornák fészkelődtek a sásban, Grimweald testőr felröffent, de a gyerekek aludtak tovább.

Bejelentés híján Ragnának nem volt lehetősége beolajozni magát. Wigelm mellé feküdt, és derékig feltűrte a felesége ingét. Ragna sietve beleköpött a tenyerébe, megnedvesítette a hüvelyét, majd engedelmesen széttette a lábát.

Már beletörődött ebbe. Évente néhányszor ki lehetett bírni. Csak azért imádkozott, nehogy teherbe essen ismét. Szerette Alaint, de nem akart még egy gyereket Wigelmtől.

Ám ezúttal másképp zajlott le a dolog. Wigelm szorgalmasan döfölt, de sehogy se bírt kielégülni. Ragna semmit sem csinált, amivel segíthette volna. Asszonyi beszélgetésekből tudta, hogy ahol nincsen szerelem, más feleségek gyakran mímelnek mámort, csak hogy túlessenek rajta, de ő képtelen lett volna eljátszani ezt a szerepet.

Wigelm farka hamarosan lehervadt. Döfött még néhány keserveset, aztán kihúzta magát.

– Te fapina! – mondta, és ököllel arcon vágta az asszonyt. Ragna felzokogott, várva a verést, és tudva, hogy a testőre semmit sem tesz a védelmében, ám Wigelm felállt, és kiment.

Reggelre Ragna arcának bal oldala felpüffedt, és a felső ajka mintha a sokszorosára duzzadt volna. Azzal vigasztalta magát, hogy járhatott volna rosszabbul is.

A gyerekek reggeliztek, amikor Wigelm visszajött. Ragna csak most vette észre, hogy a túlzott ivástól vékony vörös vonalak hálózzák be az orrát. Ezt a rondaságot nem is látta az éjszaka, a tűz világánál.

Férje végigmérte, és azt mondta:

– A másik oldalra is be kelletett volna húzni, akkor most egyforma lennél.

Ragnánál készen állt a gúnyos visszavágás, de magába fojtotta. Érezte, hogy Wigelm veszett kedvében van, és jeges félelem rohanta meg: a büntetésének talán még nincsen vége.

– Mit akarsz, Wigelm? – kérdezte fájó szájjal, fahangon.

– Nem tetszik, ahogy Alaint neveled.

Ez régi nóta volt, de az asszony most újfajta rosszindulatot hallott benne.

– Még csak két és fél éves, úgyszólván kisbaba. Bőven van még ideje, hogy megtanuljon harcolni.

Wigelm konokul rázta a fejét.

– Te asszonyos dolgokra akarod tanítani. Olvasás meg írás meg satöbbi.

– Ethelred király is tud olvasni.

Wigelm nem volt hajlandó vitatkozni.

– Majd én gondoskodok a fiú neveléséről.

– Csináltatok neki egy fakardot – mondta kétségbeesetten Ragna.

– Nem bízok benned.

Amit Wigelm mondott, annak a nagy részét normális esetben elengedhette a füle mellett az ember. Beszélt bele a világba, összevissza káromkodott, mocskolódott, és percek alatt elfelejtette, mi is jött ki a száján. De most Ragna úgy érezte, hogy ez több az üres fenyegetőzésnél.

– Hogy érted ezt? – kérdezte riadtan.

– Elviszem Alaint, az én házamban fog lakni.

Az ötlet olyan képtelen volt, hogy Ragna először nem is tudta komolyan venni.

– Ezt nem teheted! – mondta. – Te nem tudsz gondot viselni egy kétéves gyerekre.

– Az én fiam. Azt csinálok, amit akarok.

– Kitörlöd a fenekét?

– Nem vagyok egyedül.

– Csak nem Meganthrythről beszélsz? – hitetlenkedett Ragna. – Te odaadod Meganthrythnek, hogy az nevelje? Tizenhat éves!

– Sok lánynak már tizenhat évesen van gyereke.

– De neki nincs!

– Nincs, de azt fogja csinálni, amit én mondok, míg te viszont fittyet hánysz az óhajaimra. Alain szinte azt se tudja, hogy van egy apja. De én majd az én elveim szerint nevelem fel. Férfinak kell lennie.

– Nem!

Wigelm elindult Alain felé, aki megszeppenve kuporgott az asztalnál. Cat kettejük közé állt. Wigelm két kézzel belemarkolt Cat ruhaderekába, felkapta a földről, és a falhoz vágta. Cat sikoltva csapódott a deszkáknak, és lecsúszott a földre.

Most már az összes gyerek sírt.

Wigelm felkapta Alaint, és a bal hóna alá csapta a rettegéstől visító kisfiút. Ragna megragadta Wigelm karját, igyekezett kiszabadítani a gyereket. Wigelm beleöklözött a halántékába, olyan erővel, hogy az asszony körül elfeketedett a világ.

A földön fekve tért magához. Mikor felnézett, Wigelm éppen távozott, hóna alatt a rúgkapáló-sivalkodó Alainnel.

Feltápászkodott, és az ajtóhoz támolygott. Wigelm a háza felé trappolt az erőd udvarán. Ragna túlságosan szédült, hogy utánamenjen, meg különben is annyit ért volna el, hogy ismét leütik.

Visszament a házba. Cat a földön ült, és fejét dörgölte.

– Súlyosak a sérüléseid? – kérdezte Ragna.

– Azt hiszem, nem tört csontom – felelte Cat. – Hát neked?

– Fáj a fejem.

– Mit segíthetek? – érdeklődött Grimweald.

– Csak vigyázz ránk úgy, mint eddig – felelte gúnyosan Ragna.

A testőr kidübörgött.

A gyerekek még mindig zokogtak. Az asszonyok vigasztalni kezdték őket.

– Ezt nem hiszem el, hogy elvitte Alaint – mondta Cat.

– Azt akarja, hogy Meganthryth neveljen belőle egy akkora baromállatot, mint az apja!

– Nem hagyhatod, hogy ezt megússza!

Ragna bólintott. Ezt valóban nem hagyhatja.

– Megyek, beszélek vele. Talán sikerül észre térítenem. – Nem voltak vérmes reményei, de meg kellett próbálnia.

Átment Wigelm házához. Közelről már hallotta Alain sírását. Kopogtatás nélkül rontott be.

Wigelm és Meganthryth valamiről beszéltek, Meganthryth a karján tartotta Alaint, és csitítani próbálta. Ahogy a gyermek meglátta Ragnát, elsikoltotta magát:

– Annya! – Így hívta Ragnát.

Az asszony ösztönösen elindult felé, de Wigelm megállította.

– Hagyd békén! – mondta.

Ragna rámeredt az ágyasra. Meganthryth alacsony töltött galamb volt, egész csinos lett volna, ha nincs az a kapzsiságra utaló vonás a szája körül. De akkor is nő. Csakugyan megtagadná egy gyerektől, hogy odamehessen az anyjához?

Kitárta a karját Alain felé.

Meganthryth hátat fordított neki.

Ragna elszörnyedt. Nő létére hogy képes ilyenre? Abban a pillanatban meggyűlölte a lányt.

Nyugalmat parancsolt magára, és Wigelmhez fordult.

– Ezt meg kell beszélnünk – mondta, erőltetve az észszerű hangot.

– Nem, én semmit nem beszélek meg. Én megmondom neked, hogy mi fog történni.

– Most Alain lesz a rab? Őt zárod be ebbe a házba? Mert akkor puhány lesz, nem harcos!

– Dehogy zárom be!

– Akkor a fivéreivel fog játszani az erődben, és odamegy hozzájuk, amikor hazajönnek, és neked mindennap végig kell csinálnod azt, amit most csináltál. És ha nem vagy itt, ami gyakran megtörténik, ki fogja elvonszolni a családjától ezt a kisfiút, miközben kapálózik, és az anyja után jajgat?

Wigelm bután nézett. Erre láthatólag nem gondolt. De aztán felragyogott:

– Hát majd magammal viszem, ha utazok!

– És ki vigyáz rá az úton? Meganthryth?

Ragna a lányra pillantott. Meganthryth láthatólag elszörnyedt. Ezek szerint nem kérték ki a véleményét. De azért meg se mert mukkanni.

– Holnap elmegyek Combe-be – folytatta Wigelm. – Alain velem jön. Meg kell tanulnia, milyen egy ealdorman élete.

– Elviszel egy kétéves gyereket egy négynapos útra.

– Miért ne?

– És mikor jössz vissza?

– Majd meglátjuk, de Alain nem fog veled lakni, soha többet!

Ragna nem bírta tovább. Kitört belőle a sírás.

– Kérlek, Wigelm, könyörgök, ne tedd ezt! Velem ne törődj, de szánd meg a fiadat!

– Azért szánnám, ha egy csomó asszony nevelné kisasszonnyá. Ha így hagynám, nagy korában megátkozná az apját. Nem, Alain nálam marad.

– Könyörgök, ne…

– Én ezt nem hallgatom tovább. Kifelé!
– De gondolkozz már, Wigelm…
– Fogjalak meg, és hajítsalak ki az ajtón?
Ragna nem bírt volna ki több verést. Lehorgasztotta a fejét.
– Nem – zokogta. Az ajtóhoz vánszorgott. Ott visszanézett Alainre, aki továbbra is hisztérikusan sikoltozott, és nyújtogatta felé a karját. Ragna minden erejét összeszedve elfordult, és kiment.

Legkisebb fiának elvesztése tátongó űrt hagyott Ragna szívében. Örökké csak rá gondolt. Tisztán tartja-e Meganthryth? Ad-e ennie? Jól van-e Alain, vagy elkapott valamilyen gyermekbetegséget? Felriad-e éjszakánként, sír-e az anyja után? Naponta ki kellett parancsolnia az agyából legalább egy kis időre, különben megőrült volna.

Még nem mondott le Alainről. Soha nem is mond le róla. Amikor a király és a királyné Winchesterbe ment, Ragna is odautazott, hogy panaszt tegyen.

Már egy hónapja nem látta Alaint. Férje combe-i látogatásából tavaszi tartományi körút lett, amelyre Wigelm magával hurcolta a kisfiút. Az lehetett a szándéka, hogy hosszú időre távol marad Shiringtől.

Wynstan még mindig Canterburyben tartózkodott, mert a tusakodás az érseki posztért elhúzódott, így egyik fivér sem járulhatott a király elé, ami felbátorította Ragnát.

Ám úgy döntött, hogy nem az egész udvar füle hallatára adja elő a panaszát. A kétségbeesés nem ártott meg politikus észjárásának. Az udvar kiszámíthatatlan. Lehet, hogy a tartomány nemesei Wigelm pártjára állnak. Ragna jobbnak tartott pár csendes szót négyszemközt.

Miután megtartották húsvét vasárnapján a nagymisét a székesegyházban, Alphage püspök ebédet adott a palotájában a Winchesterben összegyűlt előkelőknek. Ragnát is meghívták, aki ebben meglátta a kívánt esélyt. Bizakodva ismételte el újra és újra a szavakat, amelyeket a királynak akart mondani.

Az egyházi évnek a húsvét volt a legnagyobb ünnepe, és mivel az uralkodó is Winchesterbe látogatott, ez fontos társadalmi eseménynek is számított. Az emberek a legszebb köntösüket és a legdrágább ékszereiket viselték. Ragna sem tett másként.

A püspöki palotát fényűzően berendezték faragott tölgyfa padokkal és színes falikárpitokkal. Almafahasábokból raktak tüzet, hogy illatos legyen a füst. Az asztalt bronztányérokkal és ezüstperemű kupákkal terítették meg.

A királyi pár biztató szívélyességgel fogadta Ragnát, aki azonnal mondani kezdte, hogy Wigelm elragadta tőle Alaint. Emma királynő is anya – házasságuk első négy évében egy fiút és egy leányt szült –, kétségtelenül együttérez majd vele.

Ám Ethelred közbevágott, mielőtt Ragna befejezhette volna előre megfogalmazott beszédének első mondatát.

– Tudok róla – mondta. – Idefelé jövet véletlenül találkoztunk Wigelmmel és a gyermekkel.

Ragnának ez újság volt – és aggasztó fejlemény.

Ethelred folytatta:

– Meg is vitattam vele ezt a kérdés.

Ragna kétségbeesett. Azt remélte, ha ő mesélheti el a történetet a királyi párnak, a pártjára állnak megbotránkozásukban. Sajnos Wigelm megelőzte. Ethelred már hallotta az ő – kétségtelenül eltorzított – változatát.

Neki akkor is harcolnia kell. A király tapasztalt uralkodó, tudnia kell, hogy nem kell mindent elhinni első hallásra.

– Uram, király – kezdte szenvedélyesen –, nem helyes dolog elszakítani egy kétéves gyermeket az anyjától!

– Én is nagy kíméletlenségnek tartom, amit meg is mondtam Wigelmnek.

– Úgy van – csatlakozott Emma királyné. – A fiúcska annyi idős, mint a mi Edwardunk. Az én szívem bizonyosan megszakadna, ha elvennék tőlem.

– Egyetértek, szerelmem – mondta Ethelred. – Mindazonáltal nem én írom elő alattvalóinknak, hogyan rendezzék be a családi életüket. A gyermeknevelés magánügy.

Ragna kinyitotta a száját, hogy vitatkozzék. A király erkölcsi vezető is, joga van megdorgálni a helytelenül viselkedő urakat. Azután, látva, hogy a királyné megrázza a fejét, becsukta a száját, és belátta, hogy Emmának igaza van. Ha egy uralkodó ilyen határozottan foglal állást, nem lehet szavakkal megingatni, és ha Ragna makacskodna, csak elidegenítené magától Ethelredet. Ha nem is könnyen, de leküzdötte csalódását és dühét, majd fejet hajtott.

– Igen, uram, király.

Mennyi időre szakítják el Alaintől? Csak nem örökre?

Valami más keltette fel a királyi pár érdeklődését. Ragna visszahúzódott, és erőlködött, hogy ne sírjon. Reménytelennek látszott a helyzete. Ha a király nem segít visszaszerezni a fiát, ugyan kitől várhat támogatást?

Wigelm és Wynstan kezében van minden hatalom. Ez az ő életének az átka. Gyakorlatilag megúszhatnak mindent. Wynstan okos, Wigelm közönséges bűnöző, és mindketten hajlandók dacolni a királlyal és a törvénnyel. Ha valamivel meggyengíthetné őket, bizonyosan megtenné, de most nagyon úgy fest, hogy feltartóztathatatlanok.

Ekkor feltűnt Aldred.

– Visszatértek már a hírnökeid Normandiából? – kérdezte az asszony.

– Nem – válaszolta Aldred.

– Hónapok óta vannak oda.

– Bizonyára nehéz felkutatniuk. Az építőmesterek gyakran vándorolnak. Mindig oda kell menniük, ahol munka van.

Ragna csak most látta rajta, hogy zaklatott és szétszórt.

– Mi a baj? – kérdezte.

– Megértem, hogy a királyoknak lehetőleg kerülniük kell a viszályt – fakadt ki a prior. – De akkor is megeshet, hogy a királynak uralkodnia kell!

Ragna egyetértett, ám az ilyen dolgok akkor sem valók a nyilvánosság elé. Aggodalmasan körülnézett, de úgy látta, senki sem hallgatja ki őket.

– Ezt miért mondod?

– Wynstan felforgatta egész Canterburyt, úgyhogy most van egy Alphage-ellenes frakció, Ethelred viszont habozik, mert nem akar összetűzni a barátokkal!

– Te pedig azt akarod, hogy a király álljon a sarkára, jelentse ki, hogy Wynstan alkalmatlan érseknek, és erőltesse rá a barátokra Alphage-et.

– Az a véleményem, hogy egy királynak kötelessége az erkölcsi állásfoglalás!

– Azok a canterburyi barátok olyan távol élnek Shiringről, hogy nem tudják Wynstanről azt, ami nálunk közismert.

– Így van.

Ragnának hirtelen eszébe jutott valami, amivel árthat Wynstannek. Kevés híján elfelejtette a nagy aggodalomban Alainért.

– Mi lenne, ha…

Tétovázott. Eredetileg úgy döntött, hogy ezt titokban tartja, mert félt a megtorlástól. Ám Wigelm már rámérte a legsúlyosabb csapást. Valóra váltotta a fenyegetését, amelyre rég célozgatott. Elvette Ragnától a

gyermekét, és a kegyetlensége olyan következménnyel járt, amelyre aligha számított: már nem tudta mivel zsarolni az asszonyt.

Ragna a börtönéből szabadult rabnak érezte magát, amint ezt felfogta. Mostantól megtesz minden tőle telhetőt, amivel aláásshatja Wigelm és Wynstan helyzetét! Így is veszélyes lesz, de ő hajlandó kockáztatni. Megéri, ha árthat vele a testvérpárnak.

– Mi lenne, ha be tudnád bizonyítani a barátoknak, hogy Wynstan alkalmatlan?

Aldred hirtelen föléledt.

– Mire célzol?

Ragna ismét elbizonytalanodott. Mindenképpen gyengíteni akarta Wynstant, ugyanakkor félt is tőle. Két kézre fogta a bátorságát.

– Wynstannek kurvaleprája van.

Aldred eltátotta a száját.

– Uram irgalmazz! Komolyan?

– Igen.

– Honnan tudod?

– Hildi látott a nyakán egy daganatot, ami jellemző a betegségre. Agnesnek, a szeretőjének ugyanilyen daganata volt, és belehalt.

– De hiszen ez mindent megváltoztat! – mondta lelkesen Aldred. – A király tudja?

– Senki sem tudja, csak Hildi meg én, és most már te.

– Akkor neked kell megmondanod neki!

A félelem egy pillanatra elvette Ragna hangját.

– Jobb szeretném, ha Wynstan nem tudná, hogy tőlem indult el a hír.

– Akkor magam közlöm a királlyal, anélkül hogy említeném a nevedet! – buzgólkodott Aldred.

– Várj! – Ragnának átgondolt megoldásra volt szüksége. – A királlyal inkább vigyázz. Ethelred tudja, hogy te Alphage-párti vagy, és esetleg úgy veszi a közbelépésedet, mintha szembehelyezkednél az akaratával.

Aldred arca megnyúlt.

– De hát fel kell használnunk ezt a tényt!

– Természetesen! – helyeselt Ragna. – Ám létezhet ennél jobb út.

Wynstan püspök és Degbert főesperes gyakran eljárt a gyűlésekre a káptalanházban, ahol a szerzetesek megbeszélték a monostor és a székesegyház mindennapi feladatait. Látogatók nem szoktak részt venni effajta tanácskozásokon, ám Eappa testvér beajánlotta őket, és Sigefryth kincstárnok Wynstan mellé állt. Most éppen a húsvét utáni első gyűlésre tartottak.

Miután felolvasták az akkor napi fejezetet és verset az Evangéliumokból, megszólalt a gyűlésben elnökölő Sigefryth:

– El kell döntenünk, mi legyen a folyóparti legelővel. A helyiek legeltetnek rajta, pedig az a miénk.

Wynstant nem érdekelte a téma, de azért figyelmes arcot vágott. Meg kellett játszania, hogy számára fontos minden, aminek a szerzetesekhez van köze.

– Nem is használjuk azt a legelőt – mondta Forthred testvér, az orvos. – Nem hibáztathatod őket.

– Igaz – felelte Sigefryth –, de ha engedjük, hogy köztulajdonként kezeljék, bonyodalmak adódhatnak a jövőben, amikor nekünk lesz rá szükségünk.

Ekkor a szavába vágott Wigferth testvér, aki most tért vissza Winchesterből.

– Testvéreim, bocsássátok meg, hogy félbeszakítlak benneteket, de van egy ennél sokkal fontosabb kérdés, amelyet hitem szerint haladéktalanul meg kell beszélnünk!

Sigefryth nem tagadhatott meg egy ilyen erélyes kérdést.

– Hallgatunk – mondta.

Wynstan felélénkült. Sokat vívódott, hogy elmenjen-e húsvétkor Winchesterbe. Nagyon nem szívesen hagyott ki egy királyi fogadást ennyire közel az otthonához, de végül úgy döntött, fontosabb Canterburyben szemmel tartani a fejleményeket. Most alig várta, hogy megtudja, mi történt.

– Ott voltam a húsvéti udvarban – kezdte Wigferth. – Sokakkal váltottam szót arról, hogy ki lesz Canterbury következő érseke.

Sigefryth megbotránkozott.

– Miért álltak volna szóba veled? – kérdezte. – Csak nem tettél úgy, mintha a képviselőnk lennél? Te csak egy pénzbeszedő vagy!

– Az vagyok – felelte Wigferth –, de ha megszólítanak, felelnem kell. Minimális jólneveltség.

Wynstannek rossz előérzete lett.

– Ezzel most ne foglalkozzunk! – Nem volt türelme ehhez a szócsépléshez a finom modorról. – Mit mondtak neked, testvérem az Úrban… izé… – Sehogy se jutott eszébe annak a szerzetesnek a neve, aki Winchesterben járt.

– Ismersz te engem, püspök. A nevem Wigferth.

– Persze, persze. Tehát mit mondtak neked?

– Az emberek azt mondják, hogy Wynstan püspök alkalmatlan arra, hogy Canterbury érseke legyen – felelte Wigferth szorongó, de elszánt arccal.

– Csak ennyi? Ez nem az *embereken* múlik! – mondta megvetően Wynstan. – A pápa adja a pódiumot!

– Úgy érted, a palliumot[23] – helyesbített Wigferth.

Wynstan észbe kapott, hogy rosszul mondta. Palliumnak hívták azt a széles, hímzett szalagot, amelyet az újonnan beiktatott érsekek viseltek mint a pápa jóváhagyásának jelét. Zavarában a tagadást választotta:

– Én is azt mondtam, hogy a palliumot!

– Wigferth testvér, mondták az emberek, hogy miért kifogásolják Wynstan püspököt? – kérdezte Sigefryth.

– Igen.

Csend lett a káptalanházban, és Wynstan még kínosabban érezte magát. Nem tudta, mi következik, és a tudatlanság veszélyes.

Wigferth láthatólag örült, hogy ezt kérdezik tőle. Körülnézett a káptalanházban, és felemelte a hangját, hogy biztosan hallják mindenek:

– Wynstan püspök egy betegségben szenved, amelynek a neve kurvalepra!

Szörnyű ribillió támadt. Mindenki egyszerre beszélt. Wynstan felugrott.

– Hazugság! – üvöltötte. – Hazugság!

Sigefryth kiállt a szoba közepére, és addig mondogatta, hogy „csendet, kedves testvérek, csendesedjetek le, kérlek”, amíg a többiek bele nem fáradtak az ordításba, aztán megkérdezte:

– Wynstan püspök, mit mondasz te erre?

Wynstan tudta, hogy meg kellene őriznie a hidegvérét, de nagyon megijedt.

– Azt mondom, hogy Wigferth testvérnek felesége és gyereke van Trench wessexi faluban, és egy parázna barát nem hiteles!

– Még ha ez a vád igaz is lenne, akkor sincsen köze a püspök egészségéhez – vetette oda flegmán Wigferth.

Wynstan rögtön látta, hogy rossz taktikát választott. Amit ő mondott, gyerekes vagdalkozásnak hangzott. Mintha kezdene kijönni a gyakorlatból. *De hát mi van velem?!*

Leült, hogy nyugodtabbnak mutatkoznék, és megkérdezte:

– Honnan tudnának ezek az *emberek* az én egészségemről?

Ahogy kint voltak a szájából a szavak, rádöbbent, hogy újabb hibát követett el. Vitában sohasem szabad kérdezni, mert az esélyt jelent az ellenfélnek.

Wigferth le is csapott.

– Wynstan püspök, a szeretőd, a shiringi Agnes, kurvaleprában halt meg.

Ez elnémította Wynstant. Agnes sose volt a szeretője, csak egy alkalmi cafka. Persze tudta, hogy meghalt, Ithamar diakónus megírta, de Ithamar nem közölte, mi volt a halál oka, Wynstant meg nem érdekelte annyira, hogy rákérdezzen.

Wigferth folytatta:

– Az egyik tünet a zavartság: nevek elfelejtése, szótévesztés. Például *pódium*ot mondani *pallium* helyett. A beteg elmeállapota gyorsan romlik, és előbb vagy utóbb megőrül.

Wynstannek visszajött a hangja.

– Tehát elítéltek egy közönséges *nyelvkotlás* miatt?

A barátok hahotázni kezdtek. Már megint egy baklövés! Hiszen ő *nyelvbotlás*t akart mondani! Ez megalázó volt és bőszítő.

– Én nem fogok megőrülni! – mennydörögte.

Wigferth még nem végzett.

– A betegség csalhatatlan jele egy nagy vörös daganat az arcon vagy a nyakon.

Wynstan a nyakához kapott, eltakarta a kelevényt. A következő másodpercben rájött, hogy elárulta magát.

– Ne próbáld rejtegetni, püspök! – mondta Wigferth.

– Ez csak egy szökedék. – Wynstan kelletlenül leengedte a kezét.

– Hadd lássam – szólt Forthred, és odament Wynstanhez, neki pedig tűrnie kellett: minden más egyenlő lett volna a beismeréssel. Mozdulatlanul ült, amíg Forthred megvizsgálta a dudort.

Végül az orvos felegyenesedett.

– Láttam már ilyen fekélyeket – mondta. – Városunk legszerencsétlenebb, legnyomorultabb vétkeseinek arcán. Sajnálom, püspök uram, de Wigferth igazad beszél. Neked kurvaleprád van.

Wynstan felállt.

– Úgyis megtudom, ki eszelte ki ezt a mocskos hazugságot! – bőgte, és megvolt az a csekély elégtétele, hogy félelmet látott néhány arcon. Az ajtóhoz talpalt. – Ha pedig rátaláltam, akkor megölöm! Megölöm!

Wynstan végigtajtékozta a hosszú hazautat Shiringbe. Szidta Degbertet, ordibált a kocsmárosokkal, pofozta a cselédeket, és kíméletlenül korbácsolta a lovát. Még jobban szította a dühét, hogy folyton elfelejtette a legegyszerűbb dolgokat.

Mikor hazaért, elkapta Ithamar grabancát, a falhoz csapta, és azt üvöltötte:

– Itt valaki azt híreszteli, hogy kurvaleprám van! Ki az?

Ithamar csecsemőarca elfehéredett a rettegéstől. Alig bírta kinyögni:

– Esküszöm, senki!

– Hát pedig valaki elmondta a canterburyi Wigferthnek!

– Biztos az ujjából szopta.

– Miben halt meg az az asszony? A bíróné – mi is volt a neve?

– Agnes? Hűdésben.

– Miféle hűdésben, hülye!

– Nem tudom! Megbetegedett, aztán nőtt az arcán egy óriási nagy tarjag, aztán megbolondult és meghalt! Honnan tudjam, miféle hűdésben!

– Ki ápolta?

– Hildi.

– Az ki?

– A bába.

Wynstan elengedte Ithamart.

– Ide elém a bábával, de ízibe!

Ithamar eliszkolt. Wynstan ledobta úti ruháját, kezet és arcot mosott. Ez volt élete legnagyobb válsága. Ha mindenki elhiszi róla, hogy pusztító betegségben szenved, akkor oda a gazdagság és a hatalom. Csírájában kell elfojtania a szóbeszédet, és az lesz az első lépés, hogy megbünteti azt, aki elindította.

Ithamar pár perc múlva visszatért egy kicsi, szürke hajú asszonnyal. Wynstannek fogalma sem volt, ki ez a személy, vagy hogy Ithamar minek hozta ide.

– Ő Hildi, a bábaasszony – magyarázta Ithamar. – Ő gondozta Agnest, amikor haldokolt.

– Persze, persze! – mondta Wynstan. – Tudom, kicsoda! – Már eszébe jutott, hogy annak idején ő vitte ki ezt az asszonyt a vadászházba, mikor meg kellett vizsgálni a terhes Ragnát. Merev volt, de nyugodt önbizalom áradt belőle. Idegesnek látszott, de nem rettegett úgy, mint a legtöbb ember, amikor Wynstan hívatta őket. A püspök megérezte, hogy ennél az asszonynál nem válik be a gorombáskodás és a hőzöngés.

Bánatos képet vágott.

– Úgy sajnálom a drága Agnest!

– Semmivel sem lehetett megmenteni – mondta Hildi. – Imádkoztunk érte, de imáink nem találtak meghallgatásra.

– Meséld el, hogyan halt meg – szólt síri hangon a püspök. – De az igazat, kérlek. Ne kecsegtess vigasztaló ábrándokkal.

– Jól van, püspök uram. Kezdetben fáradt volt és fejfájásra panaszkodott. Aztán zavart lett. Nőtt az arcán egy nagy dudor. Utoljára elment az esze. Végül belázasodott, és meghalt.

A lista irtóztató volt. A tünetek többsége egyezett azokkal, amelyeket Wigferth felsorolt.

Wynstan elfojtotta vakrémületét.

– Látogatta valaki Agnest a betegségében?

– Nem, püspök uram. Mindenki félt, hogy elkapja a kórt.

– Kinek szóltál a tünetekről?

– Senkinek, püspök uram.

– Biztos vagy benne?

– Biztos.

Wynstan gyanította, hogy hazudik. Hát akkor szerez Hildinek egy kis meglepetést.

– Kurvaleprája volt Agnesnek?

Hildi szemében felvillant a félelem egyetlen szikrája.

– Püspök uram, legjobb tudomásom szerint nincs ilyen betegség.

Gyorsan összeszedte magát, de Wynstan látta azt a szikrát, és most már biztos volt benne, hogy az asszony hazudik, de úgy döntött, nem szól róla.

– Köszönöm, hogy megvigasztaltál gyászomban. Most távozhatsz.

Ez a Hildi nagyon tud uralkodni magán, gondolta Wynstan, miközben az asszony kiment.

– Nem annak a fajtának látszik, aki sikamlós pletykákat terjeszt – mondta Ithamarnak.

– Nem.

– De valakinek elmondta.

– Jó barátságban van Lady Ragnával.

Wynstan kétkedve csóválta a fejét.

– Ragna és Agnes gyűlölte egymást. Ragna halálra ítélte Agnes férjét, amiért Agnes úgy állt bosszút, hogy figyelmeztetett Ragna szökési tervére.

– Kibékülhettek a halálos ágynál?

Wynstan töprengett.

– Lehetséges – mondta. – Ki tudná?

– Cat. A francia komorna.

– Shiringben van most Ragna?

– Nem, elutazott Outhenhambe.

– Akkor megkeresem ezt a Catet.

– Úgyse árul el neked semmit.

Wynstan mosolygott.

– Ebben ne légy olyan biztos – mondta.

Eljött a palotából, felkapaszkodott a dombra, az ealdorman erődjéhez. Pezsgett az energiától, agyáról feltisztult a zavar, ami mostanában néha háborgatta. Minél többet gondolkozott rajta, annál hihetőbbnek tűnt, hogy Agnes Hildin és Ragnán át kapcsolódik a canterburyi Wigferthhez.

Wigelm még nem jött haza, csend volt az erődben. Wynstan ment egyenesen Ragna házához, ahol a három szolgáló vigyázott a gyerekekre.

– Jó napot adjon isten – mondta. Annyival tisztában volt, hogy a legcsinosabb a fontos személy, csak nem emlékezett a nevére.

A nő riadtan nézte.

– Mit akarsz? – kérdezte.

Franciás kiejtéséről Wynstannek az eszébe jutott, hogy ki ez.

– Te Cat vagy – mondta.

– Ragna úrnő nincs itthon.

– Kár, mert azért jöttem, hogy köszönetet mondjak neki.

Cat félelme mintha kissé enyhült volna.

– Köszönetet? – kérdezte szkeptikusan. – Mit tett ő neked?

– Meglátogatta az én drága Agnesemet a halálos ágyán.

Figyelte, mit szól ehhez Cat. Mondhatta volna: *de hiszen úrnőm sose járt Agnesnél,* mely esetben Wynstan törhette volna a fejét, hogy most igazat

beszél-e, vagy hazudik. Ám Cat nem szólt.

– Ez nagy jóság volt tőle – folytatta Wynstan.

Újabb csend következett, minekutána Cat annyit mondott:

– Nagyobb jóság, mint amennyit Agnes megérdemelt.

Ez az! Wynstan erősen igyekezett, hogy ne mosolyogjon. Jól sejtette: Ragna meglátogatta Agnest. Megfigyelhette a tüneteket, amelyeket Hildi később elmagyarázott neki. A francia ringyó áll a pletykák mögött!

De Wynstan csak játszott tovább:

– Rendkívül hálás vagyok neki, főleg mivel jómagam nem tartózkodtam itt, és nem nyújthattam vigaszt a drága Agnesnek. Leszel olyan kedves tolmácsolni úrnődnek, amit mondtam?

– Leszek – mondta értetlenül Cat.

– Köszönöm – hálálkodott Wynstan. *Nincs nekem semmi bajom* – gondolta. *Most is vág az eszem, mint a beretva!*

Aztán elment.

Wigelm egy hét múlva hazajött. Wynstan másnap délelőtt meglátogatta.

Alain az erőd udvarán futkosott Ragna másik három fiával. Rettentő boldogok voltak, hogy ismét együtt lehetnek. Egy perc múlva kijött Wigelm házából Meganthryth, és kiabált Alainnek, hogy menjen ebédelni.

– Nem akarok! – kiáltotta a gyerek.

Meganthryth ismét hívta. A kisfiú elszaladt.

Meganthryth kénytelen volt utánafutni. Alain még nem töltötte be a hármat, semmi esetre sem hagyhatott le egy egészséges felnőttet. Meganthryth hamarosan utolérte, és felkapta. Alain dührohamot kapott, ordított, rugdosott, ütni próbálta csepp öklével a lányt.

– Annyát akarom! – visította. Meganthryth szégyenkezve és mérgesen bevitte Wigelm házába.

Wynstan követte őket.

Wigelm egy hosszú tőrt fent. Bosszúsan nézett fel a sivalkodó gyerekre.

– Mi baja ennek a kölyöknek? – kérdezte dühösen.

– Mit tudom én! – felelte ugyanolyan dühösen Meganthryth. – Nem az én fiam!

– Ez Ragna hibája. Istenemre, bár sose vettem volna feleségül. Aggyisten, Wynstan. De mennyi eszetek van nektek, papoknak, hogy sose

nősültök.

Wynstan leült.

– Azon gondolkoztam, hogy talán ideje lenne megszabadulni Ragnától – mondta.

– Hát lehet? – kérdezte mohón Wigelm.

– Három éve szükségünk volt rá mint családtagra, hogy semlegesíthessük elöljáróságod bárminemű ellenzékét. De mostanra megszilárdítottad a hatalmadat. Mindenki elfogadott, még a király is.

– És Ethelrednek továbbra is szüksége van rám! – mondta Wigelm. – A vikingek nagy erővel visszajöttek, végigrabolják Anglia egész déli partját. Még több csata lesz idén nyáron!

Meganthryth az asztalhoz ültette Alaint, és vajas kenyeret tett elé. A kisfiú lecsendesedett, és enni kezdett.

– Tehát nincs szükségünk többé Ragnára – fejtegette Wynstan. – Ráadásul púp lett a hátunkon. Alain nem fogja elfelejteni, amíg itt lakik az erődben. Továbbá kémkedik ránk. Hitem szerint ő terjeszti azt a rémhírt, hogy megkaptam a kurvaleprát.

Wigelm lehalkította a hangját.

– Megölhetjük?

Sose volt az erőssége a kifinomultság.

– Baj lenne belőle – mondta Wynstan. – Egyszerűen taszítsd el.

– Válás?

– Igen. Könnyen megy.

– Ethelred királynak nem fog tetszeni.

Wynstan a vállát vonogatta.

– Mit tud csinálni? Évek óta dacolunk vele. Annyit csinálhat, hogy pénzbírságokat szab ki ránk, amiket nem fizetünk meg.

– Hát én örülni fogok, ha lerázhatom magamról!

– Akkor csináld. És parancsold meg neki, hogy hagyja el Shiringet.

– Akkor ismét megnősülhetek!

– Még nem. Adj időt a királynak, hogy megszokja a válást.

Meganthryth mindezt végighallgatta.

– Akkor mi is összeházasodhatunk? – kérdezte Wigelmtől.

– Majd meglátjuk – köntörfalazott Wigelm.

Wynstan közbeszólt.

– Wigelmnek több fiúra van szüksége, te pedig, úgy látszik, meddő vagy.

Ez olyan kegyetlen megjegyzés volt, hogy könnyek szöktek a lány szemébe.

– Lehet, hogy nem is vagyok! Ha pedig az ealdorman felesége leszek, neked is tisztelned kell engem!

– Hát persze – mondta Wynstan. – Majd amikor piros hó esik.

Ragna végre szabad volt.

De szomorú is volt. Nem lesz Alain, és nem lesz Edgar. De nem lesz Wigelm vagy Wynstan sem.

Most jött rá, miután majdnem kilenc évig viselte az igájukat, hogy milyen elnyomottnak érezte magát szinte mindvégig. Elvben az angol nőknek több joguk volt, mint a normannoknak – legelsősorban rendelkezhettek a birtokukkal –, de a gyakorlatban nehéz volt érvényesíteni a törvényt.

Közölte Wigelmmel, hogy továbbra is ő irányítja az Outhen-völgyet. Azt tervezte, hogy legalább addig marad Angliában, amíg Aldred követei vissza nem térnek Normandiából, és ahhoz képest tervez, miként dönt Edgar.

Írni akart az apjának, be akart számolni a történtekről. A levelét majd a hírvivőkre bízza, akik évente négyszer kézbesítik a normandiai jövedelmét. Hubert gróf bizonyosan dühöngeni fog, de nemigen tehet semmit.

A szolgálói csomagoltak. Cat, Gilda és Wilnod mind vele akart tartani.

Megkérte Dent, hogy kölcsönözzön két fegyverest az útra. Amint berendezkedett, fogad saját testőröket.

Nem engedték meg neki, hogy elbúcsúzzon Alaintől.

Megrakták a lovakat, és reggeli idején távoztak különösebb feltűnés nélkül. Az erődben sok asszony előjött a házából, hogy csendes istenhozzádot mondjon az úrnőnek. Az volt az általános vélemény, hogy Wigelm gyalázatosan viselkedett.

Kilovagoltak az erődből, ráfordultak a King’s Bridge-be vezető útra.

40. fejezet

1006 nyara

Ragna beköltözött Edgar házába.

Aldred ötlete volt. Mivel ő volt a földesúr, Ragna megkérdezte tőle, hol rendezkedhet be King’s Bridge-ben. A prior azt felelte, hogy Edgar házát nem adta ki, mert hátha visszatér Normandiából. Egyikük sem kételkedett benne, hogy Edgar majd Ragnával akar élni abban a házban – amennyiben hazajön.

Nagyságra és formára ugyanolyan ház volt, mint a többiek, csak jobban megépítették. A függőleges deszkák hézagait kátrányba mártott gyapjúval zárták le, hasonlóan a hajótestek dugarozásához, hogy még a legnagyobb felhőszakadásban se csapjon be az eső. Az épület végén volt egy másik ajtó, amely a karámba vezetett. Az oromfal végén füstlyukak gondoskodtak róla, hogy a szoba levegője kellemesebb legyen.

Ragna a férfi szellemét érezte abban az akkurátussággal ötvözött leleményben, amellyel a házat megépítették.

Egyszer járt itt. Edgar akkor mutatta meg a dobozt, amelyet Ragna ajándékának, a könyvnek készített. Emlékezett a szép rendben tartott szerszámospolcra, a boroshordóra, a sajtosdobozra, a farkát csóváló Brindle-re. Ez mind elmúlt. Arra is emlékezett, hogyan fogta a férfi az ő kezét, miközben sírt.

Hol lakhat most Edgar?

Miután berendezkedett, minden reggel azzal a reménnyel ébredt, hogy ez lesz a nap, amikor hírt hoznak Aldred követei, de nem jött hír. Normandia hatalmas tartomány, lehet, hogy Edgar nem is ott van: átköltözhetett Párizsba, sőt akár Rómába. A hírnökök el is tévedhettek. Kirabolhatták, meggyilkolhatták őket. Esetleg jobban tetszett nekik Franciaország Angliánál, és elhatározták, hogy nem jönnek haza.

De még ha meg is találták Edgart, ő talán nem akar visszatérni. Megnősülhetett. Mostanra gyereke is lehet, aki most tanul normannul beszélni. Ragna tudta, hogy nem szabad túlságosan vérmes reményeket táplálnia.

Akárhogyan is, nem óhajtott úgy élni, mint egy szegény, eltaszított asszony. Majd ő megmutatja, hogy van pénze és hatalma is. Felfogadott egy varrónőt, egy szakácsnét és három testőrt. Vásárolt három lovat, fogadott melléjük lovászt. A szomszéd telken istállókat, raktárakat és egy másik házat építtetett új szolgáinak. Elutazott Combe-be, ahol asztalneműt, konyhafelszerelést és faliszőnyegeket vásárolt. Combe-ben megrendelt egy hajóácsnál egy bárkát, hogy vízen mehessen King's Bridge-ből Outhenhambe, ahol csarnokot akart építtetni.

A közeljövőben el akart látogatni Outhenhambe, utána akart nézni, nem bitorolja-e Wigelm az ő hatalmát, de egyelőre lefoglalta új élete King's Bridge-ben. Edgar távollétében Aldred iskolája volt a helység nevezetessége. A hétéves Osbert és az ötéves ikrek ott tanultak heti hat napban minden délelőtt három nováciussal és egy maroknyi környékbeli fiúval együtt. Cat nem akarta iskoláztatni a lányait – attól félt, mindenféléket beképzelnének maguknak –, de mikor a fiúk hazajöttek, így is elmagyarázták a lányoknak mindent, amit megtanultak.

Ragna sose szokta meg, hogy nincs mellette Alain. Örökösen aggódott érte; ébredéskor azon töprengett, hogy a fia nem éhes-e; délután abban reménykedett, hogy nem túl fáradt, este tudta, hogy hamarosan ágyba dugják. Ezek a reménytelen gondolatok fokozatosan elvesztették az élüket, de a gyász mindig ott lappangott a tudata alatt. Nem volt hajlandó tudomásul venni, hogy örökre elszakították a gyerekétől. Majd csak történik valami. Ethelred meggondolhatja magát, és elrendelheti, hogy Wigelm adja vissza a gyermeket. Wigelm meghalhat. Minden este ezekről az örvendetes lehetőségekről ábrándozott, és minden éjszaka álomba sírta magát.

Ismerősként üdvözölték egymást Bloddal, Dreng rabszolgájával. Meglepő módon jól kijöttek egymással, pedig akkora társadalmi szakadék választotta el őket, mintha más-más világban éltek volna. Ám Ragna élvezte Blod gyakorlatiasságát, és egyformán szerették Edgart. Blod főzte a sört, ő főzött a csárdában, és ápolta Ethelt, Dreng feleségét. Elbüszkélkedett Ragnának, hogy mostanában ritkán kényszerítik prostitúcióra.

– Dreng szerint öreg vagyok – mondta fanyarul egy napon, amikor Ragna átment a kocsmába, hogy vásároljon egy hordó sört.

– Hány éves vagy? – kérdezte Ragna.

– Huszonkettő lehetek, de én különben is mindig túl mogorva voltam ahhoz, hogy tessek az embereknek, úgyhogy Dreng vásárolt egy új lányt, miután jó sok pénze jön be a piacnapokon. – A sörfőzde előtt álltak. Blod

egy rövid ruhás lányra mutatott, aki éppen vizet mert a folyóból. A kalap vagy a fátyol hiánya mutatta, hogy rabszolga és prostituált, de megmutatta rengeteg sűrű sötétvörös haját is, amely hullámosan omlott a vállát. – Ő Mairead. Ír.

– Borzasztó fiatalnak látszik!

– Olyan tizenkettő körül. Én is annyi idősen kerültem ide.

– Szegény kislány.

– Ha a férfiak fizetnek a dugásért, olyasmit akarnak, amit nem kapnak meg otthon – mondta Blod könyörtelen tárgyilagossággal.

Ragna alaposabban megnézte a kislányt, aki nem az itteni koszton gömbölyödhetett ki.

– Csak nem állapotos?

– De igen, és több ideje, mint amennyi látszik rajta, csak Dreng még nem jött rá. Nem ért az ilyesmihez. Dühös lesz. A férfiak kevesebbet fizetnek egy terhes nőért.

Ragna megérezte Blod ridegsége alatt a lappangó gyengédséget Mairead iránt, és örült, hogy valaki legalább törődik a rabszolgalánnyal.

Miután kifizette a sör árát, Blod elégördített egy hordót a sörfőzdéből.

Dreng is előkerült a tyúkudvarból egy kosárral és abban néhány tojással. Erősen hízott, és jobban sántikált, mint korábban. Hanyagul biccentett Ragnának – mostanában, hogy az asszony kegyvesztett lett, már nem fárasztotta magát hajbókolással –, és elvonult mellette. Hangosan szuszogott, pedig aligha erőltette meg magát.

Ethel odajött a kocsma ajtajához. Ő is betegnek tűnt. Még harminc se volt, de öregebbnek látszott, és nem csak attól, hogy tíz éve volt a felesége Drengnek. Agatha anya szerint Ethel valamilyen belső betegségben szenvedett, ami megkövetelte volna a pihenést.

– Szükséged van valamire, Ethel? – kérdezte aggodalmasan Blod. Ethel a fejét rázta, átvette Drengtől a tojást, majd eltűnt a házban.

– Nekem kell ápolnom – mondta Blod. – Nincs más, aki megtegye.

– Hát Edgar sógornője?

– Cwenburg? Az ugyan nem ápolja a mostohaanyját. – Blod görgetni kezdte dombnak felfelé a hordót. – Elviszem ezt a házadhoz. – Nekifeküdt a munkának. Jó sok erő szorult bele.

Ragna házával átellenben Aldred a barátok és a napszámosok vegyes csapatát felügyelte, akik tuskókat és bokrokat ástak ki a tervezett új templom telkéről. A prior meglátta a két nőt, és odajött hozzájuk.

– Hamarosan lesz egy versenytársad – újságolta Blodnak. – Építtetek itt a piacon egy sörházat, és bérbe adom egy mudefordi embernek.

– Dreng fel lesz háborodva – jósolta Blod.

– Ő mindig háborog valami miatt – felelte Aldred. – A város elég nagy, elbír két csapszéket. Piacnapon négyet is elbírna.

– Illendő egy kolostornak kocsmát tartani? – kérdezte Ragna,

– Ebben nem lesznek prostituáltak – felelte szigorúan Aldred.

– Jó neked – jegyezte meg Blod.

Ragna a folyó felé nézett, és meglátott két barátot, akik lovon keltek át a hídon. King's Bridge szerzetesei sokat utaztak, különösen most, amikor a monostornak mindenfelé voltak birtokai Dél-Angliában, ám ebben a kettőben volt valami, ami megdobogtatta a szívét. Csuhájuk mocskos volt, bőrzsákjaik viharvertek, lovaik fáradtak. Nagy út állt mögöttük.

Aldred követte az asszony pillantását.

– Csak nem William és Athulf tért meg végre Normandiából? – kérdezte izgatottan.

Ha igen, akkor Edgar nem volt velük. Ragnába olyan erővel hasított bele a csalódás, hogy összerándult, mintha ostorral húztak volna végig rajta.

Aldred lesietett a dombról a barátok elé, Ragna és Blod követte.

Az utazók lekászálódtak a nyeregből. Aldred átölelte őket.

– Épségben hazatértetek! – örvendezett. – Hála istennek!

– Ámen – mondták a barátok.

– Megtaláltátok Edgart?

– Igen, noha jó hosszú időbe került.

Ragna alig mert reménykedni.

– És mit felelt az ajánlatunkra? – kérdezte Aldred.

– Elhárította – felelte William.

Ragna a szájára szorította a két kezét, nehogy felnyögjön kétségbeesésében.

– Megindokolta? – kérdezte a prior.

– Nem.

Ragna már képes volt beszélni:

– Megnősült?

– Nem…

Ragna hallotta a szerzetes hangjából a tétovázást.

– Hát akkor?

– A városban, ahol lakik, azt rebesgetik a népek, hogy feleségül veszi a mestere lányát, és belőle is főépítész lesz.

Ragna sírva fakadt. Mindenki rábámult, de ő most fütyült a méltóságra.

– Tehát új életet kezdett odaát?

– Igen, úrnőm.

– És nem akarja otthagyni.

– Úgy látszik. Bocsáss meg.

Ragna nem bírta tovább. Zokogni kezdett, elfordult a többiektől, és felsietett a lejtőn. Mikor sikerült betalálnia ebben a könnyektől elmosódott világban a házába, levetette magát a szalmába, és sírt, mint a záporeső.

– Visszamegyek Cherbourg-ba – mondta határozottan Blodnak egy héttel később.

Meleg nap volt, a gyerekek a sekélyesben pancsoltak a folyó szélén. Ragna a főzőház előtti padról figyelte őket, és élvezettel kortyolta egy kupából Blod sörét. A kocsma melletti legelőn pásztorkutya őrzött egy kis birkanyájat. A juhász, Dongaláb Theodberht, bent volt a csapszékben.

Blod, miután felszolgálta a sört, ott maradt Ragna mellett egy kis diskurálásra.

– Elég baj, úrnőm – mondta.

– Nem feltétlenül. – Ragna csak azért se akarta megvertnek érezni magát. Igaz, semmi sem úgy alakult, ahogy tervezte, de majd igyekszik jó képet vágni hozzá. Még mindig előtte az élete nagyobbik része, amiből mindent ki fog hozni.

– Mikor indulsz? – kérdezte Blod.

– Egyelőre nem. A távozásom előtt még el kell mennem Outhenhambe. Hosszú távon az a tervem, hogy legyen két jó házam, egy itt, egy Outhenhamben. Egy-két évenként visszatérek Angliába, hogy szemmel tartsam a birtokomat.

– Miért? Felfogadhatsz valakit a munkára, aztán egyszerűen csak hátradőlsz, és olvasod a pénzt.

– Azt úgyse bírnám. Mindig úgy gondoltam, az a sorsom, hogy uralkodjak, igazságot osszak, segítsek jobbá tenni a világomat.

– Általában a férfiak uralkodnak.

– Általában, de nem mindig, és én sose élveztem a tétlenséget.

– Én meg sose próbáltam.

Ragna elmosolyodott.

– Biztosan neked sem tetszene.

Feltűnt Cwenburg, Erman és Eadbald felesége, karján egy kosárra való, ezüstös hallal. Olyan frissen fogták ki őket a tóból, hogy némelyik még csapkodott a farkával. Ragna úgy gondolta, Bucca Fish házához tarthat. Amennyire emlékezett, Cwenburg mindig begyes volt, de mostanra kimondottan elhízott. Húsz-egynéhány évesen elvesztette az ifjúság robusztus üdeségét, és már egy kicsit se volt vonzó. Edgar fivérei ennek ellenére beérték vele. Szokatlan házasság volt, de már kilenc éve működött.

Cwenburg megállt, hogy szót váltson Drenggel, az apjával, aki, kezében egy falapáttal, éppen kijött az egyik kamrából. Milyen érdekes látni, hogy ellenszenves, rosszindulatú embereknek is vannak érzelmeik, mélázott Ragna, amíg ki nem zökkentette egy dühös ordítás odabent a sörházban.

A következő percben a derékszíját csatolva kisántikált a csapszékből Theodberht.

– Hiszen ez terhes! – mérgelődött. – Én nem fizetek egy teljes pennyt egy terhes kurváért!

Dreng, kezében a lapáttal, odaloholt a juhászhoz.

– Mi az? – kérdezte. – Mi a baj?

Theodberht torkaszakadtából elismételte a panaszát.

– Én ezt nem tudtam! – védekezett a kocsmáros. – Egy fontot fizettem érte a bristoli piacon, és az még egy éve se volt!

– Ide azt a pennyt! – követelte a juhász.

– Átkozott lánya! Ezért móresre tanítom!

– Dreng, ha terhes, az a te hibád – szólt közbe Ragna. – Nem fogod fel?

– Úrnőm, csak olyankor esnek teherbe, ha élvezik a köpülést, ezt mindenki tudhassa – felelte mogorván a kocsmáros. Előkotort az övén függő erszényből egy ezüstpennyt, nyújtotta a juhásznak. – Igyál még egy kupa sört, édes barátom, felejtsd el a kurvát.

Theodberht gorombán kikapta Dreng kezéből a pénzt, füttyentett a kutyájának, és elindult a legelőre.

– Megivott volna egy gallon sört, és maradt volna éjszakára – mondta Dreng savanyúan. – Talán még reggel is fizetett volna egy kufircot. Most az a pénz is oda. – Besántikált a házba.

– Hogy ez mekkora hülye – mondta Blodnak Ragna. – Ha kiárusítja szegény lányt, akkor előbb-utóbb teherbe esik. Ennyit se tud?

– Kitől hallottad, hogy Drengnek van esze?
– Remélem, azért nem bünteti meg a lányt.
Blod vállat vont.
– A törvény úgy szól, hogy senki sem verhet vagy ölhet meg egy rabszolgát indokolatlanul – folytatta Ragna.
– De ki mondja meg, mi az indokolatlan?
– Általában én.
Bentről fájdalmas sikoltás hallatszott, aztán egy dühös röffenés, aztán zokogás. A két nő egyszerre ugrott fel, de nem mentek tovább, mert egy percig csend volt.
– Ha csak ennyi… – szólalt meg tétován Blod.
Ám ekkor Mairead sikoltott.
Ragna és Blod berohant a kocsmába.
Mairead a földön feküdt, és a két karjával védte a hasát. Megsebesült a fején, vére eláztatta sötétvörös haját. Dreng fölötte állt, ütésre emelte a két marokra fogott lapátot, és tagolatlanul üvöltözött. Ethel, a felesége, az egyik sarokban kushadt, és rémülten figyelte.
– Hagyd abba, de tüstént! – ordított rá Ragna.
Dreng lecsapott a lapáttal Maireadre.
– Abbahagyni! – ismételte Ragna.
Szeme sarkából látta, amint Blod lekapja az ajtó melletti pecekről a tölgyfa vödröt. Dreng fölemelte a lapátot, hogy ismét lesújtson Maireadre, Blod is fölemelte a nehéz vödröt, hogy azzal üsse le a kocsmárost. Ekkor Dreng megtántorodott.
Elejtette a lapátot, és a szívét markolászta.
Blod leengedte a vödröt.
Dreng felnyögött, térdre roskadt.
– Jézus, de fáj!
Ragna megkövült. Mi baja ennek? Nem őt ütötték, ő ütött. Csak nem Isten bosszúja telt be rajta?
Dreng előredőlt, beleverte az arcát a tűzhely kőperemébe. Ragna hozzáugrott, megragadta a lábát, elrántotta a lángok közeléből. A kocsmáros olyan volt, mintha nem lenne csontja. Ragna megfordította. Dreng hosszú orra betört az eséstől, szája és orra vérben ázott.
Nem mozgott.
Ragna rátette a kezét a mellkasra. Dreng nem lélegzett. Az asszony nem érzett szívdobogást.

Maireadhez fordult.

– Mennyire súlyosak a sebeid?

– Nagyon fáj a fejem – panaszolta a lány. Átfordult, a hasát fogva felült. – De nem hiszem, hogy kárt tett volna a babában.

– Papus! Papus! – kiáltotta Cwenburg az ajtó előtt.

Berontott, eldobta a halaskosarat, térdre borult Dreng mellett.

– Szólj hozzám, papus!

Dreng nem mozdult.

Cwenburg hátranézett Blodra.

– Te ölted meg! – Felugrott. – Te gyilkos rabszolga, most megöllek!

Rárohant Blodra, ám Ragna közbelépett, hátulról elkapta Cwenburg két karját, leszorította.

– Meg ne moccanj! – parancsolta.

Cwenburg felhagyott a kapálózással, de továbbra is ordított:

– Megölte papust! Agyonütötte azzal a vödörrel!

– Nem ütöttem meg senkit – mondta Blod, és visszaakasztotta a vödröt a pecekre. – Itt az apád volt az egyetlen, aki ütött.

– Hazudsz!

– Azzal a lapáttal verte Maireadet.

– Igazat beszél, Cwenburg – mondta Ragna. – Apád valamilyen rohamot kapott, miközben ütlegelte Maireadet. Arccal ráesett a tűzhelyre, én húztam el a lángoktól, de akkor már halott volt.

Cwenburg elernyedt. Amikor Ragna elengedte, sírva lezökkent a földre. *Valószínűleg ő az egyetlen, aki megsiratja Drenget*, gondolta Ragna.

Több helyi lakos is benyomult a házba, hogy megbámulják a szoba közepén heverő hullát. Aztán megérkezett Aldred. Mikor meglátta a halottat, keresztet vetett magára, és elmormolt egy rövid imát.

Ragna volt a legrangosabb személy, de Aldred volt a földesúr, ezért normális esetben rá hárult az igazságszolgáltatás. Ám őt nem érdekelték az elsőbbségi viták. Egyenesen odament Ragnához, és megkérdezte:

– Mi történt?

Az asszony elmondta.

Ethel felállt, és végre ő is hallatta a hangját.

– Nekem mit kell tennem? – kérdezte.

– Mostantól tied a sörház – felelte Aldred.

Ragna erre nem is gondolt.

Cwenburg váratlanul magához tért.

– Nem, nem az övé! – Feltápászkodott. – Apám azt akarta, hogy én örököljem a kocsmát!

Aldred összevonta a szemöldökét.

– Készített testamentumot?

– Azt nem, de nekem megmondta.

– Az nem számít. Az özvegy örököl.

– El se tud vezetni egy fogadót! – mondta megvetően Cwenburg. – Folyton beteg. Én viszont igen, főleg, hogy Erman és Eadbald is segít.

Ragna biztosra vette, hogy Edgar nem helyeselné a dolgot.

– Cwenburg, te és a férjeid máris úgy meggazdagodtatok a halastóból meg a vízimalomból, hogy napszámosok csinálják helyettetek az összes tanyasi munkát. Csakugyan képes lennél koldusbotra juttatni egy özvegyasszonyt?

Cwenburg csak hápogott.

– De én nem vagyok túl erős – mondta Ethel. – Nem hiszem, hogy győzném.

– Majd én segítek – jelentette ki Blod.

Ethel odament hozzá.

– Csakugyan megtennéd?

– Kénytelen vagyok. Most már te vagy a gazdám.

Mairead odaállt Ethel másik oldalára.

– Nekem is te vagy.

– Ígérem, felszabadítalak benneteket a testamentumomban! Mindkettőtöket!

A fülelő falusiak helyeslően mormoltak. A rabszolgák felszabadítása kegyes cselekedetnek számított.

– Ethel, számos tanú hallotta nagylelkű ígéretedet – szólt Aldred. – Ha meg akarod változtatni az elhatározásodat, tanácsolom, hogy most tegyed.

– Sose változtatok rajta!

Blod átkarolta Ethelt. Mairead szintúgy.

– Mi hárman el tudjuk vezetni a kocsmát, gondot viselünk Mairead babájára, és több pénzt keresünk, mint Dreng valaha is! – jelentette ki Blod.

– Igen – bólintott Ethel. – Talán.

Wynstan egy különös helyen találta magát. Értetlenül körülnézett. Ismeretlen piactér volt, valamikor nyáron, körülötte emberek adtak-vettek tojást, sajtot, kalapot és cipőt. Látott egy templomot, akkorát, hogy beillett volna székesegyháznak. A templom mellett volt egy jókora ház. Vele szemben meg egy monostorféleség. Túl a téren cölöpkerítésű erőd állt egy domb tetején; valami gazdag thán lakhatott benne, talán egy ealdorman. Wynstan félt. Miként tévedhetett el így? Arra se emlékezett, hogyan került ide. Reszketett félelmében.

Egy idegen ember meghajolt előtte, és azt mondta:

– Jó reggelt adjon Isten, püspök atya.

Püspök volnék?, gondolta Wynstan.

Az idegen közelebb hajolt, és azt kérdezte:

– Jól érzed magad, atyám?

Váratlanul a helyükre kattantak a dolgok. Ő Shiring püspöke, a templom az ő székesegyháza, mellette a ház a püspöki palota.

– Hát persze, hogy jól érzem magam! – csattant fel.

Az idegen, akiről már tudta, hogy egy húsz éve ismert mészáros, gyorsan elkotródott.

Wynstan rettegve, összezavarodottan menekült be a palotájába.

Ott volt a rokona, Degbert főesperes és Ithamar, a székesegyház egyik diakónusa. Eangyth, Ithamar felesége éppen bort töltött egy kupába.

– Ithamar híreket hozott – mondta Degbert.

A diakónuson látszott, hogy fél. Meg se moccant, amíg Eangyth az asztalra nem tette a bort.

– Na, nyögd már ki! – förmedt rá türelmetlenül Wynstan, aki dühös volt a feledékenysége miatt.

– Alphage-t megválasztották Canterbury érsekévé – hebegte Ithamar.

Wynstan erre számított, mégis olyan veszett harag fogta el, hogy nem bírt uralkodni magán. Felkapott az asztalról egy kupát, és Ithamar arcába öntötte a bort. De nem érte be ennyivel, ezért felborította az asztalt. Mivel Eangyth sikoltott, Wynstan ökölbe szorította a kezét, és teljes erőből fejbe vágta az asszonyt. Eangyth olyan mozdulatlanul hevert, hogy Wynstan azt hitte, megölte, de aztán mocorogni kezdett, feltápászkodott, és kirohant a szobából. Férje követte, a csuhája ujjába törölgetve a könnyeit.

– Nyugodj már meg, rokon – kérte riadtan Degbert. – Ülj le. Igyál egy kupa bort. Éhes vagy? Hozassak valamit enni?

– Jaj, fogd már be a pofád! – mordult rá Wynstan, de azért leült, és felhajtotta a bort, amellyel a főesperes kínálta.

– Azt ígérted, hogy engem teszel meg Shiring püspökévé! – mondta vádlón Degbert, mihelyt Wynstan lehiggadt a bortól.

– De most már nem tehetlek – mutatott rá Wynstan. – Nincs üresedés, te marha.

Degberten látszott, hogy neki ez nem mentő körülmény.

– Ragna hibája – jelentette ki Wynstan. – Ő találta ki azt az ostoba pletykát, hogy leprás vagyok. – Ismét olyan dühös lett, hogy valósággal tajtékzott. – Még nagyon is irgalmas volt a büntetése! Annyit tettünk, hogy elvettük az egyik gyerekét. Maradt neki három, akik vigasztalják. Valami sokkal rosszabbat kellett volna kitalálnom! Munkába kellett volna állítanom Mags házában, hogy addig ki se jöjjön, amíg egy mocskos matróz *rá* nem ragasztja a kurvaleprát!

– Tudod, hogy ő is ott volt, amikor Dreng fivérem meghalt? Gyanítom, hogy Ragna ölte meg. Úgy állították be, hogy valamilyen rohamot kapott, amikor a rabszolgáját verte, de én biztosra veszem, hogy Ragnának volt hozzá köze!

– Mit bánom én, ki ölte meg Drenget! – kiáltotta Wynstan. – Lehetett a rokonom, de akkor is marha volt, és te is az vagy. Kifelé!

Degbert kiment, Wynstan egyedül maradt.

Valami nincsen rendjén. Eszeveszett indulatba jött egy olyan hírtől, amely csak igazolta a várakozását. Kevés híján megölte egy pap feleségét. Ami ennél is rosszabb, pár perce nemcsak azt felejtette el, hogy hol van, de azt is, hogy kicsoda.

Meg fogok tébolyodni, gondolta, és halálra rémült. Ő nem őrülhet meg. Ő okos, kíméletlen, mindig eléri, amit akar. Szövetségesei elnyerik jutalmukat, ellenségei elpusztulnak. Az elmebaj kilátása elviselhetetlen, iszonyú volt. Szorosan behunyta a szemét, öklöllel döngette az asztalt, és azt hajtogatta:

– Nem, nem, nem! – Úgy érezte, zuhan, mintha leugrott volna a székesegyház tetejéről. Bármelyik pillanatban becsapódhat a földbe, összezúzódik és meghal. Erőlködnie kellett, hogy ne sikoltson.

Ahogy enyhült a rettegés, fontolóra vette ezt az ugrást a tetőről. Becsapódna a földbe, ami rövid kínszenvedéssel járna, aztán meghalna. De milyen súlyos büntetés jár az öngyilkosság bűnéért?

Ő szent életű pap, számíthat a bűnbocsánatra. De öngyilkosságért is?

Meggyónhatna, misét mondhatna. Akkor a kegyelem állapotában halna meg, ugye?

Nem úgy. Kárhozottként halna meg.

Visszajött Degbert a hímzett palásttal, amelyet Wynstan a miséken viselt.

– Várnak a székesegyházban – mondta. – Hacsak nem akarod, hogy inkább én misézzek.

– Nem, majd én. – Wynstan felállt.

Degbert ráborította a vállára a palástot.

Wynstan a szemöldökét ráncolta.

– Valami nyugtalanított nemrég – tűnődött. – Csak nem jut eszembe, mi az.

Degbert nem szólt.

– Oda se neki – mondta Wynstan. – Nem lehetett túl fontos.

Ethel haldokolt.

Az utolsó vendégek is rég kitántorogtak a sörházból, de Ragna még mindig ott ült Bloddal, Maireaddel és Mairead újszülött leánykájával, Brigiddel a szobában, ahol csak egy füstölgő szövétnek világított. Ethel mozdulatlanul, csukott szemmel feküdt. Pihegve lélegzett, az arca elszürkült. Agatha anya azt mondta, hogy az angyalok hívják, és Ethel felkészül a távozásra.

Blod és Mairead azt tervezte, hogy együtt neveli fel a babát.

– Nem akarunk férfiakat, és nincs szükségünk rájuk – jelentette ki Blod.

Ragna nem is csodálkozott, hogy így éreznek azok után, amilyen életre kényszerítették őket. Bár volt itt valami más is. Úgy sejtette, hogy Blod átvitte az Edgar iránti szerelmét Maireadre. Csak sejtés volt, amelyben nem bízhatott, és bizonyosan sose fogja firtatni.

Kevéssel hajnal után Ethel szelíd halált halt. Nem agonizált; egyszerűen abbahagyta a lélegzést.

Blod és Mairead levetkőztette, megmosdatta. Ragna megkérdezte a két rabszolgától, mit terveznek. Ethel azt ígérte, visszaadja a szabadságukat, és Aldred biztosította őket, hogy készült végrendelet. Visszatérhettek volna a hazájukba, ha úgy tartotta volna kedvük, de ők inkább együtt akartak maradni.

– Nem utazhatok Írországba egy kisdeddel a karomon és pénz nélkül – szólt Mairead. – Az se tudom, hol az otthonom. Egy falu a parton, csak ennyit tudok. Lehet, hogy van neve, de én sose hallottam. Még azt se tudom, hány napot voltam a viking hajón, mielőtt Bristolba értünk.

Ragna természetesen kisegítette volna némi pénzzel, de az nem oldotta volna meg a problémát.

– Hát te, Blod? – kérdezte.

– Tíz éve, hogy nem láttam a walesi otthonomat – tűnődött Blod. – Az összes barátnőm férjhez ment, és gyerekeik vannak. Nem tudom, élnek-e, halnak-e a szüleim. Azt se tudom, mennyire emlékszem még a walesi nyelvből. Sose hittem, hogy egyszer ilyet mondjak, de majdnem úgy érzem, hogy ez az otthonom.

Ragna nem volt meggyőzve. Kell itt lennie másnak is. Annyira megkedvelte volna egymást a két nő, hogy nem akarnak elválni?

Ethel halálhíre gyorsan elterjedt, és hamarosan beállított Cwenburg a két férjével. A férfiak félszegen toporogtak, de Cwenburg harcias volt.

– Hogy merészelitek mosdatni? – kérdezte. – Az én dolgom lett volna! A mostohalánya vagyok!

– Csak segíteni szerettek volna, Cwenburg – mondta Ragna.

– Nem érdekel! Ez a sörház most az enyém, és a rabszolgák hordják el magukat innen!

– Már nem rabszolgák – figyelmeztette Ragna.

– Ha Ethel betartotta az ígéretét.

– Különben se dobhatod ki őket az otthonukból csak úgy.

– Azt meg ki mondja?

– Én – felelte Ragna.

– Erman, hozd ide a perjelt! – parancsolta Cwenburg.

Erman elloholt.

– A rabszolgák várjanak odakint – monda Cwenburg.

– Talán neked kellene odakint várnod, amíg Aldred meg nem erősíti, hogy most már a tiéd a sörház – tanácsolta Ragna.

Cwenburg felfújta magát.

– Mozgás – biztatta Ragna. – Indulj. Különben rosszabbul járhatsz.

Cwenburg kelletlenül kiment, Eadbald követte.

Ragna letérdelt a halott mellé. Blod és Mairead ugyancsak.

Pár perccel később megérkezett Aldred, nyakában bőrszíjra fűzött ezüstkereszttel. Utána bejött Cwenburg a férjeivel. Aldred keresztet vetett,

és imádkozott, aztán előhúzott egy kis darab pergament az övén függő erszényből.
– Ez Ethel végakarata – mondta. – Én írtam diktálás után, amit két barát tanúsít a kézjegyével.
A jelenlévők közül csak Ragna tudott olvasni, ezért a többiekkel Aldrednek kellett ismertetnie Ethel testamentumát.
– Ígéretéhez híven felszabadítja Blodot és Maireadet – mondta.
A két lány összeölelkezett és megcsókolta egymást. Ujjongásukat mérsékelte a halott jelenléte, de azért nagyon boldogok voltak.
– Ezenkívül csak egy dologról rendelkezik – folytatta Aldred. – Minden világi tulajdonát, a sörházat is beleértve, Blodra testálja.
Blodnak leesett az álla.
– Az enyém? – hitetlenkedett.
– Igen.
– Ezt nem teheti! – visította Cwenburg. – A mostohaanyám nem lophatja el az apám kocsmáját, és nem adhatja oda egy walesi rabszolga kurvának!
– De megteheti – mondta Aldred.
– Meg is tette – csatlakozott Ragna.
– Ez természet ellen való!
– Nem az – mondta Ragna. – Amikor Ethel haldokolt, Blod ápolta, nem te.
– Nem, nem! – Cwenburg tiltakozásokat rikoltozva kicsörtetett. Férjei szégyenkezve követték. Ahogy elmentek, a racsítás is elnémult.
Blod ránézett Maireadre.
– Itt maradsz, és segítesz nekem, ugye?
– Hát persze!
– Megtanítalak főzni. De nincs több kurválkodás!
– Te pedig segítesz nevelni a babát.
– Hát persze.
Könnyek szöktek Mairead szemébe. Némán bólintott.
– Nem lesz semmi baj. – Blod kézen fogta Maireadet. – Boldogok leszünk.
Ragna örült a boldogságuknak. Valami mást is érzett.
Pár pillanat múlva rájött, mi az.
Irigykedett.

Giorgio, a főépítőmester pár havonta beküldte vásárolni Edgart Cherbourg-ba. Két napba telt az út, de közelebb nem lehetett beszerezni vasat az eszközökhöz, ólmot az ablakokhoz és meszet a habarcshoz.

Ezúttal, mielőtt távozott volna, Clothild megcsókolta, és a lelkére kötötte, hogy siessen vissza. Edgar még mindig nem kérte meg a lány kezét, de azért már mindenki úgy kezelte, mintha Giorgio családjához tartozna. Edgarnak nem igazán tetszett az a mód, ahogy észrevétlen lépésenként és határozott döntés nélkül is belecsúszott Clothild vőlegényének szerepébe, mert gyengeségnek érezte, de nem volt eléggé boldogtalan ahhoz, hogy elmeneküljön.

Alig néhány órája tartózkodott Cherbourg-ban, amikor utolérte egy hírnök, és felszólította, hogy haladéktalanul járuljon Hubert gróf elé.

Eddig csak egyszer találkozott a gróffal, akkor, amikor csaknem három éve megérkezett Normandiába. Hubert nagyon szíves volt hozzá. Annyira örült, amiért híreket hallhatott szeretett lányáról, hogy hosszasan beszélgetett Edgarral az angliai életről, és felsorolta azokat az építkezéseket, ahol állás volt kapható.

Edgar most ismét megmászta a kastélydombot, és újból megcsodálta, hogy mekkora. Hatalmasabb volt a shiringi székesegyháznál, márpedig Angliában Edgar nem látott annál nagyobbat. Egy szolga bevezette egy tágas szobába az emeleten.

Az ötvenes éveiben járó Hubert a terem túlsó végében beszélgetett Geneviève grófnéval és jóképű fiukkal, a húsz körüli Robert-rel.

Hubert gyors mozgású, kicsi ember volt. Ragna az anyjától örökölte szoborszerű alakját és magasságát, ám Hubertnek volt olyan aranyvörös haja és tengerzöld szeme – Edgar úgy vélte, kár az ilyesmi egy férfiba –, ami ellenállhatatlanná tette a lányát.

A szolga azt mondta Edgarnak, várjon az ajtónál, ám Hubert gróf észrevette, és intett neki.

Edgar azt várta, hogy a gróf a múltkorihoz hasonló jóakarattal néz majd rá, de Hubert most dühösnek és ellenségesnek látszott. Edgar nem értette, mivel haragíthatta meg Ragna apját.

– Mondd csak, Edgar, hisznek-e az angolok a keresztény házasságban, vagy nem? – kiáltotta a gróf.

Edgarnak fogalma sem volt róla, miről van szó, annyit tehetett, hogy a tényeknek megfelelően válaszolt.

– Gróf úr, az angolok keresztények, bár nem mindig követik a papok tanításait. – Hozzá akarta tenni, hogy *akárcsak a normannok,* aztán mégsem tette. Kinőtt a kamaszkorból, megtanulta, hogy nem kell szellemeskedni.

– Barbárok! Vademberek! – háborgott Geneviève.

Edgar úgy vélte, ennek a család leányához lehet valamilyen köze.

– Csak nem esett baja Lady Ragnának? – kérdezte aggodalmasan.

– Eltaszították! – felelte Hubert.

– Ezt nem tudtam.

– Mi az ördögöt jelent ez?

– Válást – felelte Edgar.

– Minden ok nélkül?

– Igen. – Meg kellett győződnie róla, hogy nem értett-e félre valamit. – Tehát Wigelm eltaszította Lady Ragnát?

– Igen! Te pedig azt mondod, hogy ez törvényes Angliában!

– Igen. – Mintha villám sújtotta volna. Ragna független!

– Írtam Ethelred királynak, és követeltem, hogy tegye ezt jóvá – mondta Hubert. – Miként engedheti, hogy a nemesei úgy viselkedjenek, mint barmok a legelőn?

– Nem tudom, uram – felelte Edgar. – A király adhat parancsokat, de nem biztos, hogy végrehajtják őket.

Hubert horkantott, mintha gyatra mentségnek tartaná az építőmester szavait.

– Kimondhatatlanul fájlalom, hogy a honfitársaim így bántak Lady Ragnával – mentegetőzött Edgar.

Ám ez nem volt igaz.

41. fejezet

1006. szeptember

Ragna újjáépítette az életét, kitöltötte a napjait, hogy ne kelljen búsongania Edgar és Alain elvesztésén. Szent Mihály napján felment az új bárkáján Outhenhambe, hogy beszedje a bérleti díjakat.

A bárkához két erős evezős kellett. Ragna magával vitte Astridot, hogy lovon tehesse meg az utat Outhen völgyébe. Elhozta az útra Osgythot, az egyik új szobalányt és egy fiatal fegyverest, egy Ceolwulf nevű, fekete hajú suhancot, akik mindketten King's Bridge-ből valók voltak. Az úton fülig belehabarodtak egymásba, csipkelődtek és vihorásztak, amikor azt hitték, hogy Ragna nem figyel oda, így kissé felületesen végezték a munkájukat. Ragna elnéző volt velük: ő tudta, milyen szerelmesnek lenni. Remélhetőleg Osgyth és Ceolwulf tőle eltérően sose tudják meg, mennyi boldogtalansággal jár a szerelem.

Új csarnoka Outhenhamben még nem készült el, ám a kőbányánál üresen állt Edgar régi háza, amelyet ő különösen szeretett, ezért ott szállt meg Osgythtal és Ceolwulffal. Egyedül Gab lakott még a kőfejtőben.

Az evezősök a sörházban maradtak.

Ragna törvénynapot tartott, de nem sok mindenben kellett igazságot tenni. Boldog évszak volt ez, a tele csűrök és a tele gyomrok ideje, amikor piros képű almák várták a földön, hogy felszedjék őket. Ebben az évben a vikingek nem kalandoztak ilyen messze nyugatra, hogy mindent elrontsanak. Ha az emberek örülnek, kevésbé hajlanak a pörölésre, kevesebb bűnt követnek el. A férfiak a fogcsikorgató télben fojtották meg a feleségüket és késelték meg a vetélytársukat, az asszonyok az éhes tavaszokon loptak a szomszédjuktól, hogy etethessék a gyermekeiket.

Ragna elégedetten látta, hogy Edgar csatornája még mindig jó állapotban van, a szélei egyenesek, a partjai erősek. Az viszont megharagította, hogy az ellustult falusiaknak szokásuk lett a csatornába szórni a szemetet, és mivel itt nem volt sodrás, nem tisztult meg magától a víz, amely helyenként úgy bűzlött, akár egy perváta. Erre szigorú tilalmat vezetett be.

Hogy a rendeleteit betartsák, elcsapta Duddát, és kijelölt egy új fónagyot, a falu egyik öregjét, Eanfridot, a gömbölyded csaplárt. A kocsmárosok általában jó fónagyok, mert nem hivatalos tekintélynek számítanak, és a házuk a helység közepén áll. Eanfrid továbbá derűs kedélyű ember volt, akit igen kedveltek.

Ragna letelepedett a csapszék elé egy kupa almaborral, és megbeszélte Eanfriddel a kőbányája bevételét, amely csökkent Edgar távozása óta.

– Edgar olyan ember, aki mindent jól csinál – vélte Eanfrid. – Találj valakit, aki ugyanilyen, és több követ adunk el.

– Olyan nincs még egy – mondta Ragna szomorú mosollyal.

Beszélgetésük átkanyarodott a vészre, amelyben sok juh elhullott, Ragna szerint azért, mert nedves, agyagos talajon legeltek, ám megzavarták őket. Eanfrid fülelőn félrehajtotta a fejét, és a következő percben Ragna is hallotta a harminc-egynéhány ló patadobogását. Nem vágtattak, nem is ügettek, csak kocogtak fáradtan. Valami gazdag nemes lehet a kíséretével, akik hosszú utat tudhatnak maguk mögött.

Az őszi nap vörösen ült a nyugati égen: a jövevények bizonyosan úgy döntenek, hogy Outhenhamben éjszakáznak, ahol vegyes érzelmekkel fogadják őket. Az utazók ezüstöt hoznak, ételt-italt vásárolnak, fizetnek a szállásért. De le is részegedhetnek, zaklathatják a lányokat, és addig kötözködnek, hogy verekedés lesz a vége.

Ragna és Eanfrid felállt. A következő percben feltűntek a lovasok: a házak között kanyarogva igyekeztek a falu közepe felé.

Wigelm lovagolt az élen.

Ragnát megrohanta a félelem. Ez az ember börtönbe vetette, megerőszakolta, és ellopta a gyermekét. Miféle új kínzást eszelt ki neki? Leküzdötte a borzongását. Sose futott meg előle, most se fog.

Wigelm mellett az unokaöccse, Wilwulf és Inge fia, Garulf lovagolt. Már betöltötte a huszonötöt, de semmivel sem volt több esze, mint sihederkorában. Szőkesége, araszos válla emlékeztetett Wilfre, és a család férfi tagjait jellemző hetykeséggel mozgott. Ragna rá se szeretett gondolni, hogy ennek a famíliának két példányához is hozzáment.

– Mit keres itt Wigelm? – mormolta Eanfrid.

– Azt csak az Isten tudja – válaszolta remegő hangon Ragna. – Vagy talán az ördög.

Wigelm megfékezte poros lovát.

– Nem vártam, hogy itt talállak, Ragna – mondta.

Az asszony kissé megkönnyebbült. Ezek szerint Wigelm nem tervelte ki ezt a találkozást. Ha gonoszkodni akar, akkor rögtönöznie kell.

– Nem tudom, miért csodálkozol – felelte. – Én vagyok az Outhen-völgy ura. Mit akarsz itt?

– Én vagyok Shiring elöljárója, utazgatok a tartományomban, és itt óhajtom tölteni az éjszakát.

– Outhenham üdvözöl, Wigelm elöljáró – mondta Ragna fagyos kimértséggel. – Kérlek, fáradjatok be a kocsmába, frissüljetek fel.

Wigelm nem szállt le a nyeregből.

– Apád panaszkodott Ethelred királynak – mondta.

– Ez csak természetes. – Ragna visszanyert valamennyit a bátorságából. – Szégyenletesen viselkedtél.

– Ethelred száz ezüstfont bírságot mért rám, amiért az engedélye nélkül eltaszítottalak.

– Helyes.

– De nem fizettem ám ki! – mondta Wigelm, és nagyot röhögött, majd leszállt a lóról.

Emberei követték. A fiatalabbak elkezdték lenyergelni a lovakat, a rangosabbak beültek a kocsmába, és italt követeltek. Ragna szívesen visszavonult volna, de úgy érezte, nem hagyhatja egyedül ezzel a bandával Eanfridet, akinek talán nehéz lesz fenntartania a rendet, és jól jön majd neki a földbirtokos tekintélye.

Körbejárta a falut, igyekezve, hogy ne kerüljön Wigelm szeme elé. Szólt a fiataloknak, hogy csapják ki legelni a lovakat egy szomszédos legelőre. Azután kiválasztotta a házakat, ahol Wigelm és kísérete eltöltheti az éjszakát, csupa olyat, ahol idős párok laktak, vagy ifjú házasok, apró gyerekekkel, gondosan kihagyva azokat, ahol serdülő lányok voltak a családban. Szokás volt egy pennyt fizetni a gazdának négy ember elszállásolásáért, és a családtól elvárták, hogy ossza meg reggelijét a vendégekkel.

Draca, a falu papja, aki húsmarhát tenyésztett, levágott egy fiatal ökröt, és eladta Eanfridnek, aki tüzet rakott a sörház mögött, és megsütötte a húst nyárson. Amíg várták a vacsorát, az emberek sört ittak. Eanfrid már a harmadik hordót verte csapra.

Egy órán át disznó dalokat bőgtek nőszésről és erőszakról, aztán kötözködni kezdtek. Ragna már attól félt, hogy mindjárt kitör a verekedés, ám ekkor Eanfrid felszolgálta az ökörsültet, kenyérrel és hagymával. Ez

végre befogta a szájukat. Evés után szétszéledtek aludni. Ragna úgy vélte, most már nyugodtan lefekhet.

Osgythtal és Ceolwulffal visszatért a kőfejtőben álló házba. Jó erősen bezárták az ajtót. Hoztak magukkal takarókat, de még nem volt télies hideg, ezért egy szál köpenybe burkolózva heveredtek le a szalmára. Ceolwulf az ajtó elé feküdt, ahogy egy őrnek kell, ám Ragna elcsípett egy pillantást a két fiatal között, és sejtette, hogy éjszaka közelebb vackolnak egymáshoz.

Jó egy órán át nem bírt elaludni, annyira megzavarta ellenségének váratlan felbukkanásra. Végül nyugtalan álomba merült.

Amikor felriadt, úgy érezte, nem sokat alhatott. Felült, a homlokát ráncolva körülnézett, aggodalmasan törte a fejét, hogy mi verhette föl. A tűz fényénél látta, hogy Osgyth és Ceolwulf elpárolgott. Nyilván zavartalan enyelgésre vágytak, és kisurrantak az erdőbe, ahol most valamelyik bokor alatt hemperegnek a holdfényben.

Erre már nem terjed ki Ragna elnézése. Osgythnak és Ceolwulfnak az volt a feladata, hogy védelmezzék és gondoskodjanak róla, nem pedig hogy egyedül hagyják éjnek évadján. Kirúgja mindkettőt, mihelyt visszajutnak King’s Bridge-be.

Odakint valami részeg zagyvált nagy hangon. Gab lehet. Erre kellett felriadnia. Még jó, hogy biztonságban van a zárt ajtó mögött. Ekkor eszmélt rá, hogy Osgythnak és Ceolwulfnak le kellett venniük a keresztgerendát, amikor kisurrantak!

A részeg közeledett. Felismerte a hangját: nem Gab volt, hanem Wigelm. Ragnát kilelte a hideg a rémülettől.

Elszörnyedve állapította meg, hogy Wigelm még ebben az állapotban is könnyen rátalált az ő házára. Mindössze követnie kellett a csatornát. Az már a sors keserű fintora, hogy nem esett bele, és nem veszett a vízbe!

Ugrott, hogy bezárja az ajtót, ám egy percet késett. Alig érintette meg a súlyos keresztgerendát, amikor nyílt az ajtó, és belépett Wigelm. Az asszony rémült kiáltással hőkölt vissza.

Wigelm mezítláb volt, köpeny nélkül, holott hideg volt az őszi éjszaka. Nem viselt övet, nem volt nála se kard, se tőr. Ez legalább szerencse. Olyan volt, mintha az ágyából mászott volna ki, és azzal se bajlódott volna, hogy tisztességesen felöltözzön.

Erős, erjedt sörszag áradt belőle.

Úgy bámulta az asszonyt a tűzfénynél, mintha nem tudná, kicsoda. Dülöngélt, vagyis nagyon részeg lehet. Ragna percnyi derűlátással azt

remélte, hogy elájulhat, ám Wigelm arcáról feltisztult a zavar, és azt mondta akadozó nyelvvel hangon:

– Ragna. Igen. Téged kerestelek.

Én ezt nem bírom, gondolta az asszony. *Nem bírok többet elviselni ebből az emberből. Miért nem halok meg!*

Igyekezett palástolni a kétségbeesését.

– Kérlek, menj innen.

– Feküdj le.

– Sikoltani fogok. Gab és a felesége meghallja. – Ez nem volt olyan biztos: a két ház elég messzire esett egymástól.

Wigelmre másmiért nem hatott a fenyegetés.

– Na, és mit csinálhatnak? – kérdezte megvetően. – Az elöljárójuk vagyok.

– Kifele a házamból!

A férfi durván meglökte. Meglepően erős volt ittasan is. Az asszony elvesztette az egyensúlyát, és hanyatt esett. Zihálva kapkodott levegőért.

– Fogd be a pofád, és tedd szét a lábad – mondta Wigelm.

Ragna visszanyerte a hangját.

– Azt nem csinálhatod! Már nem vagyok a feleséged!

Wigelm előredőlt, nyilvánvalóan rá akart esni az asszonyra, ám Ragna az utolsó pillanatban félregurult, és Wigelm arcra zuhant. Mire Ragnának sikerült négykézlábra állnia, ő is a hátára fordult, megragadta az asszony karját, és húzta maga felé.

Ragna, miközben próbálta visszanyerni az egyensúlyát, vaktában kirúgott, és véletlenül beletérdelt Wigelm hasába. Az röffent egyet, és elakadt a lélegzete.

Ragna felhúzta a másik térdét is Wigelm hasára, aztán megragadta a két karját, és a földhöz szorította. Rendes körülmények között Wigelm simán ledobta volna magától, de most tehetetlen volt.

Fordult a kerék. Most először ő volt kiszolgáltatva Ragnának.

De mi legyen most?

Wigelm jobbra-balra billegette a fejét, és csukott szemmel hörögte:

– Nem kapok levegőt!

Ragna ekkor jött rá, hogy a térdével összenyomja a férfi tüdejét. Nem mozdult, nem könnyített rajta, mert az volt a legnagyobb félelme, hogy Wigelm visszanyeri az erejét.

Az mintha megrándult volna. Aztán hányásszag lett. Wigelm szájából valamilyen lé szivárgott. Keze-lába elernyedt.

Ragna hallott már olyat, hogy részegek elájultak, és megfulladtak a tulajdon hányásuktól. Belehasított a gondolat, hogy ha ez most itt meghalna, ő visszakapná Alaint, hiszen senki sem akarná, hogy Meganthryth nevelje a kisfiút, és ettől egy pillanatra eltöltötte a boldog remény. Imádkozott volna, hogy Wigelm haljon meg, ám az istenkáromlás lett volna.

Wigelm nem haldokolt. Az orra tele volt a felöklendezett sörrel, de levegő buborékolt benne.

És ha megölné?

Az bűn lenne, ráadásul kockázatos. Akkor ő gyilkos lenne, és bár senki sincs itt, hogy lássa, mit művel, akkor is rájöhetnének valahogyan.

De ő akkor is azt akarja, hogy haljon meg!

A rabságban töltött évre gondolt, a sorozatos erőszakra, a fia elrablására. Wigelm, amikor betolakodott a házába ezen az éjszakán, megmutatta, hogy Ragna szenvedésének sose lesz vége, addig fogja kínozni, amíg meg nem hal. Ragna elviselt annyit, amennyit elviselhetett. Most már elég.

Isten bocsásson meg nekem, gondolta.

Próbaképpen elengedte Wigelm karját. Az nem mozdult.

Összecsukta a férfi ajkát, rátette a bal tenyerét, és erősen lenyomta.

Wigelm még mindig tudott lélegezni orron át, bár nehezen.

Ragna a jobb hüvelyk- és mutatóujja közé fogta az orrát, és összeszorította a cimpákat.

Wigelm most már nem tudott lélegezni.

Ragna nem ölte meg, még nem; még mindig volt idő meggondolni magát, engedni a szorításon. Hasra fordíthatta volna Wigelmet, hogy kifolyjon az orrából a váladék, és kapjon levegőt. Alighanem életben maradna.

Élne, hogy ismét megtámadja őt.

Továbbra is befogta a férfi száját-orrát, és figyelte az arcát. Meddig bírja egy ember levegő nélkül? Fogalma sem volt.

Wigelm rángott, de szinte már nem is volt eszméletén, és nem küzdhetett. Ragna állhatatosan térdelt a hasán, és elzárta két kézzel a levegő útját. A férfi nem mozdult.

Meghalt már?

Csend volt a házban. A tűzhelyen nem pattogott a parázs, nem futkostak egerek a szalmában. Ragna fülelt, hogy jár-e kint valaki, de nem hallott lépéseket.

A férfi váratlanul kinyitotta a szemét. Ragna sikoltott elszörnyedésében.

Wigelm iszonyodva nézte. Próbálta rázni a fejét, de az asszony előrehajolt, és még erősebben rátenyerelt, hogy ne mozogjon.

Wigelm egy hosszú, pattanásig feszült pillanatig bámult föl rá félöntudatlan halálfélelemmel, a lidércnyomás bénultságával.

– Ilyen érzés, Wigelm – mondta vad gyűlölettel Ragna. – Ilyen érzés, amikor kényre-kedvre ki vagy szolgáltatva egy gyilkosnak.

Váratlanul abbamaradt az erőtlen vergődés. Wigelm szeme fennakadt.

Ragna egyelőre nem engedte el. Csakugyan meghalt? Alig hitte, hogy az ember, aki oly sokáig kínozta, végleg távozott ebből a világból!

De aztán összeszedte az erejét, elengedte Wigelm orrát, elhúzta a tenyerét a szájáról. Wigelm arca semmit sem változott. Ragna nem érzett szívverést.

Megölte.

– Isten bocsásson meg nekem – fohászkodott.

Észrevette, hogy egész testében rázkódik. A keze reszketett, a válla reszketett, a térde annyira elgyengült, hogy a legszívesebben lefeküdt volna.

Erőlködnie kellett, hogy visszanyerje uralmát az izmai felett. Most azzal kell foglalkoznia, hogy mit szólnak majd az emberek? Senki se hisz majd az ártatlanságában. Az ealdorman, az ő legnagyobb ellensége meghalt éjnek évadján, és senki sem volt jelen, csak ő. Ez terhelő bizonyíték.

Ő pedig gyilkolt.

Nagy sokára abbamaradt a reszketés. Ragna felállt.

Még nincs vége. Leginkább az szól ellene, hogy a hulla itt van a házában. El kell távolítania. De hova tehetné? A válasz kézenfekvő.

A csatornába.

A részeg cimborák azt hitték, hogy Wigelm csak kiment pisálni. Ebben az állapotban könnyen elveszthette az eszméletét, beleeshetett a csatornába, és mire észre tért volna, már meg is fulladt. Pontosan úgy járt, ahogy a részeg bolondok szoktak.

De azt senki sem láthatja, amikor ő eltünteti. Gyorsan kell cselekednie, még mielőtt Osgyth és Ceolwulf belefárad a hetyegésbe és visszajön, még mielőtt valamelyik beszívott katonának szöget üt a fejébe, hogy mi tart ilyen sokáig, és az elöljáró keresésére nem indul.

Megmarkolta az egyik lábat, megrántotta. Nagyobb erőt követelt, mint várta. Húzta egy kicsit, utána abbahagyta. Wigelm nagydarab ember volt, és most a szó szoros értelmében holtsúly.

Nem hagyhatja, hogy kifogjon rajta egy ilyen egyszerű probléma. Lovát, Astridot kicsapta egy közeli legelőre. Ha kell, a lóhoz köti a hullát, és Astrid majd elhúzza, csakhogy az időbe kerül, nő a leleplezés veszélye. Gyorsabb lesz, ha ráteszi Wigelmet valamire. Eszébe jutottak a pokrócok.

Fogta az egyiket, szétterítette a padlón Wigelm mellett, fáradságosan felgörgette rá a halottat. Aztán megragadta a fej felőli részen, és meghúzta. Ha nem is volt könnyű, de könnyebb lett. Keresztülvonszolta a szobán, majd ki az ajtón,

Körülnézett a holdfényben. Sehol senki. Gab háza sötét volt és csendes. Osgyth és Ceolwulf még az erdőben lehet, keresőosztagnak semmi nyoma. Csak az éjszaka teremtményei voltak ott körülötte: bagoly huhogott a fák között, kicsi rágcsáló suhant el mellette, olyan sebesen, hogy az asszony csak a szeme sarkából látta, néma denevér cikázott a légben.

Úgy döntött, képes megcsinálni Astrid nélkül. Lassan húzta maga után Wigelmet a kőbányában. A hulla karistolta a követ, de nem olyan hangosan, hogy Gab házában meghallhassák.

A kőbányán kívül lejtősen emelkedett a talaj, ami megnehezítette a munkát. Ragna máris kapkodta a levegőt. Egy percig pihent, aztán megparancsolta magának, hogy folytassa. Már nincs olyan messze.

Végre megérkezett a csatornához. Fellódította Wigelmet a peremre, onnan a vízbe gurította. Csobbanás hallatszott, ami Ragna fülében nagyon hangosnak rémlett; a felzavart víz a szemét és a rothadás bűzét böffentette. Aztán elsimult a felszín. Wigelm arccal lefelé megállapodott a vízen. Feje mellett egy döglött mókus lebegett.

Ragna tartott egy perc pihenőt, amíg kilihegte magát. Rájött, hogy ez nem elég jó. A hulla még mindig túl közel van a házához, gyanút kelthet. Távolabbra kell vinnie.

Ha lenne kötele, hozzáköthetné, aztán elindulna a parton, és csak húzná maga után Wigelmet. Csakhogy nem volt kötél.

És lószerszám? Astrid kint van a legelőn, de a nyereg és a hám a házban maradt. Visszasietett a házba. Összehajtogatta a takarót, betette a kupac aljára. Remélhetőleg majd csak napok múlva fedezik fel, hogy piszkos. Lecsatolta a gyeplőt, ismét elindult a csatornához.

Még mindig nem látott senkit. Benyúlt a partról, megragadta Wigelm haját, magához húzta, és a hulla nyakára erősítette a szíjat. Felállt, és a szárat markolva elindult a csatorna partján a falu felé.

Valahol mélyen ujjongott, hogy milyen tehetetlen most Wigelm. Úgy vezetheti a kötőféknél fogva, mint egy lélektelen állatot!

Egyfolytában figyelte a környezetét, belefúrta tekintetét a fák alatti árnyékba, rettegett, hogy bármelyik pillanatban összefuthat egy éjszakai kószálóval. Egy pillanatra nagyon megrémült, amikor meglátott a holdfényben egy sárga szempárt, de aztán rájött, hogy csak egy macskát lát.

A falu közelében kiabálás ütötte meg a fülét. Mondott egy cifrát. Úgy hangzott, észrevették Wigelm távollétét.

Ragna még nem távolodott el annyira a kőfejtőtől, hogy elterelhesse magáról a gyanút. Hogy pihentesse a karját, fogást váltott, és hátrálva ment, csakhogy így nem látta, hova lép, és miután kétszer is megbotlott, vissza kellett vennie fáradt kezébe a szárat. A lába is kezdett fájni.

A házak között fények mozogtak. Szinte bizonyos, hogy a katonák keresik Wigelmet. Túl részegek voltak a módszeres kutatáshoz, és összefüggéstelenül ordítoztak egymásnak, ennek ellenére valamelyikük mintegy véletlenül felfedezhette volna az asszonyt. Ha pedig rajtakapják, amint Wigelm hulláját vontatja a csatorna vizén, kétség nem fér majd a bűnösségéhez.

Azért csak ment tovább. Az egyik kereső a csatorna felé indult egy lámpával. Ragna megállt, lehasalt, mozdulatlanul fekve figyelte a fény ugráló útját. Mit fog tenni, ha közelebb jön? Miféle históriával magyarázhatja ki Wigelm hulláját és a kötőféket?

Ám a fény a másik irányba távolodott, fokozatosan halványodva. Mihelyt eltűnt, az asszony felállt, és húzta tovább a holtat.

Elment az első falusi ház mögött. Aztán a második mögött. Ennyi elég. Wigelm képtelen volt egyenesen járni: majd azt hiszik róla, hogy nem a legrövidebb úton ment a csatornához, hanem összevissza csámborgott.

Letérdelt, lecsatolta a szíjat Wigelm nyakáról, aztán belökte a tetemet a csatorna közepére.

– A pokolba arra van az út – mormolta.

Sarkon fordult, visszasietett a kőbányába.

Se Edgar, se Gab házánál nem látott mozgást. Remélhetőleg a turbékoló pár nem tért vissza a távollétében, mert nemigen adhatna magyarázatot arra, amit csinált.

Halkan keresztülvágott a kőfejtőn, belépett a házba. Egy lelket sem talált.

Lehevert a szalmára, behunyta a szemét.

Azt hiszem, megúsztam, gondolta.

Tisztában volt vele, hogy bűntudatot kellene éreznie, de ő csak ujjongott.

Nem aludt. Lepergette magában az éjszaka történetét, a perctől, amelyben meghallotta Wigelm kásás hangját a végső futásig visszafelé a csatorna partján. Eleget tett vajon, hogy az legyen a látszat, mintha egy részeg ember szenvedett volna balesetet? Volt valami a hullán, ami gyanút kelthet? Nem vehette észre valaki, aki nem mutatkozott? Nem vették észre esetleg, hogy nincs a házban?

Az ajtó megnyikkant; ezek szerint megjött Osgyth és Ceolwulf. Ragna úgy tett, mint aki mélyen alszik. Halk puffanás, most került a helyére a keresztgerenda – *ezzel ugyan elkéstetek,* gondolta bosszúsan az asszony. Hallotta, ahogy lábujjhegyen osonnak, hallott fojtott vihogást és halk susogást, mikor ledőltek. Ceolwulf keresztbe feküdt az ajtó előtt, ahogy egy őrnek kell, tehát senki sem jöhetett be úgy, hogy ne keltse fel a fiút.

A két fiatal hamarosan mély álomba merült.

Láthatólag fogalmuk se volt az éjszakai drámáról. Ragna csak most látta, hogyan veheti hasznát a cselédek hanyagságának. Ha kérdik őket, megesküsznek rá, hogy a házban voltak egész éjszaka, és lelkiismeretesen őrizték az úrnőt. A hazugságukkal biztosítanak Ragnának alibit.

Hamarosan felvirrad az új nap, egy boldog nap, Ragna első reggele egy olyan világban, amelyből hiányzik Wigelm!

Alig mert Alainre gondolni. Wigelm halála után csak visszakaphatja a gyermekét, nem? Most, hogy nincs Wigelm, aki megfélemlítse őket, senki se akarja majd, hogy Meganthryth nevelje föl a kisfiút, ugye, hogy nem? Esztelenség lenne, bár gyűlöletből kierőszakolható. Wigelmet elvitte az ördög, de a gonosz bátyja, Wynstan, még mindig él. Ragna úgy hallotta, megbolondulóban van, de az csak még veszélyesebbé teszi.

Kopogtatás ébresztette nyugtalan álmából. Három határozott koppantás, udvarias, ám sürgető.

– Úrnő! – mondta egy hang. – Eanfrid vagyok!

Most jön a folytatás, gondolta az asszony.

Felállt, lesöpörte a ruhájáról a szalmát, lesimította a haját, majd azt mondta:

– Engedd be, Ceolwulf.

Látta az ajtónyílásban, hogy hajnalodik. Bejött Eanfrid, vörös arccal, lihegve. Az ő terebélyével igen fárasztó volt a loholás.

– Wigelm eltűnt – tért azonnal a tárgyra.

Ragna céltudatosan határozottra vette a hangot.

– Mikor láttad utoljára?

– Amikor elaludtam, még a sörházamban volt, Garulffal és a többiekkel ivott.

– Kereste valaki?

– Az emberei fél éjszaka csámborogtak fel-alá, és a nevét kiabálták.

– Semmit se hallottam. – Ragna a szolgákhoz fordult. – Hát ti?

– Semmit, úrnő! – vágta rá Osgyth. – Csend volt egész éjszaka!

Ragna azt akarta, hogy mindketten hazudjanak.

– Kiment valamelyikőtök éjszaka, akár csak pisilni is?

Osgyth a fejét rázta.

– El nem mozdultam a helyemről az ajtó előtt! – jelentette ki határozottan Ceolwulf.

– Helyes. – Ragna elégedett volt. Mostantól nehezen változtathatnak a meséjükön. – Mivel világos van, meg kell szerveznünk a módszeres kutatást.

Lementek a faluba. Mikor elhaladtak a csatorna mellett, Ragnának komor gondolatai támadtak, ám ő kemény kézzel félretolta őket. Bezörgetett a paphoz. A falunak nem volt harangtornya, Draca kézi kolomppal harangozott. Amikor a borotvált fejű pap ajtót nyitott, Ragna ráparancsolt, hogy adja kölcsön a kolompot, és erélyesen megrázta.

Azok a falusiak, akik már ébren voltak, tüstént odacsődültek a közlegelőre a templom és a sörház között. Mások az övüket csatolgatva és a szemüket dörgölve követték őket. Wigelm kísérete rondán festett a másnaposságtól.

Mire mindenki összejött, már a nap is fent járt az égen. Ragna felemelte a hangját, hogy mindenki hallja.

– Három keresőosztagot indítunk! – közölte ellentmondást nem tűrő modorban. A papra mutatott. – Draca, végy magadhoz három falusit, és kutassátok át a legelőt! A szélein menjetek, le a folyópartig! – Következőnek a péket szólította, egy megbízható, rendes embert. – Wilmund, te három fegyveressel mész a keleti szántásra. Alaposan nézzetek meg mindent, menjetek le egészen a csatornáig! – Wilmund megtalálja a

hullát, ha elég lelkiismeretes. Utoljára Garulfhoz fordult, mert nem akarta, hogy a közelében legyen.

– Garulf, te felviszel mindenki mást az északi erdőbe. Az a legvalószínűbb, hogy a nagybátyád ott lesz. Nyilván eltévedt részeg fővel, vélhetőleg megtaláljátok egy bokor alatt, amint éppen kialussza magát. – Az emberek nevettek. – Na jó, indulás!

A három csoport elment.

Ragna tudta, hogy normálisan kell viselkednie.

– Rám férne egy kis reggeli – mondta Eanfridnek, bár igazság szerint annyira megfeszültek az idegei, hogy egy cseppet sem volt éhes. – Adj már egy kis sört és kenyeret meg egy tojást.

Elsőnek indult a fogadóhoz.

Eanfrid felesége hozott neki egy korsó sört meg egy cipót, és gyorsan megfőzött egy tojást. Ragna megitta a sört, magába erőltette az ételt, és a kialvatlanság ellenére máris jobban érezte magát.

Mit mondanak a fegyveresek, ha megtalálják a hullát? Éjszaka azt hitte, azonnal levonják a kézenfekvő következtetést, vagyis hogy Wigelmet baleset érte részegségében. Most már látta, hogy más lehetőségek is vannak. Megsejtik-e vajon, hogy bűntény történt? Ha igen, mitévők lesznek? Szerencsére itt senki sem volt olyan rangos, hogy kétségbe vonhassa az ő tekintélyét.

Wilmund csoportja találta meg a hullát, úgy, ahogy Ragna akarta.

Csak arra nem számított, mennyire megrendül majd annak az embernek a látványától, akit ő ölt meg.

Wigelmet a pék és Bada, az ealdorman egyik kísérője hozta be a faluba. Amint Ragna meglátta, akkor kezdte felfogni, milyen szörnyűséget művelt.

Éjszaka rettegett, amíg Wigelm meg nem halt, aztán repesett, hogy a férfi nincsen többé. Most az eszébe jutott, hogyan fojtotta meg Wigelmet, hogyan figyelte az arcát, miközben Wigelmből percről percre szivárgott el az élet. Akkor csak iszonyatot érzett, de most émelygett a lelkifurdalástól.

Sok halottat látott már, de ez más volt. Úgy érezte, mindjárt elájul, vagy sírni fog, vagy sikoltozik.

Nyugalmat erőltetett magára. Le kellett folytatnia a vizsgálatot, méghozzá körültekintően. Nem szabad túlzott buzgalommal sugalmazni a nyilvánvaló ítéletet, és nem szabad félelmet mutatnia.

Megparancsolta az embereknek, hogy tegyék fel a hullát egy kecskelábú asztalra a templomban, és hírnököket küldött a két másik keresőosztagért.

Mindenki bezsúfolódott az apró templomba, ahol tiszteletből csak suttogva mertek beszélgetni. Megbámulták Wigelm fehér arcát, és a ruháját, amelyből csatornavíz csepegett a padlóra.

Ragna elsőnek Garulfot szólította, a legrangosabbat Wigelm kíséretéből.

– Tegnap éjszaka az utolsó vendégek között voltál a sörházban. – Kísértetiesen nyugodtnak hallotta a saját hangját, bár ez senki másnak nem tűnt fel. – Láttad, hogy Wigelm elaludt?

Garulf annyira megrendült és megrémült, hogy alig bírt válaszolni az egyszerű kérdésre.

– Szóval én nem is tudom, nem, illetve várjál csak, azt hiszem, én előbb elaludtam, mint ő.

– Utána láttad? – terelte a kívánt irányba Ragna.

Garulf megvakarta borostás állát.

– Miután elaludtam? Nem, mert aludtam. Illetve várjál csak. Igen. Fel kellett kelnie, mert belém botlott, és erre felébredtem.

– Láttad az arcát.

– Igen, a tűz fényénél, és hallottam a hangját.

– Mit mondott?

– Azt mondta: „Megyek, belehugyozok Edgar csatornájába."

Néhányan felnevettek, de rögtön el is némultak, mert észbe kaptak, hogy ez illetlen viselkedés.

– Aztán kiment?

– Igen.

– Mi történt ezután?

Garulf kezdte összeszedni magát, már nem makogott.

– Valamivel később valaki felébresztett, hogy aszongya: „Úgy látszik, Wigelmnek sokáig tart a pisálás."

– Te mit csináltál?

– Visszaaludtam.

– Láttad ismét?

– Nem, élve már nem.

– Mit gondolsz, mi történt?

– Azt gondolom, hogy beleesett a csatornába, és beléfúlt.

A sokaság egyetértően mormolt. Ez tetszett Ragnának. Elvezette őket az általa kívánt eredményhez, mindvégig elhitetve velük, hogy maguktól jutottak oda.

Körülnézett a templomban.

– Látta még valaki Wigelmet, miután elhagyta a kocsmát késő éjszaka?

Senki sem válaszolt.

– Akkor hát legjobb tudomásunk szerint a halál oka vízbe fúlás, amit baleset okozott.

Megdöbbentő módon volt ellenvélemény. Bada, a fegyveres, aki segített felhozni Wigelmet a csatornától a templomba, nem értett egyet.

– Én nem gondolom, hogy vízbe fúlt – mondta.

Ragna épp ettől félt, ám érdeklődő arccal leplezte a szorongását.

– Miért mondod ezt, Bada?

– Én szedtem már ki halottat a vízből. Mikor megemeled, egy csomó víz ömlik ki a szájából. Ez az a víz, amit beszívott, és ami megölte. De mikor megemeltük Wigelmet, semmi se jött ki belőle.

– Hát ez érdekes, bár nem tudom, jutunk-e vele valamire. – A pékhez fordult. – Te láttad ezt, Wilmund?

– Én nem vettem észre – felelte a pék.

– De én igen – makacskodott Bada.

– Mit gondolsz, Bada, mit jelent ez?

– Azt mutatja, hogy halott volt, mire a vízbe került.

Ragnának eszébe jutott, amint befogja Wigelm száját és orrát, hogy ne kapjon levegőt. Ez a kép folyton visszatért, akárhogy próbálta elűzni. Erőfeszítésébe került a következő kérdés.

– Tehát hogyan halt meg?

– Talán valaki megölte, aztán a vízbe dobta a testét. – Bada kihívóan körülnézett a templomban. – Talán olyasvalaki, aki gyűlölte. Valaki, aki úgy érezte, hogy Wigelm rosszul bánt vele.

Ez burkolt vád volt. Ragnáról mindenki tudta, hogy gyűlöli Wigelmet. Biztosra vette, hogy ha nyíltan hangoztatnák a vádat, a hűséges falusiak az ő pártját fognák, de nem akarta, hogy odáig fajuljon a dolog.

Lassan, ráérősen megkerülte a holtat. Nyugodt, magabiztos hangra kényszerítette magát.

– Gyere közelebb, Bada – mondta. – Nézd meg alaposan.

A templom elcsendesedett.

Bada tette, amire utasították.

– Ha nem a vízbe fulladt, hogyan ölték meg?

Bada nem szólt.

– Látsz itt sebet? Egy csepp vért? Zúzódást? Mert én nem.

Váratlanul az eszébe jutott egy rémítő gondolat. A szíj, amelyet arra használt, hogy végigvontassa a hullát a csatornán, hagyhatott vörös nyomot. Óvatosan és alaposan megnézte Wigelm nyakát. Megkönnyebbülésére semmi sem volt rajta.

– Nos, Bada?

A fegyveres csak nézett mogorván.

– Gyertek közel, ha akartok! – szólt Ragna a tömeghez. – Nézzétek meg a holtat! Keressetek nyomokat, amelyek erőszakra utalnak!

Többen is odajöttek, megbámulták Wigelmet. Sorra megrázták a fejüket, és hátraléptek.

– Megtörténik emberekkel, hogy egyszerűen szörnyethalnak, főleg az olyanokkal, akik előtte éveken át minden este leitták magukat – mondta Ragna. – Lehet, hogy Wigelm gutaütést kapott, miközben a csatornába vizelt. Talán meghalt, és aztán esett bele a vízbe. Ezt már sose tudjuk meg. De itt semmi sem utal arra, hogy nem baleset történt, igaz?

Az emberek megint csak egyetértően mormoltak.

Bada nem tágított.

– Én úgy hallottam – mondta –, hogyha egy gyilkos megérinti az áldozatának a testét, a halott ember vérezni kezd.

Ragnán végigfutott a hideg. Ő is hallotta ezt, habár még sose látta, és nem is nagyon hitte. Ám most ki kell állnia a próbát, hogy igaz-e a babona.

– Mit akarsz, ki érintse meg a holtat?

– Te – felelte Bada.

Ragna igyekezett palástolni a rémületét. Fölényes magabiztosságot színlelt.

– Hát akkor ide nézzen mindenki! – Sajnos, nem egészen szűrhette ki a remegést a hangjából. Magasba emelte a jobb kezét, majd lassan leengedte.

Az ő esetében Wigelm orrának, szájának és fülének kellene véreznie.

Rátette a tenyerét Wigelm mellére.

Egy hosszú percig ott is hagyta. A templom hallgatott. A holttest iszonyúan hideg volt. Ragnát az ájulás kerülgette.

Semmi sem történt.

A hulla nem mozgott, nem vérzett, nem csinált semmit.

Ragna, aki úgy érezte magát, mint akit a halál torkából húztak ki, újra fölemelte a jobbját. A sokaság egyszerre lélegzett föl.

– Gyanúsítasz még valakit, Bada? – kérdezte az asszony.

Bada a fejét rázta.

– Wigelm részegen belefúlt a csatornába – jelentette ki Ragna. – Ez az ítélet, és ezzel a vizsgálatnak vége.

A falusiak halkan beszélgetve tódultak ki a templomból. Ragna figyelte a mormolásuk hangnemét, és elégedett meggyőződést hallott.

De nem csak az ittenieket kellett meggyőznie. Shiring városa jóval fontosabb. Arra volt szüksége, hogy holnap minden sörházban és bordélyban az ő változata hallatsszék, az outhenhami ítélettel megtámasztva.

Épp ezért elsőnek kellett odaérnie.

Mivel Garulftól és Badától számíthatott a legtöbb kellemetlenségre, kieszelte a módját, hogyan tartsa itt ezt a kettőt Outhenhamben.

Magához intette őket.

– Ti vagytok a felelősek az ealdorman holttestéért. Menjetek Edmundhoz, az asztaloshoz, és mondjátok neki: én parancsolom, hogy készítsen koporsót Wigelmnek. Ma estére vagy holnap reggelre kész legyen. Utána elkíséritek a tetemet Shiringbe, hogy megkapja a végtisztességet a székesegyház temetőjében. Ez így világos?

Bada Garulfra nézett.

– Igen – felelte Garulf látható örömmel, amiért valaki megmondja neki, hogy mit csináljon.

Bada nem volt ilyen készséges.

– Ez így világos, Bada? – kérdezte az asszony.

Bada kénytelen volt meghátrálni.

– Igen, milady.

Ragna nyomban indulni akart, de úgy, hogy ne vegyék észre. Halkan odaszólt a testőrének:

– Ceolwulf, keresd meg az evezősöket, és hozd el őket a kőbányához.

Ceolwulf még volt olyan fiatal, hogy arcátlan legyen.

– Minek? – kérdezte.

– Ne merészeld firtatni a döntéseimet – intette dermesztő szigorral Ragna. – Csak tedd, amit mondtam.

– Igen, milady.

– Osgyth, gyere velem.

A házba visszaérve utasította Osgythot, hogy csomagoljon. Mikor Ceolwulf megjelent, parancsot adott neki, hogy nyergelje fel Astridot.

– Visszamegyünk King’s Bridge-be? – kérdezte az egyik evezős.

Ragna senkinek sem akart lehetőséget adni, hogy elárulhassa a tervét.

– Igen – felelte, és ez félig igaz volt.

Amint elkészültek, Ragna végiglovagolt a csatorna mellett. Szolgái gyalog követték. A folyónál felszálltak a bárkára.

Ott utasította az evezősöket, hogy vigyék át a túlsó partra. Azok nem akadékoskodtak, miután hallották, hogyan szidta meg az úrnő a pimasz Ceolwulfot.

Mihelyt kikötöttek, Ragna leléptetett Astriddal a hajóról.

– Ceolwulf és Osgyth velem jön – rendelkezett. – Ti ketten eleveztek King's Bridge-be, és ott megvártok.

Utána Shiring felé fordította Astridot.

ÞÞÞ

Előre szorongott, hogy milyen lesz a találkozás a fiával.

Hat hónapja nem látta Alaint, ami hosszú idő egy ilyen kicsi gyerek életében. Alain azóta betöltötte a harmadikat. És ha Meganthrythet tartja az anyjának?

Emlékszik Ragnára egyáltalán? Ha majd elhozza, fog-e sírni Meganthryth után? Szóljon-e neki, hogy az apja meghalt?

Közvetlenül érkezés után nem akart ezekkel a kérdésekkel foglalkozni. Sötét volt. Mivel Outhenhamben a kutatás és a vizsgálat elvette majdnem az egész délelőttöt, este érkezett meg, amikor a kisgyerekek már alszanak, és a felnőttek az estebédet készítik. Nem fogja felébreszteni Alaint. Amikor még Wigelm felesége volt, az időnként a fejébe vette, hogy késő este látogatja meg a fiát, és mindig ragaszkodott hozzá, hogy keltsék fel a gyereket. Alain persze álmosan nyafogott, amíg le nem tették, és Wigelm ilyenkor Ragnát vádolta, amiért ellene neveli a fiát, holott ő volt a hibás. Hát Ragna nem követi el ezt a hibát. Majd csak reggel megy föl az erődbe.

– Éjszakára Den királybíróhoz szállunk – mondta a szolgáinak.

Den és a felesége, Wilburgh a csarnokban ülve várták, hogy elkészüljön a vacsora.

– Most jöttem Outhenhamből – újságolta Ragna. – Wigelm meghalt az éjszaka.

– Hála a Magasságosnak! – mondta Wilburgh.

Den föltette a kulcskérdést.

– Hogyan halt meg? – érdeklődött egykedvűen.

– Részeg volt, beleesett a csatornába, és belefúlt.

– Nem meglepő – bólintott Den. – Kár, hogy ott voltál. Most majd téged gyanúsítanak.
– Tudom, de a testen nem voltak erőszakra utaló jelek, és a falusiak meg vannak győződve róla, hogy baleset volt.
– Helyes.
– Itt kell töltenem az éjszakát az erődödben.
– Ez csak természetes. Megmutatom a szállásodat, de utána meg kell beszélnünk, mi történjék most.
Den egy üres házban szállásolta el őket. Talán az lehetett, amelyben Ragna négy éve az első és utolsó alkalommal hált Edgarral. Emlékezett a szeretkezésük minden részletére, csak azt nem tudta, hogy pontosan hol történt. Csak még az egyszer szeretkezhetnének!
Osgythra és Ceolwulfra bízta, hogy gyújtsanak be, és tegyék kényelmesebbé a szállást, majd visszatért Den házába.
– Holnap reggel elhozom tőlük Alain fiamat – közölte. – Semmi sem indokolja, hogy ott maradjon Wigelm ágyasával.
– Szerintem se – helyeselt Wilburgh.
– Egyetértek – csatlakozott Den.
– Foglalj helyet, asszonyom – invitálta Wilburgh, majd hozott egy korsó bort és három kupát.
– Remélem, Ethelred király támogatni fog – mondta Ragna.
– Hitem szerint igen – bólintott Den. – Habár ez a legkisebb fejfájása.
– Hogy érted ezt? – kérdezte Ragna, aki nem foglalkozott a királyi fejfájásokkal.
– A legsúlyosabb gond most az, hogy ki lesz az elöljáró.
Ragnának túl sok egyéb oka volt az aggodalomra: a hulla, a vizsgálat, az, hogy ki ér elsőnek Shiringbe, és legfőképpen Alain! De most, hogy Den szóba hozta, ő is belátta, milyen sürgős és fontos ez a kérdés. Meghatározza az ő jövőjét is. Már bánta, hogy nem szentelt több figyelmet neki.
– Azt fogom mondani a királynak, hogy egyetlen gyakorlati válasz létezik – folytatta a seriff.
Ragna nem tudta, mi lehet az.
– Világosíts fel.
– Neked és nekem együtt kell irányítanunk Shiringet.
Ragna elképedt. Sokáig meg se tudott szólalni. Annyit nyögött ki végül:
– Miért?

– Gondolj bele – mondta Den. – Wigelm utódja Alain. A fiad örökli Combe városát. Azonkívül a király jóváhagyta, hogy Wigelm lesz Wilwulf örököse, tehát Wilwulf összes birtoka is Alainre száll. – Szünetet tartott, hogy az asszony megemészthesse a hallottakat, majd hozzátette: – Így hát a te kisfiad az egyik leggazdagabb ember egész Angliában.

– Hát persze. – Ragna bután érezte magát. – Ez meg se fordult a fejemben.

– Alain kétéves, ugye?

– Inkább három – helyesbített Wilburgh.

– Igen – mondta Ragna. – Három.

– Tehát legalább még tíz évig te parancsolsz mindezeken a birtokokon, és akkor még nem is számítottam Outhen völgyét.

– Ez a király jóváhagyásától függ.

– Igaz, de nem hihetem, hogy ne hagyná jóvá. Anglia összes nemesura most azt figyeli, hogyan dönt ebben a kérdésben Ethelred. Ezeknek a thánoknak tetszik, ha a vagyon apáról fiúra száll, mert ők is az szeretnék, ha a fiaik örökölnének.

Ragna töprengve iszogatta a borát.

– A királynak persze nem kötelessége teljesíteni a nagyurak minden kívánságát, de ha nem így tesz, a thánok sok kellemetlenséget okozhatnak.

– Pontosan.

– De kit neveznek ki új elöljáróvá?

– Ha lehetne asszony, Ethelred téged választana. Van rangod, van vagyonod, és híresen tisztességes bíró vagy. Úgy neveznek, hogy Ragna, az Igazságos.

– De asszony nem lehet ealdorman.

– Nem. Továbbá nem állíthat seregeket, és nem vezetheti harcba őket a vikingek ellen.

– Ami a te dolgod lesz.

– Javasolni fogom a királynak, hogy nevezzen ki régensnek addig, amíg Alain elég idős lesz az elöljárói tisztséghez. Irányítom Shiring védelmét a viking portyázók ellen, és beszedem az adókat a királynak. Te törvénykezel Alain nevében Shiringben, Combe-ben és Outhenhamben meg a kisebb bíróságokon. Ilyen módon a király is, a nagyurak is megkapják, amit akarnak.

Ragna lázba jött. Sose volt kapzsi, talán mert sose szenvedett pénzhiányban, viszont vágyott rá, hogy legyen hatalma jót tenni. Régóta

érezte, hogy erre született, és most ott áll a kapu előtt, amely Shiring kormányzásához vezet!

Igen, borzasztóan szerette volna azt a jövőt, amelyet a seriff lefestett előtte. Most már csak az kell kieszelni, hogyan biztosítsák.

– Ennél többre van szükség – szögezte le. Ismét tudott úgy gondolkodni, mint egy stratéga. – Emlékszel, mit tett Wynstan és Wigelm, miután megölték Wilwulfot? Már másnap átvették az irányítást. Nem maradt idő kitalálni, hogy miként állíthatnák le őket.

– Igazad van – mondta elgondolkozva Den. – Persze így is szükségük volt királyi jóváhagyásra, de mihelyt a helyükön voltak, Ethelred nehezen csaphatta el őket.

– Holnap reggel törvényt kell ülnünk az elöljáró erődjében, a csarnok előtt. Jelentsd be a városiaknak, hogy te és én a király jóváhagyásáig átvesszük – nem, már *átvettük* – a hatalmat. – Ragna egy pillanatig töprengett. – Egyedül Wynstan püspöktől számíthatunk ellenállásra.

– Beteg, és egyre jobban elborul az elméje, amit az emberek is tudnak – mondta Den. – Már nem az a hatalom, aki volt.

– Menjünk biztosra – erősködött Ragna. – Hozd magaddal az erődbe az összes emberedet állig fölfegyverezve, hadd lássák, kikkel van dolguk. Wynstannek nincsenek katonái, sose volt szüksége rájuk, hiszen a fivéreinek volt testőrsége. Most aztán se fivérek, se katonák. Tiltakozhat a bejelentésünk ellen, de meg nem másíthatja.

– Igazad van. – A seriff furcsa kis mosollyal nézett Ragnára.

– Mi az? – kérdezte az asszony.

– Most bizonyítottad be, hogy jól választottam – mondta Den.

Ragna alig várta, hogy ismét láthassa Alaint.

Megparancsolta magának, hogy ne kapkodjon. Ez rendkívüli fontosságú, nyilvános esemény, azt pedig rég megtanulta, milyen fontos megfelelő benyomást kelteni. Alaposan megmosakodott, hogy illatozzon, mint egy mágnásasszony. Osgyththal felfésültette a haját, és tornyos kalappal egészítette ki a frizurát, hogy még magasabbnak látsszék. Gondosan öltözködött, a rendelkezésére álló legpompásabb köntöst választotta, hogy megjelenése parancsoló legyen.

Ám csak eddig győzte önfegyelemmel. Nem várta be a seriffet.

A városiak már úton voltak fölfelé a dombra, az ealdorman erődjébe. Shiringben ezek szerint szárnyon járt a hír. Nem kétséges, hogy Osgyth és Ceolwulf már tegnap este kikotyogták az outhenhami eseményeket, és reggelre a shiringiek fele értesült Ragna változatáról, most pedig alig várták, hogy még többet megtudjanak.

Az előző este, még mielőtt nyugovóra tért volna, Den írt a királynak, és a hírnöke már úton volt a levéllel. Időbe telhet, hogy megjöjjön a válasz, és Den nem tudta, hol tartózkodik Ethelred. Talán hetekig tart, mire megtalálja a hírvivő.

Ragna ment egyenesen Meganthryth házához.

A fiát látta meg elsőnek. Az asztalnál ült, és zabkását kanalazott a nagyanyja, Meganthryth és két szolgáló felügyelete alatt. Ragna döbbenten állapította meg, hogy már nem kisbaba. Magasabb lett, sötét haja megnőtt, pufók arcából kezdett kibontakozni az orr és az áll, amely a férfiakra volt jellemző az apja családjában.

– Ó, Alain, de megváltoztál! – kiáltotta Ragna. Kicsordultak a könnyei.

Gytha és Meganthryth döbbenten fordult felé.

Ragna az asztalhoz ment, és leült a fia mellé, aki töprengve kémlelte nagy kék szemével. Nem látszott rajta, hogy megismeri-e az anyját.

Gytha és Meganthryth némán bámulta őket.

– Emlékszel még rám, Alain? – kérdezte Ragna.

– Annya – mondta tárgyilagosan a kisfiú, mint aki sokáig kereste a helyes szót, de most örül, amiért rátalált, aztán a szájába tömött egy kanál zabkását.

Ragnát hullámként öntötte el a megkönnyebbülés.

Letörölte a könnyeit, és az asszonyokra nézett. Meganthryth vörösre sírta a szemét, Gytha szeme száraz volt, ám az arca vértelen és ványadt. Természetesen hallották a hírt, amely gyászba borította őket. Wigelm gonosz ember volt, de Gytha akkor is az anyja volt, Meganthryth pedig a szeretője. Ragna mérsékelten sajnálta őket. Cinkosok voltak abban a szavakkal leírhatatlan embertelenségben, amellyel Ragnát megfosztották a gyermekétől, nem érdemeltek részvétet.

– A fiamért jöttem! – mondta határozottan.

Egyik sem tiltakozott.

Alain letette a kanalát, és szájjal lefelé fordította a tálkáját, mutatva, hogy üres.

– Mind megettem! – közölte, majd visszatette a tálat az asztalra.

Gytha porba volt sújtva. Semmire sem jutott az álnokságával. Mintha nagyon megváltozott volna.

– Kegyetlenek voltunk hozzád, Ragna – mondta. – Gonoszság volt elvennünk tőled a fiadat.

Ez olyan elképesztő pálfordulás volt, hogy Ragna nem is akarta elhinni.

– Most vallod be? – kérdezte. – Amikor elvesztetted a hatalmat? Így akarod megtartani?

De Gytha csak erősködött.

– Ugye te nem leszel olyan gonosz, mint mi? Nagyon kérlek, ne szakíts el az egyetlen unokámtól!

Ragna nem válaszolt. Visszafordult Alainhez, aki óvatosan kémlelte.

Kitárta a karját. Alain is kitárta a karját, hogy vegyék fel. Ragna az ölébe ültette. Súlyosabb volt, mint amire emlékezett; Ragna hamarosan nem lesz képes fél napokon át hurcolni. Alain hozzásimult, az anyja mellére hajtotta a fejét, Ragna érezte kicsi testének melegét a gyapjúszöveten át. Megsimogatta a kisfiú haját.

Kintről egy nagy csapat zsivajgását hallotta. Den érkezik a kíséretével. Alainnel a karjában felállt, és kiment a házból.

Den egy nagy fegyveres csapat élén vágott keresztül az erőd udvarán. Ragna odament hozzájuk, és beállt a királybíró mellé. Tömeg várt rájuk a csarnok előtt.

Az ajtónál megálltak, és szembefordultak a néppel.

Shiring összes fontos embere ott volt az első sorban, Wynstan püspököt is beleértve. Ragnát megdöbbentette Wynstan külseje. Lefogyott, meggörnyedt, a keze reszketett. Öregembernek látszott. Gyűlölettel meredt Ragnára, de túl gyenge volt ahhoz, hogy ártson az asszonynak, és a tehetetlensége még jobban szította a dühét.

Den alparancsnoka, Wigbert kapitány, hangosan tapsolt.

A sokaság elhallgatott.

– Fontos bejelentést kell tennünk – szólalt meg Den.

42. fejezet

1006. október

Ethelred király a winchesteri székesegyházban tartott törvénylátást a főméltóságoknak, akik vastag prémekkel védekeztek a közeledő tél csípős hidege ellen.

Ragna örömére a király jóváhagyta Den seriff összes javaslatát.

Garulf tiltakozott, a kőfalak visszhangzottak méltatlankodó nyavalygásától.

– Én Wilwulf ealdorman fia és Wigelm ealdorman unokaöccse vagyok! – mondta. – Den csak egy seriff, akiben egy csepp nemesi vér sincsen!

A jelen lévő thánoknak elvben csatlakozniuk kellett volna a tiltakozáshoz, hiszen mind azt óhajtották, hogy a fiuk legyen az örökösük. Ehhez képest elég vérszegényen reagáltak.

– A fél hadamat elvesztegetted egy devoni ostoba csatában! – olvasta Garulf fejére Ethelred.

A királyoknak hosszú az emlékezete, gondolta Ragna. A nemesek egyetértően zúgtak: ők sem felejtették el Garulf vereségét.

– Soha többé nem fordul elő! – fogadkozott Garulf.

A király nem hatódott meg.

– Nem is, mert soha többé nem vezeted a hadamat. Den az ealdorman!

Garulfnak legalább annyi esze volt, hogy lássa, mikor reménytelen a tiltakozás. Befogta a száját.

Nem csak arról az egyetlen csatáról van szó, tűnődött Ragna. Garulf családja tíz éve folyamatosan dacolt a királlyal, nem engedelmeskedett a parancsainak, és nem volt hajlandó kifizetni a pénzbírságokat. Nagyon úgy látszott, hogy büntetlenül csinálhatják akármeddig, de most már az ő zendülésük is véget ért. Mégiscsak van igazság a Földön. Elég baj, hogy ilyen sokáig váratott magára.

Emma királyné, aki ugyancsak egy támlátlan, kipárnázott széken ült a férje mellett, a királyhoz hajolt, és valamit súgott a fülébe. Ethelred bólintott, és Ragnához fordult.

– Úgy hallom, Lady Ragna, visszakaptad a fiadat.

– Igen, felség.

– Lady Ragnától pedig senki se vegye el a gyermekét! – hirdette ki az udvarnak Ethelred.

Ragna örült a nyilvános uralkodói jóváhagyásnak, amely biztonságos jövőt jelentett.

– Köszönöm, felség – mondta.

Törvénylátás után Winchester új püspöke lakomát adott. Jelen volt az öreg Alphage püspök is, aki Canterburyből jött idáig. Ragna roppantul szeretett volna beszélni vele. Bőven ideje volt, hogy Wynstant elmozdítsák a püspökségből, márpedig a canterburyi érsek volt az egyetlen, aki elcsaphatta.

Nagyon törte a fejét, hogy miként hozhatna össze egy találkozást, ám Alphage megoldotta helyette a problémát, mert magától jött oda Ragnához.

– Amikor legutóbb itt voltunk, ladységed egy nagy szívességet tett nekem – mondta.

– Nem egészen vagyok biztos benne, hogy érsek uram mire céloz…

– Tapintatosan feltártad az igazságot Wynstan püspök szégyenletes betegségéről.

– Én igyekeztem titokban tartani a szerepemet, ám úgy látom, Wynstan kifürkészte az igazságot.

– Hálás vagyok érte, mert te hiúsítottad meg a törekvését, hogy Canterbury érseke legyen.

– Nagyon örülök, hogy szolgálatodra lehettem.

– Most tehát King’s Bridge-ben laksz? – terelte másra a szót Alphage.

– Ott van hajlékom, de sokat utazok.

– Minden rendben van az ottani szerzetházban?

– De mennyire – mosolygott Ragna. – Kilenc éve átutaztam a helységen, amikor Dreng’s Ferrynek hívták, és volt vagy öt háza. Ma pedig szorgos, virágzó kisváros. Ez Aldred prior érdeme.

– Kiváló ember. Ő figyelmeztetett elsőnek, hogy Wynstan érsek akar lenni, ezt tudtad?

Ragna azt akarta kérni Alphage-től, hogy mozdítsa el Wynstant, de óvatosan kellett manővereznie. Az érsek elvégre férfi volt, és a férfiak utálják, ha egy nő mondja meg nekik, mit tegyenek. Élete során Ragna többször megfeledkezett erről, és mindannyiszor meghiúsultak a törekvései.

– Remélem, érsek uram, eljössz Shiringbe, mielőtt visszatérsz Canterburybe – mondta.

– Van erre valami ok?

– A város örvendezni fog, ha meglátogatod, érsek uram, te pedig talán közelebbről is meg akarod figyelni Wynstant.

– Hogy szolgál az egészsége?

– Rosszul, bár ebben én nem vagyok illetékes – mímelt alázatot Ragna. – A te megítélésed kétségtelenül jobb. – Ritka az a férfi, aki ne hinné el, hogy jó az ítélőképessége.

Alphage bólintott.

– Nagyon helyes – mondta. – Ellátogatok Shiringbe.

Az érsek rábeszélése a shiringi látogatásra csak az első lépés volt.

Mivel Alphage szerzetes volt, a shiringi apátságban szállt meg. Ez csalódást okozott Ragnának; ő úgy számított, hogy a püspöki palotában fog lakni, és ott jó képet alkothat magának Wynstanről.

Wynstan persze meghívhatta volna Alphage-et vacsorára, ám Ragna hallomása szerint Degbert főesperes azt az átlátszóan hazug üzenetet vitte meg az érseknek, hogy Wynstan boldogan vendégül látná, csak azért nem teszi, mert nem akarja zavarni szerzetesi ájtatosságában. Úgy látszik, Wynstan csak szakaszosan járta a bolondját, és ha éppen észnél volt, ugyanolyan sunyi tudott lenni, mint egyébként.

Ragna rávette a seriffet, hogy invitálja meg az érseket vacsorára az erődjében, és ott hozza szóba neki Wynstant, de ez sem sikerült. Alphage elhárította a meghívást. Igazi aszkéta volt, és jobban szeretett párolt angolnát enni babbal más szerzetesek társaságában, miközben valamelyik testvér Szent Swithun életéből tart felolvasást.

Ragna attól félt, hogy az érsek és a püspök végül egyáltalán nem találkozik, ami zátonyra futtatja az ő terveit. Ám magától értetődően a látogató érseknek kellett celebrálnia a vasárnapi misét, amelyen Wynstannek is meg kellett jelennie, így Ragna megkönnyebbülésére a véletlen végre összehozta az ellenségeket.

Az egész város megjelent a székesegyházban. Wynstan állapota azóta is romlott, hogy Ragna utoljára látta a Wigelm halálát követő napon. A haja szürkült, és botra támaszkodott. Sajnos ez még nem fosztja meg a püspöki rangtól. A püspökök, akikkel Ragna az eddigi életében találkozott, felerészben öregek, őszek voltak, és gyengén álltak a lábukon.

Ragna hívő keresztény volt, és hálát adott Istennek a kereszténység civilizáló hatásáért, egyébként nem sokat foglalkozott vele. Ennek ellenére a mise mindig megindította, mert ilyenkor úgy érezte, neki is van helye egy értelmes Teremtésben.

Az esze félig a szertartást, félig Wynstant követte. Aggódott, hogy a püspök esetleg képes lesz végigcsinálni a misét az épelméjűség álcájában. Wynstan gépiesen, mondhatni oda se figyelve követte az előírásokat, de eddig még nem tévedett.

Ragna a szokottnál figyelmesebben követte az Úrfelmutatást. Jézus meghalt, hogy a bűnösök bocsánatot nyerjenek. Ragna meggyónta a gyilkosságot Aldrednek, aki pap is volt, nem csak szerzetes. A prior Judithoz, az ótestamentumi hősnőhöz hasonlította, aki levágta Holofernész asszír hadvezér fejét. Ez a történet azt bizonyította, hogy a gyilkosnak is meg lehet bocsátani. Aldred böjtöt szabott ki rá vezeklésül, azután feloldozta.

A mise folytatódott. Wynstan továbbra sem mutatta ki az őrültségét. Ragna mérgelődött. Volt némi hitele Alphage-nél, de nagyon úgy látszott, hogy hiába élte fel.

A papok körmenetben indultak a kijárathoz. Wynstan váratlanul kilépett a sorból, és leguggolt. Alphage értetlenül nézte. Wynstan felhúzta a köntösét, és a kőpadlóra ürített.

Alphage arcáról meg lehetett volna mintázni az iszonyatot.

Alig néhány másodpercig tartott. Wynstan felállt, megigazgatta a köntösét, azt mondta:

– Így már jobb! – majd visszaállt a körmenetbe.

Mindenki azt bámulta, amit maga mögött hagyott.

Ragna elégedetten sóhajtott.

– Agyő, Wynstan! – mondta.

King’s Bridge-ig Ragna elkísérte a Canterburybe visszatérő Alphage-et, akivel élvezet volt beszélgetni, mert okos volt, művelt, őszintén vallásos, ugyanakkor türelmes a más véleményűekhez. Ismerte még Alcuin romantikus latin költészetét is, amelyet a serdülő Ragna úgy szeretett. Csak most eszmélt rá, mennyire leszokott a versolvasásról: kiszorította az

életéből az erőszak, a szülés meg a börtön. De talán eljön az idő, amikor ismét olvashat verseket.

Alphage azonnali hatállyal elcsapta Wynstant. Mivel nem tudta, mihez kezdjen az őrült püspökkel, kikérte Ragna tanácsát, aki azt javasolta, egyelőre zárják el Wynstant abban a vadászházban, ahol ő raboskodott egy évig. Ádáz örömét lelte a sors iróniájában.

King's Bridge felé menet úgy érezte magát, mint aki hazatér, és ez elég különös volt, tekintve, hogy életéből elég kevés időt töltött itt. Valahogy mégis biztonságban érezte magát. Talán mert Aldred irányította a várost. Aldred tisztelte a jogot meg az igazságot, és nem a saját, de még csak nem is a szerzetház érdekei szerint ítélte meg a dolgokat. Bár ilyen lehetne az egész világ!

Hatalmas gödröt látott a földben a tervezett új templom építési területe mellett. Hegyekben állt az épületfa és a kő. Ezek szerint Edgar nélkül sem állítja le Aldred az építkezést.

Ragna köszönetet mondott az érseknek a társaságért, és bekanyarodott a saját házához, amely épp szemben volt az építkezéssel. Alphage továbblovagolt a monostor épületcsoportjához.

Ragna határozott úgy, hogy nem költözik be Wilf házába. Akárhol lakhatott a tartományban, és ő King's Bridge-t választotta.

Ahogy közeledett az otthonához – amely egyre jobban emlékeztetett egy ealdorman erődjére –, Astrid örvendezve horkantott, és a következő percben előrontottak a gyerekek, Ragna négy fia és Cat két lánya. Ragna leugrott a lováról, és egyszerre ölelt magához mindenkit.

Különös érzés töltötte el, amelyet nem ismert fel azonnal. De aztán rájött, hogy boldog.

Régen érzett ilyet.

A faházban, ahol egykor a minster papjai laktak, most Aldred rendezett be magának lakást és irodát. Örömmel üdvözölte Alphage-et, aki ismételten megköszönte, amiért Aldred segített megszerezni az érsekséget.

– Megbocsátod, érsek uram, ha azt mondom, hogy nem neked szereztem meg, hanem Istennek? – kérdezte a prior.

– Számomra ez még hízelgőbb – mosolygott Alphage.

Leült, elhárította a bort, és vett magának diót egy tálból.

– Igazad volt Wynstannel kapcsolatban – mondta. – Valóban elborult az elméje.

Aldred felvonta a szemöldökét.

– Wynstan odacsinált a shiringi székesegyházba mise közben.

– Mindenki szeme láttára?

– Az egész klérus és több száz hívő előtt.

– Isten irgalmazzon nekünk! – mondta Aldred. – Legalább mentegetőzött érte?

– Annyit mondott: „Így már jobb.”

Aldred kurtán felnevetett, aztán bocsánatot kért.

– Bocsáss meg, érsek uram, de ez már majdnem groteszk.

– Elcsaptam. Jelenleg Degbert főesperes helyettesíti.

Aldred a szemöldökét ráncolta.

– Nincs jó véleményem Degbertről. Itt volt esperes, amikor ez a hely még minster volt.

– Tudom, és sose tartottam sokra. Figyelmeztettem, ne is remélje, hogy előléphet püspökké.

Aldred fellélegzett.

– Akkor ki lép Wynstan helyébe?

– Remélem, te.

Aldred meghökkent. Erre nem számított.

– Én szerzetes vagyok – mondta.

– Én is – felelte Alphage.

– De… hát… a munkám ide köt. Én vagyok a perjel.

– Talán Isten akarja, hogy továbblépj.

Aldred nem bánta volna, ha több időt kap, hogy felkészüljön erre a beszélgetésre. Nagy megtiszteltetés a püspöki rang, óriási lehetőség, hogy Isten dolgában munkálkodjon a Földön. De még gondolatnak is elviselhetetlen, hogy itt hagyja King’s Bridge-t. Mi lesz az új templommal? Mi lesz a felvirágzó várossal? Ki lép a helyébe?

Shiringre gondolt. Megvalósíthatná ott az álmát? Átváltoztathatná a tanulás világhírű fellegvárává a shiringi székesegyházat? Elsőnek azokkal a papokkal kellene leszámolnia, akik henyék és romlottak lettek Wynstan idejében. Talán el kellene csapnia az összes papot, és fel kellene váltania őket szerzetesekkel, mint azt Elfric tette, aki Alphage elődje volt Canterburyben. Igen ám, de a shiringi szerzeteseknek Hildred apát

parancsol, aki az ő esküdt ellensége. Nem, egy shiringi költözés évekkel vetné vissza a tervét.

– Ez nagyon megtisztelő és hízelgő, érsek uram – mondta. – Mindazonáltal esedezve kérlek, ments fel alóla. Nem hagyhatom itt King's Bridge-t.

– Hát ez nagy csalódás – bosszankodott Alphage. – Rendkívül tálentumos ember vagy – akár a helyembe is léphetsz egy napon –, de sohasem jutsz feljebb az egyházi hierarchiában, ha King's Bridge egyszerű priorja maradsz.

Aldred ismét elbizonytalanodott. Kevés egyházi férfiút hagyott volna hidegen a lehetőség, amelyet megcsillantottak előtte. Ekkor támadt egy új gondolata.

– Uram, az nem lehetne, hogy az egyházmegye székhelyét áttegyék King's Bridge-be? – kérdezte úgy, mintha fennhangon gondolkodna.

Alphage meghökkent. Ez neki is új gondolat volt.

– Éppenséggel hatalmamban állna – kezdte tétován. – De itt nem elég nagy a templom.

– Már építtetem az újat, egy sokkal nagyobbat. Körbevezetlek majd a helyszínen.

– Észrevettem idejövet. De mikor készül el az a templom?

– Használhatjuk már jóval előbb. Én már elkezdtem a munkát a kriptán. Öt év múlva misézhetünk benne!

– Ki a főépítész?

– Edgart kértem fel, de ő elhárította. Mindenesetre normann építőmestert akarok. Ők a legjobbak.

Alphage kétkedő arcot vágott.

– Addig is hajlandó lennél Shiringbe utazni minden nagy ünnepre – húsvétkor, pünkösdkor, karácsonykor –, mondjuk, évente hat alkalommal?

– Igen.

– Tehát adhatok neked egy okmányt, amelyben megígérem, hogy King's Bridge lesz a püspöki székhely, amint elkészül az új templomod?

– Igen.

Az érsek mosolygott.

– Veled aztán nehéz alkudni. Rendben van.

– Köszönöm, uram!

Aldred ujjongott. King's Bridge püspöke! Negyvenkét évesen!

Alphage ismét elkomolyodott.

– Csak azt nem tudom, mitévő legyek Wynstannel.
– Hol van most?
– Elzárták Wigelm régi vadászházába.
Aldred összevonta a szemöldökét.
– Egy elzárt püspök rossz benyomást kelt.
– És mindig fennáll a veszély, hogy Garulf vagy Degbert megpróbálja kiszabadítani.
Aldred felderült.
– Ne aggódj, uram – mondta. – Tudok én egy helyet, ami épp neki való.

Este Ragna megállt Edgar hídján. Hallgatta a folyó örök zúgását, nézte a lenyugvó, vörös napot, emlékezett a napra, amikor először járt itt ázottan, dideregve, sárosan, boldogtalanul, és elszörnyedve nézte a falut, ahol éjszakáznia kellett. Micsoda változás!

Egy gém állt szobormereven a Bélpoklos-sziget partján, és feszült összpontosítással bámulta a vizet. Ahogy Ragna a madárra pillantott, észrevett egy járművet, amely sebesen közeledett árral szemben. Ragna hunyorgott, hogy jobban lássa. Csónak volt, négyen eveztek, az utas az orrban állt. King’s Bridge-be igyekezhettek, mert ahhoz már késő volt, hogy továbbmenjenek.

A csónak a part felé kanyarodott a sörház előtt. Fekete kutya ült mozdulatlanul az orrban, csendesen, de éberen. Ragnának valahogy ismerősnek tűnt az utas. Kalapálni kezdett a szíve. Majdnem olyan volt, mint Edgar. Az asszony nem vehette biztosra, mert a szemébe sütött a nap. Lehetett a vágyálma is.

Végigsietett a hídon, leereszkedett a rámpán a parti fák árnyékába, ahonnan már tisztábban láthatta az utazót, aki most a kutyájával együtt kiugrott a csónakból, és rácsavarta a kötelet egy cölöpre.

Ő volt az.

Ragna felismerte a vállas alakot, a magabiztos mozgást, a széles kezek könnyed ügyességét, az előrehajló nagy fejet, és ez olyan lélegzetelállító, édes boldogság volt, hogy szinte fájt.

Elindult felé, megállva, hogy ne rohanjon. Majd egy olyan szörnyű gondolat hasított bele, hogy megtorpant. A szíve azt súgta, hogy a szeretője visszatért, és nem lesz semmi baj, de az esze mást mondott. Eszébe jutott a

két szerzetes, akik megtalálták Edgart Normandiában. William, az idősebb azt mondta: „A városban, ahol lakik, azt rebesgetik a népek, hogy feleségül veszi a mestere lányát, és belőle is főépítész lesz.” Ezt tette? Lehetséges. Ragna pedig ismerte Edgart, tudta róla, hogy nem hagyna el egy nőt, ha egyszer feleségül vette.

De ha megnősült, miért jött vissza?

Most már nem az örömtől, hanem a félelemtől kalapált a szíve, de azért csak ment tovább Edgar felé. Látta, hogy aranyvörösre festett köpenye finom, drága gyapjúszövetből készült. Ezek szerint Normandiában is jól boldogult.

Edgar megcsomózta a kötelet, és felnézett. Ragna elég közel volt hozzá, hogy lássa szemének csodálatosan ismerős, mogyoróbarna színét. Olyan feszülten figyelte Edgar arcát, mint a gém a vizet. Először aggodalmat látott rajta, és megértette, hogy a férfit ugyanaz aggasztja, ami őt: nem tudja, túlélhette a szerelmük az elmúlt három évet? Aztán Edgar olvasott az asszony vonásaiban, és rögtön látta, hogy Ragna mit érez, és akkor végre elmosolyodott, és ez a mosoly beragyogta az arcát.

Ragna repült hozzá. Edgar olyan vadul ölelte, hogy fájt. Az asszony a két tenyere közé fogta a férfi arcát, mohón csókolta a száját, magába itta régi, ismerős ízét és szagát. Sokáig kapaszkodott bele, élvezte összetapadó testük eksztatikus élményét.

Végül lazított a szorításon, hogy azt mondhassa:

– Jobban szeretlek, mint az életemet!

Mire a férfi azt válaszolta:

– Hát, nagyon örülök.

Éjszaka ötször szeretkeztek.

Edgar nem hitte, hogy akár ő, akár más képes lenne rá. Csinálták egyszer, aztán másodszor; aztán szundítottak egy kicsit, majd megint csinálták. Valamikor éjféltájban Edgar gondolatai elkalandoztak az építészethez, King’s Bridge-hez, Wynstanhez és Wigelmhez; aztán eszébe jutott, hogy végre itt lehet Ragnával, őt ölelheti, és ettől ismét szeretkezni akart, és Ragna is azt akarta, úgyhogy negyedszer csinálták.

Utána halkan beszélgettek, hogy ne zavarják a gyerekeket. Edgar mesélt Ragnának Clothildról, a főépítész lányáról.

– Kegyetlen voltam hozzá, pedig sosem akartam az lenni – mondta szomorúan. – Már az elején szólnom kellett volna neki rólad. Sose vettem volna feleségül, akkor sem, ha koronával kínálnak meg. De időnként kedvesen néztem rá, ő pedig többet látott bele a szándékomnál. – Ragna arcát kémlelte a tűz fényénél. – Talán nem kellett volna elmondanom neked.

– Mindent el kell mondanunk egymásnak – jelentette ki az asszony. – Miért jöttél haza?

– Apád érdeme. Rettentő dühös volt, amiért Wigelm eltaszított. Úgy nekem ugrott, mintha miattam lett volna az egész. Én meg csak örültem, hogy elváltatok.

– Miért tartott ilyen sokáig ideérned?

– A hajóm elsodródott, és Dublinban kötöttem ki. Attól féltem, a vikingek megölnek a köpenyemért, de ők gazdagnak hittek, és rabszolgákat próbáltak eladni nekem.

Ragna szenvedélyesen átölelte.

– Úgy örülök, hogy életben hagytak.

Edgar észrevette, hogy kint világosodik.

– Aldred rosszallni fogja. Az ő elvei szerint paráznák vagyunk.

– Ha egy szobában alszunk valakivel, még nem szükségszerű, hogy háljunk is vele.

– Így van, de a mi esetünkben se Aldrednek, se a városnak nem lesznek kétségei.

Ragna kuncogott.

– Gondolod, hogy annyira látszik rajtunk?

– Igen.

Az asszony ismét elkomolyodott.

– Imádott Edgarom, leszel-e a férjem?

Edgar boldogan nevetett.

– Igen! De mennyire! Esküdjünk meg még ma!

– Szükségem van Ethelred jóváhagyására. Nem akarom megsérteni a királyt. Ne haragudj.

– Üzenni és kivárni a választ, az hetekig tarthat. Vagyis addig külön kell élnünk? Azt nem bírom ki.

– Nem így gondoltam. Ha elmátkásodunk, és mindenki tudja, akkor senki se várja el, hogy külön aludjunk, kivéve Aldredet. Ő így is helyteleníteni fogja, de nem csinál felhajtást.

– Igent mond-e a király a kérésedre?

– Gondolom, bár jól jönne, ha legalább kisnemes lennél.

– De hát én csak építő vagyok.

– Gazdag ember vagy, tekintélyes polgár, és majd én szerzek neked egy kisbirtokot erőddel, hogy thán lehess. Thurstan of Lordsborough nemrég halt meg, a tiéd lehet a háza.

– Lordsborough-i Edgar!

– Tetszik?

– Nem annyira, mint te – felelte a férfi.

Ekkor szeretkeztek ötödször.

43. fejezet

1007. január

Az építkezésen pezsgett a munka. Az emberek többsége az alapokat ásta és a készleteket halmozta fel. A kézművesek, akiket Edgar Angliából, Normandiából és még azoknál is távolibb helyekről fogadott fel, a kunyhóikat építették, ahol szüntelenül formálhatják majd a fát és a követ, ha esik, ha fúj. A falazás kezdetét Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepére, március huszonötödik napjára tűzték ki, amikor már nem kell félteni az éjszakai fagyoktól a maltert.

Edgar megépítette a tervezőpallóját. A pergamen túl drága volt a tervrajzokhoz, viszont létezett egy olcsóbb megoldás. Földbe ásott deszkákból kialakított egy körülbelül kétszer négy méternyi, sekély teknőt, és megtöltötte habarccsal. A habarcson, ha megkarcolják, fehér vonalak keletkeznek. Edgar egy szintezővel, egy hegyes vaspálcával és egy körzővel megtervezhette rajta az összes oszlopot és boltívet. A fehérség idővel megfakult, így ismét lehetett rajzolni rá, de a karcolások évekig megmaradtak.

Edgar is épített magának kunyhót a palló mellett. Az övé csak egy széles tető volt, amelyet négy pózna tartott, hogy esőben is folytathassa a munkát. Éppen a pallónál térdelve bámulta a rajzolt ablakot, amikor megjelent Ragna.

– Hírnök érkezett Ethelred királytól – mondta.

Edgar erősen dobogó szívvel felállt.

– Mit mond a király a házasságunkra?

– Azt mondja, hogy igen – felelte Ragna.

Aldred ott állt Agatha anya mellett a poklosok ebédosztásánál. Miután Frith nővér hálát adott az ételért, az elnyomorodott férfiak és asszonyok megrohanták az asztalt fatálaikkal.

– Ne lökdösődjetek, ne tolakodjatok! – kiáltotta Frith. – Jut élés mindenkinek. Az utolsó is annyit kap, mint az első! – Mintha a falnak beszélt volna.

– Hogy van? – kérdezte Aldred.

Agatha vállat vont.

– Mocskos, siralmas és eszelős, mint a legtöbbje.

Miután Aldredet püspökké szentelték, elcsapta a shiringi székesegyházból Wynstan összes klerikusát, köztük Degbert főesperest, aki most Wigleigh-ben, koldusszegény falusi papként tengette napjait, és lecserélte őket King’s Bridge-ből való szerzetesekre, Godleof testvér felügyelete alatt. Hazafelé jövet elment a vadászlakban raboskodó Wynstanért, és visszahozta a Bélpoklos-szigetre. Most a korábbi püspök is a betegek között várta, hogy ehessen.

Rongyok lógtak róla, és a csupasz lábától az arcáig kérges volt a piszoktól. Csontsovánnyá fogyott, a válla megroskadt. Fázhatott is, de nem mutatta. Az apáca megtöltötte a fatálját sűrű szalonnás zabkásával, amit Wynstan behabzsolt, piszkos ujjaival tömve a szájába az ételt.

Miután végzett az evéssel, feltekintett, és a szemében kigyúlt a felismerés, mikor meglátta Aldredet.

Odajött Aldredhez és Agathához.

– Nekem nem kellene itt lennem! – mondta. – Itt valami borzasztó tévedés történt!

– Ez nem tévedés – válaszolta Aldred, aki nem tudta, mennyit ért meg Wynstan. – Szörnyű bűnöket követtél el. Gyilkosság, pénzhamisítás, paráználkodás, emberrablás. Vétkeid juttattak ide.

– De hát én Shiring püspöke vagyok! Én leszek Canterbury érseke! Minden meg van tervezve! – Vadul körülnézett. – Hol vagyok? Hogy kerültem ide? Nem emlékszem!

– Én hoztalak ide, és már nem te vagy a püspök. Én vagyok az.

Wynstan sírni kezdett.

– Ez nem tisztességes! – zokogta. – Ez nem igazságos!

– De az – mondta Aldred. – Így igazságos.

Ragna és Edgar Shiringben házasodott össze.

Den ealdorman volt a házigazda. Ebben az évszakban kevés a friss étel, ezért az elöljáró hatalmas mennyiségű sózott marhahúst meg babot, valamint több tucat hordó sört és almabort hozatott.

Megjelent Nyugat-Anglia összes fontos embere, és az egész város bezsúfolódott a dombtetőn álló erődbe. Edgar ide-oda járkált a tömegben, üdvözölte a vendégeket, fogadta a gratulációkat, köszöntött évek óta nem látott embereket.

Ott volt Ragna összes gyereke. *Estére feleségem és négy mostohafiam lesz,* gondolta Edgar. *Nem különös?*

Megváltozott a csevegés hangneme, álmélkodó és meglepett kiáltások hallatszottak. Edgar kereste a hangok forrását, meglátta Ragnát, és akkor egy pillanatig nem kapott levegőt.

Ragna sötétsárga alsóruhát viselt, amelynek tölcsérujját hímzett paszomány szegélyezte, azon pedig ujjatlan, sötétzöld, gyapjú felsőruhát. Az arannyal átszőtt selyem fejdísz Ragna kedvenc gesztenyebarna színében pompázott, és dicső aranyvörös haja úgy zúdult ki alóla, akár egy vízesés. Abban a pillanatban Edgar tudta, hogy a világ legszebb asszonya lesz a felesége.

Odajött Edgarhoz, és megfogta a kezét. A férfi belenézett a tengerzöld szempárba, és nem tudta elhinni, hogy ez a nő az övé.

Mondani kezdte a fogadalmat.

– Én, King’s Bridge-i és Lordsborough-i Edgar elfogadlak téged, Cherbourg-i és Shiringi Ragna hites feleségemül. Esküszöm, hogy szeretni és oltalmazni foglak, és hozzád hív leszek halálom napjáig.

Ragna halkan, mosolyogva válaszolt:

– Én, Ragna, Cherbourg-i Hubert gróf leánya, Shiring, Combe és Outhen völgyének ura elfogadlak téged, King’s Bridge-i és Lordsborough-i Edgar hites férjemül. Esküszöm, hogy szeretni és oltalmazni foglak, és hozzád hív leszek halálom napjáig.

Aldred, aki püspöki ornátust és nagy ezüstkeresztet viselt, latin nyelven megáldotta a házasságukat.

A következő lépésben a házasok megcsókolhatták egymást. Edgar évekig ábrándozott erről a csókról, és nem óhajtotta elkapkodni. Csókolóztak már, de most először váltanak csókot úgy, mint férj és feleség. Ez más lesz, mert megesküdtek, hogy holtukig szeretni fogják egymást.

Egy hosszú pillanatig nézte a feleségét. Ragna kitalálta, mit érez a férfi – gyakran megtörtént velük –, és mosolyogva várt. Edgar lassan hozzáhajolt,

és végigsúrolta ajkával az asszony száját. A vendégsereg tapsolt.

Edgar átkarolta Ragnát, és gyöngéden magához húzta, hogy deréktól fölfelé összetapadjanak, majd nyitott szemmel rászorította a száját az asszonyéra. Szétnyitották az ajkukat, nyelvük habozva összeért, mintha kamaszok csókolóznának. Ragna a férjéhez nyomta a medencéjét, két karral keményen magához rántotta Edgart. A vendégek kacagtak és harsányan biztatták őket.

Edgart felperzselte a szenvedély. Minden porcikájával ízlelni akarta az asszonyt, és tudta, hogy a felesége ugyanezt érzi. Egy pillanatra megfeledkezett a sokaságról, és úgy csókolta Ragnát, mintha kettesben lennének, amitől a közönség még duhajabb hangulatba került, úgyhogy Edgarnak le kellett válnia a felesége szájáról.

De a tekintetük továbbra is fogva tartotta egymást. Edgar annyira elérzékenyült, hogy majdnem könnyezett.

– Halálom napjáig – mormolta a fogadalom végszavait.

Könnyek szöktek Ragna szemébe.

– És az enyémig, szerelmem, az enyémig.

Köszönet

A Sötét Kornak is nevezett kora középkor kevés nyomot hagyott. Nem sok mindent írtak le, kevés volt a kép, szinte minden épület fából készült, amelyek ezer év folyamán elkorhadtak, így ez az időszak tágabb teret ad a találgatásnak és a vitatkozásnak, mint előtte Róma és utána a középkor. Vagyis amikor köszönetet mondok történész tanácsadóimnak, azt is be kell vallanom, hogy nem mindig követtem a tanácsaikat.

Nagy segítségemre volt John Blair, Dave Greenhalg, Nicholas Higham, Karen Jolly, Kevin Leahy, Michael Lewis, Henrietta Leyser, Guy Points és Levi Roach.

Kutatásaimban szokás szerint Dan Starer támogatott a New York-i Research for Writerstől.

Az utazásaim során kapott önzetlen segítségért hálás köszönetet mondok Raymond Ambristernek (seahami Szűz Mária-templom), Véronique Dubocnak (roueni székesegyház), Fanny Garbe-nak és Antoine Verney-nek (Musée de la Tapisserie de Bayeux), Ellen Marie Naessnek (Viking Múzeum), Diane Jamesnek (Great Paxton-i Szentháromság apátsági templom), valamint Ourdia Siabnak, Michel Jeanne-nak és Jean-François Campariónak (fécamp-i apátság).

Különös örömömre szolgált a találkozás Jenny Ashbyvel és az English Companionsszal.

Lektoraim voltak Brian Tart, Cherise Fisher, Jeremy Trevathan, Susan Opie és Phyllis Grann.

A vázlataimat véleményező családtagok és barátok között volt John Clare, Barbara Follett, Marie-Claire Follett, Chris Manners, Charlotte Quelch, Jann Turner és Kim Turner.

[1] Thán: nemesi rang a normann hódítás (1066) előtti angol történelemben. Különböző fokozatai megfelelnek a későbbi bárói és lovagi rangoknak. – *A szerk.*

[2] Matutinum (lat.): a szerzetesi zsolozsma része, éjszakai imaóra, körülbelül éjjel 2 órakor. – *A szerk.*

[3] Refektórium (lat.): a kolostor étkezőhelyisége. – *A szerk.*

[4] Ealdorman: a király által kinevezett elöljáró az angolszász országokban. – *A szerk.*

[5] Minster: apátsági templom. – *A szerk.*

[6] Farthing: a legkisebb értékű angol pénzegység, egy farthing = negyed penny. – *A ford.*

[7] Scriptorium (lat.): a kolostor írószobája, a könyvmásolás műhelye. – *A szerk.*

[8] Armarius (lat.): könyvfelügyelő, az egyházi könyvek őre a kolostorokban. – *A szerk.*

[9] A század (angolul *hundred*) ősi germán közigazgatási egység. Eredetileg olyan területet jelölhetett, amely száz fegyverest volt képes kiállítani. – *A ford.*

[10] Nóna (lat.): a szerzetesi zsolozsma része, imaóra a nappal kilencedik órájában, körülbelül délután 3 órakor. – *A szerk.*

[11] Tertia (lat.): a szerzetesi zsolozsma része, imaóra a nappal harmadik órájában, körülbelül délelőtt 9 órakor. – *A ford.*

[12] Nocturnus (lat.): éjjeli zsolozsma, késő esti közös imádság. – *A szerk.*

[13] Kompletórium (lat.): a szerzetesi zsolozsma része, a nap utolsó imaórája lefekvés előtt, körülbelül este 18 órakor. – *A szerk.*

[14] János evangéliuma, 1:1. Károli Gáspár fordítása. – *A ford.*

[15] Laudes (lat.): a szerzetesi zsolozsma része, hajnali imaóra napfelkelte előtt, körülbelül hajnali 5 órakor. – *A szerk.*

[16] Zsoltárok könyve, 7:2–3. Károli Gáspár fordítása. – *A ford.*

[17] Wergeld (német): az okozott kárért fizetendő bírság. – *A szerk.*

[18] Máté evangéliuma, 9:13. Károli Gáspár fordítása. – *A ford.*

[19] Dormitórium (lat.): szerzetesek közös hálóterme a kolostorban. – *A szerk.*

[20] Máté evangéliuma, 7:7. Károli Gáspár fordítása. – *A ford.*

[21] Cappa (lat.): eredetileg az egész embert takaró, ujjatlan, gyakran csuklyával ellátott, pelerinszerű köpeny. – *A szerk.*

[22] Presbitérium (lat.): papok számára elkülönített hely a szentélyben. – *A szerk.*

[23] Pallium (lat.): a pápától kapott főpapi jelvény, az érsek fehér vállszalagja. – *A szerk.*

Tartalomjegyzék

A fordítás Ken Follett: The Evening and the Morning. The Prequel to the Pilars of the Earth alapján készült

Fordította Bihari György és Sóvágó Katalin

Szerkesztette: Rózsa Judit

Borítóterv: Malum Stúdió, Szabó Vince
A kötetet tervezte és tördelte: Gelányi Mariann

Elektronikus kiadás v.1.0.

ISBN 978-963-566-012-4

Kiadja a Gabo Könyvkiadó
www.gabo.hu
gabo@gabo.hu
www.dibook.hu
Felelős kiadó: Földes Tamás

Table of Contents